

S.L. no. 029361

٨٩	فصل في آداب السفر والصعبة	١١٢	فصل في قول الحاج إذا قدم من سفره
٩٢	فصل في آداب الجوارح والعبيد	١١٣	فصل في آداب مرضى مسلماتهم
٩٣	فصل في آداب الاستقذار في المسجد وبكرة العراة	١١٤	فصل في قول حين يضع الميت في قبره
٩٤	فصل في الأصوات	١١٥	فصل في آداب النكاح
٩٦	فصل في آداب الجوارح ما يباح منه وما لا يباح	١١٦	فصل في آداب عمارة الجوامع فآداب عليه
١٠٠	فصل في آداب الوالدين واجب	١١٧	فصل في آداب وليمة العرس
١٠٢	فصل فيما يستحب من الكثرة والاسماء	١١٨	فصل في آداب التكاثر إذا زادها العاقل
١٠٣	فصل فيما يستحب من غضب الخ	١١٩	باب الأمر بالمعروف
١٠٥	فصل في آداب الغزاة على عليك وعلى فلان	١٢٠	فصل في آداب القعدة على الأمر بالمعروف
١٠٦	فصل في آداب مصافحة أهل الذممة	١٢١	فصل في آداب المعروف ثلثة أقسام
١٠٧	فصل في آداب في الدعاء أن يمد يديه	١٢٢	فصل في آداب عدم دعوى المنكر فكل من يمد يديه
١٠٨	فصل في آداب التعمير بالقرآن بما شئ	١٢٣	فصل في آداب خمس من شرائط
١٠٩	فصل في آداب العزم ويعلق عليه	١٢٤	فصل في آداب الأمانة في خلوة
١١٠	فصل في آداب المعصرة والولادة في جامه	١٢٥	فصل في آداب الأمانة في غيب الغائبين
١١١	فصل في آداب غسل العين وجهه ويديه	١٢٦	فصل في آداب كل من أن يعل هذا الآداب
١١٢	فصل في آداب التعاليم جازر بالجمامة والكنى	١٢٧	باب معرفة الصفات
١١٣	فصل في آداب الأضلاع ما لم يجرم	١٢٨	فصل في آداب الأيمان قول وعمل
١١٤	فصل في آداب الرفق بالملوك واجب	١٢٩	فصل في آداب دخول الله النار لا يدخل فيها
١١٥	فصل في آداب المسافة بالصحة والارض العذرة	١٣٠	فصل في آداب الجنة والنار مخلوقتان
١١٦	فصل في آداب استنجاب إذا نظرت المرات أن يقوله	١٣١	فصل في آداب محبة النبي
١١٧	فصل في آداب الأذن به بحمل على النبي	١٣٢	فصل في آداب الأهل البدع علامات
١١٨	فصل في آداب إذا اشتكى بدنه أو عضائه	١٣٣	فصل في آداب الفرق القتالية
١١٩	فصل في آداب إذا رأى شيئا يبطئ منه	١٣٤	فصل في آداب فاصل ثلث وسبعين فرقة
١٢٠	فصل في آداب ويستحب إذا رأى بيعة أو كنيسة	١٣٥	فصل في آداب وأما الشيعة فلهم آداب
١٢١	فصل في آداب إذا دخل السوق قال	١٣٦	فصل في آداب وأما الرافضة فالأربعة عشر فرقة
١٢٢	فصل في آداب إذا رأى ميتة قال	١٣٧	فصل في آداب وأما المرجئة فالثاني عشر فرقة

٥٩٨	فصل في ذكر الأيام العشرة أكرمها الله تعالى	٥٠٤	فصل في دعاء وقت الإفطار
٦٠١	فصل في تلاقى الله بالبحر وليل العشر	٥٠١	فصل في رجب تيمنا بفضله
٦٠٢	فصل في ذكر يوم التروية	٥١٤	فصل في شعبان خمس أحرف
٦٠٣	فصل في فضائل من أحرم بالبحر	٥١٩	فصل في ليلة البراءة وما خست به
٦٠٩	فصل في اختلافها في تسمية يوم التروية	٥٢٨	فصل في أسماء ليلة البراءة
٦١٣	فصل في فضائل يوم معرفة	٥٣٠	فصل في الصلاة الواردة في ليلة النصف من شعبان
٦١٥	فصل في قول النبي صلى الله عليه وسلم ليلة النصف من شعبان	٥٣٥	فصل في اختلاف الناس في معنى قوله رمضان
٦١٤	فصل في قوله عز وجل شهر رمضان المبارك	٥٣٦	فصل في قوله عز وجل شهر رمضان المبارك
٦٢١	فصل في ما يخص شهر رمضان من الفضائل	٥٣٨	فصل في ما يخص شهر رمضان من الفضائل
٦٢٤	فصل في فضائل ليلة عرفة	٥٣٩	فصل في رمضان خمسة أحرف
٦٣٣	فصل في ما اختص رسول الله صلى الله عليه وسلم من العباد في عرفة	٥٥٠	فصل في ليلة القدر
٦٣٤	فصل في دعاء جبريل ميكائيل وإسرافيل في ليلة عرفة	٥٥١	فصل في ليلة الجمعة أفضل من ليلة القدر
٦٣٥	فصل في ما ينبغي أن يكون في الدعاء في ليلة القدر	٥٥٩	فصل في ما يطلع الله عن أهل ليلة القدر بقينها
٦٣٩	فصل في فضائل يوم الأضحى	٥٦٠	فصل في أن الله أعطى المصطفى خمس ليال
٦٣٢	فصل في قوله عز وجل أفضل ليال ليك والناس	٥٦٣	فصل في صلاة التراويح سنة
٦٣٨	فصل في صلاة النذر في ليلة القدر	٥٦٤	فصل في صلاة التراويح يستحب في ليلة القدر والحج والعمرة
٦٥٣	فصل في صلاة النذر في ليلة القدر	٥٦٩	فصل في ما يتعلق بليلة القدر
٦٥٤	فصل في فضيلة يوم النحر والأضحية	٥٤٢	فصل في ذكر الفطر
٦٥٦	فصل في صلاة ليلة الأضحية	٥٤٣	فصل في أنما سمي العيد عيداً
٦٥٧	فصل في صلاة ليلة الأضحية	٥٤٤	فصل في أربعة أعياد لأربعة قوم
٦٥٨	فصل في صلاة ليلة الأضحية	٥٨٣	فصل في اشتراك المؤمن والكافر في العيد
٦٥٩	فصل في صلاة ليلة الأضحية	٥٨٧	فصل في ليس العيد بليل الناهيات ذكر الألبان
٦٦٠	فصل في صلاة ليلة الأضحية	٥٩٠	فصل في ما ورد في عشر ذي الحجة
٦٦١	فصل في صلاة ليلة الأضحية	٥٩١	فصل في الصلاة الواردة في أيام العشر
٦٦٢	فصل في صلاة ليلة الأضحية	٥٩٢	فصل في العشر الخمسة أنبياء
٦٦٣	فصل في صلاة ليلة الأضحية		
٦٦٤	فصل في صلاة ليلة الأضحية		
٦٦٥	فصل في صلاة ليلة الأضحية		
٦٦٦	فصل في صلاة ليلة الأضحية		
٦٦٧	فصل في صلاة ليلة الأضحية		
٦٦٨	فصل في صلاة ليلة الأضحية		
٦٦٩	فصل في صلاة ليلة الأضحية		

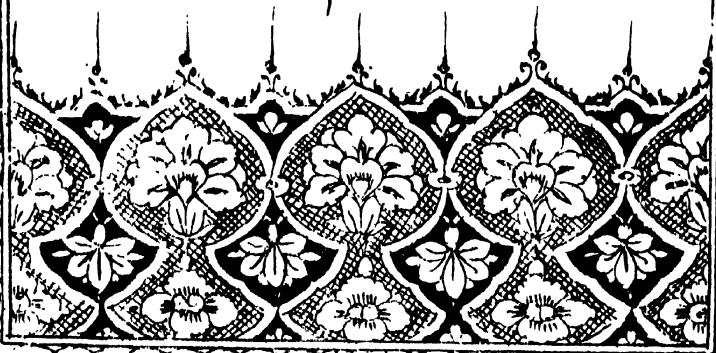

فصل في آداب المرید مع شیخه	١٠٠٢	فصل في ذكر فضل صلوة ليلة الأجل	=
أما الواجب على الشيخ في آداب المرید	١٠٠٣	فصل في ذكر فضل صلاة ليلة الاثنين	٩٣١
باب في صفة الإخوان والصحة والإحسان	١٠٠٤	فصل في ذكر فضل صلاة ليلة الثلاثاء	٩٣٢
فصل في آداب الصحة مع الإجابات	١٠٠٨	فصل في ذكر فضل صلاة ليلة الأربعاء	=
فصل في آداب الصحة مع الإقضاء	=	فصل في ذكر فضل صلاة ليلة الخميس	٩٣٣
فصل في آداب الصحة مع الفقراء	١٠١٠	فصل في ذكر فضل صلاة ليلة الجمعة	=
فصل في آداب الفقير في فقره	١٠١٥	فصل في ذكر فضل صلوة ليلة السبت	٩٣٤
فصل في سؤال العنقب	١٠٢٠	فصل في ذكرنا في مجلس التوبة فما لم	٩٣٤
فصل في آداب العشرة	١٠٢٢	تقدم إنما اشتغل بالنوافل من	
فصل في آداب الفقراء عند الأكل	١٠٢٢	الصلوة والقيام	
فصل في آداب الفقراء فيما بينهم	١٠٢٢	فصل في ذكر فضل صلاة التيسير	٩٣٥
فصل في آداب الفقراء مع الأهل والولد	١٠٢٦	فصل في صلوة الاستخارة	٩٣٤
فصل في آداب الفقراء في السفر	١٠٢٩	فصل في حرز المسافر من رقعة	٩٣٥
فصل في آداب الفقراء في السماء	١٠٣٢	فصل في ذكر صلوة الكفارة	٩٣٢
فصل في آداب الجاهدة	١٠٣٤	فصل في ذكر صلوة الخضراء	٩٣٣
فصل في آداب الجاهدة مخالفة للحواس	١٠٣٣	فصل في صلوة العتقاء	=
فصل في آداب الجاهدة الإبا بالمرابطة	١٠٣٩	فصل في فضل الصلوة لرفع عذاب القبر	٩٣٥
فصل في آداب الجاهدة والحاسنة والوفاء	=	فصل في صلوة الحاجة	=
فصل في آداب الجاهدة	١٠٥٩	فصل في الدعاء لرفع الظلم	٩٣٦
فصل في آداب الجاهدة	١٠٦٢	فصل في الدعاء لهداية المهتويين	٩٣٨
فصل في آداب الجاهدة	١٠٤٢	باب بالأدعية عقبية الصلوة	٩٥١
فصل في آداب الجاهدة	١٠٤٣	فصل في دعاء ختم القرآن	٩٥٢
فصل في آداب الجاهدة	١٠٤٥	فصل في التصوف وفقه الصوفي	٩٤٩
فصل في آداب الجاهدة	١٠٨٠	باب فيما يجب على المتدبر في هذه الطريقة	٩٨٨
فصل في آداب الرضاء	١٠٨٣	فصل في آداب المرید مع الشيخه	٩٩٢
فصل في آداب الصدق		١٠٩٣	

بسم الله الرحمن الرحيم

سپاس بی نیازی است که بحق ادای آن نیازمند بارگاه خویش را از غیر بی نیاز کند و طالبان
صادق البطلب اصلی و اصل سازد و درود مسعود و سروران است که درصال جوانان بآن
زردبان معراج کمال انسانی رساند و محرم نهانخانه جمع کرد اند این نسخه ترجمه کتاب غنیة الطالبین است که
باشد عای شیخ شیوخ ولی وقت عارف کامل سالار طائفه انجرا شیخ بلا اول قادری لاهوری رحمة الله
علیه حضرت شیخنا شیخ الآفاق استاذ الكل فی الكل علی الاطلاق عالم عارف مخبر متفق جامع علوم
و آخرین ابی و استاذی و ذیقعی عبد الحکیم بن شیخ شمس الدین قدس الله سرهما الغریز نوشته اند
و صورت واقع چنین بود که آنحضرت پس از استدعای شیخ استخاره کردند و در استخاره اجازت نوشتن
ترجمه یافتند چون حسب عده که شیخ بود طلب ترجمه کرد عدم اجازت در جواب گفتند شیخ کیفیت ترجمه
آن استخاره واقع شد استفسار کرد گفتند که ترجمه خلاصه طلب این کتاب استطاب پیش نهاد فاعلم
دشسته استخاره بوقوع آمده بود اجازت نیافت بلکه صریح منع واقع شد شیخ گفت که چون این قسم
ترجمه بعبارت فارسی سهل المأخذ ناسخ این نسخه سینه می شود ازین سبب اجازت نشده و من چون
بعبارت عبریه آشنایستم ترجمه الفاظ این کتاب را می خواهم که از مثل شما سده داشته باشم و هنگام
عمل محتاج باشم استفسار از دیگر می نشوم چون باین قصد استخاره کردند اجازت شد این ترجمه جزیر
ایتمنالہ فقیر عبد المللق باللبیب از زبان محتاق تبیان حضرت قدس سره العرینیه اول
این نسخه نوشته شد بار طالبان صادق معلوم بوده نسخه از انتقال مامون مصنون باشد

خطبه مولو
عبد الله خلت
مولوی عبد الحکیم
سیالکوٹی

إِلَّا أَنْ يَكُونَ صَائِمًا وَتَحْلِيلُ اللَّحْمَةِ عَلَى اخْتِلَافِ الرِّوَايَاتِ وَ
 اگر الوقت که باشد روزه دار سه و طحال کردن با کشان بر لبش بعد از فراغ وضو یا بعد ستن رو و
 غَسْلُ دَاخِلِ الْعَيْنَيْنِ وَالْبِدَاةُ بِالْيَمِينِ وَأَخَذُ مَاءٍ جَدِيدٍ
 ستن اندرون دو چشم و آغاز کردن از راست و گرفتن آب تازه
 الْاِذْنَيْنِ وَمَسْحُ الْعُنُقِ وَتَحْلِيلُ مَا بَيْنَ الْأَصْبَاعِ وَالْعَسَلَةُ الثَّانِيَةُ
 از برای مسح بر گوش و مسح کردن و طحال کردن انگشتان دست و پای و ستن اعضا و طهارت رو
 وَالثَّلَاثُ وَأَمَّا التَّيْمُّ فَإِنْ بَصُرَتْ يَدُ يَهُ عَلَى نَرَابٍ طَاهِرَةٍ غَسَاكَ
 و تیمم و اما تیمم اگر بترت کردند دوست را بر خاک یا گل گرا دراز کرده باشد
 بِعَلْقٍ بِالْيَدِ نَوِيلاً لَا سَبَاحَةَ صَلَاةٍ مَفْرُوضَةٍ مُسَمَّاخَةً وَحَلَاةٍ
 اگر کسی دست در حال کزیت کند یا آن تیمم از جهت مسح شدن نماز فرض تیمم خوانده است زدن یکبار
 يُفَرِّجُ بَيْنَ أَصْبَاعِهِ فَيَمْسَحُ وَجْهَهُ بِسَاطِنِ أَصْبَاعِ يَدَيْهِ وَطَهْرُ كَفَيْهِ
 کشاده دارد میان انگشتان دست پس مسح کند روی خود را با طهر انگشتان دست مسح کند پشت دو کف دست خود را
 بِسَاطِنِ رَاحَتَيْهِ وَأَمَّا الطَّهَارَةُ الْكُبْرَى فَتَذَكُّرُهَا فِي بَابِ دَابِ
 با طهر دو کف دست و اما طهارت بزرگ که غسل است پس در طهارت بزرگ در باب آداب
 الْخَلَاءِ انْشَاءَ اللَّهُ تَعَالَى وَأَمَّا السَّنَادَةُ فَإِنْ يَكُونُ ثَوْبًا طَاهِرًا
 سواد و اما ستر عورت پس اینکه باشد جامه پاک
 يَسْتَرْعُودُ تَهْ وَمَنْكِبَيْهِ مِنْ سَائِرِ أَنْوَاعِ الثِّيَابِ إِلَّا الْحُرْمُزَ فَإِنَّ
 که پوشش عورت او را دو دو شش او را از همه نوع جامه پاک غیر از ابریشم پس بپوشد
 الصَّلَاةَ فِيهِ بَاطِلَةٌ وَإِنْ كَانَ طَاهِرًا وَكَذَلِكَ الْمَغْضُوبُ وَأَمَّا
 نماز در جامه ابریشم باطل است و اگر چه باشد پاک و همین طور نماز عورت با کتان و کتان و کتان
 الْبُقْعَةُ فَإِنْ يَكُونُ طَاهِرًا مِنْ جَمِيعِ الْبَغَاسَاتِ فَإِنَّكَ تَسْتَلْبِغُهَا
 جامه ای پس اینکه باشد پاک از همه بیدها پس اگر باشد بیدها
 الَّتِي عَلَيْهَا قَدْ تَشَقَّقَ الرِّيحُ أَوْ الشَّمْسُ فَيَسُطُّ عَلَيْهَا سَائِرُ طَاهِرًا
 که بر جامه است خفقی بر چیده است او را باد یا آفتاب پس بپوشد بر آن جامه پاک را
 فَصَلِّ عَلَيْكَ صَحَّتْ صَلَاتُكَ عَلَى اخْتِلَافِ الرِّوَايَاتِ وَكَذَلِكَ الْبُكَائِثُ
 پس که ارد نماز بر تو صحیح است نماز او بر تو از دور و از دست دیگران طهارت نماز او صحیح است
 مَغْضُوبَةٌ عَلَى رِوَايَةٍ ضَعِيفَةٍ وَأَمَّا اسْتِقْبَالُ الْقِبْلَةِ فَإِنْ
 طاعت مغضوب بر روایت ضعیف و اما روی آوردن قبله پس اینکه
 يَتَوَجَّهُ إِلَى عَيْنِ الْكَعْبَةِ إِنْ كَانَ بِمَكَّةَ وَمَا قَارَبَهَا مِنَ الْبُقْعَةِ وَ
 رو آورد بسوی نفس کعبه اگر باشد در مکه و چیزی که نزدیک آن است از جاه و

علی
 از وقت نماز کردن که بود

علی
 علی چسبیدن ۱۲
 ارشدی

علی
 التفریح کش کردن ۱۳
 ارشدی
 راحت کف دست ارشدی

علی
 در یک خطا
 لا یخفف و اگر در آن چیزی
 تفریح کش کردن ۱۳
 ارشدی
 در وقت نماز
 از وقت نماز که بود

علی
 در وقت نماز
 از وقت نماز که بود
 از وقت نماز که بود

كَلِمَاتٍ هَذِهِ الشَّرَائِطُ دَخَلَ فِي الصَّلَاةِ بِقَوْلِ اللَّهِ أَكْبَرُ لَا يَجْرُثُهُ
نام شد این شرطها در آمد در نماز بگفتن ایاکبر پس نمی کند
عَبْرَةٌ مِنْ الْفَاطِطِ التَّعْظِيمِ وَهِيَ أَرْكَانٌ وَوَأَجِبَاتٌ وَمَسْنُونَاتٌ
عبر از این کلمه بگردد از الفاظ تعظیم و در آن نماز را رکعات است و واجبات است و مسنونات است
هَيْئَاتٌ أَمَّا الْأَرْكَانُ فَخَمْسَةٌ عَشْرَ الْقِيَامُ وَتَكْبِيرُهُ الْأَحْرَامُ وَ
هیئتهاست اما ارکان پنج است تشهد و غیر تحریر گفتن و
قِرَاءَةُ الْقَائِمَةِ وَالرُّكُوعُ وَالطَّمَانِينَةُ فِيهِ وَالْإِعْتِدَالُ عَنْهُ وَالطَّمَانِينَةُ
خواندن قائم در رکوع کردن و آرمیدن در رکوع در وقت شدن از رکوع و آرمیدن
فِيهِ وَالسُّجُودُ وَالطَّمَانِينَةُ فِيهِ وَالْجُلُوسُ بَيْنَ السُّجُودَيْنِ وَالطَّمَانِينَةُ
در اعتدال سجده کردن و آرمیدن در سجده و نشستن در میان دو سجده و آرمیدن
فِيهِ وَالشَّهَادَةُ الْأَخِيرَةُ وَالْجُلُوسُ فِيهِ وَالصَّلَاةُ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ
در آن طوس و تشهد پسین و نشستن در آن تشهد و درود کردن بر پیغمبر
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالتَّسْلِيمُ وَأَمَّا الْوَأَجِبَاتُ فَتَسْعَةٌ التَّكْبِيرُ غَيْرُ كَثْرَتِهِ
عنه السلام ولفظ سلام گفتن اما واجبات نهم است تکبیر گفتن غیر کثرت
الْأَحْرَامُ وَالتَّسْمِيْعُ وَالتَّحْمِيدُ عِنْدَ الرَّفْعِ مِنَ الرُّكُوعِ وَالتَّسْبِيْحُ فِي
تحریر و سبح آمدن سجده گفتن و در مالک الحمد گفتن وقت برداشتن سر از رکوع و سبحان را با تعظیم گفتن در
الرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ مَرَّةً مَرَّةً وَقَوْلُهُ رَبِّ اغْفِرْ لِي فِي الْجَلْسَةِ بَيْنَ
رکوع و سبحان را با تعظیم گفتن در سجده یکبار یکبار گفتن رب اغفر لی در نشستن در میان
السُّجُودَيْنِ مَرَّةً مَرَّةً وَاحِدَةً وَالتَّشَهُدُ الْأَوَّلُ وَالْجُلُوسُ لَهُ وَنِيَّةُ
در سجده یکبار و النجوات اول و نشستن برای تشهد اول و نیت
الْخُرُوجِ مِنَ الصَّلَاةِ فِي التَّسْلِيمِ وَأَمَّا الْمَسْنُونَاتُ فَارْبَعَةٌ عَشْرٌ
بر آمدن از نماز در سلام اما مسنونها پس چارده است
الْإِسْتِفْتَاخُ وَالنَّعُودُ وَقِرَاءَةُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَقَوْلُهُ آمِينَ
خواندن ای و جهت است سلام خواندن اعتدال و خواندن تسبیح و گفتن آمین
وَقِرَاءَةُ سُورَةِ وَقَوْلِ مَلَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بَعْدَ التَّحْمِيدِ وَمَا زَادَ
و خواندن سوره از سورهها و گفتن لفظ ملا السموات و الارض بعد از تحمید الحمد و هر که زیاده باشد
عَلَى التَّسْبِيْحَةِ الْوَاحِدَةِ فِي الرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ فِي قَوْلِ رَبِّ اغْفِرْ لِي
در هر یک تسبیح در رکوع و سجود در گفتن رب اغفر لی اول
وَالسُّجُودِ عَلَى الْأَنْفِ فِي أَحَدَى الرَّوَاقَيْنِ وَجَلْسَةُ الْإِسْتِرَاحَةِ
در سجده کردن بر پیشانی در یک روانت و نشستن از جهت راحت

این کلمات در نماز واجب است
و اگر در نماز نگوید
این کلمات در نماز واجب است
و اگر در نماز نگوید

بدریک بکلیت سن
 و در سن اولی
 و در سن اولی
 و در سن اولی
 و در سن اولی

الْأُولَى وَالتَّوْرَةَ فِي الثَّانِي وَوَضَعَ الْيَدَ الْيُمْنَى عَلَى الْغَدِ الْيُمْنَى
 اول و تسن بر سرین در کشید نمایی و نهادن دست راست بران دست
 مَقْبُوضَةً مُشِيرًا بِالسَّبَابَةِ مَحْلَمًا بِالْإِبْهَامِ مَعَ الْوُسْطَى وَوَضَعَ
 در آن حالتی که قبض کرده شده باشد انگشت دست در آن حالتی که اشارت کرده باشد با انگشت شهادت و حلقه کرده باشد با انگشت
 الْيُسْرَى عَلَى الْغَدِ الْيُسْرَى مَسْوُوطَةً فَإِنْ أَحَلَّ بِشَرْطٍ مِنَ الشَّرَاطِ النَّبِيِّ
 دست چپ بران چپ حالتی که کشاده باشد دست چپ بران بران که در سجده از سر تا پا که
 ذَكَرْنَاهَا أَوْ لَا يَغْيُرُ عَنْ رُكْمِكَ يَتَعَقَّدُ الصَّلَاةَ وَإِنْ تَرَكَ ذِكْرًا عَامِدًا أَوْ
 ذکر کردم من آنها را و اول یعنی عذر منعقد نشد نماز غلط و اگر ترک کردی بر او باد است
 سَاهِبًا بَطَلْتَ وَإِنْ تَرَكَ وَاجِبًا سَاهِبًا جَبْرَةً لِيَجُودَ التَّهْوِيلُ وَإِنْ تَرَكَ
 بسو باطل شد نماز و اگر ترک کرد واجب را بسو بر او کند نقصان را بسجده سهو و اگر ترک کرد
 عَامِدًا بَطَلْتَ الصَّلَاةَ وَإِنْ تَرَكَ سُنَّةً أَوْ هَيْئَةً لَمْ يَبْطُلْ وَلَمْ يَجُودَ
 بقصد کرد پس باطل شد نماز و اگر ترک سنت یا هدایت کرد نماز باطل می شود و در سجده سهو
 كِتَابُ الزَّكَاةِ وَيَجِبُ عَلَيْكَ أَنْ تَكُونَ لَهُ مَالٌ زَكَاةً وَهُوَ
 کتاب زکوة و واجب می شود بران مسلمان زکوة اگر باشد بر او مال که بر حسب کوة است اما مال
 يَمْلِكُ عِشْرِينَ مِثْقَالَ مِثْقَالٍ مِنَ الذَّهَبِ أَوْ مِائَتِي دِينَارٍ مِنْ الْوَرْدِ أَوْ
 اگر مال که در دست متقال از طلا بوزن یک ما و صد درم از نقره یا
 قِيمَةً أَحَدِهِمَا مِنْ عَرْضِ التِّجَارَةِ أَوْ خُمْسًا مِنَ الْأَبْلِ أَوْ ثَلَاثِينَ مِنَ الْبَقَرِ
 قیمت یکی ازین دو از کالای تجارت یا بیخ از شتر یا صبی از گاو
 أَوْ أَرْبَعِينَ مِنَ الْغَنَمِ سَائِمَةً خَوْلًا كَامِلًا إِلَّا أَنْ يَكُونَ عَبْدًا أَوْ مَكْنَانًا
 یا چهل از گوسفند که چوپان باشد در هر سال تمام گاو که باشد آن مالک بنده یا مکنان
 فَإِنَّهُ لَا يَجِبُ عَلَيْهِمَا الزَّكَاةُ يُخْرَجُ عَنِ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ رُبْعُ
 بر هر یکی واجب است بران هر دو زکوة پس بر آرد از طلا و نقره که صاحب چهار
 الْعُشْرُ فَيَكُونُ عَنْ عِشْرِينَ دِينَارًا نِصْفَ دِينَارٍ لِأَنَّ عَشْرَهَا
 چهارم از یکم پس باشد از بیست دینار نیم دینار از هفتاد که هفتاد است دینار
 دِينَارًا وَرُبْعُهَا نِصْفُ دِينَارٍ وَعَنْ مِائَتِي دِينَارٍ خُمْسٌ دِينَارٍ
 دو دینار است و چهارم صد و دینار نیم دینار است و باشد از دو بیست درم واجب چهارم
 لِأَنَّ عَشْرَهَا عِشْرُونَ وَرُبْعُهَا خُمْسٌ وَعَنْ خُمْسٍ مِنَ الْأَدْنَى
 از بیست که در هر صد آن بیست است و چهارم صد بیست درم است و بر آرد از هر یک شتر یک شاة
 وَهِيَ الْجَذَعُ مِنَ الضَّأْنِ قَدْ تَمَّتْ لَهَا سِتَّةٌ أَشْهُرٌ وَالثَّانِي مِنَ الْغَنَمِ
 و آن ضعیف است و شتر دار که گوسفند و شتر باشد محقق تمام شده باشد و شتر را شش ماه و نیمی است از خود در هر سال

در آن حالتی که قبض کرده شده باشد انگشت دست در آن حالتی که اشارت کرده باشد با انگشت شهادت و حلقه کرده باشد با انگشت

بدریک بکلیت سن
 و در سن اولی
 و در سن اولی
 و در سن اولی

بدریک بکلیت سن
 و در سن اولی
 و در سن اولی
 و در سن اولی

الذکوة

بدریک بکلیت سن
 و در سن اولی
 و در سن اولی
 و در سن اولی

بدریک بکلیت سن
 و در سن اولی
 و در سن اولی
 و در سن اولی

بدریک بکلیت سن
 و در سن اولی
 و در سن اولی
 و در سن اولی

بدریک بکلیت سن
 و در سن اولی
 و در سن اولی
 و در سن اولی

بدریک بکلیت سن
 و در سن اولی
 و در سن اولی
 و در سن اولی

بدریک بکلیت سن
 و در سن اولی
 و در سن اولی
 و در سن اولی

فِي الْجَنَّةِ وَالْمَالِ وَالْأَهْلِ وَالْمَخْلُوقِ السَّرِيعِ فِي الدُّنْيَا وَالنَّوَابِ

در حق مال واهل وخلق آن مال بیک زود در دنیا و سایر نواب

الْبُرِّ فِي الْآخِرَةِ فَصَلِّ وَخَرِّجْ زَكَاةَ الْفِطْرِ إِذَا فَضَلَ عَنْ قِيَامِ

بهر نیک در عاقبت فصل در باره صدق فطرا و دیگر زیاده باشد از قیام

وَقَوِّتْ عِيَالَهُ يَوْمَ الْعِيدِ وَكَلِّتَهُ عَنْ نَفْسِهِ وَذَوْجِهِ وَ

دوتت عیال او بر آرد صدق فطرا در روز عید و کش او از خود و از زن خود و

رَفِيقَهُ وَوَلَدَهُ وَأُمَّهُ وَأَبِيهِ وَإِخْوَانَهُ وَأَخَوَاتِهِ وَأَعْمَامِهِ وَ

از بنده خود و از پسر خود و از مادر خود و از برادر خود و از خواهران خود و از اوردان خود و

بَنِي أَعْمَامِهِ عَنْ تَرْتِيبِ الْأَقْرَبِ قَالَ أَقْرَبُ بِشَرْطِ أَنْ يَكُونَ نَوَافِي

از پسران او در آن خود بر آرد صدق از ترتیب از نزدیکترین پس آن نزدیک تر از شرط اگر باشد از همه مذکور در

مُؤْتِنَهُ وَنَقْمَتَهُ وَقَدْرُهَا صَاعٌ وَزَنُّهُ خَمْسَةُ أَرْطَابٍ وَتِلْكَ

موتت او و نفقه او و مقدار آن صدق یک پیمان است وزن آن صاع پنج ارطاب و بسوم حصه رطل است

بِالْعَرَاقِ مِنَ التَّمْرِ أَوْ الزَّيْتِ وَالْبُرِّ أَوْ الشَّعِيرِ أَوْ ذَقِيقِهِمَا أَوْ سَوِيَّهُمَا

بوزن عراق از خرما یا از زیت یا از کنجد یا از جو یا از کدو و سوسن یا از کتان کدو و

وَكُلُّكَ الْأَنْطِ عَلَى الصَّحِيحِ مِنَ الْمَذْهَبِ فَإِنَّ عَلَيْهِ هَذِهِ الْأَهْتَادُ

در هر طور جائز است از این بر قول صحیح از هر سیاهام احمد پس از نایاب باشد این چیزها

جَمِيعَهَا يَخْرُجُ مِنْ قَوِّتِ الْبَلَدِ مِنْ سَائِرِ أَنْوَاعِ الْحَبِّ كَالْأَرْزِ

همه پس گوگرد آرد از قوت شهر از بانه و جو و دانه و جو و برنج

الدَّرَّةِ وَالذَّخْنِ وَغَيْرِهَا كِتَابُ الصِّيَامِ وَإِذَا دَخَلَ شَهْرُ

درة و ارزین و جزآن کتاب روزه و برگاه که آید ماه

رَمَضَانَ وَجَبَ عَلَيْهِ أَنْ يَصُومَ لِقَوْلِهِ تَعَالَى فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمْ

رمضان و جب است بر مسلمان روزه گرفتن از جهت فرموده تعالی پس هر که حاضر باشد از شما

الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ فَإِذَا ثَبِتَ عِنْدَهُ دُخُولُ الشَّهْرِ مَا بَرُوهُ نَفْسَهُ

در ماه رمضان پس گوگرد بگرد و در ماه پس دیگر ثابت شده در او در آن ماه رمضان یا بدین او خود پس

الْهِلَالَ أَوْ شَهَادَةَ رَجُلٍ وَاحِدٍ عَدْلٍ ثَبِتَ بِذَلِكَ أَوْ إِكْمَالَ الشُّعْبَانَ

ماه را یا بگویم او را یا بگوید که عادل باشد که ثابت شده دخول رمضان بقره از قاضی یا کمال آن

ثَلَاثِينَ يَوْمًا أَوْ حُدُوثِ عَيْمٍ أَوْ قَدْرَةِ فِي لَيْلَةِ الثَّلَاثِينَ مِنْهُ نَوْمٌ

سی روز یا بیست پیدا شدن او یا چهار در سیست ام از شعبان بیست کرد

أَيُّ وَقْتٍ مِنَ الْبَيْتِ مِنْ وَقْتِ غُرُوبِ الشَّمْسِ إِلَى قَبْلِ أَنْ يَطْلُعَ الْفَجْرُ

در هر وقت از بیست از وقت و در وقت آفتاب پس از طلوع صبح

نقشه که در اینجا از ترتیب اقربان مذکور در متن است

کوشش در حق از جنس است

نقشه که در اینجا از ترتیب اقربان مذکور در متن است

نقشه که در اینجا از ترتیب اقربان مذکور در متن است

نقشه که در اینجا از ترتیب اقربان مذکور در متن است

الثاني بانه صائم غدا من شهر رمضان هل كان اكل ليلته الى ان
صادق نعت كذا بانكر روزه گرفته ام فردا از همین رمضان همین طور نیت کند در هر شب تا آنکه
ينتهي الشهر وان نوى في اول ليلته من الشهر انه صائم الشهر
تمام شود ماه رمضان و اگر نیت کند در اول شب از ماه رمضان از یک روزی روزه گرفته است ماه را
بجميعه كفاه ذلك في رواه ضعيفه والصحيح الاول فاذا أصبح
تمام بسندت این است در روایت ضعیف از امام احمد و صحیح اول است بلکه پس از آن صحیح کرد
وَجِبَ عَلَيْهِ أَنْ يَمْسِكَ فِي جَمِيعِ نَهَارِهِ عَنِ الْأَكْلِ وَالشَّرْبِ وَ
و اجتناب بر او است که نهار در خوردن در تمام روز از خوردن و نوشیدن و
الجماع وجميع ما يصل الى جوفه من أي موضع كان وعن الحائمه
جماع کردن و از هر چیزی که رسد بطن او از هر جایی که رسد و از خون کردن
لنفسه أو غيره و استند عا و القی و المنی فان خالفت في جميع
خود را یا غیر خود را و طلب کردن منی و طلب کردن منی پس اگر مخالفت کرد در هر چیز که
ذلك بطل صومه ووجب عليه الإمساك إلى غروب الشمس و
نیز کرده باطل شد روزه او و واجب شد بر او مخالفت کننده که پیشتر خود را نیت تا در رفتن آفتاب و
الفضاء إلا الجماع فانه يجب عليه مع ذلك كفارة و هي عشق
و اجتناب بر او فضائیز مگر در جماع پس در هر چیزی و اجتناب بر او باساک نفضا کفارت و آن کفارت نادان
رقبة مؤمنة سائمة من العيوب الخصرة في العمل فان لم يجد
بنده مؤمن است که سلامت باشد از عیوبها که خسر کننده و کار و خدمت است بلکه پس از اینها بنده را
فصيام شهرين متتابعين فان لم يستطع فاطعام ستين
پس روزه کرد دو ماه پستی در یک پس اگر طاقت روزه ندارد پس طعام دهد شصت
مسينا لكل واحد منهم مده من طعام وهو رطل وثلاث
نصف را هر یکی را از آنها یک مد از کدم و آن مد رطل و ثلث طراست
بالعراقي فيكون مائة وثلاثة وسبعون درهما وثلث درهم
بوزن عراقی پس باشد آنکه بوزن یکصد و نفاذ و سه درم و سیوم حصه در هم
أو نصف صاع من تمر أو شعير فان لم يجد ذلك فمن ثوبت بلد
یا نیم صاع دهد از خن یا از جو پس اگر نیاید این چیزها پس هر چه از ثوبت کسرت
كأقلنا في الفطرة فان لم يجد شيئا سقطت عنه واستغفر
چنانچه گفته ایم در صدقه فطر پس اگر نیاید چیزی را ساقط شد کفاره از او و اگر از سن و ماه
الله عز وجل و تاب اليه و أحسن العمل في الثاني و يجتنب في
از خدا و بازگردد بسوی او و نیگوید با حیا طاعت کند عمل بدنه را در بار دوم و بر هر چند در

نیت کردن روزه

در جماع کردن

در طلب کردن منی

نیت

نهار

نَهَارِ رَمَضَانَ الْخُلُوةَ بِامْرَأَةٍ شَابَةِ وَالْقُبْلَةَ هَلَا وَتَكُنْتَ نِيضًا

روز رمضان از خلوت نشستن با زن جوان و دوسه کردن او را اگر چه باشد آن زن

مِنْ تَحِلِّ لَهَا أَوْ ذَاتِ حَرَمٍ يَعْنِي رَجْمٌ وَيَجْتَنِبُ السُّوْكَ بَعْدَ الزَّوَالِ

حالت مرا و را یا خدا و حرمت که کما حق با و در علم باشد که در بین روز سواک کردن را پس از نیم روز

وَمَضْغِ الْعَلَكِ وَجَمْعِ رَيْقِهِ ثُمَّ بَلْعُهُ وَذَوْقِ الطَّعَامِ عِنْدَ الطَّيْحِ

در زخم کردن آب پس از خوردن آن در خوردن طعام را وقت بخوردن

وغيره والغيبه والنميمة والكذب والسب وغير ذلك ويحبه

و غیر سخن داز کلمه و سخن چینی ملا در روز دوازده شام و در کار او الی غیره و سخن است

لَهُ تَجْبِيلُ الْإِفْطَارِ الْإِنْفِي يَوْمَ الْغَيْمِ تَأْخِيرُهُ أَفْضَلُ وَتَأْخِيرُ الشُّعُورِ

مرا در جهت افطار کردن تنگتر در روز ابر که تا جبر او افضل است تاخیر خوردن سحر

إِلَّا أَنْ يَكُونَ مِنْ يَحْفَى عَلَيْهِ ذَلِكَ أَيْ طُلُوعِ الْفَجْرِ وَالْأَوَّلَى لَهُ أَنْ

مگر اگر باشد او گمان که بهمان است برو طلوع فجر و بهر است او را

يَغْطِرُ عَلَى التَّمْرِ أَوْ عَلَى الْمَاءِ وَيَذُو عَوَارِثَ الْإِفْطَارِ لِمَا رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ

افطار کردن بزنا یا بر آب و عاقلانه وقت افطار از بهر چیزی که در دست

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ إِنْ صَامَ أَحَدُكُمْ فَقَدْ مَرَّ عَشَاؤُهُ

از بیجا بر صلی الله علیه و سلم اینکه هر کسی زود دفعه که روزی که از نماز است بر آوردن خود طعام بخورد

فَلْيَقُلْ لِسَيِّدِ اللَّهِ الْوَلِيُّ لَكَ صُمْتُ وَعَلَى ذَرْبِكَ أَطَرْتُ بِسْمِائِكَ وَ

پس بخورد که افطار میکنم بسم خدا بار خدا تا برای تو در روز که گفته بودم و بر روی تو کشیده ام یا کسی است روزی که باس

بِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنَّا فَإِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ كِتَابُ الْأَعْتِكَ

است قرآن یا خدا تا میگویند روزی که برستی نوشته بود و عاقلانه را و از اینها بیانات بسیار که در کتاب

و كِتَابُ الْأَعْتِكَ لَا يَكُونُ الْإِنْفِي مَسْجِدًا يَصَلِّي فِيهِ بِالْجَمَاعَةِ وَالْأَوَّلَى الْمَسْجِدِ

و مسجد است او را اعتکاف یعنی باشد آن اعتکاف که در مسجد که گذارده شود در نماز جماعت و بهترین مسجد مسجد

الْجَامِعِ إِذَا كَانَ آتَامًا يَخْلَعُهَا جَمْعَةٌ وَيَصِيحُ بِغَيْرِ صَوْمٍ وَالْأَوَّلَى أَنْ

جامع است و آن که باشد اعتکاف در روز که در میان آنها جمع باشد و صیحه است اعتکاف بی روزی و بهترین است این که

له از خلوت مد رمضان باو
و جمع کردن آب پس از خوردن آن در خوردن طعام را وقت بخوردن
و غیره والغيبه والنميمة والكذب والسب وغير ذلك ويحبه
و غیر سخن داز کلمه و سخن چینی ملا در روز دوازده شام و در کار او الی غیره و سخن است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فقال ابن كثير في كتابه
ان قوله ان يصرح الاعتكاف
في كل مسجد او في المسجد
و جعل على من يمسك الكتاب
الاعتكاف في كل مسجد
بأنه لا يصرح في كتابه
باعتكاف في كل مسجد
المسجد الذي يمسك الكتاب
فقط في كل مسجد

الْتَمَائِلِ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَظْمُونَ وَهُوَ مِنَ السَّنَنِ الْمَأْثُورَةِ عَنِ النَّبِيِّ

صورتها یعنی همان که شما همیشه برایشان افتاده اید و همسرایید و اعتکاف از شماست که در وی است از رسول

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَصْحَابَهُ لِأَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صلى الله عليه وسلم و از اصحاب او از جهت آنکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم

اعْتَكَفَ الْعَشْرَ الْأَخِيرَ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ ثُمَّ لَمْ يَزَلْ عَلَى ذَلِكَ حَتَّى تَوَفَّاهُ

اعتکاف شده اجزرا از رمضان پس همیشه بوده است بر آن اعتکاف تا آنکه بمیرد

اللَّهُ تَعَالَى وَنَدِبَ الصَّحَابَةَ إِلَيْهِ فَقَالَ مَنْ أَرَادَ أَنْ يَعْتَكِفَ فَلْيَعْتَكِفْ

حق تعالی در هفت داد صحابه را بسوی اعتکاف برگزید کسی که خواهد اعتکاف را پس باید که اعتکاف کند

الْعَشْرَ الْأَوَّلَ وَآخِرَ فَإِذَا اعْتَكَفَ يَبْتَغِي لَهُ أَنْ يَسْأَلَ عَمَلٍ يَفْعَلُ بِقَرْبَةٍ إِلَى

در عشره اجزه پس آنچه که اعتکاف کند بی مانعگی مشغول شود بجای که نزدیک سازد

اللَّهُ تَعَالَى مِنْ قِرَاءَةِ الْقُرْآنِ وَالتَّسْبِيحِ وَالتَّهْلِيلِ وَالتَّفَكُّرِ وَالتَّجَنُّبِ

بجدا تعالی از خواندن قرآن و سبحان الله گفتن و تکرار در احوال و مضامین است

بِمَا لَا يَعْنِيهِ مِنَ الْقَوْلِ وَالْفِعْلِ وَالْعَمَلِ وَيَلْزَمُ الصَّمْتَ مِنْ غَيْرِ ذِكْرِ

از آنکه معنود نیست از سخن و کار و کردار و لازم کرد خاموشی از غیر ذکر

اللَّهُ تَعَالَى وَيَجُوزُ لَهُ التَّدْرِيسُ وَقِرَاءَةُ الْقُرْآنِ لِأَنَّ ذَلِكَ يَبْعُدُ

خدا تعالی در وقت معنود در سر علم و بی گفتن و خواندن قرآن از جهت آنکه این عبادت است که بر سر

نَفْعِهِ إِلَى غَيْرِهِ فَهُوَ كَثْرَتُهَا مِنْ اسْتِغْثَالِهِ بِمَخَاصِنِ نَفْسِهِ وَكِبْرُورِ

نفع او بغير او پس این بیشتر است از روی ذواب از مشغول شدن بعبادت که خاص خود باشد و جایز است

لَهُ الْخُرُوجُ مِنْ مُعْتَكِفِهِ لِأَنَّ الْبَدَلَ مِنْ الْأَغْنَسَالِ مِنَ الْجَنَابَةِ وَالْإِظْ

مردار بر آمدن از جای اعتکاف از برای چیزی که چاره ندارد از آنکه چیزی از منزل بودن چنانست و در آن

وَالشَّرْبِ وَقَصَا حَاجَةَ الْإِنْسَانِ مِنَ الْبَوْلِ الْعَاطِطِ وَعِنْدَ الْخَوْفِ

و از نشستن و قضاء کردن حاجت او و از بول و ابراز و کلام ترس

عَلَى نَفْسِهِ مِنَ الْفِتْنَةِ وَالْمُرَضِّ الشَّدِيدِ عَنِ ذَلِكَ كِتَابُ الْحَجِّ فَإِذَا أُجْمِعَ

بر نفس خود از بلا و بیماری سخت و جز آن بر آنکه تمام حاصل شود

فِي حَقِّهِ فَرَأَيْطُ الْحَجِّ وَجَبَ عَلَيْهِ آدَاءُ الْحَجِّ وَالْعُسْرَةَ عَلَى الْفَوْرِ وَهُوَ

در حق او شرطهاست حج او چنانچه شود بر آن شخص اگر در حج دشواری در حال آنکه

أَنْ يَكُونَ بَعْدَ إِسْلَامِهِ مُرَاعَا قَوْلًا بِالْغَا مُسْتَبْطِعًا بِالزَّادِ وَالرَّاحِلَةَ

ایست که باشد پس از اسلام آزاد و عاقل و بالغ توانا باشد بیوشه و مرکب

وَالْخَلِيَةَ الطَّرِيقِ مِنْ عَدْوٍ يَمْنَعُهُ وَلَا مَكَانَ السَّبْرِ إِلَيْهِ وَهُوَ

و خالی بودن راه از دشمن که مانع باشد و توانای سیر کردن بسوی آن حج در آن

كتاب الحج

اشباع

لَا تَسَاءُ الْوَقْتِ لِأَدَاءِ الْحَجِّ وَصِحَّةِ الْبَدَنِ لِأَسْتَيْمَارِكِ عَلَى الرَّاحِلَةِ

بگذاشت وقت است از برای ادای حج و تند رفتن از برای نگهداشتن خود را بر مرکب

وَالْإِسْتِطَاعَةَ بِالزَّادِ وَالرَّاحِلَةِ إِنَّمَا يَكُونُ بَعْدَ تَحْصِيلِ التَّفَقُّهِ

دوران است بر زودت و مرکب بر اینکه باشد پس از حاصل کردن حج

لِعِيَالِهِ إِلَى أَنْ يَعُودَ إِلَيْهِمْ وَالْمَسْكِنَ لَهُمْ وَقَضَاءِ الدَّيُونِ إِن كَانَتْ

از برای حال خود تا آنکه برشته آید بر روی ایشان و بر حال کردن جای بودن بر برای ایشان و بر این ادای از آنها اگر باشد فرض

عَلَيْهِ وَأَنْ يَكُونَ لَهُ كِفَايَةٌ بَعْدَ رَجُوعِهِ مِنْ فَضْلِ مَالٍ أَوْ أُجْرَةٍ

برود و اینکه باشد او را چیزی که بسند باشد او را بر باز آمدن از حج از زیادتی مال یا مزد مال

عَقَارٍ أَوْ بِيضَاعَةٍ فَإِنْ خَالَفَ وَقَصَّرَ لِعِيَالِهِ وَامْتَنَعَ مِنْ قَضَاءِ

بیمه مغرور که و امانت داده باشد بر روی خود پس مخالفت کرد در حق عیال خود و باز ماند از اوست

دَيْنِهِ وَخَرَجَ إِلَى الْحَجِّ كَانَ مَا تَوَلَّى مَسْخُوطًا لَكَ لِمَا قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ

فرض خود در راه بسوی حج باشد که کار عسکره شده می قائل بود از جهت زودت و بیچارگی صلح

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَفَى بِالْمَرْءِ إِثْمًا أَنْ تَضَيَّعَ مِنْ يَفْوَتِهِ فَإِنْ سَلِمَ مِنْ

مید و سلم بسند است در راه گناه آنکه ضایع کند کسی را کفوت میداد او را پس از سلامت است

الْمُخَالَفَةِ حَتَّى رَجَعَ مِنَ الْحَجِّ وَالْعُمْرَةِ تَقَطَّ عَنْهُ الْفَرَضُ فَفُضِّلَ

مخالفت شروع نماید اگر تا نرسد از حج و عمره ساقط شد از او فرض

فَإِذَا بَلَغَ الْبَيْعَاتِ الشَّرْعِيَّةَ وَهُوَ ذَاتُ عِرْقٍ أَيْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الْمَشْرِقِ

پس وقتی که رسید جای او را در مقر است و آن بیعتات ذات عرق است که اگر باشد از مردم مشرق

وَالنَّجْفَةِ أَيْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الْمَغْرِبِ وَذُو الْخَلِيفَةِ أَيْ كَانَ مِنْ أَهْلِ

در نجف است اگر باشد از اهل مغرب و ذوالخليفة است اگر باشد از اهل

الْمَدِينَةِ وَيَتِمُّكُمْ إِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الْيَمَنِ وَقَوْلُ إِن كَانَ مِنْ أَهْلِ بَدْعٍ

مدینه و یتیم است اگر باشد از اهل یمن و قول این است اگر باشد از اهل

يَغْتَسِلُ وَيَنْظِفُ أَنْ يَتِمَّ حُرْمَانُ لَمْ يَجِدِ الْمَاءَ وَيَتَزَوَّدُ بِأَزْوَادِي

غسل کند و پاک کند خود را از چرک و عوی زیادتی یا هم کند اگر نیابد آب که با غسل بکند و هم شده و بر بندد در زرع و غیره

بِرِدَائِهِ وَيَكُونُ أَنْ أَيْضًا نِيَّظِفَتَيْنِ وَيَطِيبُ وَيَصِلِي رُكْعَتَيْنِ

بگذارند و باشند بر دو چادر و نیک بپوشد و پاکیزه و خوشبو ماند و بگذارد دو رکعت را

لَمْ يَجْرُمُ وَيَتَوَى الْأَحْرَامَ بَقَلْبِهِ وَيَلْتَمِسُ بِالْعُمْرَةِ إِنْ كَانَ مُتَمَتِّعًا وَهُوَ

پس از آن او را نهد و نیت کند احرام را بقلب خود و تمسک کند بچهره شما اگر باشد تمتع است و این

الْأَفْضَلُ أَوْ بِالْحَجِّ الْمَفْرَدِ أَوْ بِالْحَجِّ وَالْعُمْرَةِ جَمِيعًا وَيَشْتَرُ يَقُولُ

افضل است با حج تنها یا حج و عمره برود و مشرک کند بر ایشان از احرام حاکم

تقار با بیع آنچه من قدرت
خواه بسیار بخانه ما شود
از زمین و آنچه در بیع و جوان
سختی کفوت در راه خود
شدن در پیشی

فام

بسیار ضعیف است زوای و کوه
طرح جانی آینه
بیمه از راه و در راه
بسیار از راه و در راه
فرض و بیعت
زودت و بیعت
است از پیشی

سخت
دقت است که اول و دوم
بسیار از راه و در راه
بسیار از راه و در راه
بسیار از راه و در راه

فَالشَّيْءُ حَتَّى يَبْلُغَ إِلَى الْمِيلَيْنِ الْأَخْضَرَيْنِ ثُمَّ يُخَفَّفُ مَشِيءَ إِلَى

در رفتن تا آنکه رسد دو میل پس سبز را پس سبک کند رفتن را تا

آنکه یبْلُغَ الْمَرْوَةَ فَيُرْتِي عَلَيْهَا فَيَفْعَلُ كَمَا فَعَلَ عَلَى الصَّفَا ثُمَّ يَنْزِلُ

آنکه رسد کوه مرده را پس برآید بالای مرده پس کند چنانچه کرده بود بر صفا پس فرود آید

وَيَمِينِي فِي مَوْضِعٍ مَشِيءٍ وَيَسْعَى فِي مَوْضِعٍ سَعِيءٍ إِلَى أَنْ يَصِيرَ

در رود گوار در پای عقن چهار فرسخند اول یار و چشمتی کند در محل سحر کردن خود تا آنکه باز گردد

إِلَى الصَّفَا ثُمَّ لَكَ فَيَعْدُ سَبْعًا يَبْدُو بِالصَّفَا وَيُحْتَمِ بِالْمَرْوَةَ

ببوی صفا پس هر طور کند پس بشمارد هفت بار آنگاه کند بیضا و تمام کند برده

وَيَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ مُتَطَهِّرًا كَمَا ذَكَرْنَا فِي الطَّوَائِفِ بِالْبَيْتِ فَإِذَا نَزَعَ

دری باشد که پاک باشد از احسان از کماض و کماض ذکر یافت در طواف خانه پس هرگاه غایب باشد

مِنْ ذَلِكَ حَلَقٍ أَوْ قَصْرٍ إِنْ كَانَ مُتَمَتِّعًا وَكَانَ يُكْنَى قَدْ سَأَلَ هَذَا بِأَوْفَعًا

این کار را بر زمین دورا یا فکر کند اگر برده است متنع و برده است که همراه برده است هر یار و کند

مَا يَفْعَلُ الْحَلَالَ فَإِذَا كَانَ يَوْمَ التَّرْوِيَةِ وَهُوَ الثَّامِنُ مِنْ ذِي الْحِجَّةِ

هر کاری که می کند کسی که حلال است و احرام ندارد پس قهر که باشد روز ترویبه و او هشتم روز ماه ذی الحجه است

أَحْرَمَ مِنْ مَكَّةَ لِلْحَجِّ فَيَأْتِي مَنَا فِيصَلِّي بِهَا الظُّهْرَ وَالْعَصْرَ وَالْمَغْرِبَ

احرام بندد آن منتهی از مکه بر آنچه پس در آنکه در نماز پس بخواند در منی ظهر و عصر و مغرب

وَالْعِشَاءَ وَيَبِيتُ بِهَا ثُمَّ يُصَلِّي الصُّبْحَ فَإِذَا أَهْلَعَتِ الشَّمْسُ دَفَعَهُ

در حق را و شب کند در منی پس بخواند نماز فجر را پس هرگاه برآید آفتاب در آن شود یا

النَّاسَ إِلَى الْمَوْقِفِ بِعَرَفَةَ فَإِذَا زَالَتِ الشَّمْسُ وَخَطَبَ الْأَمَامُ خُطْبَةَ

مردم ببوی جای ایستادن بر عرفه پس قهر که برود آفتاب خطبه خواند امام خطبه

يُعَلِّمُ النَّاسَ فِيهَا مَا يَنْبَغِي أَنْ يَفْعَلُوهُ مِنَ الْوُقُوفِ وَمَوْضِعِ تَوَقُّفِهِ

بیاورد مردم را در آن خطبه چنانکه می باید کرد مردم را از ایستادن و جای آن وقت آن

وَدَفَعَهُ مِنْ عَرَفَاتٍ وَالصَّلَاةِ بِمَرْزَلْفَةَ وَالْبَيْتِ بِهَا غَيْرَ ذَلِكَ

در همان شدن از عرفات و نماز گذاردن بر زلفه و شب کردن بر زلفه غیر آن

مِنْ رَجْمِ الْجَمْرِ وَالنَّحْوِ وَالْحَلْقِ وَالطَّوَائِفِ بِالْبَيْتِ دَنَا مِنَ الْأَمَامِ فَبَعِيَ مَا يَهْوَى

از انداختن سنگ بره و کشتن و بید و ستر بریدن و طواف خواندن نزدیک بود از امام پس هر چه خواهد بود هر چه می خواهد

ثُمَّ يُصَلِّي مَعَ الْأَمَامِ الظُّهْرَ وَالْعَصْرَ بِمَجْمَعٍ بَيْنَهُمَا يَا قَامَةً لِكُلِّ صَلَاةٍ

پس بخواند امام ظهر و عصر و دو سجده کند بر دو رکعت گفتن اوقات هر نماز را

ثُمَّ يَتَقَدَّمُ إِلَى جَبَلِ الرَّحْمَةِ وَالصَّخْرَاتِ بِقُرْبِ الْأَمَامِ لِيَسْتَقْبِلَ الْكَلْبَةَ

پس پیشتر رود ببوی کوه رحمت و کوه صخرات نزدیک امام تا آنکه رود بر روی شود چندان

در رفتن تا آنکه رسد دو میل پس سبز را پس سبک کند رفتن را تا آنکه یبْلُغَ الْمَرْوَةَ فَيُرْتِي عَلَيْهَا فَيَفْعَلُ كَمَا فَعَلَ عَلَى الصَّفَا ثُمَّ يَنْزِلُ

در رفتن تا آنکه رسد دو میل پس سبز را پس سبک کند رفتن را تا آنکه یبْلُغَ الْمَرْوَةَ فَيُرْتِي عَلَيْهَا فَيَفْعَلُ كَمَا فَعَلَ عَلَى الصَّفَا ثُمَّ يَنْزِلُ

در رفتن تا آنکه رسد دو میل پس سبز را پس سبک کند رفتن را تا آنکه یبْلُغَ الْمَرْوَةَ فَيُرْتِي عَلَيْهَا فَيَفْعَلُ كَمَا فَعَلَ عَلَى الصَّفَا ثُمَّ يَنْزِلُ

در رفتن تا آنکه رسد دو میل پس سبز را پس سبک کند رفتن را تا آنکه یبْلُغَ الْمَرْوَةَ فَيُرْتِي عَلَيْهَا فَيَفْعَلُ كَمَا فَعَلَ عَلَى الصَّفَا ثُمَّ يَنْزِلُ

در رفتن تا آنکه رسد دو میل پس سبز را پس سبک کند رفتن را تا آنکه یبْلُغَ الْمَرْوَةَ فَيُرْتِي عَلَيْهَا فَيَفْعَلُ كَمَا فَعَلَ عَلَى الصَّفَا ثُمَّ يَنْزِلُ

در رفتن تا آنکه رسد دو میل پس سبز را پس سبک کند رفتن را تا آنکه یبْلُغَ الْمَرْوَةَ فَيُرْتِي عَلَيْهَا فَيَفْعَلُ كَمَا فَعَلَ عَلَى الصَّفَا ثُمَّ يَنْزِلُ

بِقِيفِ هُنَاكَ وَتُجْتَهَدُ فِي الدُّعَاءِ وَالشُّكْرِ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَ
 بِرَأْسِهِ أَجْمَعُ وَكَرَّخْتُمْ كُنْزَ دَعَا وَوَرَّثْنَا كَفْتَرُ خَدَائِقُكَ
 يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ الْكُزُّ ذِكْرَهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ
 بِسَائِدِ الْبَيْتِ بِشَدِّ الْكُشْمِ نَوَازِلُ أَوْ بِمَيْتِ مَجِّ سَبُورِي وَبِحَيْنِ كَلَامِهِ كَانَتْ مَيْتِ تَرْكِبِ الرَّوَّارِ مَوَازِي
 الْمَلِكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يَحْيَى وَيَمِينُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْغَيْرُ
 مَلِكٌ وَمَوَارِثُ بِرَأْسِهِ زَنْدٌ وَبِهِ كُنْزٌ وَبِهِ رَأْيٌ وَأَوْزَانُ مَيْتِ بِرَكْزِ خَمْرٍ مَهْرُودِ مَيْتِ قَدْرَتِ أَوْزَانِ
 وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا وَفِي بَصَرِي نُورًا
 وَفِي سَمْعِي نُورًا وَكَيْسِرِي أَمْرِي فَإِنَّ قَاتَةَ الْوُقُوفِ مَعَ الْأِمَامِ بِهَا رَأْيٌ
 وَوَرَكُونِ كُنْ نُورٌ وَأَسْمَانُ بَرَزْ كَالْبُرْقَانِ بِسِيسِ الرَّحْمَتِ شَدَاوَرِ اسْتَادَانِ بِالْإِمَامِ دَرُودِ
 أَدْرَاكَ بَعْدَ خُرُوجِ الْأِمَامِ مِنَ الْوُقُوفِ قَبْلَ أَنْ يَطْلُعَ الْفَجْرُ الثَّلَاثِي
 وَرَسْمُهُ وَتُحْفٌ رَابِعًا زَائِدًا مِنَ الْأَمَامِ الْوُقُوفِ بَيْنَ الْأَرْسُلِ مَجْرُودِ سَبْعِ
 مِنْ لَيْلَةِ الْبَعْرِ فَقَدْ قَاتَةَ الْوُقُوفَةَ وَلَا فَقَدْ قَاتَةَ الْجُحُومَ فَإِنَّ دَفْعَ
 أَرْشِ حَمْرِ بِسِيسِ قُوَّةِ شَدَاوَرِ الْوُقُوفِ وَكَرَّ سَيْدِ الْإِمَامِ بِسِيسِ شَرَفِ الْوُقُوفِ شَدَاوَرِ رَاجِعِ بِسِيسِ الرَّحْمَتِ
 مَعَ الْأِمَامِ إِلَى طَرَفِ مَرْزُوقَةٍ يَكُونُ عَلَى التَّوَكُّدِ وَالسُّكُونِ وَالْوَفَارِ
 بِالْإِمَامِ بِسِيسِ رَاهِ مَرْزُوقَةٍ سَعَى شُودِ بِرِ دُوسْتِي وَبِرَّ رَأْيِ وَدِفَارِ
 فَإِذَا وَصَلَ مَرْزُوقَةَ صَلَّى مَعَ الْأِمَامِ بِهَا الْمَغْرِبَ وَالْعِشَاءَ جَمَاعَةً
 بِسِيسِ دُوسْتِي كَيْ يَرْسُدَ فِي مَرْزُوقَةٍ بِكَلِمَاتِ دَعَا بِالْإِمَامِ فِي مَرْزُوقَةٍ نَازِعِ الْمَغْرِبِ وَعِشَاءَ بِإِجْمَاعِ
 أَوْ مُفْرَدًا إِنْ قَاتَهُ مَعَ الْأِمَامِ ثُمَّ حَطَّ رَحْلَهُ فَبَيَّنْتَ هُنَاكَ وَ
 وَبِأَسْمَاءِ الْوُقُوفِ شَدَاوَرِ رَأْيِ بِالْإِمَامِ بِسِيسِ زُودِ دَارِ وَرَحْمَتِ حُودِ رَأْيِ بِسِيسِ كَسْمِ الْبُحَارِ
 يَأْخُذُ مِنْهَا حَصِي الْجَمَارِ وَمِنْ جَنَّتِ نَيْسِرَةَ ذَلِكَ وَعَدَّةٌ سَبْعُونَ
 بِكَلِمَاتِ رَأْيِ سَتَكْرِيهَ وَازْهَرِ جَالَهُ إِسْمَاعِيلَ رَأْيِ رَأْيِ سَتَكْرِيهَ وَشَمَارِ إِسْمَاعِيلَ رَأْيِ
 حَصَاةٌ وَقَدْ رُءِيَ أَنْ يَكُونَ الْكَبِيرُ مِنَ الْحَمْرِ وَأَصْغَرُ مِنَ الْعَسْفَرِ وَ
 وَمَقْدَارُ رَأْيِ كَلَامِ شَدَاوَرِ مِنْ حُودِ وَحُودِ وَبِأَسْمَاءِ رَأْيِ رَأْيِ
 يَسْتَحِبُّ أَنْ يَغْتَسِلَ ثُمَّ يَصِلَ الْفَجْرَ إِذَا أَصْبَحَ وَتُجْتَهَدُ أَنْ يَغْتَسِلَ بِهَا
 وَتُسَبِّحُ بِسِيسِ بِنُورِ رَأْيِ رَأْيِ بِكَلِمَاتِ دَعَا بِالْإِمَامِ فِي مَرْزُوقَةٍ نَازِعِ الْمَغْرِبِ وَعِشَاءَ بِإِجْمَاعِ
 ثُمَّ يَأْتِي الشُّعْرَ الْحَمْرَ فَيَقِيفُ عِنْدَهُ فَيُكَلِّمُ الْحَمْدَ لِلَّهِ وَالشُّكْرَ عَلَيْهِ
 بِسِيسِ رَأْيِ مَشْعَرِ حَمْرٍ رَأْيِ رَأْيِ بِسِيسِ زُودِ دَارِ بِسِيسِ رَأْيِ رَأْيِ
 وَالتَّهْلِيلُ وَالتَّكْبِيرُ وَالِدُعَاءُ وَالْأَوْلَى أَنْ يَقُولَ فِي دُعَائِهِ اللَّهُمَّ
 وَتَهْلِيلٌ وَتَكْبِيرٌ وَدُعَاءٌ وَبِهِ رَأْيِ رَأْيِ وَبِهِ رَأْيِ رَأْيِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 فِي دُعَائِهِ أَنْ يَقُولَ اللَّهُمَّ
 اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا
 وَفِي بَصَرِي نُورًا وَفِي
 سَمْعِي نُورًا وَكَيْسِرِي أَمْرِي
 فَإِنَّ قَاتَةَ الْوُقُوفِ مَعَ
 الْأِمَامِ بِهَا رَأْيٌ وَوَرَكُونِ
 كُنْ نُورٌ وَأَسْمَانُ بَرَزْ
 كَالْبُرْقَانِ بِسِيسِ الرَّحْمَتِ
 شَدَاوَرِ اسْتَادَانِ بِالْإِمَامِ
 دَرُودِ أَدْرَاكَ بَعْدَ خُرُوجِ
 الْأِمَامِ مِنَ الْوُقُوفِ قَبْلَ
 أَنْ يَطْلُعَ الْفَجْرُ الثَّلَاثِي
 وَرَسْمُهُ وَتُحْفٌ رَابِعًا
 زَائِدًا مِنَ الْأَمَامِ الْوُقُوفِ
 بَيْنَ الْأَرْسُلِ مَجْرُودِ سَبْعِ
 مِنْ لَيْلَةِ الْبَعْرِ فَقَدْ قَاتَةَ
 الْوُقُوفَةَ وَلَا فَقَدْ قَاتَةَ
 الْجُحُومَ فَإِنَّ دَفْعَ أَرْشِ
 حَمْرِ بِسِيسِ قُوَّةِ شَدَاوَرِ
 الْوُقُوفِ وَكَرَّ سَيْدِ الْإِمَامِ
 بِسِيسِ شَرَفِ الْوُقُوفِ شَدَاوَرِ
 رَاجِعِ بِسِيسِ الرَّحْمَتِ مَعَ
 الْأِمَامِ إِلَى طَرَفِ مَرْزُوقَةٍ
 يَكُونُ عَلَى التَّوَكُّدِ وَالسُّكُونِ
 وَالْوَفَارِ بِالْإِمَامِ بِسِيسِ
 رَاهِ مَرْزُوقَةٍ سَعَى شُودِ
 بِرِ دُوسْتِي وَبِرَّ رَأْيِ وَدِفَارِ
 فَإِذَا وَصَلَ مَرْزُوقَةَ صَلَّى
 مَعَ الْأِمَامِ بِهَا الْمَغْرِبَ
 وَالْعِشَاءَ جَمَاعَةً بِسِيسِ
 دُوسْتِي كَيْ يَرْسُدَ فِي
 مَرْزُوقَةٍ بِكَلِمَاتِ دَعَا
 بِالْإِمَامِ فِي مَرْزُوقَةٍ
 نَازِعِ الْمَغْرِبِ وَعِشَاءَ
 بِإِجْمَاعِ أَوْ مُفْرَدًا إِنْ
 قَاتَهُ مَعَ الْأِمَامِ ثُمَّ
 حَطَّ رَحْلَهُ فَبَيَّنْتَ هُنَاكَ
 وَبِأَسْمَاءِ الْوُقُوفِ شَدَاوَرِ
 رَأْيِ بِالْإِمَامِ بِسِيسِ زُودِ
 دَارِ وَرَحْمَتِ حُودِ رَأْيِ
 بِسِيسِ كَسْمِ الْبُحَارِ يَأْخُذُ
 مِنْهَا حَصِي الْجَمَارِ وَمِنْ
 جَنَّتِ نَيْسِرَةَ ذَلِكَ وَعَدَّةٌ
 سَبْعُونَ بِكَلِمَاتِ رَأْيِ
 سَتَكْرِيهَ وَازْهَرِ جَالَهُ
 إِسْمَاعِيلَ رَأْيِ رَأْيِ
 سَتَكْرِيهَ وَشَمَارِ إِسْمَاعِيلَ
 رَأْيِ حَصَاةٌ وَقَدْ رُءِيَ
 أَنْ يَكُونَ الْكَبِيرُ مِنَ
 الْحَمْرِ وَأَصْغَرُ مِنَ
 الْعَسْفَرِ وَوَقْدَارُ رَأْيِ
 كَلَامِ شَدَاوَرِ مِنْ حُودِ
 وَحُودِ وَبِأَسْمَاءِ رَأْيِ
 رَأْيِ يَسْتَحِبُّ أَنْ يَغْتَسِلَ
 ثُمَّ يَصِلَ الْفَجْرَ إِذَا
 أَصْبَحَ وَتُجْتَهَدُ أَنْ
 يَغْتَسِلَ بِهَا وَتُسَبِّحُ
 بِسِيسِ بِنُورِ رَأْيِ رَأْيِ
 بِكَلِمَاتِ دَعَا بِالْإِمَامِ
 فِي مَرْزُوقَةٍ نَازِعِ
 الْمَغْرِبِ وَعِشَاءَ بِإِجْمَاعِ
 ثُمَّ يَأْتِي الشُّعْرَ الْحَمْرَ
 فَيَقِيفُ عِنْدَهُ فَيُكَلِّمُ
 الْحَمْدَ لِلَّهِ وَالشُّكْرَ
 عَلَيْهِ بِسِيسِ رَأْيِ
 مَشْعَرِ حَمْرٍ رَأْيِ رَأْيِ
 بِسِيسِ زُودِ دَارِ بِسِيسِ
 رَأْيِ رَأْيِ وَالتَّهْلِيلُ
 وَالتَّكْبِيرُ وَالِدُعَاءُ
 وَالْأَوْلَى أَنْ يَقُولَ
 فِي دُعَائِهِ اللَّهُمَّ
 وَتَهْلِيلٌ وَتَكْبِيرٌ
 وَدُعَاءٌ وَبِهِ رَأْيِ
 رَأْيِ وَبِهِ رَأْيِ رَأْيِ

بِسْمِ اللَّهِ

بِسْمِ اللَّهِ

كَمَا أَوْفَقْنَا فِيهِ وَأَدْبَتْنَا إِيَّاهُ فَوَقَفْنَا لِدَرْكِكَ كَمَا هَدَيْتَنَا وَ

اینجا چه استاده کردی تو را در نماز و نمودی تو را را اینجا پس تو این ذکر کردی و چنانچه راه راست نمودی ما را

اغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا كَمَا وَعَدْتَنَا بِقَوْلِكَ وَقَوْلِكَ الْحَقُّ فَإِذَا

بیازیز و بخش ما را چنانچه وعده کردی بفرموده خویش و فرموده تو راست است

أَفْضَلُ مِنْ عَرَفَاتٍ إِلَى قَوْلِهِ تَعَالَى غَفُورٌ رَحِيمٌ وَإِذَا ضَلَّ السَّابِقُ

بیشتر و بهتر است از عرفات تا آنکه در آن آیه که میفرمودی پس هر سگله را

وَأَسْفَرَدَ فَعَالَ مَنَا وَأَسْرَعُ فِي وَادِي مُحَسَّرٍ فَإِذَا وَصَلْنَا إِلَى وَادِي

و صبح برود و بومی درستی کند در وادی محسّر پس وقتی که رسید وادی

مِنِي رَمِي جَبْرَةَ الْعَقَبَةِ لِسَبْعِ حَصِيَّاتٍ مُكْتَرًا فِي بَأْتِ كُلِّ حَصَاةٍ

منی را انگاز سگله را به عقبره سگله را به هفت سگله نیز در آن آیه که میفرمودی پس هر سگله را

رَافِعًا يَدَيْهِ حَتَّى يَرَى بِيَاضَ بَطْنِيهِ كَمَا رَوَى عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

بلند دارنده پا و دست خود را تا آنکه دیده شود سفیدی بطن او چنانچه روایت از پیغمبر صلوات الله علیه

وَسَلَّمَ أَنَّهُ رَمَى لَكَ وَكَتَبَ عَنِ التَّلْبِيَةِ عِنْدَ أَوَّلِ حَصَاةٍ

و سلم برستی او از آن سگله نیز با همین طور و خاموش ماند از تلبیه نزد اول سگله را

يُرْمِيهَا وَيَكُونُ رَمِيهِ هَذَا بَعْدَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الزَّوَالِ وَ

که می انگازد او را و باشد از آن سگله را او بر هر سگله را پس از طلوع آفتاب و پیش از زوال و

بِمَا بَعْدَ مِنْ أَيَّامِ التَّشْرِيقِ بَعْدَ الزَّوَالِ فَإِذَا رَمَى نَحْرَ هَذَا إِنْ كَانَ

در هر سگله پس از این است از ایام تشریق بعد از زوال پس هر سگله را نحر سگله را بشود بر سر اگر باشد

مَعَهُ وَحَلَقَ أَوْ قَصَرَ جَمِيعَ رَأْسِهِ وَإِنْ كَانَتْ امْرَأَةٌ تَقْصُرُ مِنْ شَعْرِهَا

همراه او بر باشد یا کوتاه کند سومی بر سرش را و اگر باشد زن بر سرش را کوتاه کند از آن سگله را

بِقَدْرِ الْأَمَلَةِ ثُمَّ يَمْضِي إِلَى مَكَّةَ وَيَغْتَسِلُ وَيَتَوَضَّأُ فَيَطُوفُ

بقدر سواد کشتان پس برود بسوی مکه و غسل کند و وضو سازد و پس طواف کند

طَوَافَ الزِّيَادَةِ وَيُعِينُهُ بِالنِّبَةِ وَيُصَلِّي رَكَعَتَيْنِ خَلْفَ الْمَقَامِ

برای زیارت سعیدین بایستد و بگذارد دو رکعت تا پس مقام

فَإِذَا فَرَغَ سَعَى بَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ إِنْ أَرَادَ أَنْ السَّحَى قَدْ سَقَطَ

پس هر سگله را طواف نشود از نماز سعی کند در میان صفا و مروه اگر خواهد از جهت آنکه سعی ساقط شده است

بِفِعْلِهِ فِي طَوَافِ الْقُدُومِ قَدْ حَلَّ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ مِنْ مَخْطُورَاتِ

از روی او در طواف قدوم پس حلال شده در او هر چیزی که منع کرده شده بود و

الْأَحْرَامِ وَصَارَ حَلَالًا كَمَا كَانَ قَبْلَ الْأَحْرَامِ ثُمَّ يَتَقَدَّمُ إِلَى ذِمْرَمِ

احرام دهنده حلال چنانکه بود اول از احرام پس پیش آید بجای ذمزم

اینجا چه استاده کردی تو را در نماز و نمودی تو را را اینجا پس تو این ذکر کردی و چنانچه راه راست نمودی ما را

اغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا كَمَا وَعَدْتَنَا بِقَوْلِكَ وَقَوْلِكَ الْحَقُّ فَإِذَا

بیازیز و بخش ما را چنانچه وعده کردی بفرموده خویش و فرموده تو راست است

أَفْضَلُ مِنْ عَرَفَاتٍ إِلَى قَوْلِهِ تَعَالَى غَفُورٌ رَحِيمٌ وَإِذَا ضَلَّ السَّابِقُ

بیشتر و بهتر است از عرفات تا آنکه در آن آیه که میفرمودی پس هر سگله را

وَأَسْفَرَدَ فَعَالَ مَنَا وَأَسْرَعُ فِي وَادِي مُحَسَّرٍ فَإِذَا وَصَلْنَا إِلَى وَادِي

و صبح برود و بومی درستی کند در وادی محسّر پس وقتی که رسید وادی

مِنِي رَمِي جَبْرَةَ الْعَقَبَةِ لِسَبْعِ حَصِيَّاتٍ مُكْتَرًا فِي بَأْتِ كُلِّ حَصَاةٍ

منی را انگاز سگله را به عقبره سگله را به هفت سگله نیز در آن آیه که میفرمودی پس هر سگله را

رَافِعًا يَدَيْهِ حَتَّى يَرَى بِيَاضَ بَطْنِيهِ كَمَا رَوَى عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

بلند دارنده پا و دست خود را تا آنکه دیده شود سفیدی بطن او چنانچه روایت از پیغمبر صلوات الله علیه

وَسَلَّمَ أَنَّهُ رَمَى لَكَ وَكَتَبَ عَنِ التَّلْبِيَةِ عِنْدَ أَوَّلِ حَصَاةٍ

و سلم برستی او از آن سگله نیز با همین طور و خاموش ماند از تلبیه نزد اول سگله را

يُرْمِيهَا وَيَكُونُ رَمِيهِ هَذَا بَعْدَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الزَّوَالِ وَ

که می انگازد او را و باشد از آن سگله را او بر هر سگله را پس از طلوع آفتاب و پیش از زوال و

بِمَا بَعْدَ مِنْ أَيَّامِ التَّشْرِيقِ بَعْدَ الزَّوَالِ فَإِذَا رَمَى نَحْرَ هَذَا إِنْ كَانَ

در هر سگله پس از این است از ایام تشریق بعد از زوال پس هر سگله را نحر سگله را بشود بر سر اگر باشد

مَعَهُ وَحَلَقَ أَوْ قَصَرَ جَمِيعَ رَأْسِهِ وَإِنْ كَانَتْ امْرَأَةٌ تَقْصُرُ مِنْ شَعْرِهَا

همراه او بر باشد یا کوتاه کند سومی بر سرش را و اگر باشد زن بر سرش را کوتاه کند از آن سگله را

بِقَدْرِ الْأَمَلَةِ ثُمَّ يَمْضِي إِلَى مَكَّةَ وَيَغْتَسِلُ وَيَتَوَضَّأُ فَيَطُوفُ

بقدر سواد کشتان پس برود بسوی مکه و غسل کند و وضو سازد و پس طواف کند

طَوَافَ الزِّيَادَةِ وَيُعِينُهُ بِالنِّبَةِ وَيُصَلِّي رَكَعَتَيْنِ خَلْفَ الْمَقَامِ

برای زیارت سعیدین بایستد و بگذارد دو رکعت تا پس مقام

فَإِذَا فَرَغَ سَعَى بَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ إِنْ أَرَادَ أَنْ السَّحَى قَدْ سَقَطَ

پس هر سگله را طواف نشود از نماز سعی کند در میان صفا و مروه اگر خواهد از جهت آنکه سعی ساقط شده است

بِفِعْلِهِ فِي طَوَافِ الْقُدُومِ قَدْ حَلَّ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ مِنْ مَخْطُورَاتِ

از روی او در طواف قدوم پس حلال شده در او هر چیزی که منع کرده شده بود و

الْأَحْرَامِ وَصَارَ حَلَالًا كَمَا كَانَ قَبْلَ الْأَحْرَامِ ثُمَّ يَتَقَدَّمُ إِلَى ذِمْرَمِ

احرام دهنده حلال چنانکه بود اول از احرام پس پیش آید بجای ذمزم

اینجا چه استاده کردی تو را در نماز و نمودی تو را را اینجا پس تو این ذکر کردی و چنانچه راه راست نمودی ما را

فَيَشْرَبُ مِنْ مَاءِهَا يَقُولُ عِنْدَ شُرُوبِهِ بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ
 بِسْمِ اللَّهِ از آب او پس بگوید بوقت نوشیدن آب بخورم نام خدای بار خدایا کردان بر او
 لَنَا عِلْمًا تَأْنِيفًا وَرِزْقًا وَاسْعَاءَ وَرِيًّا وَشِبَعًا وَشِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ
 برائی ما علم تأنیف روزی رزق و سیرالی و سیری و تندرستی از هر بیماری
 وَاغْسِلْ بِهِ قَلْبِي وَامْلَأْهُ مِنْ خَشْيَتِكَ ثُمَّ رُجِعْ إِلَى مَنِي فَيَبِيتُ
 و بشوی با او دل را و پرین دل مرا از ترس خود پس باز گردد بخسب پس بخت کند
 بِهَا ثَلَاثَ لَيَالٍ فَيُرْمِي الْجُمُرَاتِ الثَّلَاثَ فِي أَيَّامِ التَّشْرِيقِ عَلَى مَا
 درمی سه شب پس اندازد سه جمره در سه روز تشریق چنانچه
 ذَكَرُوا كُلُّ يَوْمٍ بِأَحَدِي وَعِشْرِينَ حَصِيَّةً كُلُّ جُمُرَةٍ سَبْعَ حَصِيَّاتٍ
 یاد کرده اند هر روز بیست و یک سنگریزه هر جمره هفت سنگریزه
 فَيَبْدَأُ بِالْجُمُرَةِ الْأُولَى وَهِيَ بَعْدُ الْجُمُرَاتِ مِنْ مَكَّةَ ثُمَّ يَأْتِي مَسْجِدَ
 پس آغاز کند بجره اولی همان جره اولی دورترین جره است از کعبه از اینجا متصل مسجد
 الْخَيْفِ فَيَجْعَلُهَا عَنْ يَسَارِهِ وَيَسْتَقْبِلُ الْقِبْلَةَ فَإِذَا رَمَاهَا نَقَدَ
 بخت کند پس گرداند آن جره را بجانب چپ خود در روی آرد مسجد را پس بخت کند جره اولی را
 عَنْهَا سَيْرًا لَيْلًا يُصِيبُهُ حَصَى غَيْرِهِ فَيَقِفُ هُنَاكَ دَاعِيًا لِلَّهِ
 از او اندک سیر تا آنکه نرسد او را سنگریزه دیگران پس بسته آید در آنجا که دعا کند و شعر قرا
 عَزَّوَجَلَّ بِقَدْرِ قِرَاءَةِ سُورَةِ الْبَقَرَةِ إِنْ أَمَكَّنَهُ ثُمَّ يُرْمِي الْجُمُرَةَ
 خود میل با مقدار خواندن سوره بقره اگر تواند پس اندازد جمره
 الْوُسْطَى فَيَجْعَلُهَا عَنْ يَمِينِهِ وَيَسْتَقْبِلُ الْقِبْلَةَ فَيَدْعُو كَالأُولَى
 همانرا پس گرداند آن جره را بجانب راست خود در دو دارد بر قبله پس دعا کند مانند جره اول
 ثُمَّ يُرْمِي بِالْجُمُرَةِ الْأُخْرَى وَهِيَ جُمُرَةُ الْعَقْبَةِ فَيَجْعَلُهَا عَنْ يَمِينِهِ
 پس اندازد جمره بسین را و آن جمره عقبه است پس گرداند او را از جانب راست خود
 وَيُنْزِلُ إِلَى الْوَادِي يَكُونُ مُسْتَقْبِلًا إِلَى الْقِبْلَةِ وَلَا يَقِفُ هُنَاكَ
 و فرود آید بسوی وادی عقبه باشد روی آورده بسوی قبله و نایستد آنجا
 ثُمَّ يَفْعَلُ فِي الْيَوْمِ الثَّانِي وَالثَّلَاثِ كَذَا وَإِنْ أَحَبَّ أَنْ يَتَعَجَّلَ
 پس کند در روز دوم و سوم مانند روز اول و اگر دوستد او را بگذرد و در روز
 وَلَا يُرْمِي فِي الْيَوْمِ الثَّالِثِ بَدَنٍ مَاتَبَقِيَ مَعَهُ مِنَ الْحَصَى هُنَاكَ وَهُوَ
 و نه اندازد سنگریزه در روز سوم و در آن روزی را که باقی مانده است با او از سنگریزه آنجا و در آن
 قَاصِدًا إِلَى مَكَّةَ فَيَأْتِي الْأَبْطَحَ فَيُصَلِّي هُنَاكَ الظُّهْرَ وَالْعَصْرَ
 همه کند بسوی مکه پس بیاید در وادی ابطح پس بگذارد در ابطح ظهر و عصر

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين

الغريب

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين

الْمَغْرِبِ وَالْعِشَاءِ ثُمَّ يَنَامُ سِرًّا ثُمَّ يَدْخُلُ مَكَّةَ يَقْتُمُ بِهَا أَوْ
 منسوب و عشا را پس خواب کند اندکی پس در آمد در مکه پس ایستاد در مکه یا
 فَنِيهَا كَالزَّاهِرِ وَالْأَبْطَحِ وَإِذَا أَرَادَ أَنْ يَدْخُلَ الْبَيْتَ يَكُونُ حَائِلًا
 در پیشگاه از جاهائی دیگر مثل راهبر و ابطل در کاه کوفه در آمدن در خانه کعبه باشد چای برهنه
 وَيُصَلِّي فِيهِ نَفْلًا وَيَشْرَبُ مِنْ مَاءِ زَمْزَمَ وَيَرْتَوِي مِنْهُ وَيَسْئَلُ
 و بگذارد در آن کعبه نماز نفل و بنوشد از آب زمزم و سیر شود از او وقت کند در آن
 مَا أَحَبَّ مِنَ الْعِلْمِ وَالْمَغْفِرَةِ وَالرِّضْوَانِ لِقَوْلِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَاءُ
 هر چه دوست دارد از علم و آمرزش و در غایت خدا از بهجت اگر فرموده بخار بر علیه السلام آب
 زَمْزَمٍ مَا شَرِبَ لَهُ وَبَكَرَ الْأَعْمَادَ وَالنَّظَرَ إِلَى الْبَعْجَةِ لِمَا رُوِيَ
 زمزم از برای چیز است که شنیده نشد برینست که در بسیار کند و در نظر دورا بسوی کعبه از بهجت اگر در وقت
 فِي بَعْضِ الْأَخْبَارِ أَنَّ النَّظَرَ إِلَيْهَا عِبَادَةٌ ثُمَّ لَا يَخْرُجُ حَتَّى يُودِعَ الْبَيْتَ
 در بعضی جزا برستی نظر کردن بسوی خانه کعبه جماعت است پس بر آنست تا آنکه در آن کعبه خانه را
 فَيَطُوفُ بِهِ سَبْعًا ثُمَّ يَقِفُ بَيْنَ الرُّكْنِ وَالْبَابِ وَيَدْعُو فَيَقُولُ اللَّهُمَّ
 پس طواف کند بار هفت بار پس ایستد در میان رکن چای و در خانه و دعا خواند پس بگوید یا رضانا
 هَذَا بَيْتُكَ وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَبْنُ عَبْدِكَ وَأَبْنُ أُمَّتِكَ كَمَلْتَنِي عَلَى مَا
 این خانه است من بنده توام و پسر بنده توام و پسر پسر توام بر دانی تو ما بر پسر
 سَخَّرْتَ لِي مِنْ خَلْقِكَ وَسَيَّرْتَنِي فِي بِلَادِكَ حَتَّى بَلَغْتَنِي بِمَعْمِكَ
 که رام کردی مرا از خلق تو و سیر کردی مرا در شهرهای تو تا آنکه رسانیدی مرا بنشینم خدایت
 وَأَعْسَيْتَنِي عَلَى قَضَائِكَ لَسْكَنِي فَإِنْ كُنْتَ رَضِيتَ عَنِّي فَارْزُدْ عَنِّي
 و ای داری دادی مرا بر ادای عبادت تو پس اگر لوده تو را ایست از من پس زیاد کن از من
 رِضَاءً وَلَا آمَنْ عَلَى آلَانَ قَبْلَ تَبَاعُدِي عَنْ بَيْتِكَ هَذَا وَنَصْرِي
 رضایا را کرده باشی پس منته بر من بر رضای خود اکنون پیش از جدا شدن من از خانه تو این است وقت برگشتن من
 إِنْ أَذَنْتَ لِي غَيْرَ مُسْتَبَدِّلِكَ وَلَا بَسِيطِكَ وَلَا رَاغِبِكَ عَنْكَ وَ
 اگر مستوری می تو در آنگال که بدل کند با من بتو و نه بجاخانه تو و نه در و گرداننده ام از تو و
 لَا عَن بَيْتِكَ اللَّهُمَّ فَاصْبِرْ عَنِّي الْعَافِيَةَ فِي بَدَنِي وَالصِّحَّةَ فِي حَضْرَتِي
 نه از خانه تو یا رضانا ای صبر کن مرا صبر کن در من و صحت در جسم من
 وَالْعِظْمَةَ فِي دِينِي وَأَحْسِنْ مُنْقَلَبِي وَارْزُقْنِي طَاعَتَكَ مَا أَبْقَيْتَنِي
 و پاسبانی در من من زیاده کردن بازگشت مرا در روزی من در زبان بر آنکه در حق من بر آنکه در حق من
 وَأَجْمَعْنِي خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لِأَنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَمَا زَادَكَ عَلَى
 و جمع کن مرا خوبی دو جهان برستی تو بر هر چیز توانائی و بر چه زیاد کند بر

تغذون آب

اسم
 در آن کعبه خانه است
 و در آن کعبه خانه است
 و در آن کعبه خانه است
 و در آن کعبه خانه است

این دعا از بیکی دنیا و آخرت باشد بیکه پس در دو مرتبه
 بنویسد و تا بکشد بعد ازین بگوید پس اگر ایستاد در یک جا
 الطواف و الاذبح شاه فصل فان کان فی الوقت ضیق و خفات
 فکون الوقفة بعرفات فان احرم من البقیات بدء بعرفات فوقت
 هناک ثم دفع منها بعد غروب الشمس فیفعل ما قلنا من البیتوته
 بمزدلفه ثم الرمی عنی ثم اذا دخل مکة طوافین یخوی بالادک
 القدوم و بالتالی الزیارة ثم لیسعی بین الصفا و المروة ثم یحلم له
 کل شیء ثم یعود الی منی للزیمی فی الايام الثلث ثم یتیم الانفال
 علی ما تقدم ذکره فصل وصفة العروة ان یحرمها من البقیات
 رکعتین یطوف بالبیت سبعا و لیسعی بین الصفا و المروة و یقصر
 او یحلق ثم یحلم منها ان لم یکن ساق هدیا و ان کان مکة حزیج الی
 التبعیه یحرم منه فیفعل كذلك فصل ولا یطوف الحج الا بالوط
 فی الفریج او دون الفریج مع الانزال و اذ کان الحج اربعة الاخرام
 و الوقوف و هو اف الزیارة و السعی و عن الشیخ رحمہ الله لها
 و استا من سبعتا و طواف زیارت و سعی کردن در میان صفا و مروه و از شیخ مرویست که اگر کان حج

ذلك من الدعاء من خيرا الدنيا والاخرة كان حسنا ثم يصل على
 النبي صلى الله عليه وسلم و تائبته بعد ازین بگوید پس اگر ایستاد در یک جا
 الطواف و الاذبح شاه فصل فان کان فی الوقت ضیق و خفات
 فکون الوقفة بعرفات فان احرم من البقیات بدء بعرفات فوقت
 هناک ثم دفع منها بعد غروب الشمس فیفعل ما قلنا من البیتوته
 بمزدلفه ثم الرمی عنی ثم اذا دخل مکة طوافین یخوی بالادک
 القدوم و بالتالی الزیارة ثم لیسعی بین الصفا و المروة ثم یحلم له
 کل شیء ثم یعود الی منی للزیمی فی الايام الثلث ثم یتیم الانفال
 علی ما تقدم ذکره فصل وصفة العروة ان یحرمها من البقیات
 رکعتین یطوف بالبیت سبعا و لیسعی بین الصفا و المروة و یقصر
 او یحلق ثم یحلم منها ان لم یکن ساق هدیا و ان کان مکة حزیج الی
 التبعیه یحرم منه فیفعل كذلك فصل ولا یطوف الحج الا بالوط
 فی الفریج او دون الفریج مع الانزال و اذ کان الحج اربعة الاخرام
 و الوقوف و هو اف الزیارة و السعی و عن الشیخ رحمہ الله لها
 و استا من سبعتا و طواف زیارت و سعی کردن در میان صفا و مروه و از شیخ مرویست که اگر کان حج

أَهْلَ فِئَاعَتِهِ ثُمَّ تَقَدَّمَ عَنْ يَمِينِهِ ثُمَّ لَقِيَ السَّلَامَ عَلَيْكُمْ

اهل شفاعت او پس پیش شود از جانب راست او پس بگوید سلام بر شما باد

يَا صَاحِبِي سُؤْلِ اللَّهِ وَرَحْمَةِ اللَّهِ وَبَرَكَاتِهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا بَكْرٍ

ای صاحبان رسول خدا درصحت و رحمت و بركات او سلام بر تو ای ابابکر

الصِّدِّيقِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عُمَرُ الْفَارُوقِ اللَّهُمَّ اجْزِئْنَا عَنْ نَبِيِّنَا

صديق او و رحمت بر او سلام بر تو ای عمر که فارق کننده ما را با خدا و جزا او تو را بشمار از پیغمبر

وَعَنْ الْأَسْلَامِ خَيْرًا وَاعْفُرْ لَنَا وَلَا خَوَانًا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ

و از دین اسلام خیر را و ببخش ما را و برادران ما را که پیش گذشتند از ایمان

وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ

و گردان در دلهای ما گینه ای پروردگار ای سروران پروردگار ما هر چه در دلهاست از غیبت و کینه

يُصَلِّي رَكَعَتَيْنِ وَيَجْلِسُ وَيَسْتَحِبُّ أَنْ يُصَلِّيَ بَيْنَ الْقَبْرِ وَالْمَنْبَرِ فِي

بگذارد دو رکعت را و بنشیند و مستحب است که بگذارد نماز در میان قبر و منبر رسول در

الرَّوْحَةِ وَإِنْ أَحَبَّ أَنْ يَسْتَحِبَّ بِالْمَنْبَرِ تَبَارَكَ لَهُ وَالصَّلَاةُ بِمَسْجِدِ

روضه منبر که اگر دوست دارد و بگذارد کند مستحب است که بگذارد نماز در میان منبر و نماز کردن در مسجد

فَمَا وَإِنْ يَأْتِي تَبَوُّؤَ الشَّهَادَةِ وَالزِّيَارَةَ لَهُمْ فَعَلْ ذَلِكَ وَالزِّيَارَةَ

نما و اینکه بیاید قبرهای شهدایان و زیارت کند ایشانرا بگردد این را و بسیار کند و عمار

هَنَّاكَ ثُمَّ إِذَا أَرَادَ الْخُرُوجَ مِنَ الْمَدِينَةِ أَتَى مَسْجِدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ

در اینجا پس وقتی که خواهد برآمد از مدینه بیاید در مسجد رسول صلی الله

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَتَقَدَّمَ إِلَى الْقَبْرِ وَسَلَّمَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ

علیه وسلم و پیش خط و بسوی قبر و سلام گوید بر رسول خدا صلی الله علیه و

سَلَّمَ فَعَلْ كَمَا فَعَلَ أَوْ لَا وَدَعَهُ وَسَلَّمَ عَلَى صَاحِبِهِ كَذَاكَ ثُمَّ قَالَ

سلام بگردد چنانچه کرده بود و اول بار و دو بار و هر بار و سلام گوید بر او و زیارت کند او را و گوید

اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْ الْخِرَافَةَ فِي قَبْرِي بِزِيَارَةِ قَبْرِيكَ وَإِذَا تَوَفَيْتَنِي قَرَّبْنِي

بار خدا گردان از خرافات از زیارت قبر پیغمبر تو و وقتی که میرانش تو را برین برسان

عَلَى حُجَّتِهِ وَسُنَّتِهِ آمِينَ يَا رَحْمَنُ الرَّحِيمِ كِتَابُ الْأَدَابِ

بر حجت او و سنت او آمین ای رحمن رحیم کنشده

فَصَلِّ الْأَيْدِيَّ بِاللَّامِ سُنَّةً وَرَدُّهُ الْكُذْبُ مِنْ أَيْدِيهِ وَهُوَ

انگاز کردن بسلام سنت است و باز گفت سلام تو می ترست که انگازد سلام بر او

مُخْتَفَرٌ فِي صِفَتِهِ إِنَّمَا أَنْ يَدْخُلَ الْأَلْفُ وَاللَّامُ يَقُولُ السَّلَامَ عَلَيْكُمْ

مختارست در صفت سلام گفتن یا آنکه در آرد الف و لام را پس بگوید سلام بر شماست

سلام بر دوستان در حالت
که در وقت حال است

کتاب الادب

ایشان

در

أَرْبَعِينَ لَيْلَةً لَا يُخَاوِزُهَا قَصْرُ الشَّارِبِ وَقَصْرُ الْأَطْفَارِ وَتَمَّتْ

بجمل شب گلزار ایمان پر شہرا بریدن سبقت و بریدن تاقی و لندن

الْأَيْدِ وَحَلَقَ الْعَانَةَ فَتَالَ بَعْضُ أَصْحَابِنَا هَذَا فِي حَقِّ الْمَسَافِرِ وَأَمَّا

بجمل و تراشیدن موی تمام نمائی گفت بعضی را از آن ما این حدت در حق مسافرت و هرگز

الْمَقَامُ فَلَا يَسْتَحِبُّ لَهُ أَنْ يَزِيدَ ذَلِكَ عَلَى عَشْرِينَ يَوْمًا وَانْتَحَفَتْ

با کمر پیچید پس در شبیت اورا از یک زیاد کند بر یک آن امور مذکور را برست روز و شصت است

الرِّوَايَةُ عَنِ الْإِمَامِ أَحْمَدَ فِي تَصْنِيفِهِ هَذَا الْحَدِيثَ زُرِّيٌّ عَنْهُ إِنْكَارُ

روایت از امام احمد در صحت حدیث پس روایت کرده عده است از امام انکار کردن او

زُرِّيٍّ عَنْهُ الْأَخْبَاطُجُ بِهِ فِي التَّوَقُّفِ بِهَذَا الْمَقْدَارِ فَإِذَا نَسَّحْتَ

روایت کرده شد حدت از روایت آوردن با حدیث در میان وقت باین اندازه پس هرگاه کتابت شد او

ذَلِكَ فَهُوَ خَيْرٌ بَيْنَ التَّنَوُّزِ بِالنُّورَةِ وَبَيْنَ حَلْقِهِ بِالْمَوْسَى فَمَنْ ذُو

امور مذکور پس از تنویر را در حدت میان یک شاییدن و میان تراشیدن با ستره بر تنه و

عَنِ الْإِمَامِ أَحْمَدَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ أَنَّهُ يَنْتَوِرُ وَلَكَ رَوَى مَنْصُوعٌ

از امام احمد در حدیثی او نور میگرد و این حدیث روایت کرده است

بْنُ جَنِيْبٍ بْنِ أَبِي ثَابِتٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

از بنیفا میر حسد

وَسَلَّمَ أَنَّهُ طَلَى لَهُ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ وَتَوَلَّى عَانَتَهُ بِيَدِهِ

پس بر او نشان آیت که باید بر بیک را ابو بکر نوره و دالی شد بر شکر تمام نمائی خود را بر

زُرِّيٍّ عَنْ النَّبِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ بِخِلَافِهِ وَقَالَ لَمْ يَنْتَوِرْ رَسُولُ

روایت است از انس حکایت این حدیث نوره نکردت پیغمبر

اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَطُّ وَكَانَ إِذَا لَزَّ عَلَيْهِ الشَّعْرُ حَلَقَهُ فَإِذَا

حسد این بود و بود بیضا هرگاه که است حدت برو موسی بیشتر شد بر هرگاه

نَبَتْ هَذَا فَيَجُوزُ أَنْ يَتَوَلَّى ذَلِكَ غَيْرُهُ إِذَا لَمْ يَجُسِّنْ هُوَ فِي مَا سِوَهُ

نمانت شد این پس هم راست ایست و الی شود نوره را غیر او چون نیک عادت نوره کردن در جائیکه غیر

الْعَانَةَ مِنَ الْفَحْزِ وَالسَّقِ فَإِذَا بَلَغَ الْعَانَةَ تَوَلَّاهَا هُوَ يَنْفِسُ وَ

اندام نمائی است از آن وساق و چون برسد تمام نمائی را و الی شود خود

الْأَصْلُ فِي ذَلِكَ مَا رَوَى عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا أَنَّ النَّبِيَّ

و بیل حدیث کرد روایت کرده شد حدت از ام سلمه

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا بَلَغَ عَانَتَهُ تَوَلَّاهَا بِنَيْبِهِ وَفِي بَعْضِ

بود هرگاه که میرسد تمام نمائی نوره بر یک روان جا را خود و در بعضی

سَنَةَ فَقَالَ لَهُ عَمَّةٌ عَجَلَتْ فَقَالَ لَهُ هَذِهِ سَنَةُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَرَوَى عَنْ أَبِي ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ أَنَّهُ
 قَالَ خَيْرُ مَا عَثَرَنِي الشَّيْبُ الْبَحَاءُ وَالْكُتْمُ وَأَمَّا خَضَابُ رَسُولِ
 اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَخْتَلَفَ النَّاسُ فِي ذَلِكَ فَرَوَى عَنْ أَبِي
 رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ إِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا
 شَابَ إِلَّا بَيْضًا وَلَكِنْ أَبَا بَكْرٍ وَعُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا خَضَبَا
 بَعْدَهُ بِالْحَمَاءِ وَالْكُتْمِ وَرَوَى أَنَّ أُمَّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا
 أَخْرَجَتْ لِلنَّاسِ شَعْرَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَخْضُوبًا بِالْحَمَاءِ
 وَالْكُتْمِ فَقَدْ حَدِيثُهَا عَلَى اثْبَاتِ خَضَابِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 بِذَلِكَ وَأَمَّا الْخَضَابُ بِالْوَدَسِ وَالزَّعْفَرَانِ فَطَاهِرٌ كَلَامُ الْأَمَامِ
 أَحْمَدَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ فِيهِ الْجَوَانِبُ رَوَى عَنْ أَبِي مَالِكٍ الْأَشْجَرِيِّ
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ كَانَ خَضَابُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 بِالْوَدَسِ وَالزَّعْفَرَانِ فَإِذَا نَبَتَ هَذَا فِي شَعْرِ الرَّأْسِ فَمِثْلُهُ فِي الْبَيْتِ
 لِعُمُورٍ وَقَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَيْرُ الشَّيْبِ وَلَا تَسْبَهُوا
 بِالْيَهُودِ وَقَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي حَدِيثِ أَبِي ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

سال بود پس گفت مراد را هم او شنیدنی کردی پس گفت احمد را که این رنگ است بیضا هم جدا است

در روایت کرده شده است از ابی ذر رضی

گفت بهترین باری که در کون کرده شد با بوی خوشی و کتیم است و اما خضاب بیضا

پس خلفان از مردمان در روایت خضاب پس روایت است از اشعری

در رسمی گفت پس بیضا هم

زنگ کردند ایشان

در روایت است بیضا دارد

زنگ کرده شده و گفت

زنگ کرده شده و گفت

زنگ کردن پیغمبر

در آن روایت است بیضا هم

که بود خضاب کردن با رسول صلی الله

در زعفران و زعفران پس ظاهر

که بدل کنند بوی خوشی و اما شد نظیر

در حدیث ابی ذر رضی الله عنه

طه اورد پس نیت
اصغر یعنی بیزار
فانسانه
منتخب القات اورد پس
اصغر

سَفَرًا وَحَصْرًا عَنْ سَبْعَةِ أَشْيَاءٍ بَعْدَ تَقْوَى اللَّهِ تَعَالَى وَالثَّقَةِ بِهِ وَهُيَ

التَّخْلِيفُ وَالتَّرْزِيقُ وَالمَكْحَلَةُ وَالمَشْطُ وَالتَّوَكُّلُ وَالمَقْصُرُ وَالمَلْدَاةُ وَهُيَ

خَشْيَةُ مَدْوَرَةِ الرَّابِئِيِّ مِنْ شَيْءٍ يَخْشَاهَا الْعَرَبُ وَالصُّوفِيَّةُ يَدْرُونَ

بِهَا عَنْ أَنْفُسِهِمُ الَّذِي كَالْقَمَلِ وَغَيْرِهَا وَيَكُونُ بِهَا التَّحْسُدُ وَيَقْتُلُونَ لِذَلِكَ

حَتَّى لَا يَبَاشِرُونَ كُلَّ شَيْءٍ بِأَيْدِيهِمْ وَالتَّابِعُ قَادِرٌ عَلَى الدَّهْنِ لِأَنَّهُ رُوِيَ فِي حَدِيثٍ

عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّهَا قَالَتْ كَانَ يَقُولُ ذَلِكَ حَصْرًا وَكَسْرًا فَصَلِّ فِيمَا

يَكْرَهُ مِنَ الْخِصَالِ الْكِرَّةُ الصَّفِيَّةُ وَالتَّصْفِيَّةُ وَفَرْقَةُ الْأَصَابِعِ فِي الصَّلَاةِ وَيَكْرَهُ

الْمَرْقُوقُ النَّيَابُ حَقِّ التَّوَّاحِدِ عِنْدَ التَّمَاعِ وَلَا يَعَارِضُ فِي ذَلِكَ لِوَأَجِدُ يَكْرَهُ

الْأَكْلَ عَلَى الطَّرِيقِ وَمَدَّ الرَّجُلِ بَيْنَ جِلْسَاتِهِمْ وَالْإِيكَاةُ الَّذِي يَخْرُجُ بِهِ عَنِ مَسْتَوِ

الْجُلُوسِ لِأَنَّهُ يَجْرُؤُ وَهُوَ بِالْجِلْسَاءِ الْأَمِينِ الْعُدُّ وَيَكْرَهُ إِطَالَةَ النَّيَابِ كَبْرُ مَضْمُونِ

الْعَلَاةِ لِأَنَّهُ دَنَاءَةٌ وَيَكْرَهُ التَّشَدُّقُ بِالصُّنْعِ وَالْمَقْفُوهَةُ وَرَفْعُ الصُّوْتِ فِي

غَيْرِ حَاجَةٍ وَيَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ مِثْلَهُ مَعْتَدًا لَا يَسَارِعُ إِلَى حَيْضِلِهِ الْمَأْشُورِ وَيَقْدِرُ

نَفْسَهُ وَلَا يَجْطُو بِحَيْثُ يُؤْتِيهِ الْعُجْبُ وَيَكْرَهُ فِي الْبِكَاةِ الْعَمِيَّةُ وَالتَّعْدَادُ

إِلَّا أَنْ يَكُونَ مِنْ خَوْفِ اللَّهِ تَعَالَى وَالتَّنَدُّمُ عَلَى مَقَاتٍ مِنْ أَوْقَاتِهِ بِطَلَاكِهِ

أَوْ تَكْسَارِ قَلْبِهِ عِنْدَ عَدَمِ بَلُوغِهِ إِلَى رَجَاءِ لِحْظِهَا تَمَنِّي خَيْرٌ عَلَيْهِمَا

Handwritten marginal notes on the right side of the page, including phrases like 'المكحول...' and 'المنع...'.

Handwritten marginal notes on the left side of the page, including the word 'المنع'.

Handwritten notes at the bottom of the page, including 'فان...' and 'فان...'.

عَلَى الطَّعَامِ بِمَا يَسْتَفِيدُ بِهِ النَّاسُ مِنَ الْكَلَامِ وَلَا بِمَا يُضْحِكُهُمْ خَوْفًا
 بِرِطَامٍ بِجَمْعِ كَرِيمٍ مَعْدَارٌ مَعْرُومٌ أَمَّا زُكْرٌ وَنَهْ بِرِطَامٍ كَرِيمًا فَذَلِكَ الْكَلَامُ
 عَلَيْهِمْ مِنَ الشَّرْقِ وَلَا بِمَا يُحْزِنُهُمْ لِئَلَّا يُعْصَلَ عَلَى الْأَكْلِينَ أَكْلَهُمْ وَيُحْبَذَ
 بِرِطَامٍ أَمَّا زُكْرٌ بِرِطَامٍ وَنَهْ بِرِطَامٍ كَرِيمًا فَذَلِكَ الْكَلَامُ
 غَسَلُ الْيَدِ قَبْلَ أَكْلِ الطَّعَامِ وَبَعْدَهُ وَقَبْلَ بَيْكَةِ قَبْلِ الطَّعَامِ وَبَعْدَهُ
 مَسْتَبِينٌ أَمَّا زُكْرٌ بِرِطَامٍ وَنَهْ بِرِطَامٍ كَرِيمًا فَذَلِكَ الْكَلَامُ
 وَبَيْكَةُ أَكْلِ الْبَقْلَةِ الْخَبِيثَةِ قَبْلَ الشُّومَةِ وَالْبَصَلَةِ وَالْكَرَاتِ لِكِرَاهَةِ
 أَمَّا زُكْرٌ بِرِطَامٍ وَنَهْ بِرِطَامٍ كَرِيمًا فَذَلِكَ الْكَلَامُ
 رِيحِهِ وَقَدْ رَوَى عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ أَكَلَ مِنْ هَذِهِ الْبَقْلَةِ الْخَبِيثَةِ
 بِرِطَامٍ أَوْ رِيحِهِ رَوَى عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ أَكَلَ مِنْ هَذِهِ الْبَقْلَةِ الْخَبِيثَةِ
 فَلَا يَغْرِبُ مُصَلًّا نَا وَكَثْرَةُ الْأَكْلِ بِحَيْثُ لُحَاتُ مِنْهُ الْعُجْمَةُ مَكْرُوهَةٌ
 بِرِطَامٍ أَوْ رِيحِهِ رَوَى عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ أَكَلَ مِنْ هَذِهِ الْبَقْلَةِ الْخَبِيثَةِ
 وَقَدْ رَوَى عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَا مَلَكَ ابْنُ آدَمَ وَهَاءُ شَرًّا مِنْ بَطْنِهِ
 أَمَّا زُكْرٌ بِرِطَامٍ وَنَهْ بِرِطَامٍ كَرِيمًا فَذَلِكَ الْكَلَامُ
 وَبَيْكَةُ لِعَيْزِ صَاحِبِ الطَّعَامِ مِنَ الضَّعِيفِ أَنْ يَلْقَى مِنْ حَضْرَمَةٍ عَلَى الطَّبَقِ
 أَمَّا زُكْرٌ بِرِطَامٍ وَنَهْ بِرِطَامٍ كَرِيمًا فَذَلِكَ الْكَلَامُ
 إِلَّا بَأْذَنِ صَاحِبِ الطَّعَامِ لِأَنَّهُ يَأْكُلُ عَلَى مَلِكٍ صَاحِبِهِ عَلَى وَجْهِ الْأَبَاخِرَةِ وَ
 كَرِيمًا فَذَلِكَ الْكَلَامُ
 كَيْسَ ذَلِكَ تَبْلِيغِيكَ وَطَبَقًا اخْتَلَفَ لِنَاسٍ فِي الْوَقْتِ الَّذِي يَحْضُلُ الطَّعَامُ
 نَيْسَ أَنْ يَمْدُونَ بِرِطَامٍ كَرِيمًا فَذَلِكَ الْكَلَامُ
 مَلِكًا لِلْأَكْلِ وَقَالَ تَوَمُّ لَمَّا حَصَلَ فِي فَيْهِ وَأَسْتَهْلِكَ وَقَالَ الْخَزُونُ لَا
 بِرِطَامٍ أَوْ رِيحِهِ رَوَى عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ أَكَلَ مِنْ هَذِهِ الْبَقْلَةِ الْخَبِيثَةِ
 إِذَا كَانَ قَدْ جَرَسَتْ الْعَادَةُ فِي بَيْتِكَ الْبَيْكَةَ الْأَكْلَ كَذَا لَكَ فَيَكُونُ الْعَرُوفُ
 بِرِطَامٍ أَوْ رِيحِهِ رَوَى عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ أَكَلَ مِنْ هَذِهِ الْبَقْلَةِ الْخَبِيثَةِ
 إِذَا نَا وَبَيْكَةُ الْخُرْجِ شَيْءٌ مِنْ فِيهِ وَرَدَّ إِلَى الْقَصْعَةِ وَبَيْكَةُ التَّخْلُلِ عَلَى
 أَمَّا زُكْرٌ بِرِطَامٍ وَنَهْ بِرِطَامٍ كَرِيمًا فَذَلِكَ الْكَلَامُ
 الطَّعَامِ وَلَا يَسْمَعُ يَدَهُ بِالْحَبْزِ وَلَا يَسْتَدْلَهُ وَلَا يَخْلَطُ طَعَامًا بِطَعَامٍ يَغْنِي
 أَمَّا زُكْرٌ بِرِطَامٍ وَنَهْ بِرِطَامٍ كَرِيمًا فَذَلِكَ الْكَلَامُ

عَلَى الطَّعَامِ بِمَا يَسْتَفِيدُ بِهِ النَّاسُ مِنَ الْكَلَامِ وَلَا بِمَا يُضْحِكُهُمْ خَوْفًا
 بِرِطَامٍ بِجَمْعِ كَرِيمٍ مَعْدَارٌ مَعْرُومٌ أَمَّا زُكْرٌ وَنَهْ بِرِطَامٍ كَرِيمًا فَذَلِكَ الْكَلَامُ
 عَلَيْهِمْ مِنَ الشَّرْقِ وَلَا بِمَا يُحْزِنُهُمْ لِئَلَّا يُعْصَلَ عَلَى الْأَكْلِينَ أَكْلَهُمْ وَيُحْبَذَ
 بِرِطَامٍ أَمَّا زُكْرٌ بِرِطَامٍ وَنَهْ بِرِطَامٍ كَرِيمًا فَذَلِكَ الْكَلَامُ
 غَسَلُ الْيَدِ قَبْلَ أَكْلِ الطَّعَامِ وَبَعْدَهُ وَقَبْلَ بَيْكَةِ قَبْلِ الطَّعَامِ وَبَعْدَهُ
 مَسْتَبِينٌ أَمَّا زُكْرٌ بِرِطَامٍ وَنَهْ بِرِطَامٍ كَرِيمًا فَذَلِكَ الْكَلَامُ
 وَبَيْكَةُ أَكْلِ الْبَقْلَةِ الْخَبِيثَةِ قَبْلَ الشُّومَةِ وَالْبَصَلَةِ وَالْكَرَاتِ لِكِرَاهَةِ
 أَمَّا زُكْرٌ بِرِطَامٍ وَنَهْ بِرِطَامٍ كَرِيمًا فَذَلِكَ الْكَلَامُ
 رِيحِهِ وَقَدْ رَوَى عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ أَكَلَ مِنْ هَذِهِ الْبَقْلَةِ الْخَبِيثَةِ
 بِرِطَامٍ أَوْ رِيحِهِ رَوَى عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ أَكَلَ مِنْ هَذِهِ الْبَقْلَةِ الْخَبِيثَةِ
 فَلَا يَغْرِبُ مُصَلًّا نَا وَكَثْرَةُ الْأَكْلِ بِحَيْثُ لُحَاتُ مِنْهُ الْعُجْمَةُ مَكْرُوهَةٌ
 بِرِطَامٍ أَوْ رِيحِهِ رَوَى عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ أَكَلَ مِنْ هَذِهِ الْبَقْلَةِ الْخَبِيثَةِ
 وَقَدْ رَوَى عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَا مَلَكَ ابْنُ آدَمَ وَهَاءُ شَرًّا مِنْ بَطْنِهِ
 أَمَّا زُكْرٌ بِرِطَامٍ وَنَهْ بِرِطَامٍ كَرِيمًا فَذَلِكَ الْكَلَامُ
 وَبَيْكَةُ لِعَيْزِ صَاحِبِ الطَّعَامِ مِنَ الضَّعِيفِ أَنْ يَلْقَى مِنْ حَضْرَمَةٍ عَلَى الطَّبَقِ
 أَمَّا زُكْرٌ بِرِطَامٍ وَنَهْ بِرِطَامٍ كَرِيمًا فَذَلِكَ الْكَلَامُ
 إِلَّا بَأْذَنِ صَاحِبِ الطَّعَامِ لِأَنَّهُ يَأْكُلُ عَلَى مَلِكٍ صَاحِبِهِ عَلَى وَجْهِ الْأَبَاخِرَةِ وَ
 كَرِيمًا فَذَلِكَ الْكَلَامُ
 كَيْسَ ذَلِكَ تَبْلِيغِيكَ وَطَبَقًا اخْتَلَفَ لِنَاسٍ فِي الْوَقْتِ الَّذِي يَحْضُلُ الطَّعَامُ
 نَيْسَ أَنْ يَمْدُونَ بِرِطَامٍ كَرِيمًا فَذَلِكَ الْكَلَامُ
 مَلِكًا لِلْأَكْلِ وَقَالَ تَوَمُّ لَمَّا حَصَلَ فِي فَيْهِ وَأَسْتَهْلِكَ وَقَالَ الْخَزُونُ لَا
 بِرِطَامٍ أَوْ رِيحِهِ رَوَى عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ أَكَلَ مِنْ هَذِهِ الْبَقْلَةِ الْخَبِيثَةِ
 إِذَا كَانَ قَدْ جَرَسَتْ الْعَادَةُ فِي بَيْتِكَ الْبَيْكَةَ الْأَكْلَ كَذَا لَكَ فَيَكُونُ الْعَرُوفُ
 بِرِطَامٍ أَوْ رِيحِهِ رَوَى عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ أَكَلَ مِنْ هَذِهِ الْبَقْلَةِ الْخَبِيثَةِ
 إِذَا نَا وَبَيْكَةُ الْخُرْجِ شَيْءٌ مِنْ فِيهِ وَرَدَّ إِلَى الْقَصْعَةِ وَبَيْكَةُ التَّخْلُلِ عَلَى
 أَمَّا زُكْرٌ بِرِطَامٍ وَنَهْ بِرِطَامٍ كَرِيمًا فَذَلِكَ الْكَلَامُ
 الطَّعَامِ وَلَا يَسْمَعُ يَدَهُ بِالْحَبْزِ وَلَا يَسْتَدْلَهُ وَلَا يَخْلَطُ طَعَامًا بِطَعَامٍ يَغْنِي
 أَمَّا زُكْرٌ بِرِطَامٍ وَنَهْ بِرِطَامٍ كَرِيمًا فَذَلِكَ الْكَلَامُ

بِرِطَامٍ كَرِيمًا فَذَلِكَ الْكَلَامُ

وَأَكْبَرُ سَبْعِينَ كَلِمَةً

بأس والآفة والأصح ما تقدم من النهي فصل في كتب البخاري و

بأس وبقدر دورت تر چیزت که گدست از بازو اشمن در بیان پیشین انکشتی و

انما زده عن ابي داود باسناده عن انس بن مالك قال اراد رسول الله

صلى الله عليه وسلم ان يكتب الى بعض الامم فيقول له لا تقروا كتابا الا بالاخار فاخذ

خاتم من فضة ونقش فيه محمد رسول الله وعن انس رضي قال كان

خاتم رسول الله صلى الله عليه وسلم من فضة كله فضة منه وفي لفظ عن انس رضي

انه قال كان خاتم رسول الله صلى الله عليه وسلم من فضة حنيفة نوى داود

باسناده عن نافع عن ابن عمر رضي قال اخذ رسول الله صلى الله عليه وسلم

وجعل فضة مما يلي بطن كفة ونقش فيه محمد رسول الله فاخذ الناس من

الذهب قلنا راهم اخذوها ونحوه قال لا اله الا الله انما اخذ خاتم من فضة

ونقش فيه محمد رسول الله ثم كتب ان الخاتم بعد ابو بكر رضي ثم كتب اني بكر

عمر رضي ثم كتب عثمان رضي حتى وقع في يد ابي سفيان رضي وبقوله اخذ

الخاتم من الحديد والشبه لما روي ابو داود باسناده عن عبد الله بن بريدة

عن ابي بصير رضي الله عنه قال ان رجلا جاء الى رسول الله صلى الله عليه

وسلم وعليه خاتم من شبه فقال له مالي اجد منك ربح الاضنام

فطرحه ثم جاء وعليه خاتم من حديد فقال مالي اري

فقال نعم واخذوا خاتم رسول الله صلى الله عليه وسلم

نظم الدرر
المنقذ قد
شكك المنة
في نهات الزوا
في عهد خاتم
النجاشي السلي
وسلم في حق
جيشه على انزل
من الفضة
والفضة وروا
عن النبي صلى
الصلوات جرت
به من سياه
در سفيان
صحيح

ابو داود

فقال نعم واخذوا خاتم رسول الله صلى الله عليه وسلم

مَلِكِ حَلِيَّةِ أَهْلِ النَّارِ تَطْرَحُهُ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مِنْ أَيِّ نَجْمٍ أَخَذَهُ

قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخَذَهُ مِنْ وَبَدٍ وَلَا تَمْتَهْ مِنْهَا فَصَلِّ

وَبِكْرُهُ التَّخَمُّمُ فِي الْوُسطَى وَالسَّبَابَةُ لِمَا رُوِيَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ذَلِكَ فَصَلِّ وَالْإِخْتِيَارُ التَّخَمُّمُ فِي الْبُسْرَى وَفِي الْخُصْرِ لِمَا رُوِيَ أَبُو

دَاوُدَ بِإِسْنَادِهِ عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَتَخَمَّمُ فِي لِيَا رِجْلِهِ

كَانَ فَصْنُهُ فِي بَاطِنِ كَفِّهِ وَدُوِيٌّ ذَلِكَ عَنِ الْبُرِّ التَّلَفِ الصَّالِحِ وَكَانَ خَلَاةً

ذَلِكَ عَادَةً وَسَعَادَةً الْمُبْتَدَعَةَ وَكَانَ الْمُسْتَحَبَّ أَنْ يَكُونَ سَنَاقِلَ الْأَشْيَاءِ

بِالْيَمِينِ لِوَضْعِهَا فِي السَّمَالِ وَفِي ذَلِكَ صِيَانَةٌ لِلنَّجَاتِ وَصِيَانَةٌ لِلْكَتُوبِ

عَلَيْهِ مِنَ الْأَسْمَاءِ وَالْحُرُوفِ يَقْدَرُ رُوِيَ عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ

يَتَخَمَّمُ فِي يَمِينِهِ فَكُلُّ هَذَا الْيَمِينُ وَالْيَسَارُ سَوَاءٌ وَالْإِخْتِيَارُ الْأَوَّلُ فَصَلِّ

فِي آدَابِ الْخَلَاءِ وَالْإِسْتِحْيَاءِ إِذَا أَرَادَ دُخُولَ الْخَلَاءِ وَخِيَّ عِنْدَهُ مَا كَانَ فِيهِ

ذَكَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ كَالنَّجْمِ وَالْتَعَوُّدِ وَغَيْرِهِمَا وَيَتَقَدَّمُ رِجْلَهُ الْبُسْرَى وَ

يُؤَخِّرُ الْيَمْنَى وَيَقُولُ بِسْمِ اللَّهِ أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الْبَغْيِ وَالنَّجَسِ وَالنَّجَسِ وَمِنَ الْبُخْسِ

فَأَسْتَعِينُ وَبِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ وَلْيَقُلْ أَحَدُكُمْ أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الرَّجْسِ

Handwritten marginal notes in Arabic script, including phrases like 'فصل في...' and 'هذا...'.

نسخ

نسخ

بالتعاسة أو برش الماء على بدنه وشيابه ثم ينظر فإن كان الخارج له
 ينشز عن الخرج إلا بمقدار ما جرت العادة به كان مخيرا بين الاستبراء
 بما ذكره وبين الاستبراء بالماء فإن اختار الجماد فالاختيار الجوهري
 وعده ثلثة أجزايدان كان لم يستجز به من أحد من قبل لظاهره فيأخذ
 جزمها بمينيه فيبدؤ بالقبيل بعد أن يسبح أصل ذكره إلى رأسه و
 يثبته ثلثة أيدي ويسار مستنجبا ليحقق استبراء البول بذلك فهو لا يشترط
 ويأخذ ذكره بشماله ويمده على الحجر الذي في يمينه ويمسحه حتى
 موضع المسح جانبا يفعل كذلك ثلثة ثلثة أجزايدان لم يقدر على
 الأشجار قبيل الخرج أو خرجت ومدرا أو قلت شيئا من ترابها يسبح
 على الأرض أو الخائط عند علم هذه الأشياء حتى يرى الجفافة و
 القبل وينبغي أن يخرج عن مذ الذكرك في الاستبراء من موضع الخفة
 لأنة قد تبقى البول في قصبه الأخليل ثم يخرج بعد فراغه عن الوضوء
 فيسطل وضوءه ولهذا شرع في حقه أن يخطو خطوات قبل الاستبراء
 والتشبه خوفًا من بقاء شيء من البول في الأخليل وأما الذي يأخذ
 وسرهدن از همت رسیدن از مامن چیزی از بول در سوراخ ذکر در مورد بطلان نامی پس بیرون

بالتعاسة أو برش الماء على بدنه وشيابه ثم ينظر فإن كان الخارج له
 ينشز عن الخرج إلا بمقدار ما جرت العادة به كان مخيرا بين الاستبراء
 بما ذكره وبين الاستبراء بالماء فإن اختار الجماد فالاختيار الجوهري
 وعده ثلثة أجزايدان كان لم يستجز به من أحد من قبل لظاهره فيأخذ
 جزمها بمينيه فيبدؤ بالقبيل بعد أن يسبح أصل ذكره إلى رأسه و
 يثبته ثلثة أيدي ويسار مستنجبا ليحقق استبراء البول بذلك فهو لا يشترط
 ويأخذ ذكره بشماله ويمده على الحجر الذي في يمينه ويمسحه حتى
 موضع المسح جانبا يفعل كذلك ثلثة ثلثة أجزايدان لم يقدر على
 الأشجار قبيل الخرج أو خرجت ومدرا أو قلت شيئا من ترابها يسبح
 على الأرض أو الخائط عند علم هذه الأشياء حتى يرى الجفافة و
 القبل وينبغي أن يخرج عن مذ الذكرك في الاستبراء من موضع الخفة
 لأنة قد تبقى البول في قصبه الأخليل ثم يخرج بعد فراغه عن الوضوء
 فيسطل وضوءه ولهذا شرع في حقه أن يخطو خطوات قبل الاستبراء
 والتشبه خوفًا من بقاء شيء من البول في الأخليل وأما الذي يأخذ
 وسرهدن از همت رسیدن از مامن چیزی از بول در سوراخ ذکر در مورد بطلان نامی پس بیرون

بالتعاسة أو برش الماء على بدنه وشيابه ثم ينظر فإن كان الخارج له
 ينشز عن الخرج إلا بمقدار ما جرت العادة به كان مخيرا بين الاستبراء
 بما ذكره وبين الاستبراء بالماء فإن اختار الجماد فالاختيار الجوهري
 وعده ثلثة أجزايدان كان لم يستجز به من أحد من قبل لظاهره فيأخذ
 جزمها بمينيه فيبدؤ بالقبيل بعد أن يسبح أصل ذكره إلى رأسه و
 يثبته ثلثة أيدي ويسار مستنجبا ليحقق استبراء البول بذلك فهو لا يشترط
 ويأخذ ذكره بشماله ويمده على الحجر الذي في يمينه ويمسحه حتى
 موضع المسح جانبا يفعل كذلك ثلثة ثلثة أجزايدان لم يقدر على
 الأشجار قبيل الخرج أو خرجت ومدرا أو قلت شيئا من ترابها يسبح
 على الأرض أو الخائط عند علم هذه الأشياء حتى يرى الجفافة و
 القبل وينبغي أن يخرج عن مذ الذكرك في الاستبراء من موضع الخفة
 لأنة قد تبقى البول في قصبه الأخليل ثم يخرج بعد فراغه عن الوضوء
 فيسطل وضوءه ولهذا شرع في حقه أن يخطو خطوات قبل الاستبراء
 والتشبه خوفًا من بقاء شيء من البول في الأخليل وأما الذي يأخذ
 وسرهدن از همت رسیدن از مامن چیزی از بول در سوراخ ذکر در مورد بطلان نامی پس بیرون

الجمر شماله ويمسحه على المسربة من مقدمها الى ان يتبلغ الى
 تسخيرها ثم يرمي به ثم يأخذ الجمر الثاني ويندبه من مؤخرها
 فيمسحها الى ان يتبلغ مقدمها ثم يرمي به ثم يأخذ الجمر الثالث فيندبه
 حول المسربة فيرمي به وقد حصل بذلك الأجزاء فان لم يتبق بيان
 رأى على الجمر الأخير ندوة زاد الى خمسة وكان كمر يتبق بذلك زاد الى
 سبعة أو ثمانية ولا يقطعها إلا على وتردان في الجمر واحد أو اثنين
 زاد الى ثلثة لان الشرع بذلك ورد وقد ذكر الامتياز صفة أخرى
 وهو ان يأخذ الجمر شماله فيضعه على مقدم صفيحة اليمنى ثم يرمي
 الى مؤخرها ثم يدبره على اليسرى فيرمي عليها الى مؤخرها حتى يسكن
 الموضع الذي بدا منه ويأخذ جمر أخرى فيرمي من مقدم صفيحة
 اليسرى لك ذلك ثم يأخذ جمر آخر فيمسح به الوسط والكل جائز فقد
 جاء في الأثر ان رجلا قال لبعض الصحابة من الأعراب وقد خصمتم
 قال فوصفها لي قال بعد الأثر وأعد المدد واستقبل بنسب الشجر
 واستدبر الريح واقفي لأفعا الظلي وأجعل الخفال النعام أما الشيخ

قد حركت يدك
 من تحت يدك
 من تحت يدك

في وقت
 في وقت
 في وقت

في وقت
 في وقت
 في وقت

في وقت
 في وقت
 في وقت

في وقت
 في وقت
 في وقت

في وقت
 في وقت
 في وقت

فَهُوَ يَتَّطِبُّ طَبِيبٌ لِيَرَى بِكَوْنِ بِالْبَادِيَةِ وَالْأَفْعَاءِ هَهُنَا الْأَسْتِيفَاةُ عَظْمًا
 پس آن کی ایست طوش بوی باشد در دست و آفتاب اینجا بار کردن است بر
 صُدُورِ قَدَمَيْهِ وَالْإِخْفَالُ لِأَنْ تَفْعَأُ عَجْرًا عَنِ الْأَرْضِ فَضَلُّ وَ
 پیش دو پای خود و اچخال بلند و آفتاب سرین طوط است از زمین فصل
 لَا اسْتِيفَاةَ بِالْمَاءِ أَنْ تَمْسَكَ تَصَبُّهُ بِيَدَيْهِ الْبَسْرَى وَيَطْرُقُ الْمَاءُ بِالْمِغْنِ
 استخوان کردن آب این است ایستگاه آورد است خوردن است چسب و پیش از آن که در دست است
 يَغْتَسِلُهُ سَبْعًا بَعْدَ الْأَسْتِيفَاةِ وَالشَّحْوُ وَالْفَضْلُ لِأَنْ عَالَجَ عَلَيْهِ مَا ذَكَرْنَا
 پس شوی آنرا هفت بار پس از مال کردن و سرخ کردن و شادمانی کردن با هر طریقی که در دست آورد
 وَقَدْ شَبَّ فَمَهَا الْمَدِينَةُ رَضًا لَذَكَرَ بِالضَّرْعِ كَمَا يَرَى الْيَجْرُجُ مِنْهُ الشَّيْءُ
 تحقیق است که در آنجا ایستاد است در آنجا است و در آنجا می باشد از آن چیزی
 بَعْدَ الشَّيْءِ مَا دَامَ الرَّجُلُ يَمِدُّهُ فَازَا وَقَعَ الْمَاءُ وَالتَّكْرَارُ انْقِطَاعُ الْبَوْلِ وَأَمَّا
 پس از چیزی تا به کام کرد می کند او را پس نگاه کردی که آب بر او می بارد بول پس از آنکه
 الذَّبْرُ قِيَامًا فَحَلَّ بِيَدَيْهِ الْبَسْرَى وَيَصْبُ الْمَاءُ بِالْيَمْنَى فَيَتَابَعُ صَبَّهُ
 کون پس احتمال اندازن عمل را در دست چپ خود و بر سر آب را بر دست راست پس ای در پی میزد آب را
 وَيَكْتَرِي قَلِيلًا وَيَجِيدُ ذَلِكَ الْمَوْضِعَ بِيَدَيْهِ حَتَّى يَتَمَيَّنَ نَخْفَانَهُ وَيَتَقَبَّ
 دست کند سوره را در پی و نگاه کند آنجا تا به دست خود تا تعیین کند بکلیه او را و آنکه خود
 وَلَا يَلْزَمُهُ غَسْلُ بَاطِنِ الْخُرْجَيْنِ لِأَنَّ ذَلِكَ مِمَّا يَنْفَعُهُ فِي الشَّرْمِ وَالْعَلِيمُ
 و لازم نیست او را شستن اندرون هر دو اقسام از جهت آنکه در دست است که شسته می شود و او را در دست است
 الْأَسْتِيفَاةُ مِنَ الرِّيحِ وَالْفَضِيلَةُ فِي الْجَمْعِ بَيْنَ الْأَسْتِيفَاةِ وَالْجَامِدِ الْمَاءِ
 استخوان کردن از باد و فضیلت در جمع کردن میان استخوان کردن و جامد آب است
 فَإِنْ انْخَصَرَ عَلَى الْجَمْعِ اجْزَاءُ لَكِنْ اسْتِعْمَالُ الْمَاءِ أَوْلَى فِي الْجَمْعِ لِأَنَّهُ قَبْلُ إِذَا كَمِ
 پس اگر انقباض بر جمع برسد و او را لکن استعمال کردن آب بهتر است در میان از جهت آنکه قبل از آنکه شسته شود
 يَكْتَسِبُ بِالْمَاءِ اعْتَرَاهُ الْوَسْوَسُ وَهَذَا أَقْبَلُ لِمَنْ قَوْمًا مِنَ الشُّعْرَاءِ لَا يَكْتَسِبُونَ
 استخوان کردن آب به واسطه او را وسوسه و این جهت که شسته شود است بر کسی گروه از شاعران استخوان کردن
 بِالْمَاءِ لِأَنَّ كَلَامَ الْحَسَا وَالْفَتْرَةِ يَحْتَجُّ بِدَنِّكَ نَهْمُ سَبِّهِ نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ ذَلِكَ
 آب در میان بر کسی سخن نماند می آید آن پس آن استخوان کردن است که شسته شود است بنا بر این که شسته شود
 بِمَرَّةٍ الْقَدْرُ وَالنَّيْنُ فَضْلٌ وَأَمَّا إِذَا انْتَشَرَتْ الْخَامِسَةُ إِلَى
 بار رسید آنرا شستن و کند فصل در هر طریقی که باشد هر طریقی که شسته شود است
 مُعْظَمُ حَقِّهِ فِي الْقَبْلِ وَالصَّفْحَاتِ فِي الدُّبْرِ كَمَا يَجْرُجُ نَهْمُ قَدْرِ الْمَاءِ لِأَنَّهَا
 از سر در کف است و در کف است در اقسام پس پس می کند او را طوط از هر طریقی که شسته شود است

استخوان کردن از باد و فضیلت در جمع کردن میان استخوان کردن و جامد آب است
 تحقیق است که در آنجا ایستاد است در آنجا است و در آنجا می باشد از آن چیزی
 پس از چیزی تا به کام کرد می کند او را پس نگاه کردی که آب بر او می بارد بول پس از آنکه
 کون پس احتمال اندازن عمل را در دست چپ خود و بر سر آب را بر دست راست پس ای در پی میزد آب را
 دست کند سوره را در پی و نگاه کند آنجا تا به دست خود تا تعیین کند بکلیه او را و آنکه خود
 و لازم نیست او را شستن اندرون هر دو اقسام از جهت آنکه در دست است که شسته می شود و او را در دست است
 استخوان کردن از باد و فضیلت در جمع کردن میان استخوان کردن و جامد آب است
 پس اگر انقباض بر جمع برسد و او را لکن استعمال کردن آب بهتر است در میان از جهت آنکه قبل از آنکه شسته شود
 استخوان کردن آب به واسطه او را وسوسه و این جهت که شسته شود است بر کسی گروه از شاعران استخوان کردن
 آب در میان بر کسی سخن نماند می آید آن پس آن استخوان کردن است که شسته شود است بنا بر این که شسته شود
 بار رسید آنرا شستن و کند فصل در هر طریقی که باشد هر طریقی که شسته شود است بنا بر این که شسته شود
 از سر در کف است و در کف است در اقسام پس پس می کند او را طوط از هر طریقی که شسته شود است

الرَّجُلُ وَقَدْ يَكُونُ أَحْمَرٌ عِنْدَ كَثْرَةِ الْجَمَاعِ وَقَدْ يَكُونُ رَقِيقًا عِنْدَ ضَعْفِ

الْبُنْيَةِ وَالْمَوْتُ وَيُعَلَّمُ بِالرَّاحَةِ كَرَأْحَةِ الطَّلَعِ وَالْبَحَائِنِ وَهُوَ طَاهِرٌ

فِي أَشْهُرِ الرِّبَا وَتَبَيَّنَ وَمَوْجِبُهُ غَسْلُ جَمِيعِ الْبَدَنِ وَمَاءُ الْمَرْوَةِ رَقِيقٌ

أَضْفَرُ وَالْحَائِسُ الرِّيحُ يُجْرُجُ مِنَ الْقَبْلِ نَادِرًا كَمَا يُجْرُجُ مِنَ الذَّبْرِ

فَصَلِّ فِي كَيْفِيَةِ الطَّهَارَةِ الْكُبْرَى وَهُوَ عَلَى ضَرْبَيْنِ كَامِلٌ وَجَزَائِي

أَمَّا الْكَامِلُ فَهُوَ أَنْ تَأْتِيَ بِالنِّيَّةِ وَهُوَ اعْتِقَادُهُ رَفْعُ الْحَدِيثِ الْأَكْبَرِ

أَوْ الْبِنَاءِ فَإِنْ تَلَفَّظَ بِهِ مَعَ اعْتِقَادِهِ بِقَبْلِهِ كَانَ أَفْضَلَ وَبِئْسَى

عِنْدَ اخْتِزَانِ الْمَاءِ وَيَغْسِلُ يَدَيْهِ ثَلَاثًا وَيَغْسِلُ مَابَهُ مِنَ الْأَذَى فَرِيضًا

وَضَوْءَهُ كَامِلًا وَيُؤَخِّرُ غَسْلَ قَدَمَيْهِ وَيُحْنِي عَلَى رَأْسِهِ ثَلَاثَ حَنِيئَاتٍ

مِنَ الْمَاءِ يُرْفَعِي بِهَا أُصُولَ شَعْرِهِ وَيَفِيضُ الْمَاءُ عَلَى سَائِرِ جَسَدِهِ ثَلَاثًا

وَيَدُ لَكَ بَدَنَهُ بِيَدَيْهِ وَيَتَّبِعُ الْمَغَابِنَ وَغُضُونَ الْبَدَنِ وَيَجْفَقُ

حُضُولُ الْمَاءِ عَلَيْهَا الْقَوْلُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَكُونُ الشَّعْرُ وَانْفُؤُ الشِّرَّةِ فَإِنْ

تَحَتَّ كُلُّ شَعْرٍ جَنَابَهُ وَيَبْدَأُ بِشِقِيهِ الْأَيْمَنِ وَيَنْتَقِلُ مِنْ مَوْضِعٍ

غَسَلَهُ فَيَغْسِلُ قَدَمَيْهِ فَإِنْ سَلِمَ فِي خِلَالِ ذَلِكَ مِنْ تَوَاقُظِ الطَّهَارَةِ

الصَّغْرَى جَاذِلَهُ أَنْ يُصَلِّيَ بِهَذِهِ الطَّهَارَةِ لَا تَأْتِيكُمْ لَهْلَاهُ رَفْعُ الْحَدِيثِ

وَرَدَاتُ مَرَوْرِدِ الْبَيْتِ مَا تَلْزَمُ الرِّبَا بَيْنَ طَهَارَتِ زِيَارَةِ كَبْرِ سَمْعِي بِمَنْزِلَتِهِ

Handwritten marginal notes on the left side of the page, including phrases like 'بسم الله الرحمن الرحيم' and 'الحمد لله رب العالمين'.

Handwritten marginal notes at the bottom of the page, including phrases like 'بسم الله الرحمن الرحيم' and 'الحمد لله رب العالمين'.

ابن عباس رضي الله عنهما قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم البسوا من ثيابكم
 البياض فانها من خير ثيابكم وكفنوا فيها موتاكم وان خير
 الكاظم الاثم مد يجلو البصر ويثبت الشعر فصل في اداب النوم
 ان يمشي لمن اراد ان ينام ان يوكي سقاءه ويغطي مراحه ويغلق
 ابابه ويغسل فاه لان كان قد اكل ماله وراشحه لئلا يقضه الدبيب
 وليسمى باسم الله عز وجل ثم يقول ما روى بودا وذا بان ساد عن سعد
 بن عبيدة قال حدثني البراء بن عازب رضي الله تعالى عنهما قال
 قال لي رسول الله صلى الله عليه وآله ايتك مخضوعك فتوضأ وضوءك
 للصلاة ثم اضبطه على شقك الايمن وقال اللهم اني اسئلك
 انك وتوضعت فري اليك والجماع ففري اليك ورغبت فدهنت
 اليك لا ملجأ ولا منجأ منك الا اليك امنت بكتابتك الذي انزلت
 وبيئتك الذي ارسلت فان مت مت على الفطرة واجعلهن النوما
 تقول قال البراء فقلت استاذك من فقلت برسولك الذي ارسلت
 قال لا وبيئتك الذي ارسلت ويكون نومه على ما ذكر في الخبر على جنبه
 الايمن مستقبل القبلة كما يكون في الحد وان نام على ظهره مستفكرا في
 راسه

از این جمیع درستی او گفت از مسجد از جاهای شام
 از بهترین جاهای شام است و سخن در مسجد روان میزند مردگان خود را و بدتر کسی
 از حقان شام است و سخن میزند بصر را و میرواند مردگان را در خواب خواب

از این

ابن عباس رضي الله عنهما قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم البسوا من ثيابكم
 البياض فانها من خير ثيابكم وكفنوا فيها موتاكم وان خير الكاظم الاثم مد يجلو البصر
 ويثبت الشعر فصل في اداب النوم ان يمشي لمن اراد ان ينام ان يوكي سقاءه ويغطي مراحه
 ويغلق ابابه ويغسل فاه لان كان قد اكل ماله وراشحه لئلا يقضه الدبيب وليسمى باسم الله
 عز وجل ثم يقول ما روى بودا وذا بان ساد عن سعد بن عبيدة قال حدثني البراء بن عازب
 رضي الله تعالى عنهما قال قال لي رسول الله صلى الله عليه وآله ايتك مخضوعك فتوضأ وضوءك
 للصلاة ثم اضبطه على شقك الايمن وقال اللهم اني اسئلك انك وتوضعت فري اليك والجماع
 ففري اليك ورغبت فدهنت اليك لا ملجأ ولا منجأ منك الا اليك امنت بكتابتك الذي انزلت وبيئتك
 الذي ارسلت فان مت مت على الفطرة واجعلهن النوما تقول قال البراء فقلت استاذك من فقلت
 برسولك الذي ارسلت قال لا وبيئتك الذي ارسلت ويكون نومه على ما ذكر في الخبر على جنبه
 الايمن مستقبل القبلة كما يكون في الحد وان نام على ظهره مستفكرا في راسه

بِئْتِمَانًا وَفِي آيَاتِهِ سُلَيْمَانُ عَلَيْهِ السَّلَامُ رَبِّ فَاَعْظِمْنِي مِنَ الْمَلِكِ

پس بجای او گفت پس داد و سلیمان در و در کارا حقین دادی مل از ملک

مَا لَمْ تَعْطِ أَحَدًا قَبْلَكَ وَسَأَلْتُكَ أَنْ لَا تَعْطِيَهُ أَحَدًا بَعْدِي فَاَعْظِمْنِي

آنچه نداد و هیچ یکی را پیش از من و چونستم از تو این که ندی آن ملک کسی را پس از من پس دادی تو مرا پس از من

فَإِنْ تَقَصَّرْتُ فِي شُكْرِكَ فَذُنُوبِي عَلَى عَبْدِكَ هُوَ أَشْكُرُ مِنِّي فَاَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى

پس اگر تعصیر کردم در شکر تو پس منم موی کن مرا بر بندگی او شکر کننده تر است از من پس وحی کرد خدای تعالی

لِيَأْتِيَهُ بِسُلَيْمَانَ إِنْ عَبْدًا يَكْتَسِبُ بِيَدِهِ لَيْسَ دُجُوعًا وَكَسْبٌ عَوْرَتُهُ وَ

بطرف او ای سلیمان بر سرسی بنده که کسب میکند بر دست خودی بنده که کسب میکند خود را و میسر شد اندام خود را و

بِعَبْدِكَ فِي هُوَ أَشْكُرُ لِي مِنْكَ نَقَالَ لِجَعَلَ كَسْبِي بِيَدِي فَأَكْمَاهُ جِبْرِيئِيلُ

عبادت میکند مرا آن بنده شاکر تر است مرا از تو ای سلیمان ای برادران کسب کن در میان پس او سلیمان را جبرائیل

عَلَيْهِ السَّلَامُ فَعَمِلَ عَمَلِ الْخَوْصِ بِيَدِهِ مِنْهُ الْعَفَافُ فَأَوَّلُ مَنْ عَمِلَ الْخَوْصِ

پس و آنرا داد او را بر کسب خود از آن زمینها پس اول کسی که زمینها را کسب کرد

سُلَيْمَانَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَفِيهِ لَعْنَةُ الْعَمَلِ عَنْ بَعْضِ الْحُكَّامِ أَنَّهُ قَالَ لَا يَقُومُ الَّذِينَ كَلَّمْنَا

سلیمان است و لعنت شده است عمل از بعضی حکما بر سرسی گفت بر ما بیست و دوین

إِلَّا بِأَرْبَعَةِ الْعُلَمَاءِ وَالْأَمْرَاءِ وَالْغُرَبَاءِ وَأَهْلِ الْكَسْبِ فَالْأَمْرَاءُ رِيعُ الرُّعَاةِ

مگر چهار کس عالمان و امیران و غازیان و کاسبان پس امیران ایشان ریع ایشانند

بِرُغْوَنِ الْخَلْقِ وَالْعُلَمَاءُ رِيعُ وَدَنَةِ الْأَنْبِيَاءِ يَدُ لَوْ أَنَّ الْخَلْقَ عَلَى الْآخِرَةِ وَالنَّاسِ

بسیور است خلق را و عالمان ریع و دانه ایشانند و ایشانند و ایشانند و ایشانند و ایشانند و ایشانند و ایشانند

بِقُدْرَتِهِمْ وَالْغُرَبَاءُ هُمُ حُنْدُ اللَّهِ تَعَالَى فِي الْأَرْضِ بَقِيَعُهُمْ الْكُفَّارُ وَأَمَّا

بدرستی بکند در ایشان و غازیان ایشانند شکر خدا اند در زمین هر آنکه در ایشانند و ایشانند و ایشانند و ایشانند و ایشانند

أَهْلُ الْكَسْبِ هُمُ أَمْنَاءُ اللَّهِ تَعَالَى بِهِمْ مَصَالِحُ الْخَلْقِ بِعِمَارَةِ الْأَرْضِ وَ

کاسبان پس ایشانند ایمان خدا اند ایشانند مصلحتهای خلق است و او را در زمین و

الرُّعَاةُ إِذَا صَارُوا إِذَا بَايَعُوا نَمِنَ بِحِفْظِ الْغَنَمِ وَالْعُلَمَاءُ إِذَا تَوَكَّلُوا الْعِلْمَ وَ

راعیان و هر کس که سیگردد که گران پس است که کار دارد و کسبند از و عالمان و هر کس که بگذارد علم را و

أَشْتَعَلُوا بِاللُّغَةِ نَمِنَ بِحِفْظِ الْغَنَمِ وَالْغُرَبَاءُ إِذَا تَوَكَّلُوا بِالْفِغْرِ وَالْحِكْمَةَ

شغول شوند بدینا پس بگر بر سرسی استند سخن و غازیان و هر کس که سوار شود بر برای غنم و هر کس

وَخَرَجُوا لِلطَّمَعِ نَمِنَ بِحِفْظِ الْغَنَمِ عَلَى الْعَدْوِ وَأَهْلُ الْكَسْبِ إِذَا خَافُوا النَّاسَ

و بیایند برای کسب پس کسب بایست بر دشمن و کاسبان و هر کس که خجاست کشته در راه

فَكَيْفَ يَأْتِيَهُمُ النَّاسُ لَمَّا لَمْ يَكُنْ فِي النَّاجِرِ نَمِنَ بِحِفْظِ الْغَنَمِ فِي الدُّنْيَا

پس چگونه آید این سار و باغی از راه و هر کس که نماند در سوداگر سه حصلت آن عمل بیست و دوین

نویسید که این سخن از زبان
آن که بود از زبان نبی است
الفتح و در این سخن
و در این سخن که در این
الفتاح علی الجبار
نویسید که این سخن از زبان
تبع بر این سخن

وَالْآخِرَةُ أَهْلِهَا لِسَانٌ يُتَقَى عَنْ ثَلَاثِ الْكَذِبِ وَاللَّغْوِ وَالخَلْفِ وَالثَّانِيَةُ
 وَأَحْرَتِ أُولَئِكَ نَزَّاهُ بِالْبَيْزِ مِنْ أَرْبَعِينَ رَوْحًا وَيَسْمَعُهُ وَيَسْمَعُهُ وَدَوْبِي
 قَلْبُ صَافٍ مِنَ الْعَشْرِ وَالْحَسَدِ بِجَارِهِ وَقَرِينِهِ وَالثَّلَاثَةُ نَفْسٌ مُحَافِظَةٌ
 دل صاف است از جرئت و حسد به همسایه خود و عزیز خود و سیاهی که نفس نگاهدارنده است
 ثَلَاثُ خِصَالٍ الْجَمْعَةُ وَالْجَمَاعَاتُ وَطَلِبُ الْعِلْمِ فِي بَعْضِ سَاعَاتِ اللَّيْلِ وَ
 بر سه خصلت جمع و جماعت و طلب کردن علم در بعضی ساعات ای شب و
 النَّهَارُ وَإِنَّمَا رَمَضَانُ اللَّهُ عَلَى غَيْرِهِ وَلَا يَأْكُلُ وَاللَّكْبُ الْحَرَامُ فَقَدْ قِيلَ لَإِنَّا
 روز و بزرگترین رضای حق بر نیکی عمل و در روز و در از کس حرام بر حق گفته شده است
 كَسِبَ الْعَبْدُ تَمِيذًا وَأَرَادَ أَنْ يَأْكُلَ مِنْهُ وَقَالَ بِسْمِ اللَّهِ قَالَ الشَّيْطَانُ كُلَّ
 سبب کند بنده تمیذ و میخواهد که خورد از آن و میگوید بسم الله میگوید شیطان بخور
 إِنِّي كُنْتُ مَعَكَ حَتَّى كَسَبْتَهُ فَلَا أَفَارُكَ إِنَّمَا أَنَا نَسْرُكَ فَهُوَ شَرُّكَ
 بر من ای بودم با تو تا کسب کرد از تو پس جدا میشوم از تو جز این نیست که من شرک توام ای شیطان شرک
 كُلُّ كَاسٍ حَرَامٌ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَشَارِكْتُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ فَلَا أَمْوَالُ
 بر کسب کننده حرام است گفت خدا هیچ شطوی شیطان او میخورد از او و از زلفان پس در مال و اولاد
 الْحَرَامُ وَالْأَوْلَادُ وَالْأَوْلَادُ الزَّانِكُ فِي النَّفْسِ وَذَوِيهِ عَنْ ابْنِ سَعْدٍ وَ
 دل حرام است و اولاد طریقت فرزندان نامتقین گفته شده است در تفسیر و روایت است از ابن سعید و در
 عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا يَكُنْتُ الْعَبْدُ مَا لَمْ يَنْحَرْ الْحَرَامَ وَيَصْدَقْ
 ایله فرموده است بر کسب میکند بنده از مال حرام و صدق میکند
 بِهِ فَيُؤْتَى عَلَيْهِ وَيَا بَيْتُ مِنْهُ فَيَبَارِكُ لَهُ فِيهِ وَلَا يَبْرُكُ خَلْفَ ظَهْرِهِ إِلَّا
 ای که پس از او داده میشود بر آن و طرح میکند از مال پس برکت کرده میشود از او و از آن بگذارد و مال پس برکت خود
 كَانَ زَادَةً إِلَى النَّارِ وَبِالْجَمَلَةِ أَنَّهُ لَا يَمْتَنِعُ مِنَ الْحَرَامِ إِلَّا مَنْ هُوَ مُسْتَفِيقٌ
 بود برکت خورشید او طریقت و ذم و بجا است که باز کسی مانع از حرام هر کسی که او شفقت کند است
 عَلَى يَوْمِهِ وَكَيْفَ فَيَدِينُ الْمَرْءُ حَجَّةً وَكَمَا فَلْيَجِدْ حَجْرًا مِنْ أَهْلِهِ وَلَا يَجِبُ السُّهُمُ وَلَا يَأْكُلُ طَعَامًا
 بر گشت روز جوان خود پس مال پس از او است از جوان است پس با بر کسب حرام حرام را در نشانه حرام خود از آن را و حرام طعام
 مِنْ كَسْبِ حَرَامٍ وَلَا يَدُلُّ أَحَدًا عَلَى حَرَامٍ فَيَكُونُ شَرِيكًا قَالَ لَوْ رُغِمَ لَمْ يَكُنْ
 کسی که کسب حرام است و در بهمونی کند کسی را بر حرام پس باشد شرک حرام حرام را پس اگر از حقن بهمان عاز
 الَّذِينَ وَقَّوْا الْعِبَادَةَ وَلَا تَسْتَكْمَلُ أَمْرُ الْآخِرَةِ وَأَمَّا الْوَعْدَةُ وَالْعَزَّةُ
 دل است و بر پا دارند و عبادت و تمام کردن کار آخرت و هر چه نکر باشد نهایی و گفته است
 فَقَدْ جَاءَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ عَلَيْكُمْ بِالْعَزَّةِ فَإِنَّهَا عِبَادَةٌ وَقَالَ
 پس عقیق است از میان سبزه بر سرستی از خود بر ظن با و بگوشه است پس آن عبادت است و گفت

وَاللَّكْبُ الْحَرَامُ فَقَدْ قِيلَ لَإِنَّا
 كَسِبَ الْعَبْدُ تَمِيذًا وَأَرَادَ أَنْ يَأْكُلَ مِنْهُ
 إِنِّي كُنْتُ مَعَكَ حَتَّى كَسَبْتَهُ فَلَا أَفَارُكَ
 كُلُّ كَاسٍ حَرَامٌ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ
 الْحَرَامُ وَالْأَوْلَادُ وَالْأَوْلَادُ الزَّانِكُ فِي النَّفْسِ
 عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 بِهِ فَيُؤْتَى عَلَيْهِ وَيَا بَيْتُ مِنْهُ فَيَبَارِكُ لَهُ فِيهِ
 كَانَ زَادَةً إِلَى النَّارِ وَبِالْجَمَلَةِ أَنَّهُ لَا يَمْتَنِعُ
 عَلَى يَوْمِهِ وَكَيْفَ فَيَدِينُ الْمَرْءُ حَجَّةً وَكَمَا
 مِنْ كَسْبِ حَرَامٍ وَلَا يَدُلُّ أَحَدًا عَلَى حَرَامٍ
 الَّذِينَ وَقَّوْا الْعِبَادَةَ وَلَا تَسْتَكْمَلُ أَمْرُ الْآخِرَةِ
 فَقَدْ جَاءَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

بِنِ الْحَارِثِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا يُطَلِّكُ الْعِلْمَ لِلْمُهْرَبِ مِنَ الدُّنْيَا لِأَنَّهَا لَا تَطْلُبُ مِنَ الدُّنْيَا
 جزاین است که طلب کرده میشود علم تاگر بجهت میشود و از دنیا نه برای دیگر طلب کرده شود با دنیا
 وَرَوَى عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ قِيلَ يَا رَسُولَ اللهِ أَمَى جُلُوسَاتِنَا خَيْرٌ
 در روایت است از عایشه بدست می گفت گفته شد ای پسر خدا که ای پسر عثمان ما بهتر است
 قَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ ذَكَرَ تَكْرُمَ اللهُ تَعَالَى بُدُّتُهُ وَذَكَرَ كُرْمَ الْآخِرَةِ عِلْمُهُ
 فرمود پسر خدا کسی که یاد در شمار خدا و یاد در شمار آخرت دانشش بود
 وَزَادَ فِي عِلْمِكُمْ مَنْطِقَهُ وَكَانَ عَيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ عَمَ يَقُولُ يَا مَعْشَرَ
 در این جمله علم شما را و بود دست می گفت تکلف ای جماعت
 الْحَوَارِيِّينَ يُحِبُّوا إِلَيَّ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَيُغْضِبُوا أَهْلَ الْعَاصِيَةِ وَيَقْرَبُوا إِلَيَّ اللهُ
 کاروان دوستی بکنید بطرف خدا می بر منشی کنان کاروان و نزدیک شود بطرف خدا
 تَعَالَى بِالتَّعَاذُلِ عَنْهُمْ وَالْمَسْوَرِضَاءِ بِسَخَطِهِمْ وَإِنْ كَانَ لَابُدَّ مِنْ
 بدوستی از ایشان و بخواهد رضای خدا بر منشی ایشان و اگر بود دست که از زینت از
 الْمُخَالَفَةِ فَلَتَكُنْ لِلْعُلَمَاءِ فَإِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ كُنْ أَعْلَى الْعُلَمَاءِ
 ازین است پس گو باشد هر علم را پس بدست می پنداسد فرمود بیستخف علماء
 عِبَادَةَ قَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَلَمْ تَرَ قَلْبَكَ التَّفَكُّرُ وَجَسَدَكَ التَّصَبُّرُ وَعَيْنَكَ
 عبادت و فرمود پسر خدا لازم بگیر دل خود را تفکر و بدن خود را صبر کنی و چشم خود را
 الْبُكَاءُ وَلَا تَهْتَمَّ لِرِزْقِ غَدٍ فَإِنَّ ذَلِكَ خَطْبُكَ تَكْتِبُ فَلَئِنْ كُنَّا
 گریه و غم نخورد هر روز می خود را پس بدست می ان که است نوشته میشود بر تو و لازم که
 الْمَسَاجِدَ فَإِنَّ عَمَّارَ بَيْتِ اللهِ تَعَالَى هُمْ أَهْلُ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 مسجد را پس بدست می ابدان کنند که ان خانه خدا اهل العبادت و سر فرمود پسر خدا
 مِنْ كَثْرِ الْاِخْتِلَافِ إِلَى الْمَسَاجِدِ اصْطَابُهَا مَا مَسْتَفِرُّوا وَرَحْمَةُ مَسْطَرَّةٍ
 بسیار که شود شدت بطرف مسجد می رسد برادر می خطبه و شد و نور رحمت امیر کرده شود
 وَكَلِمَةٌ تَدُلُّ عَلَى هُدًى وَأُخْرَى تَصْرِفُ عَنِ الرَّدِيِّ وَعِلْمًا مُسْتَطَرًّا
 و سخن که دلالت نماید بر راستی و سخن دیگر را که بازگرداند از جهالت و علم که بجهت است
 وَتَرَكُ الذُّنُوبَ حُبًّا وَخَشْيَةً وَلَوْ اغْتَرَلَ الْإِنْسَانُ مَهْمَا اغْتَرَلَ لَمْ يَكُنْ
 بترک از روکن با امر از رحمت خدا و ترسند و اگر کوشید که از دست هر گاه کوشد از رحمت نیست از
 مُتَسَعِّفًا فِي الشَّرِّ اغْتَرَالَ عَنِ الْجُمُعَةِ وَالْجَمَاعَاتِ فَلَا يَجُوزُ لَهُ تَرْكُهُمَا
 مترجمی در شریک کوشد که ترسند او از جمعه و جماعتها می پس رواست در او ترک آنجا
 فِي الْجُمُعَةِ فَإِنَّهُ يَكْفُرُ بِمَدَامِنَهُ عَلَى تَرْكِ الْجُمُعَةِ
 اندر کسی پس بدست می کافر میشود هر چه پیشتر ترک کردن جمعه را

در این جمله علم شما را و بود دست می گفت تکلف ای جماعت
 در روایت است از عایشه بدست می گفت گفته شد ای پسر خدا که ای پسر عثمان ما بهتر است
 فرمود پسر خدا کسی که یاد در شمار خدا و یاد در شمار آخرت دانشش بود
 در این جمله علم شما را و بود دست می گفت تکلف ای جماعت
 کاروان دوستی بکنید بطرف خدا می بر منشی کنان کاروان و نزدیک شود بطرف خدا
 بدوستی از ایشان و بخواهد رضای خدا بر منشی ایشان و اگر بود دست که از زینت از
 ازین است پس گو باشد هر علم را پس بدست می پنداسد فرمود بیستخف علماء
 عبادت و فرمود پسر خدا لازم بگیر دل خود را تفکر و بدن خود را صبر کنی و چشم خود را
 گریه و غم نخورد هر روز می خود را پس بدست می ان که است نوشته میشود بر تو و لازم که
 مسجد را پس بدست می ابدان کنند که ان خانه خدا اهل العبادت و سر فرمود پسر خدا
 بسیار که شود شدت بطرف مسجد می رسد برادر می خطبه و شد و نور رحمت امیر کرده شود
 و سخن که دلالت نماید بر راستی و سخن دیگر را که بازگرداند از جهالت و علم که بجهت است
 بترک از روکن با امر از رحمت خدا و ترسند و اگر کوشید که از دست هر گاه کوشد از رحمت نیست از
 مترجمی در شریک کوشد که ترسند او از جمعه و جماعتها می پس رواست در او ترک آنجا
 اندر کسی پس بدست می کافر میشود هر چه پیشتر ترک کردن جمعه را

شَيْطَانٌ وَقَالَ مَلَأْتُهُ إِنَّ الْمَلَائِكَةَ لَا تَصْحَبُ فِيهَا خَرَسٌ وَاسْتَجِبَ
 عَقِبَاتُهَا وَكَلَّمَ بِهَا مَلَكٌ مِنْ رَبِّهَا فَاتَّخَذَ مِنْهَا كَلِمَةً تَتَلَوْنَهَا
 أَنْ يَصْحَبَهُ فِي سَفَرِهِ عَصًا وَيَجْتَهِدُ أَنْ لَا يَخْلُقُوا مِنْهَا مَا رَوَى يَمُونُ
 بِنُ مَهْرَانَ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ قَالَ لَا مَسَآكُ الْعَصَا سِنَّةَ الْأَنْبِيَاءِ وَ
 عِلْمَاتُ الْمُؤْمِنِينَ وَقَالَ الْحَسَنُ الْبَصْرِيُّ رَجِمَهُ اللَّهُ فِي الْعَصَا سِنَّةُ خِصَالِ
 سِنَّةِ الْأَنْبِيَاءِ وَرُزِي الصَّالِحِينَ وَسَلَامٌ عَلَى الْأَعْدَاءِ بِعِنِي الْحَبَّةِ وَالْكَلْبَةِ
 وَغَيْرِ ذَلِكَ وَعَوْنُ الضَّعْفَاءِ وَرُغْمُ الْمُنَافِقِينَ وَزِيَادَةُ فِي الْحَسَنَاتِ
 وَيُقَالُ إِذَا كَانَ مَعَ الْمُؤْمِنِ الْعَصَا هَرَبَ الشَّيْطَانَ مِنْهُ وَخَشَعَتْ مِنْهُ
 الْمُنَافِقُ وَالْمُنَافِرُ وَيَكُونُ فِي بَيْتِهِ إِذَا صَلَّاهُ وَقُوَّةٌ إِذَا أَعْيَى وَفِيهَا
 مَنَافِعٌ كَثِيرَةٌ كَمَا قَالَ اللَّهُ فِي نَصْتِهِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ رَهِيَ عَصَاهُ
 أَنْ تَكُونَ عَلَيْكَ وَأَهْتَنَ بِهَا عَلَى غَمَمِي وَلِي فِيهَا مَا رَبُّ خَرَى فَضَّلَ
 فِي رِوَايَةِ حَرْبٍ وَأَبِي طَالِبٍ وَكَذَلِكَ التَّمِيمَةُ فِي الْوَجْهِ عَلَى مَا نَقَلَ
 أَبُو طَالِبٍ عَنْهُ لِأَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى أَنْ يُخْضَى كُلُّ ذِي نَسَلٍ مِنْ
 الْبَهَائِمِ وَفِي حَدِيثٍ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ وَفِي حَدِيثٍ آخَرَ أَنَّ مَالِكًا رَضِيَ
 أَنَّهُ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ الرِّسْمِ فِي الْوَسْجِهِ وَرَخَصَ فِيهِ الْأَذَانَ وَلَكِنْ كَانَتْ
 بَدَنُهَا مَلَأَتْهُ مِنْهُ

در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس در سفر خود عصا همراه داشته باشد شیطان از او فرار می کند و این عصا را سینه انبیا و علامت مؤمنان می گویند. همچنین در حدیثی آمده است که هر کس در سفر خود عصا همراه داشته باشد شیطان از او فرار می کند و این عصا را سینه انبیا و علامت مؤمنان می گویند.

در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس در سفر خود عصا همراه داشته باشد شیطان از او فرار می کند و این عصا را سینه انبیا و علامت مؤمنان می گویند.

در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس در سفر خود عصا همراه داشته باشد شیطان از او فرار می کند و این عصا را سینه انبیا و علامت مؤمنان می گویند.

لَا تَأْمُرُوا الْمُؤْمِنِينَ أَنْ يَدْرُسُوا اللَّهَ وَجَعَلْتُمْ قُلُوبَهُمْ قَلْبًا دَانِيَةً

عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ ذُرِّيَّتِهِم بِسُوءِ كَلْمِ اللَّهِ إِيمَانًا كَثِيرًا

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفَرَانَ وَقَوْلَهُ جَلَّ وَعَلَا لِيَذْكُرُوا آيَاتِهِ وَقَوْلَهُ تَعَالَىٰ

وَلَا تَأْمُرُوا مَا أَنْزَلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَىٰ أَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا

عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ وَالْإِيمَانِ الْمَطْرِبَةُ لِحَوْلِ بَيْنِ ذَلِكَ وَكَلِمَةُ لَأَجْرُ ذَلِكَ

وَلَا يَسَافِرُ بِالْمَصْحَفِ إِلَىٰ أَهْلِ الْحَرْبِ حَتَّىٰ لَا يَبْأُوأَمِنَهُ وَلَا يَسْتَحْفُوا

بِحُرْمَتِهِ وَلَا يَسْمَعُوا إِلَىٰ أَصْوَاتِ الْأَخْبَنِيَّاتِ مِنْ شَوَابِ النِّسَاءِ لِأَنَّ

النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَتَسْبِيحُ لِلرِّجَالِ وَالتَّصْفِيحُ لِلنِّسَاءِ

هَذَا إِذَا نَابَ الْمُصَلِّي نَابِيكَ فِي صَلَاتِهِ فَكَيْفَ بِالشَّعْرِ وَالْعِزْلِ وَالْأَلْمَلِ

الْمُهَيَّبَةِ لِطَبَاعِ النَّاسِ مِنْ ذِكْرِ صِفَاتِ الْعِشْقِ وَالْمَعشُوقِينَ وَ

ذَكَاتِ صِفَاتِ الْمَحَبَّةِ وَالْمَيْلِ وَالصِّفَاتِ الْمَشْتَهِيَّاتِ الَّتِي تَشْوِقُ

النَّفْسَ إِلَىٰ مَمَاعِهَا فَيُهَيِّجُ دَوَاعِيَ السَّمَاءِ وَيَتَفَرَّقُ طَبَعُهُ إِلَىٰ الْحَاذِمِ

فَلَا يَجُوزُ لِأَحَدٍ سَمَاعُ ذَلِكَ وَطَنْ قَالَ قَائِلٌ لِي أَسْمَعُهَا عَلَىٰ مَعَانِ

أَسْمَعُ فِيهَا عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَىٰ لَدُنَّ بِنَاءِ لِأَنَّ الشَّرْعَ لَمْ يُفَرِّقْ بَيْنَ ذَلِكَ

وَلَوْ جَازَ لِأَحَدٍ جَازَ لِلْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَلَوْ كَانَ ذَلِكَ عِنْدَكَ

وَأَمَّا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجَعَلْتُمْ قُلُوبَهُمْ قَلْبًا دَانِيَةً

عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ ذُرِّيَّتِهِم بِسُوءِ كَلْمِ اللَّهِ إِيمَانًا كَثِيرًا

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفَرَانَ وَقَوْلَهُ جَلَّ وَعَلَا لِيَذْكُرُوا آيَاتِهِ وَقَوْلَهُ تَعَالَىٰ

Handwritten marginal notes in Persian script, including phrases like 'وَأَمَّا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ' and 'وَجَعَلْتُمْ قُلُوبَهُمْ قَلْبًا دَانِيَةً'.

Handwritten marginal notes in Persian script, including phrases like 'وَأَمَّا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ' and 'وَجَعَلْتُمْ قُلُوبَهُمْ قَلْبًا دَانِيَةً'.

قَالَ فِي دَارِهِ فَوَجَدَ امْرَأَتَهُ قَائِمَةً عَلَى بابِ الْبَيْتِ فَأَشَارَ إِلَيْهَا بِالرَّحْمِ فَقَامَتْ
 بِرَأْسِهَا حَتَّى نَظَرَ مَا آخَرَ حَتَّى نَدَخَلَ الْبَيْتَ فَإِذَا حَيْثُ مُنْكَرَةٌ فَطَعَنَهَا
 بِالرَّحْمِ فَمَزَّجَ بِهَا فِي الرَّحْمِ تَضَطَّرِبُ قَالَ فَلَا أَدْرِي أَيَّمَا مَكَانٍ أَسْرَعُ مَوْتًا
 الرَّجُلُ أَوْ الْحَيَّةُ فَأَتَى قَوْمَهُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالُوا أَدْعُ اللَّهَ تَعَالَى أَنْ
 يَرُدَّ صَلَاتَنَا فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اسْتَغْفِرُوا لِصَاحِبِكُمْ ثُمَّ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 مِنَ الْجَنِّ اسْكُمُوا بِالْمَدِينَةِ فَإِذَا رَأَيْتُمْ أَحَدًا مِنْهُمْ فَحَدِّثُوا رُؤْيَا تِلْكَ تِلْكَ
 ثُمَّ انْ بَدَأُكُمْ بَعْدَ أَنْ نَحَدِّثُ رُؤْيَا بَعْدَ التَّلَاثِ وَرُؤْيَا فِي بَعْضِ
 الْأَلْفَاظِ فَلْيُؤْذَنُ تِلْكَ فَإِنْ بَدَأَهُ فَلْيَقْتُلْهُ فَإِنَّهُ شَيْطَانٌ وَيَجُوزُ
 قَتْلُ الْأَوْزَاعِ لِمَا رَوَى عَامِرُ بْنُ سَعِيدٍ عَنْ أَبِيهِ رَضِيَ قَالَ أَمَرَ رَسُولُ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِقَتْلِ الْوَزَغِ وَبِئْمَاءِ وَوَيْسِقَاءِ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ عَنِ النَّبِيِّ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَنْ فِي أَوْلِضْرِيَّةٍ سَبْعِينَ حَسَنَةً يَعْنِي مَنْ قَتَلَهَا بِأَوَّلِ
 ضْرِيَّةٍ كَانَ لَهُ ذَلِكَ وَبِكْرَةٌ قَتْلُ النَّمْلَةِ إِلَّا مِنْ أَدْنَى شَدِيدَةٍ لِمَا رَوَى
 أَبُو هُرَيْرَةَ رَضِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ نَمْلَةً وَصَفَتْ بَيْتًا مِنَ الْأَنْبِيَاءِ بِنَا مَر
 بَحْرِيَّةِ النَّمْلِ فَأَخْرَجَتْ نَارَ حَمِي اللَّهِ تَعَالَى إِلَيْهِ لَنْ إِنْ قَرَصَتْكَ نَمْلَةٌ
 أَهْلَكَتْ أُمَّةً مِنَ الْأُمَّةِ نَسِيحًا وَبِكْرَةٌ قَتْلُ الضَّفْدَعِ لِمَا رَوَى عَنْ
 جَاهِلٍ كَرَوَى جَاهِلِيًّا إِذَا جَاهِلِيًّا كَتَبُوا مِثْلَهُ وَكَرَوَيْتُ كَتَبُوا مِثْلَهُ وَكَرَوَيْتُ كَتَبُوا مِثْلَهُ وَكَرَوَيْتُ كَتَبُوا مِثْلَهُ

وَقَالَ فِي دَارِهِ فَوَجَدَ امْرَأَتَهُ قَائِمَةً عَلَى بابِ الْبَيْتِ فَأَشَارَ إِلَيْهَا بِالرَّحْمِ فَقَامَتْ بِرَأْسِهَا حَتَّى نَظَرَ مَا آخَرَ حَتَّى نَدَخَلَ الْبَيْتَ فَإِذَا حَيْثُ مُنْكَرَةٌ فَطَعَنَهَا بِالرَّحْمِ فَمَزَّجَ بِهَا فِي الرَّحْمِ تَضَطَّرِبُ قَالَ فَلَا أَدْرِي أَيَّمَا مَكَانٍ أَسْرَعُ مَوْتًا الرَّجُلُ أَوْ الْحَيَّةُ فَأَتَى قَوْمَهُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالُوا أَدْعُ اللَّهَ تَعَالَى أَنْ يَرُدَّ صَلَاتَنَا فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اسْتَغْفِرُوا لِصَاحِبِكُمْ ثُمَّ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنَ الْجَنِّ اسْكُمُوا بِالْمَدِينَةِ فَإِذَا رَأَيْتُمْ أَحَدًا مِنْهُمْ فَحَدِّثُوا رُؤْيَا تِلْكَ تِلْكَ ثُمَّ انْ بَدَأُكُمْ بَعْدَ أَنْ نَحَدِّثُ رُؤْيَا بَعْدَ التَّلَاثِ وَرُؤْيَا فِي بَعْضِ الْأَلْفَاظِ فَلْيُؤْذَنُ تِلْكَ فَإِنْ بَدَأَهُ فَلْيَقْتُلْهُ فَإِنَّهُ شَيْطَانٌ وَيَجُوزُ قَتْلُ الْأَوْزَاعِ لِمَا رَوَى عَامِرُ بْنُ سَعِيدٍ عَنْ أَبِيهِ رَضِيَ قَالَ أَمَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِقَتْلِ الْوَزَغِ وَبِئْمَاءِ وَوَيْسِقَاءِ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَنْ فِي أَوْلِضْرِيَّةٍ سَبْعِينَ حَسَنَةً يَعْنِي مَنْ قَتَلَهَا بِأَوَّلِ ضْرِيَّةٍ كَانَ لَهُ ذَلِكَ وَبِكْرَةٌ قَتْلُ النَّمْلَةِ إِلَّا مِنْ أَدْنَى شَدِيدَةٍ لِمَا رَوَى أَبُو هُرَيْرَةَ رَضِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ نَمْلَةً وَصَفَتْ بَيْتًا مِنَ الْأَنْبِيَاءِ بِنَا مَر بَحْرِيَّةِ النَّمْلِ فَأَخْرَجَتْ نَارَ حَمِي اللَّهِ تَعَالَى إِلَيْهِ لَنْ إِنْ قَرَصَتْكَ نَمْلَةٌ أَهْلَكَتْ أُمَّةً مِنَ الْأُمَّةِ نَسِيحًا وَبِكْرَةٌ قَتْلُ الضَّفْدَعِ لِمَا رَوَى عَنْ جَاهِلٍ كَرَوَى جَاهِلِيًّا إِذَا جَاهِلِيًّا كَتَبُوا مِثْلَهُ وَكَرَوَيْتُ كَتَبُوا مِثْلَهُ وَكَرَوَيْتُ كَتَبُوا مِثْلَهُ وَكَرَوَيْتُ كَتَبُوا مِثْلَهُ

وَيُرْوَى

ARABIC SOCIETY OF BENGAL

وَقَالَ فِي دَارِهِ فَوَجَدَ امْرَأَتَهُ قَائِمَةً عَلَى بابِ الْبَيْتِ فَأَشَارَ إِلَيْهَا بِالرَّحْمِ فَقَامَتْ بِرَأْسِهَا حَتَّى نَظَرَ مَا آخَرَ حَتَّى نَدَخَلَ الْبَيْتَ فَإِذَا حَيْثُ مُنْكَرَةٌ فَطَعَنَهَا بِالرَّحْمِ فَمَزَّجَ بِهَا فِي الرَّحْمِ تَضَطَّرِبُ قَالَ فَلَا أَدْرِي أَيَّمَا مَكَانٍ أَسْرَعُ مَوْتًا الرَّجُلُ أَوْ الْحَيَّةُ فَأَتَى قَوْمَهُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالُوا أَدْعُ اللَّهَ تَعَالَى أَنْ يَرُدَّ صَلَاتَنَا فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اسْتَغْفِرُوا لِصَاحِبِكُمْ ثُمَّ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنَ الْجَنِّ اسْكُمُوا بِالْمَدِينَةِ فَإِذَا رَأَيْتُمْ أَحَدًا مِنْهُمْ فَحَدِّثُوا رُؤْيَا تِلْكَ تِلْكَ ثُمَّ انْ بَدَأُكُمْ بَعْدَ أَنْ نَحَدِّثُ رُؤْيَا بَعْدَ التَّلَاثِ وَرُؤْيَا فِي بَعْضِ الْأَلْفَاظِ فَلْيُؤْذَنُ تِلْكَ فَإِنْ بَدَأَهُ فَلْيَقْتُلْهُ فَإِنَّهُ شَيْطَانٌ وَيَجُوزُ قَتْلُ الْأَوْزَاعِ لِمَا رَوَى عَامِرُ بْنُ سَعِيدٍ عَنْ أَبِيهِ رَضِيَ قَالَ أَمَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِقَتْلِ الْوَزَغِ وَبِئْمَاءِ وَوَيْسِقَاءِ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَنْ فِي أَوْلِضْرِيَّةٍ سَبْعِينَ حَسَنَةً يَعْنِي مَنْ قَتَلَهَا بِأَوَّلِ ضْرِيَّةٍ كَانَ لَهُ ذَلِكَ وَبِكْرَةٌ قَتْلُ النَّمْلَةِ إِلَّا مِنْ أَدْنَى شَدِيدَةٍ لِمَا رَوَى أَبُو هُرَيْرَةَ رَضِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ نَمْلَةً وَصَفَتْ بَيْتًا مِنَ الْأَنْبِيَاءِ بِنَا مَر بَحْرِيَّةِ النَّمْلِ فَأَخْرَجَتْ نَارَ حَمِي اللَّهِ تَعَالَى إِلَيْهِ لَنْ إِنْ قَرَصَتْكَ نَمْلَةٌ أَهْلَكَتْ أُمَّةً مِنَ الْأُمَّةِ نَسِيحًا وَبِكْرَةٌ قَتْلُ الضَّفْدَعِ لِمَا رَوَى عَنْ جَاهِلٍ كَرَوَى جَاهِلِيًّا إِذَا جَاهِلِيًّا كَتَبُوا مِثْلَهُ وَكَرَوَيْتُ كَتَبُوا مِثْلَهُ وَكَرَوَيْتُ كَتَبُوا مِثْلَهُ وَكَرَوَيْتُ كَتَبُوا مِثْلَهُ

فصل و يغسل العين وجهه ويديه ورفقيه وركبتيه

و يشوي بجم ر ساخنه روی خود را دو دست خود را و دو پا خود را و دو کتف خود را

و اطراف رجليه و داخل ازاره في اناء ثم يصب الماء على الرجز

و اطراف دو پای خود را و اندرون ازار خود را پس در کوزه گدازد آب بر رجز

لماروى ابو امامة بن سهل بن خنيفة انه كان يغتسل فراه

از جهت چیزی که روایت کرده ابو امامه دیگر بدست می بود غسل میکرد و او امامه پس دعا می کرد

عامر بن ربيعة رضي فعلم منه فقال بالله ما رأيت كالنور ولا كالماء

عمر بن ربیعہ پس شنیدم از او این کلمات را که هر سوگند که می کرد در یک روز هر چه می دید

مخباة في خدرها او قال جلد فتاة فكله به حتى ما كان يرفع رأسه

پنهان کرده شده در چادر خود یا گوشت پوست زن جوانی را که می خورد تا سر بلند کند و او سر را

قال فذكروا ذلك لرسول الله صلى الله عليه فقال هل تسمون احدا

گفتند ای پسر ما که در این حال سر بیضا میسر را پس شنیدم مویش را بر آب می کشیدند تا کسی را

قالوا لا يا رسول الله الا ان عامر بن ربيعة قال له لكذا وكذا

گفتند نه ای پسر ما سر بیضا میسر خدا مگر آنکه پدر من عامر بن ربیعہ گفت مرا ابو امامه در چنین وضعی

فدعاه رسول الله صلى الله عليه ودعى عامرا وقال سبحان الله تعالى

پس خواند ابو امامه را بیضا میسر خدا و دعا کرد عامر را و گفت یا کی است خدا را

ثم يقتل احدا ثم اخاه اذا راى شيئا يعجبه فليذعه له بالبركة

پس می کشد یکی از شما برادر خود را هر گاه که در کسی چیزی را که شگفتگی او را پس عاقلانه مراد را ببرد

قال ثم امره صلى الله عليه ان يغتسل له فغسل وجهه وظهر كعنه

گفتند ابو امامه پس فرمود عامر را بیضا میسر را که غسل کند برای ابو امامه پس حضرت عامر روی خود را و پشت و بر دو کتف خود را

ورفقيه وغسل صدره وداخل ازاره وركبتيه وقدميه في

دو دست خود را و پشت سینه خود را و درون ازار خود را و دو کتف خود را و دو پای خود را و دو کتف خود را

الاناء و ظاهرهما و باطنهما ثم امر به فصب على رأسه فكله لاناء

آن کوزه را بر آن دو باطن آن دو دستم پس فرمود بیضا میسر را بر آب می کشیدند بر سر ابو امامه پس سر را بر آب می کشیدند

من خلفه حسبته قال فامرته فحسامنه حسوات فراح مع الركب

از پس ابو امامه گفت راوی می بخیزم اگر گفت ابو امامه پس فرمود بیضا میسر را بر آب می کشیدند بر سر ابو امامه پس سر را بر آب می کشیدند

فان اغتسل غسلا كاملا ثم صب الماء على العين كان اكمل

و اگر غسل کند چشم را ساخنه غسل کامل پس در کوزه گدازد آب بر چشم رسیده شده باشد کامل تر

و يغسل العين وجهه ويديه ورفقيه وركبتيه
و يشوي بجم ر ساخنه روی خود را دو دست خود را و دو پا خود را و دو کتف خود را
و اطراف رجليه و داخل ازاره في اناء ثم يصب الماء على الرجز
و اطراف دو پای خود را و اندرون ازار خود را پس در کوزه گدازد آب بر رجز
لماروى ابو امامة بن سهل بن خنيفة انه كان يغتسل فراه
از جهت چیزی که روایت کرده ابو امامه دیگر بدست می بود غسل میکرد و او امامه پس دعا می کرد
عامر بن ربيعة رضي فعلم منه فقال بالله ما رأيت كالنور ولا كالماء
عمر بن ربیعہ پس شنیدم از او این کلمات را که هر سوگند که می کرد در یک روز هر چه می دید
مخباة في خدرها او قال جلد فتاة فكله به حتى ما كان يرفع رأسه
پنهان کرده شده در چادر خود یا گوشت پوست زن جوانی را که می خورد تا سر بلند کند و او سر را
قال فذكروا ذلك لرسول الله صلى الله عليه فقال هل تسمون احدا
گفتند ای پسر ما که در این حال سر بیضا میسر را پس شنیدم مویش را بر آب می کشیدند تا کسی را
قالوا لا يا رسول الله الا ان عامر بن ربيعة قال له لكذا وكذا
گفتند نه ای پسر ما سر بیضا میسر خدا مگر آنکه پدر من عامر بن ربیعہ گفت مرا ابو امامه در چنین وضعی
فدعاه رسول الله صلى الله عليه ودعى عامرا وقال سبحان الله تعالى
پس خواند ابو امامه را بیضا میسر خدا و دعا کرد عامر را و گفت یا کی است خدا را
ثم يقتل احدا ثم اخاه اذا راى شيئا يعجبه فليذعه له بالبركة
پس می کشد یکی از شما برادر خود را هر گاه که در کسی چیزی را که شگفتگی او را پس عاقلانه مراد را ببرد
قال ثم امره صلى الله عليه ان يغتسل له فغسل وجهه وظهر كعنه
گفتند ابو امامه پس فرمود عامر را بیضا میسر را که غسل کند برای ابو امامه پس حضرت عامر روی خود را و پشت و بر دو کتف خود را
ورفقيه وغسل صدره وداخل ازاره وركبتيه وقدميه في
دو دست خود را و پشت سینه خود را و درون ازار خود را و دو کتف خود را و دو پای خود را و دو کتف خود را
الاناء و ظاهرهما و باطنهما ثم امر به فصب على رأسه فكله لاناء
آن کوزه را بر آن دو باطن آن دو دستم پس فرمود بیضا میسر را بر آب می کشیدند بر سر ابو امامه پس سر را بر آب می کشیدند
من خلفه حسبته قال فامرته فحسامنه حسوات فراح مع الركب
از پس ابو امامه گفت راوی می بخیزم اگر گفت ابو امامه پس فرمود بیضا میسر را بر آب می کشیدند بر سر ابو امامه پس سر را بر آب می کشیدند
فان اغتسل غسلا كاملا ثم صب الماء على العين كان اكمل
و اگر غسل کند چشم را ساخنه غسل کامل پس در کوزه گدازد آب بر چشم رسیده شده باشد کامل تر

بجای آورد

آورد

بجای آورد

لَهُمَا الْعَصِيَّةُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَى امْرَأَةٍ شَابِيَةٍ لِأَبْعَدِ مِنْ شَهَادَةِ

او نگاه کردن در بیماری در وقت نظر کردن بطرف زن کشته در وقت از جهت نامردن

أَوْ عِلَاجٍ فِي الْمَرَضِ وَيَجُوزُ النَّظَرُ إِلَى الْمَرْأَةِ الْبُرْذَةِ وَالْعَجُوزِ لِعَدَمِ

افیتان بها ولا يجتمع رجلان ولا امرأة ثان عمر یا نیتان فی الجاه

وَاحِدٍ وَإِذَا كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ ذَلِكَ وَإِنْ ذَلِكَ بُودَ

لی ان ينظر احدهما عورة الاخر وذلك منهى عنه ولا يور

من ارتكاب معصية يتزین الشيطان بذلك فصل فان كان

له مملوك فمن ذكر او انشى وجب عليه الرقي به ولا يكلفه من

العمل الا يطبق ويكسوه ويطعمه ويزوجه ان شاء ولا يكرهه

على ذلك فان قصر في ذلك عصي وامر ببعه او عتقه ان شاء

او نكاته ان طلب العبد ذلك وقد جاء في الحديث ان الخمر

وصية رسول الله صلى الله عليه وسلم وما ملكك بما نكره فصل

وبكره المسافرة بالضعف الى ارض العدو وليلا تناوله ابيه

المشركين الا ان يكون للمسلمين قوة ظاهرة والشوكة او

الغلبة فيجوز استصحابه ليقرب فيه لتلايشي القرآن فصل

وليس تجب اذا نظرت في المرأة ان يقول الحمد لله الذي سوسه

فان كانت حرة

فان كانت حرة

فان كانت حرة

قال في الفتاوى...
في النظر الى المرأة...
في العورة...
في الضعف...
في المشركين...
في الغلبة...
في الحمد لله...
في حرة...
في حرة...
في حرة...

بدرست

بدرست...
بدرست...
بدرست...

خَلَقَنِي وَأَحْسَنَ صُورَتِي وَزَانَ عَنِّي مَا شَاءَ مِنْ عِزِّي لَا تَدْرِي

آنچه از من و چگونه نمود صورت من و زیاده کرد از من چیزیکه چسبید که کرد از من چیزی که بد کرد

ذَلِكَ مَرْوِيُّ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَصَلِّ وَادْأَطْبِقْ أُذُنَهُ بِصَلِّ

این روایت کرده شده است از پیشا سبیر و چون او را کند گوش او در و گوید

عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَيَقُولُ ذَكَرَ اللَّهُ مَنْ ذَكَرَنِي بِخَيْرٍ لِأَنَّهُ مَرْوِيُّ عَنِ

از پیشا سبیر و گوید یا کند خدا کسی را که یاد کرد مرا به نیکی که از یاد کرد مرا بد کرد

النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَصَلِّ وَيَقُولُ إِذَا اشْتَكَيْتَ بَدَنَهُ أَوْ أَعْضَاؤَهُ

از پیشا سبیر و گوید چون درد کند بدن او یا اندام او

مَا رَوَى عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ اشْتَكَى مِنْكُمْ شَيْئًا ارْتَدَّ

چیزیکه روایت کرده شده است از پیشا سبیر بدستی فرمود پیشا سبیر بر او از شهادت و کند چیزی یاد کند

أَخَالَهُ فَلْيَقُلْ رَبَّنَا اللَّهُ الَّذِي فِي السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَمْتُكَ آمْرُكَ

بر او را که او است پس گوید بر او در کار ما خدات که در آسمان است بجز خودت که هست نام تو سزایان تو

فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ كَمَا رَحِمْتَكَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ اغْفِرْ لَنَا

در آسمان و زمین است چنان که رحمت تو در آسمان و زمین است بیا مر باران

حَوْبَنَا وَخَطَايَا نَا يَا رَبِّ الطَّيِّبِينَ أَنْزِلْ رَحْمَةً مِنْ رَحْمَتِكَ وَشَفَاءً

همی برود کارهایمان سزودار رحمتی از رحمت خود و شفای

مِنْ شِفَاءٍ لَكَ عَلَى الرَّجْمَةِ فَإِنَّهُ يَكْفِيكَ بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى فَصَلِّ إِذَا رَأَى شَيْئًا يَنْطَرِقُ

از شفای خود بر روی که با دست پس و بدست خود بخورد بجز آن خدای خود را که می بیند چیز از آسمان

مِنْهُ قَالَ اللَّهُ لَا يَأْتِي بِالْحَسَنَاتِ إِلَّا أَنْتَ وَلَا يَذْهَبُ بِالنِّقَمَاتِ

از او گوید ای بار خدایا شایسته از تو چیزی که آرا و می برد بدی آرا

إِلَّا أَنْتَ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ لِأَنَّ مَرْوِيَّ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

که تو و باز است برست از گناه و توانایی برست بر عبادت که بیاری خدای را که بد کرد از من روایت از پیشا سبیر

فَصَلِّ وَتَسْتَجِبْ لِمَا رَأَى بَيْعَةً أَوْ كُنْسَةً أَوْ سَمِعَ صَوْتًا شَبَّهَ

و ادبیت و چون ببیند نماز و نماز را یا هماد نماز بود یا بگوید آواز بر تو را

أَوْ صَوْتًا نَاقُوسًا أَوْ رَأَى جَمْعًا مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَالْيَهُودِ وَالنَّصَرَانِيِّ

یا آواز ناقوس را یا دید گروه از کافران و یهودان و نصاریان

أَنْ يَقُولَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ إِلَّا هُوَ

اینکه بگوید گواهی میدهم آنکه نیست هیچ معبودی که سزاوار حق در حال که گناه است بمسألت مراد است صدای

وَاحِدًا لَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ فَإِنَّ ذَلِكَ مَرْوِيُّ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

یکانه است بدلی میسازم که او را پس بدستی این روایت است از پیشا سبیر

Handwritten marginal notes in Persian script, including phrases like 'و چون او را کند گوش او در و گوید' and 'این روایت کرده شده است از پیشا سبیر'.

۱۱۳
 در حدیثی از امام رضا علیه السلام که در آنجا آمده است که هر که از این خطابه بخواند...
 در حدیثی از امام رضا علیه السلام که در آنجا آمده است که هر که از این خطابه بخواند...
 در حدیثی از امام رضا علیه السلام که در آنجا آمده است که هر که از این خطابه بخواند...

وَأَخْلَفَ نَفْسَكَ لِمَا رَوَى عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ بِأَنَّهُ كَانَ يَقُولُ
 ذَلِكَ فَضَّلْ وَإِذَا عَادَ مَرِيضًا مُسَلِّمًا وَدَاهُ مَرُورًا بِهِ مَوْثِقًا
 مَا رَوَى عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى عَلَيْهِ أَنَّهُ قَالَ الْبُؤْسُ فَوْعٌ فَإِذَا بَلَغَ أَحَدُكُمْ
 وَقَاةً صَاحِبِهِ فَلْيَقُلْ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ وَيُنَا إِلَى رَبِّنَا
 لِنُقَلِّبُوكَ اللَّهُمَّ أَكْتُبْهُ عِنْدَكَ فِي الْمُحْسِنِينَ وَاجْعَلْ كِتَابَهُ
 فِي عَلِيِّينَ وَأَخْلَفْ عَلَى عَقْبِهِ فِي الْأَخْرِيِّينَ وَلَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ وَلَا
 تَفْتِنْنَا بَعْدَهُ وَيَسْتَبِيحُ أَيْضًا أَنْ يَشِيرَ عَلَيْهِ بِالتَّوْبَةِ مِنَ الذَّنُوبِ
 وَالْحَرْوُجِ مِنَ الْمَطَالِمِ وَالْوَصِيَّةُ بِثُلْثِ مَالِهِ لِلْأَقْرَبِ وَالْفَقْرَاءِ
 الْمَسَاجِدِ وَالْقَنَاطِيرِ وَوَجْهَ الْبِرِّ وَالْخَيْرِ فَضَّلْ وَيَقُولُ حِينَ
 يَضَعُ الْمَيْتَ فِي قَبْرِهِ مَا رَوَى عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى عَلَيْهِ أَنَّهُ قَالَ إِذَا وَضَعْتُمْ
 مَوْتَاكُمْ فِي الْقَبْرِ فَقُولُوا بِسْمِ اللَّهِ وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ وَيَقُولُ إِذَا
 حَفِيَ التُّرَابُ عَلَى الْمَيْتِ إِيمَانًا بِكَ وَتَصَدَّقًا بِرَسُولِكَ وَإِيمَانًا
 بِبِعْتِكَ هَذَا مَا وَعَدَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَّقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ لَأَنْ
 ذَلِكَ تَرَوِي عَنِ عَلِيِّ بْنِ رِضَا وَقَالَ مَنْ فَعَلَ ذَلِكَ كَانَ لَهُ بِكَ ذَرَّةٌ

در حدیثی از امام رضا علیه السلام که در آنجا آمده است که هر که از این خطابه بخواند...
 در حدیثی از امام رضا علیه السلام که در آنجا آمده است که هر که از این خطابه بخواند...
 در حدیثی از امام رضا علیه السلام که در آنجا آمده است که هر که از این خطابه بخواند...

این حدیثی

آن روایت است از حضرت علی و گفت علی بر برگه کرد آنرا باشد مراد از این خبر...
 آن روایت است از حضرت علی و گفت علی بر برگه کرد آنرا باشد مراد از این خبر...
 آن روایت است از حضرت علی و گفت علی بر برگه کرد آنرا باشد مراد از این خبر...

۱۵
 در بیان این که هر چه از دنیا بماند
 در روز قیامت بر او حساب می آید
 و هر چه از دنیا بماند در روز قیامت
 بر او حساب می آید
 و هر چه از دنیا بماند در روز قیامت
 بر او حساب می آید

سَأَلُوا أَنَا سَأَلُوا فَإِنِّي مُكَافِرٌ بِكُمْ وَالْأَمَمُ وَلَوْ بِالسَّقَطِ وَإِنِّي بَعْضُ
 الْأَحَادِيثِ سَأَلُوا أَصْلَابَهُمْ تَزْوِجُوا الْوَلَدَ وَالْوَدَّ قَاتِي مُكَافِرٌ بِكُمْ لَوْ أَنَا سَأَلْتُ
 الْأَجْنِبِيَّةَ وَلَا تَكُونُ مِنْ أَقَارِبِهِ إِلَّا يَتَقَرَّبُ بَيْنَهُمْ مُنَافَرَةٌ وَعَدَا
 فَتَوَدِّي إِلَى قَطْعِ الْأَرْحَامِ الْمَأْمُورِ بِإِنصَالِهَا وَهَذَا مَنَعَ الشَّرْعُ
 الْجَمْعَ بَيْنَ الْأَخْتَيْنِ فِي عَقْدِ النِّكَاحِ وَلَا يَنْبَغِي أَنْ يَتَزَوَّجَ بِلِطْمَةِ
 اللِّسَانِ وَلَا مَخْتَلَعَةً وَلَا مُتَوَاتِمَةً فَإِذَا تَزَوَّجَ فَلْيُحْسِنْ خَلْقَهُ
 مَعَهَا وَلَا يُؤْذِنَهَا وَلَا يَكْرِهَهَا عَلَى مَهْرٍهَا فَتَحْتَلِمُ مِنْهُ وَلَا تَشْتَرُ
 لَهَا أَبَا وَلَا أُمَّةً فَإِنْ فَعَلَ ذَلِكَ كَانَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ بَرِيئِينَ مِنْهُ
 قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا لَيْسَ بَيْنَ الْأَنْثَى وَالرَّجُلِ إِذَا تَزَوَّجَا
 يَعْنِي أَسْرًا وَقَدْ جَاءَ فِي بَعْضِ الْأَنْبَاءِ مَنْ تَزَوَّجَ لِامْرَأَةٍ بِصِدْقٍ
 وَلَا يُرِيدُ أَنْ يُؤْذِيَهِ إِلَيْهَا جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ زَانِيًا فَإِنْ أَدَتْهُ
 الْمَرْأَةُ بِلِسَانِهَا وَكَانَ فِي ذَلِكَ فَسَادٌ دِينُهُ فَلْيَشْتَرِ هُوَ نَفْسَهُ
 مِنْهَا أَوْ لِيَجْمَعَ إِلَيْهِ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَيَبْتَهِلَ إِلَيْهِ بِاللِّدْعَاءِ فَإِنَّهُ يَكْفِي
 وَإِنْ صَبَرَ عَلَى ذَلِكَ كَانَ كَالْجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَإِنْ
 طَابَتْ هِيَ لَهُ بِنَيْتِي مِنْ مَنَاقِلِهِمْ مِنْ غَيْرِ الرَّأْيِ فَلْيَاكُلْهُ هُنْتُكَ

در بیان این که هر چه از دنیا بماند
 در روز قیامت بر او حساب می آید
 و هر چه از دنیا بماند در روز قیامت
 بر او حساب می آید
 و هر چه از دنیا بماند در روز قیامت
 بر او حساب می آید

در بیان این که هر چه از دنیا بماند
 در روز قیامت بر او حساب می آید
 و هر چه از دنیا بماند در روز قیامت
 بر او حساب می آید
 و هر چه از دنیا بماند در روز قیامت
 بر او حساب می آید

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على سيدنا محمد
الطيب الطاهر
الذي بعثه في خير الأوقات
على خير الأئمة
الذين هم بمنزلة الأنبياء
على رؤسهم
السلامة والبركات
والرحمة والشفقة
على من اتبع الهدى
والعاقبة للمتقين
والسخط على الكافرين
والله اعلم بالصواب

تَرِيًّا وَيَبْغِي أَنْ يَجْتَمِدَ فَيَنْظُرَ إِلَى وَجْهِهَا وَبَدَنِهَا مِنْ قَبْلِ

أَنْ يَخْلُوَ بِهَا قَبْلَ الْعَقْدِ لِئَلَّا يَقَعَ بَقَلْبِهِ شَيْءٌ يَفْكُرُهَا بِأَيُّوْدٍ

لِلْأَمَلَاتِهَا وَمُفَارَقَتِهَا عَنْ قَرِيبٍ فِي ذَلِكَ وَقَوْعُ فِي الْمَكْرُوفِ

عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ لِأَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَا مِنْ مَبَاحٍ أَبْغَضَ

إِلَى اللَّهِ تَعَالَى مِنَ الطَّلَاقِ وَالْأَصْلِ فِي ذَلِكَ مَا رَوَى عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى

عَلَيْهِ أَنَّهُ قَالَ إِذَا قَدَفَ اللَّهُ تَعَالَى فِي قَلْبِكَ كَرْخِيَةً لِمَرْأَةٍ

فَلْيَنْظُرْ إِلَى وَجْهِهَا وَلِكَيْفِهَا فَإِنَّهُ آخِرُ مَا يُؤَدِّمُ بَيْنَهُمَا وَمَا رَوَى

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا خَطَبَ أَحَدُكُمْ

الْمَرْأَةَ فَإِنْ اسْتَطَاعَ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى مَا يَدْعُوهُ إِلَى نِكَاحِهَا فَلْيَفْعَلْ فَخَطِبَتْ

جَارِيَةٌ فَكَانَتْ تَخْتَالِمَا حَتَّى رَأَيْتُ مِنْهَا مَا دَعَانِي إِلَى نِكَاحِهَا وَتَزْوِجِهَا

ذَكَرَهُ أَبُو دَاوُدَ فِي سُنَنِهِ وَيَبْغِي أَيْضًا أَنْ تَكُونَ مِنْ ذَوَاتِ الدِّينِ

وَالْعَقْلُ مَا رَوَى أَبُو هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ شَرُّ الْمَرْوَةِ

الَّتِي لَا تَبْجِي لِمَا لَهَا وَتَحْسِبُهَا وَتَجْمَلُهَا وَتَلِدُ بِنَهَا فَاطْفِرُ بِنَاتِ الدِّينِ تَرْتَبُ

بِذَلِكَ وَدَلَّمَ نَصَّ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى ذَوَاتِ الدِّينِ لِأَنَّهَا تَعِينُ الزَّوْجَ

عَلَى مَعِيشَةٍ وَتَقْنَعُ بِالسَّيْرِ وَالْبَقِيَّاتِ تَوْقَعُهُ فِي الْوَزْرِ وَلَوْ كَالرَّ

بِذَلِكَ وَدَلَّمَ نَصَّ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى ذَوَاتِ الدِّينِ لِأَنَّهَا تَعِينُ الزَّوْجَ

عَلَى مَعِيشَةٍ وَتَقْنَعُ بِالسَّيْرِ وَالْبَقِيَّاتِ تَوْقَعُهُ فِي الْوَزْرِ وَلَوْ كَالرَّ

بِذَلِكَ وَدَلَّمَ نَصَّ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى ذَوَاتِ الدِّينِ لِأَنَّهَا تَعِينُ الزَّوْجَ

عَلَى مَعِيشَةٍ وَتَقْنَعُ بِالسَّيْرِ وَالْبَقِيَّاتِ تَوْقَعُهُ فِي الْوَزْرِ وَلَوْ كَالرَّ

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على سيدنا محمد
الطيب الطاهر
الذي بعثه في خير الأوقات
على خير الأئمة
الذين هم بمنزلة الأنبياء
على رؤسهم
السلامة والبركات
والرحمة والشفقة
على من اتبع الهدى
والعاقبة للمتقين
والسخط على الكافرين
والله اعلم بالصواب

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

وَدَانُ كَانَتْ غَنِيَةً مِنَ الْمَالِ وَيَسْتَحِبُّ أَنْ يَكُونَ الْعَقْدُ يَوْمَ

الجمعة أو الخميس والمساء أولى من التكبیر ویسن ان يكون الخطبة

قبل التواجب فان اخرت جاز وهو غير بين ان يعقد النكاح

بنفسه أو يوكل فيه غيره فاذا انعقد العقد استحب الحاضرین

ان يقولوا بارك الله لك وبارك عليك وجمع بينكما في خير و

عافيه ثم ان طلبت المرأة واهلها الامهال استحب له اجابته

لا ذك قد رما بعلم التهي لأمور هافيه وقضاء حوائجها

من نساء الجهار والذين لها فاذا زفت اليه اتبع ما روي عن

عبد الله ابن مسعود رضي الله عنه قال قال النبي صلى الله عليه وسلم

بجارية تكبر وقد خنت ان تكبرهني أو تكبرني فقال له انك

الالف من الله والفرك من الشيطان فاذا دخلت اليك فمرها

ليصل خلفك ركعتين قل اللهم بارك لي في أهلي وبارك

لأهلي في اللهم ارزقني منهم وارزقهم مني اللهم اجمع

بيننا اذا جمعنا في خير وافرقت بيننا اذا فرقت لي خير فاذا اراد

الجماع فليقل بسم الله العلي العظم اللهم اجعل ذرية طيبة

Handwritten marginal notes in Arabic script, including phrases like 'وَدَانُ كَانَتْ غَنِيَةً' and 'الجمعة أو الخميس'.

Handwritten note on the left margin.

Handwritten notes at the bottom of the page.

لَا تَقْدَرُ أَنْ تَخْرُجَ عَن صَلْبِي اللَّهُمَّ حَتَّى يَخْتَبِيَ الشَّيْطَانُ وَجَنِبَ

اگر افزوده کرده تو ای که بر این از صلب من ای بار خدایا بگویند و او را از شیطان و بگویند

الشَّيْطَانُ مَا رَزَقْتَنِي قَدْ أَقْضَى حَاجَتَهُ فَلْيَقُلْ بِسْمِ اللَّهِ مُحَمَّدًا

شیطان را از چیزی که روزی کرده تو چون او را کرده حاجت خود را پس بگویند بسم خدا و ستایش محمد صلی الله علیه و آله

الَّذِي خَلَقَ مِن مَّاءٍ بَنَرًا لِّجَعَلَهُ سَبَّاحًا وَصَهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا

آنکه آفرید از آب آبی را پس کردیم آنرا نر و ماده ای و بپوشیدت پروردگارتو توانی

يَقُولُ ذَلِكَ فِي نَفْسِهِ وَلَا يُخْرِكُ بِهِ شَفْتَيْهِ وَالْأَصْلُ فِي ذَلِكَ مَا

بگوید آنرا در نفس خود و نه جنبانند باین گفتن در لب خود و اصل در آن گفتن چیزیست

رَوَى كُرَيْبٌ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَوَانَتْ

که روایت کرده است کرب از ابن عباس رضی گفت گفت گفت پیغمبر خداست اگر بپوشی

أَحَدٌ كَرِهَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَأْتِيَ أَهْلَهُ قَالَ بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ حَتَّى يَخْتَبِيَ الشَّيْطَانُ

یکی از شما چون بخواهد بیاید باین را بگوید گفت بگویند ای بار خدایا دوردار مرا از شیطان

وَجَنِبَ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا ثُمَّ إِنْ قَدِرْنَا أَنْ يَكُونَ بَيْنَهُمَا وَلَدٌ

دوردار شیطان را از چیزی که روزی کرده ما پس اگر افتادند که شده است آنچه میان ایشان باشد فرزند

فِي ذَلِكَ لَمْ يَضُرَّهُ شَيْطَانٌ أَبَدًا وَإِذَا ظَهَرَتْ أَمَارَةُ حَبْلِ الْمَرَأَةِ

در آنوقت هیچ بضررساند او را شیطان همیشه و چون ظاهر شود نشانه بار

فَلْيُصَفِّ غَدَاةَ هَامٍ مِنَ الْحَرَامِ وَالشُّبُهَةِ لِتَخْلُقَ الْوَلَدَ عَلَى سَائِرِ

پس پاک کند خوراک زن را از حرام و شبهه تا پیدا شود فرزند برینا که نمی

يَكُونُ الشَّيْطَانُ عَلَيْهِ سَبِيلٌ وَالْأَوْلَى أَنْ يَكُونَ مِنْ حَيْثُ الرِّقَابَةِ

باشد شیطان را بپوشد راه و بهتر است آنکه می باشد باین جور که از شکم سپردن زن

وَيَدُومُ عَلَى ذَلِكَ لِيُخْلَصَ هُوَ وَأَهْلُهُ قَوْلُهُ مِنَ الشَّيْطَانِ فِي اللَّيْلِ

و همیشه باشد بر آن تا خاص شود مرد و اهل او و فرزند او از شیطان در دنیا

وَمِنَ النَّارِ فِي الْعُقَيْبَةِ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوَلَّوْا

و این اهل در آنوقت گفت خدایا ای کسانی که ایمان آورده اید نگاهدارید خود را

وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَمَعَ ذَلِكَ يُخْرِجُ الْوَلَدَ صَالِحًا بَارًّا بِوَالِدَيْهِ طَائِعًا

و اهل خود را از آتش دوزخ و به آن می بریزد فرزند نیکوکار فرمان برادر و مادر و طاعت کرده

لِرَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ كُلُّ ذَلِكَ بِبَرَكَاتِهِ تَصْفِيَةِ الْغَدَاةِ فَإِذَا فَرَغَ مِنَ الْجَمَاعِ

بر سر خود نگاه خود را پس آن بپرکت باری خوراک است پس چون فارغ شود از جماعت

يُخَيَّرُ عَنْهَا وَغَسَلَ مَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْأَذَى وَتَوَضَّأَ إِنْ أَرَادَ الْعُودَ إِلَى سَهْمِهَا

دور شود از آن و بشوید چیزی که بپوشد از هر گزند و وضو کند اگر میخواهد باز برگردد بسوی آن

و این حدیث در کتاب...

لِيحَاكِمَ أَنْ يُفَرِّقَ بَيْنَهُمَا إِذَا هَلَبْتَ الزَّوْجَةَ ذَلِكَ وَهَذَا هُوَ

مرحوم را اینکه جدا می کند میان ایشان چون هلب کند زن بجای راه این است و این

التَّائِبَةُ الَّتِي رَفَعَتْ عَمْرًا ابْنَ الْخَطَّابِ فِي النَّاسِ فِي مَعَاذِ يَوْمِ

در آن است که همین کرده است آنرا عمر خطاب در آن روز در روز غزای ایشان

سَبَفُونُ شَهْرًا وَيَقِيمُونَ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَيُرُونَ رَاجِعِينَ إِلَى

در آن حال که می بینند یکماه و می ایستند چهار ماه و می بینند در حال که باز میگردند بسوی

أَهْلِهِمْ شَهْرًا وَإِذَا رَأَى امْرَأَةً غَيْرَهُ فَأَعْجَبَتْهُ جَاءَ مَعَ امْرَأَتِهِ لَيْسَ كُنْزُ

آن خود تا یکماه چون بیند زن دیگر را باعجبشده جوامع کند زن خود را تا فرود نشیند

مَا بِهِ مِنَ التَّوَقُّاتِ لِمَا رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ إِذَا رَأَى حَذْمًا

ببیند که دوست از آن روز از جهت چیزی که دوست از بیجا سر برداشتی گفت چون بیند یکی از آنها

لِامْرَأَةٍ تَبْعُهُ فُلَيْسَتْ أَهْلُهُ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَقْبَلُ فِي ضَوْدِهَا امْرَأَةً

زنی را که در عقب می آید او را پس نباید آن خود را پس بدستی شیطان پیش می آید در صورت زن

وَيَذَرُ فِي ضَوْدِهَا امْرَأَةً فَمَنْ لَمْ يَتَّكِلْ لَهَا امْرَأَةً يَلْبَسُ إِلَى اللَّهِ عِزًّا وَجَلًّا

و پشت میدهد در صورت زن پس کسی که بخود است سر او را زن چاه آورد بسوی خدا

وَيَسْأَلُهُ السَّلَامَةَ مِنَ الْمَعَاصِي فِي سِتِّعِينَ بِهٍ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

و بخوابد از سلامتی از گناهان و چاه جویند بخود از شیطان که بدوشه است

وَلَا يَجُوزُ لَهُ أَنْ يَحْدِثَ غَيْرَهُ بِمَا جَرَى بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَهْلِهِ مِنْ أَمْرِ

در صورت مرد را اینکه سخن کند دیگر را بچیز که رفته است میان او و میان زن او از حال

الْجَمَاعِ وَلَا لِلْمَرْأَةِ أَنْ تُحَدِّثَ بِذَلِكَ لِلنِّسَاءِ لِأَنَّ ذَلِكَ سَعْفٌ وَذَنَابٌ

جماعت و نیست در میان را اینکه سخن کند بان حال جماعت و زنان را زیرا که بدستی آن کیست است و در صورت

وَقَبِيحٌ فِي بَشَرِهِ وَالْعَقْلُ يَأْتِي بِنُورٍ رِزْقُهُ رِضَى فِي حَدِيثٍ فِيهِ طَوْلٌ

و بدست در سرح و عقل از بدست چیزی که در دست کرده است ابوهریره طاهر حدیث کرده است که در آن در آن است

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى أَنْ قَالَ لَمَّا أَقْبَلَ عَلَى الرِّجَالِ فَقَالَ هَلْ مِنْكُمْ الرَّجُلُ

از پیغامبر تا آنکه گفت ابوهریره پس و آورد غیر مردان پس گفت پیغمبر ما از شما مرد است

إِذَا اتَى أَهْلَهُ فَأَخْلَى عَلَيْهِ بَابَهُ وَالْقَى عَلَيْهِ سِتْرَهُ وَأَسْتَرَتْ بَسْرَتَهُ

چون می آید اهل خود را پس می بندد دروازه و می آید برده و می پوشد بهمه هم

قَالُوا نَعَمْ قَالَ ثُمَّ يَجْلِسُ بَعْدَ ذَلِكَ يَقُولُ فَعَلْتُ كَمَا فَعَلْتُ كَمَا

گفتند آری گفت پیغمبر پس گفتند آن مرد بعد از آن پس می بگوید که من چنین کردم چنین

عنه

عنه

عنه

عنه

عنه

عنه

عنه

عنه

عنه

عنه

عنه

عنه

عنه

عنه

عنه

عنه

عنه

عنه

عنه

عنه

عنه

فِيمَ نَمَا يَفْعَلَانِ بَلْزِمَهُمَا حَكْمَةٌ فَصَلِّ وَكَيْتِبْ وَلَيْتَ

عمران بن قيس بن جهمان قال سميتا فاولا اذ اذ من ودهم لم يزلوا لاجابته لما يلزمه من غير حيل المقصود منه وان لم يكن فقد ترك به ان الطعام وما خالفه وقد تحمّلون

العريس والسنة ان لا ينقص فيها عن شاة وياقوت شي واول من عرس دست اجبت كرم كمنه در آن همانی اولی بر و هر چیزی که همانست که آن

الطعام جاز و يجب و جابته اذا كان منكما في اليوم الاول وكتب طعام دست او جهت قبول کردن آن همانی چون باشد سلطان در روز اول

في اليوم الثاني و يباح في اليوم الثالث بل هي دناءة و الاصل في قبول کردن در روز دوم و سهامت در روز سیم و بگو آن روز سوم زودت در اصل در

ذلك ما روينا عن النبي صلى الله عليه انه قال لعبد الرحمن اوله وكونوا شاة همانست چیزیست که روایت از پیغمبر مسلم برسی گفت مر عبد الرحمن را که همانی آن را که یک بر

وقال صلى الله عليه في اول يوم حق والثاني معروف وبعده ذلك وكتب صلوات همانست در اول روز حق است در روزی مشهورت عام پس اذان

دناءة و قال صلى الله عليه في حديث بن عمر رضي الله عنهما اذا دعيت اعدكم و زودت و گفت پیغمبر در حدیث بن عمر چون خوانده شود و اخطا

الي وليمة عرس و يجب فان كان مفطرا اكل فدان كان صاماً تركه بوسه همانست عرس پس قبول کند پس اگر باشد سه روزه بجزد و اگر باشد روزه دار بجزد

وانصرفت وهل بكرة النشار و لا تقاطع امر لاهل بيوتين على و بر کرد و آیا کرده است بر گفته بان هر دو من نشار و بره آن چون آن باشد بفرستد برود روایت

احلها بكرة لما فيه من السخف والدنائة للنفوس و التهنئة و بگو اذان در روزی است که روایت از پیغمبر در وقت از کسبک و در وقت بر نفس را و شدت و

الشراهة فكانت اصبانة عن ذلك اولى و تركه في باب الودع عرس پس باشد نگاه بپوشتن از آن بهتر و گفته آن در باب در عرس

اخرى و على الزواني الثانية لا بكرة لما روينا عن النبي صلى الله عليه سزاوارتر بود روایت دو سه کرده است اجابت چیزی که روایت بر سبک پیغمبر

فخر بدنه و حلى بينها و بين المساكين و قال من شاء اقتطع کفایت شترها و در کرد ما در در میان او در میان فقرا و در کرد هر کس که خواهد بر چه کسی بود

ولا فرق بين النشار و بين ذلك و اولى من ذلك القسمة بين روایت از میان نشار کردن در میان این هر که بپوشد و بهتر از آن که شتران قسمت کرد و در میان

الحاضرين فانه اطيب و اجل و اذ دخل في باب الودع فصل حاضران پس استی این عرس از پیغمبر است و در اصل است در طرفین بر پیغمبر گاری

فصل في باب الودع

و در وقت عرس از پیغمبر است و در اصل است در طرفین بر پیغمبر گاری و در وقت عرس از پیغمبر است و در اصل است در طرفین بر پیغمبر گاری و در وقت عرس از پیغمبر است و در اصل است در طرفین بر پیغمبر گاری

و در وقت عرس از پیغمبر است و در اصل است در طرفین بر پیغمبر گاری و در وقت عرس از پیغمبر است و در اصل است در طرفین بر پیغمبر گاری و در وقت عرس از پیغمبر است و در اصل است در طرفین بر پیغمبر گاری

الْخِلَافَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ فِي غَيْرِ هَذَيْنِ الْمَوْضِعَيْنِ **فصل**

فَأَدَّيْتُمْ وَجُوبَ الْإِنكَارِ فَالْمُنْكَرُونَ ثَلَاثَةٌ أَقْسَامٌ قِسْمٌ يَكُونُ

لِإِنكَارِكُمْ بِاللَّيْءِ وَهُمْ الْأُمَّةُ وَالسَّلَاطِينُ وَالْقِسْمُ الثَّانِي إِنْكَارُكُمْ

بِاللِّسَانِ دُونَ الْيَدِ وَهُمْ الْعُلَمَاءُ وَالْقِسْمُ الثَّلَاثُ إِنْكَارُهُمْ

بِالْقَلْبِ وَهُمْ الْعَامَّةُ وَقَدْ جَاءَ فِي هَذَا اللَّعْنَةِ حَدِيثٌ وَهُوَ مَا

رَوَى أَبُو سَعِيدٍ الْخَدْرِيُّ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ إِذَا رَأَى

أَحَدًا مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُعْزِرْهُ بِيَدِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ فَإِنْ

لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ وَذَلِكَ أَوْعَى الْأَيْمَانِ بِنِعْمِي أَوْعَى

فِعْلُ الْإِيْمَانِ وَقَدْ رُوِيَ عَنْ بَعْضِ الصَّحَابَةِ رِضًا أَنَّهُ قَالَ إِذَا رَأَى

أَحَدًا مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلَا يَسْتَطِيعُ التَّكْذِيبَ عَلَيْهِ فَلْيَقُلْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ

اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا مُنْكَرٌ فَأَذْأَلْ ذَلِكَ كَانَ لَهُ ثَوَابٌ مِنْ أَمْرٍ

بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَى عَنِ الْمُنْكَرِ **فصل** وَإِنْ غَلَبَ عَلَى ظَنِّهِ

عَدُوٌّ زَوَالَ الْمُنْكَرِ وَبِقَاوِهِ عَلَى ذَلِكَ فَهَلْ يَجِبُ عَلَيْهِ الْإِنْكَارُ

أَمْ لَا عَلَى رِوَايَتَيْنِ عَنِ الْأَمَامِ أَحْمَدَ رَمَّ أَحَدُهُمَا يَجِبُ لِحُجُوزِ آتِ

بِرُتْبَتِهِ وَبِزَجْرِ بَرِّ قَلْبِهِ وَبِلِحَقَّةِ التَّوْفِيقِ وَالْمَدَانَةِ بِبِرْكَاتِهِ

خلاف در میان اینها و بین ما در غیر این دو موضع است

این برگاه که ثابت شد واجب بودن قسم از منقسم پس منقسم گفته است که کرده است که

قسم ایشان بدست میآید ایشان با دشمنان و ممالک آن در کرده و می آید که قسم ایشان

بزرگان است بدست ایشان دانشمندان آن در کرده است قسم ایشان

بدست ایشان مردم عوام آن در گفته است در ضمن حدیث از پیغمبر ص و آن چیز است که

روایت کرده است ابو سعید خدری از پیغمبر ص و آنجایی که پس از

یک از نمایان نامشروع است که آنرا بدست خود در کار داشت فرمود پس زبان پسر که

حالت بدست باشد پس چون خود را بدست است ایمان است مراد جمله است

کارهای اهل ایمان و معصیت مراد است از بعضی بی ایمان است پس هر کس که گفت و آنچه گوید

یک از نمایان نامشروع را بدست داشت فرمود پس هر کس که بر او قسم با او کرد و قسم بدست

بدرود یا این کار نامشروع است پس هر کس که گفت اینها باشد مراد از ثواب آنست که امر کرد

بمعروف و دست کرد از منکر و اگر قالب باشد بر حسب آن بود

نادر شدن نامشروع و این آنست که منکر پس آیا واجب است بر او منکر کردن

با واجب نیست این منکر را در روایت از امام احمد ر م که روایت از جهت آنست که روایت

از آنست که در هر دو در هر دو مورد اول او در هر دو روایت است

این روایت است که در هر دو مورد اول او در هر دو روایت است

وَالظَّنُّ لَا يَمْنَعُ مِنْ جَوَازِهِ نِكَاحُهُ
 وَالزَّوَانَةُ الْأُخْرَى لَا يَجِبُ عَلَيْهَا نِكَاحُهُ حَتَّى يَغْلِبَ عَلَى ظَنِّهَا
 زَوَالُهُ لِأَنَّ الْقَصْدَ بِالْإِنْكَارِ زَوَالُ الْمُنْكَرِ فَإِذَا قَوِيَ فِي الظَّنِّ
 بِقَافِهِ كَانَ تَرْكُهُ أَوْلَى فَصَلِّ وَبِشَرْطٍ فِي الْأَمْرِ
 بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهِي عَنِ الْمُنْكَرِ حَمْسُ شُرَاطِئٍ أَوْهَا أَنْ يَكُونَ
 عَالِمًا بِمَا يَأْمُرُ وَيَنْهَى فَالثَّانِي أَنْ يَكُونَ قَصْدَهُ وَجْهَ اللَّهِ وَ
 لَا عِرَافَةَ لِنَفْسِهِ وَلَا تَمَاسُخًا لِكَلِمَةِ اللَّهِ وَأَمْرًا دُونَ الرِّيَاءِ وَالسُّمُوعَةِ
 وَالثَّلَاثَةُ لِنَفْسِهِ وَلَا تَمَاسُخًا لِكَلِمَةِ اللَّهِ وَأَمْرًا دُونَ الرِّيَاءِ وَالسُّمُوعَةِ
 صَادِقًا مُخْلِصًا فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى أَنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ
 أَقْدَامَكُمْ وَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ
 يُحْسِنُونَ فَإِذَا اتَّفَقَ الشُّرْكُ وَتَرَكَ نَظَرَ الْخَلْقِ فِي إِنْكَارِهِ وَأَحْسَنَ
 الْعَمَلُ بِإِعْلَامِهِ فِي ذَلِكَ كَانَ الطُّغْرَةَ وَإِنْ كَانَ غَيْرَ ذَلِكَ
 كَانَ لَهُ الْخُذْلَانُ وَالصُّغَارُ وَالذَّلَالَةُ وَالْمُهَانَةُ وَبَقَاءُ الشُّرْكِ
 عَلَى عَالِمِهِ بَلْ زِيَادَتُهُ وَتَقَابُطُهُ وَصُرُوفُ أَهْلِ الْعَاصِيَةِ وَاتِّفَاقُ
 شَيْطَانِيْنَ لِالْإِسْرَاقِ عَلَى خَالَفَةِ اللَّهِ تَعَالَى وَتَرَكَ طَاعَتِهِ

وَالظَّنُّ لَا يَمْنَعُ مِنْ جَوَازِهِ نِكَاحُهُ
 وَالزَّوَانَةُ الْأُخْرَى لَا يَجِبُ عَلَيْهَا نِكَاحُهُ حَتَّى يَغْلِبَ عَلَى ظَنِّهَا
 زَوَالُهُ لِأَنَّ الْقَصْدَ بِالْإِنْكَارِ زَوَالُ الْمُنْكَرِ فَإِذَا قَوِيَ فِي الظَّنِّ
 بِقَافِهِ كَانَ تَرْكُهُ أَوْلَى فَصَلِّ وَبِشَرْطٍ فِي الْأَمْرِ
 بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهِي عَنِ الْمُنْكَرِ حَمْسُ شُرَاطِئٍ أَوْهَا أَنْ يَكُونَ
 عَالِمًا بِمَا يَأْمُرُ وَيَنْهَى فَالثَّانِي أَنْ يَكُونَ قَصْدَهُ وَجْهَ اللَّهِ وَ
 لَا عِرَافَةَ لِنَفْسِهِ وَلَا تَمَاسُخًا لِكَلِمَةِ اللَّهِ وَأَمْرًا دُونَ الرِّيَاءِ وَالسُّمُوعَةِ
 وَالثَّلَاثَةُ لِنَفْسِهِ وَلَا تَمَاسُخًا لِكَلِمَةِ اللَّهِ وَأَمْرًا دُونَ الرِّيَاءِ وَالسُّمُوعَةِ
 صَادِقًا مُخْلِصًا فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى أَنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ
 أَقْدَامَكُمْ وَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ
 يُحْسِنُونَ فَإِذَا اتَّفَقَ الشُّرْكُ وَتَرَكَ نَظَرَ الْخَلْقِ فِي إِنْكَارِهِ وَأَحْسَنَ
 الْعَمَلُ بِإِعْلَامِهِ فِي ذَلِكَ كَانَ الطُّغْرَةَ وَإِنْ كَانَ غَيْرَ ذَلِكَ
 كَانَ لَهُ الْخُذْلَانُ وَالصُّغَارُ وَالذَّلَالَةُ وَالْمُهَانَةُ وَبَقَاءُ الشُّرْكِ
 عَلَى عَالِمِهِ بَلْ زِيَادَتُهُ وَتَقَابُطُهُ وَصُرُوفُ أَهْلِ الْعَاصِيَةِ وَاتِّفَاقُ
 شَيْطَانِيْنَ لِالْإِسْرَاقِ عَلَى خَالَفَةِ اللَّهِ تَعَالَى وَتَرَكَ طَاعَتِهِ

۱۳۷

اصح
 كونه عايداً
 من المصنوع
 المصنوع
 كان شرطه النظام
 من

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ كَانَتْ أُمَّتُهُ هَذِهِ

عَلَى نَصْرَةِ دِينِ اللَّهِ وَدَعْوَاهِ وَالْقِيَامِ مَعَهُ فَعَلِمَ أَنَّ أُمَّتَهُ هَذِهِ

الْجِبَاءُ الَّذِينَ قَادَةُ الْمُؤْمِنِينَ وَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى فِي قِصَّةِ لُقْمَانَ

وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَإِن تَرَى عَنِ الْمُشْكِرِ وَاضِدًا عَلَى مَا آصَابَكَ إِذْ ذَلِكِ

مِنَ عِزِّ الْأُمُورِ وَالْخَامِسُ أَنْ يَكُونَ عَامِلًا بِمَا يَأْمُرُ مُتَّبِعًا عَمَّا

بَهَى عَنَهُ وَغَيْرُ مُتَّبِعٍ بِهِ لِئَلَّا يَكُونَ لَكُمْ تَكَلُفٌ فَيَكُونَ عِنْدَ

اللَّهِ مَذْمُومًا مَلَامًا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى أَمَّا مَرْوَنَ النَّاسِ بِالْبِرِّ وَ

يَسْتَوْنَ أَنفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ وَقَالَ النَّبِيُّ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي حَدِيثٍ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ لَيْلَةَ أُسْرِي لِيُجَلَّ

نَفْسُ شِفَاهِهِمْ بِالْمَقَارِيفِ فَقُلْتُ مَنْ هَؤُلَاءِ يَا جَبْرَةَ قَالَ

عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ خُطْبَاءُ أُمَّتِكَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ النَّاسَ

وَيَنْسَوْنَ أَنفُسَهُمْ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ قَالَ الشَّاعِرُ لَا تَنْسَهُ عَن

خَلْقٍ وَمَا فِي مِثْلِهِ عَارُ حَيْكَتِكَ إِذَا تَبْتَ عَظِيمٌ * وَقَالَ قَتَادَةُ

ذَكَرْنَا أَنَّ فِي الثَّوْرَةِ مَكْتُوبًا أَنَّ ابْنَ الْأَمْرِ يُدْكَرُ لِي وَيُنْكَرُ لِي

وَيُدْعُو لِي وَيُفْرَمُ مِنِّي وَبَاطِلٌ مَا تَرَاهِيُونَ وَأَرَادَ بِيَدَكَ عِزِّي

وَجَلَّ مِنْ يَأْمُرُ بِالْعُرْفِ وَيَهَيئُ عَنِ الْمُشْكِرِ وَيَتْرِكُ نَفْسَهُ وَهُوَ

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ كَانَتْ أُمَّتُهُ هَذِهِ عَلَى نَصْرَةِ دِينِ اللَّهِ وَدَعْوَاهِ وَالْقِيَامِ مَعَهُ فَعَلِمَ أَنَّ أُمَّتَهُ هَذِهِ الْجِبَاءُ الَّذِينَ قَادَةُ الْمُؤْمِنِينَ وَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى فِي قِصَّةِ لُقْمَانَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَإِن تَرَى عَنِ الْمُشْكِرِ وَاضِدًا عَلَى مَا آصَابَكَ إِذْ ذَلِكِ مِنَ عِزِّ الْأُمُورِ وَالْخَامِسُ أَنْ يَكُونَ عَامِلًا بِمَا يَأْمُرُ مُتَّبِعًا عَمَّا بَهَى عَنَهُ وَغَيْرُ مُتَّبِعٍ بِهِ لِئَلَّا يَكُونَ لَكُمْ تَكَلُفٌ فَيَكُونَ عِنْدَ اللَّهِ مَذْمُومًا مَلَامًا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى أَمَّا مَرْوَنَ النَّاسِ بِالْبِرِّ وَ يَسْتَوْنَ أَنفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي حَدِيثٍ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ لَيْلَةَ أُسْرِي لِيُجَلَّ نَفْسُ شِفَاهِهِمْ بِالْمَقَارِيفِ فَقُلْتُ مَنْ هَؤُلَاءِ يَا جَبْرَةَ قَالَ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ خُطْبَاءُ أُمَّتِكَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ النَّاسَ وَيَنْسَوْنَ أَنفُسَهُمْ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ قَالَ الشَّاعِرُ لَا تَنْسَهُ عَن خَلْقٍ وَمَا فِي مِثْلِهِ عَارُ حَيْكَتِكَ إِذَا تَبْتَ عَظِيمٌ * وَقَالَ قَتَادَةُ ذَكَرْنَا أَنَّ فِي الثَّوْرَةِ مَكْتُوبًا أَنَّ ابْنَ الْأَمْرِ يُدْكَرُ لِي وَيُنْكَرُ لِي وَيُدْعُو لِي وَيُفْرَمُ مِنِّي وَبَاطِلٌ مَا تَرَاهِيُونَ وَأَرَادَ بِيَدَكَ عِزِّي وَجَلَّ مِنْ يَأْمُرُ بِالْعُرْفِ وَيَهَيئُ عَنِ الْمُشْكِرِ وَيَتْرِكُ نَفْسَهُ وَهُوَ كَيْلًا مَسْرُومًا يَكُنْدُ وَهِيَ إِذْ تَسْكُرُ يَكُنْدُ وَكَذَلِكَ تَسْكُرُ لِقَوْمٍ عَوْرَاتِهِمْ

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ كَانَتْ أُمَّتُهُ هَذِهِ عَلَى نَصْرَةِ دِينِ اللَّهِ وَدَعْوَاهِ وَالْقِيَامِ مَعَهُ فَعَلِمَ أَنَّ أُمَّتَهُ هَذِهِ الْجِبَاءُ الَّذِينَ قَادَةُ الْمُؤْمِنِينَ وَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى فِي قِصَّةِ لُقْمَانَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَإِن تَرَى عَنِ الْمُشْكِرِ وَاضِدًا عَلَى مَا آصَابَكَ إِذْ ذَلِكِ مِنَ عِزِّ الْأُمُورِ وَالْخَامِسُ أَنْ يَكُونَ عَامِلًا بِمَا يَأْمُرُ مُتَّبِعًا عَمَّا بَهَى عَنَهُ وَغَيْرُ مُتَّبِعٍ بِهِ لِئَلَّا يَكُونَ لَكُمْ تَكَلُفٌ فَيَكُونَ عِنْدَ اللَّهِ مَذْمُومًا مَلَامًا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى أَمَّا مَرْوَنَ النَّاسِ بِالْبِرِّ وَ يَسْتَوْنَ أَنفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي حَدِيثٍ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ لَيْلَةَ أُسْرِي لِيُجَلَّ نَفْسُ شِفَاهِهِمْ بِالْمَقَارِيفِ فَقُلْتُ مَنْ هَؤُلَاءِ يَا جَبْرَةَ قَالَ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ خُطْبَاءُ أُمَّتِكَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ النَّاسَ وَيَنْسَوْنَ أَنفُسَهُمْ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ قَالَ الشَّاعِرُ لَا تَنْسَهُ عَن خَلْقٍ وَمَا فِي مِثْلِهِ عَارُ حَيْكَتِكَ إِذَا تَبْتَ عَظِيمٌ * وَقَالَ قَتَادَةُ ذَكَرْنَا أَنَّ فِي الثَّوْرَةِ مَكْتُوبًا أَنَّ ابْنَ الْأَمْرِ يُدْكَرُ لِي وَيُنْكَرُ لِي وَيُدْعُو لِي وَيُفْرَمُ مِنِّي وَبَاطِلٌ مَا تَرَاهِيُونَ وَأَرَادَ بِيَدَكَ عِزِّي وَجَلَّ مِنْ يَأْمُرُ بِالْعُرْفِ وَيَهَيئُ عَنِ الْمُشْكِرِ وَيَتْرِكُ نَفْسَهُ وَهُوَ كَيْلًا مَسْرُومًا يَكُنْدُ وَهِيَ إِذْ تَسْكُرُ يَكُنْدُ وَكَذَلِكَ تَسْكُرُ لِقَوْمٍ عَوْرَاتِهِمْ

يا حميد وفي العزيم ان زبعة اسماء يا قاتر يا وهاب يا سريع

ای سوره شده در سوره عر ان چهار نام است ای قاتر یعنی خود ای سیرع بسیار تند

يا خير وفي سورة النساء ستة اسماء يا رقيب يا حبيب

ای با چهار نام در سوره بقره ای خیر نام است ای رقیب ای کنیت گفته بجات

يا شهيد يا غفور يا مقيت يا وكيل وفي الانعام خمسة اسماء

ای شهادت نام در سوره بقره ای غفور ای پاکیزه ای ای که کار با کار با سوره در سوره و انعام پنج نام است

يا فاطر يا قاهر يا قادي يا لطيف يا خير وفي الاعراف اسمان

ای با چهار نام در سوره بقره ای فاطر ای که بر هر چیزی برتر است ای قاهر ای که بر هر چیزی برتر است ای قادی ای که بر هر چیزی برتر است ای لطیف ای که بر هر چیزی برتر است

يا محيي يا مميث وفي الانفال اسمان يا نعيم المولى يا نعيم النصير

ای زنده کننده ای که بر هر چیزی برتر است ای نعيم المولى ای که بر هر چیزی برتر است ای نعيم النصير ای که بر هر چیزی برتر است

وفي هود سبعة اسماء يا حفيظ يا رقيب يا حميد يا قوي يا مجيب

در سوره هود چهار نام است ای حفيظ ای که بر هر چیزی برتر است ای رقيب ای که بر هر چیزی برتر است ای حميد ای که بر هر چیزی برتر است ای قوي ای که بر هر چیزی برتر است ای مجيب ای که بر هر چیزی برتر است

يا ودود يا فعال له في الرعد اسمان يا كبير يا متعال وفي ابراهيم

ای که در سوره هود چهار نام است ای ودود ای که بر هر چیزی برتر است ای فعال له ای که بر هر چیزی برتر است ای كبير ای که بر هر چیزی برتر است ای متعال ای که بر هر چیزی برتر است

اسم واحد وهو يامن وفي النجم اسم واحد وهو باخلاق وفي

یک نام است در آن اسمان است ای یامن ای که بر هر چیزی برتر است و آن خلقت ای یامن ای که بر هر چیزی برتر است

النحل اسم با بعث وفي مزيم اسمان يا صادق يا واثق وفي

سوره نحل یک نام است ای بعث ای که بر هر چیزی برتر است و در سوره مزيم دو اسم است ای واثق ای که بر هر چیزی برتر است

المؤمنون اسم يا كريم وفي النور ثلثة اسماء يا حق يا متين يا نور

سوره مؤمنون یک نام است ای كريم ای که بر هر چیزی برتر است و در سوره نور سه اسم است ای حق ای که بر هر چیزی برتر است ای متين ای که بر هر چیزی برتر است ای نور ای که بر هر چیزی برتر است

وفي الفرقان يا هادي وفي سبا يفتاح وفي المؤمن اربعة

در سوره فرقان ای هادي ای که بر هر چیزی برتر است و در سوره سبا یک نام است ای يفتاح ای که بر هر چیزی برتر است و در سوره مؤمن چهار نام است

اسماء يا غافر يا قابل يا شديد يا ذا الطول وفي التدرج ثلثة

نام است ای غافر ای که بر هر چیزی برتر است ای قابل ای که بر هر چیزی برتر است ای شديد ای که بر هر چیزی برتر است ای ذا الطول ای که بر هر چیزی برتر است

اسماء يا نذوق يا ذو القوة يا متين وفي الطور يامن و في

نام است ای نذوق ای که بر هر چیزی برتر است ای ذو القوة ای که بر هر چیزی برتر است ای متين ای که بر هر چیزی برتر است و در سوره طور یک نام است

الفرقان يا ذا الجلال يا ذا

ای که در سوره فرقان یک نام است ای ذا الجلال ای که بر هر چیزی برتر است ای ذا ای که بر هر چیزی برتر است

الاکرام وفي الحديد اربعة يا اول يا اخر يا ظاهر يا باطن وفي

در سوره حديد چهار نام است ای اول ای که بر هر چیزی برتر است ای اخر ای که بر هر چیزی برتر است ای ظاهر ای که بر هر چیزی برتر است ای باطن ای که بر هر چیزی برتر است

يا حميد وفي العزيم ان زبعة اسماء يا قاتر يا وهاب يا سريع
يا خير وفي سورة النساء ستة اسماء يا رقيب يا حبيب
يا شهيد يا غفور يا مقيت يا وكيل وفي الانعام خمسة اسماء
يا فاطر يا قاهر يا قادي يا لطيف يا خير وفي الاعراف اسمان
يا محيي يا مميث وفي الانفال اسمان يا نعيم المولى يا نعيم النصير
وفي هود سبعة اسماء يا حفيظ يا رقيب يا حميد يا قوي يا مجيب
يا ودود يا فعال له في الرعد اسمان يا كبير يا متعال وفي ابراهيم
اسم واحد وهو يامن وفي النجم اسم واحد وهو باخلاق وفي
النحل اسم با بعث وفي مزيم اسمان يا صادق يا واثق وفي
المؤمنون اسم يا كريم وفي النور ثلثة اسماء يا حق يا متين يا نور
وفي الفرقان يا هادي وفي سبا يفتاح وفي المؤمن اربعة
اسماء يا غافر يا قابل يا شديد يا ذا الطول وفي التدرج ثلثة
اسماء يا نذوق يا ذو القوة يا متين وفي الطور يامن و في
الفرقان يا ذا الجلال يا ذا
الاکرام وفي الحديد اربعة يا اول يا اخر يا ظاهر يا باطن وفي

۱۷۴

ف

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى عَلَيْهِ فِي قَوْلِهِ تَعَالَى أَعَدَّ لَهُ نَزْلَهُ أُخْرَى دَأَيْتُ رَبِّي
 جَلَّ اسْمُهُ مُشَافَهَةً لِأَشْكَ فِيهِ وَفِي قَوْلِهِ تَعَالَى عِنْدَ سِدْقَةَ
 الشَّهِي قَالَ رَأَيْتُهُ عِنْدَ سِدْقَةَ الشَّهِي حَتَّى تَبَيَّنَ لِي نُورٌ وَجْهِي
 قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ فِي قَوْلِهِ تَعَالَى وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ
 إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ هِيَ رُؤْيَا عَيْنٍ أَرَاهَا النَّبِيُّ لِكَيْلَةِ الْإِنْسَانِ بِهِ وَقَالَ
 ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ كَانَتْ الْحَلَّةُ لِأَرْهَمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالْكَلامُ لِلرُّؤْيَى عَلَيْهِ
 وَالرُّؤْيَى لِحَمْدِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَقَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ رَأَى مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 بَعَيْنَهُ مَرَّتَيْنِ وَلَا يُعَارِضُ هَذَا مَا رَوَى عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ مِنْ أَنْكَارِ ذَلِكَ
 لِأَنَّهُ نَفِيٌّ وَهَذَا الْبَيَانُ لِأَشْيَاءٍ فَقَدْ مَرَعْنَا فِي الْأَجْتِمَاعِ لِأَنَّ النَّبِيَّ
 صَلَّى عَلَيْهِ أَثْبَتَ لِنَفْسِهِ الرُّؤْيَى وَقَالَ أَبُو بَكْرٍ بْنُ سَلِيمَانَ رَأَى مُحَمَّدٌ
 صَلَّى عَلَيْهِ رُبَّهٖ أَحَدَ عَشْرَ مَرَّةً مِنْهَا بِالسَّنَةِ تِسْعَ مَرَّاتٍ فِي كَيْلَةِ
 الْمِعْرَاجِ حِينَ كَانَ يَرُدُّ دُبَيْنَ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ وَرُبَّهٖ عَزَّ وَجَلَّ
 يَسْأَلُهُ أَنْ يَخْفَفَ عَنْ أُمَّتِهِ الصَّلَاةَ فَخَفَّ عَنْهَا وَأَرْبَعِينَ صَلَاةً
 فِي تِسْعَ مَقَامَاتٍ وَمَرَّتَيْنِ بِالْكِتَابِ وَنَوْمٍ مِنْ بَيْنِ مَنْكَبٍ وَتَكْرِيماً
 إِلَى كَلِّ أَحَدٍ يَنْزِلُ فِي سُبْحِ النَّبِيِّينَ فَيَسْأَلُهُ وَيَمْتَحِنُهُ بِمَا يَسْتَعْدُّ

بسم الله الرحمن الرحيم
 في قوله تعالى أعده نزاله أخرى دأيت ربي
 في قوله تعالى ما جعلنا الرؤيا التي أريناك
 إلا فتنة للناس هي رؤيا عين أراها النبي
 في قوله تعالى ما جعلنا الرؤيا التي أريناك
 إلا فتنة للناس هي رؤيا عين أراها النبي
 في قوله تعالى ما جعلنا الرؤيا التي أريناك
 إلا فتنة للناس هي رؤيا عين أراها النبي

بسم الله الرحمن الرحيم
 في قوله تعالى أعده نزاله أخرى دأيت ربي
 في قوله تعالى ما جعلنا الرؤيا التي أريناك
 إلا فتنة للناس هي رؤيا عين أراها النبي
 في قوله تعالى ما جعلنا الرؤيا التي أريناك
 إلا فتنة للناس هي رؤيا عين أراها النبي
 في قوله تعالى ما جعلنا الرؤيا التي أريناك
 إلا فتنة للناس هي رؤيا عين أراها النبي

کتاب التفسیر
تفسیر القرآن
تفسیر المائتین

تفسیر المائتین
تفسیر القرآن
تفسیر المائتین

بِهَا عَلَى مَلَائِكَةٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ لِأَنَّهَا قَالُوا مَا هَذِهِ الرَّيحُ الطَّيِّبَةُ فَيَقُولُونَ
 هَذَا فُلَانُ بْنُ فُلَانٍ بِأَحْسَنِ أَسْمَائِهِ ثُمَّ يَسْتَفْتُونَ بِهَا إِلَى سَمَاءِ
 الدُّنْيَا يَسْتَفْتُونَ لَهَا قَبْلَهُمْ لَمْ يَسْتَفْتُوا هَذَا وَيَسْتَفْتُونَ هَذَا مِنْ كُلِّ
 سَمَاءٍ إِلَى السَّمَاءِ الَّتِي تَلِيهَا حَتَّى يَسْتَهْوُوا إِلَى السَّمَاءِ السَّابِعَةِ فَيَقُولُ
 اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ الْكِتَابُ الْكَبِيرُ فِي عِلِّيِّينَ وَأَعْيُدُوهُ إِلَى الْأَرْضِ مِنْهَا
 خَلَقْنَاهُمْ وَفِيهَا نَعْيُدُهُمْ وَمِنْهَا نَخْرِجُهُمْ تَارَةً أُخْرَى فَيُعَادُ الرُّوحُ
 إِلَى جَسَدِهِ وَيَأْتِيهِ مَلَكَانِ فَيَقُولَانِ لَهُ مَنْ رَبُّكَ وَمَا دِينُكَ فَيَقُولُ
 رَبِّي اللَّهُ وَدِينِي الْإِسْلَامُ فَيَقُولَانِ لَهُ مَا تَقُولُ فِي هَذَا الرَّجُلِ الَّذِي
 يُعْزِفُ بِكُمْ فَيَقُولُ هُوَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَجَاءَنَا بِالْحَقِّ فَيَقُولَانِ
 لَهُ مَا عَلِمْنَاكَ بِذَلِكَ فَيَقُولُ قَرَأْتُ الْقُرْآنَ كِتَابَ اللَّهِ تَعَالَى وَآمَنْتُ بِهِ
 وَصَدَّقْتُهُ فَيُنَادِي مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ صَدَقَ عَبْدِي فَأَرْسَلْنَاكَ مِنَ
 الْجَنَّةِ وَالْبُسُوفِ مِنَ الْجَنَّةِ وَافْتَحُوا لَهُ أَبْوَابَ الْجَنَّةِ فَيَأْتِيهِ رِيحٌ هَوَاءٌ
 طَيِّبٌ هَوَاءٌ يَفْسِكُ لَهُ فِي قَبْرِهِ مَدْبُورُهُ وَيَأْتِيهِ رَجُلٌ حَسَنَ الْوَجْهِ طَيِّبُ
 الرِّيحِ فَيَقُولُ لَهُ ابْتُرْ بِالَّذِي يَسُرُّكَ هَذَا يَوْمُكَ الَّذِي كُنْتَ تُوَعِّدُ
 فَيَقُولُ مَنْ أَنْتَ قَالَ أَنَا مَلَكُ الصَّالِحِينَ فَيَقُولُ رَبِّكُمْ اللَّهُ تَعَالَى
 فَيَقُولُ مَنْ أَنْتَ قَالَ أَنَا مَلَكُ الصَّالِحِينَ فَيَقُولُ رَبِّكُمْ اللَّهُ تَعَالَى

تفسیر المائتین
تفسیر القرآن
تفسیر المائتین

تفسیر المائتین

تفسیر المائتین
تفسیر القرآن
تفسیر المائتین

وَأَنَّ الْعَبْدَ الْكَافِرَ إِذَا كَانَ فِي يَدِ قَبَائِلٍ مِنَ الْأَخْزَرَةِ قَدْ نَقَطَ مِنْ لَدُنْهَا

وَأَنَّ الْعَبْدَ الْكَافِرَ إِذَا كَانَ فِي يَدِ قَبَائِلٍ مِنَ الْأَخْزَرَةِ قَدْ نَقَطَ مِنْ لَدُنْهَا
 در سطح بند کافروست که اسیر در دست قبایل از سبایان است و در وقت کردن از او

أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْهِ مَلَأَتْهُ سَوْدًا لَوْجُوهُ مَعَهُمُ السُّوْحُ فَيَجْلِسُونَ مِنْهُ

مَدَّ الْبَصَرَ لَمْ يَجْزِ مُلْكُ الْمَوْتِ يَجْلِسُ عِنْدَ رَأْسِهِ يَقُولُ إِنَّهَا الْفِرُّ
 سفار در آن می چشم او پس بیاید در پیش موت پس بنشیند نزد سر او پس بگوید ای مرد که ای سحر

الْجَنَّةِ أَخْرَجَنِي إِلَى سَخَطِ اللَّهِ وَغَضَبِهِ فَيَتَفَرَّقُ فِي أَعْضَانِهِ كَمَا

يَتَفَرَّقُ فِي أَعْضَانِهِ كَمَا
 پس از آنکه در آن وقت از منس را جدا کرد و در سحر از چشم تر پس کندیده شود

فَيَنْزِعُهَا كَمَا يَنْزِعُ السَّقُودُ مِنَ الصُّوفِ الْمَبْلُوطِ فَيَنْقَطِعُ مِنْهُ

الْعَرُوقُ وَالْعَصَبُ فَيَأْخُذُ وَنَهَا فَيَبْعَثُونَهَا فِي تِلْكَ السُّوْحِ وَ
 هرگاه در آن پس خواهد گرفت از دست این نفس عصبه را در آن پس

يَخْرُجُ مِنْهَا كَتَرْتِ جَفَّةٍ فَيَضَعُونَ بِهَا قَلَابَ بَيْرُوتَ بَهَا عَلَى مَكَّةَ

مِنَ الْمَلَكَةِ لِأَقَالِ أَمَا هَذِهِ الرَّيْحُ الْجَنَّةِ يَقُولُونَ هَذَا قَلَابُ
 از دست تمام عالم که خواهند گفت چه چیز است این بوی که در آن است پس بگویند این قلاب است

بَنُ فُلَانٍ بِأَفْرِجِ اسْمَاءِهِ حَتَّى يَنْتَهِيَ بِهَا إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا فَيَسْقُو
 پس بگویند پس در زمین اسما می آید و آنکه برسد به آسمان دنیا پس طلب کتاب کند

فَلَا يَفْتَحُ لَهُمْ ثُمَّ قَرَأَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى عَلَيْهِ هَذِهِ آيَةَ لَا تَفْخُرُوا
 پس کتابه را گفت و در ایشان را در ای سبلان پس خواند و پیغمبر این آیه را

أَبْوَابَ السَّمَاءِ يَقُولُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ كَتَبْتُ الْكِتَابَ فِي سَبْعِينَ
 در ای آسمان پس خواند که سبعتی نویسد کتاب او را در دیوان سبعتی

ثُمَّ نَطَرَ حُرُوقًا ثُمَّ قَرَأَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى عَلَيْهِ وَمَنْ يَشْرِكْ
 پس از آنکه شوروم او انداخته پس خواند پیغمبر این آیه را و کسی که شریک کرد

بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَخَطَفَهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهَوَّى بِهِ الرِّيحُ
 بعد از آنکه پس چنان شد که افتاد است از آسمان پس در لوده افتاد و بریزد یا افراشته است او را بار

فِي مَكَانٍ سَبْعِينَ يَتَنَبَّهُ تَرَدُّدُ قَعَادِلِكُمْ رُوحُهُ فِي جَسَدِهِ فَيَأْتِيهِ
 در جای دور هرگاه در آنجا در هر روز که در کوه شود او را بار بار آید و شوروم او را در آنجا در هر روز که در کوه شود او را بار بار آید

وَأَنَّ الْعَبْدَ الْكَافِرَ إِذَا كَانَ فِي يَدِ قَبَائِلٍ مِنَ الْأَخْزَرَةِ قَدْ نَقَطَ مِنْ لَدُنْهَا
 در سطح بند کافروست که اسیر در دست قبایل از سبایان است و در وقت کردن از او
 سفار در آن می چشم او پس بیاید در پیش موت پس بنشیند نزد سر او پس بگوید ای مرد که ای سحر
 پس از آنکه در آن وقت از منس را جدا کرد و در سحر از چشم تر پس کندیده شود
 هرگاه در آن پس خواهد گرفت از دست این نفس عصبه را در آن پس
 از دست تمام عالم که خواهند گفت چه چیز است این بوی که در آن است پس بگویند این قلاب است
 پس بگویند پس در زمین اسما می آید و آنکه برسد به آسمان دنیا پس طلب کتاب کند
 پس کتابه را گفت و در ایشان را در ای سبلان پس خواند و پیغمبر این آیه را
 در ای آسمان پس خواند که سبعتی نویسد کتاب او را در دیوان سبعتی
 پس از آنکه شوروم او انداخته پس خواند پیغمبر این آیه را و کسی که شریک کرد
 بعد از آنکه پس چنان شد که افتاد است از آسمان پس در لوده افتاد و بریزد یا افراشته است او را بار
 در جای دور هرگاه در آنجا در هر روز که در کوه شود او را بار بار آید و شوروم او را در آنجا در هر روز که در کوه شود او را بار بار آید

۱۶۵

ساخته ۱۲۱۲ الحجاب در روز ۲۰ الخلیل ما نوره یومز اللانظ الماسنی کوه القوم لماران یز بکوار بعد از آنکه در آنجا در هر روز که در کوه شود او را بار بار آید

خَضِرٌ تَسْرُحُ فِي الْجَنَّةِ وَتَأْوِي إِلَى فَنَائِدٍ مِنْ تَوَارِثِ الْعَرْشِ
 سبز آفتاب کے چرند و پرست و جاہے تیکھ فریبوسے قندیلما از نور در زیر عرش
 ثُمَّ تَأْتِي لِأَجْسَادٍ عِنْدَ النَّفْخَةِ الثَّانِيَةِ إِلَى الْأَرْضِ الْعَرْشِ وَالْحَسَابِ
 پس سے آید شمارا دشت اعجاز و اس کے در صورتی زمین برای زمین آوردن و حساب کردن
 يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَمَا رَوَى عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 در روز قیامت چنانچه مرویست از ابن عباس رضی گفت رسول خدا فرمود رسول اللہ ص
 لَمَّا أُصِيبَتْ إِخْوَانُكُمْ بِأَحَدٍ جَعَلَ اللَّهُ أَرْوَاحَهُمْ فِي أَجْوَابِ طَيْرٍ
 ہر گاہ کہ شہید شدہ برادران شما در آمد گردانند خدا تعالی روحهای ایشان در شکلی پرنیا
 خَضِرٌ تَسْرُحُ فِي الْجَنَّةِ وَتَأْوِي إِلَى فَنَائِدٍ مِنْ تَوَارِثِ الْعَرْشِ
 سبز بیوز در پرست و جای می کند بیوسے فنائیل از اظفار در سایہ عرش
 فَلَمَّا وَجَدُوا طَيْبَ مَا كَلَّمَهُمْ وَشَرَّاهُمْ وَمَقِيلَهُمْ قَالُوا مَنْ يُبَلِّغُ
 پس ہر گاہ کہ ای مستند جو سبے خبرش خود و لا من بعد و ما ہی بلولہ خود گفتند کہ کیست کہ بیا
 إِخْوَانَنَا إِنْ أَحْيَا فِي الْجَنَّةِ تَرُزِقُ فَلَا تَزْهَدُ فِي الْجِهَادِ وَلَا تَشْكُوا
 برادران ما را کہ ایمان دندہ ایم در بہشت از ہی دادہ میسوم پس ترک گفتند جہاد را و باز ناخدا
 عَنِ الْحَرْبِ فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَهُوَ صَدَقَ الْقَائِلِينَ إِنَّا ابْلَغْنَاهُمْ
 از جنگ پس گفت خدا تعالی
 فَأَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قَتَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاؤُهُمْ
 پس فرستاد حق حق و مینداز آن کسان را کہ کشته شدہ اند و در راه خدا مردہ بلکہ زنده اند
 عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ يُجَوِّزُونَ
 نزد پروردگار روزگاری دادہ میشود خوب حال اند کہ بیزسے کہ دادہ شد حق حق ایشان را پس روست ایست
 يَقَعُ الْمَسْئَلَةُ وَالْعَذَابُ وَالنَّعِيمُ يُبْغِضُ الْمُؤْمِنَ وَالْكَافِرَ
 و اعتقاد پرستش و عذاب و نعمت دادن بہارہ از حق سوسن و کافر
 ذُونَ بَعْثَةٍ أَجْرَانِهِ وَيَكُونُ مَا فَعَلَ بِالْبَعْضِ فَعَلَ بِالْكَلِّ وَقَدْ قِيلَ
 نہایت جزا سے او و باشد چند چیز کہ کردہ شود بہ بارہ حق کردہ شود بہر حق او و خود
 إِنَّ اللَّهَ يَجْمَعُ تِلْكَ الْأَجْزَاءَ الْمُتَعَذَّرَةَ لِلضَّغْطَةِ وَالْمَالِكُ كَمَا فَعَلَ
 درست حق از ہم میگردد آن اجزا بہر اللہ را از برای مطنفہ و سسش چنانکہ کردہ
 ذَلِكَ لِلْحَشْرِ وَالْجَنَابَةِ ثُمَّ الْإِيمَانُ بِالْبَعْثِ مِنَ الْقَبْرِ وَالشَّرْ
 اورا از برای بر این مطنفہ و حساب کردن سر کردن و ایمان بہ بر این مطنفہ مردا از کفر در بر اللہ کردن
 عَنْهَا وَاجِبٌ كَمَا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَإِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا
 از انما قیامت چنانکہ فرمود حق حق در سبب قیامت آید بہت بیست ناس در و

۱۶۸
 در صورتی زمین برای زمین آوردن و حساب کردن
 در روز قیامت چنانچه مرویست از ابن عباس رضی گفت رسول اللہ ص
 ہر گاہ کہ شہید شدہ برادران شما در آمد گردانند خدا تعالی روحهای ایشان در شکلی پرنیا
 سبز بیوز در پرست و جای می کند بیوسے فنائیل از اظفار در سایہ عرش
 پس ہر گاہ کہ ای مستند جو سبے خبرش خود و لا من بعد و ما ہی بلولہ خود گفتند کہ کیست کہ بیا
 برادران ما را کہ ایمان دندہ ایم در بہشت از ہی دادہ میسوم پس ترک گفتند جہاد را و باز ناخدا
 پس گفت خدا تعالی
 پس فرستاد حق حق و مینداز آن کسان را کہ کشته شدہ اند و در راه خدا مردہ بلکہ زنده اند
 نزد پروردگار روزگاری دادہ میشود خوب حال اند کہ بیزسے کہ دادہ شد حق حق ایشان را پس روست ایست
 و اعتقاد پرستش و عذاب و نعمت دادن بہارہ از حق سوسن و کافر
 نہایت جزا سے او و باشد چند چیز کہ کردہ شود بہ بارہ حق کردہ شود بہر حق او و خود
 درست حق از ہم میگردد آن اجزا بہر اللہ را از برای مطنفہ و سسش چنانکہ کردہ
 اورا از برای بر این مطنفہ و حساب کردن سر کردن و ایمان بہ بر این مطنفہ مردا از کفر در بر اللہ کردن
 از انما قیامت چنانکہ فرمود حق حق در سبب قیامت آید بہت بیست ناس در و

در صورتی زمین برای زمین آوردن و حساب کردن

در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس از این حدیث را بخواند و عمل کند...
 این حدیث در صحیح بخاری و صحیح مسلم و سنن ابوداؤد و سنن ترمذی و سنن ابویوسف و سنن ابن ماجه و سنن بیهقی و سنن عیاضی و سنن ابی حنبله و سنن ابی نعیم و سنن ابی یوسف و سنن ابی حنبله و سنن ابی نعیم و سنن ابی یوسف...
 در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس از این حدیث را بخواند و عمل کند...

لَا يَطْمَأَنَّ بِعَدْوِهَا أَبَدًا وَكَذَلِكَ لِكُلِّ نَجِيٍّ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ حَوْضٌ الْأَصْلَحُ
 در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس از این حدیث را بخواند و عمل کند...
الَّتِي تَمَّانٌ حَوْصَهُ ضَرْحٌ نَاقِعٌ يَسْتَقِي مِنْ ذَلِكَ مَنْ شَاءَ كُلُّ مَنَّهُ
 در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس از این حدیث را بخواند و عمل کند...
مِنْهُمْ دُونَ الْكَافِرِينَ وَفِي حَدِيثٍ آخَرَ مِنْ النَّبِيِّ صَلَّى عَلَيْهِ أَنَّهُ قَالَ كَوْنُوا
 در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس از این حدیث را بخواند و عمل کند...
مَابِينَ حَدِيثِي وَعِمَّانَ حَافَتَاهُ عِيَّامًا لَدَى الْجَوْفِ وَالنَّبِيَّةُ عَدَاةٌ لِكُلِّ جَوْرٍ
 در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس از این حدیث را بخواند و عمل کند...
الْتِمَّاطِطِ مِنَ الْمَسْكَ الْأَذْوَرِ مَا وَهَّ أَيْضًا مِنَ اللَّبَنِ وَأَبْرَدُ مِنَ الْقَلْبِ
 در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس از این حدیث را بخواند و عمل کند...
وَإِخْلَى مِنَ الْعَسَلِ مَنْ شَرِبَ مِنْهُ شَرْبَةً لَمْ يَطْمَأَنَّ بِعَدْوِهَا أَبَدًا فَيَذَّادُ
 در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس از این حدیث را بخواند و عمل کند...
عَنِّي يَوْمَ الْقِيَامَةِ رِجَالٌ كَأَنَّ ذَا الْقُرْبَى مِنْ الْأَبْلِ فَأَقُولُ الْإِهْلَةُ
 در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس از این حدیث را بخواند و عمل کند...
الْإِهْلَةُ نَمَّالٌ لَأَنَّكَ لَا تَذَرِي مَا أَحَدٌ نَوَّابِعُكَ فَأَقُولُ مَا أَحَدُوا
 در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس از این حدیث را بخواند و عمل کند...
يُقَالُ أَنَّهُمْ خَيْرٌ وَأَبْدَلُوا فَأَقُولُ الْأَسْفَعَاءُ وَبَعْدًا وَقَدْ أَكْرَهْتُ
 در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس از این حدیث را بخواند و عمل کند...
ذَلِكَ الْمُعْتَزَلَةُ فَلَا يُسْقُونَ مِنْهُ وَيَدْخُلُونَ النَّارَ وَذَكَرَ عَطَّاشًا
 در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس از این حدیث را بخواند و عمل کند...
أَنَّ لَمْ يَتَوَبَّعُوا عَنْ مَقَالَتِهِمْ وَجَحْدِهِمْ الْحَقَّ وَرَدَّ الْأَيَّاتِ وَالْأَجْنَادِ
 در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس از این حدیث را بخواند و عمل کند...
وَالْأَنَارَ وَذُرِّيَّ عَنْ أَشْنِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ بَرَفَةٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى عَلَيْهِ
 در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس از این حدیث را بخواند و عمل کند...
أَنَّهُ قَالَ مَنْ كَذَبَ بِالشَّفَاعَةِ لَمْ يَكُنْ لَهُ فِيهَا نَصِيبٌ وَمَنْ كَذَبَ
 در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس از این حدیث را بخواند و عمل کند...
بِالْحَوْضِ لَمْ يَكُنْ لَهُ فِيهِ نَصِيبٌ وَأَهْلُ الشُّعْبَةِ يُعْتَقَدُونَ أَنَّ
 در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس از این حدیث را بخواند و عمل کند...
يُجَلِّسُ رَسُولَهُ وَنَبِيَّهُ الْخَتَّارَ كُلِّيًّا يَنْزِلُ عَلَيْهِ وَأَنْبِيَاءُهُ مَعَهُ كُلُّ
 در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس از این حدیث را بخواند و عمل کند...

در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس از این حدیث را بخواند و عمل کند...
 این حدیث در صحیح بخاری و صحیح مسلم و سنن ابوداؤد و سنن ترمذی و سنن ابویوسف و سنن ابن ماجه و سنن بیهقی و سنن عیاضی و سنن ابی حنبله و سنن ابی نعیم و سنن ابی یوسف...
 در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس از این حدیث را بخواند و عمل کند...
 این حدیث در صحیح بخاری و صحیح مسلم و سنن ابوداؤد و سنن ترمذی و سنن ابویوسف و سنن ابن ماجه و سنن بیهقی و سنن عیاضی و سنن ابی حنبله و سنن ابی نعیم و سنن ابی یوسف...
 در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس از این حدیث را بخواند و عمل کند...
 این حدیث در صحیح بخاری و صحیح مسلم و سنن ابوداؤد و سنن ترمذی و سنن ابویوسف و سنن ابن ماجه و سنن بیهقی و سنن عیاضی و سنن ابی حنبله و سنن ابی نعیم و سنن ابی یوسف...

در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس از این حدیث را بخواند و عمل کند...
 این حدیث در صحیح بخاری و صحیح مسلم و سنن ابوداؤد و سنن ترمذی و سنن ابویوسف و سنن ابن ماجه و سنن بیهقی و سنن عیاضی و سنن ابی حنبله و سنن ابی نعیم و سنن ابی یوسف...

در این آیه که میفرماید **وَمَا كُنَّا بِمُعْجِزِينَ** یعنی ما قادر بر آن نیستیم که چیزی را بر تو آسان گردانیم یا دشوار سازیم. این آیه در بیان عظمت قدرت خداوند است که هیچ چیز را بر او ناپسند نیست.

كُفَّ عَلَيْكَ حَتَّى يَسْتُرَهُ مِنَ النَّاسِ يَقُولُ عَبْدِي تَعَرَّفْتُ ذَنْبَ كَذَا

تَعَرَّفْتُ ذَنْبَ كَذَا و كُنْتُ أَمْرًا تَيْنًا يَقُولُ نَعَمْ رَبِّ حَتَّى إِذَا أَقْرَبَهُ بَدَعْتُهُ

كُلَّهَا فَرَأَى نَفْسَهُ أَنَّهُ قَدْ هَلَكَ يَقُولُ لَهُ الْحَقُّ عَمْرٍو جَلَّ عَبْدِي

ذُنُوبُكَ هَذَا فَنَانِي قَدْ سَتَرْتُهَا عَلَيْكَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَا أَعْفُو هَذَا كَذَا

الْيَوْمَ وَمَعْنَى الْحَاسِبَةِ تَعْرِيفُ اللَّهِ عَبْدَهُ بِمَقَادِيرِ ثَوَابِ الْأَعْمَالِ

وَعَدَا بِهِ بَعْرَاءَةً سَبَّانِيَةً وَحَسَنَاتِيهِ وَمَالَهُ وَمَا عَمَلُهُ وَقَدْ أَتَتْ

الْمُعْطَلَةَ الْحَاسِبَةَ وَقَدْ كَذَّبَ بِكُمْ اللَّهُ تَعَالَى يَقُولُهُ إِنَّ النَّيْلَ بِالْهَيْمِ

تَوَرَّانَ عَلَيْكَ حَسَابًا بَهُمْ وَيَعْتَقِدُ أَهْلُ السَّنَةِ أَنَّ لِلَّهِ تَعَالَى مِيزَانًا

يَزِنُ فِيهِ الْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَهُ كَفْتَانٌ وَلِسَانٌ

وَقَدْ أَتَتْكَ الْمُعْتَزَلَةُ مَعَ الْمُرْجِيَّةِ وَالْخَوَارِجِ ذَلِكَ فَكَانَتْ لَهَا مَعْنَى

الْمِيزَانِ الْعَدْلُ دُونَ مُوَازَنَةِ الْأَعْمَالِ وَفِي كِتَابِ اللَّهِ وَسْتَرْتُهُمْ

تَكْذِبُهُمْ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا

تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَ

كُفَى بِهَا حَسِيبًا وَقَالَ تَعَالَى فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَهُوَ فِي

عَنْبِثَةٍ رَاضِيَةٍ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُمَةٌ هَاطِيَةٌ أَلْبَرَةٌ

وَأَمَّا مَنْ كَانَتْ مَوَازِينُهُ خِفَّةً فَهُوَ فِي عَنَابَةٍ مَرْجِيَّةٍ

وَأَمَّا مَنْ كَانَتْ مَوَازِينُهُ ثِقَلًا فَهُوَ فِي عَذَابٍ أَلِيمٍ

وَأَمَّا مَنْ كَانَتْ مَوَازِينُهُ عَدْلًا فَهُوَ فِي جَنَّاتٍ مُجْرِمَاتٍ

وَأَمَّا مَنْ كَانَتْ مَوَازِينُهُ عَدْلًا فَهُوَ فِي جَنَّاتٍ مُجْرِمَاتٍ

در این آیه که میفرماید **وَمَا كُنَّا بِمُعْجِزِينَ** یعنی ما قادر بر آن نیستیم که چیزی را بر تو آسان گردانیم یا دشوار سازیم. این آیه در بیان عظمت قدرت خداوند است که هیچ چیز را بر او ناپسند نیست.

در این آیه که میفرماید **وَمَا كُنَّا بِمُعْجِزِينَ** یعنی ما قادر بر آن نیستیم که چیزی را بر تو آسان گردانیم یا دشوار سازیم. این آیه در بیان عظمت قدرت خداوند است که هیچ چیز را بر او ناپسند نیست.

در این آیه که میفرماید **وَمَا كُنَّا بِمُعْجِزِينَ** یعنی ما قادر بر آن نیستیم که چیزی را بر تو آسان گردانیم یا دشوار سازیم. این آیه در بیان عظمت قدرت خداوند است که هیچ چیز را بر او ناپسند نیست.

این کلمات را در هر روز بخواند و در هر روز یک بار از او بگذرد و در هر روز یک بار از او بگذرد و در هر روز یک بار از او بگذرد

اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ قَاتِمًا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ نَهَوْفِي عَيْشِهِ زَانِحِيَةً

این کلمات را در هر روز بخواند و در هر روز یک بار از او بگذرد و در هر روز یک بار از او بگذرد و در هر روز یک بار از او بگذرد

إِنِّي بِحَنَّةٍ عَالِيَةٍ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأَمَّهُ هَارِيَةٌ إِنِّي

اصل و جایی از مردم و جایی از کلمات او است و آن است که نام او در هر روز و در هر روز

مُؤَادِنَةُ الْأَعْمَالِ عَلَى ثَلَاثَةِ أَضْرِبٍ مِنْهُمْ مَنْ رَجَحَتْ حَسَنَاتُهُ عَلَى

سینتانه فیومر به ای الجنة و منهم من رَجَحَتْ سَيِّئَاتُهُ عَلَى حَسَنَاتِهِ

فیومر به ای النار و منهم من رَجَحَتْ أَحَدَهُمَا عَلَى الْأُخْرَى فَمِنْ حَسَنَاتِ

الأَعْرَافِ ثُمَّ يَنَالُهُمُ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ إِذَا شَاءَ يَدْخُلُهُمُ الْجَنَّةَ فَهُوَ قَوْلُهُ

عَزَّ وَجَلَّ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ ذَالِي نُفُوسٍ صَحَابَةُ أَهْلِ الْعَالَمِ

عَلَى مَا ذَكَرْنَا مِنْ تَبَعَةٍ وَتَسْعِينَ سِجِلًا وَطَرَفِي ذَلِكَ النُّقْلُ وَالنَّمْعُ

وَأَمَّا الْمُفْرَتُونَ فَيَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ كَمَا جَاءَ فِي الْحَدِيثِ

أَنَّهُ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ سَبْعُونَ أَلْفًا بِغَيْرِ حِسَابٍ وَمَعَ كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ

سَبْعُونَ أَلْفًا عَلَى نَحْوِ الْحَدِيثِ الشَّهِودِ وَأَمَّا الْكَافِرُونَ فَيَدْخُلُونَ

النَّارَ بِغَيْرِ حِسَابٍ وَمِنْ الْمُؤْمِنِينَ مَنْ يَحَاسِبُ حِسَابًا يَرْتَأَى

يَوْمَ مَرُّهُ إِلَى الْجَنَّةِ عَلَى مَا تَقَدَّمَ وَمِنْهُمْ مَنْ نَشَأَتْ لَهُ أَمْرَةٌ إِلَى اللَّهِ

لَنْ تَنَاءَى أَمْرُهُ إِلَى الْجَنَّةِ أَوْ إِلَى النَّارِ قَالَ عَزَّ وَجَلَّ قَاتِمًا مَنْ أَوْفَى

الوَعْدَ الْمَرْكُزَ الْجَارِيَةَ بِسُوءِ الْإِنْتِزَاعِ فَهُوَ مَوْضِعُ الْعَالِيِ بِرَأْسِ كِبَرِهِ وَادُهُ يَشْرُودُ

این کلمات را در هر روز بخواند و در هر روز یک بار از او بگذرد و در هر روز یک بار از او بگذرد و در هر روز یک بار از او بگذرد

این کلمات را در هر روز بخواند و در هر روز یک بار از او بگذرد و در هر روز یک بار از او بگذرد و در هر روز یک بار از او بگذرد

این کلمات را در هر روز بخواند و در هر روز یک بار از او بگذرد و در هر روز یک بار از او بگذرد و در هر روز یک بار از او بگذرد

کتاب فی التفسیر...
کتاب فی التفسیر...
کتاب فی التفسیر...

المهاجرین ببايعوه باجمعهم وفيهم علي والزبير ولهذا قيل في النقل الصحيح
بما جرت به سنة رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم في يوم بدر...
انما بويح أبو بكر الصديق رضي الله عنه...
أقلتك ببعيتي هل من كاره فيقوم علي رضي الله عنه...
لستفنيك أبدأ قدّمك رسول الله صلى الله عليه وآله...
أن علياً رضي الله عنه كان أشد الصحابه قولاً في إمامة أبو بكر رضي الله عنه...
بن الكواء دخل علي رضي الله عنه في الجاهلية...
هذا الأمر نسياناً فقال نظرنا في أمرنا فإذا الصلوة عضد الإسلام فرضنا...
لدينا بما رضي الله عنه وسؤله ليدبنتنا فوكننا الأمر أبا بكر وذلك أن...
الشيء صلى الله عليه استخلفنا أبا بكر الصديق رضي الله عنه في إقامة الصلوة المفروضة...
أيام فرضه فكان ياتيه بلال وقت كل صلوة فيؤذنه بالصلوة فيقول...
عليه السلام مروا أبا بكر رضي الله عنه فليصل بالناس وكان النبي صلى الله عليه وآله في...
شأن أبي بكر رضي الله عنه في حال حياته بما يتبين للصحابه أنه أحق الناس بالخلافة...
بعده وكذلك في حق عمر وعثمان وعلي أن كل واحد منهم أحق بالأمر...
عصره ودمايه من ذلك ما روي ابن بطيئة بأسناده عن علي رضي الله عنه قال...
قيل يا رسول الله صلى الله عليه وآله من تولى بعدك قال صلى الله عليه وآله أبو بكر...
لقد شهدته رسول الله صلى الله عليه وآله...

بما جرت به سنة رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم في يوم بدر...
انما بويح أبو بكر الصديق رضي الله عنه...
أقلتك ببعيتي هل من كاره فيقوم علي رضي الله عنه...
لستفنيك أبدأ قدّمك رسول الله صلى الله عليه وآله...
أن علياً رضي الله عنه كان أشد الصحابه قولاً في إمامة أبو بكر رضي الله عنه...
بن الكواء دخل علي رضي الله عنه في الجاهلية...
هذا الأمر نسياناً فقال نظرنا في أمرنا فإذا الصلوة عضد الإسلام فرضنا...
لدينا بما رضي الله عنه وسؤله ليدبنتنا فوكننا الأمر أبا بكر وذلك أن...
الشيء صلى الله عليه استخلفنا أبا بكر الصديق رضي الله عنه في إقامة الصلوة المفروضة...
أيام فرضه فكان ياتيه بلال وقت كل صلوة فيؤذنه بالصلوة فيقول...
عليه السلام مروا أبا بكر رضي الله عنه فليصل بالناس وكان النبي صلى الله عليه وآله في...
شأن أبي بكر رضي الله عنه في حال حياته بما يتبين للصحابه أنه أحق الناس بالخلافة...
بعده وكذلك في حق عمر وعثمان وعلي أن كل واحد منهم أحق بالأمر...
عصره ودمايه من ذلك ما روي ابن بطيئة بأسناده عن علي رضي الله عنه قال...
قيل يا رسول الله صلى الله عليه وآله من تولى بعدك قال صلى الله عليه وآله أبو بكر...
لقد شهدته رسول الله صلى الله عليه وآله...

بما جرت به سنة رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم في يوم بدر...
انما بويح أبو بكر الصديق رضي الله عنه...
أقلتك ببعيتي هل من كاره فيقوم علي رضي الله عنه...
لستفنيك أبدأ قدّمك رسول الله صلى الله عليه وآله...
أن علياً رضي الله عنه كان أشد الصحابه قولاً في إمامة أبو بكر رضي الله عنه...
بن الكواء دخل علي رضي الله عنه في الجاهلية...
هذا الأمر نسياناً فقال نظرنا في أمرنا فإذا الصلوة عضد الإسلام فرضنا...
لدينا بما رضي الله عنه وسؤله ليدبنتنا فوكننا الأمر أبا بكر وذلك أن...
الشيء صلى الله عليه استخلفنا أبا بكر الصديق رضي الله عنه في إقامة الصلوة المفروضة...
أيام فرضه فكان ياتيه بلال وقت كل صلوة فيؤذنه بالصلوة فيقول...
عليه السلام مروا أبا بكر رضي الله عنه فليصل بالناس وكان النبي صلى الله عليه وآله في...
شأن أبي بكر رضي الله عنه في حال حياته بما يتبين للصحابه أنه أحق الناس بالخلافة...
بعده وكذلك في حق عمر وعثمان وعلي أن كل واحد منهم أحق بالأمر...
عصره ودمايه من ذلك ما روي ابن بطيئة بأسناده عن علي رضي الله عنه قال...
قيل يا رسول الله صلى الله عليه وآله من تولى بعدك قال صلى الله عليه وآله أبو بكر...
لقد شهدته رسول الله صلى الله عليه وآله...

بما جرت به سنة رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم في يوم بدر...
انما بويح أبو بكر الصديق رضي الله عنه...
أقلتك ببعيتي هل من كاره فيقوم علي رضي الله عنه...
لستفنيك أبدأ قدّمك رسول الله صلى الله عليه وآله...
أن علياً رضي الله عنه كان أشد الصحابه قولاً في إمامة أبو بكر رضي الله عنه...
بن الكواء دخل علي رضي الله عنه في الجاهلية...
هذا الأمر نسياناً فقال نظرنا في أمرنا فإذا الصلوة عضد الإسلام فرضنا...
لدينا بما رضي الله عنه وسؤله ليدبنتنا فوكننا الأمر أبا بكر وذلك أن...
الشيء صلى الله عليه استخلفنا أبا بكر الصديق رضي الله عنه في إقامة الصلوة المفروضة...
أيام فرضه فكان ياتيه بلال وقت كل صلوة فيؤذنه بالصلوة فيقول...
عليه السلام مروا أبا بكر رضي الله عنه فليصل بالناس وكان النبي صلى الله عليه وآله في...
شأن أبي بكر رضي الله عنه في حال حياته بما يتبين للصحابه أنه أحق الناس بالخلافة...
بعده وكذلك في حق عمر وعثمان وعلي أن كل واحد منهم أحق بالأمر...
عصره ودمايه من ذلك ما روي ابن بطيئة بأسناده عن علي رضي الله عنه قال...
قيل يا رسول الله صلى الله عليه وآله من تولى بعدك قال صلى الله عليه وآله أبو بكر...
لقد شهدته رسول الله صلى الله عليه وآله...

أَمِينًا زَاهِدًا فِي الدُّنْيَا دَاعِيًا فِي الْآخِرَةِ قَدَانٌ تَوَقَّرُوا عَمْرًا تَجِدُوا وَهُوَ قَوْلُكُمْ آمِينًا
 صاحب امت ترک کند دنیا و در طلبت کند آخرت و اگر ایستادید عمر را بیاید او را قوی امین
لَا يَخَافُ فِي اللَّهِ لَوْمَةً لَّا يُرِيدُ قَدَانٌ تَوَلَّوْا عَلِيًّا تَجِدُوا وَهُوَ هَادِيًا بِمَهْدِيَا قَدَانٌ لَدَيْكَ
 ترسد و حقوق خدا علامت پنج است که در اولی امر خود سازید علی را بیاید شما او را راه درست نمازید و سب را نماند
اجْتَمَعُوا عَلَى خِلَافَةِ أَبِي بَكْرٍ وَقَدْ رُوِيَ عَنْ لَمَاتِ ابْنِ عَبْدِ اللَّهِ أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ
 اتفاق کرده اند صحابه بر خلافت ابی بکر و روایت شده از امام احمد ابن محمد در صحیح
رِوَاةُ أُخْرَى أَنَّ خِلَافَةَ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ تَبَيَّنَتْ بِالنَّصِّ الْجَمْعِيِّ وَالْإِشَارَةِ وَهُوَ
 روایت دیگر که در صحیح بخاری است از ابی بکر رضی الله عنه تبیین شد به نص جمعی و اشارت و این
مَذْهَبُ الْحَسَنِ الْبَصْرِيِّ وَجَمَاعَةٍ مِنْ اصْحَابِ الْحَدِيثِ رَضِيَ وَجْهٌ هَذِهِ
 مذهب حسن بصری و جماعتی از اصحاب حدیث رضی الله عنه وجه این
الرِّوَايَةُ مَا رَوَى أَبُو هُرَيْرَةَ رَضِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ لَمَّا عَرَّجَ حَرِيْرُ بْنُ الْأَسَدِ
 روایتی که از ابی هریره روایت کرد از پیغمبر که فرمود که هر که را از شما در راه بدر کرد
سَأَلْتُ فِي عَزْوِ جَلٍّ أَنْ يَجْعَلَ الْخَلِيفَةَ مِنْ بَعْدِي عَلِيًّا ابْنُ أَبِي طَالِبٍ فَقَالَتْ
 سوال کردم که ای محمد انرا بفرماید که خلیفه من بعد من علی بن ابی طالب باشد و فرمود
الْمَلَائِكَةُ يَا مُحَمَّدُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ الْخَلِيفَةَ مِنْ بَعْدِكَ أَبُو بَكْرٍ قَالَ
 فرمود که ای محمد ای خداوند آنچه خواهد کند پس از من خلیفه من بعد من ابی بکر است و فرمود
عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَدِيثٍ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ الَّذِي بَعْدِي أَبُو بَكْرٍ لَا يَلِيْتُ بَعْدَهُ
 بر سر علی السلام در حدیثی از ابن عمر رضی الله عنه که من بعد من ابی بکر است و من بعد من ابی بکر را
لَا قَلْبًا لَدَا وَعَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ قَالَ لِي عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ مَا خَرَجَ سَائِلًا
 که از ابی بکر و مشورت از امام علی گفت که ای علی بن ابی طالب من بعد من ابی بکر را
السَّلَامُ مِنْ دَارِ الدُّنْيَا حَتَّى عَهْدَ لِي أَنْ أَبَا بَكْرٍ يَلِيَّ مِنْ بَعْدِي ثُمَّ عَمْرٌ م
 از ابی بکر تا آنکه جان در دین بدرستی ابی بکر را می امر خود پس از من پس عمر را
عُثْمَانُ مِنْ بَعْدِهِ ثُمَّ عَلِيُّ مِنْ بَعْدِهِ وَآمَّا خِلَافَةَ عُمَرَ ابْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ فَأَتَاهَا
 عثمان پس علی را که شود پس از عثمان و اما خلافت حضرت عمر را پس بر سر
كَانَتْ بَانْتِحَافٍ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ فَأَنْقَادَتْ الصَّحَابَةَ إِلَى بَعِيْتِهِ وَبَعَثَتْهُ
 بود و این بر طوق صحابه ابی بکر رضی الله عنه پس از آن که از او بیاید و او را میسرند او را
أَمِيرًا الْمُؤْمِنِينَ فَقَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ قَالُوا لَأَبِي بَكْرٍ رَضِيَ مَا نَقُولُ
 امیر المؤمنین پس گفت عبدالله بن عباس رضی الله عنه که ما نمیگوییم
رَبِّكَ عَدْلًا إِنَّا لَقَبَيْتَهُ وَقَدْ اسْتَخْلَفْتَ عَلَيْنَا عَمْرًا رَضِيَ وَقَدْ عَرَفْتَ قَطَاعَتَهُ
 پس بگو که عدل است که ما را لقب کردی و تو را خلیفه ما را کردی و تو را میسرند او را و تو را میسرند او را

این حدیث در صحیح بخاری است از ابی هریره روایت کرد از پیغمبر که فرمود که هر که را از شما در راه بدر کرد
 روایت دیگر که در صحیح بخاری است از ابی بکر رضی الله عنه تبیین شد به نص جمعی و اشارت و این
 مذهب حسن بصری و جماعتی از اصحاب حدیث رضی الله عنه وجه این
 روایتی که از ابی هریره روایت کرد از پیغمبر که فرمود که هر که را از شما در راه بدر کرد
 سوال کردم که ای محمد انرا بفرماید که خلیفه من بعد من علی بن ابی طالب باشد و فرمود
 فرمود که ای محمد ای خداوند آنچه خواهد کند پس از من خلیفه من بعد من ابی بکر است و فرمود
 بر سر علی السلام در حدیثی از ابن عمر رضی الله عنه که من بعد من ابی بکر است و من بعد من ابی بکر را
 که از ابی بکر و مشورت از امام علی گفت که ای علی بن ابی طالب من بعد من ابی بکر را
 از ابی بکر تا آنکه جان در دین بدرستی ابی بکر را می امر خود پس از من پس عمر را
 عثمان پس علی را که شود پس از عثمان و اما خلافت حضرت عمر را پس بر سر
 بود و این بر طوق صحابه ابی بکر رضی الله عنه پس از آن که از او بیاید و او را میسرند او را
 امیر المؤمنین پس گفت عبدالله بن عباس رضی الله عنه که ما نمیگوییم
 پس بگو که عدل است که ما را لقب کردی و تو را خلیفه ما را کردی و تو را میسرند او را و تو را میسرند او را

لم يأتى أبو عبد الله إلا بنظرة عن محمد بن الحسينة رضي قال كنت مع علي

بن أبي طالب رضي وعثمان بن عفان رضي محضون فأتاه رجل فقال إن

أمير المؤمنين مقتول الساعة قال فقام علي رضي فأخذت بوسطه

فخوفا عليه فقال لا أعلم لك قال فأتى علي الدار وقد قتل عثمان

فأتى دارة ودخلها فاعلق بابه فأتاه الناس فصرخوا عليه بالباق فدخلوا

عليه فقالوا إن عثمان قد قتل ولا بد للناس من خليفة ولا نعلم أحدا

أحق بها منك فقال لهم علي لا تريدوني فإني لكم وزير وخير من أمير

قالوا والله لا نعلم أحدا أحق بها منك قال رضي الله فان أبيتم علي فان

بيعتي لا يكون سرا ولكن أخرج إلى المسجد فمن شاء أن يبايعني يبايعني

قال فخرج رضي إلى المسجد فبايعه الناس فكان ما حقا لي أن قتل خلا

ما قاله الخوارج أنه لم يكن إماما فظننا أنهم وأما فتا له رضي بطلحة و

الزبير وعائشة ومعاوية فقد نص الإمام أحمد رحمه الله على الأمس لنو

عن ذلك وجميع ما شجر بينهم من منازعة ومناورة وخصومة لأن الله

تعالى يزيل ذلك من بينهم يوم القيمة كما قال عز وجل وتزكنا ما في

صدورهم من غل أخوانا على سرر متقبلين ولأن عليا كان على

سنة ایشان بود از کینه دران حال که دران بر سختی از شدت در بود

نیز که بر سختی علی بود است بر

از جهت چیز که روایت کرده ابو عبد الله
این طالب و حال آنکه عثمان
امیر المؤمنین کشته میشود همین ساعت گفت محمد بن حنفیه بل بر خاست حضرت علی رضی پس از قم سیان او را
از جهت ترسیدن بر مال و پس فرمود علی که از راه دور با او رفت محمد بن علی در سرای عثمان و تحقیق کشته شده بود
پس که سرای او را دید آمد در سرای و بست در او را پس آمد پیش او مردم پس زدند بر او در را پس در آمد
بر علی پس گفتند مردم بر سختی عثمان کشته شده است و بیار بخت مردم را از عقیقه و شیدا هم میگویند
سزاوارتر خلافت از تو پس گفت سر ایشان را علی بنی و شایسته سرای علی و گفت پس بر سختی آن علما فرمودند از امیر
گفتند شیت بعین سوگند است بیدارم هیچ سینه را سزاوارتر خلافت از تو گفت علی رضی پس اگر باز مانند اولان که میگویند
بیعت من نخواهد بماند این کارایم بسوی مسجد پس بسبب که خواهد بیعت نمودن پس بیعت کند
گفت محمد پس برآمد علی رضی بسوی مسجد پس بیعت کردند با مردم پس بود امام طست تا آنکه کشته شد بطرف
چیز که گفته اند خوارج بر سختی او نبوده است امام هرگز باقی با ایشان را اما جنگ کردن او با این صحابه
ازین سخن و از همه چیز که بخلاف واقع شده ایشان ایشان از سران کردن یا یکدیگر در وقت جنگ کردن زیرا که خدا تعالی
دورین او کرد این طاعت با از سیان ایشان در روز قیامت چنانچه فرمود حق تعالی بر او مردم چیز که در
سینه ایشان بود از کینه دران حال که دران بر سختی از شدت در بود نیز که بر سختی علی بود است بر

از جهت

۱۹۰

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين

وَقَلَّا وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَيْتَخَلَّفْنَهُمْ فِي الْأَرْضِ
یعنی آنکه در عهد کرد که آنکه ایمان آورده اند از شما و عمل برکات کرده اند از ایشان و ما را از ایشان در زمین

كَمَا اِنتَخَلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ فِيهِمْ الَّذِينَ ارْتَضَى
چنانچه قبل از آنکه آنکه از ایشان بود آنکه در زمین استوار کرد از ایشان تا آنکه از ایشان که در زمین است

لَهُمْ وَلَيْسَ لَكُمْ مِنْ بَعْدِ حَوْفِهِمْ اَمْنًا وَقَالَ تَعَالَى وَالَّذِينَ مَعَهُ
براسته ایشان و در این دنیا از ایشان ترس این را و در روز محرم و کسانیکه با آن رسول اند

اَشْدَّ اَوْ عَلَى الْكُفَّارِ رَحْمَةً بَيْنَهُمْ زُرَّاهُمْ رُكْعًا سَجْدًا اِلَى قَوْلِهِ يَعْجِبُ
سخت اند بر کافران شفقت کننده اند در میان خود همه سجد و از ایشان که کوفته و سجده کننده تا آخر آنکه

الزُّرَّاعَ لِيَغْنِطَ بِهِمُ الْكُفَّارَ رَوَى جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ اَبِيهِ فِي قَوْلِهِ عَزَّ
روایت کرد امام جعفر صادق از پدر خود در تفسیر قول خدا

وَجَلَّ مُحَمَّدٌ رَسُوْلُ اللهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي الْعُسْرِ وَالْيُسْرِ وَالْعَارِ وَالْعُرْيِ
محمد رسول خداست و کسانیکه با او هستند در دشواری و آسانی و در غار و در حین آشوب

اَبُو بَكْرٍ اَشْدَّ اَوْ عَلَى الْكُفَّارِ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رُحْمًا بَيْنَهُمْ عُمَانُ
با بکر سخت تر از کفار اشاره به مرتبه است نرم دل اند در میان غرض ایشان را

بْنُ عَفَّانٍ تَرَّاهُمْ رُكْعًا سَجْدًا عَلِيٌّ بِنِ ابْنِ طَالِبٍ يَتَّبِعُونَ فَضْلًا مِنْ
سخت تر از ایشان از ایشان که کوفته و سجده کننده اشاره است علی ابن ابیطالب است از علی بن ابیطالب و فضل از خدا

اللَّهِ وَرِضْوَانًا طَلْحَةَ وَزَيْدًا حَوَارِيًّا رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى عَلَيْهِمَا سَمَا هُمْ فِي
و حضرت زید و اشاره به علی و زید است کسانیکه با آن رسول اند علامت ایشان در

وَجُوْهُهُمْ مِنْ اَنْزَالِ السُّجُوْدِ سَعْدًا وَسَعِيْدًا وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ بِنِ عَوْفٍ وَ
رویاست ایشان از آنکه سجده افتاده بعد و سعید و عبد الرحمن

اَبُو عُبَيْدَةَ بِنِ الْجَزَّاحِ هُوَ لِاَلِ الْعَشْرَةِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْبَةِ وَ
این را از عیبه و مشهوره مذکور بر این اشاره است در کلام محمد امین صفت ایشان در توبه

مَثَلُهُمْ فِي الْاِنْجِيلِ كَزُرْعِ اَخْرَجَ شَطَاةً يَعْنِي مُحَمَّدًا صَلَّى عَلَيْهِمَا فَاَزْرَهُ
صفت ایشان را در انجیل همچو زراعت که برآمده است طوفان خود را بر او سیدار و بهر چه پس نوسه کرد

بِابْنِ بَكْرٍ فَاسْتَغْلَطَ بِهِمْ فَاسْتَوَى عَلَى مَوْقِعِهِ بَعَثَانُ يَعْجِبُ الزُّرَّاعَ
با بکر پس سطح میدان نزدعت بهر روز پس ایشان در ساقها و تنهای خود ایشان همه شکفت می آید و در وقت کوفته

بِعَلِيٍّ ابْنِ ابْنِ طَالِبٍ لِيَغْنِطَ بِهِمُ بِالنَّبِيِّ صَلَّى عَلَيْهِمَا وَاصْحَابِهِ الْكُفَّارَ
علی ابن ابیطالب تا آنکه در غنچه آید آن چنین و اصحاب او و کافران

وَاتَّفَقَ اَهْلُ السُّنَّةِ عَلَى وُجُوْبِ اَلِكْتِمَةِ عَمَّا شَرَّ بَيْنَهُمْ وَالْاَمْسَاكِ
و اتفاق کرده اند اهل سنت بر واجب بودن نگاه داشتن خود را از افکار که در وقت کوفته است در میان ایشان

وَقَلَّا وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَيْتَخَلَّفْنَهُمْ فِي الْأَرْضِ
 كَمَا اِنتَخَلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ فِيهِمْ الَّذِينَ ارْتَضَى
 لَهُمْ وَلَيْسَ لَكُمْ مِنْ بَعْدِ حَوْفِهِمْ اَمْنًا وَقَالَ تَعَالَى وَالَّذِينَ مَعَهُ
 اَشْدَّ اَوْ عَلَى الْكُفَّارِ رَحْمَةً بَيْنَهُمْ زُرَّاهُمْ رُكْعًا سَجْدًا اِلَى قَوْلِهِ يَعْجِبُ
 الزُّرَّاعَ لِيَغْنِطَ بِهِمُ الْكُفَّارَ رَوَى جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ اَبِيهِ فِي قَوْلِهِ عَزَّ
 وَجَلَّ مُحَمَّدٌ رَسُوْلُ اللهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي الْعُسْرِ وَالْيُسْرِ وَالْعَارِ وَالْعُرْيِ
 اَبُو بَكْرٍ اَشْدَّ اَوْ عَلَى الْكُفَّارِ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رُحْمًا بَيْنَهُمْ عُمَانُ
 بِنُ عَفَّانٍ تَرَّاهُمْ رُكْعًا سَجْدًا عَلِيٌّ بِنِ ابْنِ طَالِبٍ يَتَّبِعُونَ فَضْلًا مِنْ
 اللَّهِ وَرِضْوَانًا طَلْحَةَ وَزَيْدًا حَوَارِيًّا رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى عَلَيْهِمَا سَمَا هُمْ فِي
 وَجُوْهُهُمْ مِنْ اَنْزَالِ السُّجُوْدِ سَعْدًا وَسَعِيْدًا وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ بِنِ عَوْفٍ وَ
 اَبُو عُبَيْدَةَ بِنِ الْجَزَّاحِ هُوَ لِاَلِ الْعَشْرَةِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْبَةِ وَ
 مَثَلُهُمْ فِي الْاِنْجِيلِ كَزُرْعِ اَخْرَجَ شَطَاةً يَعْنِي مُحَمَّدًا صَلَّى عَلَيْهِمَا فَاَزْرَهُ
 بِابْنِ بَكْرٍ فَاسْتَغْلَطَ بِهِمْ فَاسْتَوَى عَلَى مَوْقِعِهِ بَعَثَانُ يَعْجِبُ الزُّرَّاعَ
 بِِعَلِيٍّ ابْنِ ابْنِ طَالِبٍ لِيَغْنِطَ بِهِمُ بِالنَّبِيِّ صَلَّى عَلَيْهِمَا وَاصْحَابِهِ الْكُفَّارَ
 وَاتَّفَقَ اَهْلُ السُّنَّةِ عَلَى وُجُوْبِ اَلِكْتِمَةِ عَمَّا شَرَّ بَيْنَهُمْ وَالْاَمْسَاكِ

الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين

ووصفه بأنه قد نير الإخسان على معني أنه موصوف بالخلق و
وصف کردن حق نشو با بیکه قدیم است با حسان و عظامی او بر زمین که موصوفت به رسید اگر آن

ووصفه بأنه قد نير الإخسان على معني أنه موصوف بالخلق و
 الرزق في القدر ما أعز وجل إن الذين سبقتم لهم مننا
 الحسنى ويجوز وصفه بأنه دليل وقد نص الإمام أحمد عليه
 في حق رجل قال له زودني دعوة فاني أريد الخروج إلى طرسوس
 فقال له قل يا دليل الحائرين ذلني على طريق الصادقين واخضعني
 عن أبي ريمته التيمي أنه قال كنت مع أبي عند النبي صلى الله عليه
 وأبنت كعب التيمي صلى الله عليه وسلم مثل التفاحة فقال له أبي يارسول
 خلفها وذوي عن أبي السفر أنه قال مرض أبو بكر رض فعادته جماعة
 فقالوا له لا ندعوك المنيب فقال فقد رأيتني قالوا فاش قال
 لك فقال قال لي إني فقال ما أريد ولكنك يزوي أن بالذد
 مرض فعادوه فقالوا له أيش تشتهي قال ذنوبي فقالوا أيش
 تشتهي فقال الجنة في أول الفصل ولما يجوز أن يدعى بما
 يسمى به من الأسماء التي يجوز وصفه بها وقد ذكرنا تسعة و
 اذ انما هي که دوست وصف کردن حق نشو با بیکه

ووصفه بأنه قد نير الإخسان على معني أنه موصوف بالخلق و
وصف کردن حق نشو با بیکه قدیم است با حسان و عظامی او بر زمین که موصوفت به رسید اگر آن

۲۰۶

تفضل الله عليه
سبب فضل الله
وأنه من شرف
بالنبي في حقه
والتفاحة بالوق
يعتبر هو العالم
بعبق الله وادراك
وأنه يوسع على الشاه
نفسه اسم المنيب
ممن قالوا له
من الطيبان انه
قائل لا يفتن
بشيء فاس
استاذ في حقه
بمعه

ووصفه بأنه قد نير الإخسان على معني أنه موصوف بالخلق و
وصف کردن حق نشو با بیکه قدیم است با حسان و عظامی او بر زمین که موصوفت به رسید اگر آن

تَبِعِينَ لاسمائي ما تقدم مرني كذا في الدعاء وكان اراد ان يصفه
 اسم راد بان بين ان اسماوسه ترست دو دعا و اگر خواهد وصف کران طریقی را
 وَيَدْعُوهُ بِمَا ذَكَرْنَا فِي هَذَا الْفَصْلِ جاز لك لا انة يَحْتَسِبُ فِي دَعَاؤِهِ
 او دعوت کران او بنام او که یا درین فصل روایت این لیکن بی باو که بر چند در دعای خود
 مِنْ اَنْ يَدْعُوهُ عَزِيْزًا وَجَلَّ بِقَوْلِهِ يَا سَاخِرًا يَا مُسْتَهْزِئًا يَا مَكْرًا يَا خَادِعًا
 از نیکو و عالیه خدا سے یا بجزیل خود ای چنان در نهد به عزت خدا ای چنان در نهد به استهزاء ای چنان در نهد
 وَمُبْغِضًا وَعَضْبَانًا وَمُنْتَقِمًا وَمُعَادِيًّا وَمُعَدِّمًا وَمُهْلِكًا فَلَا
 و دشمن را در همه منیبات و غضب کننده و عقاب کننده و دشمنی کننده و دشمنان دین او در دست کشنده و پاک کننده و سیر و
 يَدْعُوْهُمَا وَكَانَ كَانَمَا يَجُوْذُ وَصَفَهُ بِهَا عَلَيَّ وَجْهَ الْجَزَاءِ وَالْمَقَابَلَةِ
 کند یا بین و نما اگر چه بود دست این اسما او نیز روایت و وصف کران حق نم با هم با هر طرف جزا و ادا و بر بری کران
 لِأَهْلِ الْأَجْرَامِ عَلَى وَجْهِ الْأِسْتِحْقَاقِ أَمَا الْفَصْلُ الثَّامِنُ فِي بَيَانِ
 بعمل اهل گنا و استحقاق ایشان برای آنچه از آنها میسر سازد و نهد به عزت است و غیر ذلک و افضل روی و بیان
 الْفِرْقَةِ لِمَنْ سَأَلَ عَنْ طَرِيقِ الْهُدَى وَالْأَصْلِ فِي ذَلِكَ مَا رَوَى عَنْ
 گروه های که گمراه اند از راه است و اهل در بیان گروه از چیزی است که مروی است از
 كَثِيرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو ابْنِ عَوْفٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ رَضِيَ قَالَ قَالَ
 کثیر بن عبد الله بن عمرو ابن عوف از پدر خود و از جد خود گفت فرمود
 رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَنْ تَسْلُكَ سَبِيلًا مِنْ قَبْلِكَ لِحَدِّهِ وَالتَّعَلُّقُ بِالتَّعَلُّقِ
 رسول خدا ص هر چند در وقت طریقه کسی یک پیش از شما بوده اند هیچ براری عمل بر عمل پس از او
 وَكَيْتَا خَدَتَيْنِ مِثْلِ الْخَدَيْنِ إِنْ تَشَرَّفْتَ بِرَأْوَانٍ ذِرَاعًا فَذِرَاعًا وَرَأْوَانٌ
 و هر آنچه خواهد گشت در اعمال و احوال و مذموب اند که در حق ایشان اگر بود است اخذ آن اسم مقدس است پس از او
 بِأَعْيُنِنَا حَتَّى لَوْ دَخَلُوا الْجَحِيمَ لَخَلَّمْنَا فِيهِ مَعَهُمْ أَلَا أَنْ تَسْتَدْرِكُوا
 خدا ایشان مقدار از روی و دست بر انداخته مقدار درازی دوست باشد تا آنکه از او رانده اند آن اسم سابقه در سوره سوره
 لِأَسْرَائِيلَ انْفَرَقَتْ عَلَى مُوسَى بِأَحَدِي وَسَبْعِينَ فِرْقَةً كُلُّهَا ضَالَّةٌ
 جدا شده از بر روی عیاشا و یک گروه همه آنها گمراه بوده اند
 إِلَّا فِرْقَةً وَاحِدَةً الْإِسْلَامُ وَجَمَاعَتُهُمْ ثُمَّ انْفَرَقَتْ عَلَى عِيسَى
 که یک گروه که گروه اسلام باشد و جماعت ایشان پس بدستی آن سبب اسرائیل جدا شده بر روی
 بَنِي إِسْرَائِيلَ بِأَحَدِي وَسَبْعِينَ فِرْقَةً كُلُّهَا ضَالَّةٌ إِلَّا وَاحِدَةً الْإِسْلَامُ
 و جدا و گروه همه آنها گمراه شده اند که یک فرقه که راه است یا بدست و آن اول اسلام
 وَجَمَاعَتُهُمْ ثُمَّ انْفَرَقَتْ عَلَى ثَلَاثَةِ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً كُلُّهَا
 از جماعت ایشان پس بدستی آنها جدا و بر سه گروه فرقه همه آنها

۴
 ۲۰۶
 جمع الجار
 ۵
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

بسم الله الرحمن الرحيم
 لا اله الا الله
 محمد رسول الله
 لا اله الا الله
 محمد رسول الله
 لا اله الا الله
 محمد رسول الله

ثُمَّ وَيَأْتِي دَاعِي دَعَى إِلَى الضَّلَالَةِ فَاتَّبِعْ تَعَلِّقَهُ مِثْلَ أَوْزَارٍ مِّنْ

چیز سے وہ کہتا ہے جو اتنے گھمبیرے کہ اسے پیر پر وہی کہہ سکتا ہے اور اس پر اکتانہ کہ ان کسا کیلئے

اتَّبِعَهُ لَا يَنْقُصُ مِنْ أَوْزَارِهِمْ شَيْءٌ فَصَلِّ فَأَصْلُ ثَلَاثٍ وَ

پیر سے کہہ اور اگر کہہ مہتو واکن ان اکتان چیر سے ہیں اصل ہفتادوست

سَبْعِينَ فِرْقَةً عَشْرَةَ أَهْلَ السُّنَّةِ وَالْخَوَارِجِ وَالشَّيْعَةِ وَالْ

مُعْتَزِلَةَ وَالْمُرْجِيَةَ وَالْمُشَبِّهَةَ وَالْجَهْمِيَّةَ وَالضَّرَارِيَّةَ وَالنَّجَارِيَّةَ

وَالْكَلْبَانِيَّةَ فَأَهْلَ السُّنَّةِ طَائِفَةٌ وَاحِدَةٌ وَالْخَوَارِجُ خَمْسَ عَشْرَ فِرْقَةً

پہل اہل سنت و طائفت و مرستی اور خوارج پانچ فرقہ ہفتادوست

وَالْمُعْتَزِلَةُ سِتُّ فِرْقَةٍ وَالْمُرْجِيَّةُ اثْنَتَيْ عَشَرَ فِرْقَةً وَالشَّيْعَةُ اثْنَا

دو عشر اکتان فرقہ ست و مرستی دو اکتان فرقہ اند و شیعہ ست دو

وَتَلَاثُونَ فِرْقَةً وَالْجَهْمِيَّةُ وَالنَّجَارِيَّةُ وَالضَّرَارِيَّةُ وَالْكَلْبَانِيَّةُ

فِرْقَاتُهُ دُجَيْمِيَّةٌ وَنَجَارِيَّةٌ وَضَّرَارِيَّةٌ وَكَلْبَانِيَّةٌ

كُلُّ وَاحِدَةٍ فِرْقَةٌ وَاحِدَةٌ وَالْمُشَبِّهَةُ ثَلَاثُ فِرْقٍ بِجَمْعِ ذَلِكَ ثَلَاثُ

ہر ایک ایسا ایک فرقہ اند و شیعہ ست فرقہ اند پیر پر مہتو ہفتادوست

وَسَبْعُونَ فِرْقَةً عَلَى مَا أَخْبَرَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَمَّا الْفِرْقَةُ السَّابِعُونَ

فِرْقَةُ جَمَاعَةِ حَزْبِ كُرْدِ بَعْرٍ ۝

فَهِيَ أَهْلُ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ وَقَدْ بَيَّنَّا مَذْهَبَهُمْ وَوَأَعْبَأَ قَادِمُهُمْ عَلَى

پیر ان اہل سنت و جماعت ست و جماعتی بیان کر دے مذہب اکتان و جماعت و اور ان

مَا قَدْ مَنَّا ذَكَرَهُ وَتَسَمَّى هَذِهِ الْفِرْقَةُ النَّاجِيَةَ الْقَدَرِيَّةَ وَالْمُعْتَزِلَةَ

کہ لایمان کر دے ذکر اور اذنا مہدہ و ان اہل فرقہ نا جب را

بُحَيْرَةَ لِقَوْلِهَا إِنَّ جَمِيعَ الْمَخْلُوقَاتِ بِمِثَابَةِ اللَّهِ تَعَالَى وَذَلِكَ لِأَنَّ

بحیرہ یعنی قابل بجز و لیس ہفتادوست قابل شدن این فرقہ نا جمہد سے ہر مخلوقات بہت و

قَدَرَاتِهِ وَخَلْقِهِ وَتَسَمِّيَهَا الْمُرْجِيَّةَ شُكَاكِيَّةً لِاسْتِنَابِهَا

داؤدت و خلق خدا ست و سے اتنے این فرقہ نا جمہد ہر جمہد شاکہہ از جماعت استناب کردن اکتان

فِي الْإِيمَانِ يَقُولُ أَحَدُهُمْ إِنَّا مُؤْمِنُونَ بِمَا نَسَأَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مَا قَدَّمْنَا

دو اہل اکتان سبک بے ادو اکتان ان موسم ان اللہ تعالیٰ چاہیہ و لایمان کر دے

بَيَانَهُ وَتَسَمِّيَهَا الرَّافِضَةَ نَاصِبَةً لِقَوْلِهَا بِاخْتِبَارِ الْإِمَامِ

و سے اتنے این فرقہ را از جماعت قابل شدن این فرقہ نا جمہد اکتان

در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس که در روز قیامت با کسی از اهل بیت باشد که در دنیا با او بیگانه بود و در روز قیامت با او بیگانه بود و در روز قیامت با او بیگانه بود...

اللَّهُ صَلَّى عَلَيْهِ وَأَصْحَابَهُ وَيَتَّبِعُونَ مِنْهُمْ وَيُرْمُونَهم بِالْكَفْرِ
و حضرتان اودا و دوزار چشمه اند از اصحاب و نسبت میکنند ایشان را کفر

وَالْعِظَامُ وَيَرْتَفُونَ خِلَافَهُمْ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِعَذَابِ الْقَبْرِ وَلَا
و کفایت آن بهره دروا سیدانند از عقاب کردن بایشان و ایمان نمی آید عذاب کفر و کفر بگویند

الْخَوْضِ وَلَا الشَّفَاعَةَ وَلَا يَخْرُجُونَ أَحَدًا مِنَ النَّارِ وَيَقُولُونَ
و نه شفاعت و نه آید کسی را از آتش و کسی را از آتش

مَنْ كَذَبَ كَذِبًا كَذِبًا أَوْ آتَى صَغِيرَةً أَوْ كَبِيرَةً مِنَ الذَّنُوبِ فَمَاتَ
کسی که دروغ گفت بجهار یا کزبان و صغیره یا کبیره

مِنْ غَيْرِ تَوْبَةٍ فَهُوَ كَأَنَّ فِي النَّارِ غُلًّا وَلَا يَزُونَ الْجَمَاعَةَ إِلَّا
کسی که توبه نکرده است هرگز آن شخص را توبت و در آتش پدید است دروا سیدانند جماعت نمازها

خَلْفَ إِمَامِهِمْ وَيَزُونَ تَأْخِيرَ الصَّلَاةِ عَنْ وَقْتِهَا وَالصَّوْمِ قَبْلَ
در پس امام خوانند دروا سیدانند تأخیر کردن از نماز و از وقتش و در زود پیش از

زَوْنَةِ الْهَلَالِ وَالْفِطْرِ مِثْلَ ذَلِكَ وَالنَّظْرَ وَالنِّكَاحَ بَعْدَ وَجْهِ
درین سه و نظر مثل این و نظر کردن بچشم محرم کردن نیز مصروفی

وَيَزُونَ الْمَتْعَةَ وَالَّذِينَ هُمْ بِالذَّرْهِينَ يَدًا بِيَدٍ حَلَالًا وَلَا يَزُونَ
دروا سیدانند کام متع و دروا سیدانند هر یک در هم بدو در دست دست حلال و دروا سیدانند

الصَّلَاةَ فِي الْخُفَّافِ وَلَا السَّكَّةَ عَلَيْهَا وَلَا طَاعَةَ السُّلْطَانِ وَلَا
نماز را در کوفت و نه سکه کردن بر سوزنه اهل و ذاب هر داری بارشاه و نه

خِلَافَةَ قُرَيْشٍ وَكَأَنَّ مَا يَكُونُ الْخَوَارِجُ بِالْبَحْرَيْنِ وَعُمَانَ وَالْمَوْصِلِ
خلافه قریش و آنکه بودن خوارج درین جاهاست

وَحَضْرَمَوْتَ وَتَوَّاحِي الْعَرَبِ وَالَّذِي وَضَعَ لَهُمُ الْكِتَابَ عَبْدُ اللَّهِ
و آن کسی که بر او کتاب است ایشان کتاب این اشخاص اند

بِنُزَيْدٍ وَ مُحَمَّدِ بْنِ حَرْبٍ وَ يَحْيَى بْنِ كَامِلٍ وَ سَعِيدِ بْنِ هَانُوئِ
بن نوزید و محمد بن حرب و یحیی بن کامیل و سعید بن هانوی

فَهُمُ خَمْسٌ فَتَرْتَبُهُمُ الْخِدَاتُ لَيْسُوا إِلَى نَجْدٍ وَ بَنِي عَامِرِ الْخَنْفِ
پس ایشان پنج نفرند که از آنها خدات است نسبت کرده شده اند ایشان بنو حنیفه من عامر کزبان

مِنَ الْبِمَامَةِ وَ هُمُ اصْحَابُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ نَاصِرٍ ذَهَبُوا إِلَى أَنْ مَنْ
و از بلاد بام بود و ایشان اصحاب عبد الله بن ناصر اند و سبب آنکه

كَذَبَ كَذِبًا كَذِبًا أَوْ آتَى صَغِيرَةً وَأَصْرَ عَلَيْهَا فَهُوَ مُشْرِكٌ وَإِنْ ذَكَرْنَا
دروغ گفت بجهار یا کزبان و صغیره و حکم شد بر آن که کاه سبب او مشرک است و اگر ذکر کرد

در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس که در روز قیامت با کسی از اهل بیت باشد که در دنیا با او بیگانه بود و در روز قیامت با او بیگانه بود...

در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس که در روز قیامت با کسی از اهل بیت باشد که در دنیا با او بیگانه بود و در روز قیامت با او بیگانه بود...

در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس که در روز قیامت با کسی از اهل بیت باشد که در دنیا با او بیگانه بود و در روز قیامت با او بیگانه بود...

در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس که در روز قیامت با کسی از اهل بیت باشد که در دنیا با او بیگانه بود و در روز قیامت با او بیگانه بود...

الْإِنْتِطَاعَ مَعَ الْفِعْلِ وَمِنْ أَصْلِ الْخَمْسِ عَشْرَةَ الْجَهْلِيَّةِ وَهِيَ
 وَانما سے اور مذکر بر فعل متقارن باشد بلکہ خدمت والا اصل ہا بنوہ کر وہ نیزہ مجھو لست وان وقت
 تَقُولُ إِنَّ مِنْ عِلْمِ اللَّهِ بَعْضَ أَسْمَاءِهِ فَهُوَ عَالِمٌ بِهِ غَيْرُ جَاهِلٍ وَمِنْهُمْ
 سیکو عید بر سے کہ سیکو اور بعد اسمائے را بر بعض اسمای اولیہ آورد است غیر از وہیل و جاہل بیت والا وقت
 الصَّلَاتِ وَهِيَ مَنْسُوبَةٌ إِلَى عَثْمَانَ بْنِ الصَّلْتِ وَادْعَمَاتُ
 اصل وقت صلحت است وان منسوب است بثمان بن صلحت دعوت کرده اند کہ بر
 مَنْ اتَّجَابَ لَنَا وَاسْلَمَ وَكَهْ لَطْفٌ فَلَيْسَ لَهُ إِسْلَامٌ حَتَّى يَذْرُوكَ وَفَدْوَى
 کسی قبول کرد ما را و اسلام آورد اور لطف باشد کہ بر پیشان لطف و اسلام تا آنکہ برسد بخدیو دعوت کند
 فَيُقْبَلُ وَفِيهِمْ الْأَخْسِيَّةُ مَنْسُوبَةٌ إِلَى جَعْلٍ يُقَالُ لَهُ الْأَخْسَرُ
 پس قبول کرد اور و از آن پس نیزہ اخسیت منسوب است برود گفته شود اور اخسر
 فَذَنْهُوَ إِلَى أَنْ السَّيِّدُ يَأْخُذُ مِنْ زَكَاةِ عَبْدِهِ وَيُعْطِيهِ مِنْ زَكَاةٍ
 پس زلفه اندوسے اعلیٰ سید و عمار از زکوٰۃ بندہ خود کسے دے اور عطا کرے عمار از زکوٰۃ
 إِذَا اخْتَجَّ وَافْتَقَرَ فِيهِمْ الظُّفْرِيَّةُ وَالْحَفْصِيَّةُ طَائِفَةٌ مِنْهَا
 و جبکہ عمار چاہے بندہ دے و فقہ باشد و از آن پس نیزہ ظفریہ و حفصیہ طائفتہ از ظفریہ
 مُتَشَعِبَةٌ مِنْهَا يَزْعُمُونَ أَنَّ مِنْ عَرَفَاتٍ لَللَّهِ وَكَفَرُوا بِمَا سِوَاهُ مِنْ رَسُولٍ
 برآمده از آن زعم میکنند کہ برستی کسی کہ شناخت حرام ادا کا در پیش تو جہ فریاد است از ظفریہ
 وَجَنَّةٍ وَنَارٍ وَفَعَلَ سَارًا الْجِنَايَاتِ مِنْ قَتْلِ النَّفْسِ قَدْ اسْتَحْلَالَ الزُّنَا
 و جنت و دوزخ از ہمہ جنایات را از قتل بعض وحلال دانستن زنا را
 فَهُوَ بَرِيٌّ مِنَ الشِّرْكِ وَلَا يَمَّا يَشْرِكُ مِنْ جَهْلِ اللَّهِ وَأَنْكَرَهُ فَحَسِبَ
 پس کسی پاک است از شرک و کفر جز از شرک کسی است کہ قابل عقاب باشد پس او کسی کہ برستی
 وَزَعَمُونَ أَنَّ الْحَبْرَانَ الَّذِي ذَكَرَهُ اللَّهُ تَعَالَى فِي الْقُرْآنِ هُوَ عَلِيٌّ
 زعم میکنند کہ برستی حبران کہ ذکر کرده است حق تعالیٰ اورا قرآن قبول کرد
 وَحِزْبُهُ وَأَصْحَابُهُ يَدْعُوْنَهُ إِلَى الْهُدَى ابْتِنَاءً وَمِ أَهْلِ النَّهْرِ وَارث
 و اصحاب او خلف میکنند اورا برستی راہ راست کہ با او را و ایشان اهل نهدان اند
 وَفِيهِمُ الْأَبَاطِيَّةُ زَعَمُوا أَنَّ جَمِيعَ مَا افْتَرَضَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَى خَلْقِهِ
 و از آن اصل فرموده انضام اند از اصحاب عبد اللہ بن عبد المطلب و عبد المطلب و عبد المطلب و عبد المطلب
 لِإِيمَانٍ وَأَنَّ كُلَّ كَبِيرَةٍ فَهُوَ كَفْرٌ نَعْمٌ لَا كَفْرٌ شُرْكَ وَمِنْهُمْ الْبَنِيْسِيَّةُ
 ایمان است و ہر کبیرہ کفر نیست بلکہ ایمان است نہ کفر شرک است و از آن اصل برستی
 فَهُوَ مَنْسُوبَةٌ إِلَى أَبِي بَنِيْسٍ بَقَرْدٌ وَافْرَعَمُوْا أَنَّ الرَّجُلَ لَا يَكُونُ
 پس این منسوب است با بنی بن جابر الحارثی جواد از فریق دیگر پس زعم میکنند کہ برستی مرد نیست با خدا

انشائیہ
 در وقت صلحت
 دعوت کرده اند کہ بر
 کسی قبول کرد ما را و اسلام آورد
 پس قبول کرد اور و از آن پس نیزہ اخسیت منسوب است برود گفته شود اور اخسر
 پس زلفه اندوسے اعلیٰ سید و عمار از زکوٰۃ بندہ خود کسے دے اور عطا کرے عمار از زکوٰۃ
 و جبکہ عمار چاہے بندہ دے و فقہ باشد و از آن پس نیزہ ظفریہ و حفصیہ طائفتہ از ظفریہ
 برآمده از آن زعم میکنند کہ برستی کسی کہ شناخت حرام ادا کا در پیش تو جہ فریاد است از ظفریہ
 و جنت و دوزخ از ہمہ جنایات را از قتل بعض وحلال دانستن زنا را
 پس کسی پاک است از شرک و کفر جز از شرک کسی است کہ قابل عقاب باشد پس او کسی کہ برستی
 زعم میکنند کہ برستی حبران کہ ذکر کرده است حق تعالیٰ اورا قرآن قبول کرد
 و اصحاب او خلف میکنند اورا برستی راہ راست کہ با او را و ایشان اهل نهدان اند
 و از آن اصل فرموده انضام اند از اصحاب عبد اللہ بن عبد المطلب و عبد المطلب و عبد المطلب و عبد المطلب
 ایمان است و ہر کبیرہ کفر نیست بلکہ ایمان است نہ کفر شرک است و از آن اصل برستی
 پس این منسوب است با بنی بن جابر الحارثی جواد از فریق دیگر پس زعم میکنند کہ برستی مرد نیست با خدا

۲۱۵

انشائیہ
 در وقت صلحت
 دعوت کرده اند کہ بر
 کسی قبول کرد ما را و اسلام آورد
 پس قبول کرد اور و از آن پس نیزہ اخسیت منسوب است برود گفته شود اور اخسر
 پس زلفه اندوسے اعلیٰ سید و عمار از زکوٰۃ بندہ خود کسے دے اور عطا کرے عمار از زکوٰۃ
 و جبکہ عمار چاہے بندہ دے و فقہ باشد و از آن پس نیزہ ظفریہ و حفصیہ طائفتہ از ظفریہ
 برآمده از آن زعم میکنند کہ برستی کسی کہ شناخت حرام ادا کا در پیش تو جہ فریاد است از ظفریہ
 و جنت و دوزخ از ہمہ جنایات را از قتل بعض وحلال دانستن زنا را
 پس کسی پاک است از شرک و کفر جز از شرک کسی است کہ قابل عقاب باشد پس او کسی کہ برستی
 زعم میکنند کہ برستی حبران کہ ذکر کرده است حق تعالیٰ اورا قرآن قبول کرد
 و اصحاب او خلف میکنند اورا برستی راہ راست کہ با او را و ایشان اهل نهدان اند
 و از آن اصل فرموده انضام اند از اصحاب عبد اللہ بن عبد المطلب و عبد المطلب و عبد المطلب و عبد المطلب
 ایمان است و ہر کبیرہ کفر نیست بلکہ ایمان است نہ کفر شرک است و از آن اصل برستی
 پس این منسوب است با بنی بن جابر الحارثی جواد از فریق دیگر پس زعم میکنند کہ برستی مرد نیست با خدا

وَقِيلَ لَهَا الرَّافِضَةُ لِرَفْضِهِمْ أَكْثَرَ الصَّحَابَةِ وَلَا مَامَةَ أَبِي بَكْرٍ وَ
والمعنى من رافضتهم كثرة الصحابة ولا مامته أبي بكر
 عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا وَقِيلَ سُمُّوا الرِّوَاغِضَ لِرَفْضِهِمْ زَيْدَ بْنَ عَلِيٍّ
والمعنى من رافضتهم كثرة الصحابة ولا مامته أبي بكر
 لَمَّا تَوَلَّى أَبِي بَكْرٍ وَعَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا وَقَالَ بِأَمَانَتِهِمَا وَقَالَ زَيْدُ
هو قوله في رافضتهم كثرة الصحابة ولا مامته أبي بكر
 رَفَضُونِي فَسُمُّوا رَافِضَةً وَقِيلَ لِمَ الشَّعْبِيُّ مَنْ لَا يُفَضِّلُ عُمَانَ
هو قوله في رافضتهم كثرة الصحابة ولا مامته أبي بكر
 عَلَى عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا وَالرِّوَاغِضِيُّ مَنْ فَضَّلَ عَلِيًّا عَلَى عُمَانَ رَضِيَ
هو قوله في رافضتهم كثرة الصحابة ولا مامته أبي بكر
 وَمِنْهُمْ الْقَطْعِيَّةُ لِقَطْعِهِمْ عَلَى مَوْتِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَمِنْهُمْ الْغَالِبِيَّةُ
هو قوله في رافضتهم كثرة الصحابة ولا مامته أبي بكر
 لِغُلُوبِهِمْ فِي عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَقَوْلِهِمْ فِيهِ بِمَا لَا يَلِيْقُ مِنْ صِفَاتِ
هو قوله في رافضتهم كثرة الصحابة ولا مامته أبي بكر
 الرِّبَوِيَّةِ وَالنَّبَوِيَّةِ وَالَّذِينَ صَنَفُوا كِتَابَهُمْ هِشَامُ بْنُ الْحَكَمِ وَعَلِيُّ
هو قوله في رافضتهم كثرة الصحابة ولا مامته أبي بكر
 بْنُ الْمَنْصُورِ وَأَبُو الْأَخْرَصِ وَالْحَسَيْنُ بْنُ سَعِيدٍ وَالْفَضْلُ بْنُ
 شاذان وأبو عيسى الوراق وابن الراوندي وأكثر ما يكونون
 فيه من بلاد قزو وقاشان وبلاد اذربيس والكوفة فصل ولما
هو قوله في رافضتهم كثرة الصحابة ولا مامته أبي بكر
 الرَّافِضَةُ فَهُمْ ثَلَاثُ اصْنَافٍ الْغَالِبِيَّةُ وَالزَيْدِيَّةُ وَالرَّافِضَةُ
هو قوله في رافضتهم كثرة الصحابة ولا مامته أبي بكر
 أَمَّا الْغَالِبِيَّةُ فَيَتَفَرَّقُ مِنْهَا اثْنِي عَشْرَةَ فِرْقَةً مِنْهَا الْبَيْتَانِيَّةُ
هو قوله في رافضتهم كثرة الصحابة ولا مامته أبي بكر
 وَالْمَيْتَارِيَّةُ وَالْمَنْصُورِيَّةُ وَالْغَيْرِيَّةُ وَالْخَطَابِيَّةُ وَالْمَعْمُورِيَّةُ
 وَالْبَزِيْعِيَّةُ وَالْمُفَضِّلِيَّةُ وَالْمُتَسَارِعَةُ وَالنَّرْبُعِيَّةُ وَالسَّائِرَةُ

٤٠
 ٤١
 ٤٢
 ٤٣
 ٤٤
 ٤٥
 ٤٦
 ٤٧
 ٤٨
 ٤٩
 ٥٠
 ٥١
 ٥٢
 ٥٣
 ٥٤
 ٥٥
 ٥٦
 ٥٧
 ٥٨
 ٥٩
 ٦٠

٢١٤

وَالْمَوْصَنَةُ وَأَمَّا الزَيْدِيَّةُ فَتَشَعَّبَتْ سِتًّا شُعْبًا مِنْهَا
 الْجَادِدِيَّةُ وَالسَّلِيمَانِيَّةُ وَالسَّبْرِيَّةُ وَالنَّعِيمِيَّةُ وَالْيَعْقُوبِيَّةُ
 وَالسَّادِسَةُ لِأَنَّكَ الرَّجْعَةُ وَتَبَدَّلُوا مِنْ أَبِي بَكْرٍ وَعُمَرَ رَضِيَ
 وَأَمَّا الرَّافِضَةُ فَتَفَرَّقَتْ أَرْبَعًا عَشَرَ فِرْقَةً الْقَطْعِيَّةُ وَ
 الْكَيْسَانِيَّةُ وَالكَرْبِيَّةُ وَالْمَغِيرِيَّةُ وَالْمُحَلَّبِيَّةُ وَالْحُسَيْنِيَّةُ
 وَالنَّادِرِيَّةُ وَالْإِنْمَاعِيَّةُ وَالْمَرَامِضِيَّةُ وَالْمُبَارِكِيَّةُ
 وَالنَّمِيظِيَّةُ وَالْعَارِيَّةُ وَالْمَحْطُورِيَّةُ وَالْمَوْسُوِيَّةُ وَالْإِمَامِيَّةُ
 وَالذِّي انْفَقَتْ عَلَيْهِ طَوَائِفُ الرَّافِضَةِ وَفَرَّقَهَا لِإثْبَاتِ
 الْأِمَامَةِ عَقْلًا وَأَنَّ الْأِمَامَةَ نَصٌّ وَأَنَّ الْأُمَّةَ مَعْصُومُونَ
 مِنْ الْأَفَاتِ مِنَ الْغَلَطِ وَالسَّهْوِ وَالخَطَا، وَمِنْ ذَلِكَ إِنْكَارُكُمْ
 لِإِمَامَةِ الْمُفْضُولِ وَالْإِخْتِيَارِ الَّذِي قَدْ مَنَاهُ فِي ذِكْرِ الْأُمَّةِ
 وَمِنْ ذَلِكَ تَقْضِيهِمْ عَلَيَّا عَلَى جَمِيعِ الصَّحَابَةِ وَتَخْصِيصِهِمْ
 عَلَيَّ إِمَامَتِي بَعْدَ النَّبِيِّ صَلَّى عَلَيَّ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مِنْ أَبِي بَكْرٍ وَعُمَرَ وَغَيْرِهِمْ
 مِنَ الصَّحَابَةِ لِأَنَّكُمْ مِنْهُمْ سِوَى مَا حَكِيَ عَنْ الزَّيْدِيَّةِ فَاتَّهَمْتُمْ
 خَالِفُوهُمْ فِي ذَلِكَ وَمِنْ ذَلِكَ أَيْضًا إِذْعَابُهُمْ أَنَّ الْأُمَّةَ أَرْزَلَتْ

وَالْمَوْصَنَةُ
 الْجَادِدِيَّةُ
 السَّلِيمَانِيَّةُ
 السَّبْرِيَّةُ
 النَّعِيمِيَّةُ
 الْيَعْقُوبِيَّةُ
 السَّادِسَةُ
 الرَّجْعَةُ
 الْقَطْعِيَّةُ
 الْكَيْسَانِيَّةُ
 الْكَرْبِيَّةُ
 الْمَغِيرِيَّةُ
 الْمُحَلَّبِيَّةُ
 الْحُسَيْنِيَّةُ
 النَّادِرِيَّةُ
 الْإِنْمَاعِيَّةُ
 الْمَرَامِضِيَّةُ
 الْمُبَارِكِيَّةُ
 النَّمِيظِيَّةُ
 الْعَارِيَّةُ
 الْمَحْطُورِيَّةُ
 الْمَوْسُوِيَّةُ
 الْإِمَامِيَّةُ
 ٢١٨
 الذِّي
 انْفَقَتْ
 عَلَيْهِ
 طَوَائِفُ
 الرَّافِضَةِ
 وَفَرَّقَهَا
 لِإثْبَاتِ
 الْأِمَامَةِ
 عَقْلًا
 وَأَنَّ
 الْأِمَامَةَ
 نَصٌّ
 وَأَنَّ
 الْأُمَّةَ
 مَعْصُومُونَ
 مِنْ
 الْأَفَاتِ
 مِنَ
 الْغَلَطِ
 وَالسَّهْوِ
 وَالخَطَا
 وَمِنْ
 ذَلِكَ
 إِنْكَارُكُمْ
 لِإِمَامَةِ
 الْمُفْضُولِ
 وَالْإِخْتِيَارِ
 الَّذِي
 قَدْ
 مَنَاهُ
 فِي
 ذِكْرِ
 الْأُمَّةِ
 وَمِنْ
 ذَلِكَ
 تَقْضِيهِمْ
 عَلَيَّا
 عَلَى
 جَمِيعِ
 الصَّحَابَةِ
 وَتَخْصِيصِهِمْ
 عَلَيَّ
 إِمَامَتِي
 بَعْدَ
 النَّبِيِّ
 صَلَّى
 عَلَيَّ
 وَآلِهِ
 وَسَلَّمَ
 مِنْ
 أَبِي
 بَكْرٍ
 وَعُمَرَ
 وَغَيْرِهِمْ
 مِنَ
 الصَّحَابَةِ
 لِأَنَّكُمْ
 مِنْهُمْ
 سِوَى
 مَا
 حَكِيَ
 عَنْ
 الزَّيْدِيَّةِ
 فَاتَّهَمْتُمْ
 خَالِفُوهُمْ
 فِي
 ذَلِكَ
 وَمِنْ
 ذَلِكَ
 أَيْضًا
 إِذْعَابُهُمْ
 أَنَّ
 الْأُمَّةَ
 أَرْزَلَتْ

وَالْمَوْصَنَةُ
 الْجَادِدِيَّةُ
 السَّلِيمَانِيَّةُ
 السَّبْرِيَّةُ
 النَّعِيمِيَّةُ
 الْيَعْقُوبِيَّةُ
 السَّادِسَةُ
 الرَّجْعَةُ
 الْقَطْعِيَّةُ
 الْكَيْسَانِيَّةُ
 الْكَرْبِيَّةُ
 الْمَغِيرِيَّةُ
 الْمُحَلَّبِيَّةُ
 الْحُسَيْنِيَّةُ
 النَّادِرِيَّةُ
 الْإِنْمَاعِيَّةُ
 الْمَرَامِضِيَّةُ
 الْمُبَارِكِيَّةُ
 النَّمِيظِيَّةُ
 الْعَارِيَّةُ
 الْمَحْطُورِيَّةُ
 الْمَوْسُوِيَّةُ
 الْإِمَامِيَّةُ
 الذِّي
 انْفَقَتْ
 عَلَيْهِ
 طَوَائِفُ
 الرَّافِضَةِ
 وَفَرَّقَهَا
 لِإثْبَاتِ
 الْأِمَامَةِ
 عَقْلًا
 وَأَنَّ
 الْأِمَامَةَ
 نَصٌّ
 وَأَنَّ
 الْأُمَّةَ
 مَعْصُومُونَ
 مِنْ
 الْأَفَاتِ
 مِنَ
 الْغَلَطِ
 وَالسَّهْوِ
 وَالخَطَا
 وَمِنْ
 ذَلِكَ
 إِنْكَارُكُمْ
 لِإِمَامَةِ
 الْمُفْضُولِ
 وَالْإِخْتِيَارِ
 الَّذِي
 قَدْ
 مَنَاهُ
 فِي
 ذِكْرِ
 الْأُمَّةِ
 وَمِنْ
 ذَلِكَ
 تَقْضِيهِمْ
 عَلَيَّا
 عَلَى
 جَمِيعِ
 الصَّحَابَةِ
 وَتَخْصِيصِهِمْ
 عَلَيَّ
 إِمَامَتِي
 بَعْدَ
 النَّبِيِّ
 صَلَّى
 عَلَيَّ
 وَآلِهِ
 وَسَلَّمَ
 مِنْ
 أَبِي
 بَكْرٍ
 وَعُمَرَ
 وَغَيْرِهِمْ
 مِنَ
 الصَّحَابَةِ
 لِأَنَّكُمْ
 مِنْهُمْ
 سِوَى
 مَا
 حَكِيَ
 عَنْ
 الزَّيْدِيَّةِ
 فَاتَّهَمْتُمْ
 خَالِفُوهُمْ
 فِي
 ذَلِكَ
 وَمِنْ
 ذَلِكَ
 أَيْضًا
 إِذْعَابُهُمْ
 أَنَّ
 الْأُمَّةَ
 أَرْزَلَتْ

بذلِكَ الْمُعْتَزَلَةِ وَقِيلَ إِنَّهَا سَمَوُا بِيَدِكَ لَا عِزَّزَ لَهُمْ تَجَلَّسَ

الحسین البصری رحمه الله علیه فَمَرَّ الْحَسَنُ بِهِمْ وَقَالَ هُوَ كَأَنَّ

مُعْتَزَلَةٌ فَلَقِبُوا بِيَدِكَ وَنَمَّ يَقْتَدُونَ بِعَمْرٍو بْنِ عَبِيدٍ وَكَانَ

غَضِبَ الْحَسَنُ الْبَصْرِيَّ عَلَى عَمْرٍو بْنِ عَبِيدٍ عَوْتَبِ فِي ذَلِكَ

فَقَالَ اتَّعَابَتُونِي فِي رَجُلٍ رَأَيْتُهُ لَيْسَ يَجِدُ لِلشَّمْسِ مِنْ دُورِ اللَّهِ

فِي الْمَنَامِ وَسَمَوُا قَدْرِيَّةً لَرَدِّمُ قَضَاءَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَقَدْرَهُ

فِي مَعَاصِي الْعِبَادِ وَلَا تَبَاتِيهِمْ لَهَا بِأَنْفُسِهِمْ وَمَنْ هَبَّ الْمُعْتَزَلَةَ

وَالجَهْمِيَّةَ وَالْقَدْرِيَّةَ فِي نَفْيِ الصِّفَاتِ وَاحِدٌ وَقَدْ ذَكَرْنَا

بَعْضَ مَذَاهِبِهِمْ فِي الْأَعْتِقَادِ وَمَوْلُو كُتُبِهِمْ أَبُو الْهَزَلِ وَجَعْفَرُ

بْنُ حَرْبِ الْخِطَّاطِ وَالْكَعْبِيُّ وَأَبُو هَاشِمٍ وَأَبُو عَبْدِ اللَّهِ الْبَصْرِيُّ

وَعَبْدُ الْجُبَّارِ بْنِ أَحْمَدَ الْمَدَائِنِيِّ وَالْأَثَرِيَّاءُ يَكُونُ مَنْ هَبَّ هُجْرَهُمْ

بِالْعَسْكَرِ وَالْأَهْوَاؤِ وَجَهْرٍ وَمِنْهُمْ سِتُّ فِرْقٍ الْمَدَائِنِيُّ وَالنَّظَائِيُّ

وَالْمُعْتَزَلِيُّ وَالْجَبَّارِيُّ وَالْكَعْبِيُّ وَالْبَهْشَمِيُّ وَالزَّيْنِيُّ

الْجَمْعَةُ عَلَيْهِ فِرْقُ الْمُعْتَزَلَةِ نَفْيِ الصِّفَاتِ بِاجْتِمَاعِهَا فَانْفَقَتْ

أَنَّ يَكُونَ لَهُ عَزٌّ وَجَلُّ عِلْمٌ وَقَدْرَةٌ وَجِسْمَةٌ وَسَمْعٌ وَبَصَرٌ وَوَجْهٌ

وَأَنْفٌ وَكَلِمَةٌ وَوَجْهٌ وَكَلِمَةٌ وَوَجْهٌ وَكَلِمَةٌ وَوَجْهٌ وَكَلِمَةٌ

وَأَنْفٌ وَكَلِمَةٌ وَوَجْهٌ وَكَلِمَةٌ وَوَجْهٌ وَكَلِمَةٌ وَوَجْهٌ وَكَلِمَةٌ

باین سبب معزله و گفته شد که نامیده شد با این نام از کجی که این ایشان از مجلس
حسین البصری
معتزله فلقت کوه شد باین نام و ایشان بر و س میزند عرو را
غضب الحسن البصری علی عمرو بن عبید و بن عبید و کتب کرده شد حسن البصری را
فقال اتعابونی فی رجل رأیتہ لیسجد للشمس من دور اللہ
باین گفت امام حسن البصری از صاحب میبندد مرا در حق مردی که دیده ام او را که سجده میکند از کتاب ما از غیر خدا
فی المنام و سموا قدریة لردیم قضاء اللہ عز و جل و قدره
در خواب و نامیده شد ایشان را نیز قدریة از جهت رد کردن ایشان قضای حق نعم و قدر او را
فی معاصی العباد و لباتیہم لها بانفسہم و من هب المعتزلة
در کتابان بنده و آوردن ایشان از معاصی را به آنست خودی دخل قدرت حق و در معاصی
و الجہمیة و القدریة فی نفی الصفات واحد و قد ذکرنا
این سه گروه بکلیت در نفی صفات زایدہ بر ذات و تحقیق ذکر کردم
بعض مذاهبہم فی الاعتقاد و مولو کتوبہم ابو الہزلی و جعفر
بعض مذاهبہم ابو الخزاز و اور اعتقاد و بعضی گفتند آنست که باقی ایشان از پیروان اند
بن حرب الخیاط و الکعبی و ابو ہاشم و ابو عبد اللہ البصری
و عبد الجبار بن احمد المدائنی و الاثریاء یكون من هب هجرتهم
و اکثری جاسے بودن در معاصی ایشان
بالعسکر و الاهواء و جهز و منهم ست فرق المدائنی و النظائی
این جاسے است و این معتزله ستش فرقہ اند اسمی باین نام
و المعترتة و الجباریة و الکعبیة و البهشمیة و الزینیة
و انکار کرد
اجتمعت علیہ فرق المعتزلة نفی الصفات باجمعها فانفتت
که جمع شده اند بر و گروهی معزله علی صفات زایدہ بر ذات است همه باین نام گفته اند
ان يكون له عز و جل علم و قدر و جسمية و سمع و بصر و و
ابنک باشد او را علم و قدرت و جیات و سمع و بصر

کتاب کرده شد حسن البصری را

۲۳۳

بِكَلِمَةٍ أَمْ نَنْوَحًا وَيُنَادِيهِمْ وَرَسُولِ اللَّهِ
مؤمن سینه دوم روح و ابراهیم
 عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ وَلَا جِبْرَائِيلَ وَلَا مِيكَائِيلَ وَلَا إِسْرَافِيلَ وَلَا
و جبرائیل و میکائیل و اسرافیل و
 حَمَلَةَ الْعَرْشِ وَلَا يُنظِرُ إِلَيْهِمْ مِثْلَ مَا يُنظِرُ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى
بر درازد آسے عوسن و نظر سینه بوسے ایشان چنانچه سفر نیکو و نیکان و جودان و ترسانان
 وَأَمَّا الَّذِي أَنْفَرَدَتْ بِهِ كُلُّ فِرْقَةٍ مِّنْهَا أَمَّا الْهُدَىٰ فَلَقَدْ أَنْفَرَدَتْ
و اما احکام که جدا شده اند هر گروه بان احکام
 بِشَيْخِهِمْ أَبُو هَدْيَلٍ يَا نَبِيَّ اللَّهِ عَلَيَا وَقَدَرَةٌ وَسَمِعَارَ وَبَحْرَ وَأَوَاتٍ
پیر ایشان ابو الهدیل یا نبی که بر سر خود را علم و قدرت و اسیر و بصیرت و پیر سر
 كَلَامَ اللَّهِ بَعْضُهُ مَخْلُوقٌ وَبَعْضُهُ غَيْرُ مَخْلُوقٍ وَهُوَ قَوْلُهُ تَعَالَى
کلام خدا باره او پس را کرده شده است و باره او قدیم است غیر مخلوق و آن قول خدا است
 كُنْ وَقَالَ لَنْ اللَّهُ تَعَالَىٰ لَيْسَ بِخَلْقِهِ خَلْقُهُ وَدَانَ بِمَقْدُورِ اللَّهِ
که ایشان است که او اسرار است در مخلوق تمام و گفته است من نعمه بر سر من نعمت مخالف من خود را فاعله و بر سر
 وَسَأَهِيَ فَيَبْقَىٰ أَهْلُ الْجَنَّةِ لَا حَرَكَهَ لَهُمْ وَاللَّهُ تَعَالَىٰ لَا يَقْدِرُ
نیات و در هر روز او همانند اهل بیت حرکت نموده ایشان و او نعمت قادر است
 عَلَىٰ تَحْرِيكِهِمْ وَلَا يُمْ يَقْدِرُونَ عَلَىٰ ذَلِكَ وَخَوْزَانٌ يَكُونُ الْمَيْتَ
بر حرکت دادن اهل بیت و ایشان نیز قادر است بر آن حرکت و در او است قدرت اهل بیت
 وَالْمَعْدُومُ وَالْعَاجِزُ يَفْعَلُ الْإِنْفَعَالَ وَإِنِّي أَنْ يَكُونَ اللَّهُ تَعَالَىٰ لَمْ
و معدوم و عاجز و کند کار و اکار کردن باشد حق تم
 يَرْزُلُ سَمْعًا وَأَمَّا النَّظَامِيَّةُ كَانَ شَيْخُهُمُ النَّظَامِيُّ يَقُولُ أَنَّ الْجَمَادِيَّةَ
همیشه سخن او را و اما نظامیه است پیر ایشان نظام سیکو و در سر نهادت
 تَفْعَلُ بِأَيْجَابِ الْخَلْقَةِ وَكَانَ يَنْفِي الْأَعْرَاضَ إِلَّا الْحَرَكَةَ الْأَعْتَادِيَّةَ
میکنند واجب کرد ایشان پیران که هر چه را در وقت که نمی سکند بر او امر را که حرکت که بر این معنی و از آن
 وَيَقُولُ أَنَّ الْإِنْسَانَ هُوَ الرُّوحُ وَأَنَّ أَحَدًا لَهُ رُوحٌ نَبِيٌّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
و میگوید پیر سر ایشان این روح است و بر سر سوره که در پی بر او امر
 وَلَا تَمَادِي ظَرْفَهُ يَعْنِي حَيْثُهَا وَخَرَقَ الْأَجْمَاعَ فَقَالَ مَنْ شَرَكَ
و بر اینکه در ظرف میسر را من او ظرف دوم بود و باره کرده اجام است راجع اجام است راجع اجام است
 الصَّلَاةَ عَامِدًا ذَكَرُوا فَلَا عَادَةَ عَلَيْهِ وَكَانَ يَنْفِي أَجْمَاعَ الْأُمَّةِ
نماز را در سوره هم و باره او که بر سر است باز کرد در آن بر و که در حق نبوت و کبر و بود حق میگوید اجام

کلام الله بعضه مخلوق و بعضه غیر مخلوق و هو قوله تعالی کن و قال لن الله تعالی لیس بخلقه خلقه و دان بمقدور الله و ساهی فبقی اهل الجنة لا حرکه لهم و الله تعالی لا یقدر علی تحریکهم و لا یم یقدرون علی ذلک و خوزان ینکون المیت و المعدوم و العاجز یفعل الانفعال و انی ان یكون الله تعالی لم یزل سمعاً و اما النظامیة کان شیخهم النظامی یقول ان الجمادیة تفعل بايجاب الخلقه و کان ینفی الاعراض الا الحرکه الاعتادیة و یقول ان الانسان هو الروح و ان احدا له روح نبی صلی الله علیه و سلم و اما تَمَادِي ظَرْفَهُ يَعْنِي حَيْثُهَا وَخَرَقَ الْأَجْمَاعَ فَقَالَ مَنْ شَرَكَ الصَّلَاةَ عَامِدًا ذَكَرُوا فَلَا عَادَةَ عَلَيْهِ وَكَانَ يَنْفِي أَجْمَاعَ الْأُمَّةِ

کلام خدا باره او پس را کرده شده است و باره او قدیم است غیر مخلوق و آن قول خدا است که ایشان است که او اسرار است در مخلوق تمام و گفته است من نعمه بر سر من نعمت مخالف من خود را فاعله و بر سر نیات و در هر روز او همانند اهل بیت حرکت نموده ایشان و او نعمت قادر است بر حرکت دادن اهل بیت و ایشان نیز قادر است بر آن حرکت و در او است قدرت اهل بیت و اما تَمَادِي ظَرْفَهُ يَعْنِي حَيْثُهَا وَخَرَقَ الْأَجْمَاعَ فَقَالَ مَنْ شَرَكَ الصَّلَاةَ عَامِدًا ذَكَرُوا فَلَا عَادَةَ عَلَيْهِ وَكَانَ يَنْفِي أَجْمَاعَ الْأُمَّةِ

وَمَشَى لَمْ يَكُنْ لَهُ هَوَا مُتَحَرِّكٌ لَكِنَّ الذَّهْنَ مُتَحَرِّكٌ وَكَانَ يَقُولُ أَنَا
 ذررفت نایند او متحرک بود همان روح من که بظاهر او مجسده است درود است بلیغت بر سر
 القرآن مُحَدَّثٌ وَلَا يَقُولُ مَخْلُوقٌ فَضِلْ وَأَمَّا ذِكْرُ مَقَالَةِ
 قرآن را میبد اندر است و در بلیغت که مخلوق است از جهت روایت ظاهر لفظ حدیث در بیان سخن او
 الشَّبْهَةِ وَهَمَّ ثَلَاثَةٌ فِرْقَةٌ أَلْهَامِيَّةٌ وَالْمَقَاتِلِيَّةُ وَ
 شبهه و ایشان سه فرقه اند
 الرَّاسِمِيَّةُ وَالَّذِي لَا تَفَقَّتْ عَلَيْهِ الْفِرْقُ الثَّلَاثَةُ أَنَّ اللَّهَ
 در هر که ایشان کرده اند بر او فرقی است از اینست هر سه سخن اند
 جَسْمٌ وَأَنَّهُ لَا يَجُوزُ أَنْ يُعْقَلَ الوجودُ لِجَسْمًا وَالذَّهْنُ
 جسم است و در سه روایت این که ادراک کرده شود بود در هر جسم یعنی هر چه جسم است وجود است و
 غَلَبَ عَلَيْهِمُ التَّشْبِيهُ فِرْقَةُ الرَّوَافِضَةِ وَالْكَرَامِيَّةُ الَّذِي
 غالب است در آنها تشبیه کرده است در افضل و در همه اند
 الْفَاتِمِيَّةُ هِشَامُ بْنُ الْحَكَمِ وَلَهُ كِتَابٌ فِي اثْبَاتِ الْجِسْمِ
 جسم و تصنیف کرده است در اثبات جسم و مراد از اثبات در اثبات جسم است
 وَأَمَّا الْهَشَامِيَّةُ فَمُنْسُوبَةٌ لِأَبِي هِشَامِ بْنِ الْحَكَمِ فِرْعَوْنِ
 ابی هشام بن حکم منسوب است به او بنام هشام بن حکم بن فرعون بن وهب
 اللَّهُ تَعَالَى جَسْمٌ طَوِيلٌ عَرِيضٌ عَمِيقٌ نَوْدٌ سَاطِعٌ لَهُ قَدْرٌ مِنْ
 عزت و جسم است دراز و پهن و سطحی و نوری در صفت او انداز است از
 الْأَقْدَارِ كَالسَّبِيلَةِ الصَّافِيَةِ يَتَحَرَّكُ وَيَسْكُنُ وَيَقْوَمُ وَيَقْعُدُ
 اندازه او بیست و هفت هزار و نه که صاف باشد سخن و آرام دارد و همی است و در تشبیه
 وَحَكِي عِنْدَهُ أَنَّهُ قَالَ أَحْسَنُ الْأَقْدَارِ أَنْ يَكُونَ سَبْعَةَ أَشْيَاءَ
 و حکایت کرده شده است از ابی هشام هر شیئی که است بهترین هر شیئی است که باشد مقدار بلیغ است
 وَقِيلَ لَهُ رَبُّكَ أَعْظَمُ أَمْ أَحَدٌ فَقَالَ رَبِّي أَعْظَمُ وَأَمَّا الْقَائِلِيَّةُ
 و گفته شده است او را بر در و گویا بر در است با که همه گفت بر در و کار من بزرگ است و اما مقایله
 فَمُنْسُوبَةٌ لِأَبِي مِقَاتِلِ بْنِ سُلَيْمَانَ حَكِي عِنْدَهُ أَنَّهُ قَالَ إِنَّ اللَّهَ
 پس منسوب است به ابی میقاتل حکایت کرده است از او در هر شیئی اولی است
 تَعَالَى جَسْمٌ وَأَنَّهُ بَحْتَةٌ حَكِي صُورَةَ الْإِنْسَانِ لِحُمْرِ قَدَمَيْهِ وَكَوْنِهِ
 جسم است و او را بر در و گویا بر در است با که همه گفت بر در و کار من بزرگ است و اما مقایله
 وَأَعْضَاءُ مِنْ رَأْسٍ وَلِسَانٍ وَعَنْقٍ وَأَنَّهُ فِي جَمِيعِ ذَلِكَ لَا شِبْهَ
 از سر و زبان و گردن و در هر چه این اعضا است است

۴
 ۳
 ۲
 ۱
 ۱۳۳
 ۱۳۲

أَظْهَرَهُ لِبَطْلِ التَّنْذِيرِ وَلَا نَبِيًّا سِوَاكَ أَوْ أَظْهَرَهُ لِبَطْلِ
 النُّبُوَّةِ وَالْعِلْمِ سِوَاكَ أَوْ أَظْهَرَهُ لِبَطْلِ الْعِلْمِ وَهَذَا فَاسِدٌ لَوْنٌ
 اللَّهُ تَعَالَى حَكِيمٌ وَتَنْذِيرُهُ مُحْكَمٌ لَا يَتَطَرَّقُ لِحُكْمِهِ الْبُطْلَانُ وَ
 الْفَسَادُ وَمَا ذَكَرُوهُ يُؤَدِّي إِلَى الْبَطَالِ حِكْمَتِهِ تَعَالَى وَهَذَا كَقَوْلِهِ
 وَمِنْ قَوْلِهِمْ إِنَّ الْكُفَّارَ يَرَوْنَ اللَّهَ تَعَالَى فِي الْآخِرَةِ وَيَحْسَبُونَ
 وَمِنْ قَوْلِهِمْ إِنَّ ابْنَ بِلَيْسَ سَجْدَ لَادِمٌ فِي الثَّانِيَةِ وَفِي الْقُرْآنِ تَكْفِيرُهُمْ
 وَهُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ لَا إِلَهَ إِلَّا ابْنُ بِلَيْسَ ابْنِي وَاسْتَكْبَرُوا وَكَانَ مِنَ الْكُفْرَانِ
 وَقَوْلُهُ تَعَالَى لَا إِلَهَ إِلَّا ابْنُ بِلَيْسَ لَمْ يَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ وَمِنْ قَوْلِهِمْ إِنَّ
 ابْنَ بِلَيْسَ مَا دَخَلَ الْجَنَّةَ وَفِي الْقُرْآنِ تَكْفِيرُهُمْ وَهُوَ قَوْلُهُ تَعَالَى
 أَخْرِجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ وَمِنْ قَوْلِهِمْ أَنْ جَبْرِيْلُ كَانَ يُخَيَّرُ لِي
 النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلَا يَدْرُسُ مِنْ مَكَانِهِ وَمِنْ قَوْلِهِمْ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى
 لَمَّا كَلَّمَ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ أَعْجَبَ مُوسَى بِنَفْسِهِ فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِ
 يَا مُوسَى أَعْجَبَكَ نَفْسُكَ مَدَّ عَيْنَيْكَ فَمَدَّ مُوسَى عَيْنَيْهِ فَظَهَرَ
 وَإِلَّا فَدَامَتْ أُمَّهُ مِائَةَ طَوْرٍ عَلَى كُلِّ طَوْرٍ مُوسَى وَهَذَا مُتَكَرِّرٌ عِنْدَ كُلِّ
 النَّقْلِ وَأَصْحَابُ الْحَدِيثِ فَهُوَ حَدِيثٌ بَاطِلٌ وَقَدْ أَوْعَدَ النَّبِيُّ
 النَّقْلَ وَأَصْحَابُ الْحَدِيثِ

ظاهر کند او را باطل کند تمسیر عالم در پیشه را رازی است که اگر ظاهر کند او را باطل شود
 در علم را رازی است که اگر ظاهر کند او را باطل شود و این سخن ایشان است که در
 حق و ظاهر است و در حق او بر استواری و حکمت در راه است با بوسه بر سر او بطلان و
 فساد و چه کسی که ذکر کرده اند این کرده بر سر با بوسه باطل کردن حکمت خداست و این کفر است
 و از قول ایشان است درستی ظاهر خواهد دید حق را در آخرت و حساب کند این را
 و از قول ایشان است درستی شیطان سجده کرد او را در بار دوم در قرآن است در دوم کردن ایشان
 و این قول خداست که ابلیس
 و قول خداست که ابلیس که بود و دست از سجده کشید و از قول ایشان است که ابلیس
 شیطان در آید در بهشت در قرآن است جز یکی در دوم که میگوید این را و آن قول خداست
 برای از بهشت ای شیطان بسوزان تو را زنده شوی و از قول ایشان است درستی که ابلیس را برده
 و در مشهور است و از جاسه عز و از قول ایشان است حق است
 هرگاه سخن کرد با بوسه م گفت آورد موسی را نفس او بوسه دسے فرساده حق است
 ای موسی گفت آورد ترا نفس تو در زمین دو چشم خود را بس در از اگر دوسه دو چشم خود را بس
 این کلام پیش نظر او صد طورت در هر طوره بوسه است و این قول باطل است نزد اهل
 نقل و اصحاب حدیث پس این حدیث باطل است و در حق نیز باطل است و چه حدیث است

در مشهور است و از جاسه عز و از قول ایشان است حق است
 هرگاه سخن کرد با بوسه م گفت آورد موسی را نفس او بوسه دسے فرساده حق است
 ای موسی گفت آورد ترا نفس تو در زمین دو چشم خود را بس در از اگر دوسه دو چشم خود را بس
 این کلام پیش نظر او صد طورت در هر طوره بوسه است و این قول باطل است نزد اهل
 نقل و اصحاب حدیث پس این حدیث باطل است و در حق نیز باطل است و چه حدیث است

در مشهور است و از جاسه عز و از قول ایشان است حق است
 هرگاه سخن کرد با بوسه م گفت آورد موسی را نفس او بوسه دسے فرساده حق است
 ای موسی گفت آورد ترا نفس تو در زمین دو چشم خود را بس در از اگر دوسه دو چشم خود را بس
 این کلام پیش نظر او صد طورت در هر طوره بوسه است و این قول باطل است نزد اهل
 نقل و اصحاب حدیث پس این حدیث باطل است و در حق نیز باطل است و چه حدیث است

وَجَعَلَ الْأَرْضَ سَوَاءً وَلَا يَقِفُ عَلَى الْأَرْضِ اسْتَوَى

وکن بر زمین استوار است وکنندگی و بر زمین استوار دارد

وَلَا عَلَى بَطُونِ الْحَبَالِ وَالْحَبَالِ رَدْعِيذُ ذَلِكَ مِنَ الْأَمْكَنَةِ وَهَذَا الْخُرُ

وکنندگی و بر بطن کشتیها استوار است و بر کشتیها و بر کشتیها و بر کشتیها از جا آید

مَا تَعْتَلِقُ بِالْإِعْتِقَادِ وَالْأَصُولِ عَلَى رَجْعِهِ الْأَشَارَةَ وَالْإِخْتِصَارِ

این را از جهت با اعتقاد و اصول این بطریق اشارت و کلمات است

وَأَمَّا كَرْتِشْرُ إِلَى بَطْنِ الْكُلِّ مَذْهَبٌ مِنْ مَذَاهِبِ هَذِهِ الْفِرْقِ

و جزئی اشارت کرده است بسوی اصل کردن بر مذمت از مذمت است این گروه است

الضَّالَّةِ خَوْفًا مِنْ لَطَاةِ الْكِتَابِ وَلَا تَمَّا أَوْ رَدًّا فَادْكُرْ مَقَالَاتِهِمْ

گواه از جهت ترسیدن از لطمات کتاب و جزا بجز آوردن بیان سخن آنست ایشان

بِجَزَاءِ النَّعْدِ بِرَمْنِهَا أَحَاذِنَا اللَّهُ وَلَا يَأْكُرْ مِنْ شَرِّ هَذِهِ الْمَذَاهِبِ

شما از اول از جهت که چنین از دنیا بماند و در حدیث شما را شمارا از دوسه این مذمتها و از دوسه

وَأَهْلِهَا وَأَمَّا نَسَا عَلَى الْإِسْلَامِ وَالسُّنَّةِ فِي الْفِرْقَةِ النَّاجِيَةِ وَرَحْمَةِ

اول ایشان را برینند حق است و یا از این کتاب خود بر طرف مصطفی و در دوسه که کلمات با چنانه است بر حقیقت او

بَابُ وَأَمَّا الْإِعْطَاطُ بِمَوَاعِظِ الْقُرْآنِ وَالْأَلْفَاظِ النَّبَوِيَّةِ

و اما چنانکه در قرآن به چند است و قرآن و الفاظ نبوی

فِي مَجَالِ سَرِيذُ كَرَاهَا قَالُوا لَمْ يَنْزَلْ مِنْ ذَلِكَ يَجْلِسُ فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَجَلَّ

در بعضی کلمات و کلمات است که از این پس مستحب است از آن عملی است در بیان قول حق است

فَأَذْرَاتُ الْقُرْآنِ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ لَعَلَّكُمْ أَنْ

و کلمات است که از قرآن است که جویند از شیطان را نه خود و همان است که در قرآن است

هَذِهِ الْآيَةُ فِي سُورَةِ النُّجُومِ وَهِيَ مَكِّيَّةٌ لِأَنَّهَا فِي آيَاتِ مَكِّيَّةٍ مِنْ خُرُوجِ

این آیه در سوره نحل است و آن سوره یکی است از آیات از او این سوره

أَنْزَلَتْ بِالْمَدِينَةِ وَعَدَدُ آيَاتِهَا مِائَةٌ وَعِشْرُونَ آيَةً وَثَمَانِ آيَاتٍ

که نازل شد و است آن شایسته در هر یک از آیات و ثمان و بیست و هفت آیه است

وَعَدَدُ كَلِمَاتِهَا أَلْفٌ وَثَمَانِ مِائَةٍ وَوَاحِدٌ وَأَرْبَعُونَ كَلِمَةً وَ

و کلمات است آن سوره هزار و هشتصد و چهل و یک کلمه است

حُرُوفُهَا سَبْعَةٌ أَلْفٌ وَسَبْعُمِائَةٌ وَسَبْعَةٌ أَحْرُوفٌ قَالَ أَهْلُ

کلمات است او هفت هزار و هشتصد و بیست و هفت حرف است گفت اهل

التَّفْسِيرِ كَانَ سَبَبَ نَزْوْلِ هَذِهِ الْآيَةِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَرَأَ

تفسیر بود است سبب نزول این آیه بر سبب تفسیر بود خوانده

۲

۳

۴

۵

۶

۷

۸

۹

۱۰

۱۱

۱۲

۱۳

۱۴

فَلَمَّا بَلَغَ الْاَسْوَلُ بِخَاتِمَةِ النَّجْمِ بَجْدًا وَبَجْدًا كُلُّ مَنْ حَضَرَ مِنْ مَسْلَمٍ
وَمُشْرِكٍ غَيْرَ اَنَّ الْوَلِيدِ بْنِ الْغَيْرَةِ كَانَ رَجُلًا شَيْخًا كَبِيرًا فَرَفَعَ
مَلَائِكَةٌ مِنْ الزَّوَابِ اِلَى جَنْبِهِ فَسَجَدَ عَلَيْهِ فَقَالَ لِمَنْ كُنْتُمْ
اُمُّ اَيْمَنَ وَصَوَّاهِبَاتُهَا وَكَانَ اَيْمَنُ خَادِمَةَ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَبِلَ اَيْمَنُ
حَتَّى نَفَقَتْ هَاتَانِ الْكَلِمَتَانِ فِي قَلْبِهِ كُلِّ مُشْرِكٍ وَمَا مِنْ شَيْءٍ
الشَّيْطَانُ وَفَتَنَتْهُ اَلْقَاهُمَا فِي قِرَاءَةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عِنْدَ الْاِذْكَرِ
الطَّوْغُونِ وَالْاَصْنَامِ فَجَعِبَ الْفَرِيقَانِ كِلَاهُمَا مِنْ سَجُودِ الْاَجْمَعِينَ
وَاتَّبَعَهُمُ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي ذَلِكَ نَأَمًا الْمُسْلِمُونَ فَجَبَّوْا مِنْ سَجُودِ
الْمُشْرِكِينَ عَلَى غَيْرِ اِيْمَانٍ وَوَقْفِينَ وَآمَنًا الْمُشْرِكُونَ فَطَابَتْ اَنْفُسُهُمْ
اِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَاصْحَابِهِ اَلتَّاسِعُ مَا اَلْفَى الشَّيْطَانُ فِي اَمْنَتِهِ
وَاَسْتَبَشِرُوا فَاَقَالُوا اِنَّ مُحَمَّدًا قَدْ رَجَعَ اِلَى دِينِهِ الْاَوَّلِ وَدِينُ قَوْمِهِ
فَسَجَدُوا وَتَعْظِيمًا لِاَهْلِيهِمْ فَفَشَتْ الْكَلِمَتَانِ فِي النَّاسِ بِاَظْهَارِ
الشَّيْطَانِ حَتَّى بَلَغَتْ الْكَلِمَاتُ الْحَبَشَةَ فَكَبُرَ ذَلِكَ عَلَى النَّبِيِّ
صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَلَمَّا اَسْمَى تَاهُ جَبْرِيْلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَقَالَ مَعَاذَ اللهِ
مِنْ هَاتَيْنِ الْكَلِمَتَيْنِ مَا اَنْزَلَهُمَا وَاِيَّ عَزَّ وَجَلَّ وَلَا اَمْرِي فِي هُمَا

الحمد لله رب العالمين
الذي هدانا لهذا الذي كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله
والحمد لله رب العالمين

الحمد لله رب العالمين
الذي هدانا لهذا الذي كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله
والحمد لله رب العالمين

رَأْسُ الشَّيْطَانِ وَمِنْهُ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ طَلَعَهَا كَأَنَّهُ رُؤُوسُ

الشَّيَاطِينِ فَهُوَ رَأْسُ الشَّيْطَانِ الْمَعْرُوفُ وَقَدْ قِيلَ هُوَ حَيَاتٌ

لَهَا رُؤُوسٌ مَنكُورَةٌ وَأَعْرَافٌ وَقِيلَ رُؤُوسُ الشَّيَاطِينِ نَبْتٌ مَعْرُوفٌ

وَأَمَّا الرَّحِيمُ فَهُوَ الْمَرْحُومُ بِاللَّعْنِ أَيْ رَمَاهُ بِاللَّعْنِ وَأَبْعَدَهُ مِنَ

الْحَضْرَةِ بَعْضِيًّا نَهَى فِي تَرْكِ التَّجْوُدِ لِأَدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَرَجَعَهُ

إِلَى الْبَلَاءِ بِالرَّمَاكِ وَطَرَدَتْهُ بِهِ حَمَلٌ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ

جَعَلَتْ لَهُ الْكَوَاكِبَ رُجُومًا فَيَرْجُمُوهَا وَذَرِيَّتَهُ لِأَنَّ نَقْرُومَ

السَّاعَةِ بِالْكَوَاكِبِ وَبِاللَّعْنِ كَمَا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَجَعَلْنَا رُجُومًا

لِلشَّيَاطِينِ فَصَلِّ إِنَّ الشَّيْطَانَ بَعِيدٌ مِنَ اللَّهِ وَبَعِيدٌ

مِنْ كُلِّ خَيْرٍ وَبَعِيدٌ مِنَ الْجَنَّةِ وَقَرِيبٌ إِلَى النَّارِ فَأَمَّا رَبِّ النَّبِيِّ صَلَّى

عَلَيْهِ وَآلِهِ الْكِرَامِ بِالْتَّعْوُذِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ الْبَعِيدِ

مِنَ الرَّحْمَنِ لِبَعْدِهِ مِنَ النَّيْرَانِ وَيَتَفَرَّبُوا إِلَى الْجَنَّةِ وَيَنْظُرُوا

إِلَى وَجْهِ الْمَلِكِ الَّذِي تَانِ وَكَانَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ يَقُولُ يَا عَبْدَ

الشَّيْطَانِ مَنِّي بَعِيدٌ وَأَنْتَ مَنِّي قَرِيبٌ فَأَحْسِنِ الْأَدَبَ فِي

حِفْظِ الْحَالِ حَتَّى لَا يَكُونَ لِلشَّيْطَانِ عَلَيْكَ سَبِيلٌ وَيَسْتَكْبِرَ

Handwritten marginal notes in Urdu script, including phrases like 'تفسیر', 'ترجمہ', and 'تفسیر'.

Handwritten notes at the bottom left, including the number '۱۳۱۲' and the word 'لناتین'.

وَدَدَّ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي حَقِّ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ إِذْ قَالَ الشَّيْطَانُ
 وَارِدَةٌ سِتِّ اَلْجَنَّةِ ۝ اَوْ حَقِّ عُمَرَ ۝ اَوْ سِتِّ الشَّيْطَانِ ۝
 يَغْرُ مِنْ ظَلَمِكَ يَا عُمَرُ وَقَوْلُهُ مَا سَكَتَ عُمَرُ وَاذًا لِأَنَّ الشَّيْطَانَ
 اَوْ سَابَ لَوْ ۝ ع ۝ وَقَوْلُ سَوَّلَ الْعَدَمُ تَرَفْتُ عَرَبِيًّا وَتَسْتُرُ رَاكِبًا كَمَا كَرِهَ الشَّيْطَانُ ۝
 سَكَتَ عُمَرُ مِنْ ذَلِكَ لَوَادِي وَقِيلَ لِمَانَ الشَّيْطَانُ كَانَ يَصْرُخُ اِذَا رَأَى
 رَفَعَتْ وَرَفَعَتْ اَنْ ۝ سَمِعَتْ ۝ اَوْ كَلِمَاتُ سَمِعَتْ سَمِعَتْ الشَّيْطَانُ يَدْرُسُ لَوْ رَفَعَتْ اِيْرَانِ سَمِعَتْ وَرَفَعَتْ
 عُمَرَ وَمَا اِذَا عَلِمَ الشَّيْطَانُ مِنَ الْعَبْدِ الصِّدْقَ فِي عِدَاوَتِهِ وَعَاقِبَتِهِ
 عَرَارَتِهِ وَرَفَعَتْ عُمَرَ وَقَوْلُ كَرِهَتْ الشَّيْطَانُ اِذَا بَدَأَ رَأْسَهُ اَوْ
 لِدَعْوَتِهِ اَتَمَّ مِنْهُ وَتَرَكَهُ وَاشْتَغَلَ بِغَيْرِهِ وَلا تَمَّا يَأْتِيهِ كَمَا اَحْيَا بَابًا
 اَوْ خَرَجَتْ ۝ اَوْ سَمِعَتْ عُمَرَ اِذَا دَعَا وَرَفَعَتْ اَوْ رَفَعَتْ اَوْ رَفَعَتْ اَوْ رَفَعَتْ اَوْ رَفَعَتْ اَوْ رَفَعَتْ
 عَلَى وَجْهِ الْاِخْتِفَاءِ وَالتَّكْصُفِ فَلْيَكُنِ الْعَبْدُ مُلَازِمًا لِلصِّدْقِ
 بَرَطُ لَوْ يَتَمَّ اَوْ دُونَ ۝ اَوْ سَمِعَتْ ۝ اَوْ سَمِعَتْ ۝ اَوْ سَمِعَتْ ۝ اَوْ سَمِعَتْ ۝ اَوْ سَمِعَتْ ۝
 مُسْتَيْقِظًا مُرْتَقِيًا لِحَقِّ الشَّيْطَانِ وَكَيْدِهِ فَاِنْ مَتَّقِيَهُ دَقِيقًا
 بَعِيدًا اَوْ تَرَسَّدَهُ اَوْ اَمَدَّ الشَّيْطَانَ ۝ اَوْ كَرِهَتْ اَوْ رَفَعَتْ ۝ اَوْ رَفَعَتْ ۝ اَوْ رَفَعَتْ ۝ اَوْ رَفَعَتْ ۝
 وَعَدَاوَتُهُ قَدِيمَةٌ اَصْلِيَّةٌ وَاَنَّهُ يَجْرِي فِي الْجَلُودِ وَاللَّحْمِ وَالْجَوْرِ لِحَقِّ
 اَوْ سَمِعَتْ اَوْ قَدِيمَتْ ۝ اَوْ سَمِعَتْ ۝ اَوْ سَمِعَتْ ۝ اَوْ سَمِعَتْ ۝ اَوْ سَمِعَتْ ۝ اَوْ سَمِعَتْ ۝
 الْبَدَمُ فِي الْعُرُوقِ وَقَدْ رُوِيَ عَنْ اَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ يَقُولُ بَعْدَ
 حَمَانَ اَوْ كَمَا سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝
 كَبْرَهُ اَللَّهُمَّ اِنِّي اَعُوذُ بِكَ مِنْ اَنْ اَزِي اَوْ اُقْتَلَ نَقِيلًا لَهْ اَلْخَوَافِ
 اَوْ كَمَا سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝
 مِنْ ذَلِكَ فَقَالَ كَيْفَ لَا اَخَافُ وَاَبْلَيْسُ حَقِّي فَصَلِّ وَاَوَّلِي
 اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝
 مَا يَسْتَعَانُ بِهِ عَلَى مَخَارِبَةِ الشَّيْطَانِ وَدَفَعَهُ كَلِمَةُ الْاِخْلَاصِ
 اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝
 وَذَكَرَ الْمُرُودِيَةَ عَزَّ وَجَلَّ كَمَا قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَاكِيًا عَنْ رَبِّهِ
 اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝
 عَزَّ وَجَلَّ اَنَّهُ قَالَ لَا اِلَهَ اِلَّا اللهُ اَعْصِنِي فَمَنْ قَالَهَا دَخَلَ حِصْنِي فَمَنْ
 اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝
 دَخَلَ حِصْنِي فَقَدْ اَمِنَ عَذَابِي وَقَوْلُهُ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
 اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝ اَوْ سَمِعْتُ ۝

در حدیثی است که در آن آمده است که هر کس این دعا را بخواند...

لِيَدْخُلَ الْعَبْدُ فِي الْخَيْرِ وَالْشَّرِّ بِوَجْهِ مَعْقُولٍ وَصِحَّةِ شَهْوَةٍ
 وَمَيَّزَ فَيَكُونُ عَاقِبَةُ ذَلِكَ مِنَ الْجَزَاءِ وَالْعِقَابِ عَادِلَةً وَعَلَيْهِ
 لِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى جَعَلَ الْجِسْمَ مَكَانًا لِلْجَزَائِنِ أَحْكَامِهِ وَخَلَقَ الْفِئَاءَ
 مَشِيئَةً فِي مَبَاقِي حِكْمَتِهِ كَذَلِكَ جَعَلَ الْعَقْلَ مَطِيئَةَ الْخَيْرِ وَالشَّرِّ
 بِجُزْيِ مَعْتَبَرٍ فِي خِزَانَةِ الْجِسْمِ إِذَا كَانَا مَكَانًا لِلتَّكْلِيفِ وَمَوْضِعًا
 لِلتَّصْرِيفِ وَسَبَبًا لِلتَّعْرِيفِ الْعَادِلِ إِلَى كُنْهِ التَّعْلِيمِ أَوْ عَدَابِ الْعِلْمِ
 وَأَمَّا خَاطِرُ الْيَقِينِ وَهُوَ رُوحُ الْإِيمَانِ وَمَوْزِدُ الْعِلْمِ بَرْدٌ مِنَ اللَّهِ
 تَعَالَى وَيَصْدُرُ عَنْهُ وَهُوَ مَخْضُوعٌ بِخَوَاصِرٍ مِنَ الْأَوْلِيَاءِ الْمُؤَقِنِينَ
 الصِّدِّيقِينَ وَالشَّهَدَاءِ وَالْأَبْدَالِ لَا يَرُدُّهُ إِلَّا بِحَقِّهِ وَإِنْ خَفِيَ فَيُؤَدُّهُ
 وَدَقِّ حَيْثُئِهِ وَلَا يَنْقُضُ إِلَّا بِالْعِلْمِ لَدُنِّي وَلَا خَيْرَ الْعَيْشِ إِلَّا سُرُورُ
 الْأُمُورِ فِيهِمْ لِجَبْوَتِهِنَّ وَالْمُرَادِينَ وَالْمُتَّارِينَ الْقَائِلِينَ لِلَّهِ
 الْغَائِبِينَ عَنِ ظَوَاهِرِهِمْ الَّذِينَ أَنْقَلَبَتْ عِبَادَتُهُمْ الظَّاهِرِ إِلَى
 الْبَاطِنَةِ مَا خَلَا الْفَرَائِضَ وَالسُّنَنَ الْمُؤَكَّدَاتِ فَهِيَ لَا وَابِدَاتٍ فِي
 مُرَاقَبَةِ بَوَاطِنِهِمْ وَاللَّهُ تَعَالَى يَتَوَلَّى تَرْبِيَةَ ظَوَاهِرِهِمْ كَمَا قَالَ عَزَّ
 وَجَلَّ وَعَلَى فِي كِتَابِهِ الْعَزَّزِينَ وَإِلَى اللَّهِ الَّذِي نَزَلَ الْكِتَابَ

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

تا آنکه در این جمله در یکی قبسه یافت معقول و در سوره شهور

در غیر این جمله آن جمله از نواب و عقاب و الا که در آن لغت در آن سوره او

که در آن لغت در آن سوره او

تا آنکه در این جمله در یکی قبسه یافت معقول و در سوره شهور

در غیر این جمله آن جمله از نواب و عقاب و الا که در آن لغت در آن سوره او

که در آن لغت در آن سوره او

تا آنکه در این جمله در یکی قبسه یافت معقول و در سوره شهور

در غیر این جمله آن جمله از نواب و عقاب و الا که در آن لغت در آن سوره او

که در آن لغت در آن سوره او

تا آنکه در این جمله در یکی قبسه یافت معقول و در سوره شهور

در غیر این جمله آن جمله از نواب و عقاب و الا که در آن لغت در آن سوره او

که در آن لغت در آن سوره او

تا آنکه در این جمله در یکی قبسه یافت معقول و در سوره شهور

در غیر این جمله آن جمله از نواب و عقاب و الا که در آن لغت در آن سوره او

که در آن لغت در آن سوره او

تا آنکه در این جمله در یکی قبسه یافت معقول و در سوره شهور

در غیر این جمله آن جمله از نواب و عقاب و الا که در آن لغت در آن سوره او

که در آن لغت در آن سوره او

تا آنکه در این جمله در یکی قبسه یافت معقول و در سوره شهور

در غیر این جمله آن جمله از نواب و عقاب و الا که در آن لغت در آن سوره او

که در آن لغت در آن سوره او

تا آنکه در این جمله در یکی قبسه یافت معقول و در سوره شهور

در غیر این جمله آن جمله از نواب و عقاب و الا که در آن لغت در آن سوره او

که در آن لغت در آن سوره او

تا آنکه در این جمله در یکی قبسه یافت معقول و در سوره شهور

در غیر این جمله آن جمله از نواب و عقاب و الا که در آن لغت در آن سوره او

که در آن لغت در آن سوره او

هُوَ تَوَكَّلِ الصَّالِحِينَ تَوَلَّاهُمْ وَكَفَاهُمْ وَأَشْغَلْ قُلُوبَهُمْ بِطُحَالِقِهِ
 اور تے متو سے صالحان مجھ کو کہتے ہیں تمہارا کام کیا اور کسے شہد برائی ایمان و مشغول ساختن اور کسے
 اسرار الغيوب وتو رها بالتجلى في كل قريب فاصطفاهم بمخادمتهم
 راز گہ سے کھمان و روشنی کروائید ان کو کما بلکہ گردن دہر تڑو کے لیے بزرگ نافرمانی بلکہ کسے
 واختصهم بالانيس به والسكون اليه والطمأنينة لذية فهم
 و خاص کر اپنے انرا باطن جو وہ تڑو کر رہیں با دو آرام بالطمین و تسکین اور
 في كل يوم في مزيد علم ومعرفة وتوفير توفير توفير من
 اور ہر روز زیادتی علم و افزائے معرفت اور علم و توفیر اور
 محبوبهم ومعبودهم وهم في نعيم لانفادله والاء لا انقطاع
 محبوب و معبود و وہم و نعيم لانفادله و الاء لا انقطاع
 لها وسرور لا غائبة له ولا منتهى فاذا بلغ الكتاب اجله وانتهى
 ان نعمتہا را در عطا ماند کہ نیت انقطاع انہارا اور جو نیت انکہ نیت نجات اور انہارا نیت کسے
 ما قبل ذلكم من البقاء في دار الفناء نقلهم منها باحسن
 چیز سے کہ بعد کردہ شدت و نیت انہارا اور سراسے نقلہم اور انہارا ازین دار فناء و کسے
 الاثقال كما ينقل العرؤس من حجره الى دار من الاذى الى
 اثقال جملہ برودہ سے تھو و عروس را از حجرہ غلب بسوسے سراسے از جگہ بخت بگاسے
 الاعلى قال الدنيا في حفر حجة وفي الآخرة لا عينهم قوة وهو
 بلند کسے و دنیا در حق ایمان بخت نیت دور آفت مرجع الی انوار و کسے اور سوسے
 النظر الى وجه الكرم من غير حجاب ولا باب ولا حاجب ولا
 نظر کردن بہت دیدار حق تعالیٰ پروردہ سے در بار حق
 بواب ولا مانع ولا حديد ولا من ولا امتنان ولا ضم ولا ضرب
 بگاہمان دے ستم کونہ و سے حد کنتہ و نیت ندادن و منزل کردن نیت و نیت دے سز
 ولا انقطاع ولا نفاد كما قال عز من قائل ان المتقين في جنات
 دے نقطع شدن و تمام شدن
 و نه في مفعد صيد في عند مليك مقتدر كما قال الذين
 و جملہ نوسود سوسے کسے
 احسنوا الحسنى وزيادة احسنوا في الدنيا له بالطاعة
 عمل کرادہ اندر جزای کسے نیت و زیادہ تر بران و نیت حق کسے کردہ اندر در دنیا برای خدا نیت
 فجازا لهم في العقبى بالجنة والكرامة واعطاهم النعمة والتكلمة
 نپہر جزا دادہ انرا جزا بخت و بزرگے و دادہ انرا نعمت و سلاستے از کسے

۴
 الحقائق
 ۱
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

۱
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

فَنَفَرْنَا نَقْرَةً فَاسْتَبَقْتُ فَتَنَطَرْتُ فَإِذَا هِيَ بِالْكِتَابِ بَالِي

جس لوگ رو نہیں رہے ہیں پھر ان میں سے ایک ایک یاقت نامہ پہلو سے حوا

جِيْنَهَا عَلَى السَّرِيْرِ فَأَخَذَتْهُ فَزَكَتْ عَنْهَا فَبَجَعَلَتْ نَظْرَ مَا حَالَ

پس کرت ان نامہ میں غار ہو دو چشم حور اور شرم سیرا و نظر سیرا

الْكِتَابِ وَكَيْفَ وَصَلَ الْكِتَابَ إِلَيْهَا وَالْأَبْوَابُ مُغْلَقَةٌ فَجِيْبِي

نامہ را - و جطر اسید باد و حال اگر در البت بود

فَإِذَا الرَّمْزُ حَوْلَ الْقَصْرِ فَقَالَتْ هَلْ رَأَيْتُمْ أَحَدًا دَخَلَ عَلَيَّ وَفِي

جس نگاہ با سہا مان در کرد کتب انہ میں کہت با سہا مان از البتہ و سہا مان در کردہ با سہا مان

بَابِي قَالُوا مَا ذَا الْكِتَابِ مُغْلَقَةٌ كَمَا هِيَ وَنَحْنُ حَوْلَ الْقَصْرِ

در البتہ بہت در البتہ بود

نَفَعَتِ الْكِتَابَ وَقَرَأَتْهُ وَكَانَتْ كَاتِبَةً وَقَارِيَةً فَإِذَا فِيهِ بِسْمِ

بسم اللہ و کتاب را خواند و خواند بہت فرسندہ خوانند

اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فَلَمَّا قَرَأَتْهُ أَرْسَلَتْ إِلَى قَوْمِهَا فَاجْتَمَعُوا إِلَيْهَا

بسم اللہ الرحمن الرحیم را جس پر گاہ خواند نامہ را در سہا مان سہا مان سہا مان سہا مان سہا مان

وَقَالَتْ لَيْتُمْ لِي الْقِيَامُ لِي كُنْتُ كَرِيمًا يَعْنِي مَحْتَمًا وَحَسَنًا لِي أَنَّهُ

و کہت ای ترا ہم سہا مان از آئینہ سہا مان من کتاب بزرگ نیز سہا مان در سہا مان

مِنْ سُلَيْمَانَ فَلَمَّا نَسِمَ اللَّهُ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَلَاتَعْلُوا عَلَيَّ وَأَتُونِي

از سلیمان بہت و ہر سہا مان ابنا کردہ بہت تمام سہا مان در سہا مان

مُسْلِمِينَ يَعْنِي مُصَالِحِينَ فَقَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَسْرُونِي فِي أَمْرِي

جس کہت اسے کہ اسے مجھ سے بڑگان اسے دہو اور

يَعْنِي أَخْبِرُونِي بِمَا أَرِيدُ أَنْ أَصْنَعُ فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ قَاطِعًا أَمْرًا

یعنی خبر دوئی سے کہ کہہ من در کار خود

يَعْنِي عَامِلَةٌ حَتَّى تَشْهَدُ فَنُفَعْتِي تَسْمَعُونَ وَتَحْضُرُونَ الْمَشُورَةَ

یعنی کہتہ سہا مان کار را تا الی غنہ و دعاء سہا مان

فَقَالُوا بَلَى أَوْ لَوْ قُوَّةٌ يَعْنِي مَنَعَةٌ وَأُولُو أَبْصَارٍ شَدِيدَةٌ لَمْ نَغْلِبْتِ

جس کہتہ من ان بصر را مانان خداوندان نورت ہم براد سہا مان سہا مان سہا مان سہا مان

عَدُوَّ قَطْرٍ بِالْقِتَالِ وَالْمَنَعَةُ وَالكَثْرَةُ وَلَمْ نَعْظُرْ أَحَدًا الْمَقَادَةَ وَ

و سہا مان بزرگ سہا مان و سہا مان سہا مان سہا مان سہا مان سہا مان

أَسْتَأْخِظُ بِأَمْرِكَ فَأَمْرُنَا بِأَمْرٍ نَتَّبِعُهُ فَأَبْوَالُ الْأَعْظَمِيَّاتِ لِحَقِّهَا

نوزاد سے بجا نظر بصر ہر اسے ارا بجا ہی تا ہر اسے لیم سہا مان کار ہم را کردہ و سہا مان سہا مان

۴
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

تعمیر
کار

يُقَالُ لَأَهْتِ الْفَرْسُ نَلْوَةً لَوْهَا إِذَا انْحَبَّتْ قَالَهُ تَعَالَى هُوَ

الظَّاهِرُ بِالرُّبُوبِيَّةِ بِالذِّكْرِ وَالْإِعْلَامِ وَالْحَبْتِ مِنْ حَمْرٍ الْكَيْفِيَّةُ

عَنِ الْأَوْهَامِ وَقِيلَ مَعْنَاهُ الْمُتَعَلِّقُ يُقَالُ لَأَهْتِ لَأَهْتِ أَيْ ذَنُوعٌ وَمِثْلُهُ

قِيلَ لِلشَّمْسِ لَهْتٌ وَقِيلَ مَعْنَاهُ الْقَادِرُ عَلَى الْإِخْتِرَاعِ وَقِيلَ مَعْنَاهُ

السَّيِّدُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ فَقَالَ قَوْمٌ هُمَا بِمَعْنَى وَاحِدٍ وَهُوَ ذُو

الرَّحْمَةِ وَهُمَا مِنْ صِفَاتِ اللَّهِ وَقِيلَ هُمَا بِمَعْنَى تَكْرُفٍ عَفْوٍ

مَنْ يَسْتَحِقُّ الْعَفْوَ وَاسْتَدْرَجَ الْخَيْلَ إِلَى مَنْ لَا يَسْتَحِقُّهُ وَهُمَا مِنْ

صِفَاتِ الْفِعْلِ وَفَرَّقَ الْآخَرُونَ بَيْنَهُمَا فَقَالُوا الرَّحْمَنُ لِلْمَيْتَاتِ

فَمَعْنَاهُ الَّذِي وَسَّعَتْ رَحْمَتُهُ كُلَّ شَيْءٍ وَالرَّحِيمُ لِذَوْنِ ذَلِكَ فِي

الرُّبُوبِيَّةِ وَقَالَ بَعْضُهُمْ إِنَّ الرَّحْمَنَ الْعَاطِفُ عَلَى جَمِيعِ خَلْقِهِ مُؤْمِنُهُمْ

وَكَافِرُهُمْ وَتَرْتِيمٌ وَقَاجِرُهُمْ بَأَن خَلَقَهُمْ وَرَزَقَهُمْ قَالَ اللَّهُ وَرَحِيمٌ

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَكَانَ

بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا فَالرَّحْمَنُ خَاطِلُ الْفِعْلِ وَالْمَعْنَى وَالرَّحِيمُ عَامِلٌ

الْكَفْظُ خَاصُّ الْمَعْنَى فَالرَّحْمَنُ خَاصُّ مَنْ حَسَبَتْ أَنَّهُ لَا يَجُوزُ أَنْ يَكُونَ

ع

ن

٢٩٤

ع

ع

ع

ع

وَلَمْ يَكُنْ يَسْتَوِي وَرَدَّ بِرَدِّهِ أَنْ لَوْ كَرِهَ الْإِسْرَافُ وَجَبَتْ وَهِيَ وَهِيَ

ع

ع

۱۰
 این کتاب را در
 کتابخانه
 مسجد
 جامع
 تبریز
 در
 روز
 ۱۰
 ماه
 ۱۲۰۰
 قمری
 ثبت
 شد
 در
 دفتر
 ثبت
 اسناد
 و
 کتابخانه
 مسجد
 جامع
 تبریز
 در
 روز
 ۱۰
 ماه
 ۱۲۰۰
 قمری
 ثبت
 شد
 در
 دفتر
 ثبت
 اسناد
 و
 کتابخانه
 مسجد
 جامع
 تبریز

ذات القربى المذنبين فصل قل نسئم الله فكانه يقول في وصل
 من وصل الى الطاعات ثم بنور الطاعات وصل الى العيان
 ثم استغنى بالعيان عن البيان فصارت قلبه وعاء للاسرار
 وعلوم الاديان ومن وصل الى الجيد نجح من الغيب فمن وصل
 الى النظر استغنى عن الخبر ومن وصل الى الصمد نجح من الكمد
 ومن وصل الى الرفاق نجح من الفراق ومن وصل الى ذى الجذر
 سلم من الوجد ومن وصل الى اللقاء امن من الشقاء **فصل**
 قل نسئم الله فالباي بارئ البرايا والسين ستار الخطايا واليمين
 الممان بالعتايا وقيل لان الباء بئرين ومن الاولاد والسين
 مميم الاصوات واليمين نجيب الدعوات وقيل اطعموا ايتاني
 اطعمكم واسقوا فاني ساقفكم وانظروا الي فاني باقفكم وقيل
 التاء بكاء التائبين والسين بسجود العابدين واليمين معذرة
 المذنبين وقيل الله كاشف البلاء الرحمن معطي العطاء الرحمن
 خاف الخطايا الله للعارفين الرحمن للعابدين الرحمن للمذنبين
 الله الذي خلقكم وهو احسن الخالقين الرحمن الذي رزقكم

این کتاب را در
 کتابخانه
 مسجد
 جامع
 تبریز
 در
 روز
 ۱۰
 ماه
 ۱۲۰۰
 قمری
 ثبت
 شد
 در
 دفتر
 ثبت
 اسناد
 و
 کتابخانه
 مسجد
 جامع
 تبریز

۴
 شیطان
 برآوردن خطای بر نشان
 کما قال سادو از بود خداست تامل
 فان خلا عنها فلا يخلو عن عقلة وتقصير في العلم بالله عز
 وجل بصرفاته وافعاله كل ذلك على قدر منازل المؤمنين في
 اخوانهم ومقاماتهم فلعل حال طاعات وذنوب وحدود
 شروط فحفظها طاعة وتركها والعقل عنها ذنب فيحتاج
 الى توبة وهو الرجوع عن التعويل الذي وجد الى سنن الطريق
 المستقيم الذي شرع له ومقام اقيم فيها ومنزلة مهديت له
 فالكل مفتقر الى التوبة ولا مما يتقاون في المقادير فتوبة
 العواض من الذنوب وتوبة الخواص من الغفلة وتوبة خاص
 الخاص من ركون القلب الى ما سوى الله عز وجل كما قال ذو
 النون المصري رحمه الله توبة العوام من الذنوب وتوبة
 الخواص من الغفلة وكما قال ابو الحسن التوري التوبة ان
 تتوب من كل شيء سوى الله عز وجل فتشأن بين تائب يتوب
 من الزلات وتائب يتوب من الغفلات وتائب يتوب من زلات
 الحسنة وتائب يتوب من طمأنينة القلب الى غير خالق
 بكونه

الشيطان يبرأ الى الخواطر المتفرقة المذمومة عن ذكر الله تعالى
 فان خلا عنها فلا يخلو عن عقلة وتقصير في العلم بالله عز
 وجل بصرفاته وافعاله كل ذلك على قدر منازل المؤمنين في
 اخوانهم ومقاماتهم فلعل حال طاعات وذنوب وحدود
 شروط فحفظها طاعة وتركها والعقل عنها ذنب فيحتاج
 الى توبة وهو الرجوع عن التعويل الذي وجد الى سنن الطريق
 المستقيم الذي شرع له ومقام اقيم فيها ومنزلة مهديت له
 فالكل مفتقر الى التوبة ولا مما يتقاون في المقادير فتوبة
 العواض من الذنوب وتوبة الخواص من الغفلة وتوبة خاص
 الخاص من ركون القلب الى ما سوى الله عز وجل كما قال ذو
 النون المصري رحمه الله توبة العوام من الذنوب وتوبة
 الخواص من الغفلة وكما قال ابو الحسن التوري التوبة ان
 تتوب من كل شيء سوى الله عز وجل فتشأن بين تائب يتوب
 من الزلات وتائب يتوب من الغفلات وتائب يتوب من زلات
 الحسنة وتائب يتوب من طمأنينة القلب الى غير خالق

ان
 شدة

مِنْ ذُرِّيَّتِهِ عَلَى مَا قِيلَ إِنَّهُ لَكُم بَيِّنَاتٌ لِمَنْ كَانُوا مَعَهُ فِي
 السَّفِينَةِ مِنَ النَّاسِ غَيْرِ أَوْلَادِهِ الثَّلَاثَةَ وَنُمَّ سَامٌ وَحَامٌ وَ
 يَاقُوتٌ فَالْحَلْقُ تَشَعَّبَتْ مِنْهُمْ مَعَهُ هَذِهِ الْمَنْزِلَةُ قَالَ رَبِّ إِنِّي
 أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْئَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِنْ أَتَعَفَّرْتَنِي وَ
 تَرْتَجِمْنِي أَلَنْ مِنْ الْخَيْرِ قَدْ بَرَّاهِمُ الْخَلِيلُ مَعَ جَلَالِ قَدْرِهِ وَصُطْفَاءُ
 اللَّهِ لَهُ لِحْتُهُ وَجَعَلَهُ أَبَا الْأَنْبِيَاءِ وَالرُّسُلِينَ كَمَا رُوِيَ أَنَّهُ أَخْرَجَ
 مِنْ وَلَدِهِ وَوَلَدِ وَلَدِهِ أَرْبَعَةَ الْأَلْفِ نَبِيٍّ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ
 قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمُ الْبَاقِينَ حَتَّى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى عَلَيْهِ
 مِنْ وَلَدِهِ وَمُوسَى وَعِيسَى وَدَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَ
 غَيْرُهُمْ لَمْ يَسْتَغْنِ عَنِ التَّوْبَةِ وَالْإِسْتِكَانَةِ وَالْإِقْتِرَابِ إِلَى
 اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَقَالَ الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ وَالَّذِي هُوَ
 يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ فَلَمَّا مَرَضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ وَالَّذِي يُمِيتُنِي
 ثُمَّ يُحْيِينِ وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ
 التَّوَابُ الْحَيْدُ وَمُوسَى عَلَيْهِمُ السَّلَامُ مَعَ جَلَالِ قَدْرِهِ وَصُطْفَاءُ

۴
 تشبیب و تنگی
 ۵
 از اولاد او چند
 ۶
 از مردم علی
 ۷
 یافت پس بر خلق
 ۸
 آعوذ بک آن اسئک ما لیس لی به علم و ان لاتعفرنی و
 ۹
 ترجمنی اکن من الخیر قَدْ بَرَّاهِمُ الْخَلِيلُ مَعَ جَلَالِ قَدْرِهِ وَصُطْفَاءُ
 ۱۰
 الله له لِحته وجعله ابوالانبياء والرسلين كما روي انه اخراج
 ۱۱
 من ولده وولده وولده اربعة الالف نبي عليه السلام
 ۱۲
 قال الله تعالى وجعلنا ذريتهم الباقين حتى نبينا محمد صلى عليه
 ۱۳
 من ولده وموسى وعيسى وداود وسليمان عليهم السلام و
 ۱۴
 غيرهم لم يستغن عن التوبة والاستكانة والاقتراب الى
 ۱۵
 الله عز وجل فقال الذي خلقني فهو يهدين والذي هو
 ۱۶
 يطعمني ويسقيني فلما مرضت فهو يشفين والذي يميتني
 ۱۷
 ثم يحييني والذي اطمع ان يغفر لي خطيئتي يوم الدين
 ۱۸
 التواب الحيد وموسى عليهم السلام مع جلال قدره و
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰

العظیم وربیعہ السخرة له غدوها شهر وروزها شهر و
 الملك الذی لا یبغی لاحد من بعده لما عوقب علی خطیئته
 من اجل التمثال الذی عبد فی داره از بعین یوما من غیر
 علیه سلب ملکہ منه از بعین یوما فہرب تاھا علی و بہر
 وکان یقال بکفیه فلا یطعم فاذا قال اطعمونی فانی سلیمان
 بن داؤد شجر راسه و ضرب و اھین و کذب و لقد استطع
 یوما من بیت فطرد و بزفت امرأۃ علی وجھہ و روی آتہ
 ذات یوم اخرجت عجوز جرة فیھا بول و صببتہ علی راسہ
 فبقی فی الذل علی ذلک الی ان ینزع الله له الخاتم من بطن حوتہ
 فلیسہ حین انتھت الاربعون یوما من ایام العقوبۃ نجابت
 الطیر حیث لم یفعلت علیہ و جاءت الجن و الشیاطین و
 الوحوش فاجتمعت حوله فلما عرفہ الذین اھانوه و ضربوه
 لاغتن ذوالہ مما جرى منهم الیہ من الایساء فقال لا الو تمکم
 فیما صنعتم من قبل ولا احمدکم الا ان
 فان هذا امر من عند ربی فلا یدینی منه فتاب الله علیہ و
 ان جزیت انزلہ خدا سے من دعاہ میت از بس قبول کرد خدا سے تم تو ہا اور

باز آن باد که سحر بود ویرا که از صبح تا سحر روز یکجا سے دہ رشتے و بعد از ذوال ہجر ماں سحر اور تو
 آن ملک کہ سزاوار میت مریم کے رابیس ازو سے ہر گاہ کہ عذاب کردہ شد ویرا بر صلیب اس
 از جهت صورتی کہ بر سیدہ شد روز سراسے او چھ روز سے پہلے کہ اورا
 بدان علم حاصل ہوا کہ پودہ شد باو خدا سے او چھ روز
 پس کہ عین در احوال کہ سحر بود بر طبق قرآن
 دیو کہ سوال لغت سیکرہ بدو کت و پیش و ہر کس از طعام بنیاد پس ہر گاہ کہ میگفت طعام دہید مرا کہ من سلیمان
 بن داؤد شکستہ شید سزاوار و زود پیشہ و امانت کردہ پیشہ و کذب کردہ پیشہ و کفرین علی طعام
 روز سے اذعان پس مانو شد وقت افروخت زستہ برد سے اور و حرکت کہ ہر سستہ
 روز سے بر آورد و ہر روز سے کوزہ را کہ در بول بود پس بخت آواز بر سر کش
 پس بے تانہ در عمارت بر آن حال تا کہ برودن آورد خدا سے تھلے براسے او خاتم از سحر ماسے
 ہر روز سیدان اکثری کہ نگاہ علی تمام شد چھ روز از روزانے حضرت بیت ہیں کہ در
 رخاں عدان جگم ہیں استناد شدہ بالا را و آمدند جینان دست پیمانان
 عاجزان و حیث ہیں جہتہ خدا را و ہر گاہ کہ سنا شد اورا آنا بیکہ آسمان کردہ بود و در روزہ
 ہر روز استند اورا از آجہ گرفتہ بود از ایشان میوسے از از بد سے
 ہر گاہ کہ علامت منکر شمارا
 در آجہ کردہ بود چھیں ازین دینی ستارہ شمارا اکون در کچھ سکند
 ان جزیت انزلہ خدا سے من دعاہ میت از بس قبول کرد خدا سے تم تو ہا اور

باز آن باد که سحر بود ویرا که از صبح تا سحر روز یکجا سے دہ رشتے و بعد از ذوال ہجر ماں سحر اور تو
 آن ملک کہ سزاوار میت مریم کے رابیس ازو سے ہر گاہ کہ عذاب کردہ شد ویرا بر صلیب اس
 از جهت صورتی کہ بر سیدہ شد روز سراسے او چھ روز سے پہلے کہ اورا
 بدان علم حاصل ہوا کہ پودہ شد باو خدا سے او چھ روز
 پس کہ عین در احوال کہ سحر بود بر طبق قرآن
 دیو کہ سوال لغت سیکرہ بدو کت و پیش و ہر کس از طعام بنیاد پس ہر گاہ کہ میگفت طعام دہید مرا کہ من سلیمان
 بن داؤد شکستہ شید سزاوار و زود پیشہ و امانت کردہ پیشہ و کذب کردہ پیشہ و کفرین علی طعام
 روز سے اذعان پس مانو شد وقت افروخت زستہ برد سے اور و حرکت کہ ہر سستہ
 روز سے بر آورد و ہر روز سے کوزہ را کہ در بول بود پس بخت آواز بر سر کش
 پس بے تانہ در عمارت بر آن حال تا کہ برودن آورد خدا سے تھلے براسے او خاتم از سحر ماسے
 ہر روز سیدان اکثری کہ نگاہ علی تمام شد چھ روز از روزانے حضرت بیت ہیں کہ در
 رخاں عدان جگم ہیں استناد شدہ بالا را و آمدند جینان دست پیمانان
 عاجزان و حیث ہیں جہتہ خدا را و ہر گاہ کہ سنا شد اورا آنا بیکہ آسمان کردہ بود و در روزہ
 ہر روز استند اورا از آجہ گرفتہ بود از ایشان میوسے از از بد سے
 ہر گاہ کہ علامت منکر شمارا
 در آجہ کردہ بود چھیں ازین دینی ستارہ شمارا اکون در کچھ سکند
 ان جزیت انزلہ خدا سے من دعاہ میت از بس قبول کرد خدا سے تم تو ہا اور

باز آن باد که سحر بود ویرا که از صبح تا سحر روز یکجا سے دہ رشتے و بعد از ذوال ہجر ماں سحر اور تو
 آن ملک کہ سزاوار میت مریم کے رابیس ازو سے ہر گاہ کہ عذاب کردہ شد ویرا بر صلیب اس
 از جهت صورتی کہ بر سیدہ شد روز سراسے او چھ روز سے پہلے کہ اورا
 بدان علم حاصل ہوا کہ پودہ شد باو خدا سے او چھ روز
 پس کہ عین در احوال کہ سحر بود بر طبق قرآن
 دیو کہ سوال لغت سیکرہ بدو کت و پیش و ہر کس از طعام بنیاد پس ہر گاہ کہ میگفت طعام دہید مرا کہ من سلیمان
 بن داؤد شکستہ شید سزاوار و زود پیشہ و امانت کردہ پیشہ و کذب کردہ پیشہ و کفرین علی طعام
 روز سے اذعان پس مانو شد وقت افروخت زستہ برد سے اور و حرکت کہ ہر سستہ
 روز سے بر آورد و ہر روز سے کوزہ را کہ در بول بود پس بخت آواز بر سر کش
 پس بے تانہ در عمارت بر آن حال تا کہ برودن آورد خدا سے تھلے براسے او خاتم از سحر ماسے
 ہر روز سیدان اکثری کہ نگاہ علی تمام شد چھ روز از روزانے حضرت بیت ہیں کہ در
 رخاں عدان جگم ہیں استناد شدہ بالا را و آمدند جینان دست پیمانان
 عاجزان و حیث ہیں جہتہ خدا را و ہر گاہ کہ سنا شد اورا آنا بیکہ آسمان کردہ بود و در روزہ
 ہر روز استند اورا از آجہ گرفتہ بود از ایشان میوسے از از بد سے
 ہر گاہ کہ علامت منکر شمارا
 در آجہ کردہ بود چھیں ازین دینی ستارہ شمارا اکون در کچھ سکند
 ان جزیت انزلہ خدا سے من دعاہ میت از بس قبول کرد خدا سے تم تو ہا اور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 البقرة الطائفة
 السورة
 الآية
 الزمخشري
 المصنف
 المجلد

رَدَّ إِلَيْهِ مُلْكَهُ وَأَكْبَرُ مَوْلَاهُ وَمَرْجِبُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَإِذَا كَانَتْ	باز او را ملک او و بزرگوارتر از او است و مرجب او علیه السلام
هُوَ كَلِمَةُ السَّادَاتِ الْكِبَرَاءِ الْقَادَةِ وَالْوَلاةِ الْخَلْقِ وَالشَّرْعِ وَخَلْفَاءِ	ایمان که سردار و بزرگوار و خلفه مردم از سوی خدا و حاکمان خلق و شریعت
اللَّهُ فِي خَلْقِهِ كَانَ حَالُهُمْ كَذَلِكَ تَمَّا حَالَكَ وَأَخْتِرَارُكَ يَا مُسْكِرُ	خداوند در خلق او و حال ایمان ایشان باشد که در کوشش پس بریت حالتی در بیت عزه بود از او بزرگوار
وَأَنْتَ فِي دَارِ الْغُرُورِ فِي أَفْطَارِ الشَّيَاطِينِ يُحِيطُ بِكَ حَسُودُ	حال آنکه تو در سر آسود و در بازه خود را در جا که شیاطین درگیر تو است خوار است
الْأَعْدَاءِ مِنَ الْخَلْقِ وَالْهَوَاءِ وَالنَّفْسِ وَالشَّهَوَاتِ وَالْإِرَادَاتِ وَ	دشمنان از خلق و از هوا و از نفس و از شهوات و از ارادات و
الْوَسَائِسِ وَتَرْبِيبِ الشَّيْطَانِ وَتَحْسِينِهِ وَأَخْتِرَاتِ الْعِبَادَاتِ	دوسه های دار ایمان است شیطان و تحسین او و در تزیینت او و در تزیینت عبادت
الظَّاهِرَةِ مِنَ الصَّوْمِ وَالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَالْحَجِّ وَكَفَرِ الْجَوَارِحِ	ظاهره از روزه و نماز و زکوة و حج و کفر از حیوانات
عَنِ الْمُعَاصِي الظَّاهِرَةِ وَبَاطِنِكَ عَادِعِنَ الْعِبَادَاتِ الْبَاطِنَةِ	از آن که باطن ظاهره است و باطن تو بر ضد است از عبادت است باطنی
صَغُرَ عَنْهَا مِنَ الْوَرَعِ الثَّانِي وَالْتَقْوَى وَالزُّهْدَ وَالصَّبْرَ وَالرِّضَا	کاهش یافت از آن از ترک و از پرهیزداری و از تقوی و از زهد و از صبر و از رضا
وَالْفِتَاةَ وَالتَّوَكُّلَ وَالتَّقْوِيَةَ وَالْيَقِينَ وَالسَّلَامَةَ الصَّدْرَ	و خردمندی و اعتماد و توکل بر خدا و تقوی و یقین و سلامت سینه از اضطراب و آزار
وَسَخَاوَةَ النَّفْسِ وَنَفْيَةَ الْمِنَةِ وَالنِّيَّةَ وَالْإِحْسَانَ وَحُسْنَ الظَّنِّ وَ	و خوارمندی نفس و نفي منیت خداوند است و نیت پاک و نیک کردن و نیک گمان بودن و
حُسْنَ الْخُلُقِ وَحُسْنَ الْمَعَاشِ وَحُسْنَ الْمَعْرِفَةِ وَحُسْنَ الطَّاعَةِ وَ	نیکو سیرت و نیکو سنجیدن و نیکو معاشرت و نیکو معرفت و نیکو طاعت و
الصَّدْقَ وَالْإِخْلَاصَ وَتَعَبُذَكَ بِمَا يَطْوُلُ شَرْحَهُ بَلْ هُوَ مُشْحُونٌ	راحت و اخلاص و در آنچه در از دست بیان او بگذرد آن باطن پرست
مُتَمَتِّعِي بِأَخْلَاقِ قَبِيحَةٍ وَأَمْهَاتِ الدُّنُوبِ الَّتِي مِنْهَا يَتَفَرَّقُ كُلُّ	بمصلحت است از دست و اصول گمان که از آن بر سر آید و در آنچه از او بگذرد
مُحَنِّةٌ وَدَاهِيَةٌ وَكُلُّ بَلِيَّةٍ مُهْلِكَةٍ مُؤَيِّدَةٍ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ	مخت و دلاسه است از هر بلای که کشته شود دنیا و آخرت

وَلَا خِزْيَ عَلَيْهِمُ وَالْعَمَلُ بِهِ وَيَبَانَ بِكُتُبٍ مُصَفَّاهٍ وَيَجْعَلُهُ وَقَفًا عَلَى
در برت و دشمنی در عمل کردن بود با یکدیگر بنویسند مصفاه را و بگردانند آزاد و حق بر
 الْمُسْلِمِينَ لِيَعْتَرُوا فِيهِ وَأَمَّا مَطَالِمُ الْعِبَادِ فَيَقِينُهَا بَعْدَ مَعْصِيَةِ
مسلمانان که خود را میزند در روز القسطهاست عباد بپس در آن نیز گناه
 وَجَنَائِهِ عَلَى حَقِّ اللَّهِ تَعَالَى فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى نَهَى عَنِ الظُّلْمِ لِلْعِبَادِ
و جنایات است بر حق خداست قضاست زیرا که خداست قضاست که در وقت از ظلم کردن بر بنده است
 كَمَا نَهَى عَنِ الزِّنَا وَشُرْبِ الخَمْرِ وَالرِّبَا فَمَا يَتَعَلَّقُ مِنْ ذَلِكَ بِحَقِّ اللَّهِ تَعَالَى
چنانچه است که در وقت از زنا و شرب خمر و ربا و پس آنچه تعلق دارد از آن عقاب است و حق خداست که
 تَدَارُكُهُ بِالنَّدْوِ وَالنَّحْرِ وَتَرَكُوا مِثْلَهُ فِي ثَمَانِي المَحَالِّ وَالْإِنْيَانِ
تدارک کند از آن بحد است و حرمت بود در آن گناه مانند آن باشد در ثمانی حال دارد در
 بِالْحَسَنَاتِ لِيُكَفِّرَ عَنْهُ تَكْفِيرًا يُنَادِيهِمُ لِلنَّاسِ بِالْإِحْسَانِ
نیکبها کلمات کند از آن پس کلمات ایضا مردان احسان
 وَاللَّعْنَةُ لَهُمْ فَإِنَّكَ الْوَدَى مِيتًا فَبِالْتَرْتَمِ عَلَيْهِ وَالْإِحْسَانِ
و در کار کردن است ایگان پس اگر باشد ایضا کرده شده است پس کلمات بر محبت فرستادن از بر روی
 لَوْلَا وَقَدَّيْتَهُ إِذَا كَانَتْ الْأَذْيَةُ بِاللِّسَانِ أَوْ الضَّرْبِ وَتَكْفِيرِ
بهر زبان و در آن او وقت کرده باشد ایضا بزبان و بزبان و کلمات
 غَضَبِ مَوْلَاهُمْ فِي حَقِّ اللَّهِ تَعَالَى بِالتَّصَدُّقِ بِمَا يَمْلِكُهُ مِنَ المَحَالِّ
تصدیه کردن با کسی ایشان در روز قضاست خدا ایضا دارد بعد از آن چیزی را که در آن باشد از آن
 يَدَانِ كَانَتْ الْأَذْيَةُ فِي الْأَعْرَاضِ مِثْلَ أَنْ اغْتَابَهُمْ وَمَشَى بَيْنَهُمْ
و اگر باشد ایضا در ایضا آنکه غیبت ایشان کرده باشد در آن باشد و ایضا
 بِالنَّمِيمَةِ وَقَدَحَ فِيهِمْ فَتَكْفِيرُ ذَلِكَ بِالنَّشَاءِ عَلَيْهِمْ إِنْ كَانُوا مِنْ
ببین سینه و حبه کرده باشد ایشان را پس کلمات آن استایش ایشان است اگر باشد از
 أَهْلِ التَّوْبَةِ وَالسُّنَّةِ وَلا ظَهَرَ مَا يَعْرِفُ فِيهِمْ مِنْ خِصَالِ الخَيْرِ
اهل توبه و اسلام و اهل سنت و عبادت و ظاهر را میعرفت فیهم من خصال الخیر
 فِي آقْرَانِهِ وَآمَنَالِهِ فِي المَحَافِظِ وَالمَجَامِعِ وَتَكْفِيرُ قَبْلِ النُّفُوسِ فِي
در آقاران و امثال خود و ایضا مجلسها و مجامع و کلمات قبل نفس در
 حَقِّ اللَّهِ تَعَالَى بِاغْتِاقِ لَأَنَّ ذَلِكَ إِحْتِيَاءٌ لِلْعَبْدِ لِأَنَّ الْعَبْدَ
بحق خداست که در روز قضاست زیرا که آن است احتیاطی از بنده است زیرا که بنده
 كَالْفَقِيرِ الْمَعْدُومِ فِيمَا يَرْجِعُ إِلَى نَفْسِهِ كَمَا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ
بسیار گرسنه و معذور است در آنچه راجع به است است چنانچه فرموده است خدا

در وقت از ظلم کردن بر بنده است
 در وقت از زنا و شرب خمر و ربا و پس آنچه تعلق دارد از آن عقاب است
 تدارک کند از آن بحد است و حرمت بود در آن گناه مانند آن باشد در ثمانی حال دارد در
 نیکبها کلمات کند از آن پس کلمات ایضا مردان احسان
 و در کار کردن است ایگان پس اگر باشد ایضا کرده شده است پس کلمات بر محبت فرستادن از بر روی
 تصدیه کردن با کسی ایشان در روز قضاست خدا ایضا دارد بعد از آن چیزی را که در آن باشد از آن
 ببین سینه و حبه کرده باشد ایشان را پس کلمات آن استایش ایشان است اگر باشد از
 اهل توبه و اسلام و اهل سنت و عبادت و ظاهر را میعرفت فیهم من خصال الخیر
 در آقاران و امثال خود و ایضا مجلسها و مجامع و کلمات قبل نفس در
 بحد خداست که در روز قضاست زیرا که آن است احتیاطی از بنده است زیرا که بنده
 بسیار گرسنه و معذور است در آنچه راجع به است است چنانچه فرموده است خدا

فَلَا يُطَابُ بِهَا الْقَاتِلُ وَهُوَ الصَّيْحُ وَقِيلَ لِأَنَّهُ يُحِبُّ عَلَيْهِ إِذَا
 پس محاط است با آن قاتل در بین قول صحیح است و گفته اند که در اینجا می شود و بر او ادا
 الَّتِي فِي هَذِهِ الْحَالَةِ لِأَنَّهُ لَا يَكُنْ لَهُ عَاقِلَةٌ وَهِيَ كَيْسَارٌ وَهُوَ مَنْ
 رت در بین حالت چون نباشد مراد را عاقل و باشد مراد را مال و اینها
 الشَّافِعِيُّ لِأَنَّ الدِّيَةَ يُحِبُّ لِأَنَّ عَلَى الْقَاتِلِ تَرْكِهَا عَنْهُ الْعَاقِلَةُ
 امام شافعی است زیرا که رت در حقیقت می شود اول بر قاتل و پس می سازند از آن
 عَلَى وَجْهِ التَّخْفِيفِ عَنْهُ وَالنَّصْرَةِ لَهُ وَالْمَوَاسَاةِ لَهُ فِي الْغَرَامَةِ لِأَنَّ
 بر وجه تخفیف عنه و ناصرت و مساوت او در غرامت او
 بَيْنَهُمَا مِنَ التَّوَارِثِ وَقَدْ عَلِمْتَ الْعَاقِلَةَ هَهُنَا فَوَجِبَتْ عَلَيْهِ
 میان ایشان است از میراث گرفتن از یکدیگر و همچنین می شود مراد را عاقل پس واجب شد بر قاتل
 لَا يَتِيمًا وَهُوَ فِي حَالَةِ التَّوْبَةِ وَالخُرُوجِ مِنَ الْمَظَالِمِ وَالتَّوْبَةِ وَالخُرُوجِ
 ضعیف است که در حال توبه در بودن آمدن از گناه و بر اینها است و اینها
 عَنْ حُقُوقِ الْأَدَمِيِّينَ وَأَمَّا لِأَنَّكَ الْقَاتِلُ عَمْدًا فَلَا يَتَخَلَّصُ إِلَّا
 از حقوق آدمیان است و اما اگر باشد قاتل دانسته پس حلال است بر او
 بِالْقِصَاصِ وَكَذَلِكَ لِأَنَّكَ دُونَ النَّفْسِ فِي حِمْلِ مُكْرَمِ الْأَقْصَاصِ
 بقصاص در بین است اگر باشد کم از منتهی در حمله که ممکن باشد نفس گرفتن
 مِنْهُ فَإِنَّكَ فِي النَّفْسِ فَالْكَلَامُ مَعَ الْوَارِثِ وَلَا تَكُنْ فِيهَا دُونَ
 از پس از باشد جایز در نفس پس کلام با و ارث است و اگر باشد دودن نفس
 النَّفْسِ مَعَ الْجَنِيِّ عَلَيْهِ فَإِنَّ طَابَتْ النَّفْسُ بِإِسْقَاطِ ذَلِكَ وَالْعَفْوِ
 پس اگر باشد نفس که جایز است بر او افسوس پس اگر جوش شود نفس با قسط استغناء است و عفو
 عَنْهُ سَقَطَ لِأَنَّ طَلَبَ الْعَفْوِ عَلَى مَا لِي بَدَلَهُ وَبَرَّاعًا عَنْ عَهْدِهِ
 از آن ساقط می شود و اگر طلب استغناء استغناء مال خرج کند مال را و بر او شود و هر آن که از او عفو کند
 فَإِنْ قَتَلَ قَتِيلًا لَمْ يَعْرِفْ أَنَّهُ هُوَ الْقَاتِلُ كَانَ عَلَيْهِ أَنْ يَعْتَرَفَ
 پس اگر کشت کسی را و در استغناء است که او گفته است باشد بر او اینست که اعتراف کند
 عِنْدَ قَبْرِ الدَّمِيِّ وَيُحْكَمُ فِي رُوحِهِ فَإِنْ شَاءَ عَفِيَ عَنْهُ وَلَا تَنَاءُ
 نزد واسطه خون و حکم سازد او را در میان خود پس اگر خود واسطه خون عفو کند او را و اگر خواه
 قَتْلَهُ أَوْ أَخَذَ مَالَهُ عَلَيْهِ وَلَا يَجُوزُ لَهُ إِخْفَاءُهَا لِأَنَّهُ لَا يَسْقُطُ
 کشتن او یا گرفتن مال او را و بر او استغناء است و اگر چنانچه در میان آن زیرا که ساقط می شود
 بِخَيْرِ التَّوْبَةِ فَإِنْ قَتَلَ جَمَاعَةً فِي أَوْقَاتٍ مُتَّخِذَةً وَتَحَالَفَةً
 پس اگر کشت جماعتی را در اوقات مختلف در جماعت مستعد

در بین حالت چون نباشد مراد را عاقل و باشد مراد را مال و اینها
 امام شافعی است زیرا که رت در حقیقت می شود اول بر قاتل و پس می سازند از آن
 بر وجه تخفیف عنه و ناصرت و مساوت او در غرامت او
 میان ایشان است از میراث گرفتن از یکدیگر و همچنین می شود مراد را عاقل پس واجب شد بر قاتل
 ضعیف است که در حال توبه در بودن آمدن از گناه و بر اینها است و اینها
 از حقوق آدمیان است و اما اگر باشد قاتل دانسته پس حلال است بر او
 بقصاص در بین است اگر باشد کم از منتهی در حمله که ممکن باشد نفس گرفتن
 از پس از باشد جایز در نفس پس کلام با و ارث است و اگر باشد دودن نفس
 پس اگر باشد نفس که جایز است بر او افسوس پس اگر جوش شود نفس با قسط استغناء است و عفو
 از آن ساقط می شود و اگر طلب استغناء استغناء مال خرج کند مال را و بر او شود و هر آن که از او عفو کند
 پس اگر کشت کسی را و در استغناء است که او گفته است باشد بر او اینست که اعتراف کند
 نزد واسطه خون و حکم سازد او را در میان خود پس اگر خود واسطه خون عفو کند او را و اگر خواه
 کشتن او یا گرفتن مال او را و بر او استغناء است و اگر چنانچه در میان آن زیرا که ساقط می شود
 پس اگر کشت جماعتی را در اوقات مختلف در جماعت مستعد

قِرَاءَةُ الْقُرْآنِ وَكَثْرَةُ التَّسْبِيحِ وَالتَّوَدُّعِ وَغَيْرَ ذَلِكَ قَالَ النَّبِيُّ

صَلَّى عَلَيْهَا مِنْ أَنِي لَيْسِي مِنْ هَذِهِ الْقَاذُورَاتِ فَلَيْسَتْ لِي بِرَبِّ اللَّهِ

تَعَالَى كَمَا يُبْدِي لَنَا صَفْحَتَهُ فَإِنْ مِنْ أَيْدِيَ النَّاصِفَةِ أَمَّا عَلَيْكَ

حُدُودِ اللَّهِ فَإِنْ خَالَفَ مَا قُلْنَا وَدَفَعَ أَمْرَهُ إِلَى الْوَالِي فَأَقَامَ عَلَيْهِ

الْحُدُودَ وَقَمَّ مَوْعِدُهُ وَصَحَّتْ نَوْبَتُهُ وَتَكُونُ مَقْبُولَةً عِنْدَ اللَّهِ وَ

بَرٍّ مِنْ عَهْدِهِ وَلَا نَبِيَّ وَتَطَهَّرَ مِنْ آثِمِهِ وَكَلَفِهِ وَأَمَّا الْأَمْوَالُ

فَأَنْتَ كَمَا تَبْتَغِي مَا لَمْ يَنْسَأَنَّ بَعْضُهَا أَوْ سَرَقَهُ أَوْ قَطَعَ طَرِيقَ نَوَافِ

رِيحَانَةٍ فِي عَيْنٍ مِنْ وَدْبَعَةٍ أَوْ عَارِيَةٍ أَوْ مُعَامَلَةٍ مِنْ تَوْجَعٍ تَلْبِيسِ

كَتْرِيحٍ نَائِبِيٍّ أَوْ سُرْعَيْبٍ فِي الْبَيْعِ أَوْ نَقْضِ اجْرَةٍ أَوْ مَنَعِ

اجْرَتِهِ جَمَلَةً فَكُلُّ ذَلِكَ عَلَيْكَ أَنْ تَفْتِشَ عَنْهُ لَا مِنْ مَدَى بَلُوغِهِ

بَلٍ مِنْ مَدَى وَجُودِ ذَلِكَ بَعْدَ بَلُوغِهِ وَعَقْلِهِ وَتَمَيُّزِهِ أَوْ قَبْلَ بَلُوغِهِ

وَهُوَ فِي حَجْرِ كَلْبِهِ وَوَصِيْبِهِ وَأَخْطَطَ مَالَهُ بِمَالِهِ وَتَهَاوَزَ الْوَالِي

فِي ذَلِكَ وَكَرَّ بِمَالِهِ بَأَنَّ كَانَ ظَالِمًا فَخَرَّ قَائِمًا فِي دِينِهِ فَأَخْطَطَ ذَلِكَ

الْحَرَامُ بِمَالِ الصَّبِيِّ تَارَةً مِنْ فِعْلِ الصَّبِيِّ وَأُخْرَى مِنْ ظُلْمِ الْوَصِيِّ

وَجَبَّ عَلَى الصَّبِيِّ الْقَائِمِ بَعْدَ بَلُوغِهِ تَفْتِشَ ذَلِكَ وَرَدَّ كُلَّ

رَبِيْبَةٍ بِرُكُوكٍ

Handwritten marginal notes in Persian script, including phrases like 'بسم الله الرحمن الرحيم' and other religious or legal commentary.

عذاب ریبہ و آوبقہا و آؤدبہا فساوی من فی النار من قارون
 از عذاب پر دردگار و جاک کرد از بد نفس خود را پس برابر شد که سزا او و آتش دوزخ از انبیا و

و فرعون و هامان اذ مظالم العباد لا تسامح فیها ولا تترك
 زیرا که مظالم سبب کان مسامحت کرده اند و مردمان و کلمه پشت از پشت

و فی الاثر ان العبد لیوقف من یدین یدی للہ تعالیٰ و له من
 و در وقت سب که بر کسی ندره بر آید استاده کرده میشود و پیش خدا سے قیاسے اور از

المستات امثال الجبال لو مکنت له لکان من اهل الجنان یقولون
 مظلومان مانند لو ہما اگر سلامت ماند منات و سزا بر آید باشد از اهل آیت پس مظلومان

اصحاب المظالم فیکون قد سب عرض هذا و اخذ ما له هذا و صرنا
 خداوندان مظلومان پس باشد صاحب جنات کرده است نام کرده باشد و در میان کلمه او و سوال کلمه او و

هذا فنقص حسنة فلا یبقی له شیء فیسئل الملائكة یا رب
 کلمه را پس مظلومان و ندره میشود و بیکسا سے او پس ایستے ہی با ندر برای اجر سے پس مظلومان از ندر ہوا گارا

فینت حسنة و یقی لها یون کثیرا فیسئل القوام من سائلهم
 قاسے سے ندر بیکسا سے او و با تے ماند ندر ایلان حقوق بسیار پس سب از میں غرض بل بند از ندر ہوا گارا

الی سبانیہ و صکو الہ صگا الی النار فیکفک ہون سببہ غیرہ
 برید ہوا سے او و ندر لیسید براسے او چلی بیوسے دوزخ پس ہلاک میشود بیکسا سے دیگرے

یظنون القصاص فکلک یجو المظلوم بحسنة الظالم و یسئل
 بظرف قیاس پس مظلومان سببکار میشود مظلوم: سبب ظالم ندر از نظر کلمه

لایہ عوضا مما ظلمت و روت عائشة رض عن رسول اللہ صلی علیہ
 سوسے مظلوم در حال از عین باشد از ندر ظالم کلمه کرده است و در آیت است از عایشہ رض از رسول خدا صلی اللہ علیہ وسلم

انہ قال الذی یؤن ثلاثہ دیوان یعفوه اللہ تعالیٰ و دیوان کا
 از ندر و دتر قاسے اظلال شہرت دتر بیت کلمه جوید اگر از قاسے قیاسے دتر بیت کلمه

یعفوه اللہ و دیوان کا یترک منہ شیء فاما الذی یؤن التوبیہ
 کلمه جوید دتر بیت کلمه از ندر ہوا گارا پس آن دتر کلمه

لا یعفوه اللہ تعالیٰ فالشک باللہ جل جلالہ قال اللہ عز وجل
 ہی جفند از ندر خدا تعالیٰ پس انما ز کردن بخدا تعالیٰ مبرا اورا فرمود خدا تعالیٰ

لانه من لشرک باللہ فقد حرم اللہ علیہ الجنة و ما وہ النار
 ہذا سے پر کوشہ کلمه سار و بخدا تعالیٰ ہی جزا پس کلمه حرام اگر آید بہت حدیث و کلمه او و دتر کلمه

فاما الذی یؤن الذی یعفوه فظلم العبد نفسه فیماتینہ و بین
 کلمه سے کلمه خدا سے قیاسے از ندر پس ظلم کردن کلمه سے از ندر اورا اورا کلمه او و دتر کلمه

عذاب ریبہ و آوبقہا و آؤدبہا فساوی من فی النار من قارون
 از عذاب پر دردگار و جاک کرد از بد نفس خود را پس برابر شد که سزا او و آتش دوزخ از انبیا و
 فرعون و هامان اذ مظالم العباد لا تسامح فیها ولا تترك
 زیرا که مظالم سبب کان مسامحت کرده اند و مردمان و کلمه پشت از پشت
 و فی الاثر ان العبد لیوقف من یدین یدی للہ تعالیٰ و له من
 و در وقت سب که بر کسی ندره بر آید استاده کرده میشود و پیش خدا سے قیاسے اور از
 المستات امثال الجبال لو مکنت له لکان من اهل الجنان یقولون
 مظلومان مانند لو ہما اگر سلامت ماند منات و سزا بر آید باشد از اهل آیت پس مظلومان
 اصحاب المظالم فیکون قد سب عرض هذا و اخذ ما له هذا و صرنا
 خداوندان مظلومان پس باشد صاحب جنات کرده است نام کرده باشد و در میان کلمه او و سوال کلمه او و
 هذا فنقص حسنة فلا یبقی له شیء فیسئل الملائكة یا رب
 کلمه را پس مظلومان و ندره میشود و بیکسا سے او پس ایستے ہی با ندر برای اجر سے پس مظلومان از ندر ہوا گارا
 فینت حسنة و یقی لها یون کثیرا فیسئل القوام من سائلهم
 قاسے سے ندر بیکسا سے او و با تے ماند ندر ایلان حقوق بسیار پس سب از میں غرض بل بند از ندر ہوا گارا
 الی سبانیہ و صکو الہ صگا الی النار فیکفک ہون سببہ غیرہ
 برید ہوا سے او و ندر لیسید براسے او چلی بیوسے دوزخ پس ہلاک میشود بیکسا سے دیگرے
 یظنون القصاص فکلک یجو المظلوم بحسنة الظالم و یسئل
 بظرف قیاس پس مظلومان سببکار میشود مظلوم: سبب ظالم ندر از نظر کلمه
 لایہ عوضا مما ظلمت و روت عائشة رض عن رسول اللہ صلی علیہ
 سوسے مظلوم در حال از عین باشد از ندر ظالم کلمه کرده است و در آیت است از عایشہ رض از رسول خدا صلی اللہ علیہ وسلم
 انہ قال الذی یؤن ثلاثہ دیوان یعفوه اللہ تعالیٰ و دیوان کا
 از ندر و دتر قاسے اظلال شہرت دتر بیت کلمه جوید اگر از قاسے قیاسے دتر بیت کلمه
 یعفوه اللہ و دیوان کا یترک منہ شیء فاما الذی یؤن التوبیہ
 کلمه جوید دتر بیت کلمه از ندر ہوا گارا پس آن دتر کلمه
 لا یعفوه اللہ تعالیٰ فالشک باللہ جل جلالہ قال اللہ عز وجل
 ہی جفند از ندر خدا تعالیٰ پس انما ز کردن بخدا تعالیٰ مبرا اورا فرمود خدا تعالیٰ
 لانه من لشرک باللہ فقد حرم اللہ علیہ الجنة و ما وہ النار
 ہذا سے پر کوشہ کلمه سار و بخدا تعالیٰ ہی جزا پس کلمه حرام اگر آید بہت حدیث و کلمه او و دتر کلمه
 فاما الذی یؤن الذی یعفوه فظلم العبد نفسه فیماتینہ و بین
 کلمه سے کلمه خدا سے قیاسے از ندر پس ظلم کردن کلمه سے از ندر اورا اورا کلمه او و دتر کلمه

عذاب ریبہ و آوبقہا و آؤدبہا فساوی من فی النار من قارون
 از عذاب پر دردگار و جاک کرد از بد نفس خود را پس برابر شد که سزا او و آتش دوزخ از انبیا و

يَصِيحُ وَحِينَ يُسْمَى قَالَ لِمَ جَاهِدُ مَنْ لَمْ يَتَّبِعْ إِذَا أَصْبَحَ وَأَمْسَى
 صباح بکند و شب بکند کنز سبب تمام هر که نوبه کند در وقت صبح بکند و شب بکند
 فَهُوَ مِنَ الظَّالِمِينَ فَالتَّوْبَةُ عَلَى وَجْهَيْنِ أَحَدُهُمَا فِي حَقِّ الْعِبَادِ
 پس اولی آنست پس نوبه بر دو وجه است یکی از آن در حق بندگان است
 فَقَدْ ذَكَرْنَا هَا وَاللَّيْفَانِ بَيْنَكَ وَبَيْنَ اللَّهِ تَعَالَى فَيَكُونُ
 و همچنین یاد کرده ایم آنرا دو دم میان تو و میان خداست و اینست که پس از آن
 بِالْإِسْتِغْفَارِ بِاللِّسَانِ وَاللِّدْمِ بِالْقَلْبِ وَالْأُضْمَارِ أَنْ لَا يَعُودَ
 با استغفار به زبان و در شستن با دل و پشیمانی باز نگردد
 عَلَى مَا أَشْرْنَا إِلَيْهِ مِنْ قَبْلُ فَلْيَجْتَهِدْ هَذَا الثَّابِتُ مِنَ الظُّلْمِ وَ
 سبب است که در بیان تفسیر که اشارت کرده ایم پیش ازین پس که شمس بکند این دو گفته از ظلم
 يَبْدَأُ بِجَهْدِهِ فِي تَكْثِيرِ الْحَسَنَاتِ حَتَّى يَقْتَضِيَ مِنْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
 چه بکند که شمس در روز بسیاری کردن نیکیها تا قصاص کند خود را از روز قیامت
 فَيُؤَخِّدُ حَسَنَاتِهِ وَتَوْضَعُ فِي مَوَازِينِ آرْزَابِ الْمَظَالِمِ وَلَكِنْ
 پس اگر چه شود نظر آنست او رها کرده شود در میزانهاست و در میزان مظالم را بگذرد
 كَثْرَةُ حَسَنَاتِهِ بِقَدْرِكَثْرَةِ مَطَالِمِهِ لِلْعِبَادِ وَلَا تَهْلِكُ بَيِّنَاتُ
 آنست بسیارست نیکی او بقدر بسیارست مظالم است بندگان و گرنه هلاک شود به بیباید
 عِزِّهِ وَهَذَا يُوجِبُ اسْتِغْرَاقَ جَمِيعِ الْعَمَلِ فِي الْحَسَنَاتِ لَوْ طَالَ
 دیران و این موجب میگردد از در گرفتن تمام عمل را در حسنات
 عَمْرٌ وَبِحَسَبِ مَدَّةِ الظُّلْمِ فَكَيْفَ وَالْمَوْتُ عَلَى الرَّصْدِ وَذَمُّمَا
 عموماً بر حسب مدت ظلم است حال و حال الموت بر عمل است و بر حسب
 يَكُونُ الْأَجَلَ قَرِيْبًا فَتَحْتَرِمُهُ الْمَنِيَّةُ قَبْلَ بُلُوغِ الْأَمْنِيَّةِ وَقَبْلَ
 کسی آید از او را مرگ پس از آنکه او را نیت از رسیدن آن روز و پیش از آن
 لِإِخْلَاصِ الْعَمَلِ وَتَصْفِيَةِ النِّيَّةِ وَتَصْفِيَةِ الْقَلْبِ فَبَدَأَ بِطَلَبِ
 خالص کردن عمل و در بین اندر رسیدن نیت و صاف شدن لغت پس
 ذَلِكَ وَلَيْسَ لِزَلِّ الْأَخْتِطَاءِ فَلْيَكْتُبْ جَمِيعَ ذَلِكَ وَأَسْمَى أَصْحَابَ
 نوبه و مرتکب کند گشتن را درین پس بنویسد همه آن مظالم را و نامهای صاحبان
 الْمَظَالِمِ وَاحِدًا وَاحِدًا وَيَطُوفُ نَوَاحِي الْعَالَمِ وَأَطْرَافَ الْبِلَادِ وَ
 نظام را یک یک و بگردد که در شستن همه عالم را اطراف
 أَقْطَارِهَا وَيَطْلُبُهُمْ يَسْتَعْلِمُهُمْ أَوْ يُؤَدِّي حَقُّوْقَهُمْ فَإِنْ لَمْ يَجِدْهُمْ
 آنرا در حال کسب کند و بخواهد از آن بکشد و از ایشان گوید که از حقش بگذرد و اگر در راه ایشان

اینست که در بیان تفسیر که اشارت کرده ایم پیش ازین پس که شمس بکند این دو گفته از ظلم
 چه بکند که شمس در روز بسیاری کردن نیکیها تا قصاص کند خود را از روز قیامت
 پس اگر چه شود نظر آنست او رها کرده شود در میزانهاست و در میزان مظالم را بگذرد
 آنست بسیارست نیکی او بقدر بسیارست مظالم است بندگان و گرنه هلاک شود به بیباید
 دیران و این موجب میگردد از در گرفتن تمام عمل را در حسنات
 عموماً بر حسب مدت ظلم است حال و حال الموت بر عمل است و بر حسب
 کسی آید از او را مرگ پس از آنکه او را نیت از رسیدن آن روز و پیش از آن
 خالص کردن عمل و در بین اندر رسیدن نیت و صاف شدن لغت پس
 نوبه و مرتکب کند گشتن را درین پس بنویسد همه آن مظالم را و نامهای صاحبان
 نظام را یک یک و بگردد که در شستن همه عالم را اطراف
 آنرا در حال کسب کند و بخواهد از آن بکشد و از ایشان گوید که از حقش بگذرد و اگر در راه ایشان

قال قال الامام محمد بن ابي حنيفة رحمه الله تعالى في قوله تعالى فان ادركت اهل الارض قتلهم قالوا لا والله انهم اهل الارض قالوا لا والله انهم اهل الارض قالوا لا والله انهم اهل الارض

فان ادركت اهل الارض قتلهم قالوا لا والله انهم اهل الارض قالوا لا والله انهم اهل الارض قالوا لا والله انهم اهل الارض

قَالَ وَرَبِّكُمْ وَهُوَ مَعَ ذَلِكَ خَائِفٌ مِّنْ عَذَابِ اللَّهِ رَاجِعٌ لِّرَحْمَتِهِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَهُوَ مَعَ ذَلِكَ خَائِفٌ مِّنْ عَذَابِ اللَّهِ رَاجِعٌ لِّرَحْمَتِهِ

تَأْتِيكَ مُقْلَعٌ جَمِيعٌ مَا يَكْرَهُ مَوْلَاةٌ مِّنْ مَّرْءٍ فِي طَاعَتِهِ وَمَرْضَاتِهِ

فَإِنْ أَدْرَكَتَهُ مَمِيئَةٌ وَهُوَ عَلَى ذَلِكَ فَقَدْ وَقَعَتْ جَزَاءُ عَلَى اللَّهِ قَالَ

اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدِيكِ الْوَيْلُ

فَقَدِّمَهُ لِرَبِّهِ وَاللَّهُ وَقَدْ جَاءَ فِي الصَّحِيحَيْنِ الْمُتَّفِقَيْنِ عَلَيْكَ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ

الْحَدِيثِ رَضِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى عَلَيْهِ أَنَّهُ قَالَ كَانَ فِيمَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ رَجُلٌ

قَتَلَ نَفْسَهُ وَتَبِعَ نَفْسًا فَسَأَلَ عَنْ أَهْلِ الْأَرْضِ فَذُلَّ

عَلَى رَأْسِهِ فَأَتَاهُ فَقَالَ لَهُ إِنَّهُ قَدْ قَتَلَ نَفْسَهُ وَتَبِعَ نَفْسًا فَسَأَلَ

لَهُ مِنْ تَوْبَةٍ فَقَالَ لَا فَقَتَلَهُ فَكَمَلَ بِهِ مِائَةٌ ثُمَّ سَأَلَ عَنْ أَهْلِ

أَهْلِ الْأَرْضِ فَذُلَّ عَلَى رَجُلٍ عَالِمٍ فَأَتَاهُ فَقَالَ إِنَّهُ قَدْ قَتَلَ مِائَةَ نَفْسٍ

فَهَلَّ لَهُ مِنْ تَوْبَةٍ قَالَ نَعَمْ وَمَنْ يَحْوُلُ بَيْنَكَ وَبَيْنَ التَّوْبَةِ إِن تَطْلُقَ

لِي الْأَرْضِ كَذَا وَكَذَا فَإِنْ بَهَا نَأْسًا تَعْبُدُونَ اللَّهَ فَأَعْبُدُوا اللَّهَ مَعَهُمْ

كَأَنْ تَخْرُجَ إِلَى أَرْضِكَ فَإِنَّهَا أَرْضُ سُوءٍ فَإِن تَطْلُقَ حَتَّى إِذَا أَنْصَفَ

الطَّرِيقَ أَتَاهُ الْمَوْتُ فَاخْتَصَمَتْ فِيهِ مَلَائِكَةُ الرَّحْمَةِ وَمَلَائِكَةُ

العَذَابِ لِأَنَّهُ لَمْ يَجْعَلْ حَيْدًا قَطُّ فَأَتَاهُ مَلَكٌ فِي صُورَةِ آدَمَ

عَلَى رَأْسِهِ فَسَأَلَ عَنْ أَهْلِ الْأَرْضِ فَذُلَّ

عَلَى رَأْسِهِ فَأَتَاهُ فَقَالَ لَهُ إِنَّهُ قَدْ قَتَلَ نَفْسَهُ وَتَبِعَ نَفْسًا فَسَأَلَ

لَهُ مِنْ تَوْبَةٍ فَقَالَ لَا فَقَتَلَهُ فَكَمَلَ بِهِ مِائَةٌ ثُمَّ سَأَلَ عَنْ أَهْلِ

أَهْلِ الْأَرْضِ فَذُلَّ عَلَى رَجُلٍ عَالِمٍ فَأَتَاهُ فَقَالَ إِنَّهُ قَدْ قَتَلَ مِائَةَ نَفْسٍ

فَهَلَّ لَهُ مِنْ تَوْبَةٍ قَالَ نَعَمْ وَمَنْ يَحْوُلُ بَيْنَكَ وَبَيْنَ التَّوْبَةِ إِن تَطْلُقَ

لِي الْأَرْضِ كَذَا وَكَذَا فَإِنْ بَهَا نَأْسًا تَعْبُدُونَ اللَّهَ فَأَعْبُدُوا اللَّهَ مَعَهُمْ

كَأَنْ تَخْرُجَ إِلَى أَرْضِكَ فَإِنَّهَا أَرْضُ سُوءٍ فَإِن تَطْلُقَ حَتَّى إِذَا أَنْصَفَ

الطَّرِيقَ أَتَاهُ الْمَوْتُ فَاخْتَصَمَتْ فِيهِ مَلَائِكَةُ الرَّحْمَةِ وَمَلَائِكَةُ

العَذَابِ لِأَنَّهُ لَمْ يَجْعَلْ حَيْدًا قَطُّ فَأَتَاهُ مَلَكٌ فِي صُورَةِ آدَمَ

عَلَى رَأْسِهِ فَسَأَلَ عَنْ أَهْلِ الْأَرْضِ فَذُلَّ

عَلَى رَأْسِهِ فَأَتَاهُ فَقَالَ لَهُ إِنَّهُ قَدْ قَتَلَ نَفْسَهُ وَتَبِعَ نَفْسًا فَسَأَلَ

يَجْعَلُونَ بَيْنَهُمْ حُكْمًا فَقَالَ تَنسَوْنَ الْآرَضِينَ وَاللَّيْلَةَ كَانَتْ
 پس گویا بندگان ایشان آفریدگان خود حکم گفتن آن زمینها و چو بیدارند میان هر روز زمین است پس هر که کم از آن
أَذَى فَمَوْلَاهُ فَقَسُوا فَوَجَدُوا أَذَى إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي آذَى فَمَوْلَاهُ
 در زمین باشد نزد یک اورن ایشان است پس قیاس کردند پس یافتند من نزدیک تر آن زمین آفراده کرده بود پس زمین
مَلَائِكَةُ الرَّحْمَةِ وَفِي رِوَايَةٍ نَكَانَ إِلَى الْقَرْيَةِ الصَّالِحَةِ أَوْ رَبِّ
 در میان رحمت دور روایت است پس بود در صالحان نزدیک تر
بِشَيْرٍ فَعَمِلَ مِنْ أَهْلِهَا وَفِي رِوَايَةٍ فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَى هَذِهِ
 بیک برست پس گویا شد از اهل قریه صالحه دور روایت است که دست کرد خدا سے ان کے پیوسته این را ده
أَنْ تَعْلَمِي قَوْلِي قَوْلِي هَذِهِ أَنْ تَعْتَرِفِي وَقَالَ تَنسَوْنَ أَمَا بَيْنَهُمَا
 خود می کرد برود و پیوسته این دو وجه صالحان که نزدیک تر و در مورد ملک را قیاس کند آفریدگان ایشان از آن
فَوَجَدُوا إِلَى هَذِهِ أَوْ رَبِّ بِشَيْرٍ فَعَفَرَهُ فَهَذَا دَلِيلٌ وَأَضْمُ عَلَى
 پس یافتند من پیوسته این دو صالحان نزدیک تر یک برست پس امر زبده شد اورا پس آن دلیل روشن است
أَنْ قَصِدَهُ إِلَى التَّوْبَةِ وَسَعْيَةٍ إِلَيْهَا وَنَيْتَةٍ لَهَا نَافِعٌ وَدَلِيلٌ
 قصد کند آن کار پیوسته تر و کوشش برست او پیوسته آن سودمند است و دلیل است
عَلَى أَنَّهُ لَا خَلَصَ إِلَّا بِرُحْمَانٍ مِيزَانِ الْحَسَنَاتِ وَكُلُّ مِيقَاتٍ إِذْ تَرَى
 بر آن نیست مگر آن که گویا است ترازد دست و گویا
فَلَا بَدَّ لِلشَّائِبِينَ مِنْ تَكْثِيرِ الْحَسَنَاتِ وَالنَّوْافِلِ لِيَرْضَى بِهَا النَّصُوحُ
 پس چاره نیست مگر آن که از سبب آن گویا و نفعها پیوسته آن گویا و نفعها را
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَتَرْفَعُ بِهَا الْفَرَائِضُ كَمَا قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 در روز قیامت و بالا برود پیشرو یعنی مشمول نمود و بخود سبب آن میماند و هر روز است پیوسته آن گویا
مِنَ النَّوْافِلِ تَرْفَعُ بِهَا الْفَرَائِضُ أَوْ كَمَا قَالَ وَيَعْقُدُ مَعَ اللَّهِ تَعَالَى
 گویا که پس آن نوافل بالا برود پیشرو سبب آنها چنانکه در خود یعنی در هر روز است و نیز عقده کرد
عَقْدًا صَحِيحًا مُؤَكَّدًا وَعَهْدًا وَنَيْفًا لَا يَعْوَدُ إِلَى تِلْكَ الذَّنْبِ تَوْبَةً
 عقده درست بنا کند و عهد و نیت با نیکو بود و پیوسته آن گویا
وَلَا إِلَى آثَمِهَا أَبَدًا وَكَسْتَعِينُ عَلَى ذَلِكَ بِالْعَزَلَةِ وَالصُّمْتِ
 در زمانه آن همیشه و یا رسد هر چه بر آن گویا و نیت و خاموشی
وَقِلَّةِ الْأَكْلِ وَقِلَّةِ التَّوَمُّرِ وَأَخْرَازِ قُوَّتِ حَلَالٍ وَالتَّوَرُّعِ عَنِ
 در خوردن کم و کم و در اخراج قوت حلال و دور کردن قوت حلال
الْحَرَامِ وَالشُّبْهَةِ إِمَّا بِكَيْسٍ أَوْ بِصَاعَةٍ فِي يَدِهِ مِنْ أَرْضِ بَيْتِ
 حرام و شبهه یا بکسب یا بصاعه در دستش باشد از سبب آن گویا

در روز قیامت و بالا برود پیشرو یعنی مشمول نمود و بخود سبب آن میماند و هر روز است پیوسته آن گویا
 در زمین باشد نزد یک اورن ایشان است پس قیاس کردند پس یافتند من نزدیک تر آن زمین آفراده کرده بود پس زمین
 در میان رحمت دور روایت است پس بود در صالحان نزدیک تر
 بیک برست پس گویا شد از اهل قریه صالحه دور روایت است که دست کرد خدا سے ان کے پیوسته این را ده
 خود می کرد برود و پیوسته این دو وجه صالحان که نزدیک تر و در مورد ملک را قیاس کند آفریدگان ایشان از آن
 پس یافتند من پیوسته این دو صالحان نزدیک تر یک برست پس امر زبده شد اورا پس آن دلیل روشن است
 قصد کند آن کار پیوسته تر و کوشش برست او پیوسته آن سودمند است و دلیل است
 بر آن نیست مگر آن که گویا است ترازد دست و گویا
 پس چاره نیست مگر آن که از سبب آن گویا و نفعها پیوسته آن گویا و نفعها را
 در روز قیامت و بالا برود پیشرو یعنی مشمول نمود و بخود سبب آن میماند و هر روز است پیوسته آن گویا
 گویا که پس آن نوافل بالا برود پیشرو سبب آنها چنانکه در خود یعنی در هر روز است و نیز عقده کرد
 عقده درست بنا کند و عهد و نیت با نیکو بود و پیوسته آن گویا
 در زمانه آن همیشه و یا رسد هر چه بر آن گویا و نیت و خاموشی
 در خوردن کم و کم و در اخراج قوت حلال و دور کردن قوت حلال
 حرام و شبهه یا بکسب یا بصاعه در دستش باشد از سبب آن گویا

هر که در روز قیامت و بالا برود پیشرو یعنی مشمول نمود و بخود سبب آن میماند و هر روز است پیوسته آن گویا

۴
 اختصار
 در تفسیر
 شرح
 ۵
 در تفسیر
 ۶
 در تفسیر
 ۷
 در تفسیر
 ۸
 در تفسیر
 ۹
 در تفسیر
 ۱۰
 در تفسیر
 ۱۱
 در تفسیر
 ۱۲
 در تفسیر

وَمَا لِيَقْرَبُ لَهُ مَا لِكُلِّ مَعِينٍ نَعْلَمُ أَن يَتَصَدَّقَ بِهِ عَصَابِهِ
 و آنچه در تفسیر است و در آن است که
 قَانَ اخْتَلَطَ الْحَرَامُ بِالْحَلَالِ بِمِثْلِ أَنْ اخْتَلَطَ الْمَغْضُوبُ بِالْمُؤْمِنِ
 پس اگر حرام و حلال را با هم آمیخته باشد
 كَالْحَلَالِ لِحَبِّهِ فَاَجْتَهَدُ فِي مَعْرِفَةِ مَقْدَرِ الْحَرَامِ وَقَصْدُكَ بِذَلِكَ
 حلال حساب کن و در کوشش کن تا بدانی در حد حرام و صدق کن
 الْمَقْدَارُ وَتَزَادُ الْبَاتِي لَهُ وَلِعِيَالِهِ وَأَمَّا الْأَعْرَاضُ فَهِيَ سَبَبُ
 و مقدار باشد یا بر آنست خود و جمیع آن خود و در آنست
 النَّاسِ وَشَتْمِهِمْ مُتَافِهَةٌ وَهُوَ الْجَنَابَةُ عَلَى الْقُلُوبِ وَكَذَلِكَ
 مردم است و در آنست و در آنست و در آنست
 غَيْبِهِمْ فَذَكَرَهُمُ بِالْقِيَمِ وَمَا لِيَسُوهُنَّ مِنَ الْغَيْبِ وَهُوَ كُلُّ كَلِمَةٍ
 غیبت ایشان و یاد کردن ایشان را به شست و با چیزها از غیبت و در آنست
 لَا يُحْسِنُ أَنْ يُقَالَ لَهُ فِي وَجْهِهِ فَإِذَا قَالَ فِي غَيْبِهِ مِنْ كَانَ
 که بگوید باشد گفتن آن در رویش پس چون بگوید فایمان از او جمع است
 قَدْ اغْتَابَهُ فَكَفَّارَتُهُ أَنْ تَذْكُرَهُ ذَلِكَ وَيَسْتَحْلَهُ فَإِنْ كَانُوا
 او را پس کفار است که از آنست او را در کلمه طلب پس اگر باشند
 جَمَاعَةٌ فَوَاحِدٌ وَوَاحِدٌ وَمَنْ مَاتَ مِنْهُمْ قَبْلَ ذَلِكَ فَتَدَارَكَ
 جماعت پس هر که از آنست و هر که مرده است از ایشان پس از آن پس تدارک کند
 ذَلِكَ بِكَثِيرِ الْحَسَنَاتِ عَلَى مَا ذَكَرْنَا ذَلِكَ إِذَا بَلَغْتُمْ
 آنرا با بسیار کردن نیکی که بر آن وجه که یاد کرده ایم همین است که رسیده باشد
 الْغَيْبَةَ وَأَمَّا إِذَا بَلَغْتُمْ فَلَا يَجُوزُ عَلَيْكُمْ اسْتِحْلَافُهُمْ بِلَا يَجُوزُ
 از ایشان غیبت و اما وقتیکه رسیده است پس و غیبت بر سر نیکی خواستن بلکه در غیبت
 لِأَنَّ فِيهِ ابْتِصَالُ الْأَكْرَامِ إِلَى قُلُوبِهِمْ بَلْ يَأْتِي الدِّينَ اغْتَابَهُمْ
 زیرا که در آنست و دست پر لباس ایشان هر یک از آنرا که غیبت ایشان کرده است
 عِنْدَهُمْ فَيَكْتُمُ نَفْسَهُ عِنْدَهُمْ وَيَسْتَعِينُ عَلَى الْمَغْتَابَةِ
 نزد ایشان و در آنست که سازد و در ایشان است و استعین کند غیبت مشهوران را
 فَصَلِّ وَلَا يَدَّ أَنْ يَغْرَبَهُ قَدْ رُجِنَتْهُ وَلَا يَغْرَبُ لَهُ فِي
 نماز و غیبت او را از آنست که غیبت کرده باشد و در آنست که غیبت او را از آنست
 سَائِرِ الْمَخَالِمِ وَلَا يَكْفِي فِي ذَلِكَ اسْتِحْلَافُ الْبِهِمْ بِجَوَازِ الْغَلَاظِ
 بقیه ممالک و بسند غیبت در آن است و در آنست که غیبت او را از آنست

در تفسیر

اذ اعرفت قَدْ رَظَمِهِ عَلَى الْحَقِيقَةِ لَمْ تَطِيبْ نَفْسَهُ بِالْإِخْلَالِ
وتمیز لکن باسد معذرتی از فکر کرد و دست بچقیقت خوش نشود نفس او به تمیز آن
 بَلْ يُؤْخَذُ لَكَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ لِيَأْخُذَ بِذَلِكَ مِنْ حَسَنَاتِهِ أَوْ يَجْزِيَهُ
بجز گناه او از آن براسه روز قیامت تا بگذرد از نیکیها سے او و بارگناه او را
 مِنْ سَيِّئَاتِهِ وَلَنْ يَكُونَ مِنْ خَلَّةِ حَسَنَاتِهِ عَلَى الْغَيْرِ مَا لَوْ عَرَفْتَهُ وَذَكَرَهُ
از بر نیکیها سے خوش تر و اگر با شکند از چو گن آن او بر غیر چو کسی که شناسد و یاد دود او را
 لَتَأْذِي بِمَعْرِفَتِهِ كَرَنَاهُ بِجَارِيَتِهِ وَأَهْلَهُ أَوْ لَسَيِّئَتِهِ بِاللِّسَانِ
و اگر گناه او را بگوید و شناسد آن چو روزگاری که از این باریش با نیت کردن او را بر زبان
 إِلَى عَيْنَيْ خَيْرٍ مِنْ عِيُونِهِ يَعْظُمُ إِذَا هُوَ بِهِ فَهَذَا الْأَطْرُقُ لَهُ
بسیار می بینان از عیب نیست که بزرگ باشد از او با آن پس اینجا نیت راه دوسه را
 لِأَنَّ السَّخْلَةَ مِنْهُمَا وَيَبْقَى عَلَيْهِ لَهُ مَظْلَةٌ مَا يَجْبُرُهَا
مگر سخی طلب از او با تمام و باقی میماند بر دوسه مظهر از جهت تمام پس بر این گن آنرا
 بِالْحَسَنَاتِ كَمَا يَجْبُرُ مَظْلَةَ الْمَيْتِ وَالْغَائِبِ وَكُلِّ حَسَنَاتِهِ عَلَى
بسیار نیکیها سے چنانچه بزرگ کرده میشود مظهر مرده و غایب را و هر چنانچه که بر
 الْغَيْرِ لَمْ يَعْلَمْ بِهَا لَوْ ذَكَرَ الْجَانِي لَهُ ذَلِكَ لَمْ تَطِيبْ نَفْسَهُ
و هر قدر که دست غیر از آن از او کند جایز کند براسه او از آن خوش نشود نفس او
 بِالْإِخْلَالِ لِسُرْعَةِ أَوْلِيَاءِ مَنْ مِنَ الْجَنِيِّ عَلَيْهِ مُقَابَلَةٌ بِهَا فَحَقُّ
بسیار تمیز کردن بر دوسه او یا این باشد جائز از مقابله کردن او با آن جنایت پس جن
 الْجَانِي فِي ذَلِكَ وَطَرِيقُهُ أَنْ يَتَلَطَّفَ وَيَسْعَى فِي مَهْمَاتِهِ وَ
جائز در آن و طریقش اینست که نرمی کند او و گوشه نشین کند در محبت او و
 أَفْرَاضِهِ وَيُظْهِرُ مِنْ جَبِّهِ وَالشَّفَقَةَ عَلَيْهِ مَا يَسْتَمِيلُ بِهِ قَلْبَهُ
عرضهای او و ظاهر کند از دوسه او و هر چنانچه نمودن بر او بجز مایل گرانند با دل او را برود
 فَإِنَّ الْإِنْسَانَ عَبْدُ الْإِحْسَانِ وَكُلُّ مَنْ تَقَرَّبَ إِلَيْهِ مَا لَوْ دَجَّعَ
نزد او که از دوسه احسان است و هر که سبک نزد سبب بود مایل شود و باز می آید
 بِحَسَنَةٍ فَإِنَّ نَعْدَةَ ذَلِكَ عَلَيْهِ فَالْكَفَّارَةُ تَبْكَشِيرُ الْحَسَنَاتِ
بسیار نیکی پس اگر دشوار باشد از طریق برود پس کفارت به بسیاره کردن از نیکیها است
 لِيَجْزِيَ بِهَا فِي يَوْمِ الْقِيَامَةِ جَنَابَتَهُ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَحْكُمُ بِرَبِّهِ عَلَيْهِ
تا بگذرد و با آن روز قیامت گناه او را زیرا که جزا سے قضا سے حکم میکند آن بر دوی
 وَيَلْزِمُهُ قَوْلَ حَسَنَاتِهِ مُقَابَلَةً لِحَسَنَاتِهِ عَلَيْهِ إِذَا انْتَهَى مِنْ
و لازم میکند بر او چیز من نیکیها سے جائز از جهت تمام نمودن جنایت یا هر چه شد که با کند از

۴
 در وقتیکه از نیکیها
 از او یاد دود او را
 از بر نیکیها سے خوش تر
 اگر با شکند از چو گن
 او را بر زبان
 بسیار می بینان
 از عیب نیست که بزرگ
 باشد از او با آن
 پس اینجا نیت
 راه دوسه را
 مگر سخی طلب
 از او با تمام
 و باقی میماند
 بر دوسه مظهر
 از جهت تمام
 پس بر این گن
 آنرا
 بسیار نیکیها
 سے چنانچه بزرگ
 کرده میشود
 مظهر مرده
 و غایب را
 و هر چنانچه
 که بر
 در آن
 و طریقش
 اینست که
 نرمی کند
 او و گوشه
 نشین کند
 در محبت
 او و
 عرضهای
 او و ظاهر
 کند از
 دوسه او
 و هر چنانچه
 نمودن بر
 او بجز
 مایل
 گرانند
 با دل
 او را
 برود
 زیرا که
 جزا سے
 قضا سے
 حکم
 میکند
 آن
 بر دوی
 و لازم
 میکند
 بر او
 چیز من
 نیکیها
 سے
 جائز
 از جهت
 تمام
 نمودن
 جنایت
 یا هر
 چه شد
 که با
 کند از

توضیح این حدیث در کتاب تفسیر القرآن و تفسیر سنن ابی داود و تفسیر سنن ابی حنبله و تفسیر سنن ابی یوسف و تفسیر سنن ابی نعیم و تفسیر سنن ابی شیبہ و تفسیر سنن ابی سعید و تفسیر سنن ابی حمزه و تفسیر سنن ابی حنبله و تفسیر سنن ابی یوسف و تفسیر سنن ابی نعیم و تفسیر سنن ابی شیبہ و تفسیر سنن ابی سعید و تفسیر سنن ابی حمزه

يَقُولُ الْحَلَالُ بَيْنَ وَالْحَرَامِ بَيْنَ وَبَيْنَهُمَا مُشْتَبِهَاتٌ لَا يَعْلَمُهَا
 سَلَكْتُ حَلَالَ اسْكَا رَهْت و حرام اشکارا و همان ایشان خبر می آورند که می بینند
 كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ مِنْ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعِرْضِهِ
 بسیار از مردم پس کسی که بریزد شبهات را پاک ساخت دین خود را و آبروی خود را
 وَمَنْ لَمْ يَتَّقِ الشُّبُهَاتِ وَقَعَ فِي الْحَرَامِ كَالزَّاعِي يَرَى حَوْلَهُ
 و کسی که نبرد بریزد شبهات را آنرا در حرام چنانچه چو زاعی که می بیند همه را در حرام
 الْحَيُّ يُوْشِكُ أَنْ يَقَعَ فِيهِ وَإِنْ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمِّيٌّ وَإِنْ حِمِّيُّ اللَّهِ عَزَّ
 زنده است که از افتادن در آن و در دست هر پادشاه و در دست دوزخ است و در دست فرعون
 وَجَلَّ جَاهِدُهُ الْأَدْرَانُ فِي الْجَسَدِ مُضْعَةٌ إِذَا صَلَّيْتَ صَلِّمْ
 حرام است و آگاه با بر سر دست در آن گوشت پاره است هرگاه که نیک شد و نیک شد
 الْجَسَدُ كُلُّهُ وَإِذَا قَسَدَتْ نَسِدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ الْأَوْهَى الْقَلْبُ
 من همه و هرگاه که بد شد آن بد شود و بد است و آگاه با بر سر دست است
 عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ رَضِيَ قَالَ لِكُلِّ حَذٍّ وَحَدٍّ وَدَا اسْلَامٍ
 و گفت از ابو موسی اشعری که گفت هر چه را قنایت است و قنایت است و قنایت است اسلام
 الْوَزْعُ وَالْتَوَاضِعُ وَالصَّبْرُ الشُّكْرُ فَالْوَزْعُ مِلَاكُ الْأُمُورِ
 و هر چه را در همه و در همه کردن و در همه کردن است پس هر چه را در همه کردن است
 وَالصَّبْرُ النَّجَاةُ مِنَ النَّارِ وَالشُّكْرُ الْفَوْزُ بِالْجَنَّةِ وَدَخَلَ الْحَسَنُ
 و صبر کردن است که از آتش و از آتش کردن و صبر کردن است پس هر چه را در همه کردن است
 الْبَصْرِيُّ رَحِمَهُ اللَّهُ مَلَكَةً فَرَأَى غُلَامًا مِنْ أَوْلَادِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي
 بصیرت پس هر چه را در همه کردن است پس هر چه را در همه کردن است پس هر چه را در همه کردن است
 طَالِبٍ رَضِيَ قَالَ اسْتَدَّ ظَهْرَهُ إِلَى الْكَعْبَةِ بَعْظُ النَّاسِ قَوَّفَتْ
 طالبی که کرده است پشت خود را بسوی کعبه پس هر چه را در همه کردن است پس هر چه را در همه کردن است
 عَلَيْهِ الْحَسَنُ وَقَالَ لَهُ مَا مِلَاكُ الدِّينِ فَقَالَ الْوَزْعُ فَقَالَ
 بر حسن و گفت مراد را صیبت دارد دین پس گفت و هر چه را در همه کردن است پس هر چه را در همه کردن است
 مَا أَفَاءَ الدِّينِ قَالَ الْطَّمَعُ فَمَنْجَبُ الْحَسَنِ مِنْهُ وَقَالَ أَبُو بَرَاهِيمَ
 صیبت است دین پس گفت همه کردن است پس گفت که حسن را از او گرفتند پس از این
 بِنُ أَحْمَرٍ رَضِيَ الْوَزْعُ وَذَقَانٌ وَزَعٌ فَرَضِ الْوَزْعُ حَذٌّ وَفَوْزٌ
 بن ادرم پس هر چه را در همه کردن است پس هر چه را در همه کردن است پس هر چه را در همه کردن است
 الْفَرَضُ كَلْتُ عَنْ مَعَاصِي اللَّهِ وَوَزْعُ الْحَدِّ وَالْكَلْتُ عَنْ الشُّبُهَاتِ
 فرض بازماندن است از آن که از آن در همه کردن است پس هر چه را در همه کردن است پس هر چه را در همه کردن است

توضیح این حدیث در کتاب تفسیر القرآن و تفسیر سنن ابی داود و تفسیر سنن ابی حنبله و تفسیر سنن ابی یوسف و تفسیر سنن ابی نعیم و تفسیر سنن ابی شیبہ و تفسیر سنن ابی سعید و تفسیر سنن ابی حمزه و تفسیر سنن ابی حنبله و تفسیر سنن ابی یوسف و تفسیر سنن ابی نعیم و تفسیر سنن ابی شیبہ و تفسیر سنن ابی سعید و تفسیر سنن ابی حمزه

جمع البحار ذکر در ۱۲۰۰
 توضیح این حدیث در کتاب تفسیر القرآن و تفسیر سنن ابی داود و تفسیر سنن ابی حنبله و تفسیر سنن ابی یوسف و تفسیر سنن ابی نعیم و تفسیر سنن ابی شیبہ و تفسیر سنن ابی سعید و تفسیر سنن ابی حمزه

۴
 ۳۵۲
 ۱۲
 صحیح

القلعة والوزع في الخلوّة وكلمة حق عند من يخاف ويحيى

وقيل جاءت اخت بشر بن الحارث الحماري الى الامام احمد بن

حبل رجمة الله عليهما وقالت يا امامنا انزل علي سوطا

فمن بنا مشاعل الظاهرية ويقع الشعاع علينا فنجوز لنا القزل

في شعاعها فقال من انت عا قال الله قالت انا اخت بشر بن

الحارث فبكي الامام احمد ربه وقال من بينكم يجرم الودع لا

تغزني في شعاعها وقال علي العطار ربه مررت بالبصرة في بعض

الشوارع فلما مشيت في قعود وصبيان يلعبون نقلت الا

لستخون من هؤلاء المشائخ فقال صبي من بينهم هو لاء

المشائخ قل يدعهم نقلت هيبتهم وقيل ان مالك بن

دينار ربه مكث بالبصرة اربعين سنة فلم يصب له اذن ان يركب

من تمر البصرة ولا رطبها حتى مات ولم يدقه وكان اذا انفض

ولا زاد فيكم شيئا وقيل لا يذنب من اذكر ربه الا شرب من

ما ورنه فقال لو كان في دلو لشربت وقيل كان الحارث

اب داؤد لم يركب الا ربه

وكانت رجمة الله عليهما وقالت يا امامنا انزل علي سوطا فمن بنا مشاعل الظاهرية ويقع الشعاع علينا فنجوز لنا القزل في شعاعها فقال من انت عا قال الله قالت انا اخت بشر بن الحارث فبكي الامام احمد ربه وقال من بينكم يجرم الودع لا تغزني في شعاعها وقال علي العطار ربه مررت بالبصرة في بعض الشوارع فلما مشيت في قعود وصبيان يلعبون نقلت الا لستخون من هؤلاء المشائخ فقال صبي من بينهم هو لاء المشائخ قل يدعهم نقلت هيبتهم وقيل ان مالك بن دينار ربه مكث بالبصرة اربعين سنة فلم يصب له اذن ان يركب من تمر البصرة ولا رطبها حتى مات ولم يدقه وكان اذا انفض ولا زاد فيكم شيئا وقيل لا يذنب من اذكر ربه الا شرب من ما ورنه فقال لو كان في دلو لشربت وقيل كان الحارث اب داؤد لم يركب الا ربه

وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَسِيرٍ فَإِنَّ النَّاسَ فِي الطَّعَامِ عَلَى ثَلَاثَةِ أَصْنَافٍ
درست این بود و سوار پس مردم در طعام سه گونه اند
 مُتَقِي قَوْلِي وَبَدَأَ عَارِفٌ فَحَلَالَ الْمُتَقِي مَا لَيْسَ لِلخَلْقِ عَلَيْهِ
یکے پر ہیزگار است و یکے دے و یکے بدل عارف است پس حلال پر ہیزگار چیز است کہ نسبت بر خلق وارد
 بَعَّةٌ وَلَا لِلشَّرْعِ عَلَيْهِ مُطَابَقَةٌ وَطَعَامُ الْوَالِدِ الْحَقِّ الَّذِي هُوَ
حق روز شرع را پر و خواہی و طعام دلسے حقیق کہ پر ہیزگار است
 الزَّاهِدُ زَائِلُ الْهَوَىٰ مَا لَيْسَ فِيهِ الْهَوَىٰ بَلْ هُوَ حَزَنٌ بِأَمْرِهِ وَطَعَامُ
در شدہ صفت از ہوا سے نفس چیز است کہ نسبت دوسرے نفس بلکہ آن نفس جو موجودہ صفت و
 الْبَدَلِ لِلذَّيِّبِ هُوَ الْعَارِفُ الْمَفْعُولُ فِيهِ زَائِلُ الْإِرَادَةِ كَرَّةِ
بدل کردہ است و کار کردہ شدہ است در و خودہ صفت خواہی او دیگر
 الْقَدْرِ مَا لَمْ تَكُنْ لَهُ فِيهِ هِمَّةٌ وَلَا إِرَادَةٌ بَلْ فَضَّلَ كُلَّهُ مِنَ اللَّهِ
تقدیر الہی است کہ خودہ صفت در وقت و خواہی بلکہ فضل است ہمہ اورا از خدا سے
 عَزَّ وَجَلَّ بِزُدْقِهِ وَبَدَّلَ اللَّهُ وَرَبِّيهِ بِقُدْرَتِهِ الشَّامِلَةِ وَمَنْتَهُ
روز سے میدہد اورا در ہر سے میکند و تربیت میکند اورا بقدرت خود کہ در ہر طرفہ صفت
 الْعَامَّةِ وَمَنْتَهُ النَّافِدَةَ كَالطِّفْلِ الرُّضِعِ فِي حَجْرٍ أُمِّهِ
عام صفت ہوا حق اولہ دومہ صفت چنانچہ شیر حواہ
 الشَّفِيقَةَ فَمَا لَمْ يَحْقُقْ لَهُ الْمَقَامَ الْأَوَّلَ لَا يَصِلُ إِلَى الْمَقَامِ
ہوا حق صفت پس ہوا کو درست نہیں ہوا در اولہ صفت پس ہوا سے
 الثَّانِي وَمَا لَمْ يَحْقُقْ لَهُ الْمَقَامَ الثَّانِي لَا يَصِلُ إِلَى الْمَقَامِ الثَّالِثِ
تیسرے و چہم صفت ہوا در اولہ صفت دو سے پس ہوا سے
 فَطَعَامُ الْمُتَقِي شِبْهُهُ فِي حَقِّ زَائِلِ الْهَوَىٰ وَطَعَامُ زَائِلِ الْهَوَىٰ يَحْتَجُّ
پس طعام پر ہیزگار شہدہ صفت در حق اولہ در شدہ صفت ہوا ای نفس و طعام در شدہ ہوا صفت
 فِي حَقِّ زَائِلِ الْإِرَادَةِ وَالْهِمَّةِ كَمَا قِيلَ سَيِّئَاتُ الْمُتَقِينَ مِثْرَاتُ
در حق در شدہ خواہی و قصد چنانچہ گفتہ شدہ ہوا سے نزدیکیان تکھا سے
 الْأَبْرَارِ فَطَعَامُ الشَّيْخِ مَبِيحٌ لِلْمُرِيدِ وَطَعَامُ الْمُرِيدِ حَرَامٌ فِي حَقِّ
میکو کاران است پس طعام شیخ مباح است براسے مرد و طعام مرید حرام است در حق
 الشَّيْخِ لِصِفَاتِ حَالَتِهِ وَزَاهَاةِ رُبِّيَّتِهِ وَعُلُوِّ مَرَاتِلَتِهِ وَقُرْبِهِ مِنَ
لا محنت صفت بودن حال اورہ ہاں بودن مرید اورہ ہاں بودن مرید ہوا سے نزدیکی ہوا سے
 رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَمِنْ دَقَائِقِ الْوَزْرِ مَا نَقَلَ عَنْ كَثِيرٍ أَنَّهُ قَالَ كَذَبْتُكَ
حق دادہ ہاں کھا ہی پر ہیزگار سے چیز است کہ نقل کردہ شدہ صفت از کثیر ای گفتہ کہ کہ

در وقت این بود و سوار پس مردم در طعام سه گونه اند
 یکے پر ہیزگار است و یکے دے و یکے بدل عارف است پس حلال پر ہیزگار چیز است کہ نسبت بر خلق وارد
 حق روز شرع را پر و خواہی و طعام دلسے حقیق کہ پر ہیزگار است
 در شدہ صفت از ہوا سے نفس چیز است کہ نسبت دوسرے نفس بلکہ آن نفس جو موجودہ صفت و
 بدل کردہ است و کار کردہ شدہ است در و خودہ صفت خواہی او دیگر
 تقدیر الہی است کہ خودہ صفت در وقت و خواہی بلکہ فضل است ہمہ اورا از خدا سے
 روز سے میدہد اورا در ہر سے میکند و تربیت میکند اورا بقدرت خود کہ در ہر طرفہ صفت
 عام صفت ہوا حق اولہ دومہ صفت چنانچہ شیر حواہ
 ہوا حق صفت پس ہوا کو درست نہیں ہوا در اولہ صفت پس ہوا سے
 تیسرے و چہم صفت ہوا در اولہ صفت دو سے پس ہوا سے
 پس طعام پر ہیزگار شہدہ صفت در حق اولہ در شدہ صفت ہوا ای نفس و طعام در شدہ ہوا صفت
 در حق در شدہ خواہی و قصد چنانچہ گفتہ شدہ ہوا سے نزدیکیان تکھا سے
 میگو کاران است پس طعام شیخ مباح است براسے مرد و طعام مرید حرام است در حق
 لا محنت صفت بودن حال اورہ ہاں بودن مرید اورہ ہاں بودن مرید ہوا سے نزدیکی ہوا سے
 حق دادہ ہاں کھا ہی پر ہیزگار سے چیز است کہ نقل کردہ شدہ صفت از کثیر ای گفتہ کہ کہ

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ كَذَبَ بِي بَعْدَ مَوْتِي كَذَبَ بِي كَمَا كَذَبَ بِي فِي حَيَاتِي

تَخَلَّتْ بِهِ فَأَنَا مَطْلُوبٌ مُنْذُ مِتُّ فَضَلَّ وَلَا يَمُتُ الْوَرَعُ
 إِلَّا أَنْ تَرَى عَشْرَةَ أَشْيَاءَ فَرِيضَةٌ عَلَى نَفْسِهِ أَوْ مَا حَفِظَ
 اللِّسَانَ مِنَ الْغَيْبَةِ لِقَوْلِهِ تَعَالَى وَلَا يَغْتَبِ بَعْضُكُمْ بَعْضًا
 وَالثَّانِي الْأَخْبِتَابُ عَنْ سُوءِ الظَّنِّ لِقَوْلِهِ تَعَالَى اجْتَنِبُوا
 كَثْرًا مِنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلِقَوْلِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 وَالظَّنُّ فَإِنَّهُ الذَّنْبُ الْحَدِيثُ وَالثَّلَاثُ الْأَخْبِتَابُ عَنِ الشَّيْخِ
 لِقَوْلِهِ تَعَالَى لَا يَسْتَعْرِضُ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ وَلَا رَأْبُ عَيْنٍ لِلْبَصْرِ عَنِ
 الْحَارِثِ لِقَوْلِهِ تَعَالَى قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ بَعْضٌ مِنْ أَبْصَارِهِمْ
 وَالْحَامِسُ صِدْقُ اللِّسَانِ لِقَوْلِهِ تَعَالَى وَلَا تَقْلُبُوا قُلُوبَكُمْ
 بَعْضٌ مِنْ غَيْرِ قُلُوبِهِمْ وَأَوَّلُهَا أَنْ يَكُونَ لِقَوْلِهِ تَعَالَى عَلَيْكُمْ
 هَذِكُمْ لِلْإِيمَانِ وَالسَّابِعُ أَنْ يَنْفِقَ مَالَهُ فِي الْحَقِّ وَلَا يَنْفِقَهُ
 فِي الْبَاطِلِ لِقَوْلِهِ تَعَالَى وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ
 يَغْتَرِبُوا يَعْنِي لَمْ يَنْفِقُوا فِي الْعَصِيَةِ وَلَمْ يَمْنَعُوا مِنَ الطَّاعَةِ
 وَالثَّامِنُ أَنْ لَا يَطْلُبَ لِنَفْسِهِ الْعُلُوقَ وَالْكَثْرَ لِقَوْلِهِ تَعَالَى

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ كَذَبَ بِي بَعْدَ مَوْتِي كَذَبَ بِي كَمَا كَذَبَ بِي فِي حَيَاتِي

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ كَذَبَ بِي بَعْدَ مَوْتِي كَذَبَ بِي كَمَا كَذَبَ بِي فِي حَيَاتِي

السنحة
الكلية

التشويق

وصدق الصحابة

الاجماع

التوبة

۲۶۰

الغفران

مغيب

الاستعداد

مخالفة

مردودین

بیزسیاس

تج

تلك النار الاخرة نجعلها للذين لا يريدون علوا في الارض
 ان سره اسرت يفرحون سكرانهم كسائله را كه بنواهند سه درازه در زمین
 ولا فسادا والتاسع المحافظة على الصلوات الخمس في مواقيتها
 دن پر سے وہم بھجھائے کر دن بر نماز سے بھجھانہ در وقت سے ان
 ركوبها ويخودها لقوله تعالى حافظوا على الصلوات والصدقة
 بار كرم و سجود از جهت قول خدا سے تقم كمد ايسر نماز ما خاصه مناز
 الوسطى وقولوا لله قنين والعاشر الاستقامة على السنة
 میان یعنی خصم دستاود ستود برا سے خدا در حال كرمات كند انده در هم كسوا بود ان برام بجز
 والجماعة لقوله تعالى وان هذا صراطي مستقيما فاتبعوه
 در جماد سلیمان از جهت قول خدا سے تقاسم بر ستون اوست در حال كرمات است پس هر دو
 ولا تتبعوا السبل فتفرق بكم عن سبيله فصل ويجوز ان
 در هر سه كند راه را را پس بر كند كند شمارا از راه خدا در وقت بارگشت
 يتوب عن بعض الذنوب فان بعض الذنوب يمكنه التوبة
 الا باره كنان نا از باره كناه چون نوازند بارگشت کردن
 عن جميعها في حالة واحدة مثل ان يتوب عن الكبار وذنوب
 از هر كنان در وقت مانند كرم بارگشت كند از كنان بزرگ نماز
 الصغار يعلم ان الكبار اعظم عند الله واجلب
 كنان حوز از جهت داشتن اول كبر كبر بزرگست خود اعلا و با كبره ان نوز كند
 بسخطه ومقتبه والصغار وذنوبها في الرتبة اذ هي اقرب
 مرضب خدا سے راد و كند او را كنان بجز بجزه نزد افغان كبره در مرتبه از جهت كبره ان نوز
 الى تطرق العفو اليها فلا يستعمل ان يتوب عن الاعظم
 بوسه راه با فتن حشش خدا بوسه آنها پس حال بخت ايگه بركت كند ان بزرگ
 ثم اذا قوي الايمان واليقين في قلبه وظهرت انوار الهداية
 پس ترك چون قوت سكر و ايمان و يقين در دل او و هويد استود نور اهدايت
 وانشرح صدره للذاتية الى الله تعالى ترك حينئذ جميع
 دل كده بجزه سينه او از بوسه بركت بوسه خدا ميگزاره ان بتمام
 الصغار وقد قاتق الزلازل والشرك الخفي وذنوب القلوب
 كناه مسفره را و بار بپيماه كنان و شرك بمان و كناه دل را
 اجمع ومعاصي الحيات والمقامات بعد ذلك كلما رفع
 پر و كناه داسه حالها سے و مقامها را پس از ان همه و هي بر اند

لورا
نواز
مردودین

الْبَاقِي وَلَعَلَّ اللَّهَ بِرَأْيِ أَخَاةٍ فِي بَعْضِ مَعَاصِيهِ وَأَتْرَكَ لِأَجْلِ
وَأَجَاهِدْ نَفْسِي وَشَيْطَانِي فِي تَرْكِهَا يُعِينَنِي وَيُؤَيِّقَنِي وَيُجَلِّدُ
بَيْنِي وَبَيْنَ بَقِيَّةِ الْمَعَاصِي بِرَحْمَتِهِ وَلَوْ لَمْ يَكُنْ إِلَّا مَرَّةً عَلَى مَا قُلْنَا
لَمَا صَحَّتْ صَلَاةُ كُلِّ فَاسِقٍ وَلَا صَوْمُهُ وَلَا زَكَاةُ وَلَا حُجَّةٌ وَلَا
شَيْءٌ مِنَ الطَّاعَاتِ بَأَنْ نَقُولَ لَهُ أَنْتَ فَاسِقٌ خَارِجٌ مِنَ طَاعَةِ
اللَّهِ بِفُسُوقِكَ مُخَالَفٌ لِأَمْرِهِ فِعَالٌ أَنْتَ هَذِهِ لَعْنَةُ اللَّهِ تَعَالَى
فَإِنْ زَعَمْتَ أَنَّهَا تَبِيحٌ عَزَّ وَجَلَّ فَاتْرُكْ الْفِسْقَ فَإِنَّ أَمْرَ اللَّهِ فِيهِ وَاحِدٌ
وَلَا يَتَّصِرُ أَنْ تَقْضَى بِصَلَاتِكَ التَّقَرُّبَ إِلَى اللَّهِ مَا لَمْ تَتَّقِرْ
بِتَرْكِ الْفِسْقِ وَهَذَا كَمَا لَا يُقَالُ فَمَا هَذَا إِلَّا بِمِثَابَةِ مَنْ عَلَيْهِ
ذُنُوبٌ وَإِنْ لَرَجُلَيْنِ وَهُوَ قَادِرٌ عَلَى الْأَدَاءِ إِلَيْهِمَا فَأَدَّ أَحَدُ
الَّذَيْنِ دَيْنَ إِلَى أَحَدِهِمَا وَبِحَدِّ الْأَخْرِ وَحَلَفَ عَلَيْهِ مَعَ عَلَيْهِ ذَلِكَ
وَبِحَقِّقِهِ لَهُ فَلَا شَكَّ أَنْ ذِمَّتَهُ بِرَيْبَةٍ وَمَا قَدْ آذَى وَمُسْتَعْلَةٌ
بِمَا حَدَّ وَأَبَى فَكُنْ لَكَ مِنَ اطِّعَاءِ اللَّهِ تَعَالَى فِي بَعْضِ أَمْرِهِ
مُطِيعٌ لَهُ بِطَاعَتِهِ وَبِذَلِكَ عَصَاهُ فِي بَعْضِ نَوَاهِيهِ عَاصٍ لَهُ بِمَعْصِيَتِهِ
فَهُوَ مِلِّيٌّ نَاقِصٌ لِإِيمَانِ طَائِعٍ بِطَاعَتِهِ مُخَالَفٌ لَهُ بِمُخَالَفَتِهِ

باقی را در اسیر طاعت پرستند طاعت پرستیم اوراد در بعضی گنایا و میگذاریم آنها را از برای آنکه
 در جنگ سینه پیش خود را در شیطانی خود را در گذر شستن آنها پس باره گذر از خداوند تعالی در هر روز
 مسلمانین و ایمان یافته گشتن آن را بپوشانند خود را اگر کسی بود کار پروردگار گشت
 از آن دست باشد نماز هر گنایا و در روز و در زکوة و در حج و در
 آنچه جز از بندگی او باطل گشته شود مراد از ترک گنایا پس هر روز از زمان
 خدا بگناه خود مخالف فرموده او پس بندگی از هر چیز جدا است
 پس اگر گمان داری که آن بجز خدا راست پس بگذار گناه را پس بر سر کار خدا بگرد
 صورتش بجز اینگونه میماند نماز خود
 نزدیکی بسوی خدا تا آنکه نزدیک شود
 بگذار شستن گناه و این دو شرط است که گفته میشود پس است این گناها را که میگوید
 و این دو شرط مراد از آنست که ان لو انما است بر سر بیان بسوی ایشان بپوشانند
 دو شرط بسوی آن دو مرد و میگویند بپوشانند و میگویند که در هر روز از خداوند تعالی آن را بپوشانند
 و تعیین در شستن او مراد از آنست که هر گنایا که از هر گنایا که بر سر است
 مطهر است مراد از آنست که او چون نودا نکره در بعضی از فرموده است او گنایا که گنایا را از گنایا
 پس آن مسلمان است و اگر کسی است ایمان او در نماز و در است و بندگی خود گنایا که گنایا را از گنایا

عاص

سَخَطَهُ وَتَرَكَ الْعَلَّ بِمَا بَرَّضْنَاهُ وَبَعَثْنَا عَلَيْهِ الْعَفْوَ
عفت او بزرگ عمل کردن
تَعَزَّكَ الْإِمَامُ حَتَّى جَلَّ بِكَ كَرَمُهُ أَمَا سَمِعْتَهُ يَقُولُ
کس
عَزَّيْكُمْ الْإِمَامُ حَتَّى جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ وَعَزَّكُمْ بِاللَّهِ الْغُرُودُ وَقَالَ
بهرود نام او را که کتب در حدیث و تفسیر واد و عتبات سلطان و کوفت
اللَّهُ تَعَالَى قَدَانِي كَعَقْدِ لَمِنْ تَابَ وَالْمَنْ وَعَلَّ صَالِحًا لَشَمَّ
عادت
أَهْتَدَى وَقَالَ عَزَّ وَجَلَّ وَرَحِمْتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ وَفِيهَا كُنْهَاتُهَا
راه راست یافت و کوفت خدا در رحمت من در کوفت است هر چیز را بر سر از کفایت کوی
لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالَّذِينَ هُمْ يَا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ
مکس لاداکر بچہ کار سے میلند و میدهند زکوٰۃ و انکس انہ
فَا لَطْمَعُ فِي الرَّحْمَةِ وَالْبِحْتَةِ مِنْ غَيْرِ تَوْبَةٍ وَغَيْرِ تَقْوَى حَمَقٌ وَ
بسی امیدوار است از رحمت حق و است کے توبہ کے بغیر توبہ کار سے بجز دلس و
جَهْلٌ وَغُرُودٌ لَأَنَّهُمَا مَقْبَدَانِ بَهَائِنِ الْإِيْتِنِ وَقَالَ النَّبِيُّ
گواہ است و قرب را بر امان رحمت و بہت مطر از زبان توبہ و توبہ بجزان و ایت سالی بار
صَلَّى عَلَيْهِ إِنَّ الْمُؤْمِنَ مِنْ تَرِي ذُنُوبِهِ كَأَنَّهُ بِأَصْلِ جَبَلٍ يَخَافُ أَنْ
کوسلانی بسندگاہ خود را چاہتے کہ بہ بجز کو بہت متبر سے انہ
يَقَعُ عَلَيْهِ وَأَنَّ الْفَاجِرَ تَرِي ذُنُوبِهِ كَأَنَّهُ بِرَأْسِ جَبَلٍ يَخَافُ أَنْ
بچند بر و بر سر گناہ کار بسندگاہ خود را بجزان نکس کہے افتد بر سر او
يَقَعُ عَلَيْهِ وَقَالَ صَلَّى عَلَيْهِ إِنَّ الْعَبْدَ لِكَذِبٍ لِيَنْبَغِيهِ
کو و بچند بر سر بکس و کوفت بجزان
الْبِحْتَةِ فَقَالَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ وَكَيْفَ يَدْخُلُهُ الْبِحْتَةُ قَالَ يَكُونُ
اورا در بہت کھنت از ای بجز خدا
الذَّنْبُ تَصُبُّ عَلَيْهِ يَسْتَعْفِرُ مِنْهُ وَيَسْتَدْرِكُ عَلَيْهِ حَتَّى يَدْخُلَ
گناہ در پیش چشم او و امر من سے خواہ از او و پیمان جتو و بر او گناہی در او
الْبِحْتَةَ وَقَالَ صَلَّى عَلَيْهِ لَمَّا رَأَيْتُمْ أَحْسَنَ طَلَبًا وَلَا أَسْرَعَ لَادْرَاكَ
اورا گناہ در بہت و کھنت بجزان سے بجزان را بجزان اورا ہی جتو و بر او گناہی در او
مِنْ حَسَنَةٍ حَدِيثُهُ لِيَنْبَغِيهِ لِيَنْبَغِيهِ لِيَنْبَغِيهِ لِيَنْبَغِيهِ
از بچہ لڑ

عفت او بزرگ عمل کردن
کس
بهرود نام او را که کتب در حدیث و تفسیر واد و عتبات سلطان و کوفت
عادت
راه راست یافت و کوفت خدا در رحمت من در کوفت است هر چیز را بر سر از کفایت کوی
مکس لاداکر بچہ کار سے میلند و میدهند زکوٰۃ و انکس انہ
بسی امیدوار است از رحمت حق و است کے توبہ کے بغیر توبہ کار سے بجز دلس و
گواہ است و قرب را بر امان رحمت و بہت مطر از زبان توبہ و توبہ بجزان و ایت سالی بار
کوسلانی بسندگاہ خود را چاہتے کہ بہ بجز کو بہت متبر سے انہ
بچند بر و بر سر گناہ کار بسندگاہ خود را بجزان نکس کہے افتد بر سر او
کو و بچند بر سر بکس و کوفت بجزان
اورا در بہت کھنت از ای بجز خدا
گناہ در پیش چشم او و امر من سے خواہ از او و پیمان جتو و بر او گناہی در او
اورا گناہ در بہت و کھنت بجزان سے بجزان را بجزان اورا ہی جتو و بر او گناہی در او
از بچہ لڑ

نویس

دو

بسی

شانه
اس
بیا
لا
لا
قاری
یقارب
السلام
مفقود
بهر
۳۶۲
۲
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰

أَنَّهُ قَالَ إِذَا أَخْطَأَ أَحَدُكُمْ حَتَّى يَمْلَأَ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ نَدْوَةً

تَابَ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَهَذَا جَاءَ فِي الْخَيْرِ يَا ابْنَ آدَمَ لَوْ كَفَيْتَهُ

فَصَلِّ

الْخَيْرُ فِي ذَلِكَ وَرَوَى أَن عُبَيْدَ اللَّهِ بْنَ مَسْعُودٍ رَضِيَ مَرَدَاتٍ

يَوْمَ فِي مَوْضِعٍ مِنْ تَوَاحِي الْكُوفَةِ قَبْلَ الْفِتْنَةِ قَدِ اجْتَمَعُوا

فِي دَارِ بَيْتِ مَنْهُمْ وَهُمْ لَيْسَتْ تُونَ الْخَمْرُ وَمَعَهُمْ مَغْنَمٌ بَقَالَهُ

زَادَانِ كَانَ يَضْرِبُ بِالْعُودِ وَيَقْنَعُ بِصَوْتِ حَسَنِ فَلَمَّا سَمِعَ

ذَلِكَ عُبَيْدُ اللَّهِ بْنَ مَسْعُودٍ رَضِيَ قَالَ مَا أَحْسَنَ هَذَا الصَّوْتُ

لَوْ كَانَ بِقِرَاءَةِ كِتَابِ اللَّهِ تَعَالَى كَانَ أَحْسَنَ وَجَعَلَ رِدَاءَهُ

عَلَى رَأْسِهِ وَمَضَى فَمِعَ ذَلِكَ الصَّوْتُ زَادَانِ فَقَالَ مَنْ هَذَا

قَالُوا كَانَ عُبَيْدُ اللَّهِ بْنَ مَسْعُودٍ رَضِيَ رَضِيَ رَضِيَ رَضِيَ رَضِيَ رَضِيَ

قَالَ فَايِسْ قَالَ قَالُوا قَالَ مَا أَحْسَنَ هَذَا الصَّوْتُ لَوْ كَانَ بِقِرَاءَةِ

الْقُرْآنِ كَانَ أَحْسَنَ فَدَخَلَتْ الْحَيْبَةُ فِي قَلْبِهِ فَقَامَ فَضْرَبَ

بِالْعُودِ عَلَى الْأَرْضِ فَكَسَّرَهُ ثُمَّ أَسْرَمَ حَتَّى أَذْرَكَهُ وَجَعَلَ الْبُتْرُودَ

فِي عُنُقِ نَفْسِهِ وَجَعَلَ يَبْكِي بَيْنَ يَدَيْ عُبَيْدِ اللَّهِ فَأَغْنَقَهُ عُبَيْدُ

اللَّهُ

اللَّهُ

بشیر

اللَّهُ تَابَ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَهَذَا جَاءَ فِي الْخَيْرِ يَا ابْنَ آدَمَ لَوْ كَفَيْتَهُ
فَصَلِّ
الْخَيْرُ فِي ذَلِكَ وَرَوَى أَن عُبَيْدَ اللَّهِ بْنَ مَسْعُودٍ رَضِيَ مَرَدَاتٍ
يَوْمَ فِي مَوْضِعٍ مِنْ تَوَاحِي الْكُوفَةِ قَبْلَ الْفِتْنَةِ قَدِ اجْتَمَعُوا
فِي دَارِ بَيْتِ مَنْهُمْ وَهُمْ لَيْسَتْ تُونَ الْخَمْرُ وَمَعَهُمْ مَغْنَمٌ بَقَالَهُ
زَادَانِ كَانَ يَضْرِبُ بِالْعُودِ وَيَقْنَعُ بِصَوْتِ حَسَنِ فَلَمَّا سَمِعَ
ذَلِكَ عُبَيْدُ اللَّهِ بْنَ مَسْعُودٍ رَضِيَ قَالَ مَا أَحْسَنَ هَذَا الصَّوْتُ
لَوْ كَانَ بِقِرَاءَةِ كِتَابِ اللَّهِ تَعَالَى كَانَ أَحْسَنَ وَجَعَلَ رِدَاءَهُ
عَلَى رَأْسِهِ وَمَضَى فَمِعَ ذَلِكَ الصَّوْتُ زَادَانِ فَقَالَ مَنْ هَذَا
قَالُوا كَانَ عُبَيْدُ اللَّهِ بْنَ مَسْعُودٍ رَضِيَ رَضِيَ رَضِيَ رَضِيَ رَضِيَ رَضِيَ
قَالَ فَايِسْ قَالَ قَالُوا قَالَ مَا أَحْسَنَ هَذَا الصَّوْتُ لَوْ كَانَ بِقِرَاءَةِ
الْقُرْآنِ كَانَ أَحْسَنَ فَدَخَلَتْ الْحَيْبَةُ فِي قَلْبِهِ فَقَامَ فَضْرَبَ
بِالْعُودِ عَلَى الْأَرْضِ فَكَسَّرَهُ ثُمَّ أَسْرَمَ حَتَّى أَذْرَكَهُ وَجَعَلَ الْبُتْرُودَ
فِي عُنُقِ نَفْسِهِ وَجَعَلَ يَبْكِي بَيْنَ يَدَيْ عُبَيْدِ اللَّهِ فَأَغْنَقَهُ عُبَيْدُ
اللَّهُ

الرَّجُلِ أَذْنِبُ أَذْنِبِ أَذْنِبٍ فَدَخَلَ عَلَيْهِ مِنَ الْخَوْفِ مَا دَخَلَ
 لِي قَدْ أَذْنِبْتُ مِنْكَ كَذَا وَكَذَلِكَ أَسْأَلُكَ وَإِنَّ رَبِّي لَخَائِفٌ
 مِنْهُ هُوَ رَبِّي فَيَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ خَوْفِي أَشَدَّ مِنْ خَوْفِهِ فَتَابَتْ
 لِي اللَّهُ تَعَالَى وَأَغْلَقَتْ أَبَابَ عَنِ النَّاسِ وَكَبَسَتْ ثِيَابَ مَخْلِقَانَا
 وَأَقْبَلَتْ عَلَى الْعِبَادَةِ فَكَانَتْ فِي عِبَادَتِهَا مَا شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى
 فَقَالَتْ فِي نَفْسِهَا لِي لَوْ لَمْ تَهَيِّئْ لِي ذَلِكَ الرَّجُلَ لَعَلَّ يَتَزَوَّجَنِي
 فَكَأَنِّي عِنْدَهُ وَأَتَعَلَّمُ مِنْهُ أَمْرَ دِينِي وَيَكُونُ عَوْنًا لِي عَلَى عِبَادَةِ
 رَبِّي فَجَهَّزَتْ وَحَمَلَتْ مَعَهَا مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْخُدَمِ مَا شَاءَ اللَّهُ
 وَاشْتَهَتْ لِي نِكَاحَ الْفَرَزِيِّ وَسَأَلَتْ عَنْهُ فَأَجَبَهَا الْعَابِدَانَةُ
 قَدِمَتْ امْرَأَةٌ تَسْأَلُكَ عَنْكَ فَخَرَجَ الْعَابِدُ إِلَيْهَا فَلَمَّا رَأَتْهُ
 الْمَرْءُ كَسَفَتْ عَنْ وَجْهِهَا لَكِي يَعْرِفُهَا فَلَمَّا رَأَتْهَا الْعَابِدُ
 عَرَفَ وَجْهَهَا وَتَذَكَّرَ الْأَمْرَ الَّذِي كَانَ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا صَاحِبَ
 صَبِيحَةٍ فَخَرَجَتْ رُوحَهُ فَبَقِيَ امْرَأَةٌ حَزِينَةٌ وَقَالَتْ فِي نَفْسِهَا
 لِي خَرَجْتُ لِأَجْلِهِ وَقَدِمَاتُ فَهَلْ لَهُ أَحَدٌ مِنْ أَقْرَبَانِهِ يَحْتَاجُ
 إِلَيَّ امْرَأَةً فَقَالُوا لَهَا خُصَامُ لَكِنَّهُ مُعْسِرٌ لَا مَالَ لَهُ فَقَالَتْ
 لِي مَوْسَى

۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲

۳۷۵

الطائفان

میں

۱۳

تجزیہ

۱۴

۱۵

۱۶

رَهْبَةً مِنَ الْعِقَابِ كَانَ صَاحِبَ إِفَانَةٍ وَمَنْ تَابَ مُرَاعَاةً لِلْآخِرِ

از بخت خدای بوده است خداوند امانت و هر که بازگشت از گناه از جهت رعایت

الْآخِرَةِ فِي الثَّوَابِ أَوْ رَهْبَةً مِنَ الْعِقَابِ كَانَ صَاحِبَ أَوْبَةٍ

از جهت آرزوی ثواب در ثواب و نه ترس از عذاب بوده است خداوند امانت

وَقِيلَ لِلثَّوْبَةِ صِفَةُ الْمُؤْمِنِينَ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا

وگفته شد سه توبه صفت مؤمنان است گفتند پس خداوند عذر بطلان بازرگانی بود پس خداوند

أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ يُفْلِحُونَ وَالْإِنَابَةُ صِفَةُ الْأَوْلِيَاءِ الْمُتَّقِينَ

ای مؤمنان شاید که شادمان شوید و امانت صفت اولیای است که در دکان حق اند

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُنِيبٍ وَالْأَوْبَةُ صِفَةُ الْأَنْبِيَاءِ وَ

وآورد است بدل که امانت است و امانت صفت پیامبران است

الرُّسُلِينَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ وَقَالَ الْجَنِيدُ

رسولان زود عذر است تقاضای نیکو آئینده است ایوب برستی آن کرد و در پستی حق است و گفت

رَحِمَهُ اللَّهُ الثَّوْبَةُ عَلَى نِكَاحِ مَعَانَ الْأَوَّلِ بِنْدِ مَرُ وَالثَّانِي يَغْرُزُ عَلَى

رحم کند او را توبه برست و اول بیگمان شود بر گناه دوم نیت میکند

تَرْكِ الْمَعَاوِدَةِ لِأَنَّهَا تَهَيُّ لِقَاءَ اللَّهِ عَنْهُ وَالثَّلَاثُ يُسْعَى فِي آدَاءِ الظَّالِمِ

گذاشتن بازگشتن بر گناه از جهت بزرگتر است که در وقت خلاصی از او رسوم سے کند و در او است ستمهاست حق

وَقَالَ سَهْلُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الثَّوْبَةُ تَرْكُ التَّكْوِينِ وَقَالَ الْجَنِيدُ

وگفت سهل بن عبد الله توبه ترک تکوین است و گفت جنید

سَمِعْتُ الْحَارِثَ يَقُولُ مَا قُلْتُ فَطُ اللَّهُمَّ لِي إِسْأَلَكَ الثَّوْبَةَ وَ

شنیدم حارث را که میگفت گفتند هرگز ای خداوند ای برستی من میخواهم از توبه

لَكِنِّي أَقُولُ إِسْأَلَكَ شَهْوَةَ الثَّوْبَةِ وَقَالَ الْجَنِيدُ دَخَلْتُ عَلَى السَّرْدِ

لیکن من میگویم میسألت از توبه از تو و گفت جنید در آمدم بر سر سهیل

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَوْمَافِيَهُ مَنَعْتُهُ فَقُلْتُ لَهُ مَا لَكَ فَقَالَ دَخَلَ فَلَا

روز سهیل را دیدم و او را در گون مشاهده پس گفتم مراد او چیست مرا ترا میسألت و ما بودی

شَايِكَ فَسَأَلَنِي عَنِ الثَّوْبَةِ فَقُلْتُ لَهُ أَنْ لَا تَنْسَى ذَنْبَكَ نَعَارِضِي

جوانی پس پرسید مرا از توبه پس گفتم و او را اینکه در امورش گناه خود را پس از توبه

وَقَالَ بَلِ الثَّوْبَةُ أَنْ تَنْسَى ذَنْبَكَ فَقُلْتُ لَنْ أَمْرٍ عِنْدِي عَلَى مَا

وگفت بل توبه آنست که فراموش کنی گناه خود را پس گفتم که من نزد نیست بر طرف

قَالَ الْكُتَّابُ فَقَالَ لِمَ قُلْتُ لَأَنِّي إِذَا كُنْتُ فِي حَالِ الْجَفَاءِ فَقُلْتُ

گفت کتابت او را چون پرس گفتم سر سهیل چه گفت زیرا که من هر گاه در گناه بودم آدم را و حال بیخوش بودم و

زبان حق

ع

بصاحت

بیکباره

بجانب

منت

۳۸۱

ع

الغاف

سج

نور

ع

ع

كَيْفَ اسْمِي وَاصْبِحْ قَالَ يَحْيَى بْنُ مُعَاذٍ الرَّازِيُّ رَحِمَهُ اللَّهُ فِي مُنَاجَاةٍ
 كَجَوْدَتِهِ كَرِيمٍ وَجَوْدَتِهِ كَرِيمٍ كَقَوْلِهِ
 اللَّهُمَّ إِنِّي لَا أَقُولُ نَبْتَ وَلَا أَعُوذُ لِمَا أَعْرِفُ مِنْ خَلْفِي وَلَا أَضْمِنُ
 اسے بارھوا یا بیگویم کہ تو پر کردم و باز بیگویم کہ تو سے کہتا ہوں کہ میں نے اپنے پیچھے سے نہ کہا ہے اور نہ اپنے پیچھے سے ضمانت کرتا ہوں
 تَرَكَ اللَّهُ نُوبِي لِمَا أَعْرِفُ مِنْ ضَعْفِي لَمْ يَلْنِي أَقُولُ لَا أَعُوذُ لِكَلِمَةٍ
 ترک کیا اگرچہ ازہمت چیز سے کہ میں جانتا ہوں کہ وہ میرے لیے کمزوری ہے اور میں نے اپنے لیے نہ کہا ہے اور نہ اپنے لیے ضمانت کرتا ہوں
 أَمُوتُ قَبْلَ أَنْ أَعُوذَ قَالَ ذُو النُّونِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
 میری موت پہلے ہی ہو جائے گی کہ میں اپنے لیے دعا کروں کہ وہ میرے لیے کمزوری نہ ہو اور میں نے اپنے لیے نہ کہا ہے اور نہ اپنے لیے ضمانت کرتا ہوں
 أَفْلَاخٌ تَوْبَةُ الْكَذَّابِينَ وَقَالَ أَيْضًا رَحِمَهُ اللَّهُ حَقِيقَةُ التَّوْبَةِ
 کندن دل اور گناہ تو بہ درویشان بہت دکھتے ہیں ذوالنون میرے حقیقت تو بہ بہشت
 أَنْ تَضِيقَ عَلَيْكَ الْأَرْضُ بِمَا رَحِبَتْ حَتَّى لَا يَكُونَ لَكَ فِرَاقٌ
 کہ تنگ نہ ہو زمین پر تو بہ فراسے ان کہ اگر زمین جتنی بڑی ہے اسے تو بہ کبھی
 تَضِيقُ عَلَيْكَ نَفْسُكَ كَمَا أَخْبَرَهُ اللَّهُ تَعَالَى فِي كِتَابِهِ الْعَزِيزِ
 تنگ نہ ہو پر تو نفس تو بہ چنانچہ جز کر خدا سے تمہارے در کتاب بزرگ توبہ میں
 وَضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحِبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ
 و تنگ شد زمین پر ان کے مخالف از حد ہند نو زمین بڑی ہے ان و تنگ شد بر ایشان نفس
 وَظَنُّوا أَنْ لَا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِسَوْئِهِمْ وَقَالَ
 وہ اس وقت کہ گھمٹ پناہ از عذاب خدا مگر سوسے او پس رحمت کر خدا باریک ان تا وہ کہند وقت
 ابْنُ عَطَاءٍ رَحِمَهُ اللَّهُ التَّوْبَةُ تَوْبَتَانِ تَوْبَةُ الْإِنَابَةِ وَتَوْبَةُ
 ابن عطاء رحمت ہے توبہ دو کو بہشت لایہ انابت و توبہ
 الْإِسْتِجَابَةِ فَتَوْبَةُ الْإِنَابَةِ أَنْ يَتُوبَ الْعَبْدُ خَوْفًا مِنْ عِقَابِ رَبِّهِ
 استجابت ہے توبہ انابت بہشت کہ توبہ کہند سببہ از ترس عذاب خدا
 وَتَوْبَةُ الْإِسْتِجَابَةِ أَنْ يَتُوبَ حَيَاءً مِنْ كَرَمِهِ وَقَالَ يَحْيَى بْنُ
 و لایہ استجابت آنست کہ لایہ کہند ازہمت شرم از کرم حق و گھت سببہ بن
 مُعَاذٍ الرَّازِيُّ رَحِمَهُ اللَّهُ زَلَّةٌ وَاحِدَةٌ بَعْدَ التَّوْبَةِ أَقْبَمُ مِنْ سَبْعِينَ
 سببہ کہ کہ گھمٹ سببہ پس از توبہ بدتر سببہ از ہفتاد گناہ
 قَبْلِهَا وَقَالَ أَبُو عَمْرٍو وَالْإِنطَاكِي رَحِمَهُ اللَّهُ رَكِبَ عَلِيُّ بْنُ عِيسَى
 کہ پیش از توبہ بہت دکھتے ابو عمرو و انطاس کے سببہ سوار شد علی بن عیسیٰ
 الْوَزِيرِي فِي مَوْكِبٍ عَظِيمٍ فَعَمِلَ الْغُرَبَاءُ وَيَقُولُونَ مَنْ هَذَا فَقَالَتْ
 وزیر در لشکر بزرگ پس آغاز کردند مردم عزیز و بار کہ گھمٹتہ گھمٹتہ این بزرگ

۴
 لا تفرح
 نینوم
 بیا توبہ
 کاشفہ
 و استجاب
 رجا
 ۳۸
 استیصال
 ازین
 برکنند
 ۱۲
 نوح
 اللہ
 ۱۳
 ۱۴

يَكْفُرُ وَقَالَ سَهْلُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ لَا مَعِينَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا دَلِيلَ إِلَّا رَسُولُ
الکافر کہہ رہے تھے وگفت سہل بن عبد اللہ معیت کسی اور کے نہ ہے مگر خدا اور اس کے رسول

اللَّهُ وَلَا زَادَ إِلَّا التَّقْوَى وَلَا عَمَلَ إِلَّا الصَّبْرُ عَلَيْهِ وَقَالَ الْكِنَانِيُّ
خدا اور دینت کوئی اور نہ ہے مگر تقویٰ کا اور دینت کا کوئی اور نہ ہے مگر صبر کرنا اور گفتم کینانی

قَسَمْتُ الدُّنْيَا عَلَى الْبَلْوَى وَقَسَمْتُ الْجَنَّةَ عَلَى التَّقْوَى وَمَنْ لَمْ
قسمت کر دیا دنیا را بر بلوی و قسمت کر دیا جنت را بر تقوی و ہر کس کو

يَحْكُمُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ التَّقْوَى وَالْمُرَاقَبَةُ لَمْ يَصِلْ إِلَى الْكَشْفِ
جو حکم کرے اس کے درمیان خدا اور تقویٰ کے اور مراقبہ اگر نہ ہو تو کشف تک نہیں پہنچتا

وَالْمَشَاهِدَةُ وَقَالَ النَّصْرُ بَابِي التَّقْوَى أَنْ يَتَّقِيَ الْعَبْدُ مَا سِوَهُ
و مشاہدہ وگفتم نصر بابی تقویٰ ہے کہ غلام اپنے سوا کے کچھ سے ڈرے اور

تَعَالَى وَقَالَ سَهْلٌ مَنْ أَرَادَ أَنْ تَخْرُجَ لَهُ التَّقْوَى فَلْيَتْرِكِ الدُّنْيَا
وگفتم سہل کسی کو جسے نکلنے اور تقویٰ سے اسے نکلنے اور دنیا چھوڑنی چاہی

كُلَّهَا وَقَالَ النَّصْرُ بَابِي أَيْضًا مَنْ كَرِهَ التَّقْوَى إِشْتَقَ إِلَى
ہر چیز وگفتم نصر بابی نیز کسی کو جو تقویٰ سے نفرت کرے اسے دنیا سے نفرت ہوگی

مُفَاتِقَةِ الدُّنْيَا لِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ وَلَدَارِ الْآخِرَةِ جَيْرُ الدُّنْيَا
جو اپنے دنیا سے نکلے گا وہ دنیا سے نکلے گا اور خدا تعالیٰ فرماتا ہے کہ آخرت کی دولت دنیا کی دولت سے بہتر ہے

يَتَّقُونَ وَقَالَ بَعْضُهُمْ مَنْ حَقَّقَ فِي التَّقْوَى هَوْنَ اللَّهِ عَلَى قَلْبِهِ
کو ہر کس کو جو تقویٰ میں اللہ کی محبت کو اپنے دل میں رکھے

الْأَمْرَاضِ عَنِ الدُّنْيَا وَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ الرَّؤُوبُ بَابِي التَّقْوَى
روک دینے اور دنیا سے بچنے اور گفتم ابو عبد اللہ تقویٰ ہے

لِحَاشِيَةِ مَا يُبْعَدُكَ عَنِ اللَّهِ تَعَالَى وَقَالَ ذُو النُّونِ الْمِصْرِيُّ بِهِ
کہہ رہے تھے کہ وہ دور سے دور رہتا ہے اور خدا تعالیٰ سے بچنے اور گفتم ذوالنون مصر سے

الْمُتَّقِي مَنْ لَا يَدْنُسُ ظَاهِرَهُ بِالْمَعَارِضَاتِ وَلَا بَاطِنَهُ بِالْغَلَالَاتِ
تقویٰ ہے کسی کو جس کا ظاہر اور باطن دونوں کو نجس نہ ہو اور گفتم ابن عطاء

وَيَكُونُ وَاقِعًا مَعَ اللَّهِ تَعَالَى فَوَقَّفَ الْإِنْفِاقَ وَقَالَ ابْنُ عَطِيَّةَ
وہ اپنے ساتھ ساتھ ہوتا ہے اور انفاق کو روکتا ہے اور گفتم ابن عطیہ

الْمُتَّقِي ظَاهِرُهُ وَبَاطِنُهُ ظَاهِرُهُ مُحَاطَةٌ الْحُدُودِ وَبَاطِنُهُ
تقویٰ ہے کسی کو جس کا ظاہر اور باطن دونوں ظاہر ہوں اور گفتم ابن عطاء

الْبِتَّةُ وَالْإِخْلَاصُ وَقَالَ ذُو النُّونِ الْمِصْرِيُّ رَجِمَهُ اللَّهُ لَا عَيْشَ إِلَّا
بیت و اخلاص وگفتم ذوالنون مصر سے بیت زندگانی کوئی اور نہیں ہے

۴۰
 واپس لے کر آیا
 اور اس کے لئے
 ۴۱
 اور اس کے لئے
 ۴۲
 اور اس کے لئے
 ۳۸۹
 اسے خاندان
 صحیح علیہ
 عدول بالضم
 حیانت اور
 فی خلافت
 مع خلافت
 بعض چیز سے
 کہ باطنی
 غفلت سے

مع رجال يحسن قلوبهم للتقوى وتراخ بالذکر وقال ابو حفص
 التقوى في الحلال المحض لا غير وقال ابو الحسين الزنجاني مزان
 رأس ماله التقوى قلت لا تسن عن وصف وبنيه وقال الواسطي
 التقوى ان يتقي من تقواه يعني من ذنوبه تقواه وذوي ان
 ابن سيرين اشترى اربعين جبا سمنيا فاخرجه غلامه فاده من
 جبت فسئل من ابي جبت من الجباب اخرجه فقال لا اذريه
 فضبها كلها وذوي عن بعض الائمة انه كان لا يجلس في ظل
 بغيره غير مية ويقول جاء في الحدك كل قرص جرت فعا فهو رجا
 وقيل ان ابا سيرين غسل ثوبه في القمح او مع صاحب له فق
 صاحبه لعلق النياب على جذران الكروم فقال لا تغز الوند في
 جذر النار فقال تعلقه على البحر فقال لا انه يكسر الاغصان
 فقال تبسط على الاذخر فقال لا انه علف الدواب لا تستر هتمها
 جانبته ثم قلبه حتى حفت الجانبا الاخر وعن ابن ابي عمير
 انه قال بيت بكه تحت صخرة بين المقدس فلما كان بعض السيل

وفي بعض النسخ
 تباح بالذکر
 من الاذخر
 التقوى
 يعني من ذنوبه
 تقواه
 ذوي ان
 ابن سيرين
 اشترى اربعين
 جبا سمنيا
 فاخرجه غلامه
 فاده من
 جبت فسئل
 من ابي جبت
 من الجباب
 اخرجه فقال
 لا اذريه
 فضبها كلها
 وذوي عن
 بعض الائمة
 انه كان لا
 يجلس في ظل
 بغيره غير
 مية ويقول
 جاء في الحدك
 كل قرص جرت
 فعا فهو رجا
 وقيل ان ابا
 سيرين غسل
 ثوبه في القمح
 او مع صاحب
 له فق صاحبه
 لعلق النياب
 على جذران
 الكروم فقال
 لا تغز الوند
 في جذر النار
 فقال تعلقه
 على البحر فقال
 لا انه يكسر
 الاغصان فقال
 تبسط على
 الاذخر فقال
 لا انه علف
 الدواب لا
 تستر هتمها
 جانبته ثم
 قلبه حتى
 حفت الجانبا
 الاخر وعن
 ابن ابي عمير
 انه قال بيت
 بكه تحت
 صخرة بين
 المقدس فلما
 كان بعض
 السيل

في بعض النسخ
 التقوى
 يعني من ذنوبه
 تقواه
 ذوي ان
 ابن سيرين
 اشترى اربعين
 جبا سمنيا
 فاخرجه غلامه
 فاده من
 جبت فسئل
 من ابي جبت
 من الجباب
 اخرجه فقال
 لا اذريه
 فضبها كلها
 وذوي عن
 بعض الائمة
 انه كان لا
 يجلس في ظل
 بغيره غير
 مية ويقول
 جاء في الحدك
 كل قرص جرت
 فعا فهو رجا
 وقيل ان ابا
 سيرين غسل
 ثوبه في القمح
 او مع صاحب
 له فق صاحبه
 لعلق النياب
 على جذران
 الكروم فقال
 لا تغز الوند
 في جذر النار
 فقال تعلقه
 على البحر فقال
 لا انه يكسر
 الاغصان فقال
 تبسط على
 الاذخر فقال
 لا انه علف
 الدواب لا
 تستر هتمها
 جانبته ثم
 قلبه حتى
 حفت الجانبا
 الاخر وعن
 ابن ابي عمير
 انه قال بيت
 بكه تحت
 صخرة بين
 المقدس فلما
 كان بعض
 السيل

خَوْفٌ وَرَجْمٌ خِزْيَانٌ وَالْأَيْمُورُ وَتَأْكِيدُ الْجَمْعِ عَلَيْهِمْ قَالُوا عَزَّ وَجَلَّ

رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِيَلَا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرِّسَالِ

وَقَالَ عَزَّ مِنْ قَوْلِهِمْ إِنَّا أَنهَلَكْنَاكُمْ بِعَذَابٍ مِنْ قَبْلِهِ لَعَالُوا رَبَّنَا لَوْ

أَرْسَلْنَا إِلَيْنَا رَسُولًا لَتَكْفُرُنَّ بِهِ كَمَا كَفَرْتُمْ بِهِ مِنْ قَبْلُ أَنْ تَقُولَ لَوْ

كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ الرَّسُولِ كَمَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ الْأَنْبِيَاءِ

وَهَذِي ذُرِّيَّتِي وَمَنْ فِي الْأَنْبِيَاءِ نَسُوا اللَّهَ فَرِحَتْ بِهِ أُمَّهَاتُهُمْ وَمَنْ كَفَرَ

يَحْزَنُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَتُصَوِّرُ لَهُمُ الْأَعْيُنَ وَأَنْ يَنْصُرُوا اللَّهَ وَرُسُلَهُ

أَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَنْصُرُ مَن يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْإِيمَانِ إِنَّ اللَّهَ

يُحِبُّ الْمُؤْمِنِينَ قَالُوا نَحْنُ الْمُؤْمِنُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمُؤْمِنُونَ

قَالَ عَزَّ وَجَلَّ وَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمُؤْمِنُونَ

قَالَ عَزَّ وَجَلَّ وَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمُؤْمِنُونَ

قَالَ عَزَّ وَجَلَّ وَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمُؤْمِنُونَ

قَالَ عَزَّ وَجَلَّ وَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمُؤْمِنُونَ

قَالَ عَزَّ وَجَلَّ وَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمُؤْمِنُونَ

قَالَ عَزَّ وَجَلَّ وَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمُؤْمِنُونَ

Handwritten marginal notes in Persian script, including the number 395 and various annotations.

395

شيء قد شاهدته بريك صفة ما غاب عنك ويصيرك بما

تبصره بعينك ليفد بصر قلبك الى ما لا تبصر بعينك فبعض

قلبك ما خوطبت به من خيرا الكون وخيرا الدارين وغير معاملته

ملك الملوك فليس في الدنيا نعمة ولا شهوة الا وهي آموذج الجنة

وذوقها ثم من وراء ذلك فيها ما لا عين رأت ولا اذن سمعت

ولا خطر على قلب بشر فلو نهي العباد منها لم يندفعوا اتيك الايمان

لانهم لم يعقلوه ههنا ولا آوه وليس لها آموذج في الدنيا والجنة

مائة درجة واما وضعت منها ثلاث درجات الذهب والفضة

والتورث من وراء ذلك غير معقول ولا يحله العقول وكان لك

ما في الدنيا من الشدة والعذاب فهو آموذج دار العقاب ثم من

وذلك نبي لا يحله العقول من ألوان العذاب كل ذلك يخرج

لهم من غضبه ولا هزل الجنة من رحمة فكل من تناول من عسل

من دنياه ما ابرجه وشكره عليها ابديل له من الجنة ما يدق وهذا

في جنبه ومن تناول ما لم يبرح له فقد حرم نفسه حظها من الدجاء

ومن كذب بها حرم الجنة بما فيها اجمع فكل هزل الجنة عرايس

وسبى ودمع حانت اورا سحر در حداد انبش اچيز که در انت بر پس مر ابل برشت طر و صهاست و

در دنياي او چيزي ناله سها م کرده شده است مر اورا و طر بر اچيز جل عاده شده مر اورا برشت چيز که صهاست اين

در دنياي او چيزي ناله سها م کرده شده است مر اورا و طر بر اچيز جل عاده شده مر اورا برشت چيز که صهاست اين

۲۰۰

وَلَا تُرْوِيهَا فَاتٌ فَالْعَرَّاسُ لِلَّذِي دَعَا وَقَدْ لَكَ أَنْ رَبَّ الْعِزَّةِ

وطلماها و اگر خداوند در میانها پس عروصها از بهر خواهان من تمام است و آن ایست بر سر من حق قسم

بِنَحْمَانِهِ دَعَاهُمْ إِلَى دَارِ السَّلَامِ لِيَجِدَّ لَهُمْ أَيْدِيًا طَيِّبَةً وَأَعْمَارًا

خوادم و سنانها بسوی بهشت تا آنکه نیکو کند ایشانرا شتابی تازه دعوا

أَيْدِيَهُ وَالْوَالِدَاتُ لِلزَّوْجِ وَالصَّيْفَاتُ لِلزَّيَارَةِ وَكُلُّهُنَّ الْجَنَّةُ

بیشتر و طماها اگر خداوند از برای جفتهاست و میانها و از برای زیارت ایشان و مراد از بهشت را

تَكْلَافِي وَزِيَارَاتٌ فِيهَا بَيْنَهُمْ وَتُتَّخَذُ فِي مَوَاطِنٍ أَلْفَةً وَتُجْمَعُ

ملاقات و زیارت است در میان ایشان از جن گرفته در جاهای آرام و یکجا هستند

فِي ظِلِّ طُوبَى يَلْقَوْنَ الرُّسُلَ هُنَاكَ وَيَبْرُؤُونَ لَهُمْ وَبِحَاكِمِ الْمَلَائِكَةِ

در سایه درخت طوبی می بینند پیغمبران را آنجا و زیارت میکنند ایشانرا و مجلسهاست و لشکریان

فِيهَا بَيْنَهُمْ سَلَامٌ اللَّهُ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ وَأَسْوَاقٌ يَا تَوْهَاجًا يُخْبِرُونَ

در میان ایشان سلام خدا باد بر همه و بازار است که می آیند آن بهشت آن بازار را و

الصُّورَ وَهَذَا يَا مَنْ الرِّحْمَانِ فِي أَوْقَاتِ الصَّلَاةِ يُغْدَى وَيُزَارِعُ عَلَيْهِ

صورتها نیک و بسیار از خدا بیخاسته در وقت نماز و در نوبت برده میشود و ایشان

مِنْ أَلْوَانِ الْأَطْمَرِ وَالْأَشْرَبِ وَالْفَوَاكِهِ الْبَكْرَةَ وَعَسِيًّا أَرَا قَهْرَهُ

از خرد و پنهان و نوشیدنیها و میوه و بگاه و جنگاه مرتضای ایشان

زَادَةَ لَا مَقْطُوعَةَ وَلَا مَمْنُوعَةَ وَمَنْ يَذِيقَنَّ مِنَ اللَّهِ يَوْمًا يَوْمًا فَتَادَا

بسیار است بریده نشده است و باز بسته نشده و زیاد کرد شده است از خدا روز بروز پس نیک

أَنَّهُمْ بِالزَّيْدِ لَسُوا مَا قَبْلَهُ ثُمَّ لَمْ يَمْشُرْهُ بَحْرٌ حُونَ إِلَيْهِ فِي رِيَابِ

می آیند ایشانرا زیادتی و فراموش میکنند چیزی که پیش از وقت پیش از ایشانرا تا شاگاه است که می برانند بسوی او در ریاض

عَلَى شَاطِئِ نَهْرٍ الْكَوْنِ عَلَيْهِ خِيَامُ الدَّرِّ مَضْرُوبَةٌ وَكُلُّ خِيَمَةٍ سِتْرُونَ

که بر کناره جوی کوشش است بر آن خیمههاست مروارید زده شده است و بر خیمه سقف کرده است

مَيْلًا فِي عَرْضِ مِثْلِهِ مِنْ لَوْلَاهُ وَاحِدَةٌ كِبْرُهَا بَابٌ فِيهَا جِوَارٌ

در پهنائی مانند آن از یک دان مروارید کمیت او را در می در آن خمیر نیزان

عَبَقَاتٌ لَمْ يَنْظُرْ إِلَيْهِنَّ مَلِكٌ وَلَا أَحَدٌ مِّنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ مِنَ الْخُدَمِ

نور سوزاند که نمیدانند ایشانرا هیچ مرسته و نسیله از اهل بهشت از خدمتگاران

وَالْحُورُ وَهُوَ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ فِيهِنَّ حُذْرٌ حَسَانٌ وَذَا قَالَ اللَّهُ

و حور و آن قول خداوند است که فرمود در آن خمیرهاست کیلورویان حور و اندر و معنی فرمود خداست

لَهُنَّ حَسَانٌ فَمَنْ يَقُولُ أَنْ يَصِفَ حَسَنَهُنَّ ثُمَّ قَالَ تَعَالَى حُورٌ

بر ایشانرا حور و پس کسیت قادر بر این که بیان کند ایشانرا پس کسیت که فرمود حوران

بسیار است بریده نشده است و باز بسته نشده و زیاد کرد شده است از خدا روز بروز پس نیک می آیند ایشانرا زیادتی و فراموش میکنند چیزی که پیش از وقت پیش از ایشانرا تا شاگاه است که می برانند بسوی او در ریاض که بر کناره جوی کوشش است بر آن خیمههاست مروارید زده شده است و بر خیمه سقف کرده است در پهنائی مانند آن از یک دان مروارید کمیت او را در می در آن خمیر نیزان نور سوزاند که نمیدانند ایشانرا هیچ مرسته و نسیله از اهل بهشت از خدمتگاران و حور و آن قول خداوند است که فرمود در آن خمیرهاست کیلورویان حور و اندر و معنی فرمود خداست بر ایشانرا حور و پس کسیت قادر بر این که بیان کند ایشانرا پس کسیت که فرمود حوران

مَقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ قَبْلَكَ خَيْرٌهُ الرِّحْمَانِ اخْتَارَ صَوْرَهُنَّ الْحَمَانَ
 در چهارشنبه در مسجد پس آنها برگزیده خواهد شد اختیار کرده است صورتها
 بَيْنَ الصُّورِ بَدْعٌ مِّنْ سِحْرِ سَبِّ الرَّحْمَةِ فَإِذَا امْطَرَتْ امْطَرَتْ جُودًا
 ایشان از زبان صورتها جدا شد از ابراهیم رحمت پس وقتیکه میبارد آن ابر میبارد گنجان
 حَانَ عَلَى مَشِيئَةِ الْكَرِيمِ نُورٌ وَجُوهُهُنَّ مَن نُّورِ الْعَرْشِ تَضَرَّبَتْ
 نور بر روی ایشان است خدا بقدر نور روی ایشان از نور عرش است پس در شب است
 عَلَيْهِنَّ خِيَامٌ الَّذِي قَلَّمَ رِجْلَهُنَّ أَحَدًا مِنْهُنَّ خَلَقَهُنَّ فَهِنَّ مَقْصُورَاتٌ
 بر ایشان چیمهای سردارید پس ندیده است ایشان را هیچیک از آن حکام که آورده است ایشان را پس ایشان را
 فِي الْخِيَامِ مَقْصُورَاتٌ أَمِي حَيْسَنَ عَلَى أَرْوَاجِهِنَّ مِنْ جَمِيعِ الْخَلْقِ قَاهِلٌ
 در چهارشنبه خلق پس کرده شده اند بر صورتها خود از همه خلق پس اهل
 الْجَنَّةِ يَنْعَمُونَ فِي الْقُصُورِ مَعَ الْأَرْوَاحِ وَيَلْبَسُونَ فِي التَّعْمَةِ مَا
 بهشت است نعم و لذت میکنند در آن قصرها با جفتهای خود و در آن میکنند آن بهشت در آن
 تَشَاءُ اللَّهُ حَتَّىٰ ذَاكَ الْيَوْمِ الَّذِي يُرِيدُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ يُجِدَّ ذِكْرَهُمْ
 خواسته است خدا بقدر تا وقتیکه شود روزیکه میخواهد خدا بقدر اینکه نودید ایشان را
 رِغْمَةً وَرِزْقَةً نُودُوا فِي كَرَجَاتِ الْجَنَّةِ يَا أَهْلَ الْجَنَّةِ هَذَا يَوْمُ
 نعمت است و تا شامی که در آن روز در جبهه بهشتها ای اهل بهشت برسی این روز
 رِزْقَهُمْ وَسُرُورَتَهُمْ وَجَمُودَهُمْ فَاخْرُجُوا إِلَىٰ مَشْرِئِهِمْ فَيُخْرِجُونَ عَلَىٰ جُودٍ
 تا شامی و خوشی است و روز فراخی و در این است پس برانند بسوی تا شام خود پس می برانند بر ایشان
 الَّذِي قَالُوا يَا قَوْمِ مَنْ أَبْوَابِ مَدَائِنِهِمْ إِلَىٰ تِلْكَ الْمِيَادِينِ تَمَيِّزُونَ
 سردارید یا قوت از درهای شهرها خود بسوی آن میدانها؟ بهتر است میر میکنند
 عَلَىٰ تِلْكَ الْمِيَادِينِ إِلَىٰ تِلْكَ الرِّيَاضِ عَلَىٰ شَاطِئِ نَهْرِ الْكَوْثَرِ فَيَهْدِيهِمُ اللَّهُ
 بر آن میدانها تا آن باغها بر کنار جوی کوثر پس راه نمانند ایشان را تا
 إِلَىٰ مَنَازِلِهِمْ فَيَسِّرُ كُلَّ رَجُلٍ مِنْهُمْ مَعْدِنَهُمْ وَلَا بَابَ لَهَا فَتَصَدَّقُ
 بمنزلهای ایشان پس هر روی ابر سردی از ایشان نزدیک چه خود دوست در مرا بر این راه کرده شود
 الْخِيَمَةِ عَنْ بَابٍ وَذَلِكَ بَعَيْنٌ رَّبِّي اللَّهُ تَعَالَىٰ لِيَعْلَمَ أَنَّ التِّي فِيهَا
 نیمی از درسه و آن باره شدن و حضور چشم روشن ولی خدا خواهد بود تا آنکه از درستی آن نزدیک در آن نیمی
 لَمْ يُطْلِعْ عَلَيْهَا أَحَدٌ وَقَاءَ لِيَا قَدَّمَ اللَّهُ مِنَ الْوَعْدِ فِي دَارِ الدِّيَارِ خَيْرٌ
 مطلع شده است بر او هیچیک از جهت و فاکر آن چیز را که پیش یاد او خداست از وعده در سراسر دنیا و اگر
 قَالَ فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حَسَنَاتٌ ثُمَّ قَالَ تَعَالَىٰ حُورٌ مَقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ
 فرمود در آن چیمها برگزیده اند نیکو رویی بهتر از فرمود آیت مذکور حوران نگاه داشته شده در خیمهها

مقصورات در خیمهها
 در چهارشنبه در مسجد
 ایشان از زبان صورتها
 نور بر روی ایشان
 بر ایشان چیمهای سردارید
 در چهارشنبه خلق پس کرده شده اند
 بهشت است نعم و لذت میکنند
 خواسته است خدا بقدر تا وقتیکه
 نعمت است و تا شامی که در آن روز
 تا شامی و خوشی است و روز فراخی
 سردارید یا قوت از درهای شهرها
 بر آن میدانها تا آن باغها
 بمنزلهای ایشان پس هر روی ابر
 نیمی از درسه و آن باره شدن
 مطلع شده است بر او هیچیک از جهت
 فرمود در آن چیمها برگزیده اند

مقصورات در خیمهها
 در چهارشنبه در مسجد
 ایشان از زبان صورتها
 نور بر روی ایشان
 بر ایشان چیمهای سردارید
 در چهارشنبه خلق پس کرده شده اند
 بهشت است نعم و لذت میکنند
 خواسته است خدا بقدر تا وقتیکه
 نعمت است و تا شامی که در آن روز
 تا شامی و خوشی است و روز فراخی
 سردارید یا قوت از درهای شهرها
 بر آن میدانها تا آن باغها
 بمنزلهای ایشان پس هر روی ابر
 نیمی از درسه و آن باره شدن
 مطلع شده است بر او هیچیک از جهت
 فرمود در آن چیمها برگزیده اند

جَنَّهٍ عَدْنٍ فَارْتَجَّتْ اصْوَاتُ صُفْوَانٍ لَرُوحَانَتَيْنِ مِنْ بَابِ

بهشت عدن پس بلند شد آوازهای صفاهای روحانیان این در

جَنَّهٍ عَدْنٍ يَتَمَاجِدُ الْمَاجِدُ الْكَرِيمُ إِلَى دَرَجَاتِ الْجَنَّاتِ وَتَاكُرُ

بهشت عدن ببرزگی یا و گردن صغایر اگر بزرگ کریم است تا درجهای بهشتها دیگر آن شد

رِيحٌ عَدْنِيَّةٌ بِالْوَانِ الطَّيِّبِ وَالرُّوحِ وَالنِّسَمِ وَهُوَ نَسِيمُ الْغُرِّيَّةِ

بود بهشت عدن برنگارنگ خوشبویی و خوشی و باد خوشش آواز آن باد نزار و خوشش

وَسَطَرٌ عَلَى أُرْدَالِكِ نَوْزًا فَاشْرَفَتْ مِنْهُ رِيَاضُهُمْ وَخِيَامُهُمْ وَ

بلند شد بر پس آن فوری پس روشن شد از او باغهای ایشان و پهن و ایشان و

شَوَاطِي أُنْفَاهِمْ وَأَمْتَلَا كُلُّ شَيْءٍ مِنْهُمْ نَوْزًا ثُمَّ قَادَاهُمُ الْهَيْكَلُ

گزار را هر پناه، ایشان و پر شده بر همیز از آن نوز پستک نمار و ایشانرا بگیل

جَلَّ جَلَالُهُ مِنْ فَوْقِ نُورِهِمْ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيْ وَاقِبَاءِي

از بالا، سر ایشان سلام باد بر شما ای دوستان بن و اولیای من

وَأَصْفِيَاءِي يَا أَهْلَ الْجَنَّةِ كَيْفَ وَجَدْتُمْ مُتَنَزِّهًا هَكَذَا

و برگزیده من ای اهل بهشت چگونه یافتند شما متفریح گاه خوبها و این

يَوْمَكُمْ بِذَلِيلٍ يَبْرُؤُنا عِدَائِي طَلَبُوا يَوْمَ مَا مِنَ الدِّينِ الْبَدْدُ دُونَ

روز شما بدل بر روز دشمنان منت که طلب کرد روزی از دنیا تا آنکه نکلند

عَلَى أَنْفُسِهِمُ النَّعْمَةَ الَّتِي قَدْ كَدَرُوهَا عَلَى أَنْفُسِهِمْ لِحَبْرَةٍ

بر نفسهای خود نعمتی که تحقیق تیره کرده بودند آنرا بر نفسهای خود بچینی خود

وَتَشَقَّاهُمْ فَلَمْ يَبَالُوا مَا طَلَبُوا مِنَ اللَّذَّةِ وَخَسِرُوا فِي جَنبِ مَا

پس پرسیدند چیزی بر آن طلب کرده بودند از لذت و زبان کار شدند در بهلوی چیزیکه

طَلَبُوا فِي الْعَاجِلِ وَلَمْ يَتَصَبَّرُوا حَتَّى يَبَالُوا هَذَا الَّذِي أَعْدَدْتُمْ

طلب کردند در دنیا و صبر نکردند تا برسینند این چیزیکه که آماده کرده ام

فِي الْأَجْلِ لِأَهْلِ طَاعَتِي فَأَعْرَضْتُمْ عَمَّا لَكُمْ أَفْطَلُوا وَأَمْتَنَعْتُمْ لِي

در آخرت بچینی اهل طاعت را پس روگردانید شما از آنچه پیش آمدند بسوی او و بازانند شما از آنچه

فِيهِ تَنَافَسُ أَهْلُ الدُّنْيَا فَايَوْمَ رَيْنٌ وَفَوْنٌ وَبَالَ مَا تَنَافَسُوا فِيهِ

در آن رحمت اهل دنیا است پس امروز می چشمید زمانها عذاب چیزی که رحمت دهشتند در آن

وَتَشِيكًا مَا انْقَطَعَ بِهِ مَا طَلَبُوا مِنَ اللَّذَّةِ وَالنَّهْمَةُ فِي دَارِ قَنَاءِ

و طاعتی شدند چیزی بر آن قطع شد با آنچه طلب کردند از جهت لذت و مطبوت و سرمای کفایت

وَصَارُوا إِلَى الدُّرِّ وَالْمَوَانِ وَبِحِرْتِهِمْ يَبْتَصِرُونَ لِحَبْرَةٍ وَبِحِرْوَانِ

و گشتند بسوی تحواری در رسوالی و جزا داده شویید شما ببقای چیزی که صبر کردید شما بهشت را و حیروان

عبدالله بن عباس
 روایت کرده است که
 ای سزاوارترین
 ای سلطنت
 ای ای صفاهای ایشان
 در فتح حج بود
 ای ای صفاهای ایشان
 در فتح حج بود

۲۰۵

عبدالله بن عباس
 روایت کرده است که
 ای سزاوارترین
 ای سلطنت
 ای ای صفاهای ایشان
 در فتح حج بود
 ای ای صفاهای ایشان
 در فتح حج بود
 ای ای صفاهای ایشان
 در فتح حج بود

وَمَنْزِلَةٌ

وَمَنْزِلَةٌ هَا وَسَلَامًا وَهَذَا يَوْمٌ تَبْرُؤُكُمْ وَهَذَا يَوْمٌ زِيَارَتِكُمْ
 و نیز گاه را سلامی را و این روز نیز زیارت است و در این روز زیارت است
 فِي دَارِي فِي جَنَّةِ عَدْنٍ وَطَالَ مَا رَأَيْتُمْ فِي أَيَّامِ الدُّنْيَا فِي
 در سرای من در بهشت عدن و درازست هر که دیدم شما را در روزهای دنیا در
 مِثْلَ ذَلِكَ الْيَوْمِ مُشْتَغِلِينَ بِعِبَادَتِي وَطَاعَتِي وَاللَّذِينَ فَوَّنَ
 مانند آنچه در روز دنیا باشد مشغول بودید طاعت من و پرستش من و گرفتار من
 فِي هَوَاهِمِهِمْ وَلَعِبِهِمْ سُكَارَى حَيَارَى عَصَاةٍ مَهْمَرِدِينَ يَتَعَمَّوْنَ
 در بازی و لعب خود در حال که مستند حیران کهنگار گرفتارشان شرمساز کنند
 بِخَطَايَا الدُّنْيَا وَيَفْرَحُونَ بِتَدَاوُلِهَا بَيْنَهُمْ وَأَنْتُمْ تَرَاهُمْ فِي جَلَالِي
 با سبک دنیا و خوشحال میشوند بدست گرفتن آنها در میان خود و شما با سبکی میگردید بر من
 وَتَحْفَظُونَ حَدُودِي وَتَرْعُونَ عَهْدِي وَتَشْفَعُونَ عَلَيَّ حَقُونِي
 و نگاه میدارید حد من را و رعایت میکنید عهد مرا هم و مهربانانند که در بر حق من
 وَيَقْتَرِبُونَ بَابِي مِنْ أَبْوَابِ التَّيْرَانِ يَفْعَلُونَ لَهَا وَدُخَانَهَا
 و کشاد میشوند بر او از این جهت و منی از در است و در رخ پس سخت میشود بنام او و دود او
 وَصِرَاحُ أَهْلِهَا وَعَوِيْلُهُمْ لِيَنْظُرَ أَهْلَ الْجَنَّةِ مِنْ هَذِهِ الْجَانِسِ
 و زیاد اهل آن دوزخ و ناله ایشان تا آنکه می بینند اهل بهشت از این مجلسها بنگرند
 إِلَى مَا مَنَّ اللَّهُ بِهِ عَلَيْهِمْ فَيَزِدُونَ غَيْظَهُ وَسُرُورًا وَيَنْظُرُ أَهْلَ
 عطا کرده است خدا شوقی بر ایشان پس زیاد شوند آن اهل بهشت از روی رشک و خوشی و شنید اهل
 النَّارِ مِنْ تِلْكَ السُّعُونَ وَالْمَحَابِسِ فِي تِلْكَ الْأَفْلاكِ وَالْقِيُودِ لِيَنْظُرُوا
 دوزخ از آن بندگیان و زندانیان در آن طوفانها و در کجای من است سرت میریزند
 عَلَى مَا فَاتَهُمْ فَيَسْتَعِينُونَ بِوُجُوهِ أَهْلِ الْجَنَّةِ إِلَى اللَّهِ وَيَبَادُرُهُمْ
 بر چیز که فوت شد از آنرا و میروند بر روی اهل بهشت بسوی خدا ایستاده و نما میکنند تا سازند
 بِأَسْمَاءِهِمْ يَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ أُمَّةٌ إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ
 با نامهای ایشان پس میگردانند خدا شوقی بر سرستی یاران بهشت امروز
 فِي شَعْلٍ فَالْكُفُونَ هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلِّ عَلَى الْأَرْضِ نِكَاحُونَ
 در کار خوشحال از آن اهل بهشت و زنان ایشان در سایه و هم درختان بر سختی آنهاست که گشته اند
 لَهُمْ فِيهَا فَالْكُفَةُ وَكُلُّ مَا يَدْعُونَ سَلَامًا قَوْلًا مِنْ رَبِّ تَعَالَى
 هر چه ایشان در بهشت میخوانند و هر چه از ایشان میگویند همه سلام است بر ایشان در آن عالمی که گفته شده است
 وَأَمَّا نَوْمُ الْيَوْمِ أَيُّهَا الْجَرْمُونَ أَلَمْ أَعْهَدْ لَكُمْ بِبَيْتِي إِذْ مَرَرْتُمْ
 و دیدم ای مخلوق امروز ای کفار ایان ای عهد کرده بودم بپشت من ای سران آدمی که

و نیز گاه را سلامی را و این روز نیز زیارت است و در این روز زیارت است
 در سرای من در بهشت عدن و درازست هر که دیدم شما را در روزهای دنیا در
 مانند آنچه در روز دنیا باشد مشغول بودید طاعت من و پرستش من و گرفتار من
 در بازی و لعب خود در حال که مستند حیران کهنگار گرفتارشان شرمساز کنند
 با سبک دنیا و خوشحال میشوند بدست گرفتن آنها در میان خود و شما با سبکی میگردید بر من
 و نگاه میدارید حد من را و رعایت میکنید عهد مرا هم و مهربانانند که در بر حق من
 و کشاد میشوند بر او از این جهت و منی از در است و در رخ پس سخت میشود بنام او و دود او
 و زیاد اهل آن دوزخ و ناله ایشان تا آنکه می بینند اهل بهشت از این مجلسها بنگرند
 عطا کرده است خدا شوقی بر ایشان پس زیاد شوند آن اهل بهشت از روی رشک و خوشی و شنید اهل
 دوزخ از آن بندگیان و زندانیان در آن طوفانها و در کجای من است سرت میریزند
 بر چیز که فوت شد از آنرا و میروند بر روی اهل بهشت بسوی خدا ایستاده و نما میکنند تا سازند
 با نامهای ایشان پس میگردانند خدا شوقی بر سرستی یاران بهشت امروز
 در کار خوشحال از آن اهل بهشت و زنان ایشان در سایه و هم درختان بر سختی آنهاست که گشته اند
 هر چه ایشان در بهشت میخوانند و هر چه از ایشان میگویند همه سلام است بر ایشان در آن عالمی که گفته شده است
 و دیدم ای مخلوق امروز ای کفار ایان ای عهد کرده بودم بپشت من ای سران آدمی که

۲۰۶

و نیز گاه را سلامی را

غُصُونَهَا وَكَتَفَ عَنْهَا رِجْلَهُ عَزَّ وَجَلَّ وَذَقَهَا وَالْأَعْمَالَ
 طاهر و رواست و باز آمدن از حرامهاست خائیتناکے برکت دست و کردار است
الصَّالِحَةَ مَمْرَهَا وَذَكَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَحْسَبَنَّ
 نیک و بیوه دست و یاد کردن خداوند و بیضا دست و سر و سر و کلام و بیضا دست و بیضا
الشَّجْوَةَ وَلَا تَصَلِّ إِلَّا بِالْوَرَقِ الْأَخْضَرِ كَذَلِكَ لَا يَصْلِحُ إِلَّا لِلْإِسْلَامِ
 دست و صلوات ندارد مگر بر سر بر سر صلوات ندارد و اسلام
إِلَّا بِالْوَرَقِ الْأَخْضَرِ وَالْأَعْمَالَ الصَّالِحَةَ فَضْلٌ فِي صِفَةِ
 مگر باز آمدن از حرامهاست خائیتناکے و برگه دار است نیک در بیان صفت
النَّارِ وَمَا عَدَلَ اللَّهُ لَاهِلِهَا فِيهَا وَصِفَةُ الْجَنَّةِ وَمَا عَدَلَ اللَّهُ عَزَّ
 و نوح و چیز که بسیار است خدا را اول در آید در آن و در صفت بهشت و چیز که بسیار است در آن
وَجَلَّ لَاهِلِهَا فِيهَا عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
 ایله اول در آن مرویست از ابی هریره ر. ب. که گفت گفت رسول خدا ص
إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاجْتَمَعَ الْخَلَائِقُ لِيَوْمِ لَا رَيْبَ فِيهِ فِي
 و قیام باشد روز قیامت و میجا شوند خلایق هر روزی که نیست کتاب در آن در
صَعِيدٍ وَأَحَدٌ غَشِبَتْهُمُ ظِلْمَةٌ سَوْدَاءٌ لَا يَنْظُرُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا
 از زمین همواره نزد پوشیدن خلایق را تا آنکه سیه پس کسی بیند بعضی ایشان را
مِنْ شِدَّةِ الظُّلْمَةِ وَالْخَلَائِقُ قِيَامًا عَلَى صُدُورِ أَعْقَابِهِمْ وَيَبْكُهُمْ
 از سختی تاریکی و غمناکی ایشانند از بر پیش قدمهاست خود و میسای ایشان
وَيَبْنَؤُا رِجْلَهُمْ عَزَّ وَجَلَّ مَسِيرَةً سَبْعِينَ عَامًا قَالَتْ فَيَبْنَؤُهُمْ كَذَلِكَ
 و میسای برود و کار ایشان راه رفتن و سست و زرد و چهره پس میسای نجات ایشان که
إِذَا جَلَى الْخَلَائِقُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لِلْمَلَأَيْكَةِ فَأَشْرَقَتْ الْأَرْضُ بِنُورٍ
 تا گاه جلوه میکند آفریننده ملن تبارک تعالی مرفر شنکان را پس روشن شود زمین بنور
بَرِيهَا وَأَبْجَلَّتْ الظُّلْمَةُ فَعَسَى الْخَلَائِقُ كُلَّهُمْ نُورٌ ذُرِّيَّتِهِمْ وَاللَّيْلَةُ
 پروردگار خود و دور شود تاریکی پس نور شد خلایق را هر نور پروردگار ایشان نورشان
حَافُونَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ لِيَسْتَجِوْنَ بِجَمَادِيهِمْ وَيُقَدِّسُونَ لَهُ
 حلقه میکنند کرد عرش در آسمان که تسبیح میکنند تا بروردگار خود و تقدیس میکنند او را
قَالَ فَيَبْنَؤُهُمْ كَذَلِكَ قِيَامًا كُلَّهُمْ صَفْوًا كُلِّ أُمَّةٍ قَائِمَةٌ فِي
 زرد و چهره پس برین اوقات که خلایق ایشانند از هر سیه اند بر است ایشان در
نَاجِيَةٍ إِذَا آتَى بِالصُّحُفِ وَالْمِيزَانِ وَوَضِعَتْ الصُّحُفُ وَخُلِقَ
 گوشه تا گاه آورده میشود صیفا و تر از وی را و نهاده شود نام است و او چینه میشود

در این روز است که بر سر هر مسلمانی صد بار صلوات فرستند و در آن روز است که بر سر هر مسلمانی صد بار صلوات فرستند و در آن روز است که بر سر هر مسلمانی صد بار صلوات فرستند

در این روز است که بر سر هر مسلمانی صد بار صلوات فرستند

الميزان بيد ملك من الملكة برقعته مرة ويخضعه مرة
 ترازوی دوست فرشته از فرشتگان می برداردان خزودی را برهنه دست میکنند او را کنار
 اخروی قال فبئس ما هم كذلك كسف الغطاء عن الجنة قال لفت
 دیگر فرمودند که بئس ما هم كذلك کشف الغطاء عن الجنة قال لفت
 نهبت منها ريح فوجد المسلمون عرفها كالمسك وبينهم
 پس بوی از آن بهشت بادی پس مییابند مسلمان خود عبودی او همچو مسک و سیان ایشان
 وبينها مسيرة خمسمائة عام ثم كشف الغطاء من جهم فهبت
 و سیان بهشت راه پانصد سال است پستک دور شود برده از دوزخ این بود
 منها ريح مع دخان شديد فوجد الجرمون عرفها وبينهم وبينها
 از آن بادی با دود سخت پس مییابند گنایگان را بوی او سیان ایشان و سیان او
 مسيرة خمسمائة عام ثم حجى بها تقاد مؤتفة بسلسلة عظيمة
 راه پانصد سال است پس آورده شود او را در آن حال که کشیده میشود بر سینه بزرگ
 عليها تسعة عشر خازن من الملكة مع كل خازن منهم سبعون
 بر آن دوزخ سوهن کشنده نوزده خزینده دار از فرشتگان با هر خزینده دار ایشان باشد بقدر
 الف ملك أعوان له فيقودها كل خازن منهم مع أعوانه و
 هزار فرشته یاری دهند او را پس کشند آنها بر خزینده دار از ایشان با یاری دهند با خود و
 سائر الخزان مع أعوانهم يمشون عن يمينها وشمالها دور لها
 باقی خزینده داران از ایشان اند یاری دهند او را میروند از راستها و چپای او و پس او
 بكل ملك منهم لمقمع من حديد يصنعون بها قمشى
 در دست آن فرشته از ایشان باشد با چنگل که از این فریاد میکنند او را پس در آن میشود
 وكهاز فيزق شهيق ووعث وظلمة ودخان وتقعقع
 و مراوراد آردن دم است و بر آوردن یا آواز است همچو آواز اول هر دو آواز از هر دو صدای و دو و دوزخ بسیار
 وهب عالم من شدة غضبها على أهلها فينصونها بين
 و دمان بلند از سخنی غضب او بر اهل خود پس بر اینکند او را سیان
 الجنة والموقف فترفع طرفها فنظر إلى الخلائق ثم تحجب
 بهشت و جای ایستادن پس میبرد و چشم خود را آن دوزخ پس میبند بسوی طلائق پستک حل میکنند
 إليهم لتأكلهم فيجسسونها خزنها بسلاسلها فلو تركت
 بسوی اهل مرصات تا بجز او ایشانرا پس بند میکنند او را کجا میانان او بر بزمی آبی او را که رانده شود آن دوزخ بر آن
 على كل مؤمن وكاف فكماتارات أنها قد حبست عن الخلائق
 بر هر مؤمن و کافر پس هر گاه که دید که برستی او کجا برشته شد از طلائق

در وقت نزول فرشته از فرشتگان می برداردان خزودی را برهنه دست میکنند او را کنار
 دیگر فرمودند که بئس ما هم كذلك کشف الغطاء عن الجنة قال لفت
 پس مییابند مسلمان خود عبودی او همچو مسک و سیان ایشان
 و سیان بهشت راه پانصد سال است پستک دور شود برده از دوزخ این بود
 از آن بادی با دود سخت پس مییابند گنایگان را بوی او سیان ایشان و سیان او
 راه پانصد سال است پس آورده شود او را در آن حال که کشیده میشود بر سینه بزرگ
 بر آن دوزخ سوهن کشنده نوزده خزینده دار از فرشتگان با هر خزینده دار ایشان باشد بقدر
 هزار فرشته یاری دهند او را پس کشند آنها بر خزینده دار از ایشان با یاری دهند با خود و
 باقی خزینده داران از ایشان اند یاری دهند او را میروند از راستها و چپای او و پس او
 در دست آن فرشته از ایشان باشد با چنگل که از این فریاد میکنند او را پس در آن میشود
 و مراوراد آردن دم است و بر آوردن یا آواز است همچو آواز اول هر دو آواز از هر دو صدای و دو و دوزخ بسیار
 و دمان بلند از سخنی غضب او بر اهل خود پس بر اینکند او را سیان
 بهشت و جای ایستادن پس میبرد و چشم خود را آن دوزخ پس میبند بسوی طلائق پستک حل میکنند
 بسوی اهل مرصات تا بجز او ایشانرا پس بند میکنند او را کجا میانان او بر بزمی آبی او را که رانده شود آن دوزخ بر آن
 بر هر مؤمن و کافر پس هر گاه که دید که برستی او کجا برشته شد از طلائق

۱۱۱

و کلام

قَرَّ كُلُّ وَادٍ مِنْهَا مَسِيرَةَ سَبْعِينَ عَامًا وَكُلُّ وَادٍ مِنْهَا سَبْعُونَ
أَلْفَ شُعْبَةٍ فِي كُلِّ شُعْبَةٍ مِنْهَا سَبْعُونَ أَلْفَ مَعَارَةٍ وَفِي كُلِّ
مَعَارَةٍ سَبْعُونَ أَلْفَ شَوْقٍ فَكُلُّ شَوْقٍ مِنْهَا مَسِيرَةَ
سَبْعِينَ عَامًا فِي جَوْفِ كُلِّ شَوْقٍ مِنْهَا سَبْعُونَ أَلْفَ ثَعْبَانٍ فِي
شَدْرِ كُلِّ ثَعْبَانٍ مِنْهَا سَبْعُونَ أَلْفَ عَقْرِبٍ لِكُلِّ عَقْرِبٍ مِنْهَا
سَبْعُونَ أَلْفَ نِقَارَةٍ فِي كُلِّ نِقَارَةٍ ثَلَاثَةُ سِتْمَ لَا يَنْتَعِي الْكَافِرُونَ
الْمُنَافِقُ حَتَّى يُوَافِيَ ذَلِكَ كَلِمَةً قَالَتْ فِيمَا اخْتَلَفَتْ جَاثُونَ
عَلَى رُكْبِهِمْ وَجَهَنَّمُ نَخْطَرُ مَا يَخْطُرُ الْجَحْلُ الْمُغْتَمِرُ قَالَتْ فَيَأْتِيهِ
مُنَادٍ بِصَوْتٍ عَالٍ يَقُولُ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا وَاصْبِرُوا لِلْأَعْيُنِ
وَالصَّاخِرُونَ لَكُمْ عُرْضَةٌ رَدَدْتُمْ فِيهَا الْمُظَلَمُونَ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ
الثَّانِيَةَ فَيَمَادُ لَتِ الْأَرْوَاحُ وَالْأَجْسَادُ وَظَهَرَتِ الْأَجْسَادُ عَلَى
الْأَرْوَاحِ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ عُرْضَةٌ عَالِي اللَّهِ الثَّالِثَةَ فَطَارَتِ الْعُتَمَةُ نَوَافِعُ فِي
أَيْدِي الْخَلْقِ نَمَسَ أَوْفَى كَتَبَهُ بِمَنِيهِ وَمِنْهُمْ مَنْ أَوْفَى كِتَابَهُ لِيَمْلَأَهُ
وَمِنْهُمْ مَنْ أَوْفَى كِتَابَهُ وَرَأَى ظَهْرَهُ فَمَاذَا الَّذِينَ أَوْفَى كِتَابَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ
فَاعْطَوْا نُورًا مِنْ نُورِ رَبِّهِمْ وَهَتَمُوا لِلْمَلَائِكَةِ بِكُرَامِهِمْ فَجَاءُوا

در هر شب اذان و شهادت باه
 هفتاد سال است و هر روز وادی با اذان هفتاد
 هزار سال است در هر شام اذان هفتاد هزار سال است و در هر
 سال اذان هفتاد هزار سال است هر سال اذانها راه
 هفتاد سال است در هر سال اذان هفتاد هزار سال است در
 هر جانب دین هر اذان هفتاد هزار سال است هر روز با اذان
 هفتاد هزار سال است در هر روز است که هر روز است هر روز است هر روز
 منافق حتی یوای ذلک کلمه قال فیما اختلفت جاثون
 منافق تا برسد این تا فرمود چنانچه در بیان اوقات که ظاهر است استاده اند
 بر زانوی خود و حال کرد و روح منظر است و عمل کند چنانچه عمل میکند هر روز است فرمود چنانچه در بیان است
 منادی بصوت عالٍ یقولو یا ایها الذین آمنوا و اصبروا للاعین و الصاخرون لکم عرضة رددت فیها المظلمون لم ینک لهم
 در کلمه به اذان بلند پس بخیزند پیشا بران و صدیقان و شهیدان
 و الصاخرون لم ینک لهم عرضة رددت فیها المظلمون لم ینک لهم عرضة رددت فیها المظلمون لم ینک لهم
 در صامان پستک پیش آورده میشود علاجین پس در لی که باز گردانیده میشود در آن علاج پستک عرض کرده شود
 عرض و بیم پس عمل باید که برسد ارواح و تنها و غالب می آیند تنها بر
 ارواح لم ینک لهم عرضة رددت فیها المظلمون لم ینک لهم عرضة رددت فیها المظلمون لم ینک لهم
 روحها پستک عرض کرده میشود بر خدا انتم سویم پس بخیزند صدیقان می آیند در
 ایدی الخلق نمس اوفی کتبه بینه و منهم من اوفی کتابه لیماله
 در شامی خلق پس بعضی از ایشان از کتابی که داده شود و را میخیزد پست است و بعضی از ایشان کتابی که داده شود
 و منهم من اوفی کتابه و رآه ظهره فاما الذین اوفی کتابهم بایدیهم
 و بعضی از ایشان کتابی که داده میشود صدیقان پس پست او اما کسانی که داده شده است صدیقان پس پست
 فاعطوا نوراً من نور ربهم و هتَموا للملائكة بکرامتهم فجاءوا
 پس داده شدند نور می از نور پروردگام ایشان و مبارکباد می میدهند ایشان از نور همان پروردگام ایشان پس که شدند

۱۵

اني كثيرهم فهم كما سفت بالهم سبي ظنهم شديد رغبهم كثير
 در صيغه ام و خود پس ایشان تیره است و لها می ایشان هم است همان ایشان سمت است هم از ایشان بسیار است
 همهم منكبته رؤسهم خاشعة ابصارهم خاضعة رقابهم
 انده ایشان ملکوت سرای ایشان چیزی است چشمهای ایشان فرو و افکنده کرده های ایشان
 بشارقون النظر على نارهم لا يرتد اليهم طريفهم لا تم حابينوا
 می دروند نظر بسوی ایشان باز نگردد بسوی ایشان طریف ایشان را بر سر ایشان در بند
 انما عظيمما كبريا مغطعا جليلة اطام ما مكر با مفرغا مبر عبا
 کار سے بزرگ گمان ترساننده بزرگ غالب بر هر عاقل کبریا سمعت هم از بنده که کبر و مغرور است
 مخزنا مغسقا مهابا للقلوب وللعيون منكبها فاقرو ابا العيون
 خوار کننده انده ازده و لها با و بر شمایا براننده کبریا از روز بندگی
 ليربهم واغترقوا بدين نوبهم وكان اغترافهم عليهم نارا وعارا
 سر در در کار خود را در قبول کرده مگر آن خود را و بود است هم از ایشان بر ایشان آتش و ستم
 و مخزنا و شقاء و لا زاما و سخطا قال بئيم القوم بين يدي
 واذا همی و در ستم و لازم کرده اندین بر ایشان محبت را و غضب فرموده هم برین رسبان اوقات قوم هم
 و ربهم غم و جل جاثون على ركبهم ين نوبهم مغترقون زرقا
 پروردگار خود ایشان را بر ناله خود بگناهان خود هم از آن کشنده که بود است
 اعينهم لا يضررون هاروية قلوبهم فلا يعقولون من خفة
 چشمهای ایشان که نمی بیند افتاده است و لها می ایشان پس میدانند چه نرسد ماه بر زنده است
 اوصا لهم فلا يتكلمون منقطعة ازخامهم فلا يتواصلون
 بند های ایشان پس سخن نمی شنوند بریده است در همای ایشان چون بوند شکند تا که بر هر را
 فلا انساب بينهم يومئذ ولا يتساءلون اصبينوا في انفسهم
 پس نیست نهاد در میان ایشان این روز می رسد که کبریا رساننده شده است ایشان را نسبت در همای
 فلا يتجارتون ويسألون الرجعة فلا يجابون قد ايقنوا بما
 پس اصلاح نمی پذیرند و می خواهند بازگشت را پس جواب نمی نمایند تحقیق یعنی کرده اند
 كانوا يكنون فهم عجايز لا يروون و حيايم لا يتبعون
 بوده اند دروغ سیدانشان و را بر ایشان شده اند که سیراب میشوند و کرسنه سیر میشوند
 و عراة لا يكسبون مغلوبون لا ينصرفون في رزق مسلوبون
 برهنه نمی پوشند مغلوب اند یا می داده میشوند اند و مثال اند تا باج کرده شده اند
 محسوزون انفسهم و اهلهم و اموالهم و مكاسبهم قال
 زبان کرده شده اند در همای خود قابل خود و لها می خود و کسبهای خود فرموده سپهر

له جان بسیار
 انظار ایشان
 بشارقون النظر على نارهم
 انما عظيمما كبريا
 مخزنا مغسقا مهابا
 ليربهم واغترقوا
 و مخزنا و شقاء
 اعينهم لا يضررون
 اوصا لهم فلا يتكلمون
 فلا انساب بينهم
 فلا يتجارتون
 كانوا يكنون
 و عراة لا يكسبون
 محسوزون انفسهم

تَبَيَّنَ الْقَوْمَ لَكَ إِذْ أَمْرَ اللَّهُ نَعَالِي خَزَنَةَ جَهَنَّمَ أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا
 پس در اوقات که قوم همچنان اند نگاه امر کند خدا بپایگاهان دو فرخ را از ایشان بر ایشان از ان دور
وَمَعَهُمْ أَعْوَانُهُمْ وَأَنْ يَحْمِلُوا أَدْوَانَهُمْ مِنَ السَّلَاسِلِ وَالْأَقْلَابِ وَالْمَقَامِ
 و یاری دهند به ایشان و اینکه بردارند آلتها سه خود از زنجیرها و طوقها و چنگلها
فَكَرِهُوا خُرُوجًا مِنْهَا عَلَى نَاحِيَةٍ يَنْتَظِرُونَ بِمَا يُؤْمَرُونَ قَالَ فَلَمَّا نَظَرَ
 پس هر چه میسر بود پس بر اینند منتظران از ان دور بپوش میباشند و میباشند چه امر کرد و شنید پس هرگاه که نظر از
لَيْسَ لَكُمْ الْأَشْفِيَاءُ وَعَايِنُوا وَأَنفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ لَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّالِفَاتِ
 بسوی ایشان بر شکیان و دریند بندگان خدا ایشان و جاوای ایشان را از در حد و دستهای خود را بر خود و در
أَنفُسِكُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاكُمْ يَتْلُونَ وَأَنفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ لَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّالِفَاتِ
 سر آلتها خود را و از باد و زلزله بپاشند و در آن شده است که میباشند ایشان و از رویه با آنها میباشند
وَيُؤْتِيهِمْ مِنْ كُلِّ خَيْزٍ يُقُولُونَ خُذْهُم مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ لَكُم بِمَا كَفَرْتُمْ حُرَّةً وَأَسَدًا لَكُمْ فِيهَا جُنُودٌ أَلَمْ يَكُنْ فِي سُلْطَانِنَا مَا يَدْعُونَ
 و تا اسیر شدند از هر سبیلی پس سبیلی را از خدا بپوشی که بر ایشان از هر چه شنید در روایه های ایشان پس از ان دور
لَمْ يَكُنْ فِي سُلْطَانِنَا مَا يَدْعُونَ قَالَ فَمَنْ نَسَأَ اللَّهُ أَنْ يُلَاقِيَهُ فِي تِلْكَ
 دستر کرد زنجیرها و سخت بر بندید ایشان را گفت چه میسر پس کسی را که خواست خدا نیتالی اینک بیند از او آنها را در
الْأَطْبَاقِ دَعَا خُرُوجًا مِنْهَا فَقَالَ لَهُمْ خُذُوا مِنْهَا بِأَيْدِيكُمْ وَأَكْلُوا مِنْهَا رَغَدًا وَأَكْلُوا مِنْهَا رَغَدًا وَأَكْلُوا مِنْهَا رَغَدًا وَأَكْلُوا مِنْهَا رَغَدًا
 پس هر دو روز خوانند نگاهها ان نگاهها بر خود ایشان را پس هر چه شنید در روایه های ایشان پس از ان دور
مِنْهُمْ سَبْعُونَ مَلَكًا نَسُوا وَأُوتُوا نَافَهُمُ وَالْأَخْلَاقَ النِّقَالَ
 ایشان از ایشان هفتاد و هفتاد پس سخت کردن بند به ایشان بود که در اندیشه طوقها و کربان
فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلْسِلَ فِي مَنَاقِبِهِمْ فَخَنَقُوا وَجَمَعُوا بَيْنَ رُؤُسِهِمْ
 در گردنهای ایشان و زنجیرها و در سوراخهای ایشان پس هر چه شنید در روایه های ایشان پس از ان دور
وَأَقْبَلَهُمْ مِنْ دَرَاءٍ مُظْهِرٍ لَهُمْ فَنَكَّرَتْ صُدُوقَهُمْ قَالَ فَلَمَّا فَعَلَ
 و پیکر ایشان از پشت ایشان پس شکست ایشان را ایشان خنود و چیزها را نگاه کرد و دید
ذَلِكَ بِهِمْ تُخَصَّصَتْ بَصَارُهُمْ فَانفَخَتْ أَوْدَابُهُمْ وَأَخْرَجَتْ
 آن صفات ایشان بخیر شد چشمها به ایشان و آن اسیر که برای گردن ایشان و سخت
أَبْصَارَهُمْ وَقَالُوا وَبِمَا كَفَرْنَا هَذَا وَنُصِّرُكُمْ عَلَى الْأَفْئِدِ فِي يَوْمٍ يُخَوِّفُ
 گشتند ایشان چشمها در در کرده شد از نگاههای ایشان بد و طوقها و طوقها در سر ایشان
فَعَلَتْ مِنْهَا أَرْبَعًا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ فَأَصَابَتْكُمْ فِي جُلُودِهِمْ حَمِيٌّ وَقَعَتْ عَلَى
 پس چو شد از ان دور و آنچه به ایشان پس سخت آن حشر بر هر سبیلی ایشان تا آنکه افتاد بر
أَقْدَامِهِمْ فَتَسَاوَعَتْ مِنْهَا جُلُودُهُمْ وَأَخْضَرَّتْ مِنْهَا لُحُومُهُمْ
 پایش ایشان پس سخت آن حشرها میباشند و سبز کننده شد از ان گشتنهای ایشان

این کتاب است از کتابهای قدسیه
 در شرح این آیات و تفسیر آنها
 از مفسرین مشهور
 در شرح این آیات و تفسیر آنها
 از مفسرین مشهور
 در شرح این آیات و تفسیر آنها
 از مفسرین مشهور

این کتاب است از کتابهای قدسیه
 در شرح این آیات و تفسیر آنها
 از مفسرین مشهور

يَا كَلُونَ عَلَى نُفُوسِ تِلْكَ الْجِبَالِ أَلَكُم مِّنَ الزُّقُوفِ مَظَاهِرٌ حَرَّارَتْهَا
 که بخورند بر سر آن کوهها لغت از زقوم که ظاهر است گرمی او
شَدِيدَةٌ حَرَّارَتْهَا كَثِيرٌ شَوْكُهَا قَالِ فَبَيْنَمَا هُمْ يَمْضَغُونَ أَكْبَتَهُمْ
 وسخت است سخته او بسیار است خار او فرمود و پیوسته بر همان او قاربان ایشان همانند زقوم در روز
تِلْكَ إِذْ أَتَاهُمُ الْمَلَكَةُ يَضْرِبُونَكَ بِمَقَامِعِهِمْ فَتَكْثُرُ عِظَامُهُمْ
 تاگاه می آید ایشان را فرشتگان سیزده ایشان بچکبای که ایشانند پس شکستند عظام آنها را ایشان
لَمَّا أَخَذُوا بِأَرْجُلِهِمْ فَأَلْقَوْهُمْ فِي جَهَنَّمَ فَهَوَّ ذَا عَلَى نَفْسِهِمْ مَقْدَارٌ
 پس که بگیرند با آید ایشان را از انداز ایشان در روزم پس فرو برد بر سر است آن مقدار
سَبْعِينَ عَامًا مِّن قَبْلِ أَنْ نُنْفِذَ فِي شِعَابِهَا قَالِ فَمَا تَقَارُّونَ فِي
 هفتاد سال راه از پیش از که قرار گیرد در درای آن کوه فرمود و پیوسته بر آن قرار گیرد
شِعَابِهَا حَتَّى يَنْزِلَ لِكُلِّ إِنْسَانٍ مِّنْهُمْ سَبْعُونَ جَلْدًا قَالِ وَأَكْتُم
 درای آن کوه تا آنکه برسد در هر آدمی از ایشان هفتاد پوست فرمود و پیوسته بر او ایشان
تِلْكَ فِي أَنْوَابِهِمْ لَا يَسْتَطِيعُونَ أَنْ يَسْبِغُوا قَالِ لَجَمْعٍ إِلَّا كَلِمَةٌ
 این در نوای آنهاست در نوای ایشان نمیتواند فرو برد آنرا فرمود و پیوسته بر سر میشود لغت
وَالْقَلْبُ عِنْدَ الْخَلْقِ مُعْضَنٌ بِهَا فَيَسْبِغُ كُلُّ إِنْسَانٍ مِّنْهُمْ
 و دل نزدیک گویش که گرفته میشود آن پس فرمود و پیوسته بر او از ایشان
بِالْثَّرَابِ قَالِ فِي تِلْكَ الْعِجَابِ أَوْ دِيَةٌ تَنْصِبُ إِلَى جَهَنَّمَ قَالِ
 باب پس برستی در آن در را رود اند که میریزند بسوی او فرمود و پیوسته بر او
فَيَنْطَلِقُونَ يَمْشُونَ حَتَّى يَدُوهَا فَيَكْتُمُ عَلَيْهَا يَشْرَبُونَ مِنْهَا
 پس همان می روند و می روند تا که فرود می آیند بر روی او پس بر روی او افتند بر آنکه بنوشند از آن
قَالِ فَيَنْقَطِعُ جُلُودُ وَجُوهِهِمْ فَتَفْعَرُ فِيهَا قَالِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ
 گویش پس کتده میشود پوست است روی او تا آنکه ایشان پس می افتند در آن چهره فرمود و پیوسته بر او ایشان
أَنْ يَشْرَبُوا مِنْهَا قَالِ فَبِعِزَّتِنَا إِنَّ عَجْرَةَ فُزْدٍ لَّكَ وَالْمَلَكَةُ
 اینکه بنوشند از آن چهره فرمود و پیوسته بر او و میگردانند از آن چهره در روز و اندکی پس بر سرند ایشان را ایشان
وَهُمْ مُنْكَبُونَ عَلَى تِلْكَ الْعِوُنِ يَضْرِبُونَكَ بِمَقَامِعِهِمْ فَتَكْثُرُ عِظَامُهُمْ ثُمَّ
 و حال آنکه ایشان بر روی افتاده اند بر آن چهره پس سیزده ایشان را ایشان بر سر شکستند عظام آنها را ایشان
يَأْخُذُونَ بِأَرْجُلِهِمْ فَيَلْقَوْنَ نَهْرًا فِي جَهَنَّمَ فَهَوَّ ذَا عَلَى نَفْسِهِمْ مَقْدَارٌ
 بگیرند با آید ایشان را پس آید ایشان را از انداز ایشان در روزم پس فرو برد بر سر ایشان
أَرْبَعِينَ وَمِائَةً عَامًا فِي لَهَبٍ وَذَخَانٍ شَدِيدٍ مِّن قَبْلِ أَنْ نُنْفِذَ فِي شِعَابِهَا
 یکصد چهل سال راه در زبان و دو وسخت از پیش از آنکه قرار گیرد در

لغت از زقوم که ظاهر است گرمی او
 سخته او بسیار است خار او فرمود و پیوسته بر همان او قاربان ایشان همانند زقوم در روز
 سیزده ایشان بچکبای که ایشانند پس شکستند عظام آنها را ایشان
 پس که بگیرند با آید ایشان را از انداز ایشان در روزم پس فرو برد بر سر است آن مقدار
 هفتاد سال راه از پیش از که قرار گیرد در درای آن کوه فرمود و پیوسته بر آن قرار گیرد
 درای آن کوه تا آنکه برسد در هر آدمی از ایشان هفتاد پوست فرمود و پیوسته بر او ایشان
 این در نوای آنهاست در نوای ایشان نمیتواند فرو برد آنرا فرمود و پیوسته بر سر میشود لغت
 و دل نزدیک گویش که گرفته میشود آن پس فرمود و پیوسته بر او از ایشان
 باب پس برستی در آن در را رود اند که میریزند بسوی او فرمود و پیوسته بر او
 پس همان می روند و می روند تا که فرود می آیند بر روی او پس بر روی او افتند بر آنکه بنوشند از آن
 گویش پس کتده میشود پوست است روی او تا آنکه ایشان پس می افتند در آن چهره فرمود و پیوسته بر او ایشان
 اینکه بنوشند از آن چهره فرمود و پیوسته بر او و میگردانند از آن چهره در روز و اندکی پس بر سرند ایشان را ایشان
 و حال آنکه ایشان بر روی افتاده اند بر آن چهره پس سیزده ایشان را ایشان بر سر شکستند عظام آنها را ایشان
 بگیرند با آید ایشان را پس آید ایشان را از انداز ایشان در روزم پس فرو برد بر سر ایشان
 یکصد چهل سال راه در زبان و دو وسخت از پیش از آنکه قرار گیرد در

این کلام را در روز قیامت بر سر ایشان می نهند
 و در آن روز بر سر ایشان می نهند
 و در آن روز بر سر ایشان می نهند

فِقَارَةٌ فِي كُلِّ فِقَارَةٍ مِنْهَا سَمٌ فَلَمَّا قَالَ فَيَخْرُجُ مِنْكُمْ مِنْ ذَلِكَ
 مهره پشت ستم مهره پشت از آنها پخته است از مهره پنجم و ششم و هفتم و هشتم و نهم و دهم و یازدهم و دوازدهم و سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم و شانزدهم و هجدهم و نوزدهم و بیست و یکم و بیست و دو
 الْجُرَىٰ إِلَىٰ تِلْكَ الْفِقَارَةِ فَيَجِدُ دُلْمَةً أَسَدًا وَجِلْدًا وَيَجْعَلُونَ الْحَدِيدَ
 سبوی آن غار را پس نو داده میشود ایشانرا آنها در سبها و در پشته اند و میشود و اگر آهن
 فَحَرِّمُوا عَلَيْهِمْ تِلْكَ الْحَيَاةَ وَالْعَقَارِبَ فَتَعْلَقُ فِي كُلِّ لَانٍ مِنْهُمْ
 پس مے برابر بر ایشان مارا و در کوهها پس مے چسبند بر او سے از ایشان
 سَبْعُونَ أَلْفَ حَبَّةٍ وَسَبْعُونَ أَلْفَ عَقْرِبٍ يُصْبِرُونَ ثُمَّ تَرْفَعُ
 هفتاد هزار مار و هفتاد هزار کزوم پس مے چسبند پس ترک بلند میشوند
 إِلَىٰ ذِكْرِهِمْ فَيَصْبِرُونَ ثُمَّ تَرْفَعُ إِلَىٰ صَدْرِهِمْ فَيَصْبِرُونَ ثُمَّ تَرْفَعُ
 و کزوم تا از او سے ایشان پس مے چسبند پس ترک بلند میشوند تا استخوان گدوی ایشان پس مے چسبند پس مے چسبند
 إِلَىٰ ذِكْرِهِمْ فَيَصْبِرُونَ ثُمَّ تَرْفَعُ فَيَعْلَقُ بِمَنَازِلِهِمْ وَشَفَاهِمُ وَالسَّمُ
 تا استخوان گدوی ایشان پس مے چسبند پس ترک بلند میشوند تا سوراخهای بینی ایشان و در میان ایشان و در میان
 وَإِذَا نَهَضَ فَيُخْرِعُونَ وَكَيْسَ لَهُمْ مُسْتَعَاثٌ إِلَّا أَنْ يَهْرَبُوا إِلَىٰ جَعْدِ
 و در شامی ایشان پس مے چسبند و مے در ایشانرا از او سے کرا تا مے چسبند پس مے چسبند
 فَيَقَعُونَ فِيهَا فَأَمَّا الْحَيَاةُ فَمُضَعٌ حَوْمُهُمْ وَيَنْشِفُ دِمَاءَ هَرَوٍ
 پس مے چسبند در آن و اما ماران پس می نمایند که ستمها سے ایشان و مینو کشند حوتها سے ایشان و
 أَمَّا الْعَقَارِبُ فَتَلْدَغُهُمْ فَتَسَاقُطُ حَوْمُهُمْ وَتَقَطَعُ أَوْصَالَهُمْ
 و کزومان پس مے چسبند ایشانرا پس مے چسبند که ستمهای ایشان از فایات مهر و در میان مینو کشند می ایشان
 فَإِذَا وَقَعُوا فِي النَّارِ مَكْشَتِ النَّارُ سَبْعِينَ عَامًا لَمْ يُحْرَقُوا مِنْ سَمِّ
 پس و چنگ می افتد در دوزخ و در مے چسبند که ستمها سے ایشانرا از او سے ستمها سے ایشانرا از او سے
 الْحَيَاةَ وَالْعَقَارِبَ قَالَ لَمْ يُحْرَقُوا النَّارُ سَبْعِينَ عَامًا لَمْ يَحْدُدْ
 ماران و کزومان و نمود و ستمها سے ایشانرا از او سے ستمها سے ایشانرا از او سے ستمها سے ایشانرا از او سے
 لَهُمْ جِلْدٌ فَتَرْتَدُّ عَلَيْهِمْ ثُمَّ يَكْتَسِبُونَ بِالطَّعَامِ فَيَأْتِيهِمُ الْمَلَكُ
 ایشانرا مے چسبند بر ستمهای ایشانرا پس مے چسبند که ستمها سے ایشانرا از او سے ستمها سے ایشانرا از او سے
 بِطَعَامٍ يُقَالُ لَهُ الْوَلِيمَةُ هِيَ أَسَدٌ يَبْسُ مِنَ الْحَدِيدِ فَيُضَعُونَ فَلَا
 طعامی که گفته میشود مرادها و لیمه و آن سمعت ترست از روی ستم از آهن پس مینمایند آن طعام را پس
 يَسْتَطِيعُونَ بِأَكْلِهِمْ مِنْهُ شَيْئًا فَيَلْقَوْنَ مِنْ أَقْوَاهِمُ وَيَسْتَدُونَ
 مینو اند که مے چسبند از روی ستم پس مے از او سے آن طعام را از او سے ستمها سے خود را مے چسبند مے چسبند
 بِأَيْدِيهِمْ مِنْ شِدَّةِ الْجُوعِ فَيَأْكُلُونَ أَنَا مِلَّهُمْ وَالنَّهْرُ فَإِذَا أَكَلُواهَا
 و ستمها سے خود را مینوی که ستمها پس مے چسبند که ستمها سے ایشانرا از او سے ستمها سے ایشانرا از او سے

الغفار وواحدة فغار ظهر اجمع
 یعنی مهره پشت ۱۲ هندب
 مهره پشت ستم مهره پشت از آنها پخته است از مهره پنجم و ششم و هفتم و هشتم و نهم و دهم و یازدهم و دوازدهم و سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم و شانزدهم و هجدهم و نوزدهم و بیست و یکم و بیست و دو
 سبوی آن غار را پس نو داده میشود ایشانرا آنها در سبها و در پشته اند و میشود و اگر آهن
 پس مے برابر بر ایشان مارا و در کوهها پس مے چسبند بر او سے از ایشان
 هفتاد هزار مار و هفتاد هزار کزوم پس مے چسبند پس ترک بلند میشوند
 و کزوم تا از او سے ایشان پس مے چسبند پس ترک بلند میشوند تا استخوان گدوی ایشان پس مے چسبند پس مے چسبند
 تا استخوان گدوی ایشان پس مے چسبند پس ترک بلند میشوند تا سوراخهای بینی ایشان و در میان ایشان و در میان
 و در شامی ایشان پس مے چسبند و مے در ایشانرا از او سے کرا تا مے چسبند پس مے چسبند
 پس مے چسبند در آن و اما ماران پس می نمایند که ستمها سے ایشان و مینو کشند حوتها سے ایشان و
 و کزومان پس مے چسبند ایشانرا پس مے چسبند که ستمهای ایشان از فایات مهر و در میان مینو کشند می ایشان
 پس و چنگ می افتد در دوزخ و در مے چسبند که ستمها سے ایشانرا از او سے ستمها سے ایشانرا از او سے
 ماران و کزومان و نمود و ستمها سے ایشانرا از او سے ستمها سے ایشانرا از او سے ستمها سے ایشانرا از او سے
 ایشانرا مے چسبند بر ستمهای ایشانرا پس مے چسبند که ستمها سے ایشانرا از او سے ستمها سے ایشانرا از او سے
 طعامی که گفته میشود مرادها و لیمه و آن سمعت ترست از روی ستم از آهن پس مینمایند آن طعام را پس
 مینو اند که مے چسبند از روی ستم پس مے از او سے آن طعام را از او سے ستمها سے خود را مے چسبند مے چسبند
 و ستمها سے خود را مینوی که ستمها پس مے چسبند که ستمها سے ایشانرا از او سے ستمها سے ایشانرا از او سے

ایشان

۲۲۶

۴

ششم

الغفار وواحدة فغار ظهر اجمع

یعنی مهره پشت ۱۲ هندب

مهره پشت ستم مهره پشت از آنها پخته است از مهره پنجم و ششم و هفتم و هشتم و نهم و دهم و یازدهم و دوازدهم و سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم و شانزدهم و هجدهم و نوزدهم و بیست و یکم و بیست و دو

سبوی آن غار را پس نو داده میشود ایشانرا آنها در سبها و در پشته اند و میشود و اگر آهن

پس مے برابر بر ایشان مارا و در کوهها پس مے چسبند بر او سے از ایشان

هفتاد هزار مار و هفتاد هزار کزوم پس مے چسبند پس ترک بلند میشوند

ایشان

فَعَلْ ذَلِكَ بِهِمْ كُلَّهُ أَنْزَلْتُمْ فَأَنْطَلَقُوا بِكُلِّ لِسَانٍ مِنْهُمْ إِلَى مَنْزِلِهِ
 کرده شد آن عذاب ایشان همه فرود می آید در ششکان بان و در میان پس بر هر لسان هر یک آدمی را بسوی
 مَخْلُوقًا لَيْسَلَةً مَسْحُوبًا عَلَى وَجْهِهِ قَالَ وَلَهُمْ مَنَازِلٌ فِيهَا الْقَذَرُ
 بسته شده بر هر کسی که کشیده شده بر او سے خود فرمود و هر چه در میان و در میان از او آن و در هر منزل است
 أَعْمَالِهِمْ فَمِنْهُمْ مَنْ يُعْطَى مَنَازِلَهُمْ مَسِيرَةً شَرْطُهَا وَعَرْضُهَا مِثْلُ ذَلِكَ
 کرده است خود پس بعضی از ایشان کسی است که داده می شود او را منزل که راه یکجا درازی او و پهنای او و شد آن
 نَأْتِيهِمْ فِيهَا مِنْ مَنَازِلِهِمْ وَعَنْدَهُمْ مَنَازِلٌ وَمِنْهُمْ مَنْ يُعْطَى مَنَازِلَهُمْ مَسِيرَةً تِسْعَ وَعِشْرِينَ
 است کسی که می آید در نزد او می آید او را منزل و بعضی از ایشان کسی است که داده می شود منزل که راه است و
 لَيْسَلَةً طَوَّلًا وَعَرْضًا ثُمَّ لَكَ تَنْقُصُ مَنَازِلَهُمْ وَتَضْبِيقُ حَتَّى أَنْ
 بسته است در آن و پهنای او پس هر یک چه کم می شود و هر یک ای ایشان و تنگ می شود تا آنکه
 أَحَدُهُمْ لِيُعْطَى مَنَازِلَهُمْ مَسِيرَةً يَوْمًا طَوَّلًا وَعَرْضًا وَمِنْهُمْ مَنَاسِعَةٌ
 که ای ایشان داده می شود منزل که راه یکروز است در آن و پهنای او و از جانب فراسی
 مَنَازِلِهِمْ يُعَدُّ بَعْدَ بَعْدٍ فَمِنْهُمْ مَنْ يُعَذَّبُ عَلَى الْقَفَا وَمِنْهُمْ مَنَازِلٌ
 شترها سے خود عذاب کرده می شود پس بعضی از ایشان کسی است که عذاب کرده می شود بر پشت افتاده و
 جَانِبًا وَمِنْهُمْ مَنْ يُعَذَّبُ بِجَانِبَيْهَا عَلَى رُكْبَتَيْهِ وَمِنْهُمْ مَنْ يُعَذَّبُ
 در حال که کشیده است و بعضی از ایشان کسی است که عذاب کرده می شود در حال که کشیده است و بعضی از ایشان کسی است
 قَائِمًا عَلَى رُكْبَتَيْهِ وَمِنْهُمْ مَنْ يُعَذَّبُ بِمِشْطِهَا عَلَى بَطْنِهِ فَهَذِهِ لِمَنَازِلِ
 در حال که ایستاده است و بعضی از ایشان کسی است که عذاب کرده می شود بر شکر او پس ای همه سرش را
 كُلِّهَا أُضِيقُ عَلَى أَهْلِهَا مِنْ زَجِّ الرَّحْمِ وَمِنْهُمْ مَنْ تَكُونُ نَارُهُ إِلَى كَبِدِهِ
 همه این تنگ بر باشد بر این آن منازل از تیز سر نیزه و بعضی از ایشان کسی است که می باشد آتش او ایشان
 وَمِنْهُمْ مَنْ تَكُونُ نَارُهُ إِلَى رُكْبَتَيْهِ وَمِنْهُمْ مَنْ تَكُونُ نَارُهُ إِلَى حَقْوَتَيْهِ
 بعضی از ایشان کسی است که باشد آتش او تا زانو سے او و بعضی ایشان کسی است که می باشد آتش او تا زانو سے او
 وَمِنْهُمْ مَنْ تَكُونُ نَارُهُ إِلَى سُرْبِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ تَكُونُ نَارُهُ إِلَى رُفُوَّتَيْهِ
 بعضی از ایشان کسی است که باشد آتش او تا ناف او و بعضی از ایشان کسی است که باشد آتش او تا ناف او
 وَمِنْهُمْ مَنْ تَكُونُ نَارُهُ غَرَقًا فَمَرَّةٌ تَغْلُوبُ بِهِ وَمَرَّةٌ تَنْسَلِفُهَا
 بعضی از ایشان کسی است که باشد آتش او غرق پس یکبار رسوخد او را و یکبار سیکرد او را پس برساند
 مَسِيرَةً شَرْطُهَا فَإِذَا وَقَعُوا فِي مَنَازِلِهِمْ قُرْنٌ كُلُّ مَنْزِلٍ مَعَهُ
 یکجا راه در تنگ خود پس و تنگ می افتد در شترها سے خود می کشند تا باز در میان
 قُرْنٌ نَارُهُمْ فَبِكُوْا حَتَّى تَذْرُقَ دُمُوعَهُمْ ثُمَّ يَكُونُ الَّذِي مَعَهُ الْقُرْنُ
 خود پس هر یک که تمام می شود و اشکها سے ایشان بر شکر می کشند خون پس اشکها

منزل

بعضی از ایشان کسی است که عذاب کرده می شود بر پشت افتاده و بعضی از ایشان کسی است که عذاب کرده می شود بر شکر او پس ای همه سرش را

لنگ

طویق

دورا

عذاب
فان
بهره

بهره
بهره

بهره
بهره

بهره
بهره

بهره
بهره

بهره
بهره

بهره
بهره

بهره
بهره

بهره
بهره

نوزدهم از اینهاست از آنکه آتش را بر او می کشند تا باز در میان

تَأْتِيكُمْ رَسُولًا بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا يَا جَمْعُهُمْ بَلَىٰ قَالَ الْخَزَنَةَ فَاذْعُوا
بِحَاثِهِمْ لَوْ دَرَسْتُمْ مَا لَمْ يَكُنْ مَعَهُمْ شَيْءٌ كَفْتَحْتُمْ بِهِ الْبَيْتَانَ كَرِي
وَمَا ذُقْنَا الْكَفْرَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ قَالَ فَاكْتُمُوا وَأَنْ الْخَزَنَةَ لَا تَرُدُّ
عَلَيْهِمْ خَيْرًا لَأَسْتَعْتَبُوا بِمَالِكٍ فَقَالُوا يَا مَالِكُ اذْعُ كَتَابَكَ
فَلْيَقْضِ عَلَيْكَ بِالْمَوْتِ فِيمَكَتُ مَالِكٌ مَقْدَارًا لَدُنِّي لَا يَجِبُ لَهُمْ
وَلَا يَرُدُّ عَلَيْهِمْ قَوْلًا ثَمَّ يَرْتَجِعُونَ فَيَقُولُ إِنَّكُمْ مَا كُنْتُمْ أَحْقَابًا
مَنْ قَبْلَ أَنْ يَقْضَىٰ عَلَيْكُمْ الْمَوْتُ فَاكْتُمُوا أَوْ أَمْالِكُمْ لَا يَرُدُّ عَلَيْهِمْ
خَيْرًا لَأَسْتَعْتَبُوا بِرَبِّهِمْ فَقَالُوا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عَذَبْنَا
قَاتَا ظَالِمُونَ يَعْنِي نَقُولُ إِنْ عَذَبْنَا فِي مَعْصِدِكَ قَالَ فَتَمَكَتُ
الْجِبَابُ وَسَبَّحَانَهُ وَتَعَالَىٰ مَقْدَارُ سَبْعِينَ عَامًا لَرَجَعَهُمْ يَقُولُ
وَلَا يَرُدُّ عَلَيْهِمْ خَيْرًا ثُمَّ رَجَابَهُمْ بِقَوْلِهِ وَأَنْزَلَهُم مِّنْزَلَةَ الْكَلْبِ
وَقَالَ لَخَسُوا فِيهَا وَلَا تَكْمُلُونَ قَالَ فَاكْتُمُوا وَأَنْزَلَهُمْ لَأَرْجَمَهُمْ
وَلَا يَرُدُّ عَلَيْهِمْ خَيْرًا قَالَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ سَوَاءٌ عَلَيْنَا إِيْرَاعُنَا
مِنَ الْعَذَابِ أَمْ صَبْرٌ نَامَا لَنَا مِنْ مَّحْضِرٍ فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ
وَأَصْدِيقٍ يُحْيِيهِمْ فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةٌ فَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ قَالَ
ثُمَّ تَنَصَّرَتْ بِهِمُ الْمَلَائِكَةُ إِلَىٰ مَا كُنْتُمْ فَوَلْتُمْ عِنْدَ ذَلِكَ قَدْرًا
بِهِمْ كَمَا يَرْتَجِعُونَ إِشْرَاقًا لِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

۴

الجنه

در وقت دعا

بر ایشان

الاجاب

در وقت استعجاب

۱۱

۱۲

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶

۱۷

صَلَّى عَلَيْهِ لَوْ أَنَّ أذْنِي بَابٍ مِنْ أَبْوَابِ جَهَنَّمَ فَجِئْتُ بِالْمَغْرِبِ لَكُنْتُ
 سلم اگر کترین دربی از او پاسه دوزخ ملک داده شود در مغرب بر اینه کداز
 مِنْهُ جِئْتُ بِالْمَشْرِقِ كَمَا يَذُوبُ الْعَطْرُ وَلَوْ أَنَّ شِرَّةَ مِنْ شِرَّةٍ
 اذکرے او کو پاسه مشرق جمانچہ سیکه از دوس کداخته شده هاکو کثیراره از شراره پاسه
 جَهَنَّمَ طَارَتْ قَوَاعِدُهَا بِالْمَغْرِبِ وَدَجَلُهَا بِالْمَشْرِقِ لَعَلِّي دِمَاقُهُ
 دوزخ بجزیره پس بیخند در مغرب در دیت در مشرق بجوشد دماغ او
 حَتَّى يَبْعُورَ عَلَى جَسَدِهِ وَلَنْ أَذْنِي أَهْلَ النَّارِ عَذَابًا بِأَرْجَالِ الْمُحْذَى
 تا اکر بریزد بر تن او بر دست کترین اهل دوزخ اذوسه عذاب مردانی اندک بود
 لَهُمْ نِعَالٌ مِنْ نَارٍ فَتُخْرَجُ مِنْ مَسَامِعِهِمْ وَمَنَاخِرِهِمْ وَتُعَلَّى مِنْهَا
 ایشان را تا پوش از آتش پس می برآید آن آتش از گوشها می ایشان و سوراخهای بینی ایشان و مجرا
 أَذْيُنِهِمْ وَالَّذِينَ يَلُونَهُمْ يُلقُونَ عَلَى صَخْرَةٍ مِنْ صَخْرَةِ جَهَنَّمَ
 اذوی داینها سے ایشان و آن کسانیکو متصل سے باشند ایشان را انداخته شود بر سنگ از آنها پاسه دوزخ
 فَيَنْفِضُونَ فِيهَا كَمَا يَنْفِضُ الْحَبُّ مِنَ الْقَلْبِ الْحَارِّ وَكَلِمَاتُهَا
 پس سے طبع در آن دوزخ بیخند می خورد و در تاب گرم و هرگاه که می افتند
 مِنْ صَخْرَةٍ وَقَعُوا عَلَى آخِرِي فَأَهْلُ النَّارِ كُلُّهُمْ يُعَذَّبُونَ عَلَى قَدَرِ
 از سنگ و این بیخند بر دیکر سے پس اهل دوزخ هم ایشان عذاب کرده میشود بر قدر
 أَعْمَالِهِمْ فَعُودٌ بِاللَّهِ مِنْ أَعْمَالِهِمْ وَمَصِيدُهُمْ قَالَ صَلَّى عَلَيْهِ وَآلِهِ
 عملها سے خود پس سے بنامم بخدای تقای از اعمال ایشان و باز گفت ایشان فرمود او را
 عَذَابُ الَّذِينَ لَا يَحْفَظُونَ ذُرِّيَّتَهُمْ فَيَسْأَلُونَ بِفِرْوَجِهِمْ يُعَذَّبُونَ
 عذاب آن کسانیکو نگا ندانند در جهاسه خود از خرام پس اذیخته میشود و لغرها سے ایشان بقدر
 مَا كَانَتْ الذَّنْبِيَّةُ حَتَّى تَذُوبَ أَجْسَادُهُمْ وَتَبْقَى أَرْوَاحُهُمْ فَرِيضَةٌ لَوْ
 ماسه که بوده است دنیا تا اکر سیکه از دنها سے ایشان و باقی مانده روحهای ایشان پس از آن فرود آورده
 فَيُعَذَّبُ لَهُمْ أَجْسَادُهُمْ وَجُلُودُهُمْ ثُمَّ يُعَذَّبُونَ فَيُعَذَّبُ كُلُّ إِنْسَانٍ مِنْهُمْ
 پس او کرده میشود ایشان تنها و پوستها بشرک عذاب کرده میشود پس پس از آن ایشان
 سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ تَدْرُسُ مَا كَانَتْ الذَّنْبِيَّةُ حَتَّى تَذُوبَ أَجْسَادُهُمْ
 هفتاد هزار فرشته مقدار مدتی که بوده است در دنیا تا اکر سیکه از دنها سے ایشان
 وَتَبْقَى أَرْوَاحُهُمْ فَذَلِكَ عَذَابُهُمْ وَأَمَّا عَذَابُ السَّارِقِ فَيَقْطَعُ عَضْوُ
 و باقی میماند روحها سے ایشان پس است عذاب ایشان و اما عذاب درو پس برده میشود و بند
 عَضْوًا ثُمَّ يُجَدَّدُ فَذَلِكَ عَذَابُهُ غَيْرَ أَنَّهُ يُتَبَادَرُ لِي كُلِّ إِنْسَانٍ
 بند پس او کرده میشود پس است عذاب او جز اینیکو برستی بجستی میرسد پس هر آدس

اینست که اگر کسی از او پاسه دوزخ ملک داده شود در مغرب بر اینه کداز
 از او کو پاسه مشرق جمانچہ سیکه از دوس کداخته شده هاکو کثیراره از شراره پاسه
 دوزخ بجزیره پس بیخند در مغرب در دیت در مشرق بجوشد دماغ او
 تا اکر بریزد بر تن او بر دست کترین اهل دوزخ اذوسه عذاب مردانی اندک بود
 ایشان را تا پوش از آتش پس می برآید آن آتش از گوشها می ایشان و سوراخهای بینی ایشان و مجرا
 اذوی داینها سے ایشان و آن کسانیکو متصل سے باشند ایشان را انداخته شود بر سنگ از آنها پاسه دوزخ
 پس سے طبع در آن دوزخ بیخند می خورد و در تاب گرم و هرگاه که می افتند
 از سنگ و این بیخند بر دیکر سے پس اهل دوزخ هم ایشان عذاب کرده میشود بر قدر
 عملها سے خود پس سے بنامم بخدای تقای از اعمال ایشان و باز گفت ایشان فرمود او را
 عذاب آن کسانیکو نگا ندانند در جهاسه خود از خرام پس اذیخته میشود و لغرها سے ایشان بقدر
 ماسه که بوده است دنیا تا اکر سیکه از دنها سے ایشان و باقی مانده روحهای ایشان پس از آن فرود آورده
 پس او کرده میشود ایشان تنها و پوستها بشرک عذاب کرده میشود پس پس از آن ایشان
 هفتاد هزار فرشته مقدار مدتی که بوده است در دنیا تا اکر سیکه از دنها سے ایشان
 و باقی میماند روحها سے ایشان پس است عذاب ایشان و اما عذاب درو پس برده میشود و بند
 بند پس او کرده میشود پس است عذاب او جز اینیکو برستی بجستی میرسد پس هر آدس

علی بر این کلام گوشت است و برین هم فاکر اهل انصاری اکر از نبی علی علیه السلام نماند اینست بیوطه و اینای علقه و اینوکل باطن من الشیطان

اذ رأيت وكفيت قال فباتت ملك من الملائكة فباتت بكيل
 از آنکه دیدم و ملاقات کرده ام ترا از خودم پس می آید او را فرشته از فرشتگان پس میگردد دست او را
 فنطلق به الى غد يرين يدني باب الجنة فيقول له الملك اغتسل
 پس بفرستد بسوسه حسن چینی در بهشت پس میگردد او را فرشته بسوسه حور را
 في هذا الغدير واشرب منه قال فيغتسل ويشرب منه فيعود له
 در این حوض و بنوش از آن گفت راهی پس میبخورد حور را و میبوشد از آن پس بازمی آید
 ريح اهل الجنة والوازم ثم ينطلق به فيوقفه على باب جهنم فيقول
 در آنجا که ایشان گشتند میگردد او را پس استاده میکند از او را بر دروازه دوزخ پس
 له يف ههنا حتى ياتيك اذنك من ربك عز وجل قال فينظر الى
 او را با این آنگاه تا آنکه بیاید ترا اذن تو انا بر در و گار تو گفت بجز من پس می آید او را
 اهل النار و يجمع عوهم كعوى الكلاب قال فيكفي فيقول يا رب
 اهل دوزخ می شنود او را ایشان چون آواز گان گفت پس میگردد آن شخص و میگردد او را
 اصرف و خي عن اهل النار لا امالك يا رب عذرة قال فياتيه
 بجز در آن روزه مرا از اهل دوزخ بجز خرم از تو ای بر در و گار تو گفت بجز من پس می آید او را
 ذلك الملك من عند رب العالمين عز وجل فيقول وجهه من النار
 آن فرشته از نزد پروردگار عالمیان پس میگردد او را از اهل
 الى الجنة قال وبين مقامه الى باب الجنة خطوة فينظر الى باب
 بسوسه بهشت گفت میان جاسه استادن آن نادر بهشت کبک کام است پس میبوشد او را
 الجنة وعرضها وان ما بين عرضا دني باب الجنة مسيرة اربعين
 بهشت و نما می آید و درستی میان دو چوب در که استاده باشد از دو جانب راه چهل
 عاما للتظير السريع قال فيسأل ذلك الرجل ربه عز وجل فيقول
 سلامت مر بفرموده را که تیز رو باشد گفت پس بخوابد آن مرد در کار خود عذاب پس بگوید
 يا رب انك قد احسنت الي الاخسان كله اني كنتي من النار و
 ای پروردگار من عین حق بگو که می پرستم من نیکو تمام را بنده مرا از دوزخ و
 صرفت و خي عن اهل النار الى الجنة لا تما بيني وبين باب الجنة
 گردانید مرا از دوزخ بسوسه بهشت و میان من و میان اهل بهشت
 خطوة فاسلك يا رب بعزتك ان تدخلني الباب ولا اسالك غير
 کبک کام بخوابد آن مرد در کار من بهشت را تا آنکه در آن راه مرا در بهشت میبوشد او را از دوزخ
 ولكن اجعل لي باب بيني وبين اهل النار فلما اتمعت حديثها و لا
 ولیکن بگردان در بهشت را میان من و میان اهل دوزخ پس شنود آواز آن دوزخ و نه

عذاب دوزخی
 باشد حور را میبوشد
 ای باب جهنم
 در آنجا که ایشان
 گشتند میگردد او را
 پس استاده میکند از او را
 بر دروازه دوزخ پس
 میگردد او را
 فرشته بسوسه حور را
 در این حوض و بنوش از آن
 گفت راهی پس میبخورد
 حور را و میبوشد از آن
 پس بازمی آید
 در آنجا که ایشان
 گشتند میگردد او را
 پس استاده میکند از او را
 بر دروازه دوزخ پس
 میگردد او را
 فرشته بسوسه حور را
 در این حوض و بنوش از آن
 گفت راهی پس میبخورد
 حور را و میبوشد از آن
 پس بازمی آید
 در آنجا که ایشان
 گشتند میگردد او را
 پس استاده میکند از او را
 بر دروازه دوزخ پس
 میگردد او را
 فرشته بسوسه حور را
 در این حوض و بنوش از آن
 گفت راهی پس میبخورد
 حور را و میبوشد از آن
 پس بازمی آید

ای باب جهنم
 در آنجا که ایشان
 گشتند میگردد او را
 پس استاده میکند از او را
 بر دروازه دوزخ پس
 میگردد او را
 فرشته بسوسه حور را
 در این حوض و بنوش از آن
 گفت راهی پس میبخورد
 حور را و میبوشد از آن
 پس بازمی آید

صفحات ۲۳۸

۳۳۸

۳۳۸

۳۳۸

۳۳۸

ارى اهلها قال فياينيه ذلك الملك من عند رب العالمين فيقول يا ابراهيم
 جبرئيل اهل انا كنت من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم
 ادم ما اذن بك انت زعمت انك لا تسال غيره قال عليه السلام
 آدم مجيبا من الله انما كنت ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم
 فيقول ويخلف لا وعزة الرب لا تسال غيره فياخذ بيده فيدخله
 ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم
 الباب ثم ينطلق الملك الى عند رب العالمين عز وجل قال فينظر
 في ذلك الرجل في الجنة عن يمينه وشماله وبين يديه مسيرة سنة
 ان مرد در بهشت از راسته خود و چپ خود و بين خود يك دراه
 فلا يرى احد غير الشجر والشم وبين مقامه الى اذنى شجرة خطوة قال
 ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم
 فينظر اليها فاذا اصلها ذهب وعضنها فضة بيضاء وورقها
 ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم
 كاحسن جليل اها ادمي وثمارها الين من الزبد اعلم من العسل
 ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم
 واطيب ريح من المسك قال فتعير ذلك الرجل ثمارا في قال فيقول
 ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم
 يا رب نجيتني من جهنم وادخلتني باب الجنة فاحسنت لى
 ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم
 الاحسان كله وانا بيني وبين هذه الشجرة خطوة لا اسالك غيره
 ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم
 قال فياينيه ذلك الملك فيقول ما اذن بك يا ابن ادم انت زعمت
 ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم
 انك لا تسال زيادة فما لك تسال وامن ما اقممت لا تسبح قال
 ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم
 فياخذ بيده فينطلق به الى اذنى منازله فاذا هو يقصر من لؤلؤ
 ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم
 بين يديه على مسيرة سنة قال فاذا اتاها نظر الى ما بين يديه
 ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم من اهل ابراهيم

۲
 از جمله
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰

وَأَشْرَابِي لَيْسَ فِي الْأَخْرَى وَكَانَ يَقُولُ صَلَّى عَلَيْهِ أَشْتَأُ الرَّجُلَ إِلَى
 اور شہید سے کریمت اور میرے دل کو پہنچنے کے لئے آرزو مند ہونے کا سوسے
أَخِي لَهُ كَانَ يَجِبُهُ فِي اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي الدُّنْيَا يَقُولُ يَا لَيْتَ شِعْرِي مَا
 برادر کو دست سہرشت آگرا اور محبت خدا سے تم سے عزیز ہونا جس کی کو یہ ای کا سکے دانش ہو اور
فَعَلَ أَخِي فَلَانَ شَفَقَةً عَلَيْهِ أَنْ يَكُونَ قَدْ هَلَكَ فَيُطْلَعُ اللَّهُ عَزَّ
 کر برادر سے نکلان از بہت ترسیدن ہر دو ازین ترسیدہ باشد پس آگاہ ہونے کا سوسے
وَجَلَّ عَلَيَّ مَا فِي قَلْبِهِ فَيُوحِي إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنْ يَسِيرُوا يَعْبُدَنِي هَذَا إِلَى
 چیز سے را کو دلچسپت پس ای بیکنہ خدا ہوسے فرشتگان ایکنہ سیر کنند جبکہ من آیت ہوسے
أَخِيهِ فَيَأْتِيهِ الْمَلِكُ نَجِيبَةً عَلَيْهَا رَحْلُهَا مِنْ مَيَا نَزَلَتُورُفَا ل
 برادر ایس می آید اور فرشتہ بناؤ بر گزیدہ کو دوست بلان از خدا سے نور گفت پہنچنے
فَيَسْلِمُ عَلَيْهِ فَيُرَدُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَيَقُولُ لَهُ فَرَفَا ذِكْرُكَ وَنَطْلِقُ
 پس سلام میگوید بر روی فرشتہ پس باز میگردان بران فرستہ پس میگوید برادر ای بر شتر پس سوار شود
إِلَى أَخِيهِ قَالَ فَبَرَكْتَ عَلَيْهَا فَيَسِيرُ فِي الْجَنَّةِ مَسِيرَةَ أَلْفِ عَامٍ
 ہوسے برادر خود فرود پس سوار ہونے بیگان شتر پس سیر میکند در بہشت راہ ہر سال
أَسْرَعُ مِنْ أَحَدٍ كَمَا إِذَا رَكِبَ نَجِيبَةً فَسَارَ عَلَيْهَا فَرَسًا قَالَ فَلَا يَكُونُ
 تشابہ فرشتہ سوار ہونے بناؤ خود دسیر میکند بران شتر کب فرسخ گفت بران ہر سال
شَيْءٌ حَتَّى يَبْلُغَ مَنْزِلَ أَخِيهِ قَالَ فَيَسْلِمُ عَلَيْهِ فَيُرَدُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ
 چیز سے تا اگر سیرسد جا سے برادر خود پس سلام میگوید برادر پس باز میگردان خود سے سلام و
رُجِبَ بِهِ قَالَ فَيَقُولُ إِنَّ كُنْتُ يَا أَخِي لَقَدْ كُنْتُ أَشْفَقْتُ عَلَيْكَ
 مرجا کرید باور گفت پہنچنے پس میگوید آرزو برادر کا بود سے تو ای برادر من برایتے ہوں ام سیر سیرم ہونے
قَالَ فَيَعْنِقُ كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا صَاحِبَهُ ثُمَّ يَقُولَانِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
 گفت پہنچنے پس کہتا میگردان ہر ایک از ایشان برادر خود را ہر ک میگویند حمد است خدا سے را
جَمَعَنَا بَيْنَنَا فَيَقُولُ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ بِأَحْسَنِ اصْنَواتٍ مَعَهَا أَحَدٌ مِّنْ
 کہ ہمیں گرد میان امان پس ہر ک ہر ک خدا سے عزا ہل را ہم میگوئیم زمین آواز تا کہ شہدہ است آواز کے از
النَّاسِ قَالَ فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لهما عِنْدَ ذَلِكَ يَا عَبْدِي لَيْسَ هَذَا
 مردم و فرود پس میگوید خدا سے عزا ہل مرآن و دورا وقت ساری ای ہندہ ای من بہت این
حِينَ عَمِلَ وَلَكِنْ هَذَا جَزَاءُ نَجِيبَةٍ وَمَسْأَلَةٌ فَا نَأَلَا نِي أُعْطِنَا مَسْأَلَتَنَا
 وقت بندگی لیکن این وقت و عزا ہل بہت پس طلبیدہ ہم شکارا پہنچنے کہ
ثُمَّ مَا يَقُولَانِ يَا رَبِّ لَجَمْعٍ بَيْنَنَا فِي هَذِهِ الدُّرَجَةِ قَالَ فَيَجْعَلُ
 سزا ہندہ ہا پس میگوید ای برادر ہا ہمیں کن میان ما این دین صعب فرود پس سیر کردان

۴۰
 انگریزی میں
 اللہ جل و علا
 انگریزی میں
 اور اس کے
 بلان
 آگاہ ہونے کا
 در حال میں
 قال
 انگریزی میں
 ۴۱
 انگریزی میں
 اللہ جل و علا
 انگریزی میں
 اور اس کے
 بلان
 آگاہ ہونے کا
 در حال میں
 قال
 انگریزی میں
 ۴۲
 انگریزی میں
 اللہ جل و علا
 انگریزی میں
 اور اس کے
 بلان
 آگاہ ہونے کا
 در حال میں
 قال
 انگریزی میں
 ۴۳
 انگریزی میں
 اللہ جل و علا
 انگریزی میں
 اور اس کے
 بلان
 آگاہ ہونے کا
 در حال میں
 قال
 انگریزی میں
 ۴۴
 انگریزی میں
 اللہ جل و علا
 انگریزی میں
 اور اس کے
 بلان
 آگاہ ہونے کا
 در حال میں
 قال
 انگریزی میں
 ۴۵
 انگریزی میں
 اللہ جل و علا
 انگریزی میں
 اور اس کے
 بلان
 آگاہ ہونے کا
 در حال میں
 قال
 انگریزی میں
 ۴۶
 انگریزی میں
 اللہ جل و علا
 انگریزی میں
 اور اس کے
 بلان
 آگاہ ہونے کا
 در حال میں
 قال
 انگریزی میں
 ۴۷
 انگریزی میں
 اللہ جل و علا
 انگریزی میں
 اور اس کے
 بلان
 آگاہ ہونے کا
 در حال میں
 قال
 انگریزی میں
 ۴۸
 انگریزی میں
 اللہ جل و علا
 انگریزی میں
 اور اس کے
 بلان
 آگاہ ہونے کا
 در حال میں
 قال
 انگریزی میں
 ۴۹
 انگریزی میں
 اللہ جل و علا
 انگریزی میں
 اور اس کے
 بلان
 آگاہ ہونے کا
 در حال میں
 قال
 انگریزی میں
 ۵۰
 انگریزی میں
 اللہ جل و علا
 انگریزی میں
 اور اس کے
 بلان
 آگاہ ہونے کا
 در حال میں
 قال
 انگریزی میں

اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بِكَ الدَّرَجَةَ بَجَلَّتْهُمَا فِي خِيَمَةٍ مَخْشُوفَةٍ بِالذَّرْوِ
خداوند بزرگوار آن درجه را در یک خیمه کرده شده است هر دو را
 الْيَاقُوتَ وَلَا زَوْجَهُمَا مَنزِلَ سَوَى ذَٰلِكَ قَالَ لَيْسَ يَكُونُ وَيَأْكُلُونَ
یاقوت و در زمان ایشان از اجناس است بر آن گفت هر کس می خورد می خورد
 وَيَمْتَعُونَ وَكَانَ يَقُولُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ الرَّجُلَ مِنْهُمْ لِيَأْخُذَ لِقَمَةً
وگامانی بگیرد و دوده است میگفت پیغمبر بدرستی مردی از ایشان بر ایند بگیرد و خوار
 يَجْعَلُهَا فِي فِئَةٍ ثُمَّ يَخْطُرُ بِسَالِهَا طَعَامًا الْخَرَفَتِيحُوا لَكَ الْقَمَّةَ
پس بگیرد در دهان خود بگذرد و در دل او طعامی دیگر پس بگیرد و آن نواله را
 إِلَى الَّذِي تَمَنَّى قَبِيلَ يَأْرَسُ مَا أَرْضُ الْجَنَّةِ قَالَ أَرْضُهَا رِقَاعَةٌ
پس آن طعام که آرند کرده بود گفته شد ای پیغمبر بیت زمین بهشت و در پیغمبر زمین آن خاک است
 مِنْ فضةٍ مَلَائِكَةٍ وَرَبَابِهَا مِنْكَ وَتَلَاهَا زَعْفَرَانٌ وَحَيْطَانُهَا دُرٌّ
از نقره همواره شده است و خاک او سنگ است و ریشهاست از زعفران است و در بارهای او
 وَيَأْتُونَ بِذَهَبٍ وَفِضَّةٍ بَرِيٍّ ظَاهِرُهَا مِنْ بَاطِنِهَا وَبَاطِنُهَا
و یاقوت است و زر و نقره است و دیده میشود بیرون او از درون او و درون او
 مِنْ ظَاهِرِهَا وَلَيْسَ فِي الْجَنَّةِ قَصْرٌ إِلَّا بَرِيٌّ ظَاهِرُهُ مِنْ بَاطِنِهَا وَبَاطِنُهُ
از بیرون او و نیست در بهشت قصری که بری ظاهر او و درون او و درون او
 مِنْ ظَاهِرِهِ وَلَيْسَ فِي الْجَنَّةِ رَجُلٌ إِلَّا وَهُوَ يَلْبَسُ لِرَأْسِهِ وَرَدَاً وَحُلًّا
از بیرون او و نیست در بهشت مردی که او می پوشد چادر یا پشم و جامه بالا و حلله است
 غَيْرَ مُقَطَّعَةٍ وَغَيْرَ مَخْطُوطَةٍ وَلَيْسَ مِنْهُمْ رَجُلٌ إِلَّا وَهُوَ يَلْبَسُ تَاجًا
نارنجی و تاج و حنجره و نیست از آن اهل بهشت هیچ مردی که او می پوشد تاجی
 مِنْ لَوْلُو مَخْشُوفَةٍ بِالذَّرْوِ الْيَاقُوتِ وَالزَّرْبَجَدِ لَهُ صَفِيدٌ تَانٌ مِنْ
از مروارید که کرده شده است بر روی یاقوت و زبرجد مروارید کرده است از
 الذَّهَبِ فِي عُنُقِهِ طَوْفٌ مِنْ ذَهَبٍ مَخْشُوفٍ بِالذَّرْوِ الْيَاقُوتِ الْخَضِرِ
از زر و در گردن او طوسی از زر که کرده شده است بر روی یاقوت سبز
 وَفِي يَدَيْهِ كُلِّ رَجُلٍ مِنْهُمْ ثَلَاثَةُ سِوَاكِ مِنْ ذَهَبٍ وَسِوَاكِ مِنْ فضةٍ
و در دست هر مردی از ایشان سه دست برنج است زر و یک دست برنج از نقره
 وَسِوَاكِ مِنْ لَوْلُو مَخْشُوفَةٍ نِجَانِيهِمْ أَكَالِئِلٌ مِنْ ذُرْوِ يَاقُوتٍ وَعَلَى خُلُقِيِّهِمْ
و یک دست برنج از مروارید زیر تاجهاست ایشان از نقره است از زر و یاقوت و بر آن حلله است
 ظَلَكُ يَلْبَسُونَ السُّنْدُسَ وَعَلَى السُّنْدُسِ الْأَسْتَبْرَقُ وَالْحَرِيرُ الْأَخْضَرُ
سه پوشند و بر آن سندس و بر آن سندس و بر آن سندس و بر آن سندس

این
 آیه
 از
 قرآن
 مجید
 است
 که
 در
 سوره
 البقره
 آمده
 است
 و
 در
 آنجا
 که
 می
 خواند
 آن
 را
 در
 روز
 قیامت
 از
 خداوند
 بزرگوار
 خواهد
 بود
 و
 در
 آنجا
 که
 می
 خواند
 آن
 را
 در
 روز
 قیامت
 از
 خداوند
 بزرگوار
 خواهد
 بود
 و
 در
 آنجا
 که
 می
 خواند
 آن
 را
 در
 روز
 قیامت
 از
 خداوند
 بزرگوار
 خواهد
 بود

در روز قیامت از مروارید زیر تاجهاست ایشان از نقره است از زر و یاقوت و بر آن حلله است

الملائكة والروح تباركت وتعاليت اذنا ننظر الى وجهك فاك
زشتگان ملائک وروح ہرگز ست ترا ہر درد گارا و لیلید لیت ترا چاہے ما ہم ہمیں ہوسے رویتے
 فبارك الله عز وجل المحجب التي من نور ان اعزني فلا يزال رقيقة
پس اللہ عزوجل محجبت کے لئے برکات سے بارگاہ از نور انہ کو اور نور سے جس کی ہمیشہ اور میوید
 حجاب و راء حجاب حتى يرتفع سبعون حجبا باكل حجاب هو
پندہ جس پر وہ تا اگر ہر ارتقاء میں ہفتاد ہندہ ہر پردہ صحت
 اشد نوراً من الذي يليه سبعين ضعفاً فيجعلهم رتب الغزوة
ست اڑوسے نور از انہ سے سترست باو ہفتاد ہندہ ان جس کے سترست ہر ہفتاد ہندہ ہر پردہ
 عز وجل فيغزون له ليجعل ما شاء الله يقولون وهم ساجدون
پس اللہ عزوجل انہ کو فتح فرمادے گا ان کے لئے جو اسے چاہے خدا ہیتم میگویند حال انکہ سجدہ کنندہ
 سبحانك لك الحمد والتسبيح ابداً ابجبتنا من النار وادخلت
پس ست ترا اور ترا ست ہم ستا ہیں والہم ہمیشہ ترا بندے مارا ادا انہ اور نور و در اور ہی ہارا
 الجنة فغمر الدار رضيتا عنك الرضاء كله فارض عنا فيقول
در جنت جس کو ہم سترست جس کو ہم سترست از انہ ہمہ رضا جس کو ہم سترست
 ببارك وتعالى قد رضيت عنكم الرضاء كله وكيس هذا اوان
برکات و باریتے حقیر را رضی شدم از شما را رضی شدم ہم و کسیت این وقت
 عمل ولكن هذا حين نضرة ولعيم فاستلوني اعطكم وامنوا
عمل و لیکن این هنگام تازگی و نعمت ست جس کو ہم سترست از انہ اور نور
 على اذ ذكره قال فيمنون من غير ان يتكلموا فيمنون ان
زبانہ کہتے شمارا فرمودہ پس اور نور میگویند در ان غیر انکہ سخن کو نہیں کہتا سکتے انہ
 يلوهم ما اعطاهم فيقول تعالى بل في مدبركم لکم ما اعطيتكم
ہمیشہ دارد و مرا ایٹ برا چیز سے کہ اوہ ست ایٹ ترا پس میگوید خداوند تعالیٰ ہر شئی من ہمیشہ دارندہ ام شمارا
 و مزيد لكم مثله قال فيرفعون رؤسهم بالتكبر ولا يستطيعون
اور باریتے کنندہ ام شمارا مانند ان فرمودہ پس سے برادرند سر اسے خود را بگفتند ہمیشہ و بیٹھا اسند
 ان يرفعوا ابصارهم الى ربهم عز وجل من شدة نور رب العزوة
انہ برادرند ہر ہما سے خود ہوسے بر درد گار خود بسبب زیادتی نور رب العزوت
 وذلك المجلس ليمتی شرقي قبة عرش رب العالمين فيقول لهم رب
و ان مجلس نامیدہ ہنود جانب مشرق قبة عرش بر درد گار عالمیان پس میگوید ایٹ ترا بر درد گار
 العزوة من حجابا عبادي وجبراني واصفياءي و احبابي و
خوشی بادشاہی بندہ سے من و ہمسایہ اسے من و برگزیدہ اسے من و دوستان من د

۴
 ۲۴۹
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

اُولَآئِكَ يَوْمَ يَخِفُّ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَقَدْ هَمَّتْ يَدُكَ فَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

دوستان من آفرینش من اهل طاعت من گفتند که ما کمان ہیں

عَزَّ وَجَلَّ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ مَنْ تَوَلَّى مِنْ ذُنُوبِكَ الْمُنَابِرِ كَرَامِي مَنْ

عز و جل و دگر مہر است از تو از تو ز تو کمان سزا مستند بہا است

تَوَلَّى مِنْ ذُنُوبِكَ الْكِرَامِي الْفَرَسُ وَذُنُوبُ الْفَرَسِ الْمَنَارِقُ وَذُنُوبُ

الْمَنَارِقِ الزَّرَائِقُ قَالَ يَقُولُ لَكُمْ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ هَلْ جِئْتُمْ عَلَى كَرَامِي

فَتَقْدَرُ الرُّسُلُ فَيَجْلِسُونَ عَلَى نَارِكَ الْمُنَابِرِ وَيَقْدَرُ الْبَنِيَاءُ فَيَجْلِسُونَ

عَلَى نَارِكَ الْكِرَامِي وَيَقْدَرُ الصَّالِحُونَ فَيَجْلِسُونَ عَلَى نَارِكَ الزَّرَائِقِ

قَالَ فَيُوضَعُ لَهُمْ مَوَائِدُ مِنْ تَوَلَّى عَلَى كُلِّ مَانِدَةٍ سَبْعُونَ لَوْحًا

مُكَلَّلَةٌ بِاللُّؤْلُؤِ وَالْيَاقُوتِ قَالَ يَقُولُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ لِحَفْدَتِهِ

أَطْعَمُوهُمْ فَيُوضَعُ لَهُمْ عَلَى كُلِّ مَانِدَةٍ سَبْعُونَ أَلْفَ صَحْفَةٍ مِنْ

لَدْوٍ وَيَاقُوتِ فِي كُلِّ صَحْفَةٍ سَبْعُونَ لَوْحًا مِنَ الطَّعَامِ قَالَ يَقُولُ

عَزَّ وَجَلَّ كُلُوا يَا عِبَادِيَ قَالَ فَيَاكُلُونَ مَا شَاءَ اللَّهُ مِنْ ذَلِكَ قَالَ

يَقُولُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ إِنْ طَعَامُنَا الْيَوْمَ الَّذِي عِنْدَنَا هَلْئَلَا

عِنْدَ هَذَا حَلْمٌ قَالَ يَقُولُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ اسْتَقُوا عِبَادِيَ

قَالَ فَيَأْتُونَهم بِشَرَابٍ فَيَشْرَبُونَ مِنْهُ يَقُولُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ إِنْ

شَرَابُنَا عِنْدَ هَذَا الشَّرَابُ حَلْمٌ قَالَ يَقُولُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

شَرَابُ مَا تَرَى مِنْ شَرَابٍ حَلْمٌ وَيَقُولُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ إِنْ شَرَابُنَا عِنْدَ هَذَا

بالتشريف
البارقة
عز و جل
مہر است
از تو
ز تو
کمان
سزا
مستند
بہا
است
عز و جل
مہر است
از تو
ز تو
کمان
سزا
مستند
بہا
است
عز و جل
مہر است
از تو
ز تو
کمان
سزا
مستند
بہا
است

۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰

اَطْعَمُوهُمْ وَسَقِيُوهُمْ فَتَنُّوهُمْ اِنَّ قَالِيًا تَوْبِقًا لِكَلِمَةٍ
 طعام داديد ملكا ایشانرا در شراب داديد پس سینه بود عهد ايشان را اكنون گفت پيري از نه سوره را
 فَبَاكُلُوْنَ مِنْهَا يَقُولُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ اِنْ فَاهُنَا عِنْدَ هٰذِهِ
 پس بخورند از آن پس بگويم بعضی ايشان را بعضی را که سوره را تا نزد این سوره
 حَلْمٌ قَالَ يَقُولُ رَبِّ الْعِزَّةِ بِسْمَانِهٖ اَطْعَمُوهُمْ وَفَكَّهُمُوهُمْ
 خيال در خواب سب گفت پس بگويد پروردگار بزرگي طعام داد پيري ايشان را و سوره داد پيري ايشان را
 وَتَسْقِيُوهُمْ اَلْكُسُوْهُمُ وَعَلَوْهُمْ قَالَ قَالَ فَبَاكُلُوْهُمْ بِكُسُوْةٍ وَ
 و شراب داد پيري ايشان را و سوره ایشانرا در شراب و سوره ایشانرا گفت پس سوره را از نه سوره را
 حَلِيَّةٍ يَكُوْنُهَا يَقُولُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ اِنْ كُسُوْنَا وَحَلِيْنَا
 حلیه ای است که ایشانرا پس بگويد بعضی ايشان را بعضی را که لباس داد پيري ايشان را
 عِنْدَ هٰذِهِ حَلْمٌ قَالَ فَبَيْنَمَا تُمْ جُلُوْسٌ عَلٰى كُرْسِيِّهِمْ بَعَثَ اللهُ عَزَّ
 در این مجال در خواب سب گفت پروردگار ایشانرا که ایشانرا نشستند بر مندرگه ای عذری بر ایشانرا
 وَجَلَّ عَلَيْهِمْ رِيْحًا مِّنْ تَحْتِ الْعَرْشِ لَسَمِي الشَّيْطٰنَةُ فَتَأْتِيهِمْ مِّنْكَ
 بر ایشان بادای از زیر عرش که سینه سینه دورا سینه پس ای آرد آن باد ايشان را
 وَكَافُوْهُمْ مِّنْ تَحْتِ الْعَرْشِ اَشْدَّ بَيَاضًا مِّنَ اللَّيْلِ فَعَبَّرَ بِنِيَابِهِمْ وَ
 و کافوئند از زیر عرش سخت تر از روی سفیدی از برف پس برود و جانشان را از ایشانرا
 رُوْسًا مِّنْ رُّجُوْبِهِمْ فَطَيَّبَهُمْ ثُمَّ رَفَعَهُمْ مِنْهُمُ الْوَالِدُ مَعَ مَا عَلَيْهِمْ
 سرای ایشانرا و کربانانسان پس بر سینه سینه ایشانرا بر سر ایشانرا پشور و از ایشانرا خواصا با چهره کوبیدن
 مِنَ الطَّعَامِ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ لَهُمْ رَبُّ الْعِزَّةِ سَلُوْا اِلٰهَ
 از طعام گفت پيري ايشانرا پس بگويد ايشانرا پروردگار بزرگي بطلبند از این اكنون
 اَعْطِيَكُمْ وَمَتَّوْا عَلٰى اَزْدِكُمْ قَالَ يَقُولُوْنَ يَا جَمِيْعُهُمُ اَللّٰهُمَّ
 بجزم شما را و آرزو کنید بر من و یاده که سینه شما را گفت پيري ايشانرا پس بگويد پيري ايشانرا اگانه خدا پروردگار
 فَاَنَّا نَسْأَلُكَ رِضًا لِّعَنَّا يَقُولُ عَزَّ وَجَلَّ اِنِّي قَدْ رَضِيْتُ
 پس سینه ای سوره از نه سوره را پس بگويد خدا سوره عزیل بر سر سینه حقیق را سینه سوره
 يَا عِبَادِيْ عَنكُمْ قَالَ فَيَمْرُؤُنْ لَهُ سَجْدًا بِالتَّسْبِيْحِ وَالتَّكْبِيْرِ يَقُولُ
 ای بنده ای من از شما گفت پيري ايشانرا گفت پيري ايشانرا سوره و سوره و سوره گفت پس بگويد
 رَبِّ الْعِزَّةِ يَا عِبَادِيْ اِنْ قُوَا زُوْسَكُمْ لِيَسْ هٰذَا حَيٰنٌ عَمَّا هٰذَا حَيٰنٌ
 پروردگار بزرگي ای بنده ای من پروردگار سوره سوره خدا است اینوقت عمل این سوره
 نَضْرَةً وَبَعِيْرَةً قَالَ فَيَقُوْنُ زُوْسُهُمْ زُوْسُهُمْ هُوَ مَشْرُقَةٌ مِّنْ
 سردست و بعیت گفت پيري ايشانرا پس می پروردگار سوره سوره خدا و حال آنکه سوره سوره ایشانرا سینه سوره

أَيْضًا وَكَانَ يَقُولُ صَلَّى عَلَيْهِ هُنَّ ثَلَاثُ جَنَّاتٍ الْجَنَّةُ وَعَدْنُ وَ

دار السلام جنت عذرت از بهشت عدن : نصد هزار

جُزْءٌ وَأَنَّ قَصُورَ الْجَنَّةِ ظَاهِرُهَا مِنْ ذَهَبٍ وَبَاطِنُهَا مِنْ

زبرجد و آب زجتها من یاقوت اخمر و شبرقاتها نظام اللؤلؤ

وَكَانَ يَقُولُ صَلَّى عَلَيْهِ إِنَّ الرَّجُلَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ لَيَمْتَعُ عِنْدَ زَوْجَتِهِ

الثَّكَاةَ الْوَاحِدَةَ مِقْدَارَ سَبْعِينَ عَامًا وَمَا يَحْوِلُ ثُمَّ تَتَأَدَّبُ بِهِ

زَوْجَتُهُ الْأُخْرَى مِنَ الْقَصْرِ أَحْسَنَ مِنْهَا يَا أَخِي قَدْ أَنْكَرْتُ أَنْ

يَكُونَ لَنَا مِنْكَ ذُوْلَةٌ يَقُولُ الرَّجُلُ مَنْ أَنْتَ فَنَقُولُ أَنَا مِنَ

الَّذِي يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسُهَا أَخْفَى لَهُمْ مِنْ قُرْبَى

أَحِبِّهِمْ فَيَحْوِلُ إِلَيْهَا فَيَمُكَّتْ عِنْدَهَا مِقْدَارَ سَبْعِينَ عَامًا

يَأْكُلُ وَيَشْرَبُ وَيَبَاطِنُهَا وَكَانَ يَقُولُ صَلَّى عَلَيْهِ إِنَّ فِي الْجَنَّةِ شَجَرًا

يَسْبُرُ الرَّاكِبَ فِي ظِلِّهَا سَبْعِينَ عَامًا مَا يَقْطَعُهَا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا

الْأَنْهَارُ وَأَنَّ عَلَى كُلِّ غَضِيٍّ مِنْ غَضُونِهَا مَدَائِنٌ مَبْنِيَةٌ طَوَّلُ

كُلِّ مَدِينَةٍ مِنْهَا عَشْرَةُ الْأَمْمِيلِ وَأَنَّ مَا بَيْنَ كُلِّ مَدِينَةٍ إِلَى

الْأُخْرَى كَمَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَأَنَّ عِيُونَ السُّلَيْبِ الْقَرِيْبِ

و بوده است میگفت مجزوم آن سه بهشت
مکانی بود و دوم عدن
دار السلام جنت عذرت از بهشت عدن : نصد هزار
حصه و برستی که شکاهای جنت بیرون آن از دست علم و درون آن از
شیرین و آب زجتها من یاقوت اخمر و شبرقاتها نظام اللؤلؤ
در جهای آن از یاقوت سرخ و عقیقه آن از یاقوت در و در
علم بوده است که میگفت مجزوم برستی مرد از اهل بهشت بر اینند بهره میگرفتند از آن حد
یک یک که من مقدار هفت صد سال که باز نگیرد و بس که نذا سیکند او را
شکل دیگر که شک بهی از آن زن ای برادر نبی من عقیق رسید از
ای بارند از انوار و پس میگردد پس ای برادر نبی من عقیق رسید از
گفته است حدیثی از جلیل در شان او پس میداند بهی که چه چیز بهمان داشته است مراد از
چشم برین میگردد و لبو او پس درنگ میکند امر از نزد آن زن مقدار هفت صد سال
میورد و می آید در جماعت میکند از او بوده است که میگفت مجزوم که او بهشت درستی است
که هر دو سوار در سایه او هفت صد سال تمام میکند آنرا هر دو در زیر او
چون نهاد برستی هر شانه از شاخه او
سهم است بنا کرده شده در آن
بر شهر از آن شهرها ده هزار کرده است و در شهر میان هر شهر
دیگری چنانکه میان مشرق و مغرب است و برستی چنانکه سلسیل بر آنند میرود

۲۵۷

الدولت
پیش
تبدولان من
سال ۱۲
حسب
سب

کتاب تفسیر جامع القرآن جلد اول

نَفْسِي نَفْسِي لَا أَسْأَلُكَ غَيْرَهَا ثُمَّ تَرَفِي بِشَرِّ رِيغِهَا كَعَدَدِ بَجُورِ
 سہواہیم از تو نفس خود را میخواہم غیر از این چیز را بہتر نمی آید از آن و شہدہ را را بہ شمار ستارہا می
 السَّمَاءِ عَظُمَ كُلُّ شَرِّكَةٍ مِنْهَا كَالسَّحَابَةِ الْعَظِيمَةِ الطَّالِعَةِ مِنَ
 وہمان بزرگی ہر شہارہ از آن بزرگتر از ہر ابرے بزرگ بہت کہ بہ آئینہ صفت آید
 الْغَرْبِ يَبْعَثُ ذَلِكَ الشَّرَّ عَلَى نَفْسِ الْخَلَائِقِ فَهَذَا هُوَ الشَّرُّ الَّذِي
 عذاب پس می آید آن شر بر ہر آسے خلق پس این آن بدست
 وَقَاهُ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يُؤْتُونَ بِالْتَّذَرُّوْنَ وَيَخَافُونَ عَذَابَ اللَّهِ أَنْ
 کہ گاہ داشتہ بہت عذاب ہوتا ہوا و فاسد ہوتا ہوا و فاسد ہوتا ہوا و فاسد ہوتا ہوا اور آیت
 يَقْبَهُمْ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى كَفَى أَهْلَ التَّوْحِيدِ وَالْإِيمَانِ وَأَهْلَ السُّنَّةِ
 بگردد از ایشان را پس خداست بگردد از اہل توحید و ایمان را و اہل سنت را
 شَرَّ ذَلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَدْ هَمُّوا بِرَحْمَةٍ وَبَيَّسْرٍ حَسَابٍ لِيَوْمِ يَدْعُؤُنَّ جَنَّتَهُ
 از ہر گاہ آرزو و گھمیدارہ ایشان را بہ رحمت خویش و آسان میکند حساب ایشان دوری آمد
 وَيَجْلَدُ فِيهَا أُولَاءَ الَّذِينَ لَا يَدْعُونَ بِرَحْمَةٍ وَلَا يَدْعُونَ بِرَحْمَةٍ وَلَا يَدْعُونَ بِرَحْمَةٍ
 و ہمیشہ سیدارہ ایشان را در آن بہشت بگرم خویش و زیادہ میکند کہ از آن و مشرکان را و
 الْأَوْلَادِ الَّذِينَ شَرُّوا إِلَى خَوْفٍ وَعَذَابًا إِلَى عَذَابٍ يُدْخِلُهُمْ
 بہت پرستان را بدی بادی و ترس با ترس و عذاب با عذاب پس می آید از ایشان را
 جَهَنَّمَ وَيَجْلَدُ فِيهَا أُولَاءَ الَّذِينَ لَا يَدْعُونَ بِرَحْمَةٍ وَلَا يَدْعُونَ بِرَحْمَةٍ وَلَا يَدْعُونَ بِرَحْمَةٍ
 در دوزخ و ہمیشہ سیدارہ ایشان را در آن دوزخ بہتر کہ اول خدا ہوتا ہوا و جہنم آید از ایشان را
 وَسُرُودًا فَالْنُّصْرَةَ فِي الْوُجُوهِ وَالسُّرُودَ فِي الْقُلُوبِ وَذَلِكَ أَنْ
 دوزخے پس تازگی در روہا و خوشی در دلہا و این بہت کہ بہتر است
 الْمُؤْمِنِينَ إِذَا خَرَجَ مِنْ قَبْرِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ نَظَرًا مَامَهُ فَإِذَا هُوَ بِأَنْسَانٍ
 ہوسن و تہنکہ می بر آید از قبر خود روز قیامت نظر میکند زمین ایشان پس ناگاہ اولاد ہوسن
 وَجْهَهُ مِثْلَ النَّهْمِ يَضْحَكُ طَيْبَ النَّفْسِ وَعَلَيْهِ نِيَابٌ بَيْضٌ وَعَلَى
 کردہ او مانند آفتاب بہت بپزد و پاک بہت نفس او و ہر دو جا ہا سید بہت و ہر
 رَأْسِهِ تَاجٌ فَيَنْظُرُ إِلَيْهِ حَتَّى يَدَّ نَوْمَهُ يَقُولُ سَلَامٌ عَلَيْكَ يَا وَدِي
 سر او تاج بہت پس می بندہ ہوسن او تازگی بہت محمود از او پس سیکو بہ سلاستی باد بر تو ای
 اللَّهُ يَقُولُ لِقَوْلِكَ السَّلَامُ مَنْ أَنْتَ يَا عَبْدَ اللَّهِ هَلْ أَنْتَ مَلَكٌ مِنْ
 خدا پس سیکو بہ ہر دو تازگی سلاستی کہے تو ای بندہ خدا کیا تو فرستادہ از
 الْمَلَائِكَةِ يَقُولُ لَا يَقُولُ أَنْتَ بِنِي مِنَ الْأَنْبِيَاءِ يَقُولُ لَا وَاللَّهِ
 در بہشتگان پس سیکو بہ ہر دو تازگی ہوسن از انہما پس سیکو بہ ہر دو سوزند کہ

۴۱
 اصحاب
 در حدیث
 ۲۶۳
 اصحاب
 الحسن
 والرواق
 ۱۸
 ت جمع
 البجار
 منہ

قَبُولُ الرِّيدِ أَنْ أَرَاكَ بِقَوْلِ أَشَدُّكَ يَا اللَّهُ مَهْلًا فَاتَّكَ
 تَقْبَلُ عَلَى قَوْلِ الخَلِيقِ قَبُولُ وَاللَّهُ مَا مِنْهُ بَدَأَ فَطَالَ مَا
 وَكَذَلِكَ قَالَا الْيَوْمَ أَرَاكَ قَالَ فَبَزَكَهُ فَذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ
 وَبِمَنْجَلُونَ أَوْ زَادَ هُوَ عَلَى طَهْوَرِهِمْ الْأَسَاءَ مَا يَزِيدُونَ لَمْ يَذْكُرْ عَزَّ
 وَجَلَّ وَأَلْيَاءَهُ فَقَالَ وَخَزَنَهُمْ بَعْدَ الْبَشَارَةِ بِمَا صَبَرُوا عَلَى الْبَلَاءِ
 وَأَذَاءِ الْأَوَامِرِ وَنَهْيِ النَّهْيِ وَالْتِسَالِمِ فِي الْعَدْرِ وَجَنَّةٍ وَحَرِيرٍ
 وَأَمَّا الْجَنَّةُ فَيَسْتَمُونَ فِيهَا وَأَمَّا الْحَرِيرُ فَيَلْبَسُونَ قَالَ مُشْكِي
 فِيهَا يَعْنِي فِي الْجَنَّةِ عَلَى الْأَرَاكِ يَعْنِي الشَّرَّ عَلَيْهَا الْجَمَالَ يَعْنِي
 الشَّرَّ لَا يَرَوْنَ فِيهَا نَمَسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا يَعْنِي وَلَا يَصِيدُهُمْ حَرٌّ
 الشَّمْسِ وَلَا بَرْدُ الزَّمْرِيزِ لِأَنَّهُ لَيْسَ فِيهَا شِتَاءٌ وَلَا صَيْفٌ ثُمَّ قَالَ
 عَزَّ وَجَلَّ وَكَانَتْ عَلَيْهِمْ ظِلْمَاتُهَا وَذَلِكَ قَطْرُهَا تَذْلِيلًا يَعْنِي لِمَا
 الْيَوْمَ وَذَلِكَ أَنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ يَأْكُلُونَ مِنَ الثَّمَرِ إِنْ شَاءَ وَقِيَامًا
 حَتَّى يَخْتَفُوا مِنْهَا ثُمَّ يَقُولُ أَحَدُهُمْ قَاتِمًا وَذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ
 ذَلِكُمْ قَوْلُهُمْ تَذْلِيلًا لِقَوْلِهِمْ وَجَلَّ قُلُوبُهُمْ وَتَذْلِيلًا
 لِقَوْلِهِمْ تَذْلِيلًا لِقَوْلِهِمْ وَجَلَّ قُلُوبُهُمْ وَتَذْلِيلًا لِقَوْلِهِمْ

قَبُولُ الرِّيدِ أَنْ أَرَاكَ بِقَوْلِ أَشَدُّكَ يَا اللَّهُ مَهْلًا فَاتَّكَ
 تَقْبَلُ عَلَى قَوْلِ الخَلِيقِ قَبُولُ وَاللَّهُ مَا مِنْهُ بَدَأَ فَطَالَ مَا
 وَكَذَلِكَ قَالَا الْيَوْمَ أَرَاكَ قَالَ فَبَزَكَهُ فَذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ
 وَبِمَنْجَلُونَ أَوْ زَادَ هُوَ عَلَى طَهْوَرِهِمْ الْأَسَاءَ مَا يَزِيدُونَ لَمْ يَذْكُرْ عَزَّ
 وَجَلَّ وَأَلْيَاءَهُ فَقَالَ وَخَزَنَهُمْ بَعْدَ الْبَشَارَةِ بِمَا صَبَرُوا عَلَى الْبَلَاءِ
 وَأَذَاءِ الْأَوَامِرِ وَنَهْيِ النَّهْيِ وَالْتِسَالِمِ فِي الْعَدْرِ وَجَنَّةٍ وَحَرِيرٍ
 وَأَمَّا الْجَنَّةُ فَيَسْتَمُونَ فِيهَا وَأَمَّا الْحَرِيرُ فَيَلْبَسُونَ قَالَ مُشْكِي
 فِيهَا يَعْنِي فِي الْجَنَّةِ عَلَى الْأَرَاكِ يَعْنِي الشَّرَّ عَلَيْهَا الْجَمَالَ يَعْنِي
 الشَّرَّ لَا يَرَوْنَ فِيهَا نَمَسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا يَعْنِي وَلَا يَصِيدُهُمْ حَرٌّ
 الشَّمْسِ وَلَا بَرْدُ الزَّمْرِيزِ لِأَنَّهُ لَيْسَ فِيهَا شِتَاءٌ وَلَا صَيْفٌ ثُمَّ قَالَ
 عَزَّ وَجَلَّ وَكَانَتْ عَلَيْهِمْ ظِلْمَاتُهَا وَذَلِكَ قَطْرُهَا تَذْلِيلًا يَعْنِي لِمَا
 الْيَوْمَ وَذَلِكَ أَنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ يَأْكُلُونَ مِنَ الثَّمَرِ إِنْ شَاءَ وَقِيَامًا
 حَتَّى يَخْتَفُوا مِنْهَا ثُمَّ يَقُولُ أَحَدُهُمْ قَاتِمًا وَذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ
 ذَلِكُمْ قَوْلُهُمْ تَذْلِيلًا لِقَوْلِهِمْ وَجَلَّ قُلُوبُهُمْ وَتَذْلِيلًا لِقَوْلِهِمْ

٢٤٥
 التفسير المشتمل على
 البرهان والبرهان

قال أبو بكر
 وذلك قوله
 اس
 ملحوظ
 ذممت
 نظر

عز وجل اذا رايت ثم يعنى هنالك من الجنة رايت نعيمها ولما
 كذا وذلك ان رجلا من اهل الجنة له قصر في ذلك القصر
 سبعون قصر في كل قصر سبعون بيتا كل بيت من لؤلؤ
 بحفرة طولها في السماء فرسخ وعرضها فرسخ في فرسخ عليها اربعة
 الاف مضلع من ذهب في ذلك البيت سرب منسوخ يقضيان
 الدواب القوت عن يمين السرير وعن يساره اربعة الاف كرسى
 من ذهب قوائمها من باقوت اتمر على ذلك السرير سبعون فراشا
 كل فراش على لون وهو متكا على يساره عليه سبعون حلة من
 ديباج النبي يلبس جسده حنظل بيضا وعلى جبهته اكليل
 من كل بازر جسد والباقوت والوان الجواهر كل جوهرة
 على لون وعلى راسه تاج من ذهب فيه سبعون زاوية في كل
 زاوية دنة نسوي مال الشرق والمغرب وفي يده ثلاثة اسود
 سواد من ذهب وفضة وسوار من لؤلؤ في اصابع يديه و
 رجليه نحو اربعة من ذهب وفضة فيه ألوان الفصوص بين
 يديه عشرة الاف غلام يكفون ولا يشنون الله ولا خلقه

۴
 من نعيمها
 الاله
 الفضة
 والفضة
 القوت
 نيم
 ۲۴۶
 الكرسى
 ۱۰
 صحاح اللغات
 بين

خدايتم در وقتيکه همين ايمان يکي در بيت
 کي در آن بيت که مرد بيت اذ اهل بهجت مراد را که شکر است و همان کرسى است
 هفتاد کرسى است در هر کس يك هفتاد خانه از فراد
 کاوب که در ايشه او جانب آسمان بکلمه شکر است و در آن اکرده و کرده است بر آن خانه چهار
 هزار در هفتاد از روز دوران خانه شصت است با نود هفتاد و شصت
 مراد يه ديابوت از استفاست شصت و در چاه او چهار هزار صندوق
 از زر است که در نمايش از باقوت سرخست بر آن شصت هفتاد و شصت است
 اوليه است بر رنگي در آن زمينه کننده است بر جانب چپ خود و بر آن مرد هفتاد و شصت است از
 ديباج است چنان است بر آن او ابراهيم او سعید است و در يقيه است او است
 هر چه بر مرد و باقوت در نما رنگ با او هر کس
 کرسى مراد يه ديباج است که بر ابريست در نما مال شرق و مغرب را در دست او شده است بر
 کي از زر دو دهم از لفره و سوم از مراد يه دور اکلش آن به دستهاست او
 با نماي او است در نماست از زر و لفره که در آن نما رنگ کلين است و در او
 او ده هزار غلام است که نما بزرگ مي شود و در نما بزرگ است و نما ده هزار

بَيْنَ يَدَيْهِ مَائِدَةٌ مِّنْ يَّاقُوتٍ وَحُمْرٍ مُّسْتَبِينٍ طُولُهَا مِثْلُ نِصْفِ أَرْضِ رُومٍ

دو پتی او سوزانها از یاقوت سرخ که دراز سے او کرده و در کرده است و سوزانها

عَلَى الْمَائِدَةِ سَبْعُونَ أَلْفًا مِّنْ ذَهَبٍ وَفِضَّةٍ وَفِي كُلِّ

بر سوهتیم هفتاد هزار آوند از زر و نقره دور

أَلْفًا سَبْعُونَ أَلْفًا مِّنَ الطَّعَامِ فَيَأْخُذُ اللَّغْمَةَ بِيَدِهِ فَمَا يَخْطُرُ

آوند هفتاد هزار از طعام پس سگیزد نقره برست خود پس سگیزد

عَلَى بَالِهِ غَيْرَهَا حَتَّى تَتَحَوَّلَ اللَّغْمَةُ عَنْ حَالِهَا إِلَى الْحَالَةِ الَّتِي

در دل او برز آن تا اگر سگیزد و لواز حال خود علم بسوسے حالے که

يَشْتَوِيهَا وَبَيْنَ يَدَيْهِ غِلْمَانٌ يَأْكُدِيهِمُ الْوَابِئُ مِّنْ فِضَّةٍ وَأُوتِي

آورد و سگیزد حال بر او پیش او غلامان از کرد و سگیزد ای ایشان است کوی از آنجا

مِنْ فِضَّةٍ وَمَعَهُمُ الْخَمْرُ وَالْمَاءُ وَالْمَاكُلُ فَيَأْكُلُ عَلَى قَدْرِ لَدَائِعِهِنَّ

از نقره و با ایشان است شراب و آب و طعام پس خورد بر مقدار چهل

رَجُلًا مِّنَ الْأَوْلَادِ كُلِّهَا فَإِذَا شَبِعَ مِنْ أُولَئِكَ مِنَ الطَّعَامِ سَقَوْهُ شَرْبًا

مرد از هر رنگ طعام هر گاه که شرب شد از یک رنگ طعام سگیزد شربند او را

مِمَّا يَشْتَهُي مِنَ الْأَشْرِبَةِ فَيَجْعَلُ قَبْلَهُ اللَّهُ لِعَرَّةٍ وَيَجْعَلُ الْف

از آن شربت تا که آورد سگیزد او را پس آورد پس سگیزد سگیزد ای ایشان است

ع

الابواب

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

وَأُوتِي

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

الفرح قد لك قوله عز وجل ورضوان من الله أكبر ذلك
 در کلامی پس اینست قول خدا عزوجل و راضی بودن از عذای بزرگ تر است
 هو القوز العظیم وذلك قوله تعالى اذا رأيت يعقوب يا محمد
 رسیدن بزرگ و است قول خدا نیز و گفت که به پیش تو ای محمد
 ثم رأيت نعيما يعني هناك النعيم الذي هو فيه وملك
 در آنجا نعمت ایست که در است و ملک
 كبريا حين لا يدخل عليك رسول رب العالمين الا باذن
 بزرگ مرا و بفرمانی در آید بر آن هستی نزد ستاده عالمی برود کار عالمیان مگر با آن بزرگ
 قال جل و علا عليهم ثياب سندس خضر و استبرق يعنى
 در نمودند خضرا و بالا ای ایشان جامه سبز و استبرق در آنجا
 اللباس و لما قال عليهم لان الذي تلي جسده حورية
 و جامه نیت که گفت خدای تعالی بالای ایشان نهد جامه نسی جامه که جهان است
 بيضا ثم قال و خلقوا من فضة و في اية اخرى
 در نمودند زرد و در آنجا نهد دست بر چشمت از نظر دور آید دیگر در نمود
 يخلقون فيها من اساور و من ذهب و لو افرق ثلاثة اسورة
 در آنجا نهد بشود در آن نیت دست بر چشمت از نظر دور آید پس آن سه دست بر چشمت
 ثم قال عز وجل و سقاها من ثمرها با طهورا و ذلك ان طهر
 پس زرد و در آنجا نهد از نظر دور آید در آن نیت بر چشمت
 باب الجنة يجره بئيم من ساقها عينان فاذا جازا الوجل
 در نیت در چشمش که بر آید از نیت او در چشمه پس در نیت که در نمود
 الصراط الى العينين يدخل في عين منها فتغسل فيها
 در آنجا بسوی آن دو چشمه که در آید در یک چشمه از آن پس غسل میکند در آن
 و ربه اطيب من المسك طوله سبعون ذراعا في السماء على طول الارض عظيم
 در چشمه او خوشتر است از مشک درازی آن هفتاد ذراع است از زمین تا آسمان بر خدای عزوجل
 فاهل الجنة كلهم رجال و لسواهم على قلوبهم و لم يملأهم الله اساءة
 پس اهل نیت بچه مردان و زنان باشند بر یک قدر باشند در نیت ص ۴ پس آن
 ان كل اثنين سنة يكبر الصغیر حتى يصير من ثلث و ثلثين سنة و يخط الشيخ
 نیت در نیت سال بزرگ می شود تا آنکه می رود که نیت سال و در نیت اندر
 عن رجاله الى ثلث و ثلثين سنة كلهم رجالهم و سواهم على قلوبهم
 در آنجا بسوی نیت سال بزرگ مردان از آنجا آن که بزرگ باشد در

در کلامی پس اینست قول خدا عزوجل و راضی بودن از عذای بزرگ تر است
 رسیدن بزرگ و است قول خدا نیز و گفت که به پیش تو ای محمد
 در آنجا نعمت ایست که در است و ملک
 بزرگ مرا و بفرمانی در آید بر آن هستی نزد ستاده عالمی برود کار عالمیان مگر با آن بزرگ
 در نمودند خضرا و بالا ای ایشان جامه سبز و استبرق در آنجا
 و جامه نیت که گفت خدای تعالی بالای ایشان نهد جامه نسی جامه که جهان است
 در نمودند زرد و در آنجا نهد دست بر چشمت از نظر دور آید دیگر در نمود
 در آنجا نهد بشود در آن نیت دست بر چشمت از نظر دور آید پس آن سه دست بر چشمت
 پس زرد و در آنجا نهد از نظر دور آید در آن نیت بر چشمت
 در نیت در چشمش که بر آید از نیت او در چشمه پس در نیت که در نمود
 در آنجا بسوی آن دو چشمه که در آید در یک چشمه از آن پس غسل میکند در آن
 در چشمه او خوشتر است از مشک درازی آن هفتاد ذراع است از زمین تا آسمان بر خدای عزوجل
 پس اهل نیت بچه مردان و زنان باشند بر یک قدر باشند در نیت ص ۴ پس آن
 نیت در نیت سال بزرگ می شود تا آنکه می رود که نیت سال و در نیت اندر
 در آنجا بسوی نیت سال بزرگ مردان از آنجا آن که بزرگ باشد در

الْقِيَمِ الْمُسْتَقِيمِ فَلَا تَطْلُمُوا فِيهِمْ أَنْفُسَكُمْ يَعْنِي فِي الْأَشْهُرِ
 پس حکم کند در آنها بر نفسهاست خود یعنی درین ماههاست
الْحَرَامِ خَصَّ تَعَالَى بِاللَّهِ هَذِهِ الْأَرْبَعَةُ الْأَشْهُرُ لِيَبْنِي لَنَا
 حرام خاص کرد خدا بهم به سوی این چهار ماه
تَمَنُّهَا الْعَظْمُ حُرْمَتِهَا وَتَأْكِيدُ مَرَّهَا بِاللَّهِ مِنْ الظُّلْمِ فِيهَا
 بزرگی حرمتها و تأکید مررها با الله از ظلم در آنها
عَلَى غَيْرِهَا مِنْ الشُّهُورِ فَإِنْ كَانَ الظُّلْمُ مِنْهَا عَنَّا فِي سَائِرِ
 بر غیر آنها از سائیر دیگر و اگر چه بوده است ظلم هر چه کرده شده از وی در سائیر
الشُّهُورِ كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى عَزَّ وَجَلَّ حَافِظُوا عَلَيَّ الصَّلَاةَ وَالصَّلَاةَ
 ماهها بجا بگردانید و مرا حفظ کنید همانا خداست
الْوَسْطَى أَمْرًا بِالْحَافِظَةِ عَلَى الصَّلَاةِ الْوَسْطَى وَهِيَ الْعَصْرُ وَإِنْ كَانَ الْأَكْثَرُ سَائِرًا
 میان امر کرده خدا بهم را با نگاه داشتن آن بر نماز میانه که آن نماز میانه است اگر چه بوده است امر سائیر
فِي الْحَافِظَةِ الْجَمِيعَةِ الصَّلَاةِ وَإِنَّمَا أَفْرَجَ الْوَسْطَى بِالصَّلَاةِ بِالذِّكْرِ مَا ذَكَرْنَا مِنْ الْأَخْتِصَامِ
 در نگاه داشتن هر چه نمازها جز این نیست جدا کردن نماز میانها بزرگتر از این نیست که در نمازها از خاص کردن
وَالْتَمَنُّ فِي الْحُرْمَةِ وَالتَّكْيِيدُ يَعْنِي بِالظُّلْمِ لَا تَقْتُلُوا فِيهِمْ أَحَدًا
 و تمناست در حرمت و تاکید یعنی با ظلم نکشید در آنها یکی
مِنْ مُشْرِكِي الْعَرَبِ لِأَنَّ تَبْدَأُكُمْ بِالْقَتْلِ وَقَالَ أَبُو بَرْدٍ الظُّلْمُ
 از مشرکان عرب که از شما آغاز کند شمارا بکشتن و گفت ابو برد
هُوَ التَّرْكَ لِبَطَاعَةِ اللَّهِ تَعَالَى وَالْعَمَلُ بِمَعَاصِي اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَكَمَا
 ترک بندگی خداست و کردن گناهان او و گفت
عَلَيْهِ هُوَ وَضَعُ الشَّيْءِ فِي غَيْرِ مَوْضِعِهِ وَهُوَ رَاجِعٌ إِلَى ذَلِكَ
 چنانچه ابو برد بر ظلم نهادن چیزیست در غیر جای او یعنی هر چه بود در جای خود
قَالَ تَعَالَى وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ يَعْنِي كِفَارَ مَكَّةَ كَأَنَّهُ جَمِيعًا
 گفت خدا بهم و بجنگید مشرکان را یعنی کفار مکه گویا همه
كَمَا قَاتِلُوا تَكْمُ كَأَنَّهُ يَعْنِي لَنْ قَاتِلُوا فِي الشَّهْرِ الْحَرَامِ فَقَاتِلُوا
 چنانچه مبارکند مشرکان شما همه را یعنی اگر بکشید شما در ماه حرام پس بکشید مشرکان
جَمِيعًا وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ فِي النَّصْرِ مَعَ الْمُتَّقِينَ وَخَلَّفَ أَهْلَ
 همه را به امید به رستگاری اندوخته در پی رستگاری و دانم با برتر گاران است اخلاف کرده است
التَّفْسِيرُ فِي الدِّينِ الْقِيَمِ فَقَالَ مَعَانِلُ الدِّينِ الْقِيَمِ هُوَ الَّذِي
 تفسیر در دین القیم پس گفت معانی دین قیم است که

قیام المستقیم
 در این شهر
 کسوفه
 دانه
 پادشاه
 بنام
 ۲۶۲
 در این
 ۲۴
 در این
 در این

تَعَالَى يَمُنُّكَ بِمَنْ كَانَ مَعَهُ مِنَ الطُّوفَانِ وَطَهَّرَ اللَّهُ الْأَرْضَ مِنَ الشِّرْكِ
وَكَسَى الْأَكْمَامَ بِسِتِّ بَابٍ مِنَ الطُّوفَانِ وَهَذَا كَرِيْمٌ زَيْنِ رَأْسِ الْأَنْبِيَاءِ
وَالْعَدْوَانِ وَرَفَعَ ذَلِكَ عَنَّا إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ مَا أَخْبَرَنَا
وَدَوَّشَنَا بِسَبَبِ طُوفَانِ دَبْرِ الْأَنْبِيَاءِ أَنْ تَوَلَّى إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَهُوَ فِي حَقِّهِ
هَيْبَةُ اللَّهِ بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَبِي حَازِمٍ عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ عَنْ عَيْنِ
بَنِي الْعَدْنِ بِإِسْنَادِهِ عَنْ حُزْرِ بْنِ حَازِمٍ عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ عَنْ
النَّبِيِّ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
اللَّهُ تَوَخَّاهُ فِي السَّفِينَةِ فَصَامَهُ نُوحٌ فِي السَّفِينَةِ وَأَمْرٌ مِنْ كَانَتْ
عَنْهُ نَوْحٌ رَادٍ كَرِيْمٌ فِي بَيْتِهِ دَائِمٌ لَوْحٌ ٤ دَرَكِيَّةٌ وَأَمْرٌ كَرِيْمٌ رَادٍ
مَعَهُ بِصِيَابِهِ فَأَنْجَاهُمْ اللَّهُ تَعَالَى وَأَمَّنَهُمْ مِنَ الْغَرَقِ وَطَهَّرَ
بَابًا مَرْدُودَةً دَائِمَةً فِي نَحْوِهَا وَأَمْرٌ كَرِيْمٌ رَادٍ وَأَمْرٌ كَرِيْمٌ رَادٍ
اللَّهُ الْأَرْضَ مِنَ الْكُفْرِ وَالطُّغْيَانِ بِالطُّوفَانِ وَقِيلَ إِنَّهُ سَمِّيَ
ضَائِقَةً زَيْنِ رَأْسِ كَرِيْمٍ لِيُفْرَغَ لَيْلَةً بِغَرَقِ الْفُجُورِ وَكَلِمَةٌ شَدِيدَةٌ كَرِيْمَةٌ
أَصْمًا لِأَنَّهُ أَصَمُّ مِنْ جَفَائِكَ وَذَلِكَ وَاسْمِيكَ بِفَضْلِكَ يَا مُؤْمِنٌ وَتَسْمِيَةً
بِحُكْمِهِ اللَّهُ تَعَالَى تَعَالَى مِنْ جَفَائِكَ وَذَلِكَ لِأَنَّكَ لَيْسَ بِشَهِيدٍ عَلَيْكَ
بِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ بَلْ يَكُونُ شَهِيدًا لَكَ بِمَا سَمِعَ مِنْ فَضْلِكَ
وَرُزِقَ تَهَامَةً بَلْ بَشِيرًا كَرِيْمًا بِجَمِيعِ مَا سَمِعَ مِنْ فَضْلِكَ
وَلَهُ حَسَنَاتُ الْعَمَلِ فِيهِ وَأَمَّا الْأَصْبُ فَمَعْنَاهُ أَنَّهُ نَصَبَ الرَّحْمَةَ
فِيهِ صَبًا عَلَى الْعِبَادِ وَيُعْطِيهِمُ اللَّهُ تَعَالَى مِنَ الْكِرَامَاتِ وَ
الْمُتَوَاتِرَاتِ مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ وَلَا أذُنٌ سَمِعَتْ وَلَا خَطَرَ عَلَى قَلْبٍ
كَثِيرٍ مِنْ ذَلِكَ مَا أَخْبَرَنَا النَّبِيُّ الْأَمَامُ هَيْبَةُ اللَّهِ وَبُيُوتُ الْبَنَاتِ
السُّطْحِي رَحِمَهُ اللَّهُ بِإِسْنَادِهِ عَنْ الْأَعْمَشِ عَنْ إِبْرَاهِيمَ عَنْ عَلْقَمَةَ
بِإِسْنَادِهِ عَنْ الْأَعْمَشِ عَنْ إِبْرَاهِيمَ عَنْ عَلْقَمَةَ

ذات باکتر
دشمنان
خوار ساس
سیناس
صیانت
سینین
شدن کب
آب بریزان
والبقیع
نور طهار
والتبت
الکلیه
ع
مخبر
نور
والتبت
والتبت

وَمَنْ صَامَ مِنْهُ ثَمَانِيَةَ أَيَّامٍ فَرِحَ الْجَنَّةِ ثَمَانِيَةَ أَبْوَابٍ يَفْتَحُ
 وکسی که روزی هفتاد و هفت روزگی از آن ماه هفت روزگی برستی هفتاد و هفت درستی میکند
 اللَّهُ لَهُ بِصَوْمِ كُلِّ يَوْمٍ بِأَبَا مِنْ أَبْوَابِهَا وَمَنْ صَامَ مِنْهُ سِتَّةً
 بعد از آن با بعضی روزی هر روز درسه از دروازه که هفتاد و هفت روزگی از آن ماه
 أَيَّامٍ خَرَجَ مِنْ قَبْرِهِ وَهُوَ يُنَادِي أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَكَأَنَّهُ
 روزی برآید از قبر خود در حال آنکه از آنجا این کلمات گوید میگوید آنکه محمود بن عبد الله در آن روز
 وَجَهَةٌ دُونَ الْجَنَّةِ وَمَنْ صَامَ مِنْهُ عَشْرَ يَوْمٍ جَعَلَ اللَّهُ تَعَالَى
 نوبت او که سیوسه هفتاد و یک روزگی از آن ماه ده روزگی که او را خداست
 لَهُ عَلَى كُلِّ مِيلٍ عَلَى الصِّرَاطِ فَرَسًا
 هر او را بر هر کرده بر هر مایه فرستد که آرام گیرد برود
 صَامَ مِنْهُ أَحَدَ عَشْرَ يَوْمًا لَمْ يَرِنِّي يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَفْضَلَ مِنْهُ
 روزی هفتاد و یک روزگی از آن ماه ده روزگی که او را روز قیامت بهتر از خود
 إِلَّا مَنْ صَامَ مِثْلَهُ أَوْ زَادَ عَلَيْهِ وَمَنْ صَامَ مِنْ رَجَبٍ ثِنْتًا عَشْرًا
 هر کسی که روزی هفتاد و یک روزگی از آن ماه ده روزگی از رجب و دوازده روزگی
 يَوْمًا كَسَاهُ اللَّهُ تَعَالَى يَوْمَ الْقِيَامَةِ حُلَّتَيْنِ الْحُلَّةَ الْوَاحِدَةَ خَيْرٌ
 سه نوبت از خداست او را روز قیامت دو حلقه یک حلقه از آن بهتر است
 مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا وَمَنْ صَامَ مِنْ رَجَبٍ ثَلَاثَةَ عَشْرَ يَوْمًا وَصَمَّ
 از دنیا و آنچه دروست و کسی که روزی هفتاد و یک روزگی از آن ماه سیزده روزگی چهارده روزگی
 لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَائِدَةٌ فِي ظِلِّ الْعَرْشِ يَبَاكُلُ مِنْهَا وَالنَّاسُ فِي
 هر او را روز قیامت مائده در سایه عرش پس بخورد از آن در روز
 شِدَّةٍ شَدِيدَةٍ وَمَنْ صَامَ مِنْ رَجَبٍ أَرْبَعَةَ عَشْرَ يَوْمًا أَعْطَاهُ
 شکر سنت باشد و کسی که روزی هفتاد و یک روزگی از آن ماه چهارده روزگی پانزده روزگی
 اللَّهُ عِزًّا وَجَلًّا مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ وَلَا أذنٌ سَمِعَتْ وَلَا خَطَرَ عَلَى
 خدا عزوجل چیزی که فرید نیست او را که چشم و سوزن که شنیده و نگذشته است
 قَلْبٍ بَشَرٍ وَمَنْ صَامَ مِنْهُ خَمْسَةَ عَشْرَ يَوْمًا يُوقِفُهُ اللَّهُ تَعَالَى
 دل هر آدمی و کسی که روزی هفتاد و یک روزگی از آن ماه پانزده روزگی استاده میکند او را خداست
 يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَوْقِفَ الْأَمِينِ وَلَا يَمُرُّ بِهِ مَلِكٌ مُقَرَّبٌ وَلَا يَبِي
 روز قیامت جاسی استخوان این با کمان و میگذرد بود فرشته سحراب و نهنگ
 مُرْسَلٌ إِلَّا قَالَ لَهُ طُوبَى لَكَ إِنَّكَ مِنَ الْأَمِينِينَ وَفِي لَفْظِ الْخَيْرِ
 مرسل که میگوید هر او را خوشی باد زیرا که بر آینه از این با کمان استی در روایت دوم است

ع

الرفقة

يسين

وآدمان

١٣١٢

٢٨٢

سج

در چشم

الاصحاب

نشو
بجای
بجای

صائمہ ثلثۃ ایام کتب اللہ لہ صومۃ ثلاثۃ الا فی سنۃ
 روزہ داشت ازو شہ روز مینو کسب خدا بنام اور اجرت کبک روزہ داشت ستر ہزار سال
 ومن صائم منہ سبعة ایام افلقت عنہ ابواب جہنم ومن
 دیکر روزہ داشت ازو ہفت روز ہر گز نہ پیشتر و داد در اسے روز سہ و کسب
 صائم منہ ثمانیۃ ایام ففتحت لہ ابواب الجنۃ الثمانیۃ یدخل
 روزہ داشت ازو ہشت روز کسب خدا بنام اور اسے ہشت ہفت کرد آید
 من ایہا شاء ومن صائم منہ خمسۃ عشر یوما یدلکت بیتانہ
 از ہر روز یک خواہد دیکر روزہ داشت ازو پانزدہ روز ہر گز نہ پیشتر و دیہا سے او
 حسنات و نادى مناد من السماء قد غفرک فاستأنف العمل
 ہر گز نہ پیشتر و نادى مناد من السماء ہر گز نہ پیشتر و استأنف العمل
 ومن زاد زادہ اللہ تعالیٰ و اخبرنا الشیخ الامام ھبۃ اللہ بن البناد
 دیکر زیادہ کرد زیادہ کند اور اللہ تعالیٰ و خبر کرد مارا امام ھبۃ اللہ
 باسنادہ عن یونس بن یونس عن الحسن بن علی قال قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
 باسناد یونس بن یونس عن الحسن بن علی کہ گفت فرمود رسول ۳
 صائم یوما من رجب عدل لہ بصیام ثلثین سنۃ و اخبرنا
 روزہ داشت یکروز از رجب برابرست مراد از ان روزہ داشت ثلثین سالی و خبر کرد مارا
 الشیخ الامام ھبۃ اللہ عن الحسن بن علی بن احمد بن عبد اللہ المقری
 شیخ امام ھبۃ اللہ از حسن بن علی بن احمد بن عبد اللہ مقری سے
 باسنادہ عن العلاء بن کنانہ عن مکحول قال ان رجلا سأل ابا
 باسناد حوہ از علان کہ گفت از مکحول کہ گفت ہر سنی مردی سوال کرد ہوید
 الذکاء عن صیام رجب فقال لہ سالت عن شہرک کانت
 ابو ذر اسے از روزہ داشت رجب اس گفت مراد از ہر سیدی تو از ما سئل ہوید مارا
 انما اہلنا تعظمہ فی جاہلینہا و ما زادہ الا نلانا الا فضلا
 ان مراد ان جاہلینہا بزرگ دادہ بودند اور ما بزرگت حوہ و زیادہ کردہ سبت مراد از اسلام کہ فضلت
 و تعظیما و من صائم منہ یوما تطوعا یحسب بہ ثواب اللہ
 ہر گز نہ پیشتر و ہر گز روزہ داشت از رجب یکروز ازو ہی ہند کہ خواہد بان ثواب خداست
 و یتبعی بہ وجہہ الخالصا اطفأ صومہ ذلک الیوم غضب اللہ
 و یتبعی بہ وجہہ الخالصا اورا در مالیکہ اخلص و اور روزہ داشت ازو ان روز غضب اللہ
 تعالیٰ و اذلق عنہ بابا من ابواب التارکوا و اعطی ملا الارض
 وہی بندہ ازو دوسے ازو اسے آتش و اگر دادہ شود ہر سنی

مَنْ عَلَى اللَّهِ مَا شِئْتَ وَمَنْ صَامَ سِتَّةَ أَيَّامٍ كَانَ لَهُ مِثْلُ ذَلِكَ
از روزی که خداوند بخواهد هر که روزی در وقت شش روز باشد مراودا باشد
وَيُعْطَى سِوَى ذَلِكَ نَوْزًا يَنْصَبُ فِيهِ أَهْلُ الْجَمْعِ فِي الْقِيَمَةِ وَ
دادار میشود جز این نوزی که در وقت آن مردم که جمع اند در روز قیامت
يُعْتَفَى فِي الْأَمِينِ حَتَّى يَمُرَّ عَلَى الصَّرَاطِ بغير حساب وَيُعَانِي عَنْ
برای اینکه شود در امن با نیکان تا آنکه بگذرد بر صراط بغير حساب و نهد آینه میشود از
حَقُوقِ آبِ الْوَالِدَيْنِ وَقَطِيعَةِ الرِّحْمِ وَيُقْبَلُ اللَّهُ عَلَيْهِ بوجوه إذا
تا زمانه والدین و بریدن از خویشان و چیزی که آید خدا چشم بر او بذات پاک خود نگاه
لِقِيَمَةِ يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَمَنْ صَامَ سَبْعَةَ أَيَّامٍ كَانَ لَهُ مِثْلُ ذَلِكَ وَ
که گاه میشود مراودا روز قیامت و یک روز و هفت روز باشد مراودا مانند این و
يُعْلَقُ عَنْهُ سَبْعَةُ أَبْوَابِ النَّارِ وَيَحْرِمُهُ اللَّهُ عَلَى النَّارِ وَيُجِزُّ
بزرگ کرده میشود از جهنم در دوزخ و حرام میکند او را خدا چشم بر او در جهنم
لَهُ الْجَنَّةَ يَبْنُو مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ وَمَنْ صَامَ ثَمَانِيَةَ أَيَّامٍ كَانَ لَهُ
مراودا هفت جا کرد از او هر جا که خواهد و یک روز و هشت روز هفت روز باشد مراودا
مِثْلُ ذَلِكَ وَفُتِحَتْ لَهُ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ الثَّمَانِيَةِ بَدَنُهَا مِنْ آيَةِ
مانند این و گشاده میشود مراودا در آن هفت بهشت می در آورده از هر
بَابٍ يَشَاءُ وَمَنْ صَامَ تِسْعَةَ أَيَّامٍ كَانَ لَهُ مِثْلُ ذَلِكَ وَتُرْفَعُ كِتَابُهُ
در یک خواهد و هر که روز و هفت روز باشد او را مانند این و بر او آینه شود اعمال
فِي عِلِّيِّينَ وَيُعْتَفَى يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِي الْأَمِينِ وَيَجْرُ مِنْ قَبْرِ
در علیلین و بر آینه شود روز قیامت در امن با نیکان و بر آید از قبر خود
وَجِهَهُ نَوْزًا يَنْصَبُ فِيهِ أَهْلُ الْجَمْعِ حَتَّى يَقُولُوا هَذَا لِي
در جای که روی او نوز باشد که می در وقت روز قیامت می در اهل جمع را تا آنکه بگویند این هفت
مُصْطَفَى فَإِنِ أَدْنَى مَا يُعْطَى أَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ بغير حساب وَ
برگزیده هفت و کمتر از چیزی که داده میشود از آن که در آن روز هفت بغير حساب
مَنْ صَامَ عَشْرَةَ أَيَّامٍ نَجِمَ فِيهِ لَهُ يُعْطَى مِثْلُ ذَلِكَ وَعَشْرَ أضعاف
یک روز و هفت ده در پیش کل زمانه صدی در آن روز پس داده میشود تا آنکه این داده چشم این
وَهُوَ مَنْ يَبْدُلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِ حَسَنَاتٍ وَيَكُونُ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ الْقَوِيمِينَ
داد او گناه است که بدل میکند خدا چشم بر ما را از گناهها و میا خدا در نزد نیکان که آید
لِلَّهِ بِالْقِسْطِ وَكَانَ كَمَنْ عَمِلَ اللَّهُ الْفَعَامَ صَائِمًا قَامًا حَابِسًا
از برای خدا چشم بر عدل و باشد مانند کسی که بندگی کرد خدا چشم بر او از سال و در حال که روز و آینه باشد

۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰

در آن روز که خداوند بخواهد

مَثْوَالِيَاثُ ذُو الْقَعْدَةِ وَذُو الْحِجَّةِ وَالْحَرَمِ وَذُو الْجَدَّةِ فَرْدٌ رَجَبٍ
 الْيَوْمِ بَيْنَ حِمَادِي وَشُعْبَانَ فَصَلِّ آخِرَ وَعَنْ عِكْرَمَةَ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ
 رَضِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى عَلَيْهِ أَنَّهُ قَالَ رَجَبٌ شَهْرُ اللَّهِ وَشُعْبَانُ شَهْرِي وَذُو
 شَهْرٍ أُمَّتِي وَعَنْ مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ قَالَ سَمِعْتُ أَنَسَ بْنَ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ
 عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى عَلَيْهِ لَمَّا لَانَ فِي الْجَنَّةِ نَهْرًا يُقَالُ لَهُ رَجَبٌ أَشَدُّ
 بَيَاضًا مِنَ اللَّيْلِ وَأَحْلَى مِنَ الْعَسَلِ مَنْ صَامَ مِنْ رَجَبٍ يَوْمًا سَقَاهُ اللَّهُ
 مِنْ ذَلِكَ النَّهْرِ وَعَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ لَانَ فِي الْجَنَّةِ نَهْرًا
 يُدْخِلُهُ لِأَصْوَابِ رَجَبٍ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ لَمْ يَصُمْ رَسُولُ اللَّهِ
 صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شَهْرًا بَعْدَ رَمَضَانَ إِلَّا رَجَبًا وَشُعْبَانَ وَعَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنَ الشَّهْرِ الْحَرَامِ الْخَمْسِ
 وَالْجُمُعَةِ وَالسَّبْتِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ عِبَادَةَ سِتِّ مِائَةِ سَنَةٍ وَقِيلَ رَجَبٌ
 لَتَرَكَوا الْحِفَاءَ وَشُعْبَانَ لِلْعَمَلِ وَالْوَفَاءَ وَرَمَضَانَ لِلصَّدَقَاتِ وَالصَّفَاءِ
 رَجَبٌ شَهْرُ التَّوْبَةِ وَشُعْبَانُ شَهْرُ الْحَبَّةِ وَرَمَضَانُ شَهْرُ الْفَرَجِ وَرَجَبٌ
 الْعِبَادَةُ شُعْبَانُ شَهْرُ الزَّهَادَةِ وَرَمَضَانُ شَهْرُ الزِّيَادَةِ وَرَجَبٌ
 مَبَادِئُ شُعْبَانَ مَاهُ جَهْدُ كَرَمَانَ رَمَضَانَ مَاهُ نِيَادَةُ شَهْرِ رَجَبٍ

۲
 ۱
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

۲۸۹
 برتبه
 این
 ۱۰
 درستی این

قَالَ الْمَازِنِيُّ عَنْ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ صُومُوا رَجَبَ

فَأَنْ هُوَ رَجَبٌ تَوْبَةٌ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَرَوَى عَنْ سَلْمَانَ

الْفَارِسِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ صَامَ

يَوْمًا مِنْ رَجَبٍ كَمَا نَمَّا صَامَ أَلْفَ سَنَةٍ وَكَأَنَّمَا أَعْتَقَ أَلْفَ نَفْسٍ

وَمَنْ تَصَدَّقَ فِيهِ بِصِدْقَةٍ فَكَأَنَّمَا تَصَدَّقَ بِأَلْفِ دِينَارٍ وَ

كُتِبَ لَهُ بِهَا كُلُّ شَعْرَةٍ عَلَى بَدَنِهِ أَلْفَ حَسَنَةٍ وَرَفَعَ أَلْفَ دَرَجَةٍ

وَحُجِيَ عَنْهُ أَلْفُ سَنَةٍ وَكُتِبَ لَهُ بِهَا كُلُّ يَوْمٍ بِصَوْمِهِ وَبِكُلِّ صِدْقَةٍ

يَتَصَدَّقُ بِهَا أَلْفَ حَسَنَةٍ وَأَلْفَ عَمْرَةٍ وَتَنبِيُّهُ لَهَا فِي الْجَنَّةِ أَلْفَ

دَارٍ وَأَلْفَ تَصْرٍ وَأَلْفَ حَجْرَةٍ وَفِي كُلِّ حَجْرَةٍ أَلْفُ مَقْصُورَةٍ وَفِي

كُلِّ مَقْصُورَةٍ أَلْفُ حُورٍ أَحْسَنَ مِنَ الشَّمْسِ أَلْفَ تَرَّةٍ وَفَضْلٌ

فِي فَضْلِ صِيَامٍ أَوَّلِ يَوْمٍ مِنْ رَجَبٍ وَقِيَامٍ أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنْهُ لِمُرَّةٍ

الْإِمَامِ الشَّيْخِ هَبَةَ اللَّهُ السَّقْفِي رَحِمَهُ اللَّهُ بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَنَسِ بْنِ

مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دَخَلَ رَجَبٌ قَالَ اللَّهُمَّ

بَارِكْ لَنَا فِي رَجَبٍ وَشَعْبَانَ وَبَلِّغْنَا مَصَانَ وَأَنْجِرْنَا الشَّجَرِ

الْإِمَامِ هَبَةَ اللَّهُ بِإِسْنَادِهِ عَنْ يَمِينِ بْنِ مَهْرَانَ بِإِسْنَادِهِ عَنْ

۴۰
روایت از حسین بن علی
روایت از سلمان فارسی
روایت از امام حسین
روایت از آنس بن مالک
روایت از یمن بن مهران
روایت از امام هب

۲۹۱

إِلَى السَّمَاءِ وَقُلْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ

سب سے آسمان و بکریت ہم سب کو جس کی امر ہے بھلائی ہے اور اسے ایک اور شریک نہ ہو

وَلَهُ الْحُكْمُ يُحْيِي وَيُمِيتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

اور اور قدرت ستمو کی از مہرہ میگذرد و می آید بر دست او ستمو کی و او بر هر چیز قادر است

وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ

درود خدا بود بر سید و اولاد که محض است و اولاد پاک گو و قدرت تو توانی و طاقت

إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَسَلِّحْ جَانِحَتَكَ بِسُحُوبِ كُنُوزِكَ دَعَاؤُكَ

مگر خدا ای بلند بزرگ و بجا او حاجت خود که قبول کرد و شود و بر او دعا ای تو

وَيَجْعَلُ اللَّهُ بَيْنَكَ وَبَيْنَ جَهَنَّمَ سَبْعِينَ خَنْدَقًا كُلٌّ

و گرداند خدا بین تو و سماں نوزده و سماں دوزخ هفتاد خندق

خَنْدَقًا وَكَأَنَّ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَبُكَّتْ لَكَ بِكُلِّ رَكْعَةٍ أَلْفُ كَلِمَةٍ

خندق در گنجاگی تو گشت و کی میان زمین و سماں باشد و در هر رکعت هزار کلمه بر آید

رَكْعَةٍ وَبُكَّتْ لَكَ بَرَاءَةٌ مِنَ النَّارِ وَجَوَارِعُ عَلَى الصِّرَاطِ قَالُوا

رکعت و بر تو بر آید از آتش دوزخ و گنجاختن بر صراط گفت

سَلَامًا فَلَمَّا فَرَغَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنَ الْخُذْيِيفِ

سلامان بر گاه فارغ شد پس از حدیث

خَيْرٌ سَأَلَ بَعْضُ النَّاسِ اللَّهَ تَعَالَى لِمَا سَمِعْتُ مِنْ هَذِهِ الزِّيَادَةِ

و ایها و سجد کننده و بر زمین در حال فکر و دعا و دعا را از جهت چیزی که شنیدم ازین زیاده و سزاوار

وَحَدَّثْتُ فِي كِتَابِ الْعَمَلِ بِالسَّنَةِ فَصَلِّ فِي تَأْكِيدِ الْفَضِيلَةِ

و اینم در کتاب عمل ب ستمه نیز فصلت در بیان تأکید فضیلت

فِي صَوْمِ أَوَّلِ رَجَبٍ مِنَ رَجَبٍ وَالصَّلَاةِ فِي أَوَّلِ لَيْلَةِ الْجُمُعَةِ

در روزه و صوم اول رجب از رجب و نماز کردن در اول شب جمعه

أَخْبَرَنَا الشَّيْخُ أَبُو الْبَرَكَاتِ هَبَةُ اللَّهِ السَّقَطِيُّ أَخْبَرَنَا الْقَاضِي

خبر داد ما را شیخ ابو البرکات هبه الله السقطی خبر داد ما را قاضی

أَبُو الْفَضْلِ جَعْفَرُ بْنُ يَحْيَى الْكَمَالِيُّ الْمَكِّيُّ أَخْبَرَنَا أَبُو عَبْدِ اللَّهِ

ابو الفضل جعفر بن یحیی کمالی مکی خبر داد ما را ابو عبد الله

الْحُسَيْنِيُّ بْنُ عَبْدِ الْكَرِيمِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ

الحسین بن عبد الکریم بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد بن

الْمُسْتَعِدِّ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي الْخَسَنِ عَلِيِّ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرِ بْنِ

المستعد بن احمد بن ابو الحسن علی بن عبد الله بن جعفر بن

له

مسرح

بالسروراد

مسرح

ببین دراز

نیز آمده

بیت

۴۹۱

در پنج

در

۴

در

در

در

در

در

نقل فی الامارہ
نقل فی الامارہ
نقل فی الامارہ

أَخْبَرَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَلِيٍّ مُحَمَّدُ بْنُ بَشِيرٍ أَخْبَرَنَا عَلِيُّ بْنُ عَمْرٍو
خبر داد ما محمد بن علی بن عمر بن بشار گفت خبر داد ما علی بن عمر
 الْحَمَاطِيُّ أَخْبَرَنَا أَبُو بَكْرِ نَضْرَ حَيْثُونَ بْنُ مُوسَى الْخَلَّالِ أَخْبَرَنَا
خاطب خبر داد ما ابو بکر نم حیثون بن موسی خلّال خبر داد ما
 عَلِيُّ بْنُ سَعِيدٍ الَّذِي أَخْبَرَنَا ضَمْرَةَ بْنُ رَبِيعَةَ الْقُرَشِيَّ
علی بن سعید و علی خبر داد ما حمزه بن ربیعہ قرشی
 عَنْ ابْنِ شَوْذَبٍ عَنْ مَطْرِقِ بْنِ يُوَيْسٍ عَنْ شَهْرِ بْنِ حَوْشَبٍ عَنْ ابْنِ
از ابن شوذب از مطرق بن یویس از شهر بن حوشب از ابن
 هُرَيْرَةَ رَضِيَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ صَامَ يَوْمَ السَّابِعِ وَالْعِشْرِينَ
ابو هریره از نبی صوم در اول ماه رمضان روز دهم و هجتم
 مِنْ رَجَبٍ كَتَبَ لَهُ ثَوَابُ صِيَامِ سِتِّينَ شَهْرًا وَهُوَ أَوْلَى يَوْمٍ
ماه رجب نوشتند بر او ثواب روز هفت ماه و آن اول روز است
 نَزَلَ فِيهِ جِبْرَائِيلُ بِالسَّلَامِ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالرَّسَالَةِ وَ
که نازل کرد در او جبرائیل با سلام بر نبی و رسالت
 أَخْبَرَنَا هَبَةُ اللَّهِ بِإِسْنَادِهِ عَنِ الْحَسَنِ الْبَصْرِيِّ قَالَ كَانَ
خبر داد ما هبة الله با اسناد خود از حسن بصری گفت بود
 عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِذَا كَانَ يَوْمَ السَّابِعِ وَالْعِشْرِينَ مِنْ رَجَبٍ
عبد الله بن عباس ع اگرگاه که میبود روز پست و هجتم از رجب
 أَصْبَحَ مَغْتَكِفًا وَظَلَّ مُصَلِّيًا إِلَى وَقْتِ الظُّهْرِ فَأَذَاهُ الظُّهْرُ
صبح میگردد و شکاف و شب میگرد در نماز تا وقت ظهر پس اگرگاه گذارد ظهر را
 سَقَطَ هَيْبَتُهُ ثُمَّ صَلَّى أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ
نفل میگردد ساقط هیبتش میگردد چهار رکعت میخواند در هر رکعت
 الْحَمْدُ لِلَّهِ مَرَّةً وَالْمَعُودَتَيْنِ مَرَّةً وَنَاثِرَاتِهِ فِي كِتَابِ الْقَدَرِ
حمد لله یکبار و معودتین دو بار و ناسرته القدر
 ثَلَاثًا وَقَالَ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ خَمْسِينَ مَرَّةً ثُمَّ يُخَلِّدُ إِلَى الدُّعَاءِ إِلَى
سه بار و سوره اقلوس چهار بار بسترک جاودید همیشه سه بار دعا
 وَقْتِ الْعَصْرِ وَيَقُولُ هَلْكَانَ إِذَا كَانَ يُصْنَعُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي
وقت عصر و میگفت پنجین میگرد رسول ص
 هَذَا الْيَوْمِ وَأَخْبَرَنَا هَبَةُ اللَّهِ بِإِسْنَادِهِ عَنِ ابْنِ سَلَمَةَ عَنْ ابْنِ
این روز و خبر داد ما هبة الله با اسناد خود از ابن سلمه از ابن

نقل فی
 گزینان
 ۳۳
 غیب
 همیشه در
 بودن
 ۵۰
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰

هُرَيْرَةَ وَسَلْمَانَ الْغَابِرِيَّ بَصِيَّ اللَّهِ عَنْهُمْ قَالَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
هريره و سلمان فارسي
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي رَجَبٍ يَوْمًا وَلَيْلَةً مَنْ صَامَ ذَلِكَ الْيَوْمَ وَقَامَ
که در رجب روز نیت و شبی هر که روزه داشت این روز و شب است
 ذَلِكَ اللَّيْلَةَ كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ كَمَنْ صَامَ مِائَةَ سَنَةٍ وَصَامَ
درین شب باشد مراد از این هر دو یک روزه و شب صد سال و هر دو اجتهاد
 لَيْلًا لَيْلًا وَهِيَ ثَلَاثَةٌ يَبْقَيْنَ مِنْ رَجَبٍ وَهُوَ الْيَوْمُ الَّذِي بَعَثَ
شبهه است صد سال و آن سه شب است که شب اول رجب و آن روز است که خداوند را
 فِيهِ نَبِيُّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَصَلِّ فِي آدَابِ الصِّيَامِ وَمَا يَنْبَغِي عَنْهُ
نیت است در بیان آداب صیام و آنچه باز داشته شده است
 مِنَ الْأَنَامِ يَنْبَغِي لِلصَّائِمِ أَنْ يَجْرِدَ صَوْمَهُ مِنَ الْأَنَامِ وَبِتَمَتَّةٍ
از آن که از صیام است هر صیام را که از آنکه روزه خود را از آن که از آن است
 يَتَّقَى اللَّهَ عِزًّا وَجَلًّا لَمَّا أَخْبَرْنَا بِهِ الشَّيْخُ هَيْبَةُ اللَّهِ قَالَ أَخْبَرْنَا
بهر روز که است خدا میسر از حضرت که خبر داد ما را که آن شیخ هبته الله گفت خبر داد ما را
 الْحَسَنُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْفَقِيهَ الْجَبَلِيَّ قَالَ أَخْبَرْنَا مُحَمَّدَ
حسن بن احمد بن عبد الله گفته حکیمه گفت خبر داد ما را محمد
 بْنَ أَحْمَدَ الْحَافِظَ قَالَ أَخْبَرْنَا الْحَسَنُ بْنُ جَعْفَرِ الْوَاعِظِ قَالَ
بن احمد حافظ گفت خبر داد ما را حسن بن جعفر واعظ گفت
 أَخْبَرْنَا أَحْمَدُ بْنُ عَيْسَى بْنِ السَّكْتِيِّ قَالَ أَخْبَرْنَا ابْنَ إِسْحَاقَ الْمَلْتَقِيَّ
احمد بن احمد بن عیسی بن سکتی گفت خبر داد ما را ابن اسحق ملتقی
 بِالْحَسَامِيِّ قَالَ أَخْبَرْنَا إِسْحَاقُ بْنُ رَزِينِ الرَّاسِنِيِّ قَالَ أَخْبَرْنَا إِسْمَاعِيلَ
اسحاق گفت خبر داد ما را اسحاق بن رزین را سنی گفت خبر داد ما را اسماعیل
 بْنَ يَحْيَى قَالَ أَخْبَرْنَا سَعُودُ بْنُ كَدَامٍ عَنْ عَطِيَّةٍ عَنْ أَبِي بَعِيدٍ
بن یحیی گفت خبر داد ما را سعود بن کدوم از عطیه از ابی بعید
 الْحَدِيثِيُّ رَضِيَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجَبٌ مِنْ
حدیثی رضی گفت فرمود رسول الله ص
 الشُّهُورِ الْحَرَامِ وَأَيُّهَا مَكْتُوبَةٌ عَلَى بَابِ السَّمَاءِ السَّادِسَةِ فَإِذَا
ما بهای حرام است و روزهاست او نوشته شده بر در آسمان ششم پس اگر
 صَامَ الرَّجُلُ مِنْهُ يَوْمًا وَجَرِدَ صَوْمَهُ يَتَّقَى اللَّهَ عِزًّا وَجَلًّا
روزه داشت مردی از یک روز و شب که روزه خود را بر هر روز که است خدا میسر

۲
 رجب
 روزه
 نیت
 شب
 صیام
 اجتهاد
 خبر
 گفت
 خبر
 داد
 ما
 را
 محمد
 حسن
 بن
 احمد
 بن
 عبد
 الله
 الفقیه
 الجبلی
 اسحاق
 بن
 رزین
 الراسنی
 اسماعیل
 بن
 یحیی
 سعود
 بن
 کدوم
 عطیه
 ابی
 بعید
 حدیثی
 رضی
 رسول
 الله
 صلی
 الله
 علیه
 وسلم
 رجب
 من
 الشهور
 الحرام
 ایها
 مکتوبه
 علی
 باب
 السماء
 السادسة
 إذا
 صام
 الرجل
 منه
 یوما
 وجرید
 صومه
 یترقی
 الله
 عز
 وجل

خَمْسٌ يَفْطُرُنَ الصِّيَامَ وَيَقْضُونَ الْوُضُوءَ الْكَذِبَ وَالنِّمْمَةَ
بیت چهرت که میسکند روزه را میسکند نماز را
 وَالغَيْبَةَ وَالنَّظْرَ بِالشَّهْوَةِ وَالْيَمِينَ الْكَاذِبَةَ وَأَخْبَرَنَا أَبُو نَضْرَةَ
سوم بیست چهارم زید بن بشیر و بیست و چهارم سواد و بیست و چهارم زید بن اشعث
 عَنْ وَالِدِهِ يَأْتِيهِمْ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
از والد خود باسنده خود از انس بن مالک گفته گفت طومود
 مَا صَامَ مِنْ ظُلْمَاءٍ كُلِّ لَحْوَةٍ النَّاسِ وَأَخْبَرَنَا أَبُو نَضْرَةَ عَنْ وَالِدِهِ
از والد خود گفت که ظلمت که هرگز از مردم نیست میسکند نماز را از ابو نضرة از والد خود
 يَأْتِيهِمْ عَنْ حُدَيْفَةَ بْنِ يَمَانَ رَضِيَ قَالَ مَنْ تَأَمَّلَ خَلْقَهُ مَرَّةً
باسنده خود از حذیفه بن یمان گفته گفت که هر که یک بار ببیند در سیرت
 مِنْ فَوْقِ نَبَاهَا بَطَلَ صَوْمُهُ وَأَخْبَرَنَا أَبُو نَضْرَةَ يَأْتِيهِمْ عَنْ
از ابی نضرة باسنده خود از ابو نضرة باسنده خود
 سُلَيْمَانَ بْنِ مُوسَى قَالَ قَالَ جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ إِذَا صُمْتَ
سلمان بن موسی گفته فرمود جابر بن عبد الله گفته هرگاه روزه میسوزی
 فَلْيَصُمْ سَمْعُكَ وَبَصَرُكَ وَلِسَانُكَ مِنَ الْكُذْبِ وَالْمَخَادِمِ
بسی روز در گوشت خود را و چشم خود را و زبان خود را از دروغ و مکارها
 وَدَعِ أَدَى الْجَارِ وَلَيْكُنْ عَلَيْكَ وَقَارٌ وَسَكِينَةٌ وَلَا تَجْعَلْ يَوْمَ
مخبر از او بیست چهارم و دیگر که با شکر بر تو بر زبان آید و از دم در روزه و مکرمان روز
 صَوْمِكَ وَيَوْمَ فِطْرِكَ سَوَاءً قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
روزه خود و افطار خود برابر فرمود و بیست و چهارم بسیار روزه و در سب
 لَيْسَ لَهُ مِنْ صِيَامِهِ إِلَّا الْجُوعُ وَالْعَطَشُ وَذُبُّ قَائِرٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ
گرفت مراد از روزه خود مگر گرسنگی و تشنگی و بیست و چهارم گرفت مراد از
 قِيَامِهِ إِلَّا الشَّهْوَةُ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا لَمْ يَزَلْ يَجْعَلُ وَجْهَهُ لِلَّهِ تَعَالَى لَمْ يَرِدْ
قام مگر بیدارست و زود میسوزد بیکر از زمان کار او حق و در غضب میسوزد مراد
 الرَّبِّ عَنِّي يَا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا لَمْ يَزَلْ يَجْعَلُ وَجْهَهُ لِلَّهِ تَعَالَى لَمْ يَرِدْ
بهر روز کار مراد از شکر است بان بیست و چهارم هر که در سب و تشنگی و بیست و چهارم هر که در سب
 بِهِ الْخَلْقُ وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ أَنَا خَيْرٌ شَرِّكَ وَ
بان خلق را بیست و چهارم که در سب و تشنگی و بیست و چهارم هر که در سب
 مَنْ أَشْرَكَ مَعِيَ شَرِّكَ فِي عَمَلِهِ فَهُوَ شَرِّكَ فِي دِينِي إِنْ لَمْ يَأْتِ
بیکر شریک از ما من شریک را در عمل خود پس عمل برای من شریک است و من قبول نمی

از این پنج چیز است که میسکند روزه را
 غیبی است که میسکند روزه را
 از والد خود باسنده خود از انس بن مالک گفته گفت طومود
 از والد خود گفت که ظلمت که هرگز از مردم نیست میسکند نماز را از ابو نضرة از والد خود
 باسنده خود از حذیفه بن یمان گفته گفت که هر که یک بار ببیند در سیرت
 از ابی نضرة باسنده خود از ابو نضرة باسنده خود
 سلمان بن موسی گفته فرمود جابر بن عبد الله گفته هرگاه روزه میسوزی
 بیست روز در گوشت خود را و چشم خود را و زبان خود را از دروغ و مکارها
 مخبر از او بیست چهارم و دیگر که با شکر بر تو بر زبان آید و از دم در روزه و مکرمان روز
 روزه خود و افطار خود برابر فرمود و بیست و چهارم بسیار روزه و در سب
 گرفت مراد از روزه خود مگر گرسنگی و تشنگی و بیست و چهارم گرفت مراد از
 قام مگر بیدارست و زود میسوزد بیکر از زمان کار او حق و در غضب میسوزد مراد
 بهر روز کار مراد از شکر است بان بیست و چهارم هر که در سب و تشنگی و بیست و چهارم هر که در سب
 بان خلق را بیست و چهارم که در سب و تشنگی و بیست و چهارم هر که در سب
 بیکر شریک از ما من شریک را در عمل خود پس عمل برای من شریک است و من قبول نمی

عاصم
 الهادي
 الوهبي
 بن علي
 الخليلي
 الكوفي
 فاجوت
 وبنها
 ٥٠٤
 بن جابر
 بن عبد
 بن
 بن
 بن

إِذْ مَا أَخْلَصَ نِيَّابًا ابْنَ أَدَمَ أَنَا خَيْرٌ قَسِمٍ فَاتَّظَرَّ عَمَّا كَلَّمَكَ النَّبِيُّ عَلِمْتَ
 که خبری که پاک کرده شده است برای من ای فرزندان من بخود قسم گرفته ام پس هر کس عمل خود را کرده
 لِيغْيِرَنِي فَأَتَمَّا جَزَاءُكَ عَلَيَّ الَّذِي عَمِلْتَ لَهُ وَكَانَ صَلَاحِي عَلَيْهِمْ يَقُولُ
 از برای آنچه من پس جز اینکه جزا بخواهم عمل کرده لا براسه او دودم که میکند
 فِي دُعَايِهِ اللَّهُمَّ طَهِّرْ لِسَانِي مِنَ الْكُذْبِ وَقَلْبِي مِنَ النِّفَاقِ
 در دعای خود ای پروردگارا پاک کن زبان من از دودم و دل من از نفاق
 وَعَمَلِي مِنَ الرِّيَاءِ وَبَصْرِي مِنَ الْخِيَانَةِ فَإِنَّكَ تَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ
 و عمل من از ریا و دیدن من از خیانت که تو هر چند میدانی خائانت چشمها
 وَمَا يُخْفِي الصُّدُورُ فَيَنْبَغِي لِلصَّائِلِينَ أَنْ يَتَأَذَّبَ وَيَتَجَدَّدَ رُوحَهُ
 و چیزی که پنهان است در سینهها پس میباید درزه و در را بشکند او به درزه و بهتر است از
 الرِّيَاءِ وَنَظَرَ الْخَلْقِ وَعَلِمَهُمْ فِي صَوْمِهِمْ وَجَمِيعِ عِبَادَاتِهِ لِكَيْ لَا يَخْتَلِ
 ریا و دیدن خلق و علم ایشان در روزی خود و همه چیزند که با آنها از زبان پاک
 الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ وَحَدَّثَنَا الشَّيْخُ أَبُو نَصْرٍ عَنِ وَالِدِهِ بِإِسْنَادِهِ
 دنیا و آخرت و حدیث جابر بن نعیم ابو نصر از پدر خود با سند وجود
 عَنْ أَبِي فَرَّاشٍ أَنَّهُ سَمِعَ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ رَضِيَ يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ
 از ابی فراس که او شنید عبد الله بن عمر را دعا که میگفت سفندم رسول
 اللَّهُ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ صَامَ نَوْحَ الدَّهْرِ لَا يَوْمَ مِنْ الْفِطْرِ وَالْآخِرَةِ
 الله صوم را که میگفت و نوحه داشت نوح تمام نوحه و روزی عهد فطر و عیدها صحیح
 وَصَامَ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ نَصْفَ الدَّهْرِ وَصَامَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 در روزی داشت داوود نصف عمر و در روزی داشت ابراهیم صوم
 ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ صَامَ الدَّهْرَ وَافْطَرَ الدَّهْرَ وَخَبَّرَنَا الشَّيْخُ
 سه روزی از هر ماه گویند تمام هر روزی در شش روزی و خبر داد ما را شیخ
 أَبُو نَصْرٍ عَنِ وَالِدِهِ بِإِسْنَادِهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْمُنْكَدَرِ وَعَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ
 ابو نصر با سند وجود از پدر خود با سند وجود از محمد بن منکدر و جابر بن عبد
 اللَّهِ إِنَّ رَجُلًا جَاءَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ أَهْلِ الْبَادِيَةِ فَقَالَ
 ای رسول الله که پرسید مردی از بومی مشی که الله جل و علاه از مردم صحرا
 يَا رَسُولَ اللَّهِ أَخْبِرْنِي عَنْ صَوْمِكَ فَقَضَيْتَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 ای رسول الله که پرسید مرا از روزی خود که هر روزی صوم است
 أَحْمَرَّتْ وَجَنَّتَاهُ فَذَكَرْتُ قَائِمِي ذَلِكَ عَمْرًا بِنِهَايَةِ الْخَطِّابِ مِنْ أَهْلِ الْبَادِيَةِ
 سرخ شد چشاه و پنهان کرد او پرسید که در آن عمر خطاب از اهلی و صحرا
 ١١٧٥

قُذِرَ بِهِ وَأَنْتَهَرَهُ حَتَّى أَنْكَتَهُ فَلَمَّا سُرِّيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ عُمَرُ
 يَا نَبِيَّ اللَّهِ جَعَلَنِي اللَّهُ فِدَاكَ أَخْبَرَنِي عَنْ رَجُلٍ يَصُومُ الدَّهْرَ كُلَّهُ
 فَقَالَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ أَفْطَرَ فَقَالَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ أَخْبَرَنِي عَنْ رَجُلٍ
 يَصُومُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَلِكَ صَوْمُ الدَّهْرِ كُلِّهِ
 فَقَالَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ أَخْبَرَنِي عَنْ رَجُلٍ يَصُومُ الْأَشْتَيْنِ وَالْخَمِيسَ قَالَ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّمَا الْخَمِيسُ نَوْمٌ تَرْفَعُ فِيهِ الْأَعْمَالُ وَمَا يَوْمُ الْأَشْتَيْنِ نَهْوٌ
 الْيَوْمُ الَّذِي وُلِدَتْ فِيهِ وَأَزِنَتْ عَلَيْهِ فِيهِ الْوَجْهُ فَصَلِّ فَإِذَا
 جَاءَ وَقْتُ الْإِفْطَارِ فَلْيَقُلْ عِنْدَ إِفْطَارِكَ بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ لَكَ حَمْدٌ
 وَعَلَى بِنْتِكَ أَفْطَرْتُ بِسْمِائِكَ وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ
 أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ وَكَانَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ بْنِ الْعَاصِ يَقُولُ
 عِنْدَ فِطْرِهِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ
 أَنْ تَغْفِرَ لِي وَعَنْ أَبِي الْعَالِيَةِ قَالَ مَنْ قَالَ عِنْدَ فِطْرِهِ الْحَمْدُ لِلَّهِ
 الَّذِي عَلَى فَمِهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَظَرَ فِخْرِي وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي مَلَكَ
 فَقَدَّرَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يَحْيِي الْمَوْتَى فَقَدْ حَرَّمَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمِ
 وَلَدَتْهُ أُمُّهُ وَعَنْ مُصْعَبِ بْنِ سَعِيدٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الزُّبَيْرِ

۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

حرمه روزی

می باشد از ابو سعید و از اصحاب سید از عبد الله بن زبیر

اَرْبَعَةٌ جَبْرًا وَنَبْلًا وَمِنْكَاءِ نَبْلٍ قَدِ اشْتَرَفَيْلَ وَعَزْرًا نَبْلٍ ثُمَّ اخْتَارَ
 مِنْهُمْ جَبْرًا وَنَبْلًا وَاخْتَارَ مِنْ الْأَنْبِيَاءِ اَرْبَعَةً اِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَ
 عِيسَى وَمُحَمَّدًا صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَجْمَعِينَ ثُمَّ اخْتَارَ مِنْهُمْ مُحَمَّدًا صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَاخْتَارَ
 مِنَ الصَّحَابَةِ اَرْبَعَةً اَبَا بَكْرٍ وَعُمَرَ وَعُمَانَ وَعَلِيًّا ثُمَّ اخْتَارَ
 مِنْهُمْ اَبَا بَكْرٍ وَمِنَ الْمَسَاجِدِ اَرْبَعَةً الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ وَالْمَسْجِدَ الْأَقْصَى
 وَمَسْجِدَ الْمَدِينَةِ الشَّرِيفَةِ وَمَسْجِدَ طُورِ سَيْنَاءَ ثُمَّ اخْتَارَ مِنْهُمْ
 الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ وَمِنَ الْاَيَّامِ اَرْبَعَةً يَوْمَ الْفِطْرِ وَيَوْمَ الْأَضْحَى وَيَوْمَ
 عَرَفَةَ وَيَوْمَ عَاشُورَاءَ ثُمَّ اخْتَارَ مِنْهَا يَوْمَ عَرَفَةَ وَمِنَ اللَّيَالِي اَرْبَعَةً
 لَيْلَةَ الْبَرَاءَةِ وَلَيْلَةَ الْقَدْرِ وَلَيْلَةَ الْجُمُعَةِ وَلَيْلَةَ الْعِيدِ نَسْتُمْ
 اخْتَارَ مِنْهَا لَيْلَةَ الْقَدْرِ وَمِنَ الْبُقَاعِ اَرْبَعَةً مَلَّةَ وَالْمَدِينَةَ وَ
 بَيْتَ الْمُقَدَّسِ وَمَسَاجِدَ الْعَشَارَةِ ثُمَّ اخْتَارَ مِنْهَا مَلَّةَ وَمِنَ الْجِبَالِ
 اَرْبَعَةً أَحَدًا وَطُورَ سَيْنَاءَ وَلُكَّامَ وَلَبْنَانَ ثُمَّ اخْتَارَ مِنْهَا طُورَ
 سَيْنَاءَ وَمِنَ الْأَنْهَارِ اَرْبَعَةً بَحْيُونَ وَسِجُونَ وَالْفُرَاتَ وَالنَّيْلَ
 ثُمَّ اخْتَارَ مِنْهَا فُرَاتَ وَاخْتَارَ مِنَ الشُّهُورِ اَرْبَعَةً رَجَبَ وَشَعْبَانَ
 وَرَمَضَانَ وَالْحَرَمَ وَاخْتَارَ مِنْهَا شَعْبَانَ وَجَعَلَهُ شَهْرَ النَّبِيِّ صَلَّى عَلَيْهِ
 وَآلِهِ وَسَلَّمَ

۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

فَكَذَّابٌ إِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَفْضَلُ الْأَنْبِيَاءِ وَكَذَلِكَ شَهْرُهُ أَفْضَلُ

بِسْ جَابِزٌ لَيْسَ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰ ۱۰۱ ۱۰۲ ۱۰۳ ۱۰۴ ۱۰۵ ۱۰۶ ۱۰۷ ۱۰۸ ۱۰۹ ۱۱۰ ۱۱۱ ۱۱۲ ۱۱۳ ۱۱۴ ۱۱۵ ۱۱۶ ۱۱۷ ۱۱۸ ۱۱۹ ۱۲۰ ۱۲۱ ۱۲۲ ۱۲۳ ۱۲۴ ۱۲۵ ۱۲۶ ۱۲۷ ۱۲۸ ۱۲۹ ۱۳۰ ۱۳۱ ۱۳۲ ۱۳۳ ۱۳۴ ۱۳۵ ۱۳۶ ۱۳۷ ۱۳۸ ۱۳۹ ۱۴۰ ۱۴۱ ۱۴۲ ۱۴۳ ۱۴۴ ۱۴۵ ۱۴۶ ۱۴۷ ۱۴۸ ۱۴۹ ۱۵۰ ۱۵۱ ۱۵۲ ۱۵۳ ۱۵۴ ۱۵۵ ۱۵۶ ۱۵۷ ۱۵۸ ۱۵۹ ۱۶۰ ۱۶۱ ۱۶۲ ۱۶۳ ۱۶۴ ۱۶۵ ۱۶۶ ۱۶۷ ۱۶۸ ۱۶۹ ۱۷۰ ۱۷۱ ۱۷۲ ۱۷۳ ۱۷۴ ۱۷۵ ۱۷۶ ۱۷۷ ۱۷۸ ۱۷۹ ۱۸۰ ۱۸۱ ۱۸۲ ۱۸۳ ۱۸۴ ۱۸۵ ۱۸۶ ۱۸۷ ۱۸۸ ۱۸۹ ۱۹۰ ۱۹۱ ۱۹۲ ۱۹۳ ۱۹۴ ۱۹۵ ۱۹۶ ۱۹۷ ۱۹۸ ۱۹۹ ۲۰۰ ۲۰۱ ۲۰۲ ۲۰۳ ۲۰۴ ۲۰۵ ۲۰۶ ۲۰۷ ۲۰۸ ۲۰۹ ۲۱۰ ۲۱۱ ۲۱۲ ۲۱۳ ۲۱۴ ۲۱۵ ۲۱۶ ۲۱۷ ۲۱۸ ۲۱۹ ۲۲۰ ۲۲۱ ۲۲۲ ۲۲۳ ۲۲۴ ۲۲۵ ۲۲۶ ۲۲۷ ۲۲۸ ۲۲۹ ۲۳۰ ۲۳۱ ۲۳۲ ۲۳۳ ۲۳۴ ۲۳۵ ۲۳۶ ۲۳۷ ۲۳۸ ۲۳۹ ۲۴۰ ۲۴۱ ۲۴۲ ۲۴۳ ۲۴۴ ۲۴۵ ۲۴۶ ۲۴۷ ۲۴۸ ۲۴۹ ۲۵۰ ۲۵۱ ۲۵۲ ۲۵۳ ۲۵۴ ۲۵۵ ۲۵۶ ۲۵۷ ۲۵۸ ۲۵۹ ۲۶۰ ۲۶۱ ۲۶۲ ۲۶۳ ۲۶۴ ۲۶۵ ۲۶۶ ۲۶۷ ۲۶۸ ۲۶۹ ۲۷۰ ۲۷۱ ۲۷۲ ۲۷۳ ۲۷۴ ۲۷۵ ۲۷۶ ۲۷۷ ۲۷۸ ۲۷۹ ۲۸۰ ۲۸۱ ۲۸۲ ۲۸۳ ۲۸۴ ۲۸۵ ۲۸۶ ۲۸۷ ۲۸۸ ۲۸۹ ۲۹۰ ۲۹۱ ۲۹۲ ۲۹۳ ۲۹۴ ۲۹۵ ۲۹۶ ۲۹۷ ۲۹۸ ۲۹۹ ۳۰۰ ۳۰۱ ۳۰۲ ۳۰۳ ۳۰۴ ۳۰۵ ۳۰۶ ۳۰۷ ۳۰۸ ۳۰۹ ۳۱۰ ۳۱۱ ۳۱۲ ۳۱۳ ۳۱۴ ۳۱۵ ۳۱۶ ۳۱۷ ۳۱۸ ۳۱۹ ۳۲۰ ۳۲۱ ۳۲۲ ۳۲۳ ۳۲۴ ۳۲۵ ۳۲۶ ۳۲۷ ۳۲۸ ۳۲۹ ۳۳۰ ۳۳۱ ۳۳۲ ۳۳۳ ۳۳۴ ۳۳۵ ۳۳۶ ۳۳۷ ۳۳۸ ۳۳۹ ۳۴۰ ۳۴۱ ۳۴۲ ۳۴۳ ۳۴۴ ۳۴۵ ۳۴۶ ۳۴۷ ۳۴۸ ۳۴۹ ۳۵۰ ۳۵۱ ۳۵۲ ۳۵۳ ۳۵۴ ۳۵۵ ۳۵۶ ۳۵۷ ۳۵۸ ۳۵۹ ۳۶۰ ۳۶۱ ۳۶۲ ۳۶۳ ۳۶۴ ۳۶۵ ۳۶۶ ۳۶۷ ۳۶۸ ۳۶۹ ۳۷۰ ۳۷۱ ۳۷۲ ۳۷۳ ۳۷۴ ۳۷۵ ۳۷۶ ۳۷۷ ۳۷۸ ۳۷۹ ۳۸۰ ۳۸۱ ۳۸۲ ۳۸۳ ۳۸۴ ۳۸۵ ۳۸۶ ۳۸۷ ۳۸۸ ۳۸۹ ۳۹۰ ۳۹۱ ۳۹۲ ۳۹۳ ۳۹۴ ۳۹۵ ۳۹۶ ۳۹۷ ۳۹۸ ۳۹۹ ۴۰۰ ۴۰۱ ۴۰۲ ۴۰۳ ۴۰۴ ۴۰۵ ۴۰۶ ۴۰۷ ۴۰۸ ۴۰۹ ۴۱۰ ۴۱۱ ۴۱۲ ۴۱۳ ۴۱۴ ۴۱۵ ۴۱۶ ۴۱۷ ۴۱۸ ۴۱۹ ۴۲۰ ۴۲۱ ۴۲۲ ۴۲۳ ۴۲۴ ۴۲۵ ۴۲۶ ۴۲۷ ۴۲۸ ۴۲۹ ۴۳۰ ۴۳۱ ۴۳۲ ۴۳۳ ۴۳۴ ۴۳۵ ۴۳۶ ۴۳۷ ۴۳۸ ۴۳۹ ۴۴۰ ۴۴۱ ۴۴۲ ۴۴۳ ۴۴۴ ۴۴۵ ۴۴۶ ۴۴۷ ۴۴۸ ۴۴۹ ۴۵۰ ۴۵۱ ۴۵۲ ۴۵۳ ۴۵۴ ۴۵۵ ۴۵۶ ۴۵۷ ۴۵۸ ۴۵۹ ۴۶۰ ۴۶۱ ۴۶۲ ۴۶۳ ۴۶۴ ۴۶۵ ۴۶۶ ۴۶۷ ۴۶۸ ۴۶۹ ۴۷۰ ۴۷۱ ۴۷۲ ۴۷۳ ۴۷۴ ۴۷۵ ۴۷۶ ۴۷۷ ۴۷۸ ۴۷۹ ۴۸۰ ۴۸۱ ۴۸۲ ۴۸۳ ۴۸۴ ۴۸۵ ۴۸۶ ۴۸۷ ۴۸۸ ۴۸۹ ۴۹۰ ۴۹۱ ۴۹۲ ۴۹۳ ۴۹۴ ۴۹۵ ۴۹۶ ۴۹۷ ۴۹۸ ۴۹۹ ۵۰۰ ۵۰۱ ۵۰۲ ۵۰۳ ۵۰۴ ۵۰۵ ۵۰۶ ۵۰۷ ۵۰۸ ۵۰۹ ۵۱۰ ۵۱۱ ۵۱۲ ۵۱۳ ۵۱۴ ۵۱۵ ۵۱۶ ۵۱۷ ۵۱۸ ۵۱۹ ۵۲۰ ۵۲۱ ۵۲۲ ۵۲۳ ۵۲۴ ۵۲۵ ۵۲۶ ۵۲۷ ۵۲۸ ۵۲۹ ۵۳۰ ۵۳۱ ۵۳۲ ۵۳۳ ۵۳۴ ۵۳۵ ۵۳۶ ۵۳۷ ۵۳۸ ۵۳۹ ۵۴۰ ۵۴۱ ۵۴۲ ۵۴۳ ۵۴۴ ۵۴۵ ۵۴۶ ۵۴۷ ۵۴۸ ۵۴۹ ۵۵۰ ۵۵۱ ۵۵۲ ۵۵۳ ۵۵۴ ۵۵۵ ۵۵۶ ۵۵۷ ۵۵۸ ۵۵۹ ۵۶۰ ۵۶۱ ۵۶۲ ۵۶۳ ۵۶۴ ۵۶۵ ۵۶۶ ۵۶۷ ۵۶۸ ۵۶۹ ۵۷۰ ۵۷۱ ۵۷۲ ۵۷۳ ۵۷۴ ۵۷۵ ۵۷۶ ۵۷۷ ۵۷۸ ۵۷۹ ۵۸۰ ۵۸۱ ۵۸۲ ۵۸۳ ۵۸۴ ۵۸۵ ۵۸۶ ۵۸۷ ۵۸۸ ۵۸۹ ۵۹۰ ۵۹۱ ۵۹۲ ۵۹۳ ۵۹۴ ۵۹۵ ۵۹۶ ۵۹۷ ۵۹۸ ۵۹۹ ۶۰۰ ۶۰۱ ۶۰۲ ۶۰۳ ۶۰۴ ۶۰۵ ۶۰۶ ۶۰۷ ۶۰۸ ۶۰۹ ۶۱۰ ۶۱۱ ۶۱۲ ۶۱۳ ۶۱۴ ۶۱۵ ۶۱۶ ۶۱۷ ۶۱۸ ۶۱۹ ۶۲۰ ۶۲۱ ۶۲۲ ۶۲۳ ۶۲۴ ۶۲۵ ۶۲۶ ۶۲۷ ۶۲۸ ۶۲۹ ۶۳۰ ۶۳۱ ۶۳۲ ۶۳۳ ۶۳۴ ۶۳۵ ۶۳۶ ۶۳۷ ۶۳۸ ۶۳۹ ۶۴۰ ۶۴۱ ۶۴۲ ۶۴۳ ۶۴۴ ۶۴۵ ۶۴۶ ۶۴۷ ۶۴۸ ۶۴۹ ۶۵۰ ۶۵۱ ۶۵۲ ۶۵۳ ۶۵۴ ۶۵۵ ۶۵۶ ۶۵۷ ۶۵۸ ۶۵۹ ۶۶۰ ۶۶۱ ۶۶۲ ۶۶۳ ۶۶۴ ۶۶۵ ۶۶۶ ۶۶۷ ۶۶۸ ۶۶۹ ۶۷۰ ۶۷۱ ۶۷۲ ۶۷۳ ۶۷۴ ۶۷۵ ۶۷۶ ۶۷۷ ۶۷۸ ۶۷۹ ۶۸۰ ۶۸۱ ۶۸۲ ۶۸۳ ۶۸۴ ۶۸۵ ۶۸۶ ۶۸۷ ۶۸۸ ۶۸۹ ۶۹۰ ۶۹۱ ۶۹۲ ۶۹۳ ۶۹۴ ۶۹۵ ۶۹۶ ۶۹۷ ۶۹۸ ۶۹۹ ۷۰۰ ۷۰۱ ۷۰۲ ۷۰۳ ۷۰۴ ۷۰۵ ۷۰۶ ۷۰۷ ۷۰۸ ۷۰۹ ۷۱۰ ۷۱۱ ۷۱۲ ۷۱۳ ۷۱۴ ۷۱۵ ۷۱۶ ۷۱۷ ۷۱۸ ۷۱۹ ۷۲۰ ۷۲۱ ۷۲۲ ۷۲۳ ۷۲۴ ۷۲۵ ۷۲۶ ۷۲۷ ۷۲۸ ۷۲۹ ۷۳۰ ۷۳۱ ۷۳۲ ۷۳۳ ۷۳۴ ۷۳۵ ۷۳۶ ۷۳۷ ۷۳۸ ۷۳۹ ۷۴۰ ۷۴۱ ۷۴۲ ۷۴۳ ۷۴۴ ۷۴۵ ۷۴۶ ۷۴۷ ۷۴۸ ۷۴۹ ۷۵۰ ۷۵۱ ۷۵۲ ۷۵۳ ۷۵۴ ۷۵۵ ۷۵۶ ۷۵۷ ۷۵۸ ۷۵۹ ۷۶۰ ۷۶۱ ۷۶۲ ۷۶۳ ۷۶۴ ۷۶۵ ۷۶۶ ۷۶۷ ۷۶۸ ۷۶۹ ۷۷۰ ۷۷۱ ۷۷۲ ۷۷۳ ۷۷۴ ۷۷۵ ۷۷۶ ۷۷۷ ۷۷۸ ۷۷۹ ۷۸۰ ۷۸۱ ۷۸۲ ۷۸۳ ۷۸۴ ۷۸۵ ۷۸۶ ۷۸۷ ۷۸۸ ۷۸۹ ۷۹۰ ۷۹۱ ۷۹۲ ۷۹۳ ۷۹۴ ۷۹۵ ۷۹۶ ۷۹۷ ۷۹۸ ۷۹۹ ۸۰۰ ۸۰۱ ۸۰۲ ۸۰۳ ۸۰۴ ۸۰۵ ۸۰۶ ۸۰۷ ۸۰۸ ۸۰۹ ۸۱۰ ۸۱۱ ۸۱۲ ۸۱۳ ۸۱۴ ۸۱۵ ۸۱۶ ۸۱۷ ۸۱۸ ۸۱۹ ۸۲۰ ۸۲۱ ۸۲۲ ۸۲۳ ۸۲۴ ۸۲۵ ۸۲۶ ۸۲۷ ۸۲۸ ۸۲۹ ۸۳۰ ۸۳۱ ۸۳۲ ۸۳۳ ۸۳۴ ۸۳۵ ۸۳۶ ۸۳۷ ۸۳۸ ۸۳۹ ۸۴۰ ۸۴۱ ۸۴۲ ۸۴۳ ۸۴۴ ۸۴۵ ۸۴۶ ۸۴۷ ۸۴۸ ۸۴۹ ۸۵۰ ۸۵۱ ۸۵۲ ۸۵۳ ۸۵۴ ۸۵۵ ۸۵۶ ۸۵۷ ۸۵۸ ۸۵۹ ۸۶۰ ۸۶۱ ۸۶۲ ۸۶۳ ۸۶۴ ۸۶۵ ۸۶۶ ۸۶۷ ۸۶۸ ۸۶۹ ۸۷۰ ۸۷۱ ۸۷۲ ۸۷۳ ۸۷۴ ۸۷۵ ۸۷۶ ۸۷۷ ۸۷۸ ۸۷۹ ۸۸۰ ۸۸۱ ۸۸۲ ۸۸۳ ۸۸۴ ۸۸۵ ۸۸۶ ۸۸۷ ۸۸۸ ۸۸۹ ۸۹۰ ۸۹۱ ۸۹۲ ۸۹۳ ۸۹۴ ۸۹۵ ۸۹۶ ۸۹۷ ۸۹۸ ۸۹۹ ۹۰۰ ۹۰۱ ۹۰۲ ۹۰۳ ۹۰۴ ۹۰۵ ۹۰۶ ۹۰۷ ۹۰۸ ۹۰۹ ۹۱۰ ۹۱۱ ۹۱۲ ۹۱۳ ۹۱۴ ۹۱۵ ۹۱۶ ۹۱۷ ۹۱۸ ۹۱۹ ۹۲۰ ۹۲۱ ۹۲۲ ۹۲۳ ۹۲۴ ۹۲۵ ۹۲۶ ۹۲۷ ۹۲۸ ۹۲۹ ۹۳۰ ۹۳۱ ۹۳۲ ۹۳۳ ۹۳۴ ۹۳۵ ۹۳۶ ۹۳۷ ۹۳۸ ۹۳۹ ۹۴۰ ۹۴۱ ۹۴۲ ۹۴۳ ۹۴۴ ۹۴۵ ۹۴۶ ۹۴۷ ۹۴۸ ۹۴۹ ۹۵۰ ۹۵۱ ۹۵۲ ۹۵۳ ۹۵۴ ۹۵۵ ۹۵۶ ۹۵۷ ۹۵۸ ۹۵۹ ۹۶۰ ۹۶۱ ۹۶۲ ۹۶۳ ۹۶۴ ۹۶۵ ۹۶۶ ۹۶۷ ۹۶۸ ۹۶۹ ۹۷۰ ۹۷۱ ۹۷۲ ۹۷۳ ۹۷۴ ۹۷۵ ۹۷۶ ۹۷۷ ۹۷۸ ۹۷۹ ۹۸۰ ۹۸۱ ۹۸۲ ۹۸۳ ۹۸۴ ۹۸۵ ۹۸۶ ۹۸۷ ۹۸۸ ۹۸۹ ۹۹۰ ۹۹۱ ۹۹۲ ۹۹۳ ۹۹۴ ۹۹۵ ۹۹۶ ۹۹۷ ۹۹۸ ۹۹۹ ۱۰۰۰

الشُّهُورِ وَقَدْ رَوَى أَبُو هُرَيْرَةَ رَضِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ

شَعْبَانَ شَهْرِي وَرَجَبُ شَهْرِ اللَّهِ وَرَمَضَانَ شَهْرُ امْتِنَانِي شَعْبَانُ

هُوَ الْكُفْرُ وَرَمَضَانَ هُوَ الْمُطَهَّرُ وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شَعْبَانُ شَهْرٌ

بَيْنَ رَجَبٍ وَرَمَضَانَ يَغْفِلُ النَّاسُ عَنْهُ وَفِيهِ تَرْفَعُ أَعْمَالُ الْعِبَادِ

إِلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ فَأَجِبْ أَنْ يَرْفَعُ عَمَلِي وَأَنَا صَائِرٌ وَعَنْ أَنَسِ بْنِ

مَالِكٍ رَضِيَ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَفْضَلُ رَجَبٍ عَلَى سَائِرِ

الشُّهُورِ كَفَضْلِ الْقُرْآنِ عَلَى سَائِرِ الْكَلَامِ وَفَضْلُ شَعْبَانَ عَلَى

سَائِرِ الشُّهُورِ كَفَضْلِ عَلِيٍّ عَلَى سَائِرِ الْأَنْبِيَاءِ وَفَضْلُ رَمَضَانَ عَلَى

سَائِرِ الشُّهُورِ كَفَضْلِ اللَّهِ عَلَى سَائِرِ خَلْقِهِ وَعَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ

عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ كَانَ أَصْحَابُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا نَظَرُوا إِلَى هَذَا شَعْبَانَ

أَكْبَرُوا عَلَى الصَّاحِبِ يَقْرَءُونَهَا وَأَخْرَجَ الْمُسْلِمُونَ زَكَاةَ أَمْوَالِهِمْ

لِيَتَّقُوا بِهَا الضَّعِيفَ وَالْمُسْكِينِ عَلَى صِيَامِ شَهْرِ رَمَضَانَ

وَدَعَا الْوَلَدَ الْوَالِدَ أَوْ الْبَنِيَّ الْوَالِدَ فَكَانَ عَلَيْهِ حَدٌّ أَقَامُوا عَلَيْهِ وَ

لَا أَخْلَوْا سَبِيلَهُ وَأَنْطَلَقَ التَّمَارُ فَقَضُوا مَا عَلَيْهِمْ وَقَبَضُوا

أَكْرَهًا مِنْ بِيَاهِمْ وَبِيَاهِمْ سَوْدًا كَرَانِ بِيَاهِ أَدَا مِكَرَهُمْ فَضَمُّهُ كَرَانِ بِيَاهِ بِيَاهِ مِكَرَهُمْ

من كبر على
علا لانه به
في السنية
قالوا
سادهم
الطريق
الزمنه الطر
كبيسته
الكبر
۵۱۶
علم
الزمنه
الزمنه
الزمنه
الزمنه

بزرگ

انگیز

فرزند

مَا لَهُمْ حَتَّىٰ إِذَا نَظَرُوا إِلَىٰ هَٰؤُلَاءِ رَمَضَانَ اخْتَسَلُوا وَأَخْتَلَفُوا
 فِي هَٰذَا الشَّهْرِ وَهُوَ شَهْرٌ نَفَعَتْ فِيهِ الْخَيْرَاتُ وَنَزَلَتْ فِيهِ الْبَرَكَاتُ
 وَتُرِكَ فِيهِ الْمُخْطَاةُ وَتَكْفُر فِيهِ السَّنَاتُ وَتُكَفَّر فِيهِ الصَّلَوَاتُ
 عَلَىٰ مُحَمَّدٍ خَيْرِ الْبَرِيَّاتِ وَهُوَ شَهْرُ الصَّلَاةِ عَلَىٰ النَّبِيِّ الْخَيْرِ قَالَ اللَّهُ
 تَعَالَىٰ عَزَّ وَجَلَّ إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا
 الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا فَالصَّلَاةُ مِنَ اللَّهِ
 الرَّحْمَةِ وَمِنَ الْمَلَائِكَةِ الشَّفَاعَةِ وَالْإِسْتِغْفَارِ وَمِنَ الْمُؤْمِنِينَ
 الْبِقَاءِ وَالنَّشْرِ وَقَالَ مُجَاهِدٌ الصَّلَاةُ مِنَ اللَّهِ التَّوْفِيقُ وَ
 الْعِظْمَةُ وَمِنَ الْمَلَائِكَةِ الْعَوْنُ وَالنُّصْرَةُ وَمِنَ الْمُؤْمِنِينَ الْإِتْبَاعُ
 وَالْحَرَمَةُ وَقَالَ ابْنُ عَطَاءٍ الصَّلَاةُ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى
 الْوَسْلَةُ وَمِنَ الْمَلَائِكَةِ الرَّقَّةُ وَمِنَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُنَاطَبَةُ وَالْحَيَّةُ
 وَقَالَ عُبَيْدُ اللَّهِ صَلَاةُ الرَّبِّ تَعَالَىٰ عَلَى نَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 عِشْرَةَ مَرَّةٍ فِي كُلِّ صَلَاةٍ

فصل ثمانون
 في فضل شهر رمضان
 ما له حتى اذا نظروا الى هؤلاء رمضان اخسوا واختلفوا
 في هذا الشهر وهو شهر نفع فيه الخيرات ونزلت فيه البركات
 وترك فيه المخطات وتكفر فيه السنات وتكفر فيه الصلوات
 على محمد خير البريات وهو شهر الصلوة على النبي الخير قال الله
 تعالى عز وجل ان الله وملائكته يصلون على النبي يا ايها
 الذين امنوا صلوا عليه وسلموا تسليما فالصلوة من الله
 الرحمة ومن الملائكة الشفاعة والى استغفار ومن المؤمنين
 البقاء والنشر وقال مجاهد الصلوة من الله التوفيق و
 العظمة ومن الملائكة العون والنصرة ومن المؤمنين الاتباع
 والحرمه وقال ابن عطاء الصلوة على النبي صلى الله عليه وسلم
 من الله تعالى الوصلة ومن الملائكة الرقة ومن المؤمنين المناطبة
 والحية وقال عبيد الله صلوة الرب تعالى على نبيه صلى الله
 عليه وسلم عشرين مرة في كل صلوة

في فضل شهر رمضان
 ما له حتى اذا نظروا الى هؤلاء رمضان اخسوا واختلفوا
 في هذا الشهر وهو شهر نفع فيه الخيرات ونزلت فيه البركات
 وترك فيه المخطات وتكفر فيه السنات وتكفر فيه الصلوات
 على محمد خير البريات وهو شهر الصلوة على النبي الخير قال الله
 تعالى عز وجل ان الله وملائكته يصلون على النبي يا ايها
 الذين امنوا صلوا عليه وسلموا تسليما فالصلوة من الله
 الرحمة ومن الملائكة الشفاعة والى استغفار ومن المؤمنين
 البقاء والنشر وقال مجاهد الصلوة من الله التوفيق و
 العظمة ومن الملائكة العون والنصرة ومن المؤمنين الاتباع
 والحرمه وقال ابن عطاء الصلوة على النبي صلى الله عليه وسلم
 من الله تعالى الوصلة ومن الملائكة الرقة ومن المؤمنين المناطبة
 والحية وقال عبيد الله صلوة الرب تعالى على نبيه صلى الله
 عليه وسلم عشرين مرة في كل صلوة

باب
التائب

لاستعداد

۱۳۱۲

مجموع البقا

۱۳۱۲

۵۸

۴

۳

۲

۱

الْحُرْمَةُ وَصَلَوَةُ الْمَلَائِكَةِ عَلَيْهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَظْهَارُ الْكِرَامَةِ وَصَلَوَةُ
 در صورت ورود کرشمگان بر انور و اظهار کرامت است و در وقت
 الْأُمَّةُ عَلَيْهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طَلَبُ الشَّفَاعَةِ وَقَدْ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى
 است بر انور طلب شفاعت است و تحقیق از انور هر که در وقت
 عَلَيَّ وَاحِدَةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ عَشْرًا فَيَنْبَغِي لِكُلِّ مُؤْمِنٍ لَيْسَ أَنْ
 بر من یکبار در ده فرسخه خدا را عبادت کند هر یک از او را شصت بر من دانمارا
 لَا يَغْفِلُ فِي هَذَا الشَّهْرِ يَكُ يَأْتِي فِيهِ لِاسْتِقْبَالِ الشَّهْرِ رَمَضَانَ
 قائل شود در این ماه هر که آماده شود در آن روز از هر کس استغفار ماه رمضان
 بِالطَّهْرِ مِنَ الذَّنُوبِ وَالتَّوْبَةِ عَمَّا قَاتَ وَرَسَلَتْ فِيمَا مَضَى
 از هر چه گناه کرده است و توبه کردن از هر چه گناه کرده است در زمان
 مِنَ الْآيَاتِ فَتَضَرَّعْ إِلَى اللَّهِ فِي شَهْرِ شَعْبَانَ وَيُوصَلْ إِلَى اللَّهِ
 با آن پس تضرع کند که کس خدا را در ماه شعبان در هر ستمه شود کبوتری خدا را
 تَعَالَى بِصَاحِبِ الشَّهْرِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَتَّى يَضِلَّ فَسَادَ قَلْبُهُ وَيَلِدُ
 صاحب ماه که محمد است تا آنکه در ستمه فساد دل او دهد و
 مَرَضٌ يَمُوتُ وَلَا يَسُوفُ وَيُؤَخَّرُ ذَلِكَ إِلَى غَدَاةٍ الْأَيَّامُ ثَلَاثَةٌ
 مریض باطن او را و فسد آنکه و موخر کند این کار را کس سه روز از هر که روز ستمه است
 آمِنٌ وَهُوَ آجِلٌ بِالْيَوْمِ وَهُوَ عَمَلٌ وَغَدَاةٌ وَهُوَ أَمَلٌ فَلَا يَذَرُ عَمَلًا
 کس ای روز است و آن گرفت در دوام امروز است و آن در عمل و سببم و در آن ایام است
 بِلَفْظِهِ أَمْ لَا فَأَمْسٌ مَوْعِظَةٌ وَالْيَوْمُ عَيْبَةٌ وَغَدَاةٌ خَاطِرَةٌ وَكَذَلِكَ
 بر ستمه روز را ایام است و بعد از موعظت دعوت است و امروز عیب است و فردا در حضرت است ایام را بر ستمه است
 الشُّهُورُ ثَلَاثَةٌ رَجَبٌ فَقَدْ مَضَى ذَهَبٌ فَلَا يَعُودُ وَرَمَضَانَ
 ایام ستمه است ایام رجب است و رفت و باز نیاید و رمضان
 نَهْوٌ مُنْتَظَرٌ لَا تَذَرُنِي هَلْ تَعِيشُ إِلَى ذِي الْقَعْدَةِ أَمْ لَا وَشَعْبَانَ وَهُوَ
 پس آن در انتظار است نباید و آیا ستمه را زنده باقی تا آمدن او یا نه و شعبان و آنکه
 وَاسْطَةٌ بَيْنَ شَهْرَيْنِ فَلْيَعْتَمِدِ الطَّاعَةَ فِيهِ وَقَدْ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 و اسطه است در میان ایام است بر طاعت و آن طاعت را در ایام است و تحقیق از انور
 لِرَجُلٍ وَهُوَ يَعْظُهُ وَقِيلَ هُوَ عَبْدُ اللَّهِ ابْنُ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ بَعْدَ اغْتِنَمِ
 مردی را در عبادت که نصیحت میکرد و گویند که آن عبد الله بن عمر بن خطاب است بعد از غنیمت آن
 خَمْسًا قَبْلَ خَمْسٍ شَبَابِكَ قَبْلَ هَرَمِكَ وَصِحَّتِكَ قَبْلَ سَقَمِكَ
 پنج چیز را پیش از پنج چیز جوانی را پیش از پیری و صحت را پیش از بیماری

اینکه در روز ستمه است
چنین

فَمِنْ أَيْمَانِي وَكَانَ قَالَتْ كَانَ بُدَاؤُهُ مِنْ شَعْرٍ وَكَانَتْ

لِحْمَتِهِ مِنْ دَبْرٍ وَاحْتَبَتْ نَفْسِي أَنْ يَكُونَ صَلَّى عَلَيْهَا قَدْ آتَى بَعْضُ

نَسَائِهِ فَمَقَمْتُ قَالَتْ مَسْتَهْ فِي الْبَيْتِ فَوَقَعَتْ يَدِي عَلَى قَدَمَيْهِ

وَهُوَ بِأَجْدَ لِحْفِظْتُمْ مِنْ دَعَائِهِ صَلَّى عَلَيْهَا وَهُوَ يَقُولُ بِحَدِّكَ

سَوَادِي وَجَنَانِي وَأَمِنْ بَيْتِكَ فَوَادِي أَبْوَدِكَ بِالنِّعَمِ وَأَعْرِفْ

لَكَ بِالذَّنْبِ فَلَيْتَ نَفْسِي فَأَعْفِرْ لِي إِنَّهُ لَا يَعْفِرُ الذَّنْبَ إِلَّا أَنْ

أَنْتَ أَعُوذُ بِعَفْوِكَ مِنْ عَفْوَيْكَ وَأَعُوذُ بِرَحْمَتِكَ مِنْ نِقْمَتِكَ

وَأَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ لَا أَحْصِي

بِنَاءَ حَلِيمِكَ أَنْتَ كَمَا أَنْبَيْتَ عَلَيَّ نَفْسِكَ قَالَتْ فَمَا زَالَ صَلَّى عَلَيْهَا

فَأَمَّا وَقَاعِدًا حَتَّى أَصْبِحَ وَقَدْ صَعِدَتْ قَدَمَاهُ وَأَنَا أَعْمُرُهَا

وَأَقُولُ يَا بَنِي أَنْتَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَفَرَ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ

ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ أَلَيْسَ قَدْ فَعَلَ اللَّهُ بِكَ أَلَيْسَ أَلَيْسَ قَالَتْ صَلَّى عَلَيْهَا

يَا عَائِشَةُ أَفَلَا أَكُونُ عِنْدَ شَكْوَاكِ هَلْ تَذَرِينِ مَا فِي هَيْبَتِهِ

الْبَيْكَةِ قَالَتْ قُلْتُ وَمَا فِيهَا قَالَ فِيهَا يَكْتُبُ كُلُّ مَوْلُودٍ فِي

هَذِهِ السَّنَةِ وَفِيهَا يَكْتُبُ كُلُّ مَيِّتٍ وَفِيهَا تَنْزَلُ آذَانُ قَوْمٍ

Handwritten marginal notes in Persian script, including phrases like 'بسم الله الرحمن الرحيم' and 'الحمد لله الذي عافانا لهذا كنا كنا لنكفركم'.

Handwritten notes at the bottom of the page, including 'بسم الله الرحمن الرحيم' and 'الحمد لله الذي عافانا لهذا كنا كنا لنكفركم'.

وَفِيهَا تَرْفَعُ أَعْمَالَهُمْ وَأَنْعَالَهُمْ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
درد آتش برداشته شنبه اعمال بندگان و انحال ایشان گفتند یا رسول الله ص
 أَحَدٌ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ لِأَبْرَحَةَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا أَحَدٌ يَدْخُلُ
هیچ کس که در آید در بهشت مگر بر همت خداست مگر بر همت خداست پس فرمود ص
 الْجَنَّةَ لِأَبْرَحَةَ اللَّهِ قُلْتُ وَكَأَنْتَ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلَا أَنَا إِلَّا أَنْ
به همت امیر بر همت خداست گفت یا رسول الله تو هم هستی فرمود ص
 يَتَغَمَّدَنِي اللَّهُ بِرُحْمَةِ مَنْهُ فَمَسَحَ يَدَهُ عَلَيَّ وَحَبَّبَهُ وَ
پرورش مرا خداست بر همت خود پس باید دست خود بر تارک خود در بر روی خود و
 أَخْبَرَنِي أَبُو نُضَيْرٍ قَالَ أَنَا وَالِدِي حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ الْخَائِظُ
خبر داد مرا ابو نضیر گفت من پدرم از من حدیث خواند از محمد بن احمد خائظ
 أَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ أَنَا أَبُو الْعِيَّاسِ الْهَرَوِيُّ قَبْلَ بَرَاهِيمَ بْنِ مُحَمَّدٍ
منم که عبد الله بن محمد بن محمد ابو العیاس هر دی و بر ابراهیم بن محمد
 بِنِ الْحَسَنِ قَالَ أَخْبَرَنَا أَبُو عَامِرٍ التَّمِشْقِيُّ أَنَا الْوَلِيدُ بْنُ مُسْلِمٍ
بن حسن گفت خبر کرد مرا ابو عامر دمشقی خبر کرد مرا ولید بن مسلم
 أَخْبَرَنِي هَيْثَمُ بْنُ عَارِ وَسُلَيْمَانُ بْنُ مُسْلِمٍ وَغَيْرُوهُ مِنَ مَكْحُولٍ
خبر کرد مرا هیثم بن عار و سلیمان بن مسلم و غیره از مکحول
 عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يَا عَائِشَةُ إِنَّكَ لَكُنَّ
از عایشه رضی الله عندها خبر کرد رسول الله ص
 هِيَ قَالَتْ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَفَعَلَ لَيْلَةَ النَّصْفِ مِنَ شَعْبَانَ
این گفت عایشه رضی الله عندها رسول او در آن شب است پس فرمود آنکه در شب سائج از شعبان
 فِيهَا تَرْفَعُ أَعْمَالُ الدُّنْيَا وَأَعْمَالُ الْعِبَادِ وَاللَّهُ فِيهَا غَفِيرٌ بَرٌّ
در آن شب بر دوشنده شود عمل دنیا و عمل بندگان در روز اربعه اول شعبان
 النَّارِ بَعْدَ دِشَعْرِ قَتْمِ كَلْبٍ فَهَلْ أَنْتِ أَدْنَى لِي اللَّيْلُ قَالَتْ قُلْتُ
آنکه بعد از دیشعرقتم کلب و کلب که در آن وقت است که در آن وقت است که در آن وقت است
 نَعَمْ فَصَلِّيْ خَفِيفًا قِيَامًا وَقُرْءَانَ الْحَمْدِ وَسُورَةَ حَقِيفَةً لَمْ يَجِدْ
آری پس نماز خواند پس سبک کرد قیام را خواند قاصد و سوره عهود پس سجد کرد
 إِلَّا خَطْبُ اللَّيْلِ لَمْ يَمُوتْ فِي الرَّكْعَةِ الثَّانِيَةِ فَكُرِّرْهَا فِيهَا نَحْوًا مِنَ
تا سجد شد پس استناد در رکعت دوم پس خواند در آن هم مانند
 قِرَاءَةِ الْأُولَى فَكَانَ بِمِثْلِهَا أَوْ أَكْثَرَ مِنَهَا قَالَتْ عَائِشَةُ رَضِيَ وَكُنْتُ
خواندن اول رکعت پس بود سجد او تا بهر فرمود عایشه رضی الله عندها

تقدیر بزین

نوقاس

عین بنی

منم

بیم شده

گناه برشته

په چرخ

الیه است ارا

در این نام

۵۳

در این

در این

در این

در این

در این

در این

در این

در این

در این

أَنْظَرَهُ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَدْ قَبَضَ رِسْوَهُ فَلَمَّا طَالَ
عَلَيْكَ دَنُوتُ مِنْهُ حَتَّى مَسَّتْ أَمْخَصُ قَدِ مَبِهُ فَمَحْرَكٌ فَمِغْتَهُ
يَقُولُ فِي سُجُودِهِ أَعُوذُ بِعَفْوِكَ مِنْ عِقَابِكَ وَأَعُوذُ بِرِضَاكَ
مِنْ سَخَطِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ جَلَّ وَجْهُكَ لَا أَحْصِي ثَنَاءً
عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَدْ مَغْتَهُ
تَذَكَّرْتُ فِي سُجُودِكَ اللَّيْلَةَ شَيْئًا مَا سَمِعْتُكَ تَذَكَّرُهُ قَطُّ قَالَ
فَإِنْ جِئْتَ بِنِزْلِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ أَمْرِي أَنْ أَذْكُرَهُ فِي
السُّجُودِ وَأَخْبَرَنِي أَبُو نُضَيْرٍ عَنْ وَالِدِهِ قَالَ قَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ
أَنَا إِسْحَاقُ بْنُ أَحْمَدَ الْفَارِسِيِّ أَنَا أَحْمَدُ بْنُ الصَّبَّاحِ بْنِ أَبِي شَرِيحٍ
أَنَا يَزِيدُ بْنُ هُرُونٍ حَدَّثَنَا الْحَجَّاجُ بْنُ أَرْطَاهُ عَنْ أَبِي بَرٍّ
أَبِي كَثِيرٍ عَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ بَقَدْتُ رَسُولَ اللَّهِ
فَقَالَ لِي أَنْتَ لِمَا فِينِ أَنْ يَحْفِيَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ عَلَيْكَ فَقُلْتُ
لَهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ ظَنَنْتُ أَنَّكَ آتَيْتَ بَعْضَ نَبِيِّكَ فَقَالَ لِي يَا

۴
نصف
بین
سفا
یا
۵۲۵
زین
نیاید
۱۲
منقب
الغالب
۱۲

که برودم انتظار آنروزم تا آنکه گمان کردم که حق تعالی جبینم کرد و فریضه آنروز را مرا پس برگاه دراز کرد
و نظایر همین نزد یک شده اند تا آنکه الیوم گفت باسه او پس بچینید پس شنیدم او را
که میگفت در سجده خود ای بار خدا من پناه میجویم بعبودت از عذاب تو و پناه میجویم بر رضایت تو
از تو تو و پناه میجویم بر از تو بر کثرت ذات تو نه میباید از آن شکر
بر تو چنانچه تو پیشتر خود بر خود کرده گفتن یا رسول الله شنیدم من را
که میگفت در سجده خود در شب چیزی را شنیدم چیزی را که یا یاد میکردم آنچه را هرگز از
اللهم صل علیها وعلیهم قال صل علیهم وعلیهم
۲
۲
۲
۲
۲
۲
۲
۲

بر اوست در نشدن و بزار شدن ۱۲

بگزارند و بعضی از ایشان ۱۲

لِلْمُسْلِمِينَ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَعَلَى الْبَابِ السَّابِعِ مَلَكٌ يُنَادِي
مرسلان را در پیش دهد در عازده هشتم فرشته است که ندا کند
هَلْ مِنْ سَائِلٍ يُعْطَى سِوَالَهُ وَعَلَى الْبَابِ الثَّامِنِ مَلَكٌ يُنَادِي
ای کسی است که سوال کند که داده شود سوال او و در عازده نهم فرشته است که ندا کند
هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ يُغْفَرُ لَهُ فَقُلْتُ يَا جِبْرَائِيلُ أَلَيْسَ مَا تَسْأَلُ
ای کسی است که طلب آمرزش کند پس آمرزیده شود او را پس فرمود ای جبرائیل تا چند گاه باز شنود
هَذِهِ الْأَبْوَابُ مَفْتُوحَةٌ قَالَ لِمَنِ طُلُوعُ الْفَجْرِ مِنْ أَوْلَى اللَّيْلِ
این درگاه گشاده گفت جبرائیل تا بر آمدن فجر از اول شب
ثُمَّ قَالَ يَا مُحَمَّدُ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى فِيهَا عَمِقًا مِنَ النَّارِ بَعْدَ شَعْرِ
پس گفت ای محمد پس در سوخته ایتم را درین شب از آذوقه گشاد است از آتش چهار مویس
عَمِّ كَلْبٍ فَصَلِّ وَقِيلَ إِنَّهَا سُمِّيَتْ لِكَلَّةِ الْبَرَاءَةِ لِأَنَّ
گوشه آن کلب و گفته شده است جز آنکه نامیده شده است شب براهه در آن
فِيهَا بَرَاءَةٌ تَبِينُ بَرَاءَةَ الْإِسْقَافِ مِنَ الرَّحْمَنِ وَبَرَاءَةُ الْأَوْلِيَاءِ
در آن شب دو بزار است بزار است بر دشمنان را از رحمن و بزار است دوستان خدا را
مِنَ الْخِذْلَانِ وَقَدْ رَوَى عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى عَلَيْهِ أَنَّهُ قَالَ إِذَا كَانَ
از آنرا است و تحقیق روایت کرده شده است از رسول ص که فرمود هرگاه بینا
لَيْلَةُ النُّصُفِ مِنَ شَعْبَانَ أَطْلَعَ اللَّهُ عَلَى خَلْقِهِ الْإِبْلَاعَةَ فَيَعْفُو
شب سیاه از شعبان آگاه میشود خدا بشود احوال خلق خود پس عفو از
لِلْمُؤْمِنِينَ وَيَمْهَلُ الْكَافِرِينَ وَيَدْعُ أَهْلَ الْحَقِّ بِحَقِّهِمْ وَدَعَا
مؤمنان را و میگذارد کافران را و میگذرد مردم کینه را بکینه ایشان تا آنکه
بَدْعُوهُ قَبْلَ أَنْ يَلْمِ الْمَلَائِكَةَ لَيْلَتِي عِيدٌ فِي السَّمَاءِ كَمَا أَنَّ
بگزارند کینه گفته شده که فرشته گان را در شب عید است در آسمان چنانچه
لِلْمُسْلِمِينَ يَوْمِي عِيدٌ فِي الْأَرْضِ فَعِيدُ الْمَلَائِكَةِ لَيْلَةُ الْبَرَاءَةِ
مسلمانان در روز عید است در زمین پس عید فرشته گان شب بزار است
وَلَيْلَةُ الْقَدْرِ وَعِيدُ الْمُؤْمِنِينَ يَوْمُ الْفِطْرِ وَيَوْمُ الْأَضْحَى وَ
و شب قدر و عید مؤمنان روز فطر است و روز اضحی
عِيدُ الْمَلَائِكَةِ بِاللَّيْلِ لِأَنَّهُمْ لَا يَنَامُونَ وَعِيدُ الْمُؤْمِنِينَ
عید فرشته گان در شب است زیرا که ایشان نمی شنود و عید مؤمنان
بِالنَّهَارِ لِأَنَّهُمْ يَنَامُونَ وَقِيلَ إِنَّ الْحِكْمَةَ فِي أَنْ اللَّهُ تَعَالَى
در روز نشد بجز آنکه ایشان می شنود و گفته شد است که حکمت درین است که در این شب

فَضَائِلُ شَهْرِ رَمَضَانَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
فضائل آیه ماه رمضان از مورد خدا پیش می آید ای که ایمان آورده آید

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ
از شما بر شما سب بر شما در ماه رمضان جایزه از شما سب بر شما ای که ایمان آورده آید

قَالَ الْحَسَنُ الْبَصْرِيُّ رَحِمَهُ اللَّهُ إِذَا سَمِعْتَ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
گفت حسن بصری رحمه الله اگر شنیدی خدا می گوید ای پروردگاری که

آمَنُوا فَأَرْغَبْ لَهَا بِمَعْنَى فَاتَّهَلَّا لَمْ تَوْمُرْ بِهِ أَوْلَيْتَ هِيَ نَهَى عَنْهُ وَقَالَ
ایمان آورده آید خدای تعالی که شما را فرمان داد که این کار را نکنید و شما با او ایستادید پس او از شما ایستاد

جَعَفَرُ الصَّادِقُ فِيهِ لَذَّةٌ مَا فِي النَّدَى إِزَالَةٌ تَعْبُ الْعِبَادَةَ وَالْعَنَافَةَ
جعفر صادق رحمه الله لذت در سبب نهدن دور کردن مشغولت عبادت در سبب نهدن

اللَّهُ تَعَالَى يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا يَا بَدَأَ مِنَ الْعَالَمِ وَأَيُّ ذِمَّةٍ مِنَ الْمَعْلُومِ
خدا تعالی ای آنکه ای که ایمان آورده بر من باطل است ای که از او دانده و نطق ای که است که ای که نطق کرده شده

الْمُنَادِي وَهَاتِبِنَهُ عَلَى نَدَى الْمُنَادِي الَّذِينَ هُوَ إِشَارَةٌ إِلَى الْعَرَفَةِ
که نطق کرده و نطق ای که نطق است بر طلب ای که طلب کرده شده است و لفظ الاذن باخترت بسوی او نطق

السَّابِقَةِ وَالصَّحْبَةِ الْقَدِيمَةِ آمَنُوا إِشَارَةٌ إِلَى السِّرِّ الْمَعْلُومِ بَيْنَ
سابقه و صحبت قدیم است و لفظ آمنا اشاره است بسوی رازیک معلوم است میان

الْمُنَادِي وَالْمُنَادَى كَمَا نَهَى يَقُولُ يَا مَنْ هُوَ لِي بِسِرِّهِ الْخَاصُّ كَيْفَ بَيَّنَّنَا
طلب گفته و طلب کرده شده و چنانچه که میگوید ای کسی که خاص است بر من خاص است ای که خاص است ای که خاص کرده شده است

وَبَلِيَّةٍ كُتِبَ آتَى فُرُضٌ وَأَوْجِبَ عَلَيْكَ الصِّيَامُ وَهُوَ مُصَدِّقٌ لِقَوْلِكَ
تو گفته شده و بلایه ای که بر تو نوشته شده و او ای که بر تو نوشته شده بر شما صیام و لفظ صام صامت است

صُمْتُ صِيَامًا وَقُمْتُ قِيَامًا وَأَصَّلُ الصِّيَامِ فِي اللُّغَةِ الْإِنْسَانُ
روشنه است صامت از صامت و ای که صامت است و اصل لفظ صام است از صامت است

يُقَالُ صَامَ الرَّيْحُ إِذَا سَكَتَ وَأَسَكَتَ عَنِ الْهَيُوبِ وَصَامَتِ
گفته شد صامت از صامت و ای که صامت است از صامت است و صامت است

الْخَيْلُ إِذَا وَقَفَتْ وَأَسَكَتَ عَنِ السَّرِيقِ يُقَالُ صَامَ التَّهَارُ إِذَا
گفته شد صامت از صامت و ای که صامت است از صامت است و صامت است

اعْتَدَلَ وَقَامَ قَامًا الظُّهَيْرُ لِأَنَّ التَّمْرَ إِذَا بَلَغَتْ كِبَالَ التَّمْرِ
باید بود و ای که صامت است از صامت است و ای که صامت است از صامت است

وَقَفَتْ وَأَسَكَتَ عَنِ السَّرِيقِ كَمَا قَالَ الشَّاعِرُ لَا حَتَّى إِذَا
می ایستد و آرام بگیرد از سبب آنکه صامت است چنانچه گفت شاعر و صامت است

۴
 شرح
 در بیان
 فضائل
 ماه
 رمضان
 از
 مورد
 خدا
 پیش
 می
 آید
 ای
 که
 ایمان
 آورده
 آید
 ۵
 در بیان
 فضائل
 ماه
 رمضان
 از
 مورد
 خدا
 پیش
 می
 آید
 ای
 که
 ایمان
 آورده
 آید
 ۶
 در بیان
 فضائل
 ماه
 رمضان
 از
 مورد
 خدا
 پیش
 می
 آید
 ای
 که
 ایمان
 آورده
 آید
 ۷
 در بیان
 فضائل
 ماه
 رمضان
 از
 مورد
 خدا
 پیش
 می
 آید
 ای
 که
 ایمان
 آورده
 آید
 ۸
 در بیان
 فضائل
 ماه
 رمضان
 از
 مورد
 خدا
 پیش
 می
 آید
 ای
 که
 ایمان
 آورده
 آید
 ۹
 در بیان
 فضائل
 ماه
 رمضان
 از
 مورد
 خدا
 پیش
 می
 آید
 ای
 که
 ایمان
 آورده
 آید
 ۱۰
 در بیان
 فضائل
 ماه
 رمضان
 از
 مورد
 خدا
 پیش
 می
 آید
 ای
 که
 ایمان
 آورده
 آید

قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا هِيَ قَالَ أَيَّامُ الْبَيْضِ ثَلَاثَ عَشْرَ وَرَابِعَ
 عَشْرَ وَخَامِسَ عَشْرَ قَالَ عَزْرَةٌ فَقُلْتُ لِعَلِّي نَهَى لَأَيُّ نَبِيِّ رُسِمِي
 هَذِهِ الْأَيَّامُ أَيَّامُ الْبَيْضِ فَقَالَ عَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ نَهَى لَأَيُّ نَبِيِّ رُسِمِي
 الْأَرْضُ مِنَ الْجَنَّةِ إِلَى الْأَرْضِ حُرْمَتُهُ النَّهْسُ فَاسْوَدَّ جَسَدَهُ فَانَا
 جَبْرًا وَنِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ يَا أُمَّرَأَةَ نَحْبٍ أَنْ تَبْيَضَّ جَسَدُكَ
 قَالَ نَعَمْ قَالَ لَهُ قَصَمَ مِنَ الشَّهْرِ ثَلَاثَ عَشْرَ وَرَابِعَ عَشْرَ وَخَامِسَ
 فَصَامَ الْأَوْمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَوَّلَ يَوْمٍ فَابْيَضَّ ثَلَاثَ جَسَدِهِ ثُمَّ صَامَ
 الْيَوْمَ الثَّانِي فَابْيَضَّ ثَلَاثًا جَسَدَهُ ثُمَّ صَامَ الْيَوْمَ الثَّلَاثَ فَابْيَضَّ
 جَسَدَهُ كُلَّهُ فَسُمِّيَتْ أَيَّامُ الْبَيْضِ فَأَوْمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنَ الَّذِينَ
 كَتَبَ عَلَيْهِ الصِّيَامُ مِنْ قَبْلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الْحَسَنُ وَجَمَاعَةٌ مِنَ
 الْعُلَمَاءِ يَا تَغْيِبُ إِذَا دَلَّ اللَّهُ تَعَالَى بِالذِّنِّ مِنْ قِبَلِكُمْ النَّصَارَةَ
 فَتَبَّ صِيَامًا مَنَّا بِصِيَامِهِمْ لَا تَفْقَاهُمَا فِي الْوَقْتِ وَالْقَدْرِ وَاللَّحْظِ
 إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى فَرَضَ عَلَى النَّصْرِيِّ صِيَامَ شَهْرِ رَمَضَانَ فَاسْتَدْرَكَ لَكَ
 عَلَيْهِمْ لِأَنَّهُ رَمَا كَانَ بَاقِي فِي الْحَرِّ الشَّدِيدِ أَوْ فِي الْبَرِّ الشَّدِيدِ
 وَكَانَ بَيْضًا فِي أَسْفَارِهِمْ وَمَعَانِيهِمْ فَاجْتَمَعَ رَأْيُ عُلَمَائِهِمْ

۴
 اسب کوفه
 اتان ۱۱
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

الْأَكْلَ وَالشَّرْبَ وَالْجَمَاعَ وَقَالَ أَهْلُ التَّفْسِيرِ أَيْضًا فَرَضَ اللَّهُ
از خوردن و آشامیدن و جماع و گفتن نماز و غیره نیز فرض کرده است
 تَعَالَى عَلَى رَسُولِهِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ صَوْمَ يَوْمِ قَانُونَ
بر رسول خدا محمد و بر مؤمنان روزی که قانون است
 وَثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ حِينَ قَدِمَ الْمَدِينَةَ فَكَانُوا يُصُومُونَهَا
در سه روز از هر ماه و وقتی که آمد در مدینه سه روز پس بودند که روزه داشتند
 لِأَنَّ تِلْكَ حَيْثُ مَضَى شَهْرُ رَمَضَانَ قَبْلَ قِتَالِ بَدْرٍ بِشَهْرٍ وَآيَاتِهِ
تا آنکه تامل شد روزی که ماه رمضان پیش از جنگ بدر یک ماه در روزی
 قَالَ اللَّهُ تَعَالَى إِنَّمَا مَعَدُّ ذُنُوبِكُمْ بِشَهْرِ رَمَضَانَ ثَلَاثِينَ
روز و در این ماه سه صد گناه است
 يَوْمًا أَوْ سَعَةً وَعِشْرِينَ يَوْمًا وَرَوَى عَنْ سَعِيدِ بْنِ عَمْرٍو
روایت کرد که سعید بن عمرو از سعید بن عمرو
 سَعِيدِ بْنِ عَاصِمٍ أَنَّهُ سَمِعَ ابْنَ عَمْرٍو يَخْبُرُ بِحَدِيثٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
سعید بن عاصم که او شنید از ابن عمرو که حدیث میگوید از نبی ص
 أَنَّهُ قَالَ أَنَا وَامَّتِي أُمَّتُهُ لَا نَحْسِبُ وَلَا نَكْتُبُ الشَّهْرَ مَهْلِكًا
که فرمود من و امت من تا آنکه از حساب و نوشتن ماه رمضان
 وَهَلْكَ أَوْ هَلَكْنَا إِنَّمَا الثَّلَاثِينَ وَبِسْمِ الشَّهْرِ الشَّهْرُ الشَّهْرُ وَ
در همین است و همین است تمام سه روزه و نامیده شد شهر را طهر از جهت شهر بود
 هُوَ مَا حُوذِيَ مِنَ الشَّهْرِ وَهِيَ الْبَيَاضُ وَفِيهِ يَقَالُ شَهْرٌ شَيْفٌ
آن ماهی است که از شهرت و آن سفید است و از آن است که گفته میشود شهرت است
 إِذَا سَأَلْتَهُ وَشَهْرٌ الْهَلَالُ إِذَا طَلَعَ فَصَلَّ اِخْتَلَفَ النَّاسُ فِي
هرگاه میپرسد که ماهی است از شهرت الهلال هرگاه طلوع کرد
 مَعْنَى قَوْلِهِ رَمَضَانَ فَقَالَ بَعْضُهُمْ رَمَضَانَ إِنَّمْ مِنْ أَسْمَاءِ اللَّهِ
معنی قول او رمضان پس گفت بعضی ایشان رمضان است از اسم های خدا
 تَعَالَى يَقَالُ شَهْرٌ رَمَضَانَ كَمَا يَقَالُ شَهْرٌ اللَّهُ الْأَصَمُّ لِرَجَبٍ
پس گفته میشود ماه رمضان همانچه گفته میشود شهر است اسم هر چه را
 وَعَنْدَ اللَّهِ وَرَوَى جَعْفَرُ الصَّادِقُ عَنْ ابْنِ أَبِي عَرَبَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
و از سعید بن عبد الله روایت کرد جعفر صادق از ابن عربان خود است
 أَنَّهُ قَالَ شَهْرٌ رَمَضَانَ شَهْرُ اللَّهِ وَقَالَ التَّنْبُكِيُّ مَالِكٌ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
که فرمود ماه رمضان شهر خدا است و گفت انس بن مالک که فرمود رسول است

۴
 ۴
 ۵۳۵
 ۵
 ۱۲
 ۱۳

قَالَ يُعْطِي اللَّهُ هَذَا الثَّوَابَ لِمَنْ فَطَرَ صَائِمًا عَلَى مَرَّةٍ أَوْ شَرِيحًا
 مَا أَوْ مَدَقَةً لَبَنٍ وَهُوَ شَرُّ أَوْلَادِهِ وَصَحْرًا أَوْ سَطْرَةً مَغْفِرَةً وَخِرَةً عَتَمَةً مِنَ النَّارِ
 خَفِيفَةً عَنْ مَلَكُوتِهِ فِيهِ غَفْرٌ لَهُ وَأَعْتَقَهُ مِنَ النَّارِ فَاسْتَكْرَاهُ فِيهِ مِنْ كِبَرِ عَصَا
 خَصَلْتَانِ رَضِيحَتَيْنِ بَهَارَتَيْنِ وَخَصَلْتَانِ كَغَنَاءِ لَكُمْ مَعْنَهُمَا فَالْخَصَلْتَانِ اللَّتَانِ
 الرَّضِيحَتَانِ كَرَاهِيَتَيْنِ لِمَا يَنْبَغِي فِيهِمَا كَرَاهِيَتَيْنِ لِمَا يَنْبَغِي فِيهِمَا كَرَاهِيَتَيْنِ لِمَا يَنْبَغِي فِيهِمَا
 الْكَلْبَتَانِ كَغَنَاءِ لَكُمْ مَعْنَهُمَا فَتَسْأَلُونَ اللَّهَ الْبِحَسَنَةِ وَتَعُوذُونَ بِهِ مِنَ
 النَّارِ وَمِنْ أَشْيَعِ فِيهِ صَائِمًا سَقَاهُ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ حَوْضِي شَرِيحَةٍ
 لَا يَنْظُمُ بَعْدَهَا أَبَدًا وَعَنْ الْكَلْبَتَيْنِ عَنْ أَبِي نَضْرَةَ عَنْ أَبِي مَعِينٍ
 أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَرِهَ أَنْ يَصُومَ فِي يَوْمِ الْاِسْتِغْنَاءِ
 التَّيْمَانِ وَالْقَعْمِ وَالْأُولَى لِكَلَّةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ وَلَا تَقْلُقُ إِلَى الْفَرِيقِ
 مِنْهُ لَيْسَ مِنْ عَيْدٍ وَأَمَّا بِيضُ فِي لَيْلَةٍ مِنْهَا لَا كُنْتُ اللَّهُ تَعَالَى
 لَهُ بِكُلِّ سَجْدَةٍ الْفَأَوْ سَبْعَانَةَ حَسَنَةٍ وَبِحِيْلَةٍ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ مِنْ
 يَأْتِيهِ حَمْرَاءٌ لَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ بَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهَا مَضْرُفَانِ
 مِنْ ذَهَبٍ مَوْشِيحٍ مِنْ يَأْتِيهِ حَمْرَاءٌ فَأَذْصَامٌ أَوْلَى يَوْمٍ مِنْ شَهْرِ
 غَفْرٌ اللَّهُ لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ إِلَى الْخُرُوفِ وَمَصْنَانِ وَكَانَ كَقَادَةِ لَمَالِي
 مَا لَمْ يَرَوْهُ نَبِيَّهُمْ مَرَادًا حَمْرَاءً نَاخِرًا رَوْزَ رَمَضَانَ وَبِأَشْرَفِ كَفَارِهِ

در روز چهارم خلاص می کند خدا این ثواب را که هر کس را که نظر کند بر روزی که در روز چهارم
 است یا یک چشمه دل خیر را تا بیست که اول او رحمت است و میان او و عفت است و آخر او از است از است
 خفت عن مملو که فيه غفر الله له واعتقه من النار فاستكرهه وافيه من كبر عصا
 است که در ماری از موی که خود در ماه می کشد خدا را اگر او را از است پس باید که در ماه از ماری
 خصلت از رضیحتن بهار بیکم و خصلت از غنای لکم معنهما فالخصلتان اللتان
 دو خصلت است که راضی است که آنها برده که خود را دو خصلت است که راضی است که آنها را از دو دو خصلت
 رضیحتن بهار بیکم و فتهاة ان لا اله الا الله و تسغفرونه و اما
 که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 اللتان لا غنای لکم معنهما فتسألون الله الجنة و تعوذون به من
 ان دو خصلت است که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 التايد من اشبع فيه صائما سقاه الله تعالی من حوضي شريحة
 است که در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 لا يظنما بعد ها ابدا و عن الكلبتين عن ابى نصره عن ابى معين
 که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 الخذ ربى بقره قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان ابواب الجنة والابواب
 در روز چهارم خلاص می کند خدا این ثواب را که هر کس را که نظر کند بر روزی که در روز چهارم
 السما و القعم و الاولى لكلة من شهر رمضان ولا تقلق الى الفريق
 است که در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 منه ليس من عيد و اما بيض في ليلة منها لا كنت الله تعالى
 که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 له بكل سجدة الف و سبعمائة حسنة و بحيلة بيتا في الجنة من
 که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 يا قوت حمراء له سبعون الف باب لكل باب منها مضرفان
 که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 من ذهب موشح من يا قوت حمراء فاذا صام اول يوم من شهر
 که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 غفر الله له كل ذنب الى الخروف و مصنان وكان كقادة لمالي
 که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را

در روز چهارم خلاص می کند خدا این ثواب را که هر کس را که نظر کند بر روزی که در روز چهارم
 است یا یک چشمه دل خیر را تا بیست که اول او رحمت است و میان او و عفت است و آخر او از است از است
 خفت عن مملو که فيه غفر الله له واعتقه من النار فاستكرهه وافيه من كبر عصا
 است که در ماری از موی که خود در ماه می کشد خدا را اگر او را از است پس باید که در ماه از ماری
 خصلت از رضیحتن بهار بیکم و خصلت از غنای لکم معنهما فالخصلتان اللتان
 دو خصلت است که راضی است که آنها برده که خود را دو خصلت است که راضی است که آنها را از دو دو خصلت
 رضیحتن بهار بیکم و فتهاة ان لا اله الا الله و تسغفرونه و اما
 که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 اللتان لا غنای لکم معنهما فتسألون الله الجنة و تعوذون به من
 ان دو خصلت است که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 التايد من اشبع فيه صائما سقاه الله تعالی من حوضي شريحة
 است که در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 لا يظنما بعد ها ابدا و عن الكلبتين عن ابى نصره عن ابى معين
 که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 الخذ ربى بقره قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان ابواب الجنة والابواب
 در روز چهارم خلاص می کند خدا این ثواب را که هر کس را که نظر کند بر روزی که در روز چهارم
 السما و القعم و الاولى لكلة من شهر رمضان ولا تقلق الى الفريق
 است که در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 منه ليس من عيد و اما بيض في ليلة منها لا كنت الله تعالى
 که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 له بكل سجدة الف و سبعمائة حسنة و بحيلة بيتا في الجنة من
 که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 يا قوت حمراء له سبعون الف باب لكل باب منها مضرفان
 که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 من ذهب موشح من يا قوت حمراء فاذا صام اول يوم من شهر
 که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 غفر الله له كل ذنب الى الخروف و مصنان وكان كقادة لمالي
 که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را

۵۳۹
 در روز چهارم خلاص می کند خدا این ثواب را که هر کس را که نظر کند بر روزی که در روز چهارم
 است یا یک چشمه دل خیر را تا بیست که اول او رحمت است و میان او و عفت است و آخر او از است از است
 خفت عن مملو که فيه غفر الله له واعتقه من النار فاستكرهه وافيه من كبر عصا
 است که در ماری از موی که خود در ماه می کشد خدا را اگر او را از است پس باید که در ماه از ماری
 خصلت از رضیحتن بهار بیکم و خصلت از غنای لکم معنهما فالخصلتان اللتان
 دو خصلت است که راضی است که آنها برده که خود را دو خصلت است که راضی است که آنها را از دو دو خصلت
 رضیحتن بهار بیکم و فتهاة ان لا اله الا الله و تسغفرونه و اما
 که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 اللتان لا غنای لکم معنهما فتسألون الله الجنة و تعوذون به من
 ان دو خصلت است که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 التايد من اشبع فيه صائما سقاه الله تعالی من حوضي شريحة
 است که در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 لا يظنما بعد ها ابدا و عن الكلبتين عن ابى نصره عن ابى معين
 که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 الخذ ربى بقره قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان ابواب الجنة والابواب
 در روز چهارم خلاص می کند خدا این ثواب را که هر کس را که نظر کند بر روزی که در روز چهارم
 السما و القعم و الاولى لكلة من شهر رمضان ولا تقلق الى الفريق
 است که در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 منه ليس من عيد و اما بيض في ليلة منها لا كنت الله تعالى
 که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 له بكل سجدة الف و سبعمائة حسنة و بحيلة بيتا في الجنة من
 که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 يا قوت حمراء له سبعون الف باب لكل باب منها مضرفان
 که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 من ذهب موشح من يا قوت حمراء فاذا صام اول يوم من شهر
 که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را
 غفر الله له كل ذنب الى الخروف و مصنان وكان كقادة لمالي
 که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را در ماری که راضی است که آنها را

بخلصون الصفة في ولائهم لصلواتهم في شهر رمضان وسائر العبادات في جميع ايام

منها وكان له بكل يوم يصومه قصر في الجنة له ألف باب
 من ذهب وان شغره سبعون ألف ملك من غدق الى ان
 يتوازي بالجناب وكان له بكل سجدة سجدها من ليل انها تسبح
 في الجنة تسبوا لك في ظلها مائة عام لا يقطعها واخبرني
 ابو نصر عن والده باسناده عن الاعرج عن ابي هريرة رضي قال
 قال رسول الله صلى الله عليه وآله ان كان من اول ليلة من شهر رمضان
 نظر الله الى خلقه وذا نظر الى عبد لم يعذب ابدا والله عز وجل
 في كل يوم الف عتيق من النار واخبرني ابو نصر عن والده
 باسناده عن سهل بن ابيه عن ابي هريرة رضي قال ان رسول الله
 صلى الله عليه وآله اذا جاء رمضان ففتح ابواب الجنة وعلقت ابواب النار
 وصعدت الشياطين وعن نافع بن ردة عن ابي مسعود الغفاري
 قال ان رسول الله يقول ما من عبد يصوم يوما
 من رمضان الا زوجه زوجة من الجن والعين في حمة من ذرة
 بخوفة مما فعلت الله عز وجل حوز مقصودات في الخيام على كل
 امرؤ منهم سبعين حلة ليس منها حلة على لكون الاخرى تخطى
 من اذيتان منها حلة كسبت اذيتان حلة برهك وغيره

بخلصون الصفة في ولائهم لصلواتهم في شهر رمضان وسائر العبادات في جميع ايام
 في الجنة تسبوا لك في ظلها مائة عام لا يقطعها واخبرني
 ابو نصر عن والده باسناده عن الاعرج عن ابي هريرة رضي قال
 قال رسول الله صلى الله عليه وآله ان كان من اول ليلة من شهر رمضان
 نظر الله الى خلقه وذا نظر الى عبد لم يعذب ابدا والله عز وجل
 في كل يوم الف عتيق من النار واخبرني ابو نصر عن والده
 باسناده عن سهل بن ابيه عن ابي هريرة رضي قال ان رسول الله
 صلى الله عليه وآله اذا جاء رمضان ففتح ابواب الجنة وعلقت ابواب النار
 وصعدت الشياطين وعن نافع بن ردة عن ابي مسعود الغفاري
 قال ان رسول الله يقول ما من عبد يصوم يوما
 من رمضان الا زوجه زوجة من الجن والعين في حمة من ذرة
 بخوفة مما فعلت الله عز وجل حوز مقصودات في الخيام على كل
 امرؤ منهم سبعين حلة ليس منها حلة على لكون الاخرى تخطى
 من اذيتان منها حلة كسبت اذيتان حلة برهك وغيره

منها وكان له بكل يوم يصومه قصر في الجنة له ألف باب

سَبْعُونَ لَوْ نَأْمَنُ مِنَ الطَّبِيبِ لَيْسَ مِنْهَا لَوْ أَنَّ عَلَى لَوْنِ الْأَخْرِ يُعْطَى
 سَبْعُونَ سِرِّيًّا مِنْ يَأْتُونَ تَهْمًا مَوْجِعَةً بِالذَّرْعِ عَلَى كُلِّ سِرِّيٍّ
 سَبْعُونَ فَرَأْسًا عَلَى كُلِّ فَرَأْسٍ رَذِيَّةٌ لِكُلِّ امْرَأَةٍ سَبْعُونَ أَلْفًا وَصِنْفًا
 لِحَاجَتِهَا وَسَبْعُونَ أَلْفًا وَصِنْفًا لِرُؤُوسِهَا مَعَ كُلِّ وَصِنْفٍ
 مِنْ ذَهَبٍ فِيهَا لَوْنٌ مِنْ طَعَامٍ يَجِدُ لِأَخْرِ لَقَمَةً مِنْهَا لَذَّةٌ لَمْ
 يَجِدْ لَوْنَهُ وَيُعْطَى لِرُؤُوسِهَا مِثْلُ ذَلِكَ عَلَى سِرِّيٍّ مِنْ يَأْتُونَ تَهْمًا
 لِكُلِّ يَوْمٍ صَامَةٍ مِنْ رَمَضَانَ سِوَى مَا يَعْمَلُ مِنَ الْحَسَنَاتِ فَضْلًا
 أَخْبَرَنِي أَبُو نُصَيْرٍ عَنْ وَالِدِهِ بِإِسْنَادِهِ قَالَ سَأَلْتُ مُحَمَّدَ بْنَ الْحَمْدِ قَالَ
 حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو الْقَاسِمِ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدٍ
 قَالَ حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ إِسْرَاهِيلَ بْنِ يَسَاقَةَ بْنِ إِهْدِيمَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَدْرِ بْنِ
 قَالَ حَدَّثَنَا سَلْمَةُ بْنُ شَيْبَةَ قَالَ حَدَّثَنَا الْقَاسِمُ بْنُ مُحَمَّدٍ قَالَ حَدَّثَنَا
 هِشَامُ بْنُ الْوَلِيدِ قَالَ حَدَّثَنَا حَمَادُ بْنُ سَلْمَانَ الَّذِي سَمِعَ عَنِ عَمْرِو بْنِ
 عَنِ الضَّحَّاكِ بْنِ مَرْزُوقٍ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ لَأَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 لَأَنَّ الْبَيْتَةَ كَتَبَتْ وَرَبِّتَيْنِ مِنَ الْحَوَالِي إِلَى الْحَوَالِي لِيُخَوَّلَهُنَّ رَمَضَانَ
 فَإِذَا كَانَ أَوَّلَ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ كَتَبَتْ لِيَوْمٍ مِنْ تَحْتِ الْعَرْشِ
 بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ

سَبْعُونَ لَوْ نَأْمَنُ مِنَ الطَّبِيبِ لَيْسَ مِنْهَا لَوْ أَنَّ عَلَى لَوْنِ الْأَخْرِ يُعْطَى
 سَبْعُونَ سِرِّيًّا مِنْ يَأْتُونَ تَهْمًا مَوْجِعَةً بِالذَّرْعِ عَلَى كُلِّ سِرِّيٍّ
 سَبْعُونَ فَرَأْسًا عَلَى كُلِّ فَرَأْسٍ رَذِيَّةٌ لِكُلِّ امْرَأَةٍ سَبْعُونَ أَلْفًا وَصِنْفًا
 لِحَاجَتِهَا وَسَبْعُونَ أَلْفًا وَصِنْفًا لِرُؤُوسِهَا مَعَ كُلِّ وَصِنْفٍ
 مِنْ ذَهَبٍ فِيهَا لَوْنٌ مِنْ طَعَامٍ يَجِدُ لِأَخْرِ لَقَمَةً مِنْهَا لَذَّةٌ لَمْ
 يَجِدْ لَوْنَهُ وَيُعْطَى لِرُؤُوسِهَا مِثْلُ ذَلِكَ عَلَى سِرِّيٍّ مِنْ يَأْتُونَ تَهْمًا
 لِكُلِّ يَوْمٍ صَامَةٍ مِنْ رَمَضَانَ سِوَى مَا يَعْمَلُ مِنَ الْحَسَنَاتِ فَضْلًا
 أَخْبَرَنِي أَبُو نُصَيْرٍ عَنْ وَالِدِهِ بِإِسْنَادِهِ قَالَ سَأَلْتُ مُحَمَّدَ بْنَ الْحَمْدِ قَالَ
 حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو الْقَاسِمِ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدٍ
 قَالَ حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ إِسْرَاهِيلَ بْنِ يَسَاقَةَ بْنِ إِهْدِيمَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَدْرِ بْنِ
 قَالَ حَدَّثَنَا سَلْمَةُ بْنُ شَيْبَةَ قَالَ حَدَّثَنَا الْقَاسِمُ بْنُ مُحَمَّدٍ قَالَ حَدَّثَنَا
 هِشَامُ بْنُ الْوَلِيدِ قَالَ حَدَّثَنَا حَمَادُ بْنُ سَلْمَانَ الَّذِي سَمِعَ عَنِ عَمْرِو بْنِ
 عَنِ الضَّحَّاكِ بْنِ مَرْزُوقٍ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ لَأَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 لَأَنَّ الْبَيْتَةَ كَتَبَتْ وَرَبِّتَيْنِ مِنَ الْحَوَالِي إِلَى الْحَوَالِي لِيُخَوَّلَهُنَّ رَمَضَانَ
 فَإِذَا كَانَ أَوَّلَ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ كَتَبَتْ لِيَوْمٍ مِنْ تَحْتِ الْعَرْشِ
 بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ

فَإِذَا كَانَ غَدَاةُ الْفِطْرِ بَيَّنَّ اللَّهُ تَعَالَى الْمَلَائِكَةَ فِي كُلِّ بِلَادٍ
 فَيَهْبِطُونَ إِلَى الْأَرْضِ فَيَقُولُونَ هَلْ أُفْوَاهُ السَّجْدِ فَيَنَادُونَ
يَسْمَعُونَ لِيَسْمَعَهُ كُلٌّ مِمَّنْ خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى إِلَّا الْجِنَّ وَالْأَنْسَ فَيَقُولُونَ
بِأَمْرَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخْرَجَ اللَّهُ تَعَالَى الْبُرْجَانَ وَالْجِنَّ وَالْأَنْسَ
الْعَظِيمَ فَإِذَا بَرَزُوا إِلَى مَصَلِّهِمْ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لِمَلَائِكَتِهِ يَا
مَلَائِكَتِي مَا جَاءَ دَاوُدَ الْأَجْبَرُ إِذْ أَعْمَلَ عَمَلَهُ قَالَ فَيَقُولُ الْمَلَائِكَةُ الْمَنَادُ
سَيِّدَنَا تَوْفِيهِ أَجْرُهُ فَيَقُولُ فَاثْنَيْ عَشَرَ كَرِيماً مَلَائِكَةُ عِزِّي فَيَقُولُونَ
جَعَلْتُمْ نَوَابِ صِيَامِهِمْ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ وَقِيَامِهِمْ رِضَايَ وَمَعْرِفِي
لَهُ يَقُولُ يَا عِبَادِي سَلُونِي فَبِعِزِّي وَجَلَالِي لَا تَسْأَلُونِي يَوْمَ فِي
جَمْعِكُمْ هَذَا لِأَخْرَجْتُكُمْ مِنْكُمْ إِلَّا آخِرْتُمْ وَأَخْرَجْتُكُمْ مِنْكُمْ وَأَخْرَجْتُكُمْ مِنْكُمْ
لَكُمْ وَعِزِّي وَجَلَالِي لَا تَسْأَلُونِي عَلَيْكُمْ وَعِزِّي وَمَا رَأَيْتُمُونِي فَبِعِزِّي
لَا أَخْرَجْتُكُمْ وَلَا أَفْضَلْتُكُمْ بَيْنَ أَصْحَابِ الْحُدُودِ وَأَنْصَرَفُوا مَعْظُومًا
كَمْ لَقَدْ رَضَيْتُمُونِي وَرَضَيْتُمْ عَنْكُمْ قَالَ تَفْتَرِحُ الْمَلَائِكَةُ وَ
يَسْتَبْشِرُونَ بِمَا يُعْطَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ هَذِهِ الْأُمَّةَ إِذَا فُطِرُوا مِنْ
شَهْرِ رَمَضَانَ وَعَنِ الصَّخَاءِ بْنِ مَرْجَانٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
بِأَمْرَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذْ أَعْمَلَ عَمَلَهُ إِذْ أَعْمَلَ عَمَلَهُ إِذْ أَعْمَلَ عَمَلَهُ

سلكه این
 تاریخ در سنه
 در روز
 در وقت
 در شهر
 در مکان
 در وقت
 در شهر
 در مکان
 در وقت
 در شهر
 در مکان

در وقت
 در شهر
 در مکان
 در وقت
 در شهر
 در مکان
 در وقت
 در شهر
 در مکان

فَوَاشٍ سَبْعُونَ أَرَبْكَ وَ لِكُلِّ امْرَأَةٍ مِنْهُنَّ سَبْعُونَ أَلْفَ وَصِيفٍ
 بستر هفتاد و بیست ارابه در هر زینت را از آنها هفتاد هزار عدد شکار باشد
يَجِدُهَا وَيَسْعُونَ أَلْفَ وَصِيفٍ لِرِزْقِهَا يَجِدُ كُلُّ وَصِيفٍ حَقْفَةً
 که خدمت کند آنها را و هفتاد هزار عدد شکار در هر سینه بر آن بدوست هر صد شکار کاسه
مِنْ ذَهَبٍ فِيهِ لَوْ أَنَّ مِنْ الطَّعَامِ يَجِدُ لِأَخْرَجَهُ مِنَ اللَّذَّةِ مَا لَا يَجِدُ
 از ذر در آن کاسه رنگی از طعام باشد که بجا بد آورد لذت او را لذتی که نیافته است
لَا قَوْلَهُ وَيُعْطَى نَوْجَهَا مِثْلَ ذَلِكَ عَلَى سِرِّهِ مِنْ يَأْقُوته حَمْرَاءَ عَلَيْهِ
 مراحل لذت را داده میشود و نوز او را از طعامهای مذکور بر چیزی از یاقوت سبز بر آن نوز
سُورَانٍ مِنْ ذَهَبٍ مَرْتَعَةً بِالْيَأْقُوْتِ هَذَا الْكُلُّ مِنْ صَامِ شَهْرٍ
 دو دست بر چمن باشد از ذر که مرصعت بر یاقوت این طعام کسی را که روزه داشته باشد
رَمَضَانَ سَوَى مَا عَمِلَ مِنَ الْحَسَنَاتِ وَعَنْ قَتَادَةَ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ
 رمضان در آن چیزی که میکند از نیکیها روایت کرده است که دست از قناده که او روایت کرده
قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا كَانَ وَاللَّيْلَةَ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ
 گفت فرمود رسول الله ص و اینکه باشد اول شب از ماه رمضان
نَادَى الْجَلِيلُ جَلَّ عَظَمَتُهُ رِضْوَانِ خَازِنِ الْجَنَانِ يَقُولُ لَيْتَكَ
 خداستند خدا را جل جلاله رضوان را اگر گویان بهشت است ای رضوان بر من مملو بر نیاید
وَسَعْدُكَ يَقُولُ بِجَدِّ جَنَّتِي وَرِزْنِهَا الصَّامِمِينَ مِنْ أُمَّةٍ
 و بجایم که روزه ترا می دربی پس میفرماید من تو را بگویم سازد بهشت ترا او را بسته کن از برای روزه
أَحَدٌ وَلَا تَغْلِقْهَا مِنْهُمْ حَتَّى يَفْقِضِي شَهْرَهُمْ ثُمَّ يَأْتِي دِي مَالِكًا
 محمد ص و میبندد ایشان را بیکدیگر اما آنکه تمام شود ماه ایشان بستند میبندد مالک
خَازِنِ النَّارِ يَا مَالِكُ يَقُولُ لَيْتَكَ وَسَعْدُكَ يَقُولُ اغْلِقْ
 گویان در دوزخ را ای مالک پس بگوید مالک استاده ام و بجایم آرام و زمان ترا می دربی پس بگو
أَبْوَابَ الْجَنَّةِ مِنَ الصَّامِمِينَ مِنْ أُمَّةٍ أَحَدٌ ثُمَّ لَا تَقْفَعْهَا عَلَيْهِمْ
 در آن روزی مرا از روزه داران است محمد ص بستند مالک ایشان را
حَتَّى يَفْقِضِي شَهْرَهُمْ ثُمَّ يَأْتِي دِي جَبْرِ نَبْلِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ لَيْتَكَ
 تا آنکه بگذرد ماه ایشان بستند خداستند جبرئیل را پس بگوید بر امیر ایمل و استاده ام
وَسَعْدُكَ يَقُولُ انْزِلْ إِلَى الْأَرْضِ فَعَلْ مَرْدَةَ الشَّيَاطِينِ
 و بجایم آرام و زمان ترا می دربی پس بگوید فرود شو بر روی زمین پس بند کن سرشان بر پای طغیان
عَنْ أُمَّةٍ أَحَدٌ حَتَّى لَا يَفْسُدَ وَاعْلَيْهِمْ صِيَامُهُمْ وَأَطْفَارُهُمْ وَنَبِيِّهِ
 از است محمد مصطفی ص تا وقت نکند بر ایشان روزه آنکه ایشان در نظر ایشان در

سوار
 با کسر
 دست
 بر چمن
 ۱۰۰
 صحیح
 ۱۳۱۲
 ۵۲۶
 ۴
 شب
 شب
 ۱۰
 شب
 شب

در این کتاب
 در این کتاب
 در این کتاب

عَزَّ وَجَلَّ فِي كُلِّ يَوْمٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ عِنْدَ طُلُوعِ الشَّمْسِ

عِنْدَ وَقْتِ الْإِفْطَارِ عَتَقَاءُ أَعْتَقَهُمْ مِنَ النَّارِ عَيْدًا وَإِمَاءًا

وَلَهُ فِي كُلِّ سَمَاءٍ مُنَادٍ فِيهِمْ مَكَانٌ لَهُ عَرَفٌ نَحْتِ عَرْشِ بَيْتِ الْعَزِيزِ

وَفِي بَيْتِهِ فِي تَحْوِيمِ الْأَرْضِ السَّابِعَةِ الشَّفَلَى لَهُ جَنَاحٌ بِالْمَشْرِقِ

وَجَنَاحٌ بِالْمَغْرِبِ مُكَلَّلٌ بِالْمَرْجَانِ وَالذُّرُوجُ أَهْرِي بِشَادِي هَلْ

مِنْ تَائِبٍ يُتَابُ عَلَيْهِ هَلْ مِنْ دَاعٍ يُسْتَجَابُ لَهُ هَلْ مِنْ مُطْلُومٍ

يُنْصَرُ اللَّهُ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ يُغْفَرُ اللَّهُ لَهُ هَلْ مِنْ سَائِلٍ يُعْطَى

سُؤْلُهُ قَالَ وَيُنَادِي رَبِّي تَعَالَى ذِكْرُهُ فِي الشَّهْرِ كُلِّهِ عِبَادِي وَ

إِمَائِي أَيْتُرُوا وَأَصْبِرُوا وَدَاوُوا وَيُؤْتِيكَ أَنْ أَرْفَعُ عَنكَ

الْوَأْتِ وَتَقْضُوا إِلَى رَحْمَتِي وَكَرَامَتِي فَإِذَا كَانَ لَيْلَةُ الْقَدْرِ

تَنَزَّلُ جِبْرَائِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي كَبْكَبَةٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ يُصَلُّونَ عَلَى

كُلِّ عَبْدٍ قَاتِلٍ أَوْ قَاعِدٍ يَذْكُرُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَعَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَوْ أَدَانَ اللَّهُ لِلسَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا

كَثُرًا مِمَّا مِنْ صِيَامِ رَمَضَانَ بِالْحَنَّةِ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَوْفَى

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَوْ أَنَّ الصَّائِمَ عَادَ وَصَمَّتْهُ كَسْبَةٌ وَكَفَّ

عز وجل
عند وقت الإفطار
وله في كل سماء
وقد ابيضه في تحويم
وجناح بالغرب
من تائب يتاب
ينصره الله هل
سؤله قال وينادي
إمائي أيتروا
الوأت وتقضوا
تنزل جبرئيل
كل عبد قاتل
قال قال رسول
كثرت ما من صيام
قال قال رسول

عز وجل
عند وقت الإفطار
وله في كل سماء
وقد ابيضه في تحويم
وجناح بالغرب
من تائب يتاب
ينصره الله هل
سؤله قال وينادي
إمائي أيتروا
الوأت وتقضوا
تنزل جبرئيل
كل عبد قاتل
قال قال رسول
كثرت ما من صيام
قال قال رسول

مُسْتَجَابٌ وَعَمَلُهُ مُضَاعَفٌ وَعَنْ الْأَعْمِشِ عَنْ أَبِي خَنِيمَةَ رَضِيَ
 عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا جَاءَهُ شَهْرُ رَمَضَانَ
 أَنَّهُ قَالَ كَأَنِّي يَقُولُونَ رَمَضَانَ إِلَى رَمَضَانَ وَالْحَجَّ إِلَى الْحَجِّ وَالصَّلَاةَ
 إِلَى الْجُمُعَةِ وَالصَّلَاةَ إِلَى الصَّلَاةِ وَالصَّلَاةَ إِلَى الصَّلَاةِ وَالصَّلَاةَ إِلَى الصَّلَاةِ
 مَا اجْتَمَعَتْ لَكِبَارٌ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا
 دَخَلَ شَهْرُ رَمَضَانَ مَرَّ جِبَالَهُمْ خَيْرًا كُلِّ صِيَامٍ نَهَارِهِمْ
 وَقِيَامِ لَيْلِهِ وَالنَّفَقَةَ فِيهِ كَالنَّفَقَةِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَعَنْ
 أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا
 دَخَلَ شَهْرُ رَمَضَانَ قَالَ مَنْ صَامَ رَمَضَانَ وَقَامَهُ
 لَيْلِيًّا وَطَعَنَ بِأَخْفَرِهِ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَعَنْ أَبِي
 هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا
 دَخَلَ مِنْ أُمَّتِي تَضَاعَفَ عَشْرًا إِلَى سَبْعِينَ أَلْفًا ضِعْفًا إِلَّا الصَّوْمَ فَإِنَّ
 اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ الصَّوْمُ لِي وَأَنَا لِبِرِّئِي بِهِ يَدْعُ شَهْوَتَهُ وَأَكَلَهُ وَ
 شَرِبَهُ مِنْ أَجْلِي وَالصَّوْمُ رُحْمَةٌ وَالصَّوْمُ رُحْمَةٌ وَالصَّوْمُ رُحْمَةٌ عِنْدَ
 لِفْطَارِهِ وَرُحْمَةٌ عِنْدَ لِقَاءِ رَبِّهِ وَأَخْبَرَنَا أَبُو الْبَرَكَاتِ السَّقَطِيُّ
 بِإِسْنَادِهِ عَنْ يَزِيدَ بْنِ هَارُونَ قَالَ حَدَّثَنَا السَّعْدِيُّ قَالَ كُنْتُ
 أَنْ مَرَّ فِي لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ فِي التَّطَوُّعِ لَنَا فَتَمَّكَ فَحَمَّا
 كَرِيمًا وَرَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ مِنْ رَمَضَانَ وَرَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ مِنْ رَمَضَانَ

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين
 أما بعد
 فإن شهر رمضان
 هو شهر الصيام
 والشكر والعبادة
 وهو شهر
 تفتح فيه
 أبواب الجنات
 وتغلق فيه
 أبواب النار
 وهو شهر
 ترفع فيه
 درجات المؤمنين
 وهو شهر
 تكثر فيه
 العبادات
 وهو شهر
 تكثر فيه
 الدعوات
 وهو شهر
 تكثر فيه
 التضرعات
 وهو شهر
 تكثر فيه
 التوسلات
 وهو شهر
 تكثر فيه
 التضرعات
 وهو شهر
 تكثر فيه
 التوسلات

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين
 أما بعد
 فإن شهر رمضان
 هو شهر الصيام
 والشكر والعبادة
 وهو شهر
 تفتح فيه
 أبواب الجنات
 وتغلق فيه
 أبواب النار
 وهو شهر
 ترفع فيه
 درجات المؤمنين
 وهو شهر
 تكثر فيه
 العبادات
 وهو شهر
 تكثر فيه
 الدعوات
 وهو شهر
 تكثر فيه
 التضرعات
 وهو شهر
 تكثر فيه
 التوسلات
 وهو شهر
 تكثر فيه
 التضرعات
 وهو شهر
 تكثر فيه
 التوسلات

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين
 أما بعد
 فإن شهر رمضان
 هو شهر الصيام
 والشكر والعبادة
 وهو شهر
 تفتح فيه
 أبواب الجنات
 وتغلق فيه
 أبواب النار
 وهو شهر
 ترفع فيه
 درجات المؤمنين
 وهو شهر
 تكثر فيه
 العبادات
 وهو شهر
 تكثر فيه
 الدعوات
 وهو شهر
 تكثر فيه
 التضرعات
 وهو شهر
 تكثر فيه
 التوسلات
 وهو شهر
 تكثر فيه
 التضرعات
 وهو شهر
 تكثر فيه
 التوسلات

مبيناً حفظ في ذلك العام فضيل رمضان خمسة

حفظ باشتادها در آن سال رمضان پنج

آخر في الزا رمضان الله والميم محاتا الله والضا ضيمان

حرفت حوت را اشارت از مکتوبی صلاحت است اربع ميم حفت خداست و حرف صاد لغمان

الله والالف الفة الله والنون نوز الله فهو شهر رمضان

خداست والفت خدات دوزان نور خداست پس آنماه رمضان است خدا

محابة وضممان والفة ونورونو الة وكرامة للاولياء والابرار

محبت وضممان والفت دوزان نور خداست در آن ماه رمضان است خدا و اولاد

وقيل مثل شهر رمضان في الشهر كمثل القلب الصدود

د گفته شد است تشبيه ماه رمضان در ماهها همچو دل است در سينها

كالا نبياء في الانام و كالحرم في البلاد فالحر يمنع منه الدجال

همچو انبياست در مردم و همچو حرم است در شهرها پس هر چه از بنده او گنبد که باز نشود

اللعين وشهر رمضان تصد فيه مردة الشياطين ويكون

لعين ماه رمضان بند کرده ميشود در آن سرگشتهان شياطين را و ما شند

الانبياء شفعا والحيمين وشهر رمضان شفيع للصائمين

همچو انبياست شفاعت كنند بر بنده را از آزار ماه رمضان شفاعت كند بر بندگواران

والفلك مزين بنور المعرفة والايمان وشهر رمضان

دول را روشن كند است بنور معرفت و ايمان ماه رمضان را روشن كند

بنور تلاوة القرآن فمن لم يغفر له في شهر رمضان ففي اي

بنور خواندن قرآن پس كسي كه از بنده نشد در آن ماه رمضان پس در كدام

شهر يغفر له فليتب العبد الى الله عز وجل قبل ان يغلق ابواب

ماه بسته شود و او را پس بايد كه توبه كند بنده بسوي خدايما چنين از انكه بندگوار شود و او

التوبة وليتب اليه عز وجل قبل ان يغتوب وقت الانابة

توبه و بايد كه توبه كند بسوي خداي عز وجل چنين از انكه بميرد وقت انابت

وليسك قبل ان ينقضي وقت البكاء والرحمة وقد قال النبي

و بايد كه بكريد چنين از انكه بميرد وقت گريستن و رحمت بنده از گناهي و از مودت خداي

لان امي كرمين واما اقاموا شهر رمضان فقال رجل يا نبي الله

گفتم من حار كره ميشود تا وقت كند بنده از انكه بميرد ماه رمضان پس لغت مروی ای می شنیدم

وما خزيتهم قال من اشهك فيه حزم ما او عمل بيته او شهر منبر

چيست خازي انسان گفت كس كه در او عزم را با كارد برسد و او را شير منبر

رمضان پنج
 حرفت حوت را اشارت از مکتوبی صلاحت است اربع ميم حفت خداست و حرف صاد لغمان
 خداست والفت خدات دوزان نور خداست پس آنماه رمضان است خدا
 محبت وضممان والفت دوزان نور خداست در آن ماه رمضان است خدا و اولاد
 د گفته شد است تشبيه ماه رمضان در ماهها همچو دل است در سينها
 همچو انبياست در مردم و همچو حرم است در شهرها پس هر چه از بنده او گنبد که باز نشود
 لعين ماه رمضان بند کرده ميشود در آن سرگشتهان شياطين را و ما شند
 همچو انبياست شفاعت كنند بر بنده را از آزار ماه رمضان شفاعت كند بر بندگواران
 دول را روشن كند است بنور معرفت و ايمان ماه رمضان را روشن كند
 بنور خواندن قرآن پس كسي كه از بنده نشد در آن ماه رمضان پس در كدام
 ماه بسته شود و او را پس بايد كه توبه كند بنده بسوي خدايما چنين از انكه بندگوار شود و او
 توبه و بايد كه توبه كند بسوي خداي عز وجل چنين از انكه بميرد وقت انابت
 و بايد كه بكريد چنين از انكه بميرد وقت گريستن و رحمت بنده از گناهي و از مودت خداي
 گفتم من حار كره ميشود تا وقت كند بنده از انكه بميرد ماه رمضان پس لغت مروی ای می شنیدم
 چيست خازي انسان گفت كس كه در او عزم را با كارد برسد و او را شير منبر

ينزل في تلك الليلة من اللوح على قدر ما ينزل به خبره بل
قرآن درین شب از لوح محفوظ بر مقدار یک فرود می آید بان غیر اینست
 عليه السلام باذن الله تعالى الى النبي صلى الله عليه وآله في السنة كلها
باذن الله تعالى بسوی بنی ص در بیان
 الى مثلها من قابل حتى نزل القرآن كله في ليلة القدر من
۴۰۰۰ سال آید ۴۰۰۰ فرود آید همه آن قرآن در شب قدر
 شهر رمضان الى سما الدنيا وقال ابن عباس رضي الله عنهما وغيره انما انزلت
ابو عثمان بسوی آسمان دنیا وگفت ابن عباس رضي الله عنهما وغيره مراد اینست که انزال
 في ليلة القدر يعني انزلنا جبرئيل عليه السلام بهذه السورة
در شب قدر جبرائیل سید علی او را تمام جبرائیل را
 وجملة القرآن في ليلة القدر على الكثرة ثم نزل بعد ذلك
در شب قدر بر فرشتگان فرستاده پس بعد از آن نازل شد
 بحملا على رسول الله صلى الله عليه وآله في ثلاث وعشرين سنة في
بازه باره بر رسول الله ص در ثبوت دسه سال در
 سائر الشهور والاقام والليالي والاقوات قوله تعالى في ليلة
هر ماهها در روزها و شبها و در وقتها فرمود خدا تعالی در شب
 القدر واني في ليلة عظيمة وقيل في ليلة الحكر وسميت
قدر یعنی در شب بزرگ وگفته شده در شب حکم و نامیده شده است
 ليلة القدر تعظيما لها ولقد رها لان الله تعالى يقدر
شب قدر از برای تعظیم آن شب و برای مرتبه او زیرا که برستی خداستیم اندازه میکند
 فيها ما يكون من أمر السنة الى مثلها من العام المقبل ثم
در شبها هر چه باشد از کار سال تا مانند آن از سال آینده
 قال وما أدرىك ما ليلة القدر يا محمد لو لا أن الله أعلمك
فرمود و چه جزو آنکه دانند که چیست شب قدر است محمد اگر خدا میخواهد انانند ترا
 بعظمتها فكل ما في القرآن وما أدرىك فقد أعلمك الله
پس تعظیم کردی تو امرای پس از چیزیکه در قرآن بگوید و ما ادریک معلوم است پس حقیقت در انانند خدا
 اناء وما فيه وما يدريك فلم يدريه ولم يطلعك عليه
آن چه نام و چه در آنست و چه بدی که پس فرمایند است چه می آید از آنرا و مطلع کردی
 كقولك عز وجل وما يدريك لعل الساعة تكون نبيك و
چنانچه فرمود خدا اینم و چه چیز است و انانند ترا شاید قیامت باشد فرمود

۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

مَا تَبَيَّنَ لَهُ وَتَمَّهَا قَوْلُهُ تَعَالَى لَيْلَةُ الْقَدْرِ لَيْلَةُ الْعِظَمَةِ

وَالْحِكْمَةُ وَقِيلَ هِيَ اللَّيْلَةُ الْمُبَارَكَةُ الَّتِي قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ

لَا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَارَكٍ فِيهَا يَفْتَرِقُ كُلُّ امْرَأَةٍ بِمَا عَمِلَتْ

وَجَلَّ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنَ أَلْفِ شَهْرٍ يَعْنِي الْعَمَلُ فِيهَا خَيْرٌ مِّنَ أَلْفِ

شَهْرٍ كَيْسَرٍ فِيهَا لَيْلَةُ قَدْرٍ وَيُقَالُ إِنَّ الصَّحَابَةَ نَهَلُوا مَاءَ الْوَيْلِيِّ

كَفَرَجَهُمْ يَقُولُهُ تَعَالَى خَيْرٌ مِّنَ أَلْفِ شَهْرٍ وَذَلِكَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ

صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَرَّمَ يَوْمًا لَمْ يَلَمْ أَحَدٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ بِأَقْرَبِهِمْ

عَدُوًّا وَاللَّهُ ثَمَانِينَ سَنَةً لَمْ يَعْصُوهُ طَرَفَةٌ عَيْنٍ وَذَكَرَ أَيُّوبُ

وَذَكَرَ تَابَةَ وَتَمْرٌ قَيْلٌ وَيُوشَعُ بْنُ نُونٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ فَجِئَتْ أَصْحَابُ

رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ ذَلِكَ قَاتَاهُ بِجَبْرِئِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَقَالَ

لَهُ يَا مُحَمَّدُ عَجِبْتُ أَنْتَ وَأَصْحَابُكَ مِنْ عِبَادَةِ هُوَلَاءِ وَالنَّفَرِ ثَمَانِينَ

سَنَةً لَمْ يَعْصُوا اللَّهَ تَعَالَى فِيهَا طَرَفَةٌ عَيْنٍ فَقَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ

خَيْرًا مِّنَ ذَلِكَ ثُمَّ قَرَأَ عَلَيْهِ مَا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَالْخَيْرُهَا

قَالَ لَهُ هَذَا أَفْضَلُ مَا عَجِبْتُ أَنْتَ وَأَصْحَابُكَ مِنْهُ فَسَرَّ بِذَلِكَ

الَّتِي صَلَّى عَلَيْهَا وَقَالَ مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى بْنِ يَحْيَى أَنَّهُ كَانَ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ رَجُلٌ سَمِيَ

شرح بقره
شادی و سوره
دشادمانی کردن
دباغی و کبر
دارشادان
۱۲ رخصدی

۱۳
طرز بالشرح
۴
کتاب
نقد
۵
نقد

را

التَّلَاحِ الْفَتْ شَهْرٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَعَالَى لَمْ يَصْنَعْهُ عَنْهُ فَذَكَرَ ذَلِكَ
 سلاح را هزاره در راه خدا نیت و نهاد آن سلاح را از عود پس یاد کرد این را
 رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِأَصْحَابِهِ فَتَعْجَبُوا مِنْ قَوْلِهِ ذَلِكَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ
 رسول اللہ صلی علیہ وسلم را صاحب خود را پس تعجب کردند از مینوی پس نازل کرد خدا تعالی
 وَجَلَّ لِئَلَّا الْقَدْرُ خَيْرٌ مِنَ الْفَتْ شَهْرٍ يَعْنِي خَيْرٌ لَكُمْ مِنْ تِلْكَ الْأَلْفِ
 این آیت لیلیه القدر جز من الف شهر یعنی بهتر است بر شما از این هزار ماه
 شَهْرٍ الَّتِي لَيْسَ فِيهَا ذَلِكَ الرَّجُلُ التَّلَاحِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَمْ يَصْنَعْهُ
 ماهی که در آن مرد سلاح را در راه خدا نیت و نهاد آن را
 عَنْهُ وَقِيلَ إِنَّهُ كَانَ اسْمُهُ شَمْعُونُ الْعَابِدُ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ وَ
 از خود آفریده بودستی بود نام او شمعون عابد در بنی اسرائیل و
 قِيلَ شَمْعُونُ تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ يَعْنِي تَنْزِيلُ مِنْ غُرُوبِ الشَّمْسِ إِلَى
 گفته شد شمعون نازل میشود از مکان یعنی از غروب آفتاب
 طُلُوعِ الْفَجْرِ وَالرُّوحُ يَعْنِي جِبْرِئِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَقَالَ الضَّمَّكَ
 طلوع فجر و روح یعنی جبرائیل گفت ضمک
 عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّهُ قَالَ الرُّوحُ عَلَى صُورَةِ الْإِنْسَانِ عَظِيمٍ الْخَلْقِ وَ
 از ابن عباس که گفت روح بر صورت او که بزرگ است خلقت او و
 هُوَ الَّذِي قَالَ اللَّهُ تَعَالَى عَزَّ وَجَلَّ وَيَسْئَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ وَهُوَ الْمَلَكُ
 آن جزئی است که گفت خدا عزوجل در شان او و می پرسند از تو از روح و آن فرشته است
 يَقُومُ مَعَ الْمَلَائِكَةِ صَفًا وَحَدَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَقَالَ مُقَاتِلٌ هُوَ
 که می ایستد با فرشتگان صف نهاد در روز قیامت و گفت مقاتل آن
 أَشْرَفُ الْمَلَائِكَةِ عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى وَقَالَ خَيْرٌ إِنَّهُ مَلَكٌ وَجْهُهُ عَلَى
 بهترین ملائکه است نزد خدا تعالی و گفت خیر او که آن فرشته است که روی او بر
 صُورَةِ الْإِنْسَانِ وَجَسَدُهُ جَسَدُ الْمَلَائِكَةِ وَهُوَ أَكْبَرُ مَخْلُوقٍ
 صورت انسان است رجیم او جسم ملائکه است و آن اعظم مخلوقات است
 عِنْدَ الْعَرْشِ يَقُومُ صَفًا وَيَقُومُ الْمَلَائِكَةُ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى يَوْمَ يَقُومُ
 نزد عرش که می ایستد صف
 الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًا فِيهَا يَعْنِي فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ يَا ذَنبِيَمِ ابْنِ
 روح که صف در مکان بیست در آن یعنی در شب قدر یا هر دو کار می آید
 يَا مَرْيَمُ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ يَعْنِي كُلَّ خَيْرٍ سَلَامٌ يَا حَبِيبَةَ سَلَامٌ يَا سَلِيمَةَ
 یعنی کل چیز هر یک سالم یعنی آن شب سالم است

وضع این
 همان چیزی که
 و با آن
 در شب قدر
 و آن شب قدر
 که در شب قدر
 ۵۵
 بیاید از خود
 از شیطان
 صلوات
 با الضمیان
 در شان
 می میرد این
 نیت و عبادت
 خداوند

۱۱۱
 ۵۵۴
 کتب من کتب اللغات کل صاحب الصحیح

حتى مطلع الفجر لا يحدث فيها داء ولا كاهنة ^{مطلع} مطلع الفجر

بكسر اللام يزيد الطلوع وبالفجر يزيد الموضع الذي يطعم فيه ^{مطلع}

وقيل سلام يعني سلام الملكية على المؤمنين من أهل الأرض ^{مطلع}

يقولون سلام سلام حتى يطعم الفجر فصل ونكس ليلة ^{مطلع}

القدر في العشر الأواخر من شهر رمضان ^{مطلع}

وعشرين وعند ما لي جميع ليالي العشر الأخير ليس بعض بابك ^{مطلع}

من بعض وعند الشافعي الأحدى وعشرين وقيل لها ليلة ^{مطلع}

التاسع عشر وهو مذهب عائشة رضي قال أبو يزيد الأسيدي ^{مطلع}

هو ليلة ثلث وعشرين وقال أبو ذر والحسن أنها ليلة ^{مطلع}

عشرين وروى بلال عن النبي صلى الله عليه وآله أربع وعشرين وقال ^{مطلع}

ابن عباس وأبي ابن كعب أنها ليلة سبع وعشرين والدليل على أن ^{مطلع}

الأحدى ليلة سبع وعشرين والله تعالى أعلم ما روى حسن باسناد ^{مطلع}

عن ابن عمر قال كانوا لا يزالون يقصون على النبي صلى الله عليه وآله ^{مطلع}

من العشر الأواخر فقال النبي صلى الله عليه وآله أرى نفاك وقد نارت أنها ^{مطلع}

ليلة التابعة من العشر الأواخر من كان متحراً فاقب ليلتها ليلة ^{مطلع}

من الشهر فادركه
من الشهر فادركه
من الشهر فادركه

من الشهر فادركه
من الشهر فادركه
من الشهر فادركه

من الشهر فادركه
من الشهر فادركه
من الشهر فادركه

من الشهر فادركه
من الشهر فادركه
من الشهر فادركه

من الشهر فادركه
من الشهر فادركه
من الشهر فادركه

من الشهر فادركه
من الشهر فادركه
من الشهر فادركه

من الشهر فادركه
من الشهر فادركه
من الشهر فادركه

والانس وكفى ابو هريرة رضى ان النبي صلى الله عليه قال ان الله عز وجل

جعل بيعة الايام ثروة القيمة على هبته ما ويجمع الجمعة وجمعة
في بر كبره زودن نار روز قيامت بر شكل خود و می برانگیزد روز جمعه را دعاء اعلان

زهرا و منيرة و اهلها يحقون بها كالعروس من هدى الى كريمها
دو زن و در حنزه است و اهل آنکه کرد میکنند اورا بهر مورد سیکه پیش آورده میشود بشهر خود

تضيئ لهم و يمشون في ضوءها و الوانهم كالقلم و ریحهم كالسند
روشن میشود برای ایشان و در روز ایشان در روشنایی او که کما سبب ایشان بهر طرف سفید و زهی او روشن

يخوضون في جبال الكافور و ينظرون اليهم اهل الموقف النقاد
زودن روزند که هماسه کافور و سه بنده بودی ایشان اهل وصات جن و گو می

ما يظرفون نجيبا حتى يدخلون الجنة فان قيل فما جوابكم
چشم گمانند و سفید دروسه نجیب تا آنکه در آمدن در بهشت پس اگر گفته شود چیست جواب شما

من قوله عز وجل ليلة القدر خير من الف شهر قيل المراد بها
از قول خدا بنیما لیلته القدر خیر من الف شهر گفته شد مراد بان

خير من الف شهر ليس فيها ليلة الجمعة كما ان تقديرها عند
بهتر است از هزار ماه که نیست در آن ماه شب جمعه چنانچه درستی تقدر این است نزد

خير من الف شهر ليس فيها ليلة القدر وايضا ان ليلة الجمعة
بهتر است از هزار ماه که نیست در وی شب قدر سلام و نیز بر دست شب جمعه

باقية في الجنة لان في يومها تقع الزيارة الى الله سبحانه وتعالى
باقیمت در بهشت زیرا که درستی روز آن واقع میشود زیارتش به خدا میماند

وهي معلومة في الدنيا بعينها على القطع و ليلة القدر ينظرون
و آن معلوم است در دنیا بعین آن بر طریق طم و یقین شب قدر بطریق ظن دانسته

عینها و جهة اختيار التيمم و غيره من العلماء ان ليلة القدر
همین آن وجه اختیار تیمم و غیره من العلماء آن که شب قدر

افضل لقوله تعالى خير من الف شهر و الف شهر ثلاث وثمانون
بهتر است از شب جمعه از جهت فرموده خدا بنیما لیلته القدر و هزار ماه هشتاد و دو سال است

سنة و اربعة اشهر و قيل لانه عوض على النبي صلى الله عليه و آله
و چهار ماه و گفته شد که درستی پیش آورده میشود بر شب جمعه است

فانتقلها فاعطى ليلة القدر و عن مالك بن انس رضي الله عنه
پس منتقل بابت اورا این آیه شد او شب قدر و بعضی در آنست که در و رایت کرد مالک بن انس

عن ابن عمر رضي الله عنهما ان النبي صلى الله عليه و آله قال ان الله عز وجل
از ابن عمر رضی الله عنهما آنکه گفت که خدا بنیما لیلته القدر و روز جمعه را دعاء اعلان

من الشهر فادركه
من الشهر فادركه
من الشهر فادركه

تفسیر حسینی مصنف مولود حسین و عطا کاشفی رحمه الله تعالی

أَنَّهُ قَالَ سَمِعْتُ مِنْ أَبِي بَكْرٍ يَقُولُ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى
 جبرئیل او گفت شنیدم از یک استوار سی دارم با او که گفت رسول خدا ۲ دید
 أَعْمَارَ النَّاسِ قَبْلَهُ أَوْ مَا شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ ذَلِكَ فَكَانَهُ تَصَاغِيرَ
 عمر کسی مردم را پیش از او می بیند یا آنچه خواسته بود خدا بیند از آنها پس می چاشنی که کم نهد پشت م
 أَعْمَارَ أُمَّتِهِ بَانَ لَا يَبْلُغُونَ مِنَ الْعَمَلِ مِثْلَ الَّذِي بَلَغَ غَيْرُهُمْ فِي
 عمر کسی است نمودن با آنچه غیر سزاوار عمل مانند آنچه رسیدند غیر ایشان در
 طُولِ الْعُمْرِ فَأَعْطَاهُ اللَّهُ تَعَالَى لِيَلَةَ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنَ الْعُشْرِ
 درازت عمر پس داد او را حدیثی شب قدر بهتر از هزار ماه
 وَقَالَ يَا لَيْلَةَ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيْبِ قَالَ مَنْ حَضَرَ صَلَاةَ
 وگفت ای لیل بن اسرائیل رسیدم اگر سعید بن مسیب گفت کسیکه حاضر شد نماز
 الْعِشَاءِ لَيْلَةَ الْقَدْرِ أَصَابَ مِنْهَا حَظًّا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ
 خشنود را در شب قدر رسید آنان بهره را روایت کرده شده است از نبی مگر گفت
 مَنْ صَلَّى الْعِشَاءَ وَالْمَغْرِبَ فِي جَمَاعَةٍ فَقَدْ أَخَذَ بِحِطَّةٍ مِنْ لَيْلَةِ
 کسیکه گذارد نماز خشنود و نماز مغرب را در جماعت پس صیغی گرفت آنکس بهره نمود از شش
 الْقَدْرِ وَمَنْ قَرَأَهَا يَعْنِي سُورَةَ الْقَدْرِ فَكَأَنَّهَا قُرْآنُ الْقُرْآنِ
 قدر و کسیکه خواند سوره قدر را پس چنانست که خواند چهارم معده در آنرا
 وَكَيْفَ تَكُونُ فِي الْعِشَاءِ الْأَخِيرَةِ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ فَحُصِّلَ
 و سستیست که خواند در شب جمعه اجزای از ماه رمضان
 فَإِنْ قَالَ قَائِلٌ لِمَ يُطْعِمُ اللَّهُ عِبَادَهُ عَلَى لَيْلَةِ الْقَدْرِ يَقِينًا
 پس اگر گفت گوینده چرا اطعام داد خدا بنده گان حق را بر شب قدر از دست
 وَقَطَعَا كَمَا أَطْعَمَهُمْ عَلَى لَيْلَةِ الْجُمُعَةِ وَبَيْنَهُمَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ
 و قطع چنانچه جز کرد ایشانرا بر شب جمعه و همان کرد ایشانرا لایله سوره قرآن
 يَتَكَلَّمُونَ عَلَى عَمَلِهِمْ فِيهَا فَيَقُولُوا أَفَدَعَلْنَا فِي لَيْلَةِ خَيْرٍ مِنَ الْفِ
 و می گویند بر عمل خود آنرا شب پس تحقیق می گویند ایشان عمل کرده این را در شبی که بهتر است از
 شَهْرٍ فَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَنَا وَحَصَّلَ لَنَا عِنْدَهُ دَرَجَاتٌ وَجَنَاتٌ
 او پس بر کردند خشنود ما را و حاصل شد ما را از او درجات و جنت ها
 فَلَا يَعْمَلُونَ عَمَلًا وَاطْمَنَتُوا فَيَغْلِبُ عَلَيْهِمُ الزَّجَارُ وَيَهْلِكُوا وَهَذَا
 پس عمل نمی کنند هیچ عمل را و آرام گسیدند او را پس غالب میشود بر ایشان امید بر نفسی مدت امر ای و اول
 كَمَا لَا يُطْعِمُهُمْ عَلَى فِتْنَةِ الْعَالَمِ لِأَنَّهُ يَقُولُ مَنْ كَانَ فِي عَسْرِهِ
 چنانست که جز در آن کرد ایشانرا بر نفسی مدت عمر کسی ایشان تا بگوید کسی باشد در عسر او

۴
 اطلاع کبر
 رسد آن طهارت
 دیده و
 که در این است
 و در وقت نماز
 کم
 ۵۵۹
 در سوره
 مکه
 یکتا
 وقع في
 المستحب
 ۱۳

طَوْلِ اتَّبِعِ الشَّهَوَاتِ وَاللذَاتِ وَالتَّعَمُّمِ فِي الدُّنْيَا فَإِذَا قَارَبَ
فَنَاءَ إِجْلَى نَيْتٍ وَاسْتَعْلَتْ بِعِبَادَةِ رَبِّي وَأَمُوتَ تَسَابِكًا
مُضْلِحًا فَغَيْبَ اللَّهُ تَعَالَى مِنْهُمُ أَجَالَهُمْ لِيَكُونُوا أَلِدًا عَلَى وَجْهِ
وَحَدِّ دَمِنِ الْمَوْتِ فَيَحْسِنُوا الْعَمَلَ وَيَدْأُوا عَلَى التَّوْبَةِ وَلَا ضَلَامَ
الْعَمَلِ قِيَامَتِهِمُ الْمَوْتِ وَهُمْ عَلَى حَيْدَرٍ حَالِ فَتَقِيلُ لِيَهُمُ الْأَقْسَامُ مِنَ
اللذَاتِ وَالشَّهَوَاتِ فِي الدُّنْيَا وَيَجُونَ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ فِي الْآخِرَةِ
بِرَحْمَةِ اللَّهِ تَعَالَى وَقِيلَ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى أَخْفَى خَمْسَةَ أَشْيَاءَ فِي خَمْسَةِ
الْأَوَّلِ أَخْفَى عِضَاءَ اللَّهِ فِي الطَّعَاتِ وَالثَّانِي أَخْفَى غَضَبَهُ فِي
الْعَاصِي وَالثَّلَاثِ أَخْفَى صَلَاةَ الْوَسْطِيِّ بَيْنَ الصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَالرَّابِعِ أَخْفَى
وَلِيَّتَهُ فِي خَلْقِهِ وَالخَامِسِ أَخْفَى لَيْلَةَ الْقَدْرِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ
فَصَلِّ وَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ عَطَى الْمُصْطَفَى مُحَمَّدًا عَلَيْهِ السَّلَامُ خَمْسَ لَيْلٍ
الْأَوَّلِ لَيْلَةَ الْبَعْجَرَةِ وَالْقَدْرَةَ وَهِيَ التَّشَاقُّ الْقَمَرِ قَوْلُهُ تَعَالَى
لَا تَدْرِي لَسَاعَةً وَأَلَسْتُ الْقَمَرُ وَكَانَ لِقَائِي بِالْبَحْرِ يَوْمِي عَلَيْهِ السَّلَامُ
وَهُوَ يَضْرِبُ الْعَصَا وَالْأَشْفَاقُ لِحَدِيثِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِأَشَارَةِ رَأْسِهِ
الْمُصْطَفَى فَهِيَ أَعْظَمُ فِي الْبَعْجَرَاتِ وَالْأَعْمَارِ وَالْقَدْرَةَ وَالثَّانِيَةَ
يَوْمَ أَنْ شَقَّ الْعَمْرُ يَمْدُكَ مِنْ سَمَاتِهَا فِي رَمَضَانَ فِي رَمَضَانَ فِي رَمَضَانَ

این سخن بزرگوار است
 نیت
 زمان مرد
 مدت
 هفت و
 وقت که
 زمین است
 ۵۶۰
 بر عبادت
 سخت
 حاجت
 از این
 ۴
 انفراد
 سخن است
 ۱۱
 سخن است

این سخن بزرگوار است
 این سخن بزرگوار است

آيَةُ الْاِجَابَةِ وَالذَّعْوَةُ قَوْلُهُ تَعَالَى وَمَا ذُكِرْنَا لِيكَ تَفَرُّقًا
 شیخینول و طاب دعا است فرمود خدا تعالی در تفرقه با ذکر دانندیم بود تفرقه ما
مِنَ الْجَنِّ يَتَمَعُونَ الْقُرْآنَ وَالثَّالِثَةُ لَيْلَةُ الْحِكْمِ وَالْقَضِيَّةُ
 از جنینان می شنود قرآن را و سوم شب حکم و قضیه است
قَوْلُهُ تَعَالَى إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مَبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ فِيهَا
 فرمود خدا تعالی در سوره ماعود آوریم و آنرا در شب مبارک بر ستمی با او ده ایم ترساننده در آن
يُفْرَقُ كُلُّ أُمَّرٍ حَكْمُهُ وَالرَّابِعَةُ لَيْلَةُ الذَّنْوِ وَالْقَرِيْبَةُ هِيَ لَيْلَةُ
 جدا میشود هر کار استوار و حکمت و چهارم شب نزدیکی و قرب است و از شب
الْمُعْزَجِ قَوْلُهُ تَعَالَى سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ
 معراج است فرمود خدا تعالی که یکسره یک بندیده خود را در شب از
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا آيَةٌ وَأَمَّا الْخَامِسَةُ فَالَيْلَةُ
 مسجد حرام تا مسجد اقصی است و اما پنجم شب
السَّلَامِ وَالنَّحِيَةِ قَوْلُهُ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ بِلَا قَوْلِهِ
 سلام و نجات است قوله تعالی انا انزلناه
تَنْزِيلِ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ فِيهَا يَعْنِي لَيْلَةَ الْقَدْرِ وَرَوَى عَنْ ابْنِ
 تنزل الملائكة و الروح فيها یعنی لیلۃ القدر و روایت کرده شده
عَبَّاسٍ رَضِيَ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ إِذَا كَانَ لَيْلَةُ الْقَدْرِ يَا مَرْءَ اللَّهِ بِحُجَّاتِهِ
 از ابن عباس رضی عنده که گفت هرگاه که باشد شب قدر امر کرد خدا تعالی
وَتَعَالَى جَبْرُؤِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنْ يَنْزِلَ إِلَى الْأَرْضِ وَمَعَهُ سَكَّانُ
 جبرائیل ۲ را که فرود آید بسوسه دنیا و ماهی باشد ساکنان
سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى وَهُمْ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ وَمَعَهُمُ الْوَيْهُ مِنَ نُورٍ
 سدره المنتهی و ایشان هفت هزار فرشته باشند و با ایشان است نور از نور
وَإِذَا هَبَّ طُورٌ إِلَى الْأَرْضِ رَكَّزَ جِبْرِيءُ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَوَاءَهُ وَالْمَلَائِكَةُ
 پس هرگاه که فرود آید بسوسه زمین زمین فرود جبرائیل را نیزه عود را در دستکار
الْوَيْهَةُ فِي أَرْبَعِ مَوَاطِنَ عِنْدَ الْكَعْبَةِ وَعِنْدَ قَبْرِ النَّبِيِّ صَلَّى عَلَيْهِ
 نیزه است عود را در چهار جا است نزدیک کعبه و دوم نزدیک قبر پیغمبر
وَعِنْدَ مَسْجِدِ بَيْتِ الْمَقْدَسِ وَعِنْدَ مَسْجِدِ طُورِ سَيْنَاءَ ثُمَّ يَقُولُ
 و سوم نزدیک مسجد بیت المقدس و چهارم نزدیک مسجد طور سینا پس میگوید
جَبْرُؤِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِلْمَلَائِكَةِ تَفَرَّقُوا فَيَفْتَقِرُونَ فَلَا يَبْقَى رَأْسٌ
 جبرائیل فرمود خدا تعالی براننده شوید پس براننده میشوند پس ایستند تا آمدن جبرائیل

م
 از دانش
 شب
 حرف
 شب
 بیست و نه
 لایق است
 غنچه
 بیست و نه
 جمع
 اخبار

الْمَأْوَىٰ لِمَنْ جَاءَهُ النِّجْمُ لَمْ يَجِدْهُ عَذَابًا لِّمَنْ الْفِرْدَوْسُ وَبِسْمِ اللَّهِ
 اوست بستر جنت نعیم بستر جنت عدن بستر فردوس و می شنود
 عَرْشُ الرَّحْمَنِ فَيَرْفَعُ الْعَرْشَ مَمْنُونَةً بِالتَّسْبِيحِ وَالتَّهْلِيلِ وَالتَّنَائُلِ
 هر چند سبکتر هر سه آواز در زمان تسبیح و تهلیل و تنائیل
 عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ شُكْرًا لِّمَا آتَىٰ هَذِهِ الْأُمَّةَ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ
 بر پروردگار عالمیان از جهت شکر آنچه داده است این امت را پس بگوید خداوند عزوجل
 وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا عَرَفْتُمْ لَمْ تَدْعُوا صَوْتِكَ يَقُولُ اللَّهُ بَلِّغْنِي أَنْكَ
 و حال آنکه او دانای تر است ای عرض من چرا بلند کردی آواز خود را پس بگوید پروردگار عزوجل
 قَدْ غَفَرْتَ الْبَارِعَةَ لِمَا جِيءَ بِهَا مِنْ صَلَاتِهَا وَشَفَعْتَ صَلَاتِهَا
 بخشیدستی و در حق هر یک از کاران امت محمد را م
 فِي طَائِفِهَا يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَىٰ صِدْقَتْ يَا عَرَشِي وَلَا مَتْرُوقٌ لِي
 در پرکاران ایشان پس بگوید خداوند عزوجل راست گفتی ای عرش من و مراست محمد را م
 عِنْدِي مِنَ الْكِرَامَةِ مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ وَلَا أُذُنٌ سَمِعَتْ وَلَا خَطَرَ
 نزد من است از کرامتها آنقدر که ندید چشم و نشنید بیهوشی و در گذشت
 عَلَىٰ قَلْبِ بَشَرٍ وَقِيلَ لَنْ جَبْرٌ وَيَلْ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا ذُكِرَ مِنَ السَّمَاءِ
 بر دل آدمی گفتند که جبرائیل م هر گاه که فرود می آید از آسمان
 لَيْلَةَ الْقَدْرِ لَا يَدْعُو أَحَدًا مِنَ النَّاسِ إِلَّا سَلَّمَ عَلَيْهِ وَصَاحِبَهُ
 شب قدر بگوید هر چه که نام را از مردم مگر سلام ننهد هر بدو سے در نماز خود
 وَعَلَامَةٌ ذَلِكَ إِشْفَاعُ رُجُلِهِ وَتَرْفِيقُ قَلْبِهِ وَتَدْمِيعُ عَيْنِهِ
 و علامت این ای برین بر فاسقین است در نرسه دل و احکام فرود زمین
 وَلِهَذَا دُرِّيٌّ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ مَهْمُومًا لِأَجْلِ امْتِنَانِهِ فَقَالَ اللَّهُ
 و از جهت روایت کرده شده است که سه م بود منشاکی بسبب امت خود پس گفت خدا
 تَعَالَىٰ يَا مُحَمَّدُ لَا تَغْتَمِرْ فَإِنِّي لَا أَخْرُجُ امْتِنَانِكَ مِنَ الدُّنْيَا قَطُّ اعْظِمْهُ
 ای محمد منشاکی نشو که من از ایند بیرون نمی آیم ترا از دنیا تا آنکه از من نشا
 وَرَحَابَاتِ الْأَنْبِيَاءِ وَذَلِكَ أَنَّ الْأَنْبِيَاءَ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
 در جهات سے بهترینان دان اینست که انبیا م
 نَزَّلَ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ وَالرِّسَالَةِ وَالْوَحْيِ وَالْكَرَامَةِ وَالْكَوْنِ
 فرود می آید بر ایشان فرشته با روح و رسالت و وحی و کرامت و کون
 أَنْزَلَ الْمَلَائِكَةَ عَلَىٰ امْتِنَانِكَ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ بِالسَّلَامِ وَالرَّحْمَةِ
 فرود می آید بر منشاکی ترا در شب قدر سلام در دست

۴
 در جمع
 ۴
 در جمع
 ۵۶۳
 در جمع
 ۱۳۰
 در جمع
 ۴
 در جمع
 ۵۶۳
 در جمع
 ۱۳۰
 در جمع
 ۴
 در جمع

طالع و قیوم طالع
سور و لام ۱۰
وقوع قاف
کتابه بود
در یک سینه
روز نشانه
زبان سخن
۵
بفرس
۵۶۲
کتاب
کتاب

مَنْ فَصَّلَ وَالْأَمَادَةَ فِي أَنْهَاءِ لَيْلَةٍ الْقَدْرُ أَنْ تَكُونَ لَيْلَةً

از خود در نشان ای که هرستی آن شب بیدارستی ای که باشد شب

طَلَقَتْهُ سَحْمَةٌ لَأَحَارَةٌ وَلَا بَارِدَةٌ وَقِيلَ لَا يَنْتَمِعُ فِيهَا بُيُوحُ

طلب بیورد و سپهر نمودی باشد از سردی و گرمی و گفته شده است سینه نمیشود در آن آواز

الْكَلْبِ وَتَطْلُعُ الشَّمْسُ صَبِيحَتِهَا لَيْسَ بِهَا شِعَارٌ كَالطَّيْتُ وَ

سگ وی برآید انساب در صبح آفتاب میت تراود از روشنایی چون طشت و

تَكْتَفُ عَجَائِبُهَا لَا رُبَّابَ لِقُوبِ وَالْوَالِدَةَ وَأَهْلَ الطَّائِفَةِ

ظاهر کرده میشود عجایب آن شب برای اهل آن دل را و ولایت و اهل طاعت را

لِمَنْ تَشَاءُ اللَّهُ تَعَالَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ عِبَادِهِ عَلَى قَدَرِ أحوالِهِمْ

بهر کسی را که بخواهد خدا بخواهد از مومنان از بندگان خود بر قدر احوال ایشان

وَأَقْسَامِهِمْ وَمَنَازِلِهِمْ فِي الْقُرْبِ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَصَلِّ

و اقسام ایشان و منازل ایشان در قرب خداست

وَصَلُّوا التَّرَاوِيحَ سَنَةَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَيْلَةً وَقِيلَ

و نماز تراویح سنت است ۲ که گذار و آنرا رسول م و در شب و گفته

لَيْكُنَيْنِ وَقِيلَ ثَلَاثًا لَمْ تَنْظُرُوا وَلَمْ يَجْرُمِمْ وَقَالَ لَوْ خَرَجْتُ

در شب و گفته میشود سه شب بیشتر م نظر شد از صاحب سینه را و نه برآمد و لغت اگر چه برآمد

لَقَرَضْتُ عَلَيْكُمْ لَمَّا لَأَنَّهَا أَسْتَدِيمُثُ فِي أَيَّامِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ

بر آنچه در من میشود بر شما بیشتر همیشه کرده شد در ایام عمر رضی الله عنده

أَضَيْفَتْ إِلَيْهِ لِأَنَّهُ أَسْتَدَاهَا وَالْحَدِيثُ الْمَرْوِيُّ فِي ذَلِكَ عَنْ

اصفاقت کرده میشود بسوی او زیرا که اجداد او آزا و حدیث مرده درین باب است از

عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَرَجَ فِي حَوْثِ اللَّيْلِ فِي

عایشه رضی الله عنده ام المومنین که بی ۲ برآمد در میان شب در

شَهْرِ رَمَضَانَ فَصَلَّى فِي الْمَسْجِدِ وَصَلَّى النَّاسُ بِصَلَاتِهِ فَلَمَّا كَانَ

ماه رمضان پس نماز گزارد در مسجد و نماز که گزارد در مردمان نماز او پس هرگاه

اللَّيْلَةَ الثَّانِيَةَ كَثُرَ النَّاسُ حَتَّى حُجِرَ الْمَسْجِدُ عَنْ أَهْلِهِ فَلَمْ يَخْرُجْ

در شب دوم زیاد شد مردم تا که حاجز شد مسجد از اهل خود پس برآمد

لِلَّيْلِ حَتَّى خَرَجَ لَصَلُّوا الْفَجْرَ فَلَمَّا صَلَّى الْفَجْرَ أَقْبَلَ عَلَى النَّاسِ وَ

بسوی ایشان تا که برآمد بر آن نماز فجر پس هرگاه گزارد نماز فجر پس آمد بر مردم و

قَالَ لَمْ أَفْهَمُ أَنْ لَمْ يُحْفَظْ عَلَيَّ شَأْنُكُمْ وَاللَّيْلَةَ وَلَكِنْ حَسِبْتُ أَنَّ

گفت مرا ایها ترا بگو سنجیده بود بر من مثل حال شما شب و لیکن میترسیدم از اینکه

تَفْرَضُ عَلَيْكُمْ صَلَاةُ اللَّيْلِ فَجَزَّوْا عَنْ ذَلِكَ قَالَتْ وَكَانَ
 فرض شود بر شما نماز شب پس عاجز شوید از این و گفت عایشه ولو
 بِرَغِيْبِهِمْ فِي أَحْيَاؤِهِمْ يَغْفِرُ رَمَضَانَ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَأْمُرَهُمْ
 گزیند بیکدیگر این تراورد رانده در پیش رمضان از غیر آنچه امر کند ایشانرا
 بِعَزْمِيَةٍ فَتَوَفَّى رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي يَوْمِ خَلْفِ
 بقصد و عزم پس پیرانده شد رسول الله و کار بر آن بود در روزی که خلافت
 ابوبکر صدیق را در اول خلافت عمر رضی الله عنه در روایت کرده شده
 أَنَّهُ قَالَ إِنَّمَا أَخَذَ عُمَرُ مِنَ الْخُطَابِ بِرَضِ هَذِهِ التَّرَاوِيحِ مِنْ خَلْفِ
 که گفت عمر این نیست که گرفت عمر بن خطاب رضی الله عنه این تراویح را از حدیث
 سَمِعَهُ مِنْ نَبِيِّ قَالُوا وَمَا هُوَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ
 که شنیدم از حدیث را از من گفتند صحابه است این حدیث یا امیر المؤمنین گفت شنیدم رسول
 اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى حَوْلَ الْعَرْشِ مَوْضِعًا يَسْمَى حَضْرَةَ
 الله صلی الله علیه و سلم که میگفت پدرم خدا را در گرد عرش جاگفت که ناسد و میشود حَضْرَةَ
 الْقُدْسِ وَهِيَ مِنَ التُّورِ فِيهَا مَلَائِكَةٌ لَا يَحْصِي عَدَدَهُمْ إِلَّا اللَّهُ
 القدس و آن از نور است در آن فرشته اند که در گفته میشود شمار ایشان را که صفاتی
 عَزَّ وَجَلَّ يَعْبُدُونَ وَاللَّهُ تَعَالَى عِبَادَةً لَا يَقْتَرُونَ سَاعَةً
 عبادت میکنند خدا را عبادت کرده که فرقیته نمیشوند ساعته
 فَإِذَا كَانَ لَيْلًا فِي شَهْرِ رَمَضَانَ اسْتَأْذَنُوا رَبَّهُمْ أَنْ يَنْزِلَ إِلَيْهِمْ
 پس هر گاه که باشد شبهای رمضان اذن بخواهند از پروردگار خود که فرود آید بر روی
 الْأَرْضِ فَيُصَلُّونَ مَعَهُ بَنِي آدَمَ فَكُلٌّ مِنْهُمْ مِنْ أُمَّةٍ مَخْلُوقَةٍ
 زمین پس نماز میکند از بنی آدم پس هر یک کس میکند ایشانرا از امت محمد
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَعْدٌ سَعَادَةٌ لَا يَشْفِي بَعْدَهَا أَبَدًا فَقَالَ عُمَرُ
 پس میگفتند او را میگفت شد بگویند شدنی که بگویند بنده پس از آن هرگز پس گفت
 لِأَنَّ ذَلِكَ فَخْرٌ أَحَقُّ بِهَذَا جَمْعٍ لِلتَّرَاوِيحِ وَسَنَهَا وَرَوَى عَنْ عُمَرَ
 و تفسیر نیست پس نماز او را رسم باین جمع شدند برای تراویح و سنت که او را در روایت
 ابْنِ أَبِي طَالِبٍ أَنَّهُ إِذَا خَرَجَ فِي أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ فَمِعَ
 از عایشه ابی طالب که هر گاه برستی او هر روز آمد در اول شب از ماه رمضان پس شنید
 الْقُرْآنَ فِي الْمَسْجِدِ فَقَالَ نَوَّرَ اللَّهُ قَدْرَ عُمَرَ كَمَا نَوَّرَ مَسْجِدَهُ اللَّهُ
 قرآن را در مسجد پس گفت روشن گرداند خدا چشم کور عمر را چنانچه روشن کرد مسجد خدا را

۲
 کس
 اول
 صحیح
 ۲۴
 ۵۶۵
 ششمین
 دوازدهمین
 و ضعیف
 کردن و
 نهمین
 ۱۲

عاشق

سلوک

۲۰

۳۰

۴۰

۵۰

۶۰

۷۰

۸۰

۹۰

۱۰۰

۱۱۰

۱۲۰

بِالْقُرْآنِ وَكَذَلِكَ يُرْوَى عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ وَبِئِي لَعْنَةُ

بقرآن در پنجمین روایت کرده شده است از عثمان رضی و بی لعنته

أخْرَ أَنْ عَلِيًّا رَضِيَ بِإِحْتِزَابِ الْمَسْجِدِ وَبِهِ تَزْهَرُ بِالْقِنَادِيلِ وَالنَّارِ

آخر پنجمین است که علی رضی با احتیاز مسجد و بهی تزهر با القنادیل و النار

يُصَلُّونَ التَّرَاوِيحَ فَقَالَ تَوَرَّاهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى عَمْرٍو كَمَا يُؤَدُّ

یصلون التراويح فقال توراها الله عز وجل على عمرو كما يؤد

اللَّهُ قَدْ نَدَى لَمْ تَزَلِ الْمَلَائِكَةُ تَسْتَغْفِرُ لَكَ وَتُصَلِّي عَلَيْكَ وَهُمْ

الله قد نادى لم تزل الملائكة تستغفر لك وتصلي عليك وهم

سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ حَتَّى يَطْفِئَ ذَلِكَ الْقِنْدِيلَ وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ الْغَفَّارِ

سبعون ألف ملك حتى يطفى ذلك القندیل وعن أبي ذر الغفاری

رَضِيَ أَنَّهُ قَالَ صَلَّيْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَتْ اللَّيْلَةُ الثَّلَاثَةَ

رضی آنه قال صلینا مع رسول الله صلى الله عليه وسلم كانت الليلة الثالثة

وَالْعِشْرُونَ قَامَ فَصَلَّى بِنَا حَتَّى مَضَى ثَلَاثُ اللَّيْلِ ثُمَّ كَانَتْ اللَّيْلَةُ

والعشرون قام فصلی بنا حتى مضى ثلاث الليل ثم كانت الليلة

الرَّابِعَةَ وَالْعِشْرُونَ كَرَّ بِيْرُجِحَ الْيَنَابِطُ كَانَتْ اللَّيْلَةُ الْخَامِسَةَ

الرابعة والعشرون كر بیریجیح الینابط كانت الليلة الخامسة

وَالْعِشْرِينَ خَرَجَ وَصَلَّى بِنَا حَتَّى مَضَى نَظْرَ اللَّيْلِ فَقُلْنَا لَهُ لَوْ نَقَلْنَا

والعشرين خرج وصلی بنا حتى مضى نظر الليل فقلنا له لو نقلنا

لَكُنَّا هُنَا لَكَانَ حَسَنًا فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ مَنْ قَامَ مَعَ الْإِمَامِ حَتَّى

لكننا هنا لكان حسنا فقال صلى الله عليه وسلم انه من قام مع الإمام حتى

يَنْصُرَ كَتَبَ لَهُ قِيَامَ لَيْلَةٍ وَلَمْ يُصَلِّ بِنَا فِي اللَّيْلَةِ السَّادِسَةِ وَ

ينصر كتب له قيام ليلة ولم يصل بنا في الليلة السادسة و

الْعِشْرِينَ فَلَمَّا كَانَتْ اللَّيْلَةُ السَّابِعَةَ وَالْعِشْرُونَ قَامَ مَنَا وَجَمَعَ

العشرين فلما كانت الليلة السابعة والعشرون قام منا وجمع

أَهْلَهُ وَصَلَّى بِنَا حَتَّى خَشِينَا أَنْ يَفُوتَنَا الْفَلَاحُ قِيلَ وَمَا الْفَلَاحُ

أهله وصلی بنا حتى خشینا ان يفوتنا الفلاح قيل وما الفلاح

قَالَ السُّحُورُ فَصَلَّى وَتَلَّحَّتْ لَهَا الْجَمَاعَةُ وَالْجَمْعُ بِالْقِرَاءَةِ

قال السحور فصلی وتلحلت لها الجماعة والجمع بالقرائة

وَالْعَمَلِ طَعَامِ سَحْرِ

والعمل طعام سحر

لَإِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَذَلِكَ فِي تِلْكَ اللَّيَالِي وَكَيْفَ يُبَدَأُهَا
زاد تراویج را همچون درین شب با و باشد ابتدا می آن تراویج
 فِي اللَّيْلَةِ الَّتِي يُقْرَأُ فِيهَا غَزْوَةٌ رَمَضَانَ لِأَنَّهَا لَيْلَةٌ مِنْ شَهْرِ
در شب آن شب است که اسرار مکتبه صاحب الزینب در رمضان را زیرا که آن شب شب است از ماه
 رَمَضَانَ وَإِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَذَلِكَ صَلَاتُهَا وَكَيْفَ يُبَدَأُهَا
در رمضان و از جهت که شب ۲۳ همچون گذارد تراویج را و باشد در آن او بعد
 صَلَاةَ الْفَرَضِ وَبَعْدَ رَكَعَتَيْنِ بِلَيْلَةٍ لِأَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَكَذَا صَلَاةَ
غز و من شاد و بعد رکعت سنت زیرا که شب ۲۳ همچون گذارد
 وَهِيَ عَشْرُونَ رَكَعَةً بِجَلْسَتَيْنِ عَقِبَ كُلِّ رَكَعَتَيْنِ وَيُسَلِّمُ فِي كُلِّ خَمْسٍ
و این بیت رکعت دمی که شکر پس بر دو رکعت و سلام دو بار پس آن پنج
 تَرْوِيحَاتٍ كُلُّ أَرْبَعَةٍ مِنْهَا تَرْوِيحَةٌ وَيَتَوَيَّأُ فِي كُلِّ رَكَعَتَيْنِ اِتِّصَالَ
ترویج است هر چهار ادا ایشان تر و جهت و نیت کند در هر دو رکعت یکبار
 رَكَعَتِي التَّرَاوِيحَ الْمَسْنُونَةَ إِذَا كَانَ فَرْدًا أَوْ إِذَا كَانَ لِمَا مَاءٍ أَوْ
در رکعت تراویج را که سنت کرده طریقه است هرگاه که باشد تنها یا اگر باشد امام یا
 مَا مَوْمًا وَيَسْتَحِبُّ أَنْ يَقْرَأَ فِي الرُّكْعَةِ الْأُولَى مِنْهَا فِي أَوَّلِ لَيْلَةٍ
بمقدسه و مستحب است که بخواند در رکعت اول اذان در شب اول
 مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ الْفَاتِحَةَ وَسُورَةَ الْعَلَقِ وَهِيَ أَوَّلُ مَا يَسْمُو رَبِّكَ
از ماه رمضان سوره فاتحه و سوره علق و آن از قرآن است و یک است
 الَّذِي خَلَقَ لَهَا أَوَّلَ سُورَةٍ نَزَلَتْ مِنَ الْقُرْآنِ عِنْدَ إِمَامِنَا أَحْمَدَ
زیرا که آن اول سوره است که نازل شد از قرآن نزد یک امام ما امیر
 بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ حَبِيبٍ رَحِمَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ وَكَذَلِكَ عِنْدَ جَمِيعِ الْأُمَّةِ رَضَوْنَ
بن محمد بن حبیب رحمة الله علیه و همچنین است نزد یک همه ائمان رضوان
 اللَّهُ عَلَيْهِمْ لَمْ يَسْجُدْ فِي أَعْرَافِهِمْ يَنْهَضُونَ فَيَقْرَأُ بِسُورَةِ الْبَقَرَةِ
الله علیه است سجده در آن زمان سوره بقره بر میزند و شروع کند سوره بقره را
 وَيَسْتَحِبُّ لَهُ قِرَاءَةُ الْخُتْمَةِ كَامِلَةً لِسَمْعِ النَّاسِ جَمِيعِ الْقُرْآنِ
و مستحب است که آن امام را خواندن ختم قرآن تمام باشد نزد مردم جمع قرآن را
 فَيَقْفُوا عَلَى مَا فِيهِ مِنَ الْأَمْرِ وَالنَّوَاهِي وَالْمَوَاعِظِ وَالزُّجُجِ وَلَا
پس واقف می شوند بر آنچه در قرآن است از امرها و نهیها و نصیحتها و زجرها و
 يَسْتَحِبُّ الزِّيَادَةَ عَلَى خُتْمَةٍ وَاحِدَةٍ لِئَلَّا يَسْقُ ذَلِكَ عَلَى الْمُتَمَرِّينَ
مستحب است زیاده کردن بر یک ختم تا آنکه دشوار نشود این بر معتدیان

۴
 الاغتناء
 ۵
 مع كونها
 ۶
 من غير
 ۷
 في كل
 ۸
 ۵۶۷
 التخم الاثام
 ۹
 عشر
 القرآن
 بلغت
 ۱۰
 مع قوله

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَهْرَ الصِّيَامِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَهْرَ الْقِيَامِ السَّلَامُ
 سلام باد بر تو ای ماه رمضان سلام باد بر تو ای ماه قیام سلام باد
 عَلَيْكَ يَا شَهْرَ الْإِيمَانِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَهْرَ الْفِرَانِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
 بر تو ای ماه ایمان سلام باد بر تو ای ماه فران سلام باد بر تو ای
 شَهْرَ الْأَنْوَارِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَهْرَ الْمَغْفِرَةِ وَالْغُفْرَانِ السَّلَامُ عَلَيْكَ
 ماه نور سلام باد بر تو ای ماه مغفرت و الغفران سلام باد بر تو
 يَا شَهْرَ الدَّرَجَاتِ وَالنَّجَاتِ مِنَ الذَّرَكَاتِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَهْرَ
 ای ماه درجات و نجاتی از درجات سلام باد بر تو ای ماه
 النَّاسِئِينَ الْعَابِدِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَهْرَ الْعَارِفِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ
 ای ماه نیکوکاران بندگانی که خدا را می شناسند سلام باد بر تو ای ماه عارفان سلام باد بر تو
 يَا شَهْرَ الْمُتَّهِدِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَهْرَ الْإِيمَانِ كُنْتُ لِلْعَاصِيَيْنِ
 ای ماه مجتهدان سلام باد بر تو ای ماه ایمان که توبه از من گناهکاران
 حَبَسًا وَالْمُتَّقِينَ أَنَا السَّلَامُ عَلَى الْقَنَادِيلِ وَالْمَصَابِيحِ الزَّاهِرِ وَالْقَوِي
 بند از گناه و بر سر سوزن کاران این عبادت سلام باد بر من نورها و چراغها که روشن و روشن
 الشَّاهِرَةِ وَالذُّمُوعِ الْهَاطِلَةِ وَالْمَحَارِبِ الْمَنُورَةِ وَالْعِبْرَاتِ الْمَشْكُوبَةِ
 بیدار و اشکها که روان و چراغها که روشن و اشکها که بر زمین
 الْمُنْقَطِرَةِ وَالْأَنْفَاسِ الصَّاعِدَةِ مِنَ الْقُلُوبِ الْمُحْتَرِقَةِ اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا
 نظر قطره و نفسها که بالا روزه از دلها که سوزند ای بار خدایا بگردان ما را
 مِنْ قِبَلِكَ صِيَامَهُ وَصَلَوْتَهُ وَوَدَّعْتَهُ بِحَسَنَاتِهِ وَأَدْخَلْنَا
 از آن گروه که قبول کرده از روزه آنها و نماز آنها و بر دل کرده از دعاها که بگویند ای بار خدایا
 بِرَحْمَتِكَ فِي جَنَّتِكَ وَرَفَعَهُ دَرَجَاتَهُ يَا رَحْمَنُ الرَّحِيمِينَ فَصَلِّ
 بر رحمت خود در رحمت خود و بلند کرده تو درجات بنده اینها را ای رحیم ترین رحمان فصل
 فِي ذِكْرِ الْفِطْرِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى
 در ذکر فطر از مود خدا بیاید که توفیق بر شکلی است یا منت و یاد کرد نام خدا را پس نماز خواند
 تَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ قَدْ أَفْلَحَ عَلَى وَجْهِهِ أَحَدُهُمَا الْقَوْرُ بِالْجَنَّةِ وَالنَّجَاةُ
 قول خداوند افعل پس تکل بر او بود و بر است یکی از آنها رسیدن بهشت است و نجات
 مِنَ النَّارِ فِي الْعُقُبَى مِنْ الْأَفَاتِ وَالْبَلَاءَاتِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
 از آتش و از آفات و از آفات و بلاها در دنیا و در دنیا
 الْيَمِينِ وَالْعَادَةَ بِالْتَوْفِيقِ لِلطَّاعَةِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فِي الْجَنَّةِ فِي
 راست و توفیق و توفیق با حق بر است عادت در دنیا و توفیق در بهشت در

صلوات
 المطر والدم
 وسيلان
 صلوات
 العبرة بالخير
 واليمن خير
 البياض
 جبريل
 والسنن
 كانه
 الصبيح
 والسنن
 والسنن
 والسنن

يا شاهر
 يا شاهر

الْأُخْرَى قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ يَعْنِي سَعْدًا وَنَظِيرَهُ
 أَهْرَبْتُ كَقَوْلِهِ عَزَّ وَجَلَّ قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ يَعْنِي سَعْدًا وَنَظِيرَهُ
 قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى أَيْ دَقِيقَ الزَّكَاةِ وَتَطْهِيرَهُ بِإِيمَانِهِ وَتَقْوَاهُ مِنْ
 أَنْ يَتْرُقَ رِسْكَهُ فَكَيْفَ تَزَكَّى وَدَقِيقَ الزَّكَاةِ وَتَطْهِيرَهُ بِإِيمَانِهِ وَتَقْوَاهُ مِنْ
 الْأَنْفَاءِ قَامًا مِنْ كَرِّ زَكَاةٍ فَلَا فَلَاحَ لَهُ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَا يَخْلُقُ
 الْمُؤْمِنُونَ أَيْ لَا يَقْوُونَ ذُنُوبَهُمْ وَلَا يَسْعُدُونَ وَأَمَّا قَوْلُهُ مَنْ تَزَكَّى فَقَدْ
 اخْتَلَفَ فِي ذَلِكَ فَقَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ يَعْنِي مَنْ تَطَهَّرَ مِنَ الشَّرِّ
 بِالْإِيمَانِ وَقَالَ الْحَسَنُ مَنْ تَزَكَّى يَعْنِي مَنْ كَانَ صَالِحًا وَعَمَلًا زَكَاةً
 تَامِيًا وَقَالَ أَبُو الْأَحْوَسِ يَعْنِي بِهِ زَكَاةَ الْأَمْوَالِ كُلِّهَا وَقَالَ قَتَادَةُ
 عَطَا أَرَادَ بِهِ زَكَاةَ الْفِطْرِ لِأَخْبَرَهُ وَقَوْلُهُ وَذَكَرْنَا سَمَّ رَبِّهِ فَصَلَّى فَقَدْ
 اخْتَلَفَ فِي ذَلِكَ أَيْضًا فَقَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ مَعْنَاهُ وَحَدَّثَ اللَّهُ تَعَالَى
 وَصَلَّى الصَّلَاةَ الْحَمْسَ فَقَالَ أَبُو سَعِيدٍ أَخْبَرَنَا أَبِي ذَكَرْنَا سَمَّ رَبِّهِ
 بِالتَّكْبِيرِ وَصَلَّى يَعْنِي حَرَجَ إِلَى الْعَيْدِ فَصَلَّى وَقَالَ وَكَيْفَ بِنِجْرَانِ
 زَكَاةَ الْفِطْرِ لِمَضَانِ كَسْبُحَةَ السُّهُوِّ الصَّلَاةِ وَفَرَضَ رَسُولُ اللَّهِ
 صَلَاةَ الْفِطْرِ لِمَضَانِ كَسْبُحَةَ السُّهُوِّ الصَّلَاةِ وَفَرَضَ رَسُولُ اللَّهِ
 لِمَا دَخَلَ مِنَ النَّفْسَانِ بِالْإِنْفَاءِ مِنَ اللَّغْوِ وَالزَّفْنِ وَاللِّدْبِ وَ
 الْعَيْبَةِ وَالنَّمِيمَةِ وَأَكْبَلَ الشَّهَاتِ وَالنَّظَرَ إِلَى الْمُسْتَحْسِنَاتِ

این آیه یعنی ریسکار شد کسی که دقیق داده شد برای زکوة و پاک کردن ایمان خود و پاک کردن ایمان
 از آن ایمان را که ریسکار بود و او را که ریسکار است را پس نیست ریسکاری را و او را که ریسکار است را پس نیست
 این آیه یعنی ریسکار شد کسی که دقیق داده شد برای زکوة و پاک کردن ایمان خود و پاک کردن ایمان
 از آن ایمان را که ریسکار بود و او را که ریسکار است را پس نیست ریسکاری را و او را که ریسکار است را پس نیست
 این آیه یعنی ریسکار شد کسی که دقیق داده شد برای زکوة و پاک کردن ایمان خود و پاک کردن ایمان
 از آن ایمان را که ریسکار بود و او را که ریسکار است را پس نیست ریسکاری را و او را که ریسکار است را پس نیست

این آیه یعنی ریسکار شد کسی که دقیق داده شد برای زکوة و پاک کردن ایمان خود و پاک کردن ایمان
 از آن ایمان را که ریسکار بود و او را که ریسکار است را پس نیست ریسکاری را و او را که ریسکار است را پس نیست
 این آیه یعنی ریسکار شد کسی که دقیق داده شد برای زکوة و پاک کردن ایمان خود و پاک کردن ایمان
 از آن ایمان را که ریسکار بود و او را که ریسکار است را پس نیست ریسکاری را و او را که ریسکار است را پس نیست
 این آیه یعنی ریسکار شد کسی که دقیق داده شد برای زکوة و پاک کردن ایمان خود و پاک کردن ایمان
 از آن ایمان را که ریسکار بود و او را که ریسکار است را پس نیست ریسکاری را و او را که ریسکار است را پس نیست

لَكُمْ وَقِيلَ إِنَّمَا سُمِّيَ الْعِيدُ عِيدًا لِأَنَّ فِيهِ ذِكْرَ الْوَعْدِ وَالْوَعْدِ
شما گفته شده است که چرا این عید است که نامیده شده است روز عید را عید می گویند که در آن روز ذکر کرده شود
وَيَوْمَ الْجَمْعَاءِ وَالْمَرْيَدِ وَيَوْمَ عَثْقِ الْأَمْتَاءِ وَالْجَيْدِ وَقَالَ الْحَقُّ
در روز چهارشنبه و پنجشنبه و شنبه و یکشنبه و دوشنبه و سه شنبه و چهارشنبه و پنجشنبه و شنبه و یکشنبه
لِإِنَّ الْقُرْبَانَ مِنْ خَلْقِهِ وَالْبَعِيدِ وَوَجُودِ الْأَنْبَاءِ وَالْأَوْلَادِ مِنْ
سبب آنکه قربان از خلق و دور آن و وجود انبیا و اولاد است
الْعِيدِ الضَّرِيفِ إِلَى الْغَفْوِ وَالْوُدُودِ وَقَالَ وَهَبُ بْنُ مُتَبِّهِ خَلَقَ
عید ضریف یعنی عید دور و دوست داشتنی و دوست داشتنی و گفته است و هب بن متبیه خلق
اللَّهُ الْجَنَّةَ يَوْمَ الْفِطْرِ وَعَشْرَ شَجَرَةٍ طَوْنِي يَوْمَ الْفِطْرِ وَاصْطَفَى
خداوند بهشت را روز فطر و ده درخت را روز فطر و برگزیند روز فطر را
جِبْرِيْلَ بِاللُّوحِيِّ يَوْمَ الْفِطْرِ وَالشَّجَرَةَ وَحَدَّ الْمَغْفِرَةَ يَوْمَ الْفِطْرِ
جبرائیل را بر لوح روز فطر و درخت را و حد مغفرت را روز فطر
رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ إِذَا كَانَ يَوْمَ الْفِطْرِ وَخَرَجَ النَّاسُ
روایت کرده شده است از پیغمبر که هر گاه که باشد روز فطر و هر کس که میان
لِإِنَّ الْجَنَّةَ لَأُظْلَمَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِمْ نِقْوَةَ عِبَادِي لِي صَمْتُمْ وَ
سبب آنکه جنة را ظلمت شود بر ایشان بعلب بیگانه است بندگان من روزه و صمت
لِي صَلَاتِهِمْ أَنْصَرَفُوا مَغْفُورًا لَكُمْ وَرُوِيَ عَنْ النَّسَائِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ
خداوند از او پذیرد برای من مانده که در روز فطر و نماز و عید و روزه و صمت از ایشان
أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَيْلَةُ الْفِطْرِ تُوْفَى اللَّهُ تَعَالَى فِيهَا أَجْرُ صَامِ
که پیغمبر روز فطر بنام من می خواند در آن روز اگر کسی روزه
شَهْرِ رَمَضَانَ فَيَأْتِرُ اللَّهُ تَعَالَى غَدَاةَ الْفِطْرِ لِلْمَلَائِكَةِ فِيهِمْ طُورَةٌ
ماه رمضان را پس هر یک از ایشان یک روز از ایشان است که روزی از آن است
لِإِنَّ الْأَرْضَ وَيَقُولُونَ عَلَى فَوَاهِ السُّكَّكِ وَبِجَمَاعِ الطَّرِيقِ فَيَسَادُونَ
سبب آنکه زمین را میگویند بر سر کوچه و در راهها که میباشند را و با جمعی از ایشان
بصَوْنِهِمْ لِيَسْمَعَهُ جَمِيعُ الْخَلَائِقِ إِلَّا الْإِنْسَ وَالْجِنَّ بِأَمْرِهِ مُحَمَّدٌ
که او را میگویند تا همه مخلوق را بشنود مگر انسان و جن را با امر او محمد
أَخْرَجُوا الْمَاءَ بِكُمْ فَجَاءَ بِسَلِّ الْقَلْبِ وَيَغِيثُ الْجُرْحَ وَبِغَفْوِ
برای آنکه سبب آن است که در روز فطر هر کس که در راهها که میباشند را و با جمعی از ایشان
الَّذِينَ الْفِطْرَ فَإِنَّ رِزْقَ الْفِطْرِ وَالْمَوْتِ وَالْمَوْتِ وَالْمَوْتِ
که آن روزی که در راهها که میباشند را و با جمعی از ایشان

سبب آنکه جنة را ظلمت شود بر ایشان بعلب بیگانه است بندگان من روزه و صمت
خداوند از او پذیرد برای من مانده که در روز فطر و نماز و عید و روزه و صمت از ایشان
که پیغمبر روز فطر بنام من می خواند در آن روز اگر کسی روزه
ماه رمضان را پس هر یک از ایشان یک روز از ایشان است که روزی از آن است
سبب آنکه زمین را میگویند بر سر کوچه و در راهها که میباشند را و با جمعی از ایشان
که او را میگویند تا همه مخلوق را بشنود مگر انسان و جن را با امر او محمد
برای آنکه سبب آن است که در روز فطر هر کس که در راهها که میباشند را و با جمعی از ایشان
که آن روزی که در راهها که میباشند را و با جمعی از ایشان

سبب آنکه جنة را ظلمت شود بر ایشان بعلب بیگانه است بندگان من روزه و صمت

خداوند از او پذیرد برای من مانده که در روز فطر و نماز و عید و روزه و صمت از ایشان

که پیغمبر روز فطر بنام من می خواند در آن روز اگر کسی روزه

ماه رمضان را پس هر یک از ایشان یک روز از ایشان است که روزی از آن است

سبب آنکه زمین را میگویند بر سر کوچه و در راهها که میباشند را و با جمعی از ایشان

که او را میگویند تا همه مخلوق را بشنود مگر انسان و جن را با امر او محمد

برای آنکه سبب آن است که در روز فطر هر کس که در راهها که میباشند را و با جمعی از ایشان

که آن روزی که در راهها که میباشند را و با جمعی از ایشان

كَلِمَاتٌ نَبَّأَكَ وَتَعَالَى حَاجَةٌ لِأَقْصَاهَا وَلَا سِوَالَا إِلَّا حَاجَةٌ
 وَلَا ذَنْبًا إِلَّا غَفْرَهُ فَيَنْصَرِفُونَ مَغْفُورًا لَهُمْ وَفِي حَدِيثِ ابْنِ
 عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ كَانَ لِكَلِّ الْفَطْرِ سَمِيَةٌ تَلِكُ اللَّيْلَةَ لِكَلِّ الْحَارِزَةِ
 وَلَا إِذَا كَانَ غَدَاةَ الْفَطْرِ تَبَّ اللَّهُ مَلَائِكَتَهُ فِي كُلِّ بِلَادٍ يَهَيِّطُونَ
 إِلَى الْأَرْضِ فَيَقُومُونَ عَلَى أَفْوَاهِ السُّكَّانِ وَيُنَادُونَ بِصَوْتٍ يَسْمَعُهُ
 كُلُّ مَن مِّنْ خَلْقِ اللَّهِ تَعَالَى إِلَّا الْبَحْرَ وَالْأَنْسَ فَيَقُولُونَ يَا أُمَّةَ مُحَمَّدٍ
 ائْتُوا إِلَى رَبِّكُمْ يَعْطِي الْجَزِيلَ وَيَغْفِرُ الذَّنْبَ الْعَظِيمَ فَإِذَا رُفِعَ
 إِلَى مُصَلَّائِهِمْ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لِمَلَائِكَتِهِ يَا مَلَائِكَتِي فَيَقُولُونَ
 لَيْسَ بِكَ فَصَلِّ بِكَ فَيَقُولُ لَهُمْ مَا جَزَاءُ الْأَجْرِي إِذَا عَمِلَ عَمَلًا يَقُولُ
 اللَّهُ تَعَالَى وَيَسْتَدْنَا وَمَوْلَانَا نَوْفِيهِ أَجْرُهُ قَالَ فَيَقُولُ الْجَنَّةُ جَلْ جَلَّالَهُ
 أَشْهَدُكُمْ بِمَا مَلَئْتُكُمْ لِي قَدْ جَعَلْتُ نَوَابِ صِيَامِهِمْ مِنْ شَهْرِ
 رَمَضَانَ وَقِيَامِهِمْ رَمَضَانَ وَمَغْفِرَتِي ثُمَّ يَقُولُ يَا عِبَادِي
 اسْلُؤْنِي فَوْعِزِّي وَجَلَّالِي لَا تَسْأَلُونِي الْيَوْمَ فِي جَمْعِكُمْ هَذَا شَيْءٌ
 إِلَّا خَرْتُكُمْ إِلَّا أَهْطَيْتُكُمْ وَلَا لَدُنِّيَاكُمْ إِلَّا أَنْظَرْتُكُمْ وَأَعَزَّتِي وَجَلَّالَهُ
 لَا سُنَّتَ عَلَيْكُمْ عِزَّتُكُمْ مَا رَأَيْتُمْ مَوْنِي وَلَا أَخْرَجْتُكُمْ وَلَا أَضْحَكْتُكُمْ

ایامه بجاورد
 سینه ای بجاورد
 ۶۷
 بجز این بزرگوار
 در منزل ۲۴
 الراج الثواب
 یعقل الثواب
 اجره السیاریه
 اجماع الاصحیح
 الکفر العیون
 ۵۶
 وین فی کتب
 تمام حیرت
 ۵۷
 وین فی کتب
 ۵۸
 وین فی کتب
 ۵۹
 وین فی کتب

مراد ایشان بروردگار تبارک و تعالی حاجت کمر و تناسل کند آنرا و نیز هم سوال کمر اجابت نمیکند
 و این سخن هم کمره آموزد او را پس باز میگوید در حالیکه مغفرت از هر یک از او در حدیث است از
 ابن عباس رضی الله عنهما که آن کله الفطر ستمیت تلک اللیله لکله الحارزه
 و اگر گاه که باشد کله الفطر بر آن گاه خداست و فرشتگان را در هر سفر پس فرود می آید
 پس از زمین و می ایستند بر سر کوهها و ندا میکنند که ای اهل این سرزمین که از شما
 بر سر کوه پیدا کرده است خداست که بر سر و انسان پس میگویند ای اهل این سرزمین
 بر آنند پس بروردگار اکرم که سوره بقره بر زبان بزرگ می آید و گمان آن بزرگ را پس بر
 بسوسه تا در کافه طرد میگوید و خداست هرگز شکمان خود را که ای فرشتگان من پس میگویند
 ای شاهه که ما را و بار می میدهم و کار را خود شما پس بگو در امر ایضا که اجابت جز از خود و دیگر که
 ایام بروردگار را دستور دار ما و مولا ای ما و فان اجر او فرمود پس میگویند جلال
 گواه میکند شمارا ای فرشتگان من هر آنچه من کرد انجامد نواب روزی است ایشان از ما
 از هر سه آخرت خود بر شهادت شمارا و در بر ایستاده و مگر مگر که شمارا و آخرت خود و حال
 که این همه پیش بر شما فرستاده شمارا ما و ای که با شما کردید شمارا ما را و خواهم شمارا و خواهم شمارا

بِأَهْلًا لَكَ عَدُوِّمْ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ فَخَرَجَ مَعَ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ إِتْرَافًا
 بجاگ کردن دشمن ایشان فرعون و قوم او پس برآمدند با فرعون و قوم او هفتاد
 وَسَبْعُونَ سَاحِرًا وَفِيلًا ثَلَاثَةً وَسَبْعُونَ وَمَعَهُمْ سَبْعُ مِائَةِ عَصَا
 و در سحر و گویند هفتاد و سه و با ایشان هفتاد عصا بود
 وَجَبَلٌ وَجَعَلُوا فِي وَسْطِ الْعَصَا الْمَلْتَفَةَ بِالْحَبَالِ الزَّبَقِ وَ
 درین و گردانیدند در میان عصاها سه پیچیده شده بر سبها سبها را در
 الْخَلَالِ تَوْ قِيَامَ عَلَى الرِّمَاطِ وَأَشَدَّ حَرَّ النَّهْسِ فَسَالَ الزَّبَقُ
 طایف ازینها بود بر زمین گرم و سخت شد که اقیاب پس روان شد برین
 فَعَبَّتْ الْعَصَا الْمَلْتَفَةَ بِالْحَبَالِ فَخَسِلَ لِلنَّاسِ نَهْجَاتُهَا
 پس دید عصاها سه پیچیده شده بر سبها پس گمان شد مردم را که اینها نار باشند
 لَسَعَى وَهِيَ لَا تَسْتُرُكَ فَأَذْبَجَرَ فِي نَفْسِهِ خَيْفَةً مَوْسَى عَلَى قَوْمِهِ
 که سید وند و حال آن حرکت نکرد پس در سحر و لعن خود ز سر او موسی بر قوم خود
 قَالَ رُبَّمَا يَسْتَوْهَمُونَ إِنْ الَّذِي نَعَلُوهُ حَقٌّ فَيَنْقُصُ أَيْمَانَهُمْ
 گفتند ای کس نند که دریم کنند که آنچه کرده اند سحران حق است پس ناقص شود ایمان ایشان
 أَوْ يَزِيدُونَ وَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى لِمُوسَى عَلَيْكَ السَّلَامُ وَالْوَعْدُ
 که بر تو شوی و فرمودند که شایسته موسی را صلوات و بندگان از عصای خود را
 فَأَذَاهِي تَلَقَفْتُ مَا يَأْتِيكَونَ فَأَلْقَى مُوسَى عَصَاهُ فَأَذَاهِي حَيْثُ
 پس با گاه این عصا فرود میزد پس را که افزایکنند ایشان پس از آن وقت موسی عصا را پس با گاه آن
 كَأَعْظَمِ جَمَلٍ يَكُونُ وَلَهَا عَيْنَانِ تَفْقِدَانِ نَارًا وَدُمْدَمَةٌ وَهَيْبَةٌ
 مانند بزرگ شتر که باشد در او را و چشم که فرودند از روی آتش و دمدمه و هیبت
 فَأَقْبَلْتُ عَلَى مَا صَنَعُوا مِنَ السِّحْرِ وَالْحَبَالِ وَالْعَصَا فَتَلَقَفْتُهَا لِي
 پس پیش آمد بر من که کرده بودند از سحر و سبها و عصا پس تلفت کردم
 تَلَقَفْتُمَا بِأَسْرِهِمَا وَلَمْ يَتَّعَبَا بِإِنْتِفَاحِ بَطْنٍ وَتَقْصَابِ حَرْكَةٍ وَلَا
 لعن کرد ایشانرا بسام و متغیر شد به انتفاع سحر و نقصان حرکت و نه
 زَادَ فِي طَوْلِهَا وَلَا فِي عَرْضِهَا فَأَلْقَى السِّحْرَ سَاجِدِينَ لَهُ عَزَا
 زیاده شد در طول آن و نه در عرض آن پس افکندند سحران سجدند کننده مراد از آن
 جَلٌّ وَكَانَ الْكُرْهُمُ رَائِمَةً تَمْعُونَ فَقَالُوا أَمْثَلُ عَيْنِي صِدْقًا تَبَارَكَ
 و بجا بود بزرگتر بن ایشان نام آن سحران بود پس گفتند ایشان آورد و لعن کرد و در این
 هَرُونَ وَمُوسَى لَمْ أَفْلَيْتُ حَيْثُ عَلَى عَسْكَرِ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ فَأَنْزَلَ مُوسَى
 هارون و موسی بستر پیش آمد مار بر عسکر فرعون و قوم او پس از ایشانند

۵۶۸
 در سحر و گویند هفتاد و سه و با ایشان هفتاد عصا بود
 درین و گردانیدند در میان عصاها سه پیچیده شده بر سبها سبها را در
 طایف ازینها بود بر زمین گرم و سخت شد که اقیاب پس روان شد برین
 پس دید عصاها سه پیچیده شده بر سبها پس گمان شد مردم را که اینها نار باشند
 که سید وند و حال آن حرکت نکرد پس در سحر و لعن خود ز سر او موسی بر قوم خود
 گفتند ای کس نند که دریم کنند که آنچه کرده اند سحران حق است پس ناقص شود ایمان ایشان
 که بر تو شوی و فرمودند که شایسته موسی را صلوات و بندگان از عصای خود را
 پس با گاه این عصا فرود میزد پس را که افزایکنند ایشان پس از آن وقت موسی عصا را پس با گاه آن
 مانند بزرگ شتر که باشد در او را و چشم که فرودند از روی آتش و دمدمه و هیبت
 پس پیش آمد بر من که کرده بودند از سحر و سبها و عصا پس تلفت کردم
 لعن کرد ایشانرا بسام و متغیر شد به انتفاع سحر و نقصان حرکت و نه
 زیاده شد در طول آن و نه در عرض آن پس افکندند سحران سجدند کننده مراد از آن
 و بجا بود بزرگتر بن ایشان نام آن سحران بود پس گفتند ایشان آورد و لعن کرد و در این
 هارون و موسی بستر پیش آمد مار بر عسکر فرعون و قوم او پس از ایشانند

وَقِيلَ يَا مَعْشَرَ الْمُؤْمِنِينَ مَاذَا يَأْتِيَكُمُ مِنَ الْغَيْبِ

عَلَيْسَ عَمَّ وَقَوْمِهِ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ اللَّهُمَّ إِنزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً

مِنَ السَّمَاءِ نَكُونُ لَهَا عِيدًا وَلَا نَلْمَا وَلَا نَحْزَنُ وَأَيَّةٌ مِنْكَ الْآيَةُ وَذَلِكَ

أَنَّ الْخَوَارِجِينَ قَالُوا أَيْعِيشِي عَلَيْهِ السَّلَامُ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ

يُعْطِيَكَ إِنْ سَأَلْتَهُ أَنْ يُنَزِّلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ قَالَهُمْ

عَلَيْسَ بِتَقْوَى اللَّهِ فَلَا سَكُوهَ إِلَّا بِالْإِيمَانِ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ قَالُوا لَنْ

أَنْزَلَتْ لَكُمْ كَذِبًا مِنْهَا عِوَجٌ قَالُوا أَنْزِلْ يُدْأَنُ تَأْكُلُ مِنْهَا فَتَقْدِرُ

بُغْمًا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُنَا أَيْعِيشِي نَسْكُنُ قُلُوبُنَا إِنْ مَا نَدْعُوْنَا إِلَيْكُمْ لِيَكُنْ

وَالْتَصْدِيقِ وَتَعْلَمُ أَنْ قَدْ صَدَقْنَا بِأَنَّكَ نَبِيٌّ فَدَسُّوْا وَتَكُونُ عَلَيْهِمْ

أَيْعِيشِي عَلِيمًا مِنْ الشَّاهِدِينَ عِنْدَ نَبِيِّ سُرٍّ وَبَلِّغْ إِذَا رَجَعْنَا إِلَيْكُمْ

وَالْخَوَارِجُونَ هُمُ الَّذِينَ أَجَابُوا عِيسَى عَمَّا حِينَ مَرَّتْ بِهِمْ وَبَيْنَ بَيْتِ الْقَدِيسِ

يَقْضُونَ الشَّابَّ مِنَ النَّطِئَةِ الْخَوَارِجُونَ الْبِضُونَ لِلشَّابِّ هُمُ الَّذِينَ

عَشْرٌ رَحَلًا لَمَّا قَالَ لَهُمْ عِيسَى مِنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ يَعْشَى مِنْ بَنَصْرَةَ

مَعَ اللَّهِ عَلَى أَهْلِ الْكُفْرِ وَالطَّغْيَانِ فَادْعُوهُمْ إِلَى طَافَةِ

اللَّهُ تَعَالَى وَتَوْحِيدِهِ فَقَالَ الْخَوَارِجُونَ لَنْ أَنْصَارَ اللَّهُ

عَدَائِهِمْ وَلَا تَعْبَادِهِمْ

۲
گفتند مردان ایشان چه آیه ای برود که ما بفرستد بر ما آید
از آسمان که باشد ما را عید ما را و آخر ما را و نشانی از تو و این آن بود
که حواریان گفتند ای عیسی علیه السلام هل یستطیع ربک ان
یعطیک ان سألته ان ینزل علینا مائده من السماء قال لهم
عیسی ایقوا الله فلا سکوہ الا بالایمان کنتم مؤمنین قالوا لَنْ
انزلت لکم کذباً منہا عوج قالوا انزل یدان تأکل منہا فقد
بغماً وطمئن قلوبنا اعیسی نسکن قلوبنا ان ما ندعونا الیکم لیکون
والتصدیق و تعلم ان قد صدقنا بانک نبی فدسوا و تكون علیهم
ایعیشی علیم من الشاہدین عند نبی سُرٍّ و بلیغ اذا رجعنا الیکم
والخوارجون هم الذين اجابوا عیسی عمما حین مرَّتْ بِهِمْ وَبَيْنَ بَيْتِ الْقَدِيسِ
یقضون الشَّابَّ مِنَ النَّطِئَةِ الْخَوَارِجُونَ الْبِضُونَ لِلشَّابِّ هُمُ الَّذِينَ
عشیر رحلاً لما قال لهم عیسی من انصاری الی الله یعشی من بنصره
مع الله علی اهل الکفر و الطغیان فادعواهم الی طافه
الله تعالی و توحیدہ فقال الخوارجون لن انصار الله
عدائہم ولا تعبادہم

۱۳۱۴
کتاب

إِنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَبْسُطُ الْجَلِيلُ جِلَّ جَلَالِهِ بِسَاطِ الْجِدِّ يَنْخَلُذُ نَوْبًا
 کرد روز قیامت کسرتو بیل جلال بساط برزگے کرد ایر کنت حسن
 الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ فِي حَوَائِشِهِ وَيَبْقَى الْمَسَاطِقَ قَارِعًا حَتَّى تَخْلُوكَ
 اولین و آخرین در حوائشے آن و باقی ماندن طغاسے کا اوست دراز
 إِلَيْهِ إِنْ لَيْسَ رَجَاءٌ أَنْ تُصِيبَهُ وَمَعَ ذَلِكَ لَا يَبْتَغِي لِكُلِّ عَاقِبَةٍ
 ایسی آن ایسے از حسرت امید اگر آن نصیب سداوست و با این سزا دست بر خاطر
 لِبَيْبَانَ شَكَرًا عَلَى ذَلِكَ وَ يُعْتَرِبُ بِهِ وَلَا يَغْلِبُهُ الرَّحْمَاءُ فِيهِ نَكَالُكَ
 داورا کجھ کتھ برین سے و فریبتے سوادمان و طلع کند اوارا حاکمیں مال خود
 بِالْبَيْبَانِ لَمْ يَجْهَدُوا وَلَا يَسْتَفْرَعُونَ وَسَعَى فِي آدَاءِ الْأَمْرِ وَقَدْ شَهَاءُ
 بلم جھ کتھ کوشش خود و فرج کتھ دست خود را در ادا کردن او امر و کتھ نامان
 التَّوَاهُنِ وَتَسْلِيمِ الْأُمُورِ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَكَثُرَ مِنَ الْأَسْتَفْقَالِ
 از تو اہے و سپردن کارها بسوسے خدا و بسیار کند از استغفار
 وَالتَّوْبَةِ وَيَكُونُ دَائِمًا عَلَى حَذَرٍ لَا خَوْفَ مَوْلًى مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ
 و توبہ و باشد ہمیشہ بر راه خوف نہ چند آن خوف کرنا امید کتھ از رحمت خدا
 وَلَا رَجَاءَ يُوقِعُ فِي زَكَاةِ الْحَارِمِ وَدَاهَالِ الْأَمْرِ يَلْبَسُغِي بَيْنَ
 و نہ چند آن امید کتھ اندازد در کردن حرامها و او کتھ در بین امر او کتھ طلب کتھ میان
 ذَلِكَ بَيْنَهُمَا كَأَنْ يَلُوكَ وَزَيْدٌ خَوْفُ الْمُؤْمِنِ وَدَعَاؤُهُ لَا غَدَاةَ لِفَيْكَلِكِ
 این بود در ایسے جابجی کتھ کند اگر وزن کردہ شود خوف مومن و دعا سے او بر آئینہ بر آئینہ
 خَوْفُهُ وَدَعَاؤُهُ كَمَا حَيُّ الطَّائِرِ وَالطَّائِرُ لَا يَطِيرُ إِلَّا بِحَتْمٍ وَاحِدٍ لَمَّا الْعَيْدُ تَلَاغِ
 خوف او دعا سے او ہمہ باز دسے طائر و جاوز میزند و یک باز و او اید جھار سے
 فَهِيَ عَيْدٌ مَتَمَّةٌ تَحْمِلُ عَلَيْهِ وَقَدْ كَرْنَا مَا يَبْعَثُ بِهِ مَا وَالْمَخَافِ فَضَّلَ كَثْرَةَ
 پس آن عید امت محبت مہ و حقیقی باویم کتھ استخوان او بود اول مجلس شریف
 الْمُؤْمِنِ وَالْكَافِرِ فِي الْعَيْدِ كُلِّ لَهُ عَيْدٌ فَالْمُؤْمِنُ عَيْدُهُ لِرِضَا الرَّحْمَنِ
 مومن و کافر عید پس هر کس م او را عیدیت پس مومن عید آن رضای خدا
 وَالْكَافِرُ عَيْدُهُ لِرِضَا الشَّيْطَانِ الْمُؤْمِنُ يَذْهَبُ إِلَى عَيْدِهِ وَقَلَّ
 و کافر عید او رضای شیطان است مومن میرود بسوسے عید کا خود او بر
 رَأْسِهِ تَابِعُ الْهَدْيَةِ وَحَلَى عَيْنَيْهِ عَلَامَةٌ فِي كَفْرِهِ الْعَبْرَةُ عَلَى
 سر اوست تاج ہدایت و بر روی چشم او علامت و کتھ جہشت
 أَذُنُهُ لِسْتِمَاعِ الْحَقِّ وَقَلَّ لِسَانُهُ الشَّهَادَةَ بِاللَّعْنَةِ حَيْدِ
 ہر دو گوش او علامت شنوائی حق و بردبان او کتھ اسے دادن بیویسہ

۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

وَفِي قَلْبِهِ الْمَعْرِفَةُ وَالْبَقِيَّةُ وَعَلَى حُغْمِهِ رِيَاءُ الْإِسْلَامِ وَفِي
 دودل از معرفت و بقیه است و بر کفر او مجاد اسلام است و در
 وَسَطِهِ مَنْطِقَةُ الْعَبُودِيَّةِ وَمَعْدَنُهُ الْمُخَارِبِيُّ وَالْجَوَامِعُ وَ
 کرا و کر سند عبودیت است و حاسه پشت او محرابها و جامع مسجد است
 الْمَسْجِدُ وَمَعْبُودُهُ رَبُّ الْعِبَادِ وَالْبَرِيَّةُ لَمْ تَنْشُرْ مِنْهُ وَ
 مسجد این و معبود او پروردگار بندگان و خلق است بستر زینت است از آن بنده و
 السُّؤَالُ وَتَقَابُلُهُ الرَّثُّ بِالْإِجَابَةِ وَالنُّوَالُ لَمْ يَجْعَلْ دَارَ الْكِرَامَةِ وَ
 سوال و جواب است ایضا در پروردگار قبول دعا و تقاضا بر هر کس که در راه او
 الْجَنَانُ وَالْكَافِرُ يَذْهَبُ إِلَى عَيْدِهِ وَعَلَى رَأْسِهِ تَاجُ الْخَيْرِ وَالْفُلَا
 جنان و کافر میرود بهوسه عید خود و بر سر او تاج حیران است و کرامت
 وَعَلَى أُذُنَيْهِ خَمَمُ الْغَفْلَةِ وَالْحِجَابُ وَعَلَى عَيْنَيْهِ قَلَامَةُ الشُّهُورِ
 و بر هر دو گوش او زلف است و حجاب است و بر هر دو چشم او نشان و ناموستی و
 الشُّهُورِ وَعَلَى لِسَانِهِ خَمَمُ الشَّقَاوَةِ وَالْإِنْعَادِ وَعَلَى قَلْبِهِ ظِلْمَةُ
 آرزوست و بر زبان او هر سخاوت و دروغ است و بر دلش ظلمت
 الْكُفْرَةِ وَالْجُحُودِ وَعَلَى وَسْطِهِ زَنَادُ الْفِرْقَةِ وَالشَّقَاوَةِ وَالشَّقَاقِ
 کفر و انکار است و بر کمر او زناد کفر و شقاوت است و بر چهره است
 وَمَوْضِعُهُ السُّبْحَةُ وَالْكَنَائِسُ أَوْ بَيْتُ النَّارِ وَمَعْبُودُهُ الْوُثْنُ وَ
 و حاسه پشت او حجابها و نمازگاری و دعا و نگاه عبودیت است و معبود او بت است و
 الْأَصْنَامُ وَمَصْبُورُهُ الْخِزْلُ الْمُهَيَّبُ وَالنِّزَارُ فَصَلِّ لِلرَّبِّ الْعَبْدُ
 بهاست و بازگشت او در آنچه بهوسه دوزخ و آتش باشد
 يَلْبَسُ النَّاعِمَاتِ وَأَكْلُ الطَّيِّبَاتِ وَمُعَانِقَةُ السُّخْرِيَّاتِ وَالْقَمَرُ
 بهوشیدن حاسه نرم و طعم حاسه با میزه و در بر گرفتن عزیز و یاران و ماه و آفتاب
 بِاللَّذَاتِ وَالشُّهُورِ لَكِنَّ الْعَبْدَ يَطْهَرُ بِعَلَامَةِ الْقَبُولِ لِلْحَقِّ
 لذت و آرزوست لیکن عید بظواهر شدن تقاضا میخورد قبول امر بدستگرا
 وَتَكْفِيرُ الذُّنُوبِ وَالنَّحْيَاتِ وَتَبْدِيلُ السُّبْحَاتِ بِالْحَسَنَاتِ
 و کفارت گناهها و خطا و بدل کردن بدستگرا به نیکها
 وَالْبَشَارَةُ بِإِتْفَاعِ الدَّرَجَاتِ وَالخَلْعُ وَالطَّرْفُ وَالْمِهَاتُ وَ
 و بشارت دادن به بنده در هر حال و خلع و اطراف و مِهات و
 الْكِرَامَاتُ وَالنُّشْرُوحُ الصِّدْقُ وَالْإِيمَانُ وَسُكُونُ الْقَلْبِ بِقُوَّةِ
 کرامتها و کشادن سینها بنور ایمان و آرام کردن دل بعبودت

العلم الاقارن
 السعدون اراكان
 كسب الشفاء
 علم النبوة
 للنفوس
 النبوة بالكسب
 كطبيبات هورن
 علم الفقه
 ما رطلت و
 كويند بهر نزار
 ۵۶۴
 انجمن
 سبب
 ۵۶۴
 كسب الشفاء
 فقه
 ۵۶۴

الْبِقَيْنِ وَمَا ظَهَرَ عَلَيْهِ مِنَ الْعَلَامَاتِ وَانْفِجَارِ بُحُورِ الْعُلُومِ
بِقَيْن: دوجو کو ظاہر شدہ جہان دل از لاشا نامے دکشا وہ شکران در باہت علوم
مِنَ الْقَلْبِ عَلَى الْأَلْسِنَةِ وَأَنْوَاعِ الْحُكْمِ وَالْفَصَاحَةِ وَالْبَلَاغَةِ
از دل بر زبانها دکشا رنگ حکمت و فصاحت و بلاغت
كَأَنِّي لَأَنْ رَجُلًا دَخَلَ عَلَيَّ كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ وَرَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
جہا کو گفتہ شد کہ رو سے آرام بر سے گرم آمد دہر
فِي يَوْمٍ عِيدٍ وَهُوَ يَأْكُلُ الْخُبْزَ الْحَشَكَارَ فَقَالَ لَهُ الْيَوْمَ تَوَدُّ
کہہ روز عید و حال کہ او میخورد نان خشک پس گفت مراد او امروز روز
الْعِيدِ وَأَنْتَ تَأْكُلُ الْخُبْزَ الْحَشَكَارَ فَقَالَ الْيَوْمَ عِيدٌ لِمَنْ قَبْلَ
عید است و تو سے خوش نان خشک پس گفت امروز عید است مگرے را کہ
صَوْمِنَا وَشَكَرْنَا سَعْيَهُ وَغَفَرَ ذَنْبَهُ الْيَوْمَ لَنَا عِيدٌ وَغَدًا لَنَا عِيدٌ
روزہ او و شکر آمد سستی او و آمرزیدہ شدن او امروز مرا عید است و فردا مرا عید است
وَكَلَّ يَوْمٍ لَا نَعْبُدُ اللَّهَ فِيهِ فَهُوَ لَنَا عِيدٌ فَيَنْبَغِي لِكُلِّ عَاقِلٍ أَنْ
دہر روز کہ من ہا کہیم خدا پیشتر از روز پس آن عید است پس سزاوار است ہر مرد دانہ را کہ
يَتْرَكَ النَّظَرَ إِلَى الظَّاهِرِ وَلَا يَتَّقِيْدَهُ بَلْ يَكُونُ نَظْرُهُ فِي يَوْمِ الْعِيدِ
بگذارد نظر کردن را بسوئے ظاہر و متقد نشود بدان بلکہ باطن نظر او در روز عید
نَظْرَ التَّفَكُّرِ وَالْإِعْتِبَارِ فَيُشْبِهُ الْعِيدَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَلَمَّا كَرِهَ
نظر تفکر و عبرت پس مشا بہ کند روز عید را بروز قیامت پس باو کہ روز عید
الضُّوْرَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عِنْدَ سَمَاعِ صَوْتِ بوقِ السُّلْطَانِ لَيْلَةَ
صور روز قیامت را روز نشینان آوردن نامے بادشاہ در شب
الْعِيدِ وَلَا ذَابَاتِ النَّاسِ لَيْلَةَ الْعِيدِ وَرَقْدٌ وَامْتِنَانٌ لِعِيدِهِمْ
عید دہر گاہ شب کند مردم در شب عید و غمزد و نرد و آنجا کہ امید دارند عید خود را
مَتَاهِلِينَ لَهُ فَيَذَرُونَ الرِّقْدَ بَيْنَ النَّفْعَيْنِ وَلَا ذَارِيَ النَّاسِ
استعداد گفتہ مراد او پس باو گفت غمزدن میان دو نفعہ او تو کجک عید مردم را
صَبِيحَةَ يَوْمِ الْعِيدِ وَقَدْ خَرَجُوا مِنْ قُصُورِهِمْ وَيَوْمَهُمْ خُتْلَفِي
در صبح روز عید کہ بر آمدند از کوشکھا سے خود و خانہ آسے خود مختلف
الْأَحْوَالِ مُتَفَاوِتِ اللَّيَاسِ وَالْأَلْوَانِ كُلِّ ذِي زِيٍّ وَحَلِيَّةٍ وَطَلَّةٍ
الاحوال و متفاوتت اللباس و الالوان ہر کس لباس و زینت خود بپوشد بہ
مِنْهُمْ مُسْرُورٌ وَأَهْلُ الْعَصِيَةِ مَغْمُورٌ وَالْمُنْقِي رَاكِبٌ وَالْمَجْرِمُ
از ایشان خوش است و اہل عصیت غمناک بہریم کار سوار است و مجرم

۵
 ۴
 ۳
 ۲
 ۱
 ۱۲
 ۱۱
 ۱۰
 ۹
 ۸
 ۷
 ۶
 ۵
 ۴
 ۳
 ۲
 ۱

الفردیہ سے تازہ و تابان شدن ۱۳ اکتزا
 ۱۶۶۶ قال مولوی عبدالحکیم سیالکوٹی

المشرك مُتَعَزِّزٌ وَمَكْبُوبٌ عَلَىٰ وَجْهِهِ مَسْحُوبٌ أَوْ مَأْسُومٌ كَمَا قَالَ
 عَزَّ مِنْ قَائِلٍ يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَىٰ الرَّحْمَنِ وَقَدْ آتَىٰ ذِكْرًا نَاطِقًا
 النجائب ولسوق البحر من المي اجهتم وردد ابي عطا شافا وازاه
 والعارف والبذل كل واحد في راحة وغنى عند ملكهم
 ومحبوبهم تحت ظل العرش عليهم الحلى والحلل وانوار الطامات
 والمعارف على وجوههم ظاهرة وهي نضرة ومشرقة وبين
 ايديهم موايد عليها انواع الاطعمة والاشربة والقواله
 حتى يقضى حساب الخلائق ثم يسيرون الى الجنة الى منازلهم
 التي أعد الله تعالى لهم وفيها ما تشبهه الانفس ولكن
 الاعين مما لا عين رأت ولا اذن سمعت ولا خطر على قلب
 بشر قال الله تعالى فلا تعلم نفس ما أخفى لهم من قرة اعين
 جن بما كانوا يعملون واما الراغب في الدنيا في نياحة وبكاء
 وعناء مسدود عما فيه القوم من النعم بدياه وشتا والحر
 والشيئات وتخلطه في طاعة ربه وهو يرى مكانه في الجنة
 فلا يصل اليه حتى يخرج مما عليه من الحقوق والكافر ينادي
 بسيرته بسيرة او ما اكله برأيه اذا اخرج من الجنة

مشرك
 عزم
 شعر
 شعر
 و عارف
 و محبوب
 و معرفت
 ايديهم
 تا نام
 التي
 الاعين
 جن
 وعناء
 والشيئات
 فلا يصل
 بسيرته

وَقِيلَ اقْسِمُ بِاللَّهِ يَا فِجَارِ التَّاقَةِ مِنَ الصَّخْرَةِ لَصَالِحٍ عَلَيْكَ السَّلَامُ
وگفته شد سوگند باد که خدا اینها بگمانند بر ما داده از سنگ مرصاح علیه السلام را
 وَقِيلَ اقْسِمُ بِاللَّهِ تَعَالَى يَا فِجَارِ الْمَاءِ مِنَ الْحَرِّ بَعْضًا مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ
وگفته شد سوگند باد که خدا اینها بگمانند بر ما داده از سنگ نوح علیه السلام را
 وَقِيلَ اقْسِمُ بِاللَّهِ تَعَالَى يَا فِجَارِ الْمَاءِ مِنْ عَيْنِونِ الْعُصَاةِ وَقِيلَ اقْسِمُ
وگفته شد سوگند باد که خدا اینها بگمانند بر ما داده از چشمهای کفار و گناهکاران و گفته شد سوگند
 اللَّهُ تَعَالَى يَا فِجَارِ الْمَعْرِفَةِ مِنَ الْقَلْبِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى أَوْ مَنْ كَانَ
وگفته شد سوگند باد که خدا اینها بگمانند بر ما داده از دل چنانچه از سوگند اینها را بگمانند
 مَيْتًا فَأَجْبَنَاهُ بِعَيْنِي بِالْإِيمَانِ وَالْمَعْرِفَةِ وَابْتِغَاءِ قَوْلِهِ تَعَالَى أُولَئِكَ
مرده پس زنده گردانیدم و در اینها ایمان و معرفت و اینهمه فرمود خدا اینها و سوگند اینها
 عَشْرَ رُؤْيَى جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ وَالْفَجْرِ وَ
ده روز روایت کرد جابر بن عبد الله رضی عن النبوی ص که فرمود
 لَيْلًا عَشْرَ رُؤْيَى عَشْرَ الْأَشْجَى وَقَالَ ابْنُ الزُّبَيْرِ وَابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ عَنْهَا
شبها ده روز روایت کرد عیسی و گفت ابن زبیر و ابن عباس رضی عنهما
 عَشْرَ رُؤْيَى الْحَبَشَةِ وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ فِي رِوَايَةٍ أُخْرَى أَنَّهُ الْعَشْرُ الْأَوَّلُ
ده روز روایت کرد ابن عباس در روایت دیگری که آن ده روز آخر است
 مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ وَقَالَ لِمَجَاهِدٍ أَنَّهَا عَشْرُ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ وَذَلِكَ مِنْ
از ماه رمضان و گفت مجاهد که آنها عَشْرِ موسی است که زاده از سوی او شد و گفته
 ابْنُ الجَرِيرِ الطَّبْرِيُّ أَنَّهَا عَشْرُ آدَمَ الْمُحَرَّمِ قَوْلُهُ وَالشَّفْعُ وَالْوَشْرُ
ابن جریر طبرسی که آن عَشْرِ اول محرم است قول او شفیع و وشر
 قَالَ فَتَادَةُ وَالسُّدَى الشَّفْعُ كُلُّ اثْنَيْنِ وَالْوَشْرُ هُوَ اللَّهُ وَقِيلَ هِيَ
گفت تاده و السدی شفیع هر دو کجاست و در آن حدیث و گفته شد که شفیع
 آدَمَ وَحَوَّاءُ وَهُوَ قَوْلُ مُقَاتِلِ بْنِ دِيْنَارٍ أَنَّهُ كَانَ وَتَرَ الشَّفْعَ بِرُؤْيَى
آدم و حواست و آن قول مقاتل است و آن اینست که آدم و حواست بود و حواست پس حواست بود و حواست
 حَوَّاءَ وَقِيلَ الصَّلَاةُ مِنْهَا شَفْعٌ وَمِنْهَا وَتَرَ قَالَ الزَّبْيَعِيُّ بْنُ السَّرِيِّ
حواست بود و گفته شد که حواست کلمه از آن حدیث است و بعضی از آن فرمود که زبیر بن السری
 أَبُو الْعَالِيَةِ هِيَ صَلَاةُ الْمَغْرِبِ الشَّفْعُ فِيهَا رَكْعَتَانِ وَالْوَشْرُ
ابو العالیه که آن نماز مغرب است جهت در آن دو رکعت است و حواست
 الثَّلَاثَةُ وَقِيلَ هُوَ يَوْمُ النَّخْرِ لِأَنَّهُ الْعَاشِرُ وَالْوَشْرُ يَوْمُ الْعَرَفَةِ
وگفته شد که آن روز محرم است که آن ده است و حواست روز عرفه است

۲
 و گفته شد سوگند باد که خدا اینها بگمانند بر ما داده از سنگ مرصاح علیه السلام را
 و گفته شد سوگند باد که خدا اینها بگمانند بر ما داده از سنگ نوح علیه السلام را
 و گفته شد سوگند باد که خدا اینها بگمانند بر ما داده از چشمهای کفار و گناهکاران و گفته شد سوگند
 و گفته شد سوگند باد که خدا اینها بگمانند بر ما داده از دل چنانچه از سوگند اینها را بگمانند
 مرده پس زنده گردانیدم و در اینها ایمان و معرفت و اینهمه فرمود خدا اینها و سوگند اینها
 ده روز روایت کرد جابر بن عبد الله رضی عن النبوی ص که فرمود
 شبها ده روز روایت کرد عیسی و گفت ابن زبیر و ابن عباس رضی عنهما
 ده روز روایت کرد ابن عباس در روایت دیگری که آن ده روز آخر است
 از ماه رمضان و گفته مجاهد که آنها عَشْرِ موسی است که زاده از سوی او شد و گفته
 ابن جریر طبرسی که آن عَشْرِ اول محرم است قول او شفیع و وشر
 گفت تاده و السدی شفیع هر دو کجاست و در آن حدیث و گفته شد که شفیع
 آدم و حواست و آن قول مقاتل است و آن اینست که آدم و حواست بود و حواست پس حواست بود و حواست
 حواست بود و گفته شد که حواست کلمه از آن حدیث است و بعضی از آن فرمود که زبیر بن السری
 ابو العالیه که آن نماز مغرب است جهت در آن دو رکعت است و حواست

آية التاسع وقيل الثغم يومان بعد النحر والوتر اليوم الثالث
 قوله والبئس ليل اذا يسر يعني اذا ذهب وقيل اذا اظلم وقيل آتته
 ليله المزلفة خاصة وقيل يعني اذا سري فيه اهله لان السري
 وهو سري الليل وقوله وهل في ذلك قسم لذي حجر يعني لذي
 عقل وهو قول ابن عباس رض وقال الحسن وابو جبار لذي علم
 وقال محمد بن كعب لذي دين معناه ان في ذلك قسم لذي حجر
 وهل ههنا في موضع ان ومعنى قوله عز وجل والفجر وكيا ائمة
 وخودب الفجر وخودب كيا العشر الى اخر القسم وكذلك فيما
 شكلك ذلك لقوله والشمس وضحاها والسماء والطارق و
 السماء ذات البروج وغيرها فصل فيما ورد في عشر ذي
 الحجة من كرامات الانبياء وما نقل في ذلك من الاخبار و
 الاثار وفضائل الانبياء اخبرنا الشيخ ابو البركات قال اننا
 الشيخ الحافظ ابو بكر احمد بن علي الثابت الخطيب قال اننا اخبرنا
 بن احمد بن ذوقن قال اننا اخبرنا بن عبد الله الشافعي قال
 اننا اخبرنا بن عبد الله بن عبد الرحمن بجلي قال اننا اخبرنا
 بن احمد بن محمد بن عبد الله بن عبد الرحمن بجلي

در تاليك
 تمام طاق
 كردن ده
 تقمين زده
 كسان
 تاسا
 ٥٥
 جبار
 خرد
 كسي از جبار
 تمام
 جبار

در ذکر روز و روز حسن و کن روز حج البیت و خبر او مارا شیخ ابو

۵۹۲

کذا في الصراح بن عبد بن

وَيَوْمَ عَرَفَةَ وَيَوْمَ النُّجُومِ وَهُوَ يَوْمُ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ وَأَخْبَرَنَا الشَّيْخُ أَبُو

البركات عن الفضل بن محمد عن أحمد بن علي الحافظ بإسناده

عن أبي سعيد الخدري رضي عن النبي صلى الله عليه وآله قال سيدنا

شهر رمضان وأكبرها حرمة ذوالحجة وأخبرنا الشيخ أبو البركات

عن الفضل بن محمد القصار الأصفهاني قال أنبا أبو سعيد حسن

بن علي بن سهدان قال أخبرنا عبد الله بن محمد وراق قال أخبرنا

أبو بكر البرزقي قال أخبرنا أبو كامل الفضل بن حسين خذري

قال أنبا أبو عاصم بن هلال عن أيوب عن أبي الزبير عن جابر رضي

عن النبي صلى الله عليه وآله قال أفضل أيام الدنيا أيام عشر ذي الحجة

قيل ولا مثلها في سبيل الله قال ولا مثلها في سبيل الله إلا رجل

عفر وجهه في التراب وأخبرنا الشيخ أبو البركات عن القاضي

أبو الطاهر هناد بن إبراهيم البخاري الشافعي بإسناده عن عطاء

بن أبي رباح قال سمعت عائشة رضي قالت كان علي عهد رسول الله

صلى الله عليه وآله رجل يحب السماء يعني الغنم وكان إذا هلك ذبيحة

أصبح صائما فأتصل الحديث برسول الله صلى الله عليه وآله قال فأخبرني

صلى الله عليه وآله

فَقَالَ لَهُ مَا جِئَكَ لِيَصِيْبَ هِدْيَةَ الْيَاقُوْبِ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّهَا أَيَّامٌ مَشَاءُ وَإِنَّهَا لَأَجْمَلُهَا
این روزها است که هر کس که در این روزها سوار شود و در راه بیفتد یا رسول الله در این روزها سوار شود و در راه بیفتد
أَنْ تَكُنْ كَمَا أَنَّ اللَّهَ فَرَضَ عَلَيْهِمْ أَنْ يَكُنْ بِكَ بِعَدْوِ كُلِّ يَوْمٍ تَصُومُهُ عَشْرًا بِأَنْ تَقِيَهُ
که هر کس که در این روزها سوار شود و در راه بیفتد یا رسول الله در این روزها سوار شود و در راه بیفتد
وَيُحَالِفُ بِذَلِكَ نَهْدَهَا وَمِائَةٌ فَرَسٍ يُجَلُّ عَلَيْهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَإِذَا كَانَ يَوْمَ النَّهْدِ
و صدقه که هر کس که در این روزها سوار شود و در راه بیفتد یا رسول الله در این روزها سوار شود و در راه بیفتد
فَكَانَ عَشْرُ رَقَبَةٍ وَالْفُ بَدْنَةٌ وَالْفُ فَرَسٌ يُجَلُّ عَلَيْهَا فِي سَبِيلِ
بسی مرتبه است ثواب از ادوی هزار شده و هزار شتر و هزار اسب که سوار می کرده شود بر آن در راه
اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَإِذَا كَانَ يَوْمَ مَعْرِفَةِ قَلْبِكَ عَشْرُ
صدقه که هر کس که در این روزها سوار شود و در راه بیفتد یا رسول الله در این روزها سوار شود و در راه بیفتد
الرَّقَبَةِ وَالْفُ بَدْنَةٌ تَهْدِيهَا وَالْفُ فَرَسٌ يُجَلُّ عَلَيْهَا فِي سَبِيلِ
دو هزار برده و دو هزار شتر که هر کس که در این روزها سوار شود و در راه بیفتد یا رسول الله در این روزها سوار شود و در راه بیفتد
اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَصِيَامُ سَنَةٍ قَبْلَهَا وَسَنَةٌ بَعْدَهَا وَآخِرُهَا الشَّيْخُ
صدقه که هر کس که در این روزها سوار شود و در راه بیفتد یا رسول الله در این روزها سوار شود و در راه بیفتد
أَبُو الْبَرَكَاتِ بِإِسْنَادِهِ عَنْ سَعِيدِ بْنِ جَبْرِ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ
ابو البرکات که سناده از سعید بن جبیر از ابن عباس رضی
عَنْهُ قَالَ مَا مِنْ أَنْفَامِ الْعَمَلِ الصَّالِحِ فِيهَا أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مِنْهُ
که فرموده است هر عمل نیک در آن روز دو ستر باشد سوخته خداوند از عمل
فِي هَذِهِ الْأَيَّامِ يَعْنِي أَيَّامَ التَّشْرِيقِ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَكَيْفَ الْجِهَادُ
در این روزها یعنی روزهای تشریق گفتند ای رسول الله و چگونه جهاد
فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا أَرَأَيْتَ جَاهِلِيَّةً وَمَالَهُ فَاكُمُ بَرَجٌ مِنْ ذَلِكَ بَشِيرَةٍ
و صدقه خداوند است که هر کس که در این روزها سوار شود و در راه بیفتد یا رسول الله در این روزها سوار شود و در راه بیفتد
وَأَخْبَرَنَا الشَّيْخُ أَبُو الْبَرَكَاتِ عَنْ أَبِي بَكْرٍ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ تَائِبٍ
و خبر کرد ما را شیخ ابو البرکات از ابی بکر بن احمد بن علی بن تائب
الْحَافِظِ بِإِسْنَادِهِ عَنْ جَبْرِ بْنِ خَالِدِ بْنِ خَزَاعِمٍ عَنْ حَفْصَةَ رَضِيَ عَنْهَا
حافظ باسناده از جبیر بن خالد بن خزاعی از حفصه رضی عن
أَنَّهَا قَالَتْ كُنْتُ أَرَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتْرُكُ مِنْ صَوْمِ عَشْرِ ذِي الْحِجَّةِ
که هر کس که در این روزها سوار شود و در راه بیفتد یا رسول الله در این روزها سوار شود و در راه بیفتد
وَعَاشُورَاءُ وَثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ وَذَلِكَ تَمِينَ قَبْلَ الْغَدَاةِ وَخَيْرٌ
و عاشورا و شش روز از هر ماه و دو رکعت بسبب از زمین آباد و جز اولها

این روزها است که هر کس که در این روزها سوار شود و در راه بیفتد یا رسول الله در این روزها سوار شود و در راه بیفتد
 صدقه که هر کس که در این روزها سوار شود و در راه بیفتد یا رسول الله در این روزها سوار شود و در راه بیفتد
 دو هزار برده و دو هزار شتر که هر کس که در این روزها سوار شود و در راه بیفتد یا رسول الله در این روزها سوار شود و در راه بیفتد
 صدقه که هر کس که در این روزها سوار شود و در راه بیفتد یا رسول الله در این روزها سوار شود و در راه بیفتد
 ابو البرکات که سناده از سعید بن جبیر از ابن عباس رضی
 که فرموده است هر عمل نیک در آن روز دو ستر باشد سوخته خداوند از عمل
 در این روزها یعنی روزهای تشریق گفتند ای رسول الله و چگونه جهاد
 و صدقه خداوند است که هر کس که در این روزها سوار شود و در راه بیفتد یا رسول الله در این روزها سوار شود و در راه بیفتد
 و خبر کرد ما را شیخ ابو البرکات از ابی بکر بن احمد بن علی بن تائب
 حافظ باسناده از جبیر بن خالد بن خزاعی از حفصه رضی عن
 که هر کس که در این روزها سوار شود و در راه بیفتد یا رسول الله در این روزها سوار شود و در راه بیفتد
 و عاشورا و شش روز از هر ماه و دو رکعت بسبب از زمین آباد و جز اولها

۵۹۳

اصحیح

لے

رسال شریف

عقبتی سولہ

اذا اسرولم

یضم حوائج

الاسام

نصیرت

دعوت

عقبتی

کالمقصد

بامراد

۵۹۶

نسخ

اس

الفرق

نسخ

نسخ

نسخ

نسخ

مِنْ لَيْلِي الْعَشْرِ حَلَهُ اللَّهُ تَعَالَى الْفِرْدَوْسَ الْأَعْلَى وَتَحَاثَرَهُ كَلْبُ الشَّيْطَانِ

از شبہائے دہرہ زود کرد خدا سے تعالیٰ اور اور بہشت برین و در کرد او سے کلب شیطان

وَقِيلَ لَهُ اسْتَأْذِنِ الْعَمَلُ فَإِذَا كَانَ يَوْمَ مَعْرِفَةٍ وَصَامَ مِنْهَا رَهَاءً وَصَلَّى لَيْلِهَا وَدَعَا بِهَذَا الدُّعَاءِ وَكَثُرَ النَّصْرُ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ

وگفته شود و دعا را از سر گیر عمل را ایس هر گاہ کہ باشد روز معرفت و روزہ داشت روز او را و

تَعَالَى يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى يَا مَلَكُتِي لَا شَهَادَةَ لِي إِلَّا شَهَادَةُ أَنْتِي قَدْ عَفَرْتُ لَهٗ وَ

تعالیٰ بگوید خدا سے تعالیٰ ای فرشتگان من کو ایسے دہید کہ ہر گاہ کہ من بخشد م مراد او

أَشْرَكَتُ بِالْحَمَائِمِ إِلَى بَيْتِ اللَّهِ قَالَ فَسُتَبَشِّرُ الْمَلَائِكَةَ بِمَا لَعَطُ

شریک کردم او را با حایمان ہوسے بیت اللہ فرمود پس بشارت میدہد فرشتگان بچہ

اللَّهُ تَعَالَى ذَلِكَ لِعِبْدِ الْمُؤْمِنِينَ بِصَلَاتِهِ وَدُعَائِهِ وَفَضْلِ

خدا سے تعالیٰ این بندہ مؤمن را بخاند او و دعا سے او فضل

وَالْعَشْرِ وَالْحَمَةِ أَنْبِيَاءَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ الْأَوَّلِ عَشْرًا دَرَعًا وَكُونُوا

و دہرہ بہ ہر پیمبران ہست

لَمْ تَخْلُقْ اللَّهُ حَوَائِجَهَا السَّلَامُ مِنْ ضِلْعِهِ الْأَيْسَرِ الْقَصِيرِ وَهُوَ

ہر گاہ پدید کرد خدا سے تعالیٰ حوام را از استخوان چپکے بچہ خود در چایک

نَاظِرٌ وَقَدْ اسْتَقْبَلَ مِنْ سِنْتِهِ فَرَأَى حَوَائِجَهَا عِنْدَهُ فَقَالَ لَهَا

مخفم بود پس پدیدار گشت از خواب خود پس دید حوام را از پشت زود نمود پس گفت مراد او

مَنْ أَنْتِ قَالَتْ لَكَ فَأَرَادَ أَنْ يَمْسَهَا فَقِيلَ لَهُ لَا تَمْسَهَا حَتَّى

کہ آہستی تو گفت حوام ترا آہمیں اللہ کہ کرد کہ ساس کند او را پس گفت شد مراد اسام من

تُعْطِي مَهْرَهَا قَالَ لَهَا وَمَا مَهْرُهَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى هُوَ أَنْ تَصِلِي

بسے مراد گفت خدا چہیت مراد گفت خدا سے تعالیٰ آہست کہ درود گوئی

عَلَى نَبِيِّ الْخَيْرِ الزَّمَانِ شَرًّا فَبَدَأَ بِكَ مَهْرُهَا وَالشَّافِي عَشْرًا وَبَدَأَ بِكَ

بہترین آخر زمان وہ بدہشت مراد دوم عشرہ ابرہیم است

فَلَيْلِ الرَّحْمَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَبَدَأَ بِكَ لَيْلِي لَيْلِي

غلبہ الرحمن خدا سے تعالیٰ زود کرد او سے ابرہیم است

تَبَهُ بِكَلِمَتِ فَأَمَّهِنَّ وَهِيَ عَشْرٌ خِصَالٍ خَمْسٌ مِنْهَا فِي الرَّأْسِ الْفَرْقِ

بہرہ و کار و کلمات ہیں تمام کرد ابرہیم ان کلمات را و ان کلمات وہ حضرت زود کرد ان

وَقَصَّ الشَّارِبِ وَالسُّوَّكِ وَالْمَصْمُصَةِ وَالْأَسْتِغْنَانِ وَ

دوست کردن ہوسے بیروت و سوک کردن و آب دہن کردن و آب در پیچہ کردن و

از شبہائے دہرہ زود کرد خدا سے تعالیٰ اور اور بہشت برین و در کرد او سے کلب شیطان

بہترین آخر زمان وہ بدہشت مراد دوم عشرہ ابرہیم است

كَسْرٌ فِي الْبَدَنِ وَهِيَ تَقْلِيمُ الْأَطْفَارِ وَتَنْفُ الْأَبْطِينِ وَالْحَتَانِ
 ورجوع درین است و آن بریدن ناخست و کندن سوسه بطلماست و انعام همان
 وَخَلَقَ الْعَائِنَةَ وَتَخْلِيلُ الْأَصَابِعِ فَلَمَّا آتَمَّ لِأَبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 وقرائین سوز را و خال کردن و کشتن است پس هرگاه که نام کرد ابراهیم
 هَذِهِ الْخُصَالُ الْعَشْرَةُ أَرَمَهُ اللَّهُ تَعَالَى بِالْحَلَةِ قَوْلُهُ تَعَالَى
 مابین ده فصلت را بزرگ کرد و از خداست تعالی به علت بزرگ تعالی
 وَاتَّخَذَ اللَّهُ لِأَبْرَاهِيمَ خَلِيلًا وَالثَّالِثُ عَشْرُ شُعَيْبَ النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 وگرفت خدا تعالی ابراهیم خلیل و سیم عشره شعیب است
 قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ فَإِنْ آمَمْتُ هُنَّ فَمَنْ عِنْدَكَ وَهُوَ أَنَّهُ اجْرَه
 فرمود خدا تعالی اگر نام کرده بود ده سال را پس از جانب است احسانه آنجا است نزد
 مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ نَفْسَهُ عَشْرَ سِنِينَ فَكَانَ اجْرَهُ مَهْرًا لِنَبِيِّ
 هرست علیه السلام نفس خود را ده سال پس بود مزد او مابین دست
 شُعَيْبَ النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَقِيلَ لَنْ شُعَيْبًا عَلَيْهِ السَّلَامُ بَنِي
 شعیب بنی عم و گفته شد دست کر شعیب م بریت
 عَشْرَ سِنِينَ حَتَّى ذَهَبَ بَصْرُهُ فَرَدَّ اللَّهُ بَصْرَهُ عَلَيْهِ فَأَوْحَى اللَّهُ
 ده سال تا آنکه رفت بینای او پس باز داد خدا عظیم بینای او را پس او را
 تَعَالَى بِاللَّيْلِ بِأَشْعَبِ بْنِ كَنْتِ نَحَافُ التَّيْرَانِ فَقَدْ آمَنَّا مِنْهَا
 هرست او که ای شعیب اگر بود که حرف میگردد کسی از تو را پس شعیب این کرد این
 وَلَنْ كُنْتَ تَرِيدُ الْجَنَانَ فَقَدْ وَهَيْتُ لَكَ وَلَنْ كُنْتَ تَطْلُبُ
 و اگر بود که تو میخواستی بهشت را پس بر آنچه دادم ترا و اگر بود که تو طلب میکنی
 الرِّضْوَانَ فَقَدْ أَعْطَيْتُكَ فَقَالَ يَا جِبْرَائِيلُ لَيْسَ بِي كِبَارٌ فِي حَبِيبِ
 رضوان را پس الهه دادم ترا پس گفت ای جبرائیل نیست کبر من از روست و دوستی
 الْجَنَانَ وَلَا خَوْفًا مِنَ التَّيْرَانِ وَلَكِنْ شَوْقًا إِلَى الْفَاءِ الرَّحْمَنِ فَقَالَ
 بهشت و نه از روست خوف از آتش و لیکن آرزوست به سوی دیوار خدا و جبرائیل
 اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لِأَنَّ حَقَّكَ فَانْكَ ثُمَّ أَنْكَ ثُمَّ عَوْضُ لِي كَأَنَّهُ
 خدا عظیم عزوجل اکنون سزاوار است کبر ترا پس برگرد پس بستر که عوض دادم ترا
 وَهُوَ أَنْ جَعَلَ اللَّهُ نَبِيَّهُ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ خَادِمًا لَهُ عَشْرَ سِنِينَ
 و آن هرل نیست که خدا عظیم بنی خود موسی را خادم مراد او ده سال
 جُزْءًا لِمَا كَانَ مِنْ كِبَارِهِ عَلَى حَبِيبِهِ سَوِيًّا فَذَا ذُخْرُهُ عِنْدَهُ
 از نصیب مراد او آن هرست که او داد ترا و بر حبیبت تعالی بنی خود که ذخیره کرد که است بر او از روست

درین حدیث است که هرگاه که نام کرد ابراهیم
 و شعیب بنی عم
 و اگر بود که تو طلب میکنی رضوان را پس الهه دادم ترا
 و خدا عظیم عزوجل اکنون سزاوار است کبر ترا پس برگرد پس بستر که عوض دادم ترا
 و آن هرل نیست که خدا عظیم بنی خود موسی را خادم مراد او ده سال

العشرة الزمّة الله تعالى بعشر كرامات البركة في شهره والزيادة
 دہرہ کرے کنڈ اور اذنیہو جہ برزکے کے برکت در عمر او و دم و کوفہ
 فی ماله والحفظ لعیالہ والتکفیر لسیئاتہ والضعیف حسانہ
 در مال او و سیم ہمائے در عیال او و کفار و کفر دہد مہائے او را و دو چند کردن دیگر ہائے او را
 والنسہل لکرامتہ والظیاء لظلماتہ والتقیل لہزائمہ و
 و آسان کردن بر سختی امرت او را و سوسن کردن بر ظلمات او را و گران کردن بر سہلان او را و
 التیاض من درکاتہ والضعف علی ذریجاتہ و من تصدق فیہ
 طلوس وادون از درکات او را و بالا بردن بر درجات او در هر صدقہ او و درین
 ہذہ الايام العشر تصدق علی مشکن ذکا ثم تصدق علی
 روز ہائے دہہ ہر سکنین ہر گوئی صدقہ کر
 انبیائہ ورسلہ و من عاد فیہا مریضا فکانما عاد اولیاء
 و پیمبران خود و رسولان خود و سکنی عیادت کرد درین روز در مرضی را پس گو یا کہ عیادت کرد
 اللہ و بدل لایہ و من شیع جنازہ فکانما شیع جنازہ شہید کبیر
 خدا و اہد الان او را و ہر کہ لیسہ دے کہ جنازہ را پس گو یا کہ لیسہ دے کہ جنازہ ہمہ انرا
 و من کسا مؤمنا کساء اللہ تعالی من حللہ و من لطف فیہا یتیم
 و کلبہ یوسف پند بر بند را یوسف خدا و اورا خدا تعالی از ملہائے خود و ہر کہ لطف کرد در روز و کلبہ یوسف
 لطف اللہ تعالی بہ فی القیامۃ تحت ظل عرشہ و من حضر
 لطف کند خدا یتیم او را در قیامت زیر سایہ عرش خود و ہر کہ حاضر شد
 مجلسا من مجالس العلم فکانما حضر مجلس انبیاء اللہ ورسلہ
 در مجلسی از مجلس ہائے علم گو یا کہ حاضر شد مجلس انبیا را و رسولان را
 وقال قہب بن مہبہ ان الذر علیہ السلام لنا اھبط الی
 و گفت وہب بن مہبہ خدا کہ آدم ہم ہر گاہ فسقہ دو آوردہ شد بر
 الارض یحاک علی ذنبہ سنۃ انا ہم نرا و حی اللہ الیہ فی البیوت الشایعہ
 زمین جزایت بر کن و خود شش روز بہتر دمی کہ خدا یتیم لیبوی او روز ہفتہ
 و هو مخزون کظیم منکر رأسہ بالدم ما ہذا الجھد الذی یلک
 در حالیکہ از عکین بود و اندوہ ناک و سر گندہ کہ ای آدم بہت این شغفہ کہ بہشت
 فقال الیٰ الہی عظمت مصیبتی و اعطت فی خطیبتی وضرا
 پس گفت خدا یا الہی عظمت مصیبت من و کرد کردن ست بہن کنان من و خطیبت
 فی دار الہوان بعد الکرامۃ و فی دار الشقاۃ بعد السعادۃ
 در سہرہ خوار شد بعد برکت دور سعائے شقاوت بعد سعادت

۴
 در روز دہم از عکین بود و اندوہ ناک و سر گندہ کہ ای آدم بہت این شغفہ کہ بہشت
 پس گفت خدا یا الہی عظمت مصیبت من و کرد کردن ست بہن کنان من و خطیبت
 فی دار الہوان بعد الکرامۃ و فی دار الشقاۃ بعد السعادۃ
 در سہرہ خوار شد بعد برکت دور سعائے شقاوت بعد سعادت

لا بد من بعض کلمات این ۱۱ منتخب کلمات ۴۰
تجدید از کشتن این سخن آگوش و قلموس

و في دار الموت والفتن بعد الخلد والبقا فكيف لا يكون

در سردای موت و فتن بعد خلد یعنی طشکے ایتا پس چرا انکریم برین ان خود

فاوحى الله تعالى اليك يا ادم انك ارضطنتك لنفسك ارضطفتك

پس وحی کرد خدا بر تو ای آدم که تو زمین را بر خودت و بر خودت زمین را

على خلقى وخصصتك بكرامتى والقيت عليك محبتى اما

بر خلق خود و خاص کردم ترا بکرامت خود و بر تو محبت خود اما

خلقتك بيدي واستحدثت لك ملائكتي التي تكن في جحيم

ساختم ترا بپای خود و مستحدث کردم ترا ملائکه که در جحیم خواهند بود

كرا متي و منتهى رحمتي فعصيت امرى و نسيت عهدى فكيف

چرا منتهی رحمت من پس چرا منتهی کردی امر مرا و فراموش کردی عهد مرا پس

نسيت رحمتي و نعمتي فوعزني و جعلاني لو ملاء لارض

فراموش کردی رحمت مرا و نعمت مرا پس سوگند شد مرا بعبادت و بجال خود اگر بر کرده نشود

رجاء كلهم مثلك يعبدوني ويستجوني الليل والنهار لا يفرقون

امید مردم که همه ایشان مانند شما عبادت کنند مرا و استجوبند مرا شب و روز و روزگاری

عن عبادتي طرفة عين ثم انهم عصوني لانزلتهم منازل

از عبادت من یک چشم زدن پس ایشان سجده را نخواستند مرا هرگز و در آرزوی منزل

العاصين قال فبكي عند ذلك فلما ثمانية عا و على جبل العند

گناهکاران گفتند که پس گریست آدم و نزد یک این کلام شد صد سال بگریه

تجرى دموعه في اودية جبالها فنبئت من تلك الدموع انجاء

سیرت اشکهاست او در نهانست که بها پس روید ازین اشک در حتماست

كلمته فقال له جبرئيل عليه السلام اذ هب لي يبت الله الحرام

و مشهور است گفت خدا و جبرئیل علیه السلام ای ایست خدا الحرام

واضرب حتى تدخل ايام العشر ثم تب الى الله لعله يرحم ضعفك

و بیهوش تا آنکه آید روزی و در هر روز بزن تا آنکه برسی به خدا شاید که رحمت کند بر ضعف تو

فمضى فكان يخطو خطوة فكان موضع قدمه عمران وما

پس رفت و بود که بپزد گام را پس گشت جای هر دو پای او عمارت و

بينهما مفاوز و قيل كان بين قدميه ثلاثة فراسخ حتى انة

میان هر دو پای او سه فرسنگ شد و در میان هر دو پای او سه فرسنگ تا آنکه آمد

اليث فطاف بالبيت استنوعا كما ملا و بكاحي حاض في دموع

تا آنکه رسید را پس طواف کرد کعبه را استنوعا کامل و بگریست تا آنکه در دشت در اشکهاست

لانه کعبه را پس طواف کرد کعبه را استنوعا کامل و بگریست تا آنکه در دشت در اشکهاست

إِلَىٰ رُكْبَتَيْهِ وَجَرَّتْ عَلَى الْأَرْضِ فَقَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ
 تا از آنکه خود در آن بطور بر زمین پس گفت بپروردگارا که یا و سبوح تر
وَجَلَّتْ عَمَلٌ سُوءٌ وَظَلَمْتُ نَفْسِي فَأَغْفِرْ لِي وَأَنْتَ خَيْرُ
 و دور سیکویم ترا کردم بدست ما و ظلم کردم بر نفس خود پس یا پروردگارا تو سبوحترین
الْغُفْرِينَ وَأَنْتَ أَحْسَنُ الرَّحِيمِينَ فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِ يَا أَدَمُ
 آدم را گویا ای آدم کن بر من در آن بهترین رحم کنندگان پس وحی کرد خدا انبیا بیوی او را
قَدْ كَرِهْتُ لَكَ ضَعْفَكَ وَعَفَرْتُ ذَنْبَكَ وَقَبَلْتُ تَوْبَتَكَ فَذَلِكَ
 بر این که من کرم ضعیف ترا و بچشمم گناه ترا دیدم و توبه ترا پس ایست
قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ فَتَلَفَىٰ أَدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ فَوَجَدَ
 قول خدا است پس گفت آدم از پروردگارش کلمات را پس توبه نمود و او را پس ایست
أَدَمُ مِنْ رِبَّكَ أَنْتَ الْعَشِيرُ الثَّوْبَةُ وَكَذَلِكَ الْمُؤْمِنُ الَّذِي عَصَىٰ
 آدم از پروردگارش در آن ایست و او بهترین مومنان که پشیمانان کرد
رَبَّهُ وَاتَّبَعَهُ هُوَ فِي مَعْصِيَةِ مَوْلَاهُ إِذَا تَابَ وَأَنَابَ وَانْقَادَ
 پروردگارش را و او را پیروی کرد پس او را صاحب خود را گناه گویا کرد و بازگشت نمود و در
طَاعَةِ اللَّهِ فِي هَذِهِ الْأَيَّامِ يَفْضُلُ اللَّهُ عَلَيْهِ بِالرَّحْمَةِ وَالْقُرْآنِ
 اطاعت خدا را در این روزها هر فضیلت میکند خدا پیش بر او رحمت و قرآن
قَدْ نَدَىٰ السَّيِّئَاتِ بِالْحَسَنَاتِ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ فَصَلِّ وَقَدْ أَقْبَمَ
 و پند کرد بدین بدیها را با نیکیها رحمت خود و تحقیق سوره را بگوید
اللَّهُ تَعَالَىٰ بِالْفَرَجِ وَإِيَّاكَ عَشْرًا وَاشْفَعُ وَالْوَيْلُ لِمَنْ لَا يَسْتَعِينُ
 خدا را بخیر و دشمنی بدین و صیحت و طاق الله و شکر و شکر در آن
قَوْلُهُ إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ وَهِيَ ثَمَانُ نَاطِرٍ عَلَىٰ حَسْرَتِهِمْ قِيَامَ
 قول او این است که ای صاحب نظر و او را در روز قیامت برین روز است پس بر سینه
الْعَبْدِ فِي أَوَّلِ مَوْقِفٍ مِنْهَا مِنَ الْإِيمَانِ بِاللَّهِ فَإِنْ كَانَ مُؤْمِنًا
 بنده در اول در موقفین ما است از ایمان بخدا پس اگر باشد مومنان
فَيُحْيِيهِ وَلَا تَقْدِرُ فِي الْآثَرِ ثُمَّ جَاؤُا لِالثَّانِي يُسْأَلُ عَنِ الْوَضُوءِ وَالْغُسْلِ
 پس ایستگار شد از زمین او را در روز قیامت که گفت بیوی او بی سینه خود را و وضو و غسل
فَإِنْ قَصَرَ فِيهَا تَرَدَّى فِي النَّارِ وَإِنْ أَكْمَلَ رُكُوعَهَا وَسُجُودَهَا فَجَاءَ ثَمَرُهُ
 پس اگر کوتاهی کرد در نماز او را در روز قیامت او را در سجود او را پس ایست ایست
جَاؤُا لِالثَّالِثِ يُسْأَلُ عَنِ الزَّكَاةِ فَإِنْ كَانَ قَدْ آذَاهَا فَجَاءَ ثَمَرُ جَارِ
 که گفت بیوی او را در روز قیامت او را در روز قیامت او را در روز قیامت او را در روز قیامت

۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰

الَّتِي تَرَابَعُ قَيْسَالِ عَنِ الصِّيَامِ فَاِنْ كَمَلَ صِيَامُهُ بِمَا تَرَجَاهُ لِذَلِكَ النَّاسِ
قَيْسَالِ عَنِ الْجَزَعِ وَالْعُمْرَةِ فَاِذَا كَانَ آتَاهُمَا بِمَا تَرَجَاهُ لِذَلِكَ النَّاسِ
عَنِ الْاَمَانَةِ فَاِنْ كَرِهَتْ فِيهَا فَيَجَازِلُ لِي التَّابِعِ قَيْسَالِ عَنِ
الْغَيْبَةِ وَالنِّيمَةِ وَالْبُهْتَانِ فَاِنْ كَرِهَتْ اغْتَابَ فَيَجَازِلُ لِي
التَّاسِعُ قَيْسَالِ عَنِ اَكْلِ الْحَرَامِ فَاِنْ لَمْ يَكُنْ اَكَلَ فَيَجَازِلُ لِي فِي النَّارِ
فصل في ذكر يوم التروية قال الله سبحانه وتعالى واذا زلزالنا
بالتحزاج ياتوك رجالا الآيات وهذه الآية في سورة الحج وهي من اعاجيب
سور القرآن العظيمة فان فيها مكيات ومدنيات وحضرنا وسفرنا و
ليلتنا ونهارنا وفيها ناسخ ومنسوخ فاما المكي فمن راس قلنا نابة
منها الى اخرها واما الايات المدنية فمن راس حمزة عشر الى راس
ثلثين واما الليلى منها فمن اولها الى راس خمس ايات واما النجارية
منها فمن راس خمس الى راس تسع واما الحضري فالى راس العشرين و
الذين يقابلون الائمة واما المنسوخ فثلاث ايات وما ارسلنا من
قبلك من رسول ولا نبي لم نبعث بقوله تعالى سقرتك فلا تنسى و

٤٥
 نيزه سخن بیخ
 حرکت آفاق
 نام آریشد
 ٤٤
 بهمان بالغرم
 دروغ بستن
 ٦٠٢
 مستحق
 عجب
 ٤٣
 در تنب
 از حق
 بنده
 بگریه

در ذکر روز ترویه گفت خدا س نامی و اعلام کرم مردم را
 و این آیه در سوره حج است و این سوره عجایب
 در وقت روز نازل شده در آن سورت ای که گفته کنند که قسم کرده شده است اما اگر در کتب اول شده باشد پس
 از آن سوره تا آخر آن و اما آیات مدنیه پس از سر تا زده آیت تا سر
 منسوب است این سوره بسو سه مرتبه سبب نزول این آیه از روز نازل شد و اما آیات ناسخ پس اول مد ای
 از این سورت رسول و نپی که نبعث بقوله تعالی سقرتك فلا تنسی و

فَخَبَّرْتَهُ فِي عَمْرٍ وَبِمَضِي عَلَيْهِ ثَلَاثَةُ أَعْوَامٍ لَا تَعْدُوا
 لَكَ هَذَا الْبَيْتُ أَنَّهُ لَمْ يَكُنْ وَمَا أَنَّهُ لَمْ يَكُنْ وَمَا أَنَّهُ لَمْ يَكُنْ
 الْحَدِيثُ قَالَ حَجَّتْنَا مَعَ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ فِي أَوَّلِ خِلَافَتِهِ
 فَدَخَلَ الْمَسْجِدَ حَتَّى وَقَفَتْ عِنْدَ الْحَجْرِ فَقَالَ لَكَ هَجْرٌ لَا تَضُرُّكَ
 لَا تَنْفَعُكَ وَكَوَلَا فِي رَأْيِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا قَبَّلْتَهُ
 فَقَالَ لَهُ عَلِيُّ بْنُ أَبِي تَالِبٍ هَذَا يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ قَاتَهُ لِيَضْرِبَ
 وَمَا نَفَعُكَ يَا ذَا نِعْمَةِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّكَ قَرَأْتَ الْقُرْآنَ وَعَلِمْتَ مَا فِيهِ
 لَمَا أَتَيْتَ عَلِيًّا فَقَالَ لَهُ عُمَرُ يَا أَبَا الْحَسَنِ وَمَا تَأْوِيلُهُ فِي
 كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَقَالَ قَوْلُهُ تَعَالَى قَدْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي
 آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتَ
 بِتَكْفُرٍ فَمَا أَتَوْا بِالْعُبُودِيَّةِ كَتَبَ الْقُرْآنَ فِي وَدْقٍ ثُمَّ دَعَا
 الْحَجْرَ فَأَقْرَأَهُ ذَلِكَ الْوَدْقَ فَهُوَ آمِنٌ وَاللَّهُ تَعَالَى عَلَى هَذَا
 الْمَكَانِ لَيَشْهَدُ لِمَنْ وَاقَاهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَقَالَ عُمَرُ يَا أَبَا الْحَسَنِ
 لَقَدْ جَعَلَ اللَّهُ بَيْنَ ظَهْرَيْكَ مِنَ الْعِلْمِ غَيْرَ قَلِيلٍ وَعَنْ أَبِي
 صَالِحٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الْحَاجُّ
 إِذَا صَلَّى مِنْ حَيْثُ كَانَ

۴
 در این کلام مراد از عمو او را در عمو او میگویند و در سه سال که مراد است رود
 پس در آمد مسجد تا استخاره نزد یک حجر اسود پس گفت که هرگز نبوده که در زبان کسی
 از لغت بیرون آید و اگر بیرون آید برستی دیده ام رسول الله ص را بوسه میداد و در این کلام
 پس گفت مراد از علی بن ابی طالب است امیر المؤمنین زیرا که این سنگ بر او
 در روز کربلا نهاده بود پس گفت مراد از عمو او است امیر المؤمنین و در این کلام مراد است
 کتاب خداست و در این کلام مراد است از قول خدا بقره و تبارک و تعالی بر او در کربلا ازین
 آدم از پشتهاست ایشان اولاد ایشان را که در ایشان از پشتها ایشان را میبینند
 بکنیم فلما اتوا بالعبودية کتب القرآن فی ودق ثم دعا الحجر فأقرأه ذلك الودق فهو آمن واليه تعلق على هذا
 سنگ را پس خواندند لهذا این صحیفه پس او امین خداست لهذا است بر این
 مکان ليشهد لمن واقاه يوم القيامة فقال عمر يا ابا الحسن
 تا که ایسه در کسی را که در کربلا است پس گفت عمر ای ابو الحسن
 لقد جعل الله بين ظهرك من العلم غير قليل وعن أبي
 هريره که در این کلام مراد است از عمو او است امیر المؤمنین و در این کلام مراد است
 صالح عن أبي هريرة رضي الله عنه ان النبي صلى الله عليه وسلم قال الحاج
 ای صلیح از ایسه هر چه در آن است

این کلام مراد از عمو او را در عمو او میگویند و در سه سال که مراد است رود
 پس در آمد مسجد تا استخاره نزد یک حجر اسود پس گفت که هرگز نبوده که در زبان کسی
 از لغت بیرون آید و اگر بیرون آید برستی دیده ام رسول الله ص را بوسه میداد و در این کلام
 پس گفت مراد از علی بن ابی طالب است امیر المؤمنین زیرا که این سنگ بر او
 در روز کربلا نهاده بود پس گفت مراد از عمو او است امیر المؤمنین و در این کلام مراد است
 کتاب خداست و در این کلام مراد است از قول خدا بقره و تبارک و تعالی بر او در کربلا ازین
 آدم از پشتهاست ایشان اولاد ایشان را که در ایشان از پشتها ایشان را میبینند
 بکنیم فلما اتوا بالعبودية کتب القرآن فی ودق ثم دعا الحجر فأقرأه ذلك الودق فهو آمن واليه تعلق على هذا
 سنگ را پس خواندند لهذا این صحیفه پس او امین خداست لهذا است بر این
 مکان ليشهد لمن واقاه يوم القيامة فقال عمر يا ابا الحسن
 تا که ایسه در کسی را که در کربلا است پس گفت عمر ای ابو الحسن
 لقد جعل الله بين ظهرك من العلم غير قليل وعن أبي
 هريره که در این کلام مراد است از عمو او است امیر المؤمنین و در این کلام مراد است
 صالح عن أبي هريرة رضي الله عنه ان النبي صلى الله عليه وسلم قال الحاج
 ای صلیح از ایسه هر چه در آن است

أَمَةٌ وَقَالَ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِيَدْخُلُ ثَلَاثَةٌ تُفَرِّدُ بِالْحَجَّةِ الْوَاحِدَةِ

الْحَجَّةُ الْمَوْصِيئُهَا وَالْمُنْفِيئُهَا وَالْحَاجُّ عَنْهُ وَالْيَهَادُ كَذَلِكَ وَ

عَنْ عَلِيِّ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ قَالَ كُنْتُ عَبْدًا لِأَبِي عَبْدِ الْقَاسِمِ بْنِ سَلَامٍ

سَنَةَ مِنْ السَّنَيْنِ فَلَمَّا صُرْتُ إِلَى الْمَوْقِفِ فَصُرْتُ إِلَى ذِكْرِ جِبِلِّ

الرَّحْمَةِ فَتَطَهَّرْتُ وَنَسِيتُ نَفْسِي عِنْدَهُ فَلَمَّا صُرْتُ إِلَى الْمَازِنِ

قَالَ لِي أَبُو عُبَيْدٍ لَوْ أَشْرَيْتَ لَنَا زَيْدًا وَعُمَرَ لَفَرَحْنَا بِمَا لَمْ يَسْتَأْذِنِ

فَتَدَا كُنْتُ أَلْفُ نَفْسَةٍ وَرَجَعْتُ عَوْدِي عَلَى بَدْوٍ إِلَى أَنْ دَأَمْتُ الْمَوْقِفَ

فَأَدَا أَلْفُ نَفْسَةٍ بِحَالِهَا فَخَذْتُهَا وَرَجَعْتُ وَكُنْتُ قَدْ صَادَفْتُكَ

الْوَادِي مَمْلُوءًا قَرْدَةً وَخَسَاوِيرَ وَغَيْرَ ذَلِكَ فَمَزَعْتُ مِنْهُ لَوْ لَرَأَيْتِي

رَجَعْتُ فَأَدَا لِي عَلَى مَا لَمْ يَحْتَجِ دَخَلْتُ عَلَى أَبِي عُبَيْدٍ فَمِيلَ الضَّمِيمِ

فَسَأَلَنِي عَنْ أَمْرِي فَأَخْبَرْتُهُ وَذَكَرْتُ لَهُ الْقَرْدَةَ وَالخَسَاوِيرَ فَقَالَ

تِلْكَ ذُنُوبُ بَنِي آدَمَ زَكُوهَا وَأَنْصَرَفُوا فَفَضَّلُوا وَخَلَفُوا لِي

تَسْمِيَةَ يَوْمِ التَّرْوِيَةِ وَالتَّرْوِيَةِ لِاسْمِ الْيَوْمِ الثَّامِنِ مِنْ شَهْرِ رَجَبِ

الْحَجَّةِ وَهِيَ الْيَوْمُ الَّذِي يَخْرُجُ النَّاسُ فِيهِ مِنْ مَكَّةَ إِلَى مِثَاقِ

رَجَبِ لِأَنَّ النَّاسَ يَتَوَدَّعُونَ مِنْ مَكَّةَ رَجْمَ وَالنَّوْبِيَةَ نَعْلَةً مِنْ

Handwritten marginal notes in Arabic script, including phrases like 'بسم الله الرحمن الرحيم', 'الحج والعمرة', and 'الوقوف'. The notes are written vertically along the left side of the page.

Handwritten marginal note on the right side of the page.

كَذَلِكَ نُفَصِّلُ لَكُمْ بِالْمَوْتِ ادْخَالَ الْجَنَّةِ بَعْدَ حِسَابٍ وَقَالَ
انکہ صغیر کرہوسے موت پر ادھر ادھر اوراد بہت ہے جس کا ہر ایک ایک نوبت
 بَعْضُهُمُ الْمُؤَذَّنُ حَاجِبٌ لِلَّهِ يُعْطَى بِكُلِّ إِذْنٍ ثَوَابَ لَفْ
یعنی اللہ شان سوز نمان دربان خدا سے تعالیٰ سے ہر ایک نوبت ہزار
 نَبِيِّ وَالْآيَامُ وَزِيْرُ اللَّهِ يُعْطَى بِكُلِّ صَلَوةٍ ثَوَابَ لَمِ مَسْجِدِ بِنِي
بچے و امام و زبیر خدا سے تعالیٰ سے ہر ایک نوبت ہزار ہزار صدقوں و
 الْعَالَمِ وَكُلُّ لُحْمٍ لُحْمٌ لِلَّهِ يُعْطَى بِكُلِّ حَيْثُ نُورًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَكُلُّ
عالم و کھانے سے تعالیٰ سے ہر ایک نوبت ہر حدیث کو روز قیامت و کھانے
 لَهُ عِبَادَةٌ أَلْفَ سَنَةٍ وَالْمُتَعَلِّمُونَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ هُمْ
امور و عبادت ہر سال و علم امور مذکور ان مردم و زنان ایشان
 خَدَمُ اللَّهِ فَمَا جَزَاؤُهُمْ إِلَّا الْجَنَّةُ وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَطْوَلُ النَّاسِ
خادمان خدا سے تعالیٰ سے ہر ایک نوبت ہر حدیث کو روز قیامت و کھانے
 أَغْنَاكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْتَاكَ الْمُؤَذَّنُونَ وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
انہوں کو روز قیامت کو دے گا ہر ایک نوبت ہر حدیث کو روز قیامت و کھانے
 مَنْ آذَنَ سَبْعَ سِنِينَ أَعْتَقَهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ بَعْدَ أَنْ يُحْسِنَ
ہر کو ان کو گفٹ ہفت سال آزاد کرے گا تعالیٰ اور انہوں نے ہر ایک نوبت ہر حدیث کو روز قیامت و کھانے
 نَبِيَّتَهُ وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَغْفِرُ اللَّهُ لِلْمُؤَذِّنِ مَدَّ صَوْتَهُ وَ
نبت خود را و فرمود ہے م ہر ایک نوبت ہر حدیث کو روز قیامت و کھانے
 يُصَدِّقُهُ كُلَّ مَا سَمِعَهُ مِنْ رَطْبٍ وَيَأْسِرُ وَأَمَّا الدَّعْوَةُ الرَّابِعَةُ
صدقات کی گنتی اور ہر چیز کو کہتے ہیں انہوں نے ہر ایک نوبت ہر حدیث کو روز قیامت و کھانے
 فَالدَّعْوَةُ لِإِبْرَاهِيمَ الْخَلِيلِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ وَإِذْ نَادَى فِي
ہیں خواندن ابراہیم خلیل علیہ السلام روز قیامت ہر ایک نوبت ہر حدیث کو روز قیامت و کھانے
 النَّاسِ بِالْحَجِّ الْآيَةُ وَقَدْ ذَكَرْنَا هَا فِي أَوَّلِ الْمَجْلِسِ مَجْلِسٍ فِي
مردم حج دیا کہ ہم آنا در اول مجلس ہر ایک نوبت ہر حدیث کو روز قیامت و کھانے
 فَضَائِلِهِ يَوْمَ عَرَفَةَ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَجَلَّ الْجَوْنُ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ
فضیلت اسے روز عرفہ فرمود خدا سے ہر ایک نوبت ہر حدیث کو روز قیامت و کھانے
 وَأَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نَبِيًّا وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا هَذِهِ الْآيَةُ
و تمام کر دیم بر تو نعمت خود دے اسے شکر یعنی ہر ایک نوبت ہر حدیث کو روز قیامت و کھانے
 نَزَلَتْ بِعَرَفَاتٍ ذُوْنَ سَائِرَاتٍ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ
فرمود خدا ہر نجات ہوں ہر آیات میں سورہ ذہب کہ آیتوں ہر ایک نوبت ہر حدیث کو روز قیامت و کھانے

۱۲ صحیح ابن عساکر
 ۱۳ صحیح ابن ماجہ
 ۱۴ صحیح ابن کثیر
 ۱۵ صحیح ابن ہشام
 ۱۶ صحیح ابن ابی شیبہ
 ۱۷ صحیح ابن خلیکان
 ۱۸ صحیح ابن کثیر
 ۱۹ صحیح ابن کثیر
 ۲۰ صحیح ابن کثیر
 ۲۱ صحیح ابن کثیر
 ۲۲ صحیح ابن کثیر
 ۲۳ صحیح ابن کثیر
 ۲۴ صحیح ابن کثیر
 ۲۵ صحیح ابن کثیر
 ۲۶ صحیح ابن کثیر
 ۲۷ صحیح ابن کثیر
 ۲۸ صحیح ابن کثیر
 ۲۹ صحیح ابن کثیر
 ۳۰ صحیح ابن کثیر

وَالْقُوَّةَ وَالزَّجْوَاعَ مِنَ الْكَلْبِ إِلَى مَنْ لَهُ الْكَلْبُ وَقِيلَ إِنَّ كَمَا
 الذَّيْنِ حَيْثُ رَدَّ الْحَجَّ إِلَى يَوْمٍ عَرَفَةَ لَا نَمُّ كَانُوا يَحْتَوْنَ كُلَّ سَنَةٍ
 فِي كُلِّ شَهْرٍ فَلَمَّا دَاخَلَ اللَّهُ وَقْتُ الْحَجِّ إِلَى الْمِيْقَاتِ وَجَعَلَهُ فَرِيضَةً
 أَنْزَلَ الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَالَّذِينَ عَلَىٰ دِينِهِمْ عَدَاةٌ لِّلَّهِ فِي
 الْقُرْآنِ مِنْهَا بِمَعْنَى الدُّنْيَا وَهُوَ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ
 آخَاهُ فِي دِينِ الْمَلَائِكَةِ يُعْنَى فِي دُنْيَاهُ وَعَادِيَةٌ وَسَبْرِيَّةٌ وَمِنْهَا
 الْحِسَابُ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ ذَلِكَ الَّذِينَ الْفَتَمُ يُعْنَى الْحِسَابُ الْمُسْتَقِيمُ
 وَمِنْهَا الْجَزَاءُ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ يُؤْمِلُنَّ بِيَوْمِهِمُ اللَّهُ ذُنُوبَهُمْ الْحَقِّ
 أَيْ الْجَزَاءُ الْعَدْلُ وَمِنْهَا بِمَعْنَى الْحُكْمِ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ مَا تَأْخُذُكُمْ
 وَآفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ يُعْنَى فِي حُكْمِ اللَّهِ وَمِنْهَا بِمَعْنَى الْعَيْدِ قَوْلُهُ وَذَكَرَ
 الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَعِبًا وَهُوَ يُعْنَى عَيْدُهُمْ وَمِنْهَا الصَّلَاةُ وَ
 الزَّكَاةُ قَوْلُهُ ذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ وَمِنْهَا الْقِيَامَةُ قَوْلُهُ تَعَالَى
 مَا لِكُمْ يَوْمَ الدِّينِ وَمِنْهَا الشَّرْعِيَّةُ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ الْيَوْمَ اكْمَلْتُ
 لَكُمْ دِينَكُمْ يُعْنَى بِشَرَاكِهِمْ فَصَلَّاهُ الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَذَلِكَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ الْكَلْبَ حَيْثُ كَلَّمَ
 أَنْزَلَ الْفَرَقَانَ مُتَّفَرِّقًا فَيُقْبَلُ إِلَيْهِمَا أَحْسَنُ زَوْلاً يُقْبَلُ الْقُرْآنُ
 رَسْمًا وَتَرْتِيبًا جَدِيدًا

۴
 الذین
 العباد
 وانشان
 وانشان
 ۱۱
 ۱۵
 ۱۲
 صحاح
 من غیر
 ۱۰

۴

الذین

العباد

وانشان

وانشان

۱۱

۱۵

۱۲

صحاح

من غیر

۱۰

طيبين كبر
 منار و فخر
 لام كونه
 مسرفه
 ما بين
 الارون
 و بار
 718
 س
 ر
 س
 س
 س
 س

سارة بالذي صنعت هاجرة فانطلق في طلب اسمعيل
 مع هاجرة بعرفات فعرفه فسميت عرفات ودوي عن النبي
 صلى الله عليه وآله قال ان ابراهيم عليه السلام غدا من فلسطين فحلفته
 سارة ان لا ينزله عن ظهر ابنته حتى يرجع اليها من الغزوة
 فاتي اسمعيل فخرج بحبسته سارة سنة ثم استاذنها
 فاذنت له فخرج حتى بلغ مكة وحياتها فكان لولة يسرو
 يسعي حتى اذن الله عز وجل له في ثلث الليل الاخير عند سجد
 جبل عرفات فلما اصبح عرف البلاد والطريق فجعل الله عز وجل
 جبل عرفات فقال اللهم اجعل بيتك في اجرة بلاد
 لا يك حنت نهوي اليه قلوب المسلمين من كل فج عميق
 وقال عطاء لما سميت عرفات لان جبريل عليه السلام كان
 يري ابراهيم عليه السلام المتايك فيقول له عرفت نبي
 فيقول عرفت فسميت عرفات ودوي معيد بن المسيب عن
 علي بن ابي طالب انه قال بعث الله عز وجل جبريل عليه السلام
 الي ابراهيم عليه السلام فحيى اذا ان عرفات قال له قد

بسارة بايده کرده بود اسمعيل پس بعد از آن شد ابراهيم ۲۰ طلب اسمعيل را در راه
 مع هاجره عرفات پس شناخت او را پس ناميده شد عرفات و دوي است از نبي
 صلى الله عليه وآله قال ان ابراهيم عليه السلام غدا من فلسطين فحلفته
 سارة ان لا ينزله عن ظهر ابنته حتى يرجع اليها من الغزوة
 فاتي اسمعيل فخرج بحبسته سارة سنة ثم استاذنها
 فاذنت له فخرج حتى بلغ مكة وحياتها فكان لولة يسرو
 يسعي حتى اذن الله عز وجل له في ثلث الليل الاخير عند سجد
 جبل عرفات فلما اصبح عرف البلاد والطريق فجعل الله عز وجل
 جبل عرفات فقال اللهم اجعل بيتك في اجرة بلاد
 لا يك حنت نهوي اليه قلوب المسلمين من كل فج عميق
 وقال عطاء لما سميت عرفات لان جبريل عليه السلام كان
 يري ابراهيم عليه السلام المتايك فيقول له عرفت نبي
 فيقول عرفت فسميت عرفات ودوي معيد بن المسيب عن
 علي بن ابي طالب انه قال بعث الله عز وجل جبريل عليه السلام
 الي ابراهيم عليه السلام فحيى اذا ان عرفات قال له قد

عَرَفَتْ قَدَّالٌ كَانَتْ قَدَّانًا مَرَّةً مِنْ قَبْلِ ذَلِكَ قَسَمِيَتْ
درستی و گفت علی بن ابی طالب که گفتی آمده بود آن عرفات را یک دفعه پس ازین پس نامیده
عَرَفَاتٍ وَ دَدَى ابْنِ الْفَيْكَلِ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ إِنَّمَا سَمِيَتْ
عرفات در وقت کرد ابو فیکل روم از ابن عباس است که در مورد عرفات است که نامیده
عَرَفَاتٌ لِأَنَّ جَبْرَةَ بَلَغَتْ أُمَّ ابْنِ زُهَيْرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَارَاهُ يُنْقِصُ
عرفات را به که جبرائیل آمد از ابن عباس را پس بود او را جاسه
مَكَّةَ وَمَشَاهِدَهَا فَكَانَ يَقُولُ يَا زُهَيْرُ هَذَا مَوْضِعُ كُنَّا وَ هَذَا
مکه و جاهای مشاهد آن پس بود که گفت ای زهیر این جا عرفات است و اینجا
مَوْضِعُ كُنَّا فَيَقُولُ قَدْ عَرَفْتَ تَدْرَعُ عَرَفَاتٍ وَ دَدَى سَبَاطٍ عَنِ
مکه است پس میگفت زهیر شناسی عرفات را شناسی در وقت کرد اسباط از
السُّدِيِّ قَالَ لَمَّا أَدْرَنَ ابْنُ زُهَيْرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِلتَّائِبِينَ بِالْحِجْرِ أَجَابُوهُ
سید که گفت هرگاه از ابن عباس م روم را چون بود که از او را
بِالْبَيْتَةِ وَ آتَاهُ مِنْ آتَاهُ فَأَمَرَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْ يُجْرَمَ إِلَى عَرَفَاتٍ
بیت که گفتند و آمد او را هر که آمد پس امر کرد خدا که نماز را بر او سوسه عرفات
وَ نَعْنَاهُ لَهْ فُجْرٌ فَلَمَّا بَلَغَ الشَّجْرَةَ اسْتَقْبَلَهُ الشَّيْطَانُ عَلَى حُمْرَةِ
دعوت کرد عرفات را بر او پس بر گاه رسید دعوت را پس آمد او را شیطان بر سنگریزه
الثَّلَاثَةِ الَّتِي هِيَ حُمْرَةُ الْعَقْبَةِ فَرَمَاهُ سِتْمَعُ حَصَاتٍ وَ كَثْرُ مَرَجٍ
سوم که سنگریزه حمره است پس انداخت او را ستمگر که در وقت
كُلِّ حَصَاةٍ فَطَارَ فَوْقَ عُلَى الْجُمْرَةِ الثَّانِيَةِ فَرَمَاهُ وَ كَثْرُ نَطَارٍ
بر سنگریزه پس پرواز کرد بر جمره دوم پس را از او را در کبر گفت پس پرواز
فَوْقَ عُلَى الْجُمْرَةِ الْأُولَى فَرَمَاهُ وَ كَثْرُ فَلَمَّا رَأَاهُ أَنَّهُ لَا يَطِيفُ
پس افتاد بر جمره اول پس را از او را در کبر گفت پس بر گاه که دید شیطان خود را که طاف
زَهَبَ فَا نَطَقَ ابْنُ زُهَيْرٍ حَتَّى أَتَى ذَا الْحِجَازِ فَلَمَّا نَظَرَ إِلَيْهِ لَمْ يَعْرِفْهُ
رفت پس در آن شد از ابن عباس آمد صحابا پس بر گاه که دید پس او را که
بِحَازِ قَدَّالٍ لِكَ سَمِيَتْ ذَا الْحِجَازِ ثُمَّ انْطَلَقَ حَتَّى وَقَفَ بِعَرَفَاتٍ فَلَمَّا
پس گفت از ابن عباس که سید مقدس است دو امام از لیل در آن مکان است و عرفات است پس
نَظَرَ إِلَيْهَا بِالنَّعْتِ عَرَفَهَا فَقَالَ عَرَفْتُ قَسَمِيَتْ عَرَفَاتٍ بِذَلِكَ
از نظر کرد سوسه او گفت که بیان کرده شده بود شناخت او را که گفت شناسی عرفات پس
وَسَمِيَتْ ذَلِكَ الْيَوْمَ عَرَفَاتٌ حَتَّى إِذَا أَمْسَى أَزْدَلْتُ إِلَى جَمْعٍ
نامیده شد آن روز عرفات نام داشت که شب کرد از یک شد پس سوسه

در وقت کرد اسباط از
 عرفات را به که جبرائیل آمد
 از ابن عباس را پس بود او را
 جاسه
 مکه و جاهای مشاهد آن
 پس بود که گفت ای زهیر
 این جا عرفات است و اینجا
 مکه است پس میگفت زهیر
 شناسی عرفات را شناسی
 در وقت کرد اسباط از
 سید که گفت هرگاه از ابن
 عباس م روم را چون بود که
 از او را
 بیت که گفتند و آمد او را
 هر که آمد پس امر کرد خدا
 که نماز را بر او سوسه عرفات
 دعوت کرد عرفات را بر او پس
 بر گاه رسید دعوت را پس
 آمد او را شیطان بر سنگریزه
 سوم که سنگریزه حمره است
 پس انداخت او را ستمگر که
 در وقت
 بر سنگریزه پس پرواز کرد
 بر جمره دوم پس را از او را
 در کبر گفت پس پرواز
 پس افتاد بر جمره اول پس
 را از او را در کبر گفت پس
 بر گاه که دید شیطان خود
 را که طاف
 رفت پس در آن شد از ابن
 عباس آمد صحابا پس بر گاه
 که دید پس او را که
 نامیده شد آن روز عرفات
 نام داشت که شب کرد از یک
 شد پس سوسه

في السجدة
يقطن العالم
بل من القارة
اي القرب
منه
عدو قاذو
ذات الحشر
انذاف
السر بختيار
وخطبها
تقرب
۶۲۰
الشمس
الشمس
فيها
من التوبة
بها
كوت

تمت مزدلفه وانما سمي جمعا لانه يجمع فيه بين الصلوة والتمتع
 والمغرب والعشاء وقد تسمى المشعر الحرام لان الله اشعر الناس
 واعلمه بانها حرم كسائر بقاع الحرم كيلا يتوافيه بمحرم
 وعن ابي صالح عن ابن عباس قال انما سميت تروية وعرفة
 لان ابراهيم عليه السلام راى ليلة التروية في منامه انه يوم
 يذبح ابنه فلما اصبح رآه يومه اجمعا اى تفكر امن الله هذا
 الحكم ام من الشيطان فسمى اليوم من فكره تروية فمر اى
 ليلة عرفة ذلك تانيا فلما اصبح عرف ان ذلك من الله سبحانه
 فسمى ذلك اليوم يوم عرفة وقال بعضهم سميت بذلك لان
 الناس يعترفون في هذا اليوم على الموقف بين نوبهم والاصل
 فيه ان اذ عليه السلام لما امر بالتحج فوقف بعرفات يوم عرفة
 فقال ربنا ظلمنا انفسنا الانية وقيل هي ماخوذة من العرف
 وهو الطيب قال الله عز وجل عرفها لغير اى طيبها وقيل
 هي ضد من لان من موضع يمتني فيه الدم اى يصب ولذ الله
 سميت منافيه يكون الفروث والدماء في اى ليست بطيب
 من ان يمشى فيها وسورها ليس ان يمشى بها

لا

القول الفهم
المن يعقل

منه طالع
فان اذا

من عليه

اصحاح

دسته

بريت

۶۲۲

نقل

صاحب

نفسه

ک

نفسه

صاحب

✕

عُرْفَةٌ وَعَنْ عَطَاءٍ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ

عُرْفَةٌ رَدِيحَةٌ أَرَاهُ أَرَابِيًّا جَبَّاسٌ رَدِيحٌ أَرَابِيٌّ مَرُومٌ كَرِيحٌ رَدِيحٌ مَرُومٌ

لَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى بَاهِيحٌ بِالنَّاسِ يَوْمَ عُرْفَةَ عَامَةً وَبَاهِيحٌ بِغَيْرِ ابْنِ عَطَاءٍ

كَرْدِيحٌ تَعَالَى فَخْرٌ وَرَدِيحٌ مَرُومٌ عُرْفَةٌ عَامٌ وَرَدِيحٌ وَرَدِيحٌ ابْنِ عَطَاءٍ

خَاصَّةٌ وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْإِيمَانُ أَعْظَمُ

النَّاسِ جُزْءًا مِنْ أَنْصَرَفَ مِنْ عُرْفَاتٍ وَيَرَى أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَمْ يَغْفِرْ

لَهُ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ أَنَّهُ قَالَ لَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَرْحَمُ عَشِيَةَ يَوْمٍ

عُرْفَةَ لِأَهْلِ الْجَمْعِ جَمِيعًا إِلَّا أَهْلَ الْكِبَارِ فَإِذَا كَانَ غَدَاةَ الْمَرْدِ لَفِي

غُفْرٍ لِأَهْلِ الْكِبَارِ وَالتَّبَعَاتِ أَخْبَرَ نَاهِيَةَ اللَّهِ بِالنَّبِيِّ لِمُبَارَكٍ قَالَ

أَخْبَرَنَا أَبُو الْفَتْحِ مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ الْمُطَرِّبِيِّ يُعْرَفُ بِالْمُبَاهِرِ قَالَ

أَخْبَرَنَا ابْنُ عَلِيٍّ ابْنُ أَحْمَدَ بْنِ الرَّقَا السَّامِرِيُّ أَنِيَابًا لِبُرْهَيْمِ بْنِ عَبْدِ الصَّمَدِ

الْمَهَاشِمِيِّ أَنِيَابًا لِبُرْهَيْمِ بْنِ الْمُصْعَبِ عَنْ مَالِكِ بْنِ أَنَسٍ عَنْ نَافِعٍ عَنْ ابْنِ عُمَرَ

عَنْ أَبِيهِ قَالَ وَقَفَ نَبِيُّ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ عُرْفَةَ فَلَمَّا قَامَ

عِنْدَ ذَلِكَ فَعَاةٌ لَأَسْتَنْصِتَ النَّاسَ فَأَنْصَتُوا فَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ

لَإِنَّ رَبَّكُمْ عَزَّ وَجَلَّ قَدْ تَطَوَّلَ عَلَيْكُمْ فِي يَوْمِكُمْ هَذَا فَوَهَبَ سَيِّدَكُمْ

لِحُسْنِكُمْ وَأَعْطَى لِحُسْنِكُمْ مَا سَأَلَهُ وَغَفَرَ ذُنُوبَكُمْ إِلَّا التَّبَعَاتِ

لِأَذَقُوا نَيْمَ اللَّهِ فَلَمَّا حَضَرْنَا بِالْمَرْدِ لَفِي وَقَفَ نَبِيُّ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

عِنْدَ ذَلِكَ فَعَاةٌ لَأَسْتَنْصِتَ النَّاسَ فَأَنْصَتُوا فَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ لَإِنَّ رَبَّكُمْ عَزَّ وَجَلَّ قَدْ تَطَوَّلَ عَلَيْكُمْ فِي يَوْمِكُمْ هَذَا فَوَهَبَ سَيِّدَكُمْ لِحُسْنِكُمْ وَأَعْطَى لِحُسْنِكُمْ مَا سَأَلَهُ وَغَفَرَ ذُنُوبَكُمْ إِلَّا التَّبَعَاتِ لِيَأَذِقُوا نَيْمَ اللَّهِ فَلَمَّا حَضَرْنَا بِالْمَرْدِ لَفِي وَقَفَ نَبِيُّ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

۶۲۸
 در بیان
 سبب
 تفتیش
 زان سفید
 پوست
 سفید
 سیاه
 چشم
 ۶۲۸
 در بیان
 سبب
 تفتیش

بن محمد بن جعفر الحفار قال انبا أبو الحسن علي بن أحمد
 بن محمد بن جعفر حصار گفت برادر ما ابو الحسن بن محمد بن احمد بن محمد بن جعفر حصار
 الحفاري انبا موسى بن عمران البجلي انبا ابو يوسف بن
 طلحة بن جرداد ما را منسى بن عمران بن جرداد ما ابو يوسف بن
 مؤبى القطان ابن عمر بن تاجر بن جرداد ما را مسعود بن واصل جرداد
 النحاس بن قاسم عن قتادة عن سعيد بن المسيب عن ابي هريرة
 قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من صلى يومئذ بين الظهر و
 العصر اربع ركعات يقرأ في كل ركعات فاتحة الكتاب
 وقل هو الله احد خمسين مرة كت له الف الف حسنة و
 له بكل حرف في القرآن درجة في الجنة ما بين كل درجتين
 خمسمائة عام ورتبه الله تعالى بكل حرف في القران اربعين
 حواء مع كل حواء سبعون الف مائة من الذر ويا قوت
 على كل مائة سبعون الف لو ن ما بين لحم طير خضير بوزة
 بوزة الثلج وعلوانة علاوة العسل وريحه ربح المسك
 تمسسه ناز ولا حد يده لا يحد لاخره طعما كما يحد لا وياه
 من ذهب له سبعون الف جناح ينادي بصوت لذي يلد
 ان نذر مراد او هشام بن جندب با دو ستمت پسند ميکنند با دو از لا يدر

يَتَمَعُّ التَّامِعُونَ بِمِثْلِهِ وَيَقُولُ مَرَّ حَسَابًا بِأَهْلِ عَرَفَةَ فَقَالَ لَيْسَ
 بِمِثْلِهِمْ وَنَسُوا مَا كَانُوا يَكْفُرُونَ بیشتر از ستمندگان باشند آن و میگویند بر ما حال غمزه را و گفتند راوی از او میگویند
 ذَلِكَ الطَّبْرُ فِي صَفْحَةِ الرَّجُلِ مِنْهُمْ فَخَرَجَ مِنْ مَحْتِكِ حِجَابِهِ
اینجا نواز درگاه مردی از آن پس سب از زبیر هر بار و
 مِمَّنْ اجْتَمَعَتْ سَبْعُونَ لَوْ تَامَنَ مِنَ الطَّعَامِ فَيَأْكُلُ مِنْهُ لَمْ يَنْقُصْ
از بازوهای آن جا از دست او رنگ از طعام پس سبزه نشان حرکت می افتاد و خورد
 فَيُكَلِّمُ فَإِذَا وَضَعَهُ فِي قَدْرِهِ أَضَاءَ لَهُ بِكُلِّ حَرْفٍ فِي الْقُرْآنِ نُورًا
پس هر حرفی در او درگاه می شود و در هر حرفی نور و در هر حرفی نور است که در قرآن است و نور
 حَتَّى يَرَى الْخَافِقِينَ حَوْلَ الْبَيْتِ دَيْفَةً لَهُ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ
تا که می بیند طراوت کفنگان که در کعبه و کشاده می شود هر او را در کعبه از در کعبه است
 ثُمَّ يَقُولُ عِنْدَ ذَلِكَ رَبِّ أُمَّ السَّاعَةِ رَبِّ أُمَّ السَّاعَةِ ثُمَّ يَرْجِعُ
پس میگوید بر تو که این ای برده گار قائم کن ساعتها ای برده گار تا که در کعبه ساعتها از کعبه
 الثَّوَابِ وَالْكَرَامَةِ وَأَخْبَرَ نَاهِيَةَ اللَّهِ بْنِ الْمَسَارِكِ قَالَ إِنَّا لَنَسْرُ
نواب و کعبه و هر که ما را بهینه الله بن مساریک گفتند خبر داد ما را حسن
 مَا شَأْنُهُ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَعَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ
است خود از کعبه بن ابی طالب بن عبد الله بن مسعود روایت گفت
 قَالَ سَأَلَ اللَّهُ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ صَلَاتِي يَوْمَ عَرَفَةَ رَكْعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي كُلِّ
و سب رسول الله ص هر که هر کرد و روز عرفه روایت که هر آنکه در هر
 رَكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ ثَلَاثَ حُرُوفَاتٍ فِي كُلِّ حَرْفٍ قَبْلَهُ وَيُسَبِّحُ اللَّهَ
رکعت سوره فاتحه سب بار در هر بار ابتدا کند بسم الله و سب
 الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَلَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى اشْهَدُوا أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
الرحمن الرحيم که او استید گفت خدا پیش او استید که من هر کس که از من بدم روز آن روز
 وَأَمَّا الدَّعْوَاتُ فَمَا أَخْبَرَ نَاهِيَةَ اللَّهِ بْنِ الْمَسَارِكِ عَنْ الْقَاضِي
و اما دعا پس خبر داد ما را بهینه الله بن مساریک از کعبه است
 الْأَنْبَرِيِّ أَبِي الْحَسَنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ مُهْتَدِيٍّ بِاللَّهِ عَنْ أَبِي الْقَاسِمِ
شریف ابی الحسن محمد بن علی بن مهدی بن محمد بن علی بن مهدی
 يُوَسِّعُ بْنُ عَمْرِو بْنِ مَسْرُوقٍ الْفَوَاسِقِ قَالَ إِنَّا عِنْدَ اللَّهِ نَبِيُّ أَحْمَدَ
یوسف بن عمر از مسروق فاسق گفت خبر داد ما را عبد الله بن احمد
 بِنِ نَابِتِ الْمَسَارِكِ إِنِّي أَيُّوبُ يَعْنِي ابْنَ الْوَلِيدِ الضَّرِيْبِ نَابِتِ ابْنِ الْوَلِيدِ
بن نابت مساریک خبر داد ما را نابت بن علی بن ولید خبر داد ما را الولید

۲
 معنی
 بیان نمان
 حال
 کیفیت
 بیان
 ۱۲۹
 ذکر
 شکرگان
 رسالت
 باصطلاح
 نجوم و دیگر
 باشد
 منتخب

تراش بالضم
بیرا تراش

ع
ع

ع
ع

ع
ع

ع
ع

ع
ع

ع
ع

ع
ع

بِقَبِي الْمَاهِثِمِ بْنِ الْقَاسِمِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفَضْلِ بْنِ عَطِيَّةَ عَنْ أَبِيهِ
 یعنی آئینہ بن قاسم از محمد بن فضل بن عطیہ از پدر خود
 عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْعَبَّاسِ قَالَ بَلَّغْنَا أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى
 ابوعبد اللہ بن عمرو بن العباس نے فرمایا کہ ہم نے پہنچایا کہ اللہ تعالیٰ
 أَهْدَىٰ إِلَىٰ عَيْسَىٰ عَلَيْهِ السَّلَامُ خَمْسَ دَعَوَاتٍ جَاءَتْ بِهِنَّ جِبْرِيْلُ عَلَيْهِ
 پہنچا کہ اللہ تعالیٰ نے عیسیٰ علیہ السلام کو پانچ دعوات پہنچائی ہیں جن سے وہ
 وَقَالَ لِعَيْسَىٰ عَمِ اذْعُ بِهَذَا الْخَمْسِ الدَّعَوَاتِ فَإِنَّهُ لَيْسَ عِبَادَةٌ
 فرمایا کہ عیسیٰ! اس پانچ دعوات کو پڑھ کر اور ان سے دعا کر اور ان سے دعا کر
 أَحَبُّ إِلَيَّ اللَّهُ تَعَالَىٰ مِنْ عِبَادَةِ أَيَّامِ الْعَشْرِ وَأَوْحَنُ لِأَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
 دوستی کرے اللہ تعالیٰ سے عبادت کے روزوں سے اور اللہ تعالیٰ سے دعا کرنے سے
 وَحَدَّثَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْجَمْدُ وَيُحْيِي وَيُمِيتُ بَدَأَ
 کہ اللہ تعالیٰ نے عیسیٰ کو بتایا کہ اللہ تعالیٰ کے لئے شریک نہیں ہے اور وہ
 الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَالثَّانِيَةِ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا
 اللہ تعالیٰ اور وہ ہر چیز پر قادر ہے اور وہ ہر چیز کو زندہ کر سکتا ہے اور
 اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ إِلَهًا وَاحِدًا صَمَدًا لَا يَتَّخِذُ صَاحِبَةً
 اللہ تعالیٰ ہی ہے اور وہ شریک نہیں رکھتا اور وہ ایک ہی خدا ہے جس کا کوئی
 وَلَا كَلْبًا وَالثَّلَاثَةَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ
 اور چوتھی دعا ہے کہ میں گواہی دیتا ہوں کہ اللہ تعالیٰ ہی ہے اور وہ شریک
 لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْجَمْدُ وَيُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
 اور پانچویں دعا ہے کہ اللہ تعالیٰ ہی ہے اور وہ ہر چیز پر قادر ہے اور وہ
 الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَالرَّابِعَةَ حَسْبِيَ اللَّهُ وَكَفَىٰ بِيَوْمِ
 اللہ تعالیٰ ہی ہے اور وہ ہر چیز پر قادر ہے اور وہ ہر چیز کو زندہ کر سکتا ہے
 اللَّهُ لَنْ دَعَىٰ لَيْسَ وَرَأَىٰ اللَّهُ مُنْتَهَىٰ وَالْخَامِسَةَ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ
 اللہ تعالیٰ ہی ہے اور وہ ہر چیز پر قادر ہے اور وہ ہر چیز کو زندہ کر سکتا ہے
 مَا نَقُولُ وَخَيْرًا فَمَا نَقُولُ اللَّهُمَّ لَكَ صَلَاتِي وَنَسِيَّتِي وَحَمَلِي
 اور میں نے تم کو ہی یاد کیا اور تم ہی کو ہی یاد کیا اور تم ہی کو ہی یاد کیا
 وَمَمْلُوكِي وَكَأَنَّكَ يَا رَبِّ تَرَانِي اللَّهُمَّ لِي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ
 اور میں نے تم کو ہی یاد کیا اور تم ہی کو ہی یاد کیا اور تم ہی کو ہی یاد کیا
 وَمِنْ شَتَائِهَا اللَّهُمَّ لِي أَنَا لَكَ مِنْ خَيْرِ مَا تَجَرَّعِي بِرَأْسِي
 اور میں نے تم کو ہی یاد کیا اور تم ہی کو ہی یاد کیا اور تم ہی کو ہی یاد کیا
 وَأَزِيدُكَ كَيْدِي كَارِ ائِي بَارِعًا بِرَأْسِي مِنْ خَيْرِ مَا تَجَرَّعِي بِرَأْسِي

ع
ع

ع
ع

ع
ع

ع
ع

ع
ع

ع
ع

در حدیث
 لایزال
 مع لایمان
 جاریه بود
 استغفار
 در شکر
 مع باری
 ۶۳۲
 ا
 در حدیث
 بیخ
 در حدیث

وَخَيْرٌ مِمَّا نَقُولُ اللَّهُمَّ كَسَلِكُنِي وَتَسَكُنِي وَوَعْدِي وَوَعْدَانِي
 وَكَ يَا رَبِّ تَرَانِي اللَّهُمَّ لِي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَ
 نَفْسَةِ الصَّدْرِ وَشَتَاتِ الْأَمْرِ اللَّهُمَّ لِي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا
 بَخَّرَنِي بِهِ الرَّبُّ وَأَخْبَرَنِي بِهِ اللَّهُمَّ يَا مُنَادِي الْمَسْأَلِ يَا مُنَادِي عَن
 مُوسَى بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دُعَاؤُ الْأَنْبِيَاءِ مِنْ قَبْلِ بَعْرِثَةِ لَا إِلَهَ إِلَّا
 اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَالْهُدَى وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيرٌ اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا وَفِي سَمْعِي نُورًا وَفِي بَصَرِي
 نُورًا اللَّهُمَّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَبَسِّرْ لِي أَمْرِي اللَّهُمَّ لِي أَعُوذُ
 بِكَ مِنْ وَسَاوِسِ الصَّدْرِ وَنَفْسَةِ الْقَبْرِ وَشَتَاتِ الْأَمْرِ اللَّهُمَّ
 لِي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا يَلِي فِي اللَّيْلِ وَمِنْ شَرِّ مَا يَلِي فِي النَّهَارِ
 وَمِنْ شَرِّ مَا نَهَتْ بِهِ الرِّيحُ وَمِنْ شَرِّ تَوَاتُوقِ النَّهْرِ وَرَدِّي النَّهَارِ
 عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فِي حُجَّةِ الرِّدَاءِ حِينَ اجْتَمَعُوا بِعَبْرَةَ
 هَذَا يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ وَلَا يَجْرُؤُ لِمَنْ لَمْ يُؤْمَرْ عَرَفَةَ الْيَوْمَ وَاللَّيْلَةَ
 قَالَ يَوْمَ دُعَاؤِ وَسْوَالِ الرَّبِّ عَزَّ وَجَلَّ وَهُوَ نُورٌ تَهْلِيلُ رُبُّكَ لِي

در حدیث
 در حدیث
 در حدیث

وَبَلِيَّةٍ أَنَّهُ مَنْ وَاتَى هَذَا الْيَوْمَ فِي هَذَا الْمَكَانِ وَحَرَّمَ سَوَال

دروغ کبک گفتن است بدستی کسیکه رسیده امروز در اینجا و حریم شد از سوال

رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَهُوَ الْحَرَامُ وَمَنْ تَدْعُوْنَ جَوَادٌ لَا يَجْلُ وَجَلِيًّا

به دروغ کار خود و جلوس او حریم است از همه بگناه و بدستی شما می آیند سخن را که بجل بدارد و

لَا يَجْهَلُ وَعَالِمًا لَا يَنْسِي أَنَّهُ مَنْ صَامَ يَوْمَ عَرَفَةَ مَقِيمًا فِي

و عالمیکه فراموش نکند بدستی هر که روزه داشت در عرفه در اعمال که می بیند

أَهْلِهِ فَقَدْ صَامَ عَامًا آمَامَهُ وَعَامًا خَلْفَهُ فَصَلِّ وَأَتِمَّا

اهل خود پس بختی روزی داشت یک سال پیش از او و یک سال پس از او و اما چیزی که

اخْتَصَرَ بِهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنَ الدُّعَاءِ فِي عَشِيَّةِ عَرَفَةَ وَهُوَ

خاص است باین رسول معناه از دعا در شب عرفه آن

مَا أَخْبَرَ نَبِيَّهُ هَبْهُ اللَّهُ مِنَ الْمُبَارَكِ قَالَ أَنبَاءُ الْقَاضِي أَبُو الْقَاسِمِ

و چیزیست که خبر داد ما را آنچه آمد بن مبارک گفت خبر داد ما را گفته ابو القاسم

عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنِ الْحَسَنِ ابْنُ عَبْدِ الْكَرِيمِ الْعَسْكَرِيِّ قَالَ حَدَّثَنَا

عبد الرحمن بن حسن ابن عبد الکریم گفت خبر داد ما را

عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْمَعْدَلِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ

علی بن محمد بن عبد الله معطل گفت خبر داد ما را محمد بن عبد الله

بْنُ بَرَاهِيْمٍ شَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ أَبِي شَيْبَةَ شَنَا عَلِيَّ بْنَ سُلَيْمَانَ

بن ابراهیم حدیث خواند بر ما محمد بن احمد ابی شیبه حدیث خواند بر ما علی بن سلیمان

ابْنُ أَبِي نَدْيَةَ قَالَ حَدَّثَنِي بَرَاهِيْمُ بْنُ فَضْلِ بْنِ عَمْرٍو عَمْرٍو عَمْرٍو

ابن ابی ندیه گفت حدیث خواند بر من ابراهیم بن فضل عمرو بن عمرو

بْنُ زَيْدٍ عَنْ هُرَيْرِ بْنِ جَبَانَ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ

بن زید از هریر بن جبان از علی بن ابی طالب رضی الله عنه که فرمود

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَيْسَ فِي الْمَوْقِفِ بَعْرَةَ قَوْلٌ وَلَا عَمَلٌ أَفْضَلُ

فرمود رسول الله ص است در میان موقف در عرفه قوسه و عمل بهتر

مِنْ هَذَا الدُّعَاءِ وَأَوَّلُ مَنْ يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِ صَاحِبُهُ وَهُوَ أَنْتَ

ازین دعا اول کسیکه نظر کند خدا بر تو است و صاحب این دعا تو است

كَانَ إِذَا وَقَفَ بَعْرَةَ اسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ بِوَجْهِهِ وَبَسَطَ يَدَيْهِ

بود که هرگاه می ایستاد در عرفه رو می آورد بقبله و دستهای خود

كَهَيْئَةِ الدَّاعِي ثُمَّ يَلْتَمِسُ نَكَالًا وَيَقُولُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا

مانند دعا کننده بهتر لبیک میگفت سه بار و میگفت بیشتر سه بار و سخن می گفت که خدایم یگانه است

۲

بیات

در شرح

شستن

۳۳۳

زین

شستن

است

۱۲

توجه

قَالَ أَنبَا الْحَسَنُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْمُقَرَّبِيِّ قَالَ أَخْبَرَنَا الْحَسَنُ
 كُفْتُ خَرُودًا مَارَاسِنَ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ مَعْرُفَةَ كُفْتُ خَرُودًا مَارَاسِنَ
 بْنِ عُمَرَ بْنِ الْمُؤَدِّ بْنِ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو الْقَاسِمِ الْقَاسِمِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو عَلِيٍّ
 بْنُ عَمْرَانَ مَوْزُونَ كُفْتُ خَرُودًا مَارَاسِنَ الْقَاسِمِ قَالِي كُفْتُ خَرُودًا مَارَاسِنَ
 الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ قَالَ حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ عَمْرَانَ أَنبَا مُحَمَّدُ بْنُ مَهْدِيٍّ قَالَ
 كُفْتُ خَرُودًا مَارَاسِنَ أَحْمَدُ بْنُ عَمْرَانَ مَارَاسِنَ مَهْدِيٍّ كُفْتُ
 حَدَّثَنِي بَنُ جُرَيْجٍ عَنْ عَطَاءٍ عَنْ بَنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ
 كُفْتُ خَرُودًا مَارَاسِنَ عَطَاءٍ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ كُفْتُ خَرُودًا مَارَاسِنَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ
 بِجَمْعِ الْبَرِيِّ وَالْبَرِيءِ يَغْنِي لِيَأْسَ وَالْخَضْرَاءُ كُلَّ عَامٍ بِمَكَّةَ قَالَ ابْنُ
 جَمْرٍ كُفْتُ خَرُودًا مَارَاسِنَ بَرِيٍّ وَجَمْعُ الْبَرِيِّ لِيَأْسَ وَالْخَضْرَاءُ كُلَّ عَامٍ بِمَكَّةَ كُفْتُ
 عَبَّاسٍ وَبَلَّغْنَا أَنَّهُ يَخْلُقُ أَحَدَهُمَا رَأْسَ صَاحِبِهِ يَقُولُ أَحَدُهُمَا
 عَبَّاسٍ وَرَسُولُهُ كُفْتُ خَرُودًا مَارَاسِنَ عَبَّاسٍ كُفْتُ خَرُودًا مَارَاسِنَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ
 لِلْآخِرِ قُلْ بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا يَأْتِي بِالْخَيْرِ إِلَّا اللَّهُ بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ
 اللَّهُ لَا يَصْرِفُ السُّؤَالَ إِلَّا اللَّهُ بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ وَمَا بَكَرُ مِنْ تَعْمَرٍ
 بَسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ
 قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَهَا كُلُّ يَوْمٍ مِنْ مَنَ الْفَرْقِ وَالْحَرْقِ وَالْتَرَقِ
 وَرَمَنَ كُلِّ شَيْءٍ بِكِرْهُهُ حَتَّى يَمْسِيَ وَمَنْ قَامَ حِينَ يَمْسِي كَانَ فِي يَوْمِهِ
 اللَّهُ حَتَّى يَصْبِيَ وَأَخْبَرَنَا هَبَّةُ اللَّهِ قَالَ أَنبَا الْحَسَنُ بْنُ أَحْمَدَ الْأَزْهَرِيِّ
 قَالَ أَنبَا أَبُو طَالِبٍ بْنُ مُحَمَّدَانَ الْبَكْرِيُّ أَنبَا لَمْ يُعْمَلْ قَالَ شَاعِنُ
 الدُّوَيْبِيُّ أَنبَا عَبْدِ اللَّهِ بْنِ شَيْخِ الْعَطَاءِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ الْبَشْرِ الْقَيْسِيِّ
 عَبْدُ اللَّهِ الْحَسَنُ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ قَالَ بَجَمْعِ فِي كُلِّ يَوْمٍ

۴
 ۳۵
 ۱۲
 ۴

قال علم
تسبيل
اس
مقبيل
اصحاح
التقابل
سالص
١٢ هجرت
٦٣٤

عزوة بعرفات بجزء بل ومنكاه بل فدا سرفيل وخضر فيقول

عزوة بل عم ما شاء الله ولا حول ولا قوة الا بالله فبرذ عليه منكاه بل

فيقول ما شاء الله كل نعمة من الله فبرذ عليه اسرفيل فيقول

ما شاء الله الخير كله بيد الله فبرذ عليهم الخضر فيقول ما شاء

الله لا يدفع السوء الا الله ثم يتفرقون ولا يجتمعون الى قابل

ذلك اليوم والله اعلم **فصل** قال ابن جرير وسيد مراد بن جرير

يقول ان يكون التردد عام المسلم في الموقف ربنا التنا في الدنيا

حسنة وفي الاخرة حسنة وقنا عذاب النار عدوى مجاهد عن

ابن عباس رضي قال عند الركن اليماني ملك قائم منذ خلق الله

تعالى السموات والارض يقول امين فيقول ربنا التنا في الدنيا

حسنة وفي الاخرة حسنة وقنا عذاب النار عن حماد بن ثابت

قال انهم قالوا لا ينزلنا الله اذ عرفنا فقال اللهم ربنا التنا

في الدنيا حسنة وفي الاخرة حسنة وقنا عذاب النار قالوا

الذيها والآخره وقال الش كان رسول الله صلى الله عليه وسلم ان يدعوا

فيما اخبرت وكنت اسن بود رسول الله م كرهان بسايد ما سكر بان

في قوله ربنا التنا في الدنيا حسنة

فدا

فدا

فدا

فدا

بِهَا يَقُولُ رَبَّنَا اتِّبْنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ فَقَدْ ذَكَرَ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ دَعَائِهِ هَذَا الدُّعَاءَ جَعَلَ
 لَهُ نَصِيبًا وَحَطَّ مِنْ فَضْلِهِ وَرَحْمَتِهِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى عَزَّ وَجَلَّ
 وَمَنْ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا اتِّبْنَا فِي الدُّنْيَا إِنَّمَا عَطَيْنَا بِلَا دَعْوَةٍ
 وَبِقَرَارٍ وَغَيْدٍ وَأَمَّا مَا وَرَدَ فِيهَا مِنْ نَسِيءِ الدُّنْيَا فِي كُلِّ
 شَيْءٍ وَكَلِمَاتٍ يَنْفَعُ وَلَهَا يَجْعَلُ وَلَهَا يَنْصُبُ فِيهَا هِمَّةً وَسُؤَالَ
 وَطَلِبَةً فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ يَبْعَثُ
 خَطَاؤًا وَنَصِيبًا مِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا اتِّبْنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً
 وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ وَبِمَنْ صَلَّى عَلَيْنَا وَالتَّوَمَّنَا
 وَخَلَّفَ الْعُلَمَاءُ فِي مَعْنَى الْحَسَنَاتَيْنِ فَقَالَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ
 كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ قَوْلُهُ رَبَّنَا اتِّبْنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً أَمْرَةٌ صَالِحَةٌ
 وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً الْحُورُ الْعِينُ وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ وَهِيَ الْمَرْءُ
 السُّوِّ قَالَ الْحَسَنُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً الْعَدْوُ وَالْعِبَادَةُ وَفِي الْآخِرَةِ
 حَسَنَةً الْجَنَّةُ وَقَالَ الشَّيْخُ بَابُ حَبَانٍ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً أَيْ
 نَفَقًا حَلَالًا وَأَسْعًا وَعَمَلًا صَالِحًا وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً هِيَ الْمَغْفِرَةُ

۴۳۷
 این سخن بر دو کارا بدیه مارا در دنیا نیکوئی و در آخرت نیکوئی
 و کلمه ارا از عذاب و دوزخ و محبتی ذکر کرد خدا می تواند کسی که خواند خدا می را باین دعا که در این
 که نصیبی و حطت از فضل و رحمتی قال الله تعالی عز و جل
 و من الناس من يقول ربنا اتبنا في الدنيا انما عطينا بلا دعوة
 و بعضی از مردم کسانی اند که میگویند بر دو کارا بدیه مارا در دنیا نیکوئی و در آخرت نیکوئی
 و بقرار و غیث و اما ما ورد در دنیا نیکوئی و در آخرت نیکوئی
 و کلماتی است که در دنیا نیکوئی و در آخرت نیکوئی
 و طلبتی است که در دنیا نیکوئی و در آخرت نیکوئی
 و خطا و نصیبی است که در دنیا نیکوئی و در آخرت نیکوئی
 و فی الآخرة حسنة و قنا عذاب النار و بم من صل علینا و التومننا
 و در آخرت نیکوئی و کلمه ارا از عذاب و دوزخ و محبتی است که در دنیا نیکوئی و در آخرت نیکوئی
 و خلف العلماء فی معنی الحسناتین فقال علی بن ابی طالب
 که مراد از وجهه کلمه ربنا اتبنا فی الدنیا حسنة امره صالحه
 و فی الآخرة حسنة الحور العین و قنا عذاب النار و هی المرء
 السوء و قال الحسن فی الدنیا حسنة العبد و العبادة و فی الآخرة
 حسنة الجنة و قال الشیخ بَاب حَبَانٍ فی الدنیا حسنة ائنی
 نیکوئی است که در دنیا نیکوئی و در آخرت نیکوئی
 نفاقا حلالا و اسعًا و عملا صالحا و فی الآخرة حسنة هي المغفرة
 رزق حلال است و اسعًا و عملا صالحا و در آخرت نیکوئی است که در دنیا نیکوئی

وَالتَّوَابُ وَقَالَ عَطِيَّةٌ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةُ الْعِلْمِ وَالْعَمَلِ بِهِ وَفِي
 وَالتَّوَابُ حَسَنَةٌ وَكَفَتْ سَعْيَهُ دَرُوْنَهَا يَكُوْنُ عِلْمُكَ وَعَمَلُكَ بِرَأْسِ دَوْرٍ
 الْآخِرَةِ حَسَنَةٌ يَسِيرُ الْحِسَابُ وَدُخُولُ الْجَنَّةِ وَقِيلَ فِي الدُّنْيَا
 أَحْسَنُ مِنْكَ لَمْ يَكُنْ حَاسِلٌ كَرَمٌ حَسَابُكَ دَرُودُكَ دَرُودُكَ وَكَفَتْ شِدْرُودُكَ
 حَسَنَةُ التَّوْفِيقِ وَالْعِصْمَةِ وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةُ النَّجَاةِ وَالرَّحْمَةِ
 يَكُوْنُ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ دَرُودُكَ يَكُوْنُ لَمْ يَكُنْ دَرُودُكَ
 وَقِيلَ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةُ أَوْلَادِ الْبِرِّ وَفِي الْآخِرَةِ مَوَافَقَةُ الْإِيمَانِ
 وَكَفَتْ شِدْرُودُكَ يَكُوْنُ لَمْ يَكُنْ دَرُودُكَ مَوَافَقَةُ مَوَافَقَةُ مَوَافَقَةُ
 وَقِيلَ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةُ الْمَالِ وَالنَّعْمَةِ وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةُ تَمَامِ الْبِرِّ
 وَكَفَتْ شِدْرُودُكَ يَكُوْنُ لَمْ يَكُنْ دَرُودُكَ تَمَامِ الْبِرِّ
 وَهُوَ الْفَوْزُ مِنَ النَّارِ وَدُخُولُ الْجَنَّةِ وَقِيلَ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةُ
 دَرُودُكَ يَكُوْنُ لَمْ يَكُنْ دَرُودُكَ وَكَفَتْ شِدْرُودُكَ يَكُوْنُ لَمْ يَكُنْ
 الْإِخْلَاصُ وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةُ الْخَلَاصِ وَقِيلَ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةُ
 الْخَلَاصِ دَرُودُكَ يَكُوْنُ لَمْ يَكُنْ دَرُودُكَ وَكَفَتْ شِدْرُودُكَ يَكُوْنُ لَمْ يَكُنْ
 الثَّبَاتُ عَلَى الْإِيمَانِ وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةُ السَّلَامِ وَالرِّضْوَانِ
 لَمْ يَكُنْ دَرُودُكَ يَكُوْنُ لَمْ يَكُنْ دَرُودُكَ وَكَفَتْ شِدْرُودُكَ يَكُوْنُ لَمْ يَكُنْ
 وَقِيلَ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةُ حَلَاوَةِ الطَّاعَةِ وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةُ
 وَكَفَتْ شِدْرُودُكَ يَكُوْنُ لَمْ يَكُنْ دَرُودُكَ طَاعَتُكَ يَكُوْنُ لَمْ يَكُنْ
 لَذَّةُ الرُّؤْيَا وَقَالَ فَتَاوَةٌ فِي الدُّنْيَا عَافِيَةٌ وَفِي الْآخِرَةِ عَافِيَةٌ
 لَمْ يَكُنْ دَرُودُكَ يَكُوْنُ لَمْ يَكُنْ دَرُودُكَ وَكَفَتْ شِدْرُودُكَ يَكُوْنُ لَمْ يَكُنْ
 وَالَّذِي يُؤَيِّدُ هَذَا لَمْ يَكُنْ مَرُودِي الثَّبَاتِ السَّنَانِي عَنِ ابْنِ
 وَكَفَتْ شِدْرُودُكَ يَكُوْنُ لَمْ يَكُنْ دَرُودُكَ وَكَفَتْ شِدْرُودُكَ يَكُوْنُ لَمْ يَكُنْ
 أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَادَ رَحْلًا قَدْ صَارَ مِثْلَ الْفَرْخِ الْمُنْتَوِفِّ فَقَالَ
 كَرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَادَ رَحْلًا قَدْ صَارَ مِثْلَ الْفَرْخِ الْمُنْتَوِفِّ فَقَالَ
 رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَلْ كُنْتُ تَدْعُو اللَّهَ بِسْمِي أَوْ تَسْأَلُهُ شَيْئًا فَقَالَ كُنْتُ
 رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَلْ كُنْتُ تَدْعُو اللَّهَ بِسْمِي أَوْ تَسْأَلُهُ شَيْئًا فَقَالَ كُنْتُ
 أَقُولُ اللَّهُمَّ مَا كُنْتُ مُعَاقِبِي بِهِ فِي الْآخِرَةِ فَجَعَلَهُ لِي فِي الدُّنْيَا فَقَالَ
 كَرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَلْ كُنْتُ تَدْعُو اللَّهَ بِسْمِي أَوْ تَسْأَلُهُ شَيْئًا فَقَالَ كُنْتُ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ لَمْ يَكُنْ تَدْعُو اللَّهَ بِسْمِي أَوْ تَسْأَلُهُ شَيْئًا فَقَالَ كُنْتُ
 بِالْحَسَنَةِ حَضْرَى رَأَى كُنْتُ تَدْعُو اللَّهَ بِسْمِي أَوْ تَسْأَلُهُ شَيْئًا فَقَالَ كُنْتُ

له
 ابرار بالحق
 يسئلون
 بسهم
 باربر
 بتشديد
 راسا
 ۶۳۸
 س
 س
 س
 س
 س

بوم

المبدوءة
 او بقية
 غير
 سميت
 بذلك
 لا تخم كافا
 يسمنوا
 ٦٢٠
 جيب
 جيب
 جيب
 جيب

هُوَ رُبُّنَا نَارُ الْجَنَّةِ وَلَا تَمَّا سُمِّيَ الْكُوْزُ لِأَنَّهُ أَكْثَرُ أَنْهَارِ الْجَنَّةِ
 خَيْرًا وَذَلِكَ النَّهْرُ عَجَاجٌ يَطْرُدُ مِثْلَ السَّمِّ طَبِئَتُهُ الْمَسْكُ الْأَذْفَرُ
 وَضَرْبُضُهُ الْبَاقُوتُ وَالزَّبْرَجَدُ وَاللُّؤْلُؤُ أَشَدُّ بَيَاضًا مِنَ الْبَلْبَلِ
 وَاللِّينُ مِنَ الزَّبْدِ وَأَخْلَى مِنَ الْعَسَلِ حَافِئَةٌ قَنَابُ اللَّذْرِ الْمُخَوِّفُ
 كُلُّ قَبْضَةٍ طَوَّلَهَا فَرَسَخٌ فِي فَرَسَخٍ عَلَيْهَا أَرْبَعَةُ الْأَفْئِضِ مِضْرَعٌ مِثْنُ
 ذَهَبٍ فِي كُلِّ قَبْضَةٍ نَوْحَةٌ مِنَ الْجَوْوِ وَالْعَيْنُ لَهَا سَبْعُونَ خَادِمًا فَكَأَنَّ
 النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْأَسْرَاءُ قُلْتُ لِيَجْزِيَنَّ بِلَ مَا هَذِهِ النِّجَامُ فَقَالَ
 جِبْرَائِيلُ بِلَ هَذِهِ مَسَاكِينُ لَا زَوْجَ لَكَ فِي الْجَنَّةِ وَبَيْنَهُمْ مِنَ الْكُوْثَرِ
 أَرْبَعَةٌ أَنْهَارُ لَا هَلْ الْجَنَّةِ الَّتِي ذَكَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِي سُورَةِ مُحَمَّدٍ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَحَدُهَا الْمَاءُ وَالثَّانِي اللَّبْنُ وَالثَّلَاثُ الْخَمْرُ وَالرَّابِعُ الْعَسَلُ
 قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَالْحَمْدُ قَالَ مَقَاتِلُ يَعْنِي فَصَلِّ لِرَبِّكَ
 الصَّلَاةُ الْخَمْسُ وَالْحَمْدُ الْبَدَنُ يَقُولُ الْخَمْرُ وَقِيلَ فَصَلِّ لِرَبِّكَ
 يَعْنِي صَلَاةَ الْعَبْدِ وَالْحَمْدُ يَعْنِي الْحَمْدَ الْبَدَنُ يَعْنِي بَدَنًا وَقِيلَ أَرْفَعُ
 يَدَكَ بِالتَّكْبِيرِ إِلَى الْحَمْدِ قِيلَ وَالْحَمْدُ يَعْنِي اسْتِقْبَالَ الْقِبْلَةِ بِتَحْرُكِ
 قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ إِنَّ شَأْنَكَ هُوَ الْأَبَدُ وَذَلِكَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

بش

نحو

که این نهر است میانه جهنت و جز این نیست که نامید و شد که کوز را که آن زیادتر از هر نهری است
 از روی بهتر و این نهر و نیا و کند است از روی موهما مانند عسل که او خاک کما ص است
 و ضربیضه الباقوت و الزبرجد و اللؤلؤ اشدها من البلبل
 و اللین من الزبد و اخلی من العسل حافیة قناب اللذر المخوف
 کل قبضة طولها فرسخ فی فرسخ علیها اربعة الافئض مضرع مثن
 ذهب فی کل قبضة نوحه من الجوو العین لها سبعون خادما فکان
 النبوی صلی الله علیه و سلم الاسراء قلت لیجزینا بیل ما هذه النجوم فقال
 جبرائیل این عاقت مرادواج بال قرا در پشت و دست بر آید از کوز
 اربعة آنها را که هزل الجنان التي ذکرها الله عزوجل فی سورة محمد
 صلی الله علیه و سلم احدها الماء و الثاني اللبن و الثالث الخمر و الرابع العسل
 قوله عزوجل فصل لربك و الحمد قال مقاتل یعنی فصل لربك
 الصلوات الخمس و الحمد البدن یقول الخمر و قیل فصل لربك
 یعنی صلوة العبد و الحمد یعنی الحمد البدن یعنی بندا و قیل ارفع
 یدک بالتکبیر الی الحمد قیل و الحمد یعنی استقبال القبلة بتحرک
 قوله عزوجل ان شأنک هو الابد و ذلك ان النبوی صلی الله علیه و سلم

لا

بکمال برکت و در بیان

۶۴۲

بسم الله الرحمن الرحيم

الاقامة والصلوة وكل المواطن حتى في خطبة النكاح وخطبة
 الکلام وفي الکلام وفي الحاجات صلى عليها وجعل ما وى الفردوس
 الاعلى وما حتر قوله شائبه وعدوه وجعل ما وى العاصم بن
 واصل النار وانواع العذاب والنكال لقوله النبي صلى الله عليه وآله
 وكفوه بالله عز وجل فهكذا يجازى الله عز وجل كل محب النبي
 من المؤمنين من اتمته بالجنة وبغضه عليه الصلاة
 من المنافقين والكفار بالتارة فصل قوله عز وجل
 والذكر والامر اعلم ان الله عز وجل امر نبيه عليه السلام وقامته
 بالصلوة ثم امرهم فانما يشاء بعد الصلوة منها التي ذكر
 ومنها الدعاء ومنها التمر فصل واما الذي كوفوه عز
 وجل يا ايها الذين امنوا اذكروا الله ذكرا كثيرا وقوله عز وجل
 فاذا ذكروني اذكروا واشكروا ولا تكفرون واختلف العلماء
 في ذلك فقال ابن عباس اذ ذكروني بطاعتي اذ ذكرتم معي
 كما قال الله تعالى والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا
 فقال سعيد بن جبلة اذ ذكروني بطاعتي اذ ذكرتم معي في
 جهادنا

اقامت و نماز در هر جا
 کلام در سخن و در حاجات مسلم
 درین مومنان و زرت پند قول ایشان در سخن او را و گردانید ما وای عاصم بن
 واصل در نوع و گوناگون عذاب و نیک
 و کفوه او محبت است پس هر چه این جزا میدهد خداست و هر که از دوستی است را
 از منافقان است او در بیعت و دشمنان دور است
 از منافقان و کافران در سخن
 هر دو در کلام و در آنجا که بیان برستی خداست عاصم امر کرده است را
 بگذارد آن نماز پس امر کرد ایشان را و در باره بجهت چیزها بعد نماز بعضی از آن ذکر است
 در بعضی از آن دعا است و بعضی از آن در است و اما ذکر پس قول خداست عاصم
 ای کسانی که ایمان آورده اند یا کسبید خدا را یا و گردن بسیار و قول در عز وجل
 پس یا و کسبید مرا تا یا و کسبید مرا و اشکرتوا لى ولا تکفرون و اختلاف کرده اند
 درین ذکر پس گفت ابن عباس یا کسبید مرا بطاعت من یا کسبید شمارا بپارسی خود
 چنانچه فرمود خداست و کسانی که جفا کردند در راه ما یا کسبید ما یا کسبید ما یا کسبید ما
 یا کسبید من جبراً یا کسبید من اطاعت من یا کسبید شمارا یا کسبید من جبراً

كَمَا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

چنانچه فرمود خدا عزوجل اطاعت کنید خدا را و رسول را محبت پر کن تا رحمت کرده شود

قَالَ فَضَيْلُ بْنُ عِيَّاضٍ نَاذِرٌ قَوْلِي بِطَاعَتِي أَذْكُرُكُمْ بِشَوَابِي

دکلمت فضیل بن عیاض من پس یاد کند مرا طاعت من یاد کند شما را جناب خود

كَمَا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا

چنانچه فرمود خدا عزوجل بدستیکه کسانی که ایمان آورده اند و عمل کرده اند نیکو بر اینها

نُضِنِعُ أَمْرًا مِنْ أَحْسَنِ عَمَلِكُمْ أَوَلَيْكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ الْآيَةُ

مستحقان امر کسی که نیکو کرد عمل را ایشانند که برایشان است بهشت عدن

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ فَقَدْ ذَكَرَ اللَّهَ وَإِنْ قَلَّتْ صَلَاتُهُ

در مورد سنی ۴ هر که اطاعت کرد خدا را پس حقیق یاد کرد خدا را و اگر کم باشد نماز

وَصِيَامُهُ وَتِلَاوَتُهُ الْقُرْآنَ وَمَنْ عَصَى اللَّهَ فَقَدْ نَسَى اللَّهَ وَ

در روز او و تلاوت قرآن هر که بیزمانی کرد خدا را پس حقیق فراموش کرد

إِنْ كَثُرَتْ صَلَاتُهُ وَصِيَامُهُ وَتِلَاوَتُهُ الْقُرْآنَ قَالَ أَبُو بَكْرٍ

اگر زیاد باشد نماز او در روز او و تلاوت قرآن دکلمت ابوبکر

الصِّدْقُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ كَفَّ بِالْتَّوْحِيدِ عِبَادَةَ رُكُنِي الْجَنَّةِ نَوَائِبًا وَقَالَ

صدیق ارم بسندت توحید از دوسه عبادت و توحید است از دوسه نواب و دکلمت

ابن كَيْسَانَ فَذَكَرْتُ فِي الشُّكْرِ أَذْكُرُكُمْ بِالزِّيَادَةِ كَقَوْلِهِ تَعَالَى

ابن کيسان پس یاد کند مرا بشکر یاد کند شما را بزیادت چنانچه فرمود خدا عزوجل

لَنْ شُكْرُكُمْ لَأَنْ يَذْكُرُوا قَوْلِي أَذْكُرُكُمْ فِي التَّوْحِيدِ وَالْإِيمَانِ

اگر شکر کند مرا بر این زیاد کند شما را عبادت و توحید است از دوسه نواب و ایمان

أَذْكُرُكُمْ بِالذَّرْحَاتِ وَالْجَنَانِ كَقَوْلِهِ عَزَّ وَجَلَّ وَبَشِّرِ الَّذِينَ

یاد کند شما را به رحمت و بهشت چنانچه فرمود خدا عزوجل و بشارت ده کسانی

الْمَنُؤُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّ لَهُمْ جَنَّتَ بَحْرِيٍّ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

که ایمان آورند و عمل نیکو کرده اند که برستی ایمان را بهشت است که در زیر آن از نهران است

الْآيَةُ وَقِيلَ أَذْكُرُكُمْ عَلَى ظَهْرِ الْأَرْضِ أَذْكُرُكُمْ فِي بَطْنِهَا إِذْ

دکلمت سنده است یاد کند مرا بر پشت زمین یاد کند شما را در شکم آن و دکلمت

أَنْتُمْ أَهْلُهَا كَمَا قَالَ الْأَصْمَعِيُّ رَأَيْتُ أَعْرَابِيًّا وَاقِفًا يَوْمَ

راست من کند شما را این من چنانچه فرمود اصمعی دیدم اعرابی ایستاده بود روز

مَكْرَفَةٍ يَعْرِفَاتٍ وَهُوَ يَقُولُ يَا لَيْتَ عَجَّتْ لَكَ الْأَصْنَواتُ

روز در عرفات و میگفت ایستاده بودم از او از ما

۵
بیت
الصلوة
بیت
۴
۶۳۳
مجمع
البحار
من عیون

۴۵۲
 ۴۵۱
 ۴۵۰
 ۴۴۹
 ۴۴۸
 ۴۴۷
 ۴۴۶
 ۴۴۵
 ۴۴۴
 ۴۴۳
 ۴۴۲
 ۴۴۱
 ۴۴۰
 ۴۳۹
 ۴۳۸
 ۴۳۷
 ۴۳۶
 ۴۳۵
 ۴۳۴
 ۴۳۳
 ۴۳۲
 ۴۳۱
 ۴۳۰
 ۴۲۹
 ۴۲۸
 ۴۲۷
 ۴۲۶
 ۴۲۵
 ۴۲۴
 ۴۲۳
 ۴۲۲
 ۴۲۱
 ۴۲۰
 ۴۱۹
 ۴۱۸
 ۴۱۷
 ۴۱۶
 ۴۱۵
 ۴۱۴
 ۴۱۳
 ۴۱۲
 ۴۱۱
 ۴۱۰
 ۴۰۹
 ۴۰۸
 ۴۰۷
 ۴۰۶
 ۴۰۵
 ۴۰۴
 ۴۰۳
 ۴۰۲
 ۴۰۱
 ۴۰۰
 ۳۹۹
 ۳۹۸
 ۳۹۷
 ۳۹۶
 ۳۹۵
 ۳۹۴
 ۳۹۳
 ۳۹۲
 ۳۹۱
 ۳۹۰
 ۳۸۹
 ۳۸۸
 ۳۸۷
 ۳۸۶
 ۳۸۵
 ۳۸۴
 ۳۸۳
 ۳۸۲
 ۳۸۱
 ۳۸۰
 ۳۷۹
 ۳۷۸
 ۳۷۷
 ۳۷۶
 ۳۷۵
 ۳۷۴
 ۳۷۳
 ۳۷۲
 ۳۷۱
 ۳۷۰
 ۳۶۹
 ۳۶۸
 ۳۶۷
 ۳۶۶
 ۳۶۵
 ۳۶۴
 ۳۶۳
 ۳۶۲
 ۳۶۱
 ۳۶۰
 ۳۵۹
 ۳۵۸
 ۳۵۷
 ۳۵۶
 ۳۵۵
 ۳۵۴
 ۳۵۳
 ۳۵۲
 ۳۵۱
 ۳۵۰
 ۳۴۹
 ۳۴۸
 ۳۴۷
 ۳۴۶
 ۳۴۵
 ۳۴۴
 ۳۴۳
 ۳۴۲
 ۳۴۱
 ۳۴۰
 ۳۳۹
 ۳۳۸
 ۳۳۷
 ۳۳۶
 ۳۳۵
 ۳۳۴
 ۳۳۳
 ۳۳۲
 ۳۳۱
 ۳۳۰
 ۳۲۹
 ۳۲۸
 ۳۲۷
 ۳۲۶
 ۳۲۵
 ۳۲۴
 ۳۲۳
 ۳۲۲
 ۳۲۱
 ۳۲۰
 ۳۱۹
 ۳۱۸
 ۳۱۷
 ۳۱۶
 ۳۱۵
 ۳۱۴
 ۳۱۳
 ۳۱۲
 ۳۱۱
 ۳۱۰
 ۳۰۹
 ۳۰۸
 ۳۰۷
 ۳۰۶
 ۳۰۵
 ۳۰۴
 ۳۰۳
 ۳۰۲
 ۳۰۱
 ۳۰۰
 ۲۹۹
 ۲۹۸
 ۲۹۷
 ۲۹۶
 ۲۹۵
 ۲۹۴
 ۲۹۳
 ۲۹۲
 ۲۹۱
 ۲۹۰
 ۲۸۹
 ۲۸۸
 ۲۸۷
 ۲۸۶
 ۲۸۵
 ۲۸۴
 ۲۸۳
 ۲۸۲
 ۲۸۱
 ۲۸۰
 ۲۷۹
 ۲۷۸
 ۲۷۷
 ۲۷۶
 ۲۷۵
 ۲۷۴
 ۲۷۳
 ۲۷۲
 ۲۷۱
 ۲۷۰
 ۲۶۹
 ۲۶۸
 ۲۶۷
 ۲۶۶
 ۲۶۵
 ۲۶۴
 ۲۶۳
 ۲۶۲
 ۲۶۱
 ۲۶۰
 ۲۵۹
 ۲۵۸
 ۲۵۷
 ۲۵۶
 ۲۵۵
 ۲۵۴
 ۲۵۳
 ۲۵۲
 ۲۵۱
 ۲۵۰
 ۲۴۹
 ۲۴۸
 ۲۴۷
 ۲۴۶
 ۲۴۵
 ۲۴۴
 ۲۴۳
 ۲۴۲
 ۲۴۱
 ۲۴۰
 ۲۳۹
 ۲۳۸
 ۲۳۷
 ۲۳۶
 ۲۳۵
 ۲۳۴
 ۲۳۳
 ۲۳۲
 ۲۳۱
 ۲۳۰
 ۲۲۹
 ۲۲۸
 ۲۲۷
 ۲۲۶
 ۲۲۵
 ۲۲۴
 ۲۲۳
 ۲۲۲
 ۲۲۱
 ۲۲۰
 ۲۱۹
 ۲۱۸
 ۲۱۷
 ۲۱۶
 ۲۱۵
 ۲۱۴
 ۲۱۳
 ۲۱۲
 ۲۱۱
 ۲۱۰
 ۲۰۹
 ۲۰۸
 ۲۰۷
 ۲۰۶
 ۲۰۵
 ۲۰۴
 ۲۰۳
 ۲۰۲
 ۲۰۱
 ۲۰۰
 ۱۹۹
 ۱۹۸
 ۱۹۷
 ۱۹۶
 ۱۹۵
 ۱۹۴
 ۱۹۳
 ۱۹۲
 ۱۹۱
 ۱۹۰
 ۱۸۹
 ۱۸۸
 ۱۸۷
 ۱۸۶
 ۱۸۵
 ۱۸۴
 ۱۸۳
 ۱۸۲
 ۱۸۱
 ۱۸۰
 ۱۷۹
 ۱۷۸
 ۱۷۷
 ۱۷۶
 ۱۷۵
 ۱۷۴
 ۱۷۳
 ۱۷۲
 ۱۷۱
 ۱۷۰
 ۱۶۹
 ۱۶۸
 ۱۶۷
 ۱۶۶
 ۱۶۵
 ۱۶۴
 ۱۶۳
 ۱۶۲
 ۱۶۱
 ۱۶۰
 ۱۵۹
 ۱۵۸
 ۱۵۷
 ۱۵۶
 ۱۵۵
 ۱۵۴
 ۱۵۳
 ۱۵۲
 ۱۵۱
 ۱۵۰
 ۱۴۹
 ۱۴۸
 ۱۴۷
 ۱۴۶
 ۱۴۵
 ۱۴۴
 ۱۴۳
 ۱۴۲
 ۱۴۱
 ۱۴۰
 ۱۳۹
 ۱۳۸
 ۱۳۷
 ۱۳۶
 ۱۳۵
 ۱۳۴
 ۱۳۳
 ۱۳۲
 ۱۳۱
 ۱۳۰
 ۱۲۹
 ۱۲۸
 ۱۲۷
 ۱۲۶
 ۱۲۵
 ۱۲۴
 ۱۲۳
 ۱۲۲
 ۱۲۱
 ۱۲۰
 ۱۱۹
 ۱۱۸
 ۱۱۷
 ۱۱۶
 ۱۱۵
 ۱۱۴
 ۱۱۳
 ۱۱۲
 ۱۱۱
 ۱۱۰
 ۱۰۹
 ۱۰۸
 ۱۰۷
 ۱۰۶
 ۱۰۵
 ۱۰۴
 ۱۰۳
 ۱۰۲
 ۱۰۱
 ۱۰۰
 ۹۹
 ۹۸
 ۹۷
 ۹۶
 ۹۵
 ۹۴
 ۹۳
 ۹۲
 ۹۱
 ۹۰
 ۸۹
 ۸۸
 ۸۷
 ۸۶
 ۸۵
 ۸۴
 ۸۳
 ۸۲
 ۸۱
 ۸۰
 ۷۹
 ۷۸
 ۷۷
 ۷۶
 ۷۵
 ۷۴
 ۷۳
 ۷۲
 ۷۱
 ۷۰
 ۶۹
 ۶۸
 ۶۷
 ۶۶
 ۶۵
 ۶۴
 ۶۳
 ۶۲
 ۶۱
 ۶۰
 ۵۹
 ۵۸
 ۵۷
 ۵۶
 ۵۵
 ۵۴
 ۵۳
 ۵۲
 ۵۱
 ۵۰
 ۴۹
 ۴۸
 ۴۷
 ۴۶
 ۴۵
 ۴۴
 ۴۳
 ۴۲
 ۴۱
 ۴۰
 ۳۹
 ۳۸
 ۳۷
 ۳۶
 ۳۵
 ۳۴
 ۳۳
 ۳۲
 ۳۱
 ۳۰
 ۲۹
 ۲۸
 ۲۷
 ۲۶
 ۲۵
 ۲۴
 ۲۳
 ۲۲
 ۲۱
 ۲۰
 ۱۹
 ۱۸
 ۱۷
 ۱۶
 ۱۵
 ۱۴
 ۱۳
 ۱۲
 ۱۱
 ۱۰
 ۹
 ۸
 ۷
 ۶
 ۵
 ۴
 ۳
 ۲
 ۱
 ۰

تَعَالَى يُجِيبُ دَعْوَةَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الْوَقْتِ إِلَّا أَنَّهُ يُؤَخِّرُ أَعْيُنَهُمْ
 تَعَالَى جَابِ مُبْدِي دَعَا سَمِعَ سَمِعَ رَا دَرَسَا ل مَكْر اِيْمَر تَا جِيْر مِي كُنْ دَاوِي
 مُرَادُهُ لِيَدْعُوهُ فَيَسْمَعُ صَوْتَهُ بِدَلِّ عَلَيْهِ مَا ذُوِي عَنْ عَمَلٍ
 مُرَادُهُ تَا اِيْمَر دَعَا مِي كُنْ سَمِعَ سَمِعَ رَا دَرَسَا ل مَكْر اِيْمَر تَا جِيْر M
 بَنُ الْمَثُورِ عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ
 بَنُ مَثُورِ اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر
 إِنَّ الْعَبْدَ لِيَدْعُو اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَهُوَ يَحْسِبُهُ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى
 كَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر
 يَا جِبْرِيئِيلُ اقْضِ لِعَبْدِي هَذَا حَاجَتَهُ وَأَخْرِجْهَا فَاِنِّي أَحِبُّ
 اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر
 أَنْ لَا أَرَا لَأَسْمَعُ صَوْتَهُ فَإِنَّ الْعَبْدَ لِيَدْعُو اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَ
 كَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر
 هُوَ بِعِصَّةٍ يَقُولُ يَا جِبْرِيئِيلُ اقْضِ لِعَبْدِي هَذَا حَاجَتَهُ
 كَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر
 بِأَخْلَاصِهِ وَعِجْلِهَا فَاِنِّي أَرَاهُ أَنْ أَسْمَعَ صَوْتَهُ وَقِيلَ إِنَّ مِي
 كَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر
 بَنُ سَعِيدٍ قَالَ رَأَيْتُ رَبِّي الْعَزِيزَ فِي الْمَنَامِ فَقُلْتُ يَا رَبِّ كَمْ
 اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر
 أَدْعُوكَ فَلَا يَسْتَجِيبُ لِي قَالَ يَا مِي اِنِّي أَحِبُّ صَوْتَكَ وَقَالَ
 كَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر
 بَعْضُهُمْ لَأَنَّ لِلدُّعَاءِ إِذَا مَا وَتَبَرَّأْتُ مِنْهُ سَبَابُ الْأَحَابِيَةِ وَتَبَرَّأْتُ
 اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر
 الْمُنَافِقِينَ وَأَعَايَاهَا وَأَسْتَكْبَاهَا كَانَتْ مِنْ أَهْلِ الْأَحَابِيَةِ وَمَنْ أَعْفَى
 اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر
 أَقْضَى بِهَا فَيُؤْمِنُ مِنْ أَهْلِ الْأَعْيُنِ أَوْ فِي الدُّعَاءِ وَقِيلَ إِنَّهُ سَمِعَ
 اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر
 لَأُرَاهُمْ مِنْ أَهْلِ رَحْمَةِ اللَّهِ عَلَيْهِمْ تَقَبَّلَ مَا بَا لَنَا دَعْوَةَ اللَّهِ
 اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر
 فَلَا يَسْتَجِيبُ لَنَا فَقَالَ لَأَنْكُمْ لَعْنَةُ الرَّسُولِ فَلَمْ يَتَّبِعُوا أَسْمَعُ
 اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر اِيْمَر

۴۵۲
 ۴۵۱
 ۴۵۰
 ۴۴۹
 ۴۴۸
 ۴۴۷
 ۴۴۶
 ۴۴۵
 ۴۴۴
 ۴۴۳
 ۴۴۲
 ۴۴۱
 ۴۴۰
 ۴۳۹
 ۴۳۸
 ۴۳۷
 ۴۳۶
 ۴۳۵
 ۴۳۴
 ۴۳۳
 ۴۳۲
 ۴۳۱
 ۴۳۰
 ۴۲۹
 ۴۲۸
 ۴۲۷
 ۴۲۶
 ۴۲۵
 ۴۲۴
 ۴۲۳
 ۴۲۲
 ۴۲۱
 ۴۲۰
 ۴۱۹
 ۴۱۸
 ۴۱۷
 ۴۱۶
 ۴۱۵
 ۴۱۴
 ۴۱۳
 ۴۱۲
 ۴۱۱
 ۴۱۰
 ۴۰۹
 ۴۰۸
 ۴۰۷
 ۴۰۶
 ۴۰۵
 ۴۰۴
 ۴۰۳
 ۴۰۲
 ۴۰۱
 ۴۰۰
 ۳۹۹
 ۳۹۸
 ۳۹۷
 ۳۹۶
 ۳۹۵
 ۳۹۴
 ۳۹۳
 ۳۹۲
 ۳۹۱
 ۳۹۰
 ۳۸۹
 ۳۸۸
 ۳۸۷
 ۳۸۶
 ۳۸۵
 ۳۸۴
 ۳۸۳
 ۳۸۲
 ۳۸۱
 ۳۸۰
 ۳۷۹
 ۳۷۸
 ۳۷۷
 ۳۷۶
 ۳۷۵
 ۳۷۴
 ۳۷۳
 ۳۷۲
 ۳۷۱
 ۳۷۰
 ۳۶۹
 ۳۶۸
 ۳۶۷
 ۳۶۶
 ۳۶۵
 ۳۶۴
 ۳۶۳
 ۳۶۲
 ۳۶۱
 ۳۶۰
 ۳۵۹
 ۳۵۸
 ۳۵۷
 ۳۵۶
 ۳۵۵
 ۳۵۴
 ۳۵۳
 ۳۵۲
 ۳۵۱
 ۳۵۰
 ۳۴۹
 ۳۴۸
 ۳۴۷
 ۳۴۶
 ۳۴۵
 ۳۴۴
 ۳۴۳
 ۳۴۲
 ۳۴۱
 ۳۴۰
 ۳۳۹
 ۳۳۸
 ۳۳۷
 ۳۳۶
 ۳۳۵
 ۳۳۴
 ۳۳۳
 ۳۳۲
 ۳۳۱
 ۳۳۰
 ۳۲۹
 ۳۲۸
 ۳۲۷
 ۳۲۶
 ۳۲۵
 ۳۲۴
 ۳۲۳
 ۳۲۲
 ۳۲۱
 ۳۲۰
 ۳۱۹
 ۳۱۸
 ۳۱۷
 ۳۱۶
 ۳۱۵
 ۳۱۴
 ۳۱۳
 ۳۱۲
 ۳۱۱
 ۳۱۰
 ۳۰۹
 ۳۰۸
 ۳۰۷
 ۳۰۶
 ۳۰۵
 ۳۰۴
 ۳۰۳
 ۳۰۲
 ۳۰۱
 ۳۰۰
 ۲۹۹
 ۲۹۸
 ۲۹۷
 ۲۹۶
 ۲۹۵
 ۲۹۴
 ۲۹۳
 ۲۹۲
 ۲۹۱
 ۲۹۰
 ۲۸۹
 ۲۸۸
 ۲۸۷
 ۲۸۶
 ۲۸۵
 ۲۸۴
 ۲۸۳
 ۲۸۲
 ۲۸۱
 ۲۸۰
 ۲۷۹
 ۲۷۸
 ۲۷۷
 ۲۷۶
 ۲۷۵
 ۲۷۴
 ۲۷۳
 ۲۷۲
 ۲۷۱
 ۲۷۰
 ۲۶۹
 ۲۶۸
 ۲۶۷
 ۲۶۶
 ۲۶۵
 ۲۶۴
 ۲۶۳
 ۲۶۲
 ۲۶۱
 ۲۶۰
 ۲۵۹
 ۲۵۸
 ۲۵۷
 ۲۵۶
 ۲۵۵
 ۲۵۴
 ۲۵۳
 ۲۵۲
 ۲۵۱
 ۲۵۰
 ۲۴۹
 ۲۴۸
 ۲۴۷
 ۲۴۶
 ۲۴۵
 ۲۴۴
 ۲۴۳
 ۲۴۲
 ۲۴۱
 ۲۴۰
 ۲۳۹
 ۲۳۸
 ۲۳۷
 ۲۳۶
 ۲۳۵
 ۲۳۴
 ۲۳۳
 ۲۳۲
 ۲۳۱
 ۲۳۰
 ۲۲۹
 ۲۲۸
 ۲۲۷
 ۲۲۶
 ۲۲۵
 ۲۲۴
 ۲۲۳
 ۲۲۲
 ۲۲۱
 ۲۲۰
 ۲۱۹
 ۲۱۸
 ۲۱۷
 ۲۱۶
 ۲۱۵
 ۲۱۴
 ۲۱۳
 ۲۱۲
 ۲۱۱
 ۲۱۰
 ۲۰۹
 ۲۰۸
 ۲۰۷
 ۲۰۶
 ۲۰۵
 ۲۰۴
 ۲۰۳
 ۲۰۲
 ۲۰۱
 ۲۰۰
 ۱۹۹
 ۱۹۸
 ۱۹۷
 ۱۹۶
 ۱۹۵
 ۱۹۴
 ۱۹۳
 ۱۹۲
 ۱۹۱
 ۱۹۰
 ۱۸۹
 ۱۸۸
 ۱۸۷
 ۱۸۶
 ۱۸۵
 ۱۸۴
 ۱۸۳
 ۱۸۲
 ۱۸۱
 ۱۸۰
 ۱۷۹
 ۱۷۸
 ۱۷۷
 ۱۷۶
 ۱۷۵
 ۱۷۴
 ۱۷۳
 ۱۷۲
 ۱۷۱
 ۱۷۰
 ۱۶۹
 ۱۶۸
 ۱۶۷
 ۱۶۶
 ۱۶۵
 ۱۶۴
 ۱۶۳
 ۱۶۲
 ۱۶۱
 ۱۶۰
 ۱۵۹
 ۱۵۸
 ۱۵۷
 ۱۵۶
 ۱۵۵
 ۱۵۴
 ۱۵۳
 ۱۵۲
 ۱۵۱
 ۱۵۰
 ۱۴۹
 ۱۴۸
 ۱۴۷
 ۱۴۶
 ۱۴۵
 ۱۴۴
 ۱۴۳
 ۱۴۲
 ۱۴۱
 ۱۴۰
 ۱۳۹
 ۱۳۸
 ۱۳۷
 ۱۳۶
 ۱۳۵
 ۱۳۴
 ۱۳۳
 ۱۳۲
 ۱۳۱
 ۱۳۰
 ۱۲۹
 ۱۲۸
 ۱۲۷
 ۱۲۶
 ۱۲۵
 ۱۲۴
 ۱۲۳
 ۱۲۲
 ۱۲۱
 ۱۲۰
 ۱۱۹
 ۱۱۸
 ۱۱۷
 ۱۱۶
 ۱۱۵
 ۱۱۴
 ۱۱۳
 ۱۱۲
 ۱۱۱
 ۱۱۰
 ۱۰۹
 ۱۰۸
 ۱۰۷
 ۱۰۶
 ۱۰۵
 ۱۰۴
 ۱۰۳
 ۱۰۲
 ۱۰۱
 ۱۰۰
 ۹۹
 ۹۸
 ۹۷
 ۹۶
 ۹۵
 ۹۴
 ۹۳
 ۹۲
 ۹۱
 ۹۰
 ۸۹
 ۸۸
 ۸۷
 ۸۶
 ۸۵
 ۸۴
 ۸۳
 ۸۲
 ۸۱
 ۸۰
 ۷۹
 ۷۸
 ۷۷
 ۷۶
 ۷۵
 ۷۴
 ۷۳
 ۷۲
 ۷۱
 ۷۰
 ۶۹
 ۶۸
 ۶۷
 ۶۶
 ۶۵
 ۶۴
 ۶۳
 ۶۲
 ۶۱
 ۶۰
 ۵۹
 ۵۸
 ۵۷
 ۵۶
 ۵۵
 ۵۴
 ۵۳
 ۵۲
 ۵۱
 ۵۰
 ۴۹
 ۴۸
 ۴۷
 ۴۶
 ۴۵
 ۴۴
 ۴۳
 ۴۲
 ۴۱
 ۴۰
 ۳۹
 ۳۸
 ۳۷
 ۳۶
 ۳۵
 ۳۴
 ۳۳
 ۳۲
 ۳۱
 ۳۰
 ۲۹
 ۲۸
 ۲۷
 ۲۶
 ۲۵
 ۲۴
 ۲۳
 ۲۲
 ۲۱
 ۲۰
 ۱۹
 ۱۸
 ۱۷
 ۱۶
 ۱۵
 ۱۴
 ۱۳
 ۱۲
 ۱۱
 ۱۰
 ۹
 ۸
 ۷
 ۶
 ۵
 ۴
 ۳
 ۲
 ۱
 ۰

س

الاول

بزرگوار

الاول

الاول

بزرگوار

بزرگوار

بزرگوار

بزرگوار

بزرگوار

بزرگوار

بزرگوار

بزرگوار

بزرگوار

بزرگوار

بزرگوار

بزرگوار

بزرگوار

فَلْيَسِّرْهُ يَا عَلِيُّ عَلِيمٌ يَعْنِي عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَعَالِمٌ وَهُوَ لَمْ يَخْلُقْ بِنَسَاءِ

فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ يَعْنِي الْمَشْيَ إِلَى الْجِبَلِ قَالَ بِنَبِيِّ رَبِّي لِي

فِي الْمَنَامِ إِنِّي أَدْرِيكَ يَعْنِي مَرْتٌ فِي الْمَنَامِ بِنَبِيِّكَ وَذَلِكَ

لَنَنْدِرْكَانَ عَلَيْهِ فِيهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَانظُرْ مَاذَا تَرَى فَتَرَى

عَلَيْهِ السَّلَامُ يَا بَنِي إِسْحَاقَ مَا تَوَمَّرُوا طَعْمَ رَبِّكَ فَمَنْ تَمَّ لَمْ يَقُلْ

لَا إِسْحَاقَ إِلَّا بَرَاهِيمَ أَعْمَلُ مَا وَدَّعْتُ فِي الْمَنَامِ وَرَأَيْتُ ذَلِكَ لَبْرَاهِيمَ

عَلَيْهِ السَّلَامُ تِلْكَ لَيْلَةُ مُتَابَعَاتٍ وَكَانَ لَبْرَاهِيمُ صَامًا وَصَلَّ

قَبْلَ النَّجْمِ فَقَالَ سَجِدْ لِي لِأَنَّ اللَّهَ مِنْ الصَّابِرِينَ عَلَى النَّجْمِ

فَلَمَّا اسْتَلَمَا يَقُولُ اسْلَمَا لِمَا رَأَى اللَّهَ تَعَالَى وَطَاعَتَهُ وَرَبَّهُ الْجَبِينِ

يَقُولُ كَبَّ عَلَى جَبْهَتِهِ فَلَمَّا أَخَذَ بِنَاصِيئِهِ لَبَّيْكَ اللَّهُ

عَلَّمَ اللَّهُ مِنْهُمَا الصَّدَقَ وَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ ذَمًّا ذَمًّا إِنَّ

يَا بَرَاهِيمَ قَدْ صَدَّقْتَ الرَّؤْيَا فِي ذَمِّ ابْنِكَ فَخَذَّ الْكَلْبُشَ وَ

أَذْرَبَهُ فِدَاءً لِبْنِكَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَذَمُّ يَتَاءُ بِنَبِيِّ عَظِيمٍ

وَأَنْتُمْ الْكَلْبُشُ ذَمُّ كَانَ مِنَ الْوَهْمِ لِي بِرَبِّي فِي الْبَيْتِ أَرْبَعِينَ

سَنَةً قَبْلَ أَنْ يَذَّ بِي وَقِيلَ إِنَّهُ هُوَ الْكَلْبُشُ الَّذِي ذَمُّ بِهِ

فِي النَّجْمِ كَرَامٍ وَكَلْبُشُ كَرَامٍ أَنْ كَلْبُشُ كَرَامٍ كَرَامٍ كَرَامٍ

كَرَامٍ كَرَامٍ كَرَامٍ كَرَامٍ كَرَامٍ كَرَامٍ كَرَامٍ كَرَامٍ

بزرگوار

بزرگوار

بزرگوار

بزرگوار

بزرگوار

بزرگوار

بزرگوار

بزرگوار

هَابِلُ ابْنُ آدَمَ الْقَتُولُ شَهِيدٌ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَكَانَ يَرْعَى فِي الرِّبَا
 قَدْ قُدِيَ بِهِ لِشَيْخِ النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنَ الذَّبْحِ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ
 لَأَنَا كُنْتُ الْبَحْرِي الْحَسِينُ يَعْنِي هَلَكَةُ الْبَحْرِي كُلِّهَا حَسِينٌ فَجَزَاهُ
 اللَّهُ خَيْرًا بِأَحْسَنِهِ بِطَاعَتِهِ لِأَمْرٍ اللَّهُ تَعَالَى فِي النَّبِيِّ لَأَنَّهُ
 لَا يَشُقُّ وَقِيلَ إِنَّ النَّامُورَ بَدَنُجَاهُ لَأَنَّهُ هُوَ أَسْمَعُ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 كَرَّمَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَمَّا هَذَا هُوَ الْمَيْتُ يَعْنِي التَّغْيِيرُ
 الْمَيْتُ حِينَ عَقَابَتِهِ وَقَدْ أُرِيَ بِالْكَبْشِ وَقِيلَ أَنَّهُ لَمَّا وَضَعَهُ
 الْجَلِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ السَّكِينُ عَلَى حَلْقِ وَكَلِمَةٍ نُودِيَ أَنْ تَزِيهِمْ
 خَلَّ وَكَذَلِكَ فَإِنَّ مُرَادَنَا لَمْ يَكُنْ قَرِيبًا نَالِ الْوَلَدِ وَلَا تَمَّا كَانَ مُرَادَنَا
 خَلَوُ الْقَلْبِ مِنْ حُبِّهِ الْوَلَدِ وَطَهْرُ الْقَلْبِ أَنَّهُ ذَكَرَ فِي بَعْضِ الْكُتُبِ
 أَنَّ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَمَّا أَرَادَ أَنْ يَذْبَحَ وَكَلِمَةً قَالَ فِي سَبْعِ
 يَأْتِي آيَاتُ لَوْ كَانَ هَذَا الذَّبْحُ عَلَيَّ بَدَغَيْرِي لَكَانَ خَيْرًا قَالَ
 اللَّهُ تَعَالَى لَا يَكُونُ إِلَّا عَلَيَّ بِدَكَ فَقَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا رَبَّنَا
 لِمَا فَعَلْتَ هَذَا قَالَ حَتَّى يَزِيدَ بِلَاءَ عَلَيَّ فَقَالَتِ الْمَلَائِكَةُ
 لِمَ ذَلِكَ قَالَ حَتَّى لَا يَجِيءَ أَحَدًا غَيْرِي فَإِنِّي لَا أَقْبَلُ الشَّرِيكَ فِي

۴
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

این حدیث در تفسیر سوره بقره آیه ۱۷۷ است
 و در تفسیر سوره آل عمران آیه ۱۷۱
 و در تفسیر سوره مائده آیه ۲۷
 و در تفسیر سوره احزاب آیه ۵۶
 و در تفسیر سوره نساء آیه ۱۰۷
 و در تفسیر سوره اعراف آیه ۱۷۲
 و در تفسیر سوره انفجار آیه ۲۸
 و در تفسیر سوره قیامت آیه ۲۸
 و در تفسیر سوره نازعات آیه ۲۸
 و در تفسیر سوره غافر آیه ۲۸
 و در تفسیر سوره فاطر آیه ۲۸
 و در تفسیر سوره یونس آیه ۲۸
 و در تفسیر سوره زمر آیه ۲۸
 و در تفسیر سوره احزاب آیه ۲۸
 و در تفسیر سوره نساء آیه ۲۸
 و در تفسیر سوره مائده آیه ۲۸
 و در تفسیر سوره آل عمران آیه ۲۸
 و در تفسیر سوره بقره آیه ۲۸

رَحْمَةً قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ وَ
 قِيلَ إِنَّ الْأَرْضَ نَحْنُ نَحْنُ بِيَوْمِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَدْرَهُ مِنَ الْإِنْبِيَاءِ
 وَالْأَوْلِيَاءِ وَيَعْبُدُهُمْ عَلَيْهَا فَأَرَادَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُسَويَ بَيْنَ الْبَغْيِ
 وَالْإِسْلَامِ فَخَرَّ بِبَعْضِهَا عَلَى بَعْضٍ وَقِيلَ أَنَّهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ
 قَدْ سَلَكَ إِلَى الْمُصَلِّ فِي طَرِيقٍ وَقَصَدَهُ الْحَقِيقَةُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ
 وَجَلَّ ثُمَّ أَرَادَ الرُّجُوعَ إِلَى الْأَهْلِ وَالْوَطَنِ وَالطَّيْنِ وَالْمَاءِ وَالْمَعْرُوفِ
 الْمَعْرُوفِ فَذَكَرَهُ أَنَّ سَلَكَ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى طَرِيقًا لَمْ يَسْلُكْهُ إِلَّا الْغَيْبُ
 فَرَجِعَ فِي طَرِيقٍ آخَرَ وَقِيلَ أَنَّهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَوْ لَمْ يَرْجِعْ فِي طَرِيقٍ
 آخَرَ لَوْ جَبَّ عَلَى النَّاسِ الْإِسْتِنَانُ بِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَتَعَدَّرَ
 عَلَيْهِمُ التَّفَرُّقُ بَعْدَ صَلَوةِ الْعِيدِ إِلَى مَنَازِلِهِمْ فَأَرَادَ أَنْ يَبِينُ
 التَّوْبَةَ عَلَيْهِمْ فِي الرُّجُوعِ فِي آيَةِ طَرِيقٍ شَأْوَ وَقِيلَ أَنَّهُ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَن مَكِيدَةُ الْكُفَّارِ وَالْمُتَافِقِينَ وَقِيلَ أَنَّهُ كَانَ
 يَصُدِّقُ عَلَى مَنْ كَانَ مَعَهُ فَكَانَ يَرْجِعُ فِي طَرِيقٍ آخَرَ حَتَّى يُوَدِّعَ
 الصَّدِيقَ عَلَى الْفَقْرَاءِ وَقِيلَ أَنَّهُ كَانَ يَفْعَلُ ذَلِكَ لِجَلِّ الْبَحْمِ
 النَّاسِ عَلَيْهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَصَلَّ فِي فَضِيلَةِ يَوْمِ الْغُرَّةِ وَالْأَضْحَى
 رُومَ بِرَأْسِ رُومٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

۴
 ۱
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

رَوَى عَبْدُ اللَّهِ بْنُ قُرَيْبٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

إِنَّمَا يَأْتِي عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ رُؤْيَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لِفَاطِمَةَ

قُوِي لِي أُنْحِيْتِكِ فَاشْهَدِي بِهَا فَإِنَّهُ يُغْفِرُ لَكَ بِأَقْرَبِ قَطْرَةٍ

يُقَطَّرُ مِنْ دِمَائِي كُلِّ ذَنْبٍ عَمِلْتِ وَقُوِي إِنْ صَلَوْتِي وَرَشِي وَ

عِيَايَ وَمَا فِي اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَرَوَى عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

قَالَ إِنْ دَاوُدَ عَلَيْكَ السَّلَامُ قَالَ إِلَهِي مَا ثَوَابٌ مِنْ هَجْرِي مِنْ أُمَّةٍ

مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ ثَوَابُهُ أَنْ تَعْطِيَ بِكُلِّ شَعْرَةٍ مِنْهَا

عَشْرَ حَسَنَاتٍ وَيُحْيِي عَنْهُ عَشْرَ سَيِّئَاتٍ وَيُرْفَعُ لَهُ عَشْرَ

دَرَجَاتٍ فَقَالَ إِلَهِي مَا ثَوَابُهُ إِذَا شَقَّ بَطْنَهَا قَالَ إِذَا شَقَّ

الْقُدْرَةَ أَخْرَجَهُ اللَّهُ تَعَالَى مِنَ الْجَوْعِ وَالْعَطَشِ وَمِنْ

أَهْوَالِ الْقِيَامَةِ يَا دَاوُدُ لَكَ بِكُلِّ بَضْعَةٍ مِنْ رِجْمِهَا كَنْزٌ فِي

الْجَنَّةِ كَأَمْثَالِ الْبَحْتِ وَبِكُلِّ كَرِيحٍ مِنْهَا مَرَكَةٌ مِنْ مَرَكِبِ

الْجَنَّةِ وَبِكُلِّ شَعْرَةٍ عَلَى حَبْدِهَا فَصْرٌ فِي الْجَنَّةِ وَبِكُلِّ شَعْرَةٍ

عَلَى رَأْسِهَا جَارِيَةٌ مِنَ الْخُورِ الْعَيْنِ أَمَا عَلِمْتَ يَا دَاوُدُ أَنَّ

الضَّعَائِدَ هِيَ الْمَطَايَا وَأَنَّ الضَّعَايَا هِيَ الْخَطَايَا قَدْ نَفَى الْبَلَاكَ

فَمَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ أَنَّ

فَمَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ أَنَّ

فَمَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ أَنَّ

۴
۵۸
۶۵
۷۰
۷۵
۸۰
۸۵
۹۰
۹۵
۱۰۰

النبي صلى الله عليه وآله ^{صلى الله عليه وآله} أنه صلى بكبش بن يوم النحر وأخذنا هبة الله
درستی آن مفسر من زمانه و بلاد او در روز نحر با ما در جزاد مارا هبت الله
 عن محمد بن أحمد بن الحارث المعدل الكوفي قال أنبا القاض
از محمد بن احمد بن حارث المعدل کوفی گفت جزاد مارا هبت الله
 محمد بن محمد بن عبد الله الجعفي أنبا محمد بن جعفر الأبي
محمد بن محمد بن عبد الله جعفی جزاد مارا محمد بن جعفر ابي
 أنبا علي بن المنذر الطزفي أنبا ابن فضال عن هشام عن
جزاد مارا هبت الله بن منذر طزفی جزاد مارا ابن فضال از هشام
 عن ربيعة عن ابنه عن عائشة رضي عن النبي صلى الله عليه وآله قال
عده از پدر خود از عائشة رضی عن النبي صلی الله علیه و آله
 من قرب أصبحت يوم النحر لتعمرها قرأه الله تعالى لي
هر که نزدیک شد زمانه سوخورا روز نحر با ما تا بجز کند او را نزدیکی می شود او را خدا تعالی
 الجنة فإذا نحرها عفر الله لها باؤا و فطرة تقطر من دمها
بهشت پس هرگاه در آن روز نحر خدا بهیم را در ابادل قطره که میخورد از خون کن
 و جعلها الله تعالى له مراكبا يوم القيمة إلى المحشر و أعطى
و کرد او را در آن روز نحر خدا بهیم را در او مراكب روز قیامت بود که محشر و داد او را
 بعد و نحرها و صوفها حسنا و روي عن أنس بن مالك
بعد و نحرها او و نحر او در روز قیامت بود که محشر و داد او را
 أن النبي صلى الله عليه وآله صلى بكبش بن أقرنين أمليين فكان يداجر
که کبش بن اقرین دو مرد از مدینه بود که در روز نحر با ما
 و يمشي و يصنع رجلا على صفحاتها قال أبو جعيل الأملعي ما
در شب می رفت و می ساخت رجلی بر صفحاتها گفت ابو جعیل املعی
 فيه بياض و سواد و السواد غلبه و ينظر في سواد و يترك في
که در سواد و سفید و سفید و سیاه و سیاه غلبه و می بیند در سواد و سفید
 سواد و رؤيت عائشة رضي الله عنه أنه أمر النبي صلى الله عليه وآله أن يطأ
سپاسی از روایت کرد عائشة رضی عن الله عنه که فرمود به آنکه در روز نحر با ما
 في سواد و يترك في سواد فاني به فصيح بر فاصبعه و دمج فقال
در سواد و سفید در سواد پس آمد و در میدان پس در زمانه داد ما آن پس در سواد
 بسم الله اللهم تغفر من محمد و آل محمد و من أمه محمد و قال أصحاب
بسم الله امی بار خداوندان از محمد و آل محمد و از است محمد و گفت اصحاب

۴
 ۶۹۰
 ۳۱۲
 درستی آن مفسر من زمانه و بلاد او در روز نحر با ما در جزاد مارا هبت الله

درستی آن مفسر من زمانه و بلاد او در روز نحر با ما در جزاد مارا هبت الله

الْحَدِيثُ قَوْلُهُ وَيَطْبَأُ فِي سَوَادٍ وَيَنْظُرُ فِي سَوَادٍ مَعْنَاهُ
در حدیث از او صوابه بطاعتی سواد و نظری سواد معنی او است
 لَكَثْرَةُ الْحَجَمَةِ وَالْحَجْمَةُ مَا يَنْظِلُ فِي ظِلِّ نَفْسِهِ وَيَنْظُرُ فِيهِ وَيَبْرُكُ
که از جهت بسیار رسیده بود او که سفت او جزیت که میرود در ساید نفس خود و نظر میکند در خود
 فِيهِ وَقَالَ أَهْلُ اللُّغَةِ مَعْنَى السَّوَادِ فِي هَذَا الْمَوْضِعِ أَيَّ كَانَ سَوَادُ
در آن سایه و کثرت اندک است معنی سواد در اینجا آنست که باریک
 الْبَدَنِ وَالْعَيْنَيْنِ وَالرُّكْبَتَيْنِ فَصَلِّ فِي صَلَاةِ كَلْبَةَ الْأَمْحَلِ
در میان نماز شب عبد الله
 وَهِيَ أَنْ يُعْتَلَى رُكْعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ خَمْسَةَ
و آن است که کنار دو رکعت که بخواند در هر رکعت سوره فاتح
 عَشْرَ مَرَّةٍ وَقَوْلُهُ اللَّهُ أَحَدٌ كَذَلِكَ وَقَوْلُهُ عُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ مِثْلُ
این و سوره الفاتحه و سوره اخلاص و سوره الفلق
 ذَلِكَ وَقَوْلُهُ عُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ بَعْدَ ذَلِكَ فَإِذَا سَأَلَ قِرَاءَةَ آيَةِ
این و سوره الناس نیز این شمار پس هرگاه اسلام در بخواند
 الْكُرْسِيِّ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَاسْتَعْفَرَ لِنَفْسِهِ خَمْسَةَ عَشْرَ مَرَّةٍ لَمْ يَدْخُلِ
که در سه مرتبه بار و استغفار با نزهه بار استغفار کند
 بِمَاءِهَا مِنْ خَيْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَضَلِّ وَالْأَضْيَابَ
آنچه خواهد از نیکی و دنیا و آخرت و زبان و دهن
 سَنَةً لَا يَسْتَحِبُّ تَرْكُهَا لِمَنْ قَدَرَعَلَيْهَا عِنْدَ الْإِمَامِ أَحْمَدَ
سنت است مستحب است ترک دادن آن کسی را که تقدیر داشته باشد بر آن نزد امام احمد
 مَالِكٍ وَالشَّافِعِيِّ رَحِمَهُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَعِنْدَ خَيْرِهِمْ هِيَ وَاجِبَةٌ وَ
مالک و شافعی رحم
 الْأَصْلُ فِي اسْتِحْبَابِهَا لَذَنْ وَجُوبِهَا مَا رَوَى عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ
در مستحب بودن آن بجزوب آن آنست که روایت کرده شد از ابن عباس
 عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ أَمْرٌ بِالْفِعْرِ وَهُوَ كَلْبَةُ سَنَةٍ وَفِي خَيْرِ
از آنست که فرمود امر کرده شده لم یف بائع و من هر شما سنت است و در حدیث
 الْآخِرِ لَنْتُ عَلَى فَرَضٍ وَكَلْبَةُ تَطَوُّعٍ وَالنُّجُودُ وَالْوَتْرُ وَرُكْعَتَا الْفَجْرِ وَ
و هر سنت که است بجز سنت که بر من فرض است و در شما لعل قربانی دهن دو روز و دو رکعت فجر و
 فِي حَدِيثٍ شَامٍ سَلَّمَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دَخَلَ الْعَشْرُ
در حدیث ام سلمه گفت فرمود رسول الله ص

۲
 در حدیث از او صوابه
 معنی او است
 که از جهت بسیار رسیده بود او
 که سفت او جزیت که میرود در ساید
 نفس خود و نظر میکند در خود
 در آن سایه و کثرت اندک است
 معنی سواد در اینجا آنست که باریک
 در میان نماز شب عبد الله
 و آن است که کنار دو رکعت که بخواند
 در هر رکعت سوره فاتح
 این و سوره الفاتحه و سوره اخلاص
 و سوره الفلق
 این و سوره الناس نیز این شمار
 پس هرگاه اسلام در بخواند
 که در سه مرتبه بار و استغفار
 با نزهه بار استغفار کند
 آنچه خواهد از نیکی و دنیا و آخرت
 و زبان و دهن
 سنت است مستحب است ترک دادن آن
 کسی را که تقدیر داشته باشد بر آن
 نزد امام احمد
 مالک و شافعی رحم
 در مستحب بودن آن بجزوب آن آنست
 که روایت کرده شد از ابن عباس
 از آنست که فرمود امر کرده شده
 لم یف بائع و من هر شما سنت است
 و در حدیث
 و هر سنت که است بجز سنت که بر من
 فرض است و در شما لعل قربانی دهن
 دو روز و دو رکعت فجر و
 در حدیث ام سلمه گفت فرمود رسول
 الله ص
 در حدیث ام سلمه گفت فرمود رسول
 الله ص

يَعْنِي أَيَّامَ التَّشْرِيقِ أَيَّامَ مَنَى الثَّلَاثَ وَأَمَّا الْمَعْلُومَاتُ

یعنی روزهای تشریق و ایام منی ثلاث و اما معلومات

فِي أَيَّامِ الْعَشْرِ وَعَلَى هَذَا الْكُتْبِ الْعُلَمَاءُ يَدُلُّ عَلَيْهِ قَوْلُهُ لَقَالُوا

فَمَنْ يَجْعَلُ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا يُؤْمِنُ عَلَيْهِ وَلَا يَأْتِيهِ الصَّدَقَاتُ

أَيَّامَ التَّشْرِيقِ فِي يَوْمَيْنِ مِنْهَا أَوْ جَمِيعِ الثَّلَاثِ قَالَ ابْنُ

عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى بِذِكْرِهِ فِي أَيَّامِ الْمَعْدُودَاتِ وَكَانَ

التَّشْرِيقُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ بَعْدَ النَّحْرِ وَجَعَلَهَا مَعْدُودَةً لِقَوْلِهَا

فِي أَيَّامِ عَمْرٍو كَقَوْلِهِ تَعَالَى فِي شَهْرِ رَمَضَانَ أَيَّامٌ مَعْدُودَاتٌ

لِقَوْلِهَا مِنْ بَيْنِ الشُّهُورِ وَكَانَ قَالَ تَعَالَى وَشُرُوهُ مِنْ بَيْنِ

دَرَاهِمٍ مَعْدُودَةً وَقِيلَ لِمَا سَمِيتُ مَعْدُودَةً لِأَنَّهَا تَعْدُ

مِنْ أَيَّامِ الْحَجِّ فَيُفْرَغُ فِيهَا مِمَّا عَلَيْهِ مِنَ أَعْمَالِ الْحَجِّ مِنَ الْبَيْتِ

بِمُزْدَلِفَةَ وَدَعَى الْجَمَارَ بِمَنَى وَقَالَ الرَّجُلُ تَسْتَعْمَلُ الْمَعْدُودَاتِ

فِي اللُّغَةِ لِشَيْءٍ الْقَلِيلِ فَسَمِيتُ بِذَلِكَ لِأَنَّهَا ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ

فَلَا أَيَّامَ الْمَعْدُودَاتِ ثَلَاثَةُ أَيَّامِ التَّشْرِيقِ وَالذِّكْرُ الْمَعْدُودُ

فِيهَا التَّكْبِيرُ عَنْ تَأْفِيعِ عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى

ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ يَوْمَ النَّحْرِ وَيَوْمَانِ بَعْدَهُ وَقَالَ ابْنُ زُهَيْرٍ النَّحْيُ

ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ يَوْمَ النَّحْرِ وَيَوْمَانِ بَعْدَهُ وَقَالَ ابْنُ زُهَيْرٍ النَّحْيُ

ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ يَوْمَ النَّحْرِ وَيَوْمَانِ بَعْدَهُ وَقَالَ ابْنُ زُهَيْرٍ النَّحْيُ

ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ يَوْمَ النَّحْرِ وَيَوْمَانِ بَعْدَهُ وَقَالَ ابْنُ زُهَيْرٍ النَّحْيُ

ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ يَوْمَ النَّحْرِ وَيَوْمَانِ بَعْدَهُ وَقَالَ ابْنُ زُهَيْرٍ النَّحْيُ

ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ يَوْمَ النَّحْرِ وَيَوْمَانِ بَعْدَهُ وَقَالَ ابْنُ زُهَيْرٍ النَّحْيُ

Handwritten marginal notes in Arabic script, including the number 445 and various phrases.

در باغ
 شاد و خوش
 در آن در
 چو در تری
 درین در
 رنگ ۱۲
 در شاد
 در باغ
 شاد بر
 ۶۶۸
 در باغ
 در شاد
 در باغ
 در شاد

اللّٰهُمَّ الحَفُوْطُ ذَكَرْ اَقْوَالَ تَعَالٰى وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الرُّبُوْۤىۡۤ مِّنْ
 اَز
 بَعْدَ الذِّكْرِ يَعْنِيْ مِنْ بَعْدِ اللّٰوْحِ الحَفُوْطُ وَبِسْمِ الْمَوْعِظَةِ ذَكَرْ
 بَعْدَ الذِّكْرِ يَعْنِيْ بَعْدَ اَزْ لَوْحِي حَفُوْطٌ وَبِسْمِ الْمَوْعِظَةِ رَاوَدُكَ
 قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ فَلَمَّا سَوَّأْنَا مَا ذَكَرُوْا بِهٖ وَبِسْمِ الرَّسُوْلِ ذَكَرْ
 زَمُوْدٌ هَذَا مَقْتَبٌ لِّسَمِيٍّ بَرِيْكَهٖ فَرَاوَسَتْ كَرْدَتْ مَعْرِضٌ مِّنْهُ دَاوَمٌ مَا وَبَسْمِ رَسُوْلِ رَاوَدُكَ
 قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ قَدْ اَنْزَلَ اللّٰهُ اِلَيْكُمْ ذِكْرًا رَّسُوْلًا وَّالْحَدِيْثُ ذَكَرْ
 زَمُوْدٌ هَذَا مَقْتَبٌ لِّسَمِيٍّ بَرِيْكَهٖ فَرَاوَسَتْ كَرْدَتْ مَعْرِضٌ مِّنْهُ دَاوَمٌ مَا وَبَسْمِ رَسُوْلِ رَاوَدُكَ
 قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ هَذَا ذِكْرٌ مِّنْ مَّعْنٰى ذِكْرٍ مِّنْ قِبَلِيْ وَالشَّرْفُ ذَكَرْ
 زَمُوْدٌ هَذَا مَقْتَبٌ لِّسَمِيٍّ بَرِيْكَهٖ فَرَاوَسَتْ كَرْدَتْ مَعْرِضٌ مِّنْهُ دَاوَمٌ مَا وَبَسْمِ رَسُوْلِ رَاوَدُكَ
 قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ لَآ اِنَّكَ لَكُنْزٌ وَّلِقَوْمِكَ وَالتَّوْبَةُ ذَكَرْ
 زَمُوْدٌ هَذَا مَقْتَبٌ لِّسَمِيٍّ بَرِيْكَهٖ فَرَاوَسَتْ كَرْدَتْ مَعْرِضٌ مِّنْهُ دَاوَمٌ مَا وَبَسْمِ رَسُوْلِ رَاوَدُكَ
 قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ ذٰلِكَ ذِكْرِيْ لِلذِّكْرِ وَالصَّلٰوةُ ذَكَرْ
 زَمُوْدٌ هَذَا مَقْتَبٌ لِّسَمِيٍّ بَرِيْكَهٖ فَرَاوَسَتْ كَرْدَتْ مَعْرِضٌ مِّنْهُ دَاوَمٌ مَا وَبَسْمِ رَسُوْلِ رَاوَدُكَ
 قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ فَاذْكُرُوْا اللّٰهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ لِيُصَلِّىَ عَلَيْكُمْ وَالتَّوْبَةُ ذَكَرْ
 زَمُوْدٌ هَذَا مَقْتَبٌ لِّسَمِيٍّ بَرِيْكَهٖ فَرَاوَسَتْ كَرْدَتْ مَعْرِضٌ مِّنْهُ دَاوَمٌ مَا وَبَسْمِ رَسُوْلِ رَاوَدُكَ
 قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ اِنِّيْ اَجِبْتُ جِبْتِيْ عَنِ ذِكْرِيْ يَعْنِيْ صَلٰوةُ الْعَصْرِ
 زَمُوْدٌ هَذَا مَقْتَبٌ لِّسَمِيٍّ بَرِيْكَهٖ فَرَاوَسَتْ كَرْدَتْ مَعْرِضٌ مِّنْهُ دَاوَمٌ مَا وَبَسْمِ رَسُوْلِ رَاوَدُكَ
 وَالجَمْعَةُ اَيْضًا ذَكَرْ اَقْوَالَ عَزَّ وَجَلَّ فَاسْعُوْا اِلَى ذِكْرِ اللّٰهِ وَالتَّوْبَةُ ذَكَرْ
 زَمُوْدٌ هَذَا مَقْتَبٌ لِّسَمِيٍّ بَرِيْكَهٖ فَرَاوَسَتْ كَرْدَتْ مَعْرِضٌ مِّنْهُ دَاوَمٌ مَا وَبَسْمِ رَسُوْلِ رَاوَدُكَ
 قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ اذْكُرْنِيْ عِنْدَ رَبِّكَ وَبِسْمِ الطَّاعَةِ ذَكَرْ
 زَمُوْدٌ هَذَا مَقْتَبٌ لِّسَمِيٍّ بَرِيْكَهٖ فَرَاوَسَتْ كَرْدَتْ مَعْرِضٌ مِّنْهُ دَاوَمٌ مَا وَبَسْمِ رَسُوْلِ رَاوَدُكَ
 قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ فَاذْكُرْنِيْ اذْكُرْ كَمَا مَعْنَاهُ اذْكُرْنِيْ بِالطَّاعَةِ
 زَمُوْدٌ هَذَا مَقْتَبٌ لِّسَمِيٍّ بَرِيْكَهٖ فَرَاوَسَتْ كَرْدَتْ مَعْرِضٌ مِّنْهُ دَاوَمٌ مَا وَبَسْمِ رَسُوْلِ رَاوَدُكَ
 اذْكُرْ كَمَا بِالْمَغْفِرَةِ وَبِسْمِ التَّدَامَةِ ذَكَرْ اَقْوَالَ عَزَّ وَجَلَّ اذْ
 يٰۤاُوْثَمُ مَا رَاوَدُكَ وَبَسْمِ رَسُوْلِ رَاوَدُكَ
 ظَلَمُوْا اَنْفُسَهُمْ ذَكَرْ وَاَللّٰهُ اَمِيْ نَدْمُوْا بِالْقَلْبِ وَاسْتَغْفِرُوْا
 ظَلَمْ كَرْدَتْ بَرِيْكَهٖ فَرَاوَسَتْ كَرْدَتْ مَعْرِضٌ مِّنْهُ دَاوَمٌ مَا وَبَسْمِ رَسُوْلِ رَاوَدُكَ
 بِاللِّسَانِ وَبِسْمِ التَّكْسِيْرِ ذَكَرْ اَقْوَالَ عَزَّ وَجَلَّ اذْكُرُوْا اللّٰهَ فِي
 زَمُوْدٌ هَذَا مَقْتَبٌ لِّسَمِيٍّ بَرِيْكَهٖ فَرَاوَسَتْ كَرْدَتْ مَعْرِضٌ مِّنْهُ دَاوَمٌ مَا وَبَسْمِ رَسُوْلِ رَاوَدُكَ

در باغ
 شاد و خوش
 در آن در
 چو در تری
 درین در
 رنگ ۱۲
 در شاد
 در باغ
 شاد بر
 ۶۶۸
 در باغ
 در شاد
 در باغ
 در شاد

أَيَّامٌ مَعْدُودَةٌ يَعْنِي أَيَّامَ الشَّرْقِ فِي فَصْلِ وَأَمَّا
لَوْ سَمَّيْتُ أَيَّامَ الشَّرْقِ فَقَالَ قَوْمٌ إِنَّ الشَّرْقَ كَانُوا
يَقُولُونَ أَشْرُقُ بَيْتُكُمْ كَمَا نَعْبُدُ يَعْنِي إِذْ خَلَّ فِي الشَّرْقِ وَبِأَيْدِي
وَهُوَ أَيْمٌ جَبَلٌ كَمَا نَعْبُدُ أَيَّامًا كَمَا نَعْبُدُ لَأَنَّهُمْ كَانُوا لَا
يَدْفَعُونَ وَلَا يَخْتَصِمُونَ مِنَ الْمَرْدِ لِقَاءَهُ إِلَّا بَعْدَ أَنْ تَشْرُقَ
الشمسُ فَمَا إِلَّا إِسْلَامًا فَبَطَلَ ذَلِكَ وَقِيلَ إِنَّمَا سَمَّيْتُ أَيَّامَ
الشَّرْقِ لِأَنَّهُمْ كَانُوا أَشْرُقُونَ فِيهَا كَوْنُ الْأَضْحَى وَ
تَشْرُقُ اللَّحْمُ أَنْ تَشْرَحَ وَتَشْرُقُ فِي الشَّمْسِ وَتَسْمَى الْقَيْدُ
شَرَّاقٌ وَالْحَمْرُ وَقِيلَ بَلْ سَمَّيْتُ لِصَلَاةِ يَوْمِ النَّحْرِ وَالتَّحْرُوقِ
صَلَاةِ الْعَبْدِ قَلَّمَا أَخَذَ مِنْ شَرْوُقِ الشَّمْسِ لِأَنَّ ذَلِكَ
وَقَفَّهَا وَسَمَّى لِصَلَاةِ الْمَشْرِقِ لِأَنَّ النَّاسَ يَبْرُزُونَ فِي الشَّمْسِ
قَبْلِي يَوْمَ الْعِيدِ يَوْمَ الشَّرْقِ لِهَذَا الْمَعْنَى لَمْ يَصَادَتْ
أَيَّامَ الشَّرْقِ تَعَالَى الْعِيدِ وَقِيلَ لِذِي التَّوْنِ الْخَضِرِيِّ
لَوْ سَمَّيْتُ الْمَوْقِفَ بِالشَّعْرِ وَلَوْ سَمَّيْتُ بِالْحَرَمِ فَقَالَ لِأَنَّ الْكَعْبَةَ
بَيْتُهُ وَالْحَرَمُ حِجَابُهُ وَالشَّعْرُ بَابُهُ فَلَمَّا قَصَدَهُ الْوَاقِدُ

۴
 الشَّرْقُ
 ۵
 الشَّرْقُ
 ۶
 الشَّرْقُ
 ۷
 الشَّرْقُ
 ۸
 الشَّرْقُ
 ۹
 الشَّرْقُ
 ۱۰
 الشَّرْقُ
 ۱۱
 الشَّرْقُ
 ۱۲
 الشَّرْقُ
 ۱۳
 الشَّرْقُ
 ۱۴
 الشَّرْقُ
 ۱۵
 الشَّرْقُ
 ۱۶
 الشَّرْقُ
 ۱۷
 الشَّرْقُ
 ۱۸
 الشَّرْقُ
 ۱۹
 الشَّرْقُ
 ۲۰
 الشَّرْقُ
 ۲۱
 الشَّرْقُ
 ۲۲
 الشَّرْقُ
 ۲۳
 الشَّرْقُ
 ۲۴
 الشَّرْقُ
 ۲۵
 الشَّرْقُ
 ۲۶
 الشَّرْقُ
 ۲۷
 الشَّرْقُ
 ۲۸
 الشَّرْقُ
 ۲۹
 الشَّرْقُ
 ۳۰
 الشَّرْقُ
 ۳۱
 الشَّرْقُ
 ۳۲
 الشَّرْقُ
 ۳۳
 الشَّرْقُ
 ۳۴
 الشَّرْقُ
 ۳۵
 الشَّرْقُ
 ۳۶
 الشَّرْقُ
 ۳۷
 الشَّرْقُ
 ۳۸
 الشَّرْقُ
 ۳۹
 الشَّرْقُ
 ۴۰
 الشَّرْقُ
 ۴۱
 الشَّرْقُ
 ۴۲
 الشَّرْقُ
 ۴۳
 الشَّرْقُ
 ۴۴
 الشَّرْقُ
 ۴۵
 الشَّرْقُ
 ۴۶
 الشَّرْقُ
 ۴۷
 الشَّرْقُ
 ۴۸
 الشَّرْقُ
 ۴۹
 الشَّرْقُ
 ۵۰
 الشَّرْقُ

كَمَا نَعْبُدُ لَأَنَّهُمْ كَانُوا لَا يَدْفَعُونَ وَلَا يَخْتَصِمُونَ مِنَ الْمَرْدِ لِقَاءَهُ إِلَّا بَعْدَ أَنْ تَشْرُقَ

مِنْ يَوْمٍ عَرَفَةَ إِلَى صَلَاةِ الْعَصْرِ مِنَ الْإِثْنَاءِ الشَّرِيفِ وَهُوَ
از روز عرفه تا نماز عصر از آخر ایام تشریف و آن
 مَذْهَبُ إِمَامِنَا أَحْمَدَ بْنِ حَنْبَلٍ رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى وَاحِدٌ
مذهب امام ماست که احمد حنبل است
 أَقْوَالُ الشَّافِعِيِّ وَهُوَ مَذْهَبُ أَبِي يُوسُفَ وَحَمْدُ بْنُ الْحَسَنِ وَهُوَ
قول امام شافعی است و مذهب ابو یوسف و حمد بن حسن و آن
 أَقْوَالُ أَقْوَابِلٍ وَاجْمَعُهَا وَكَانَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْعُودٍ يَكْتُمُ
سبعتین قول امامت و همه گفته ازین احوال است و بود عبد الله بن مسعود که از کبریا
 مِنْ صَلَاةِ الْغَدَاةِ يَوْمَ عَرَفَةَ إِلَى صَلَاةِ الْعَصْرِ مِنْ يَوْمِ النَّحْرِ
از نماز باداد روز عرفه تا نماز عصر از روز قربان
 وَهُوَ مَذْهَبُ إِمَامِ الْأَعْظَمِ أَبِي حَنِيفَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ
و آن مذهب امام اعظم است
 وَكَانَ ابْنُ عَبَّاسٍ وَزَيْدُ بْنُ ثَابِتٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا يَكْتُمُ
و بود ابن عباس و زید بن ثابت
 مِنْ صَلَاةِ الظُّهْرِ مِنْ يَوْمِ النَّحْرِ إِلَى صَلَاةِ الْعَصْرِ مِنَ الْإِثْنَاءِ
از نماز ظهر از روز قربان تا نماز عصر از آخر روز
 الشَّرِيفِ وَهُوَ قَوْلُ عَطَاءٍ وَالْأَظْهَرُ مِنْ مَذْهَبِ الشَّافِعِيِّ
تشریف و آن قول عطاء است و اظهرتر از مذهب شافعی است
 أَنْ يَكْتُمُ بِالتَّكْبِيرِ مِنْ صَلَاةِ الظُّهْرِ يَوْمَ النَّحْرِ إِلَى صَلَاةِ الْغَدَاةِ
که استند کند تکبیر از نماز ظهر روز قربان تا نماز غدا
 مِنَ الْإِثْنَاءِ الشَّرِيفِ بِقَوْلِ أَهْلِ الْحَاخِمِ وَهُوَ مَذْهَبُ إِمَامِ
از آخر روز تشریف از اهل حاکم است و آن مذهب امام
 الْمَالِكِ وَالشَّافِعِيِّ بَقَوْلِ ثَابِتٍ أَوْلَى مِنْ صَلَاةِ الْغَدَاةِ إِلَى
مالک شافعی بقرار ثابث اولی است اول اذان نماز شام است
 النَّحْرِ إِلَى صَلَاةِ الْعَصْرِ مِنَ الْإِثْنَاءِ الشَّرِيفِ وَتَمَّ لَفْظُ التَّكْبِيرِ
فرا تا است نماز عصر از آخر روز است و تکریم و التکریم
 تَكَانَ مِنْ مَسْعُودٍ يَكْتُمُ بِالتَّكْبِيرِ مِنَ الْإِثْنَاءِ الشَّرِيفِ إِلَى
بسی بود ابن مسعود که تکبیر گفت دو بار از بعد از نماز تشریف
 إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لِلَّهِ الْحَمْدُ وَهُوَ مَذْهَبُ إِمَامِنَا
که معناه و هذا بزرگ است خدا بزرگ است و برای خداست و آن مذهب امام ما

مذهب امام احمد حنبل است
 مذهب امام شافعی است
 مذهب امام مالک است
 مذهب امام ابو حنیفه است
 مذهب امام عطاء است
 مذهب امام حاکم است
 مذهب امام مسعود است
 مذهب امام حاکم است

بَلْ كَذَّبُوا فِي الْفِطْرِ لَيْلَةَ الْفِطْرِ لِقَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَلْيَتَكْفَرُوا
بگو ایستادند در شب آن بیز فطر و شب فطر ایستادند در روز عید و عید ایستادند در شب عید
 الْعِدَّةَ وَلْيَتَكْفَرُوا وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا هَيَّجُوا وَالْآيَةَ فَذَرْنَاهَا أَنْ تَبْتَدِئُوا
روایت شده است که در شب عید ایستادند در روز عید ایستادند در شب عید ایستادند در روز عید
 مِنْ بَعْدِ غَرْوِ سُبُلِ الشَّمْسِ لَيْلَةَ الْفِطْرِ إِلَى أَنْ يَفْرُغَ الْأَمَامُ مِنْ
بعد غروب آفتاب شب عید فطر است تا آنکه در روز عید تمام شود
 خُطْبَتِي الْعِيدِ يَوْمَ الْعِيدِ ثُمَّ يَنْقُطُ وَقَالَ الْأَمَامُ أَبُو خَنِيْفَةَ
از روز عید تا روز عید تمام شود و گفت امام ابوحنیفه
 رَمَ لَيْسَ فِي الْفِطْرِ تَكْبِيرٌ مُسْتَوْنٌ وَقَالَ مَا لَكَ بِكَتْرِ يَوْمِ الْفِطْرِ
شب در فطر تکبیر مستوی است و گفت ما که بکثرت روز عید
 دُونَ لَيْلَتِهِمْ وَيَكُونُ وَقْتَهُ إِلَى أَنْ تَأْتِيَ الْمُصَلَّى وَيُخْرِجُ الْأَمَامُ
در شب او و وقت آن شب تا آنکه آیه بارگاہ در آمدن امام
 وَيُظْهِرُ النَّاسَ لِلصَّلَاةِ وَقَالَ النَّاسُ فَيَكْتَرُ مِنْ غَرْوِ
و ظاهر شدن مردم بر آن شب و در میان نماز شب عید فطر ایستادند
 الشَّمْسِ لَيْلَةَ الْفِطْرِ إِلَى أَنْ يَفْرُغَ الْأَمَامُ مِنْ خُطْبَتِي الْعِيدِ
آفتاب شب عید تمام شود تا آنکه در روز عید تمام شود
 يَوْمَ الْعِيدِ وَقَالَ فِي قَوْلِي بِكَتْرٍ مِنْ غَرْوِ سُبُلِ الشَّمْسِ لَيْلَةَ الْعِيدِ
روز عید و گفت در شب عید ایستادند در روز عید ایستادند در شب عید
 إِلَى أَنْ يَظْهَرَ الْأَمَامُ فِي الْمُصَلَّى وَقَالَ فِي قَوْلِي إِلَى أَنْ يَخْرُجَ بِالصَّلَاةِ
تا آنکه ظاهر شود امام در مصلى پس نماز را و گفت در وقت نماز تا آنکه امام بخروج نماز
 فِي قَوْلِي إِلَى أَنْ يَفْرُغَ مِنَ الصَّلَاةِ وَجَمَّاسٌ فِي فَضْلَانِ يَوْمِ
در وقت نماز تا آنکه فارغ شود از نماز جماعت است در میان فضلان روز
 عَاشُورَاءَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا
عاشورا گفت خداست ماهی بیست و چهار ماهی نزدیک خداست نماز
 عَشْرَ شَهْرٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى قَوْلِهِ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرْمٌ وَقَدْ تَقَدَّمَ
دوازده است در کتاب خداست ماهی تا قول او از آن چهار ماه حرام است تمام در آن
 ذَكَرْتُ ذَلِكَ وَأَنَّ مِنْهَا الْحَرَمُ فَهَذَا الشَّهْرُ مِنَ الْأَشْهُرِ الْحُرْمَةِ
و در آن است از آن ماهها حرام است پس این ماه از ماههاست حرام است
 عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى وَفِيهِ يَوْمُ عَاشُورَاءَ الَّذِي عَظَّمَ اللَّهُ تَعَالَى حُرْمَتَهُ
نزدیک خداست نماز و در آن ماه روز عاشورا است که بزرگ کرد خداست عید فطر

فانا
 بگو
 عید
 شب
 تمام
 رمضان
 راجع
 ۴۳
 ایستادند
 روز
 شب
 باشد
 ۱۲

سلامت

زین العابدین
در شریف
روز چهارم
در شریف

۵۴

عاجلین

عاجلین

عاجلین

عاجلین

عاجلین

عاجلین

عاجلین

عاجلین

عاجلین

عاجلین

عاجلین

عاجلین

عاجلین

عاجلین

مَنْ أَطَاعَهُ فِيهِ مِنْ ذَلِكَ مَا أَخْبَرَ نَابِهَ أَبُو نَصْرٍ عَنْ وَالِدِهِ

بِإِسْنَادِهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ جَاهِدٍ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَامَ يَوْمًا مِنْ الْحَرَمِ فَكَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ ثَلَاثُونَ يَوْمًا مِنْ

ذَلِكَ مَا رَوَى عَنْ مَيْمُونِ بْنِ مِهْرَانَ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ بِإِسْنَادِهِ قَالَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَامَ عَاشُورَاءَ مِنَ الْحَرَمِ أُعْطِيَ ثَوَابَ

عَشْرَةِ الْأَلْفِ مَلَكٍ وَمَنْ صَامَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ مِنَ الْحَرَمِ أُعْطِيَ ثَوَابَ

عَشْرَةِ الْأَلْفِ شَهِيدٍ وَثَوَابَ عَشْرَةِ الْأَلْفِ حَاجِمٍ وَمَعْتَمِرٍ وَنَزَلَ

مَسْجِدِي عَلَى رَأْسِ يَوْمِ عَاشُورَاءَ رَفَعَهُ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ بِكُلِّ

شَعْرَةٍ عَلَى رَأْسِهِ دَرَجَةً فِي الْجَنَّةِ وَمَنْ فَطَرَ مُؤْمِنًا لِمَلَكَةِ عَائِشَةَ

فَكَانَ مِمَّا أَفْطَرَ عِنْدَهُ بِجَمِيعَةِ أُمَّةٍ مُحَمَّدٌ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَنَزَلَ

قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ لَقَدْ نَصَلَ اللَّهُ تَعَالَى يَوْمَ عَاشُورَاءَ عَلَى سَائِرِ

الْأَيَّامِ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَعَمْ خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى السَّمَوَاتِ فِي

يَوْمِ عَاشُورَاءَ وَخَلَقَ الْجِبَالَ فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ وَخَلَقَ الْبَحَارَ فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ

وَخَلَقَ الْقَلَمَ فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ وَخَلَقَ اللَّوْحَ فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ وَخَلَقَ أَدَمَ

فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ وَأَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ وَوَلَدَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ

فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ وَوَلَدَ عِيسَى فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ وَوَلَدَ مُحَمَّدًا فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ

وَوَلَدَ عِيسَى فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ وَوَلَدَ مُحَمَّدًا فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ وَوَلَدَ عِيسَى فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ

وَوَلَدَ عِيسَى فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ وَوَلَدَ مُحَمَّدًا فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ وَوَلَدَ عِيسَى فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ

عاجلین

القائل
 سال
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰

وَأَمْبِغِ مَسَائِمَاتٍ وَلَمْ يَذْرِبِ بِالْمَوْتِ وَفِي حَدِيثٍ هَلْ كَرَّمَ اللَّهُ
در سبب کرد در سبب گفته که روزی در غنچه است موزه باشد و در شایسته که در روزها دو حدیث با کرم الله
 وَجْهَهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمَّا كَانَتْ عَاشُورَاءَ
در وجه است گفت فرمود رسول الله ص هرگز نذره داشت شب عاشورا نذره نداد
 اللَّهُ تَعَالَى مَا شَاءَ وَعَنْ سُفْيَانَ بْنِ عُيَيْنَةَ عَنْ جَعْفَرِ الْكُوْفِيِّ
نبرد است نهایی است که خواهد در روایت از سفیان بن عیینة از جعفر کوفی
 عَنْ ابْنِ زُهَيْرٍ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ النَّشْرِ وَكَانَ مِنْ أَفْضَلِ مَنْ رَوَى بِالْكُوْفِ
از ابن زهیر بن محمد بن مشر وجود آن ابراهیم از بهترین کسانی که دیده شده در کوفه
 عَلَى مَا قِيلَ فِي زَمَانِهِ أَنَّهُ بَلَغَهُ أَنَّ مِنْ وَسْعٍ عَلَى عِيَالِهِ فِي يَوْمِ
چهارم گفته که در زمان او که بر سرش رسیده او را که کسی فراموش کرد بر حال خود در روز
 عَاشُورَاءَ وَسَّعَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ سَائِرَ سَنَتِهِ قَالَ سُفْيَانُ بْنُ عُيَيْنَةَ
عاشورا و آن کند خداست فاسد بر او هر سال او گفت سفیان پس بخوبی گوید
 ذَلِكَ مِنْذُ خَمْسِينَ سَنَةً فَلَمْ تَزِدْ لِأَسْعَةٍ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ رَمَ
آنرا است پنجاه سال پس ندیدیم که فرستاده در روایت از عبد الله رمی
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَسَّعَ عَلَى أَهْلِهِ فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ
گفت فرمود رسول الله ص هرگز تراش کرد بر اهل خود در روز عاشورا
 وَسَّعَ اللَّهُ عَلَيْهِ سَائِرَ سَنَتِهِ وَقِيلَ عَنْ بَعْضِ السَّلَفِ أَنَّهُ قَالَ
تراش کرد خداوند بر او هر سال او گفته شده است از بعضی سلف رمی که گفت
 مِنْ صِيَامِ يَوْمِ الزَّيْنَةِ يَعْنِي يَوْمَ عَاشُورَاءَ ذَلِكَ مَا قَاتَهُ مِنْ
هرگز نذره داشت نذره زینت یعنی روز عاشورا در میان باشد جز از آن وقت است
 صِيَامِ السَّنَةِ وَمَنْ تَصَدَّقَ فِيهِ يَوْمَئِذٍ أَذَلِكَ مَا قَاتَهُ مِنْ
روزهای سال او هرگز صدقه نداد و آنجا درین روز در میان است هرگز وقت نداد
 صَدَقَةِ السَّنَةِ وَقَالَ مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ مِنَ التَّحْلِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ أَكْبَلُ
صدقه سال او گفت بن کثیر هرگز بر سرش نداد روز عاشورا بر سرش
 فِيهِ مِنْكَ لَوْ تَشَكُّ عَيْتُهُ إِلَى قَابِلٍ مِنْ ذَلِكَ الْيَوْمِ وَأَخْبَرَنَا
که در سبب است در دهم چشم او ۵۰ سال آینده ازین روز و غیره و او را
 أَبُو نُصَيْرٍ عَنِ وَالِدِهِ بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَبِي عَلِيٍّ بْنِ أَمِيَّةَ ابْنِ خَلْفٍ
ابو نصر از پدر خود با سند خود از ابی علی بن امیه بن خلف
 الْحَجَّجِيِّ قَالَ رَوَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي صُرْدٍ فَقَالَ هَذَا أَوْلَاهُ
حججی گفت از پدرش م بر خاندان من صحبت است پس گفت این خستین جا وقت است

الحج والعمرة
بسم الله الرحمن الرحيم
الحج والعمرة
بسم الله الرحمن الرحيم
الحج والعمرة
بسم الله الرحمن الرحيم

وأيضا سلك المشي في شهر رمضان
بسم الله الرحمن الرحيم

هذا اليوم الذي أظهر الله عز وجل فيه موسى عليه السلام

وآبائه إسرائيل على قوم فرعون فمخن نضوم تعظيما له فقال

التي هي عليا نحن أحق بموسى منك فامر بصومه فصل

واختلف العلماء في كسبته بيوم عاشوراء فقال الكثر

لأنما سمي يوم عاشوراء لأنه عاش يوم من أيام الحزم وقال

بعضهم إنما سمي عاشوراء لأنه عاش الكرامة التي أكرم

الله عز وجل هذه الأمة بها أو لها رجب وهو شهر الله

تعالى الأصم ولما جعله كرامة لهذه الأمة وفصله

على سائر الشهور كفضل هذه الأمة على سائر الأمم الكرامة

الثانية شهر شعبان وفصله على سائر الشهور كفضل النبي

صلى الله عليه وآله وسلم على سائر الأنبياء والثالثة شهر رمضان وفصله

على سائر الشهور كفضل الله تعالى على خلقه والرابعة

ليلة القدر وهي خير من ألف شهر والخامسة يوم الفطر

والسابعة يوم عرفة وصومه كفارة سنتين والثامنة

يوم عاشوراء وصومه كفارة سنة ودينين

هذا اليوم الذي أظهر الله عز وجل فيه موسى عليه السلام
وآبائه إسرائيل على قوم فرعون فمخن نضوم تعظيما له فقال
التي هي عليا نحن أحق بموسى منك فامر بصومه فصل
واختلف العلماء في كسبته بيوم عاشوراء فقال الكثر
لأنما سمي يوم عاشوراء لأنه عاش يوم من أيام الحزم وقال
بعضهم إنما سمي عاشوراء لأنه عاش الكرامة التي أكرم
الله عز وجل هذه الأمة بها أو لها رجب وهو شهر الله
تعالى الأصم ولما جعله كرامة لهذه الأمة وفصله
على سائر الشهور كفضل هذه الأمة على سائر الأمم الكرامة
الثانية شهر شعبان وفصله على سائر الشهور كفضل النبي
صلى الله عليه وآله وسلم على سائر الأنبياء والثالثة شهر رمضان وفصله
على سائر الشهور كفضل الله تعالى على خلقه والرابعة
ليلة القدر وهي خير من ألف شهر والخامسة يوم الفطر
والسابعة يوم عرفة وصومه كفارة سنتين والثامنة
يوم عاشوراء وصومه كفارة سنة ودينين

بَوْمُ الْغُرَّةِ هُوَ يَوْمُ الْقُرْبَانِ وَالْثَّاسِعَةَ يَوْمُ الْجُمُعَةِ وَهُوَ
 روز گزشت و امروز بزرگترین است و نهم روز جمعه است و آن
 سَيِّدُ الْأَيَّامِ وَالْعَاشِرُ يَوْمٌ عَاشُورَاءُ وَصَوْمُهُ كَفَّارَةٌ لِسَنَةِ
 سه روز بزرگ است و دهم روز عاشورا است و روزه آن کفارہ یکسال است
 وَكُلُّ وَشَيْءٍ مِنْ هَذِهِ الْأَيَّامِ كَرَامَةٌ جَعَلَهَا اللَّهُ لِهَذِهِ الْأُمَّةِ
 در وقت نمازین روزها بزرگترین است که در دنیا اورا خدا سے نفا سے از برای این است
 تَكْفِيرًا لِمَنْ تَوَلَّاهُمْ وَتَطْهَارًا لِمَنْ لَمْ يَخْطِئُوا لَهُمْ وَقَالَ بَعْضُهُمْ لَأَمَّا
 از جهت کفارہ که آن ایام است و از جهت پاک کردن آن ایشان و کفایت بعضی از آن حلال است
 سَمِّيَ عَاشُورَاءَ لِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى كَرَّمَهُ فِيهِ عَشْرَةٌ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ
 که سید شد عاشورا از جهت آنکه خدا شریف بزرگ کرد درین روز ده تن را از انبیا
 عَلَيْهِمُ السَّلَامُ بَعْشَرٌ كَرَّمَاتٍ إِحْدَاهَا أَنَّهُ عَزَّ وَجَلَّ تَابَ عَلَيْهِ
 ده کرامت است یکی آنکه خدا شریف کرد و او بر
 إِذْ مَرَّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِيهِ وَالثَّانِيَةُ رَفَعَ اللَّهُ عِزَّهُ وَجَلَّ إِذْ رَسِيَ
 آدم ۴ درین روز دوم بزرگترین است خدا شریف او را
 عَلَيْهِ السَّلَامُ فِيهِ مَكَانًا عَالِيًّا وَالثَّلَاثِيَةُ لَأَسْتَوَتْ سَفِينَةُ
 درین روزهای بلندترین درخت درین روز که دسوم آرام گرفت کشتی
 نُوحٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي رَوْحِ الْجُودِيِّ وَالرَّابِعَةُ وَوَلَدَ لِأَبِيهِمْ
 نوح علیه السلام درین روز بر جود سے دهمیم زائیده شد ابراهیم
 عَلَيْهِ السَّلَامُ فِيهِ وَاتَّخَذَهُ اللَّهُ تَعَالَى خَلِيلًا وَأَنْجَاهُ مِنْ بَارِ
 درین روز گرفت اورا خدا شریف دوست خود و نجات داد اورا از باری
 مَرُّوْهُ فِيهِ وَالْخَامِسَةُ تَابَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 برود از آن روز دهمیم نوبت قبول کرد خدا سے نفا سے بر داود علم
 فِيهِ وَرَدَّ الْمَلِكُ عَلَى سُلَيْمَانَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِيهِ وَالسَّادِسَةُ
 در آن روز باز داد ملک سلیمان ۴ درین روز
 كَشَفَ اللَّهُ خُضْرَ أَيُّوبَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِيهِ وَالتَّابِعَةُ بِحَيِّ اللَّهِ
 اورا که خدا سے خضر از ایوب شریف کرد در آن روز و دهمیم سمجاعت دو حضرت را
 عَزَّ وَجَلَّ مَوْسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنَ الْبَحْرِ وَالْخَرْقُ فَيَكُونُ فِي الْبَحْرِ
 اورا در آن روز موسی را از دریا نجات داد خدا سے نفا سے در دریا علم
 فِيهِ وَالْثَّامِنَةُ بِحَيِّ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ يَوْمَ نَسَفَ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنْ بَطْنِ
 در آن روز نهمیم سمجاعت داد خدا سے نفا سے از آن روز

روز گزشت و امروز بزرگترین است و نهم روز جمعه است و آن سید ایام است و عاشورا روز عاشورا است و روزه آن کفارہ یکسال است و کُلُّ وَشَيْءٍ مِنْ هَذِهِ الْأَيَّامِ كَرَامَةٌ جَعَلَهَا اللَّهُ لِهَذِهِ الْأُمَّةِ در وقت نمازین روزها بزرگترین است که در دنیا اورا خدا سے نفا سے از برای این است و تَكْفِيرًا لِمَنْ تَوَلَّاهُمْ وَتَطْهَارًا لِمَنْ لَمْ يَخْطِئُوا لَهُمْ وَقَالَ بَعْضُهُمْ لَأَمَّا از جهت کفارہ که آن ایام است و از جهت پاک کردن آن ایشان و کفایت بعضی از آن حلال است و سَمِّيَ عَاشُورَاءَ لِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى كَرَّمَهُ فِيهِ عَشْرَةٌ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ که سید شد عاشورا از جهت آنکه خدا شریف بزرگ کرد درین روز ده تن را از انبیا عَلَيْهِمُ السَّلَامُ بَعْشَرٌ كَرَّمَاتٍ إِحْدَاهَا أَنَّهُ عَزَّ وَجَلَّ تَابَ عَلَيْهِ ده کرامت است یکی آنکه خدا شریف کرد و او بر إِذْ مَرَّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِيهِ وَالثَّانِيَةُ رَفَعَ اللَّهُ عِزَّهُ وَجَلَّ إِذْ رَسِيَ آدم ۴ درین روز دوم بزرگترین است خدا شریف او را عَلَيْهِ السَّلَامُ فِيهِ مَكَانًا عَالِيًّا وَالثَّلَاثِيَةُ لَأَسْتَوَتْ سَفِينَةُ درین روزهای بلندترین درخت درین روز که دسوم آرام گرفت کشتی نُوحٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي رَوْحِ الْجُودِيِّ وَالرَّابِعَةُ وَوَلَدَ لِأَبِيهِمْ نوح علیه السلام درین روز بر جود سے دهمیم زائیده شد ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ فِيهِ وَاتَّخَذَهُ اللَّهُ تَعَالَى خَلِيلًا وَأَنْجَاهُ مِنْ بَارِ درین روز گرفت اورا خدا شریف دوست خود و نجات داد اورا از باری مَرُّوْهُ فِيهِ وَالْخَامِسَةُ تَابَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ برود از آن روز دهمیم نوبت قبول کرد خدا سے نفا سے بر داود علم فِيهِ وَرَدَّ الْمَلِكُ عَلَى سُلَيْمَانَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِيهِ وَالسَّادِسَةُ در آن روز باز داد ملک سلیمان ۴ درین روز كَشَفَ اللَّهُ خُضْرَ أَيُّوبَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِيهِ وَالتَّابِعَةُ بِحَيِّ اللَّهِ اورا که خدا سے خضر از ایوب شریف کرد در آن روز و دهمیم سمجاعت دو حضرت را عَزَّ وَجَلَّ مَوْسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنَ الْبَحْرِ وَالْخَرْقُ فَيَكُونُ فِي الْبَحْرِ اورا در آن روز موسی را از دریا نجات داد خدا سے نفا سے در دریا علم فِيهِ وَالْثَّامِنَةُ بِحَيِّ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ يَوْمَ نَسَفَ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنْ بَطْنِ در آن روز نهمیم سمجاعت داد خدا سے نفا سے از آن روز

لا

عوت بالغ
گرددن مجاز
پهین ۴
گرددن س
بالغم
و نام برین
۱۲ رسید

۶۸۲

۴

سکندر
روزه
و در آن
سایه

الْحَوِثُ فِيهِ وَالنَّاسِعَةُ رَفَعَهُ اللَّهُ عَمْرًا وَجَلَّ عِيسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ

ماجر در روز دوم برداشت خداست قائل عیسی

إِلَى السَّمَاءِ فِيهِ وَالْعَاشِرَةُ وَوَلَدَ بَيْنَنَا مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيهِ

بهره آسمان در روز دهم زائیده شد بنجاصیله المدینه و سلم در آن روز

فَضَّلَ وَتَخَلَّفُوا فِي أَيِّ يَوْمٍ هُوَ مِنَ الْحَرِّ فَقَالَ

و اختلاف کرده اند که آن ها مشورا در کدام روز است الا محرم پس گفتند

الَّذِينَ يَوْمَ الْعَاشِرِ مِنَ الْحَرِّ وَهُوَ الصَّيْفُ مَا نَقَدَ وَقَالَ

بعض ایشان آن روز باره است از ماه محرم و گفت از عاشره رزم

بَعْضُهُمْ هُوَ الْحَادِي عَشْرُ مِنْهُ وَنَقَلَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا

بعض از ماه محرم و روایت از عیسی آنه سال از عاشره

هُوَ التَّاسِعُ مِنْهُ وَعَنِ الْحَكِيمِ بْنِ الْأَعْرَجِ أَنَّهُ سَأَلَ ابْنَ عَبَّاسٍ

همه است از ماه محرم و روایت از حکیم بن اعرج که پرسید او سوال کرد از ابن عباس

عَنْ أَيِّ يَوْمٍ يَصَامُ عَاشُرًا فَقَالَ إِذَا رَأَيْتَ هَلَالَ الْحَرِّ

از کدام روز روزه داشته شود در عاشره پس گفت هرگاه دیدی هلال محرم را

فَاعْلَمْ أَنَّهُ أَصْبَحَ صَائِمًا مِنْ تَاسِعِهِ قُلْتُ كَذَلِكَ كَانَ زَيْدُ

پس شنیدم بستر صوم کن در حالیکه روزه دار باشی از نهم او گفت همچنین بود که روزه سید است

مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَعَمْرُوفِي حَدِيثٌ آخَرَ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا

رسول الله گفت بی و در حدیث دیگر است از ابن عباس

أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ صَامَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ عَاشُرًا وَأَمَرَ

که اولاد که میگفت روزه داشت رسول الله روز عاشره و امر کرد

بِصِيَامِهِمْ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ تَعْظِمُهُ الْيَهُودُ وَالنَّصْرِيُّ فَقَالَ

روزه دار می آید گفتند صحابه با رسول الله بزرگ میدارند از روز جمعه و در انصاری

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا كَانَ الْعَامُ الْمُقْبِلُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى

رسول الله هرگاه که باشد سال آینده اگر خواهد خداست تعالی

صُمِّيَا يَوْمَ التَّاسِعِ فَلَمْ يَأْتِ الْعَامَ الْمُقْبِلَ حَتَّى تَوَفَّى رَسُولُ

روزه دارم باروز هم پس نیامد سال دوم تا آنکه فوت شد رسول

اللَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَعَمْرُوفِي لَقَدْ أَخَّرَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

و الله گفت ابن عباس روزه در لفظ دیگر فرمود رسول الله

لَنْ عَمَّتَ لِي قَابِلُ إِفْتَاءِ اللَّهِ تَعَالَى صُمْتُ يَوْمَ التَّاسِعِ حَتَّى

اگر زنده باشم تا سال آینده اگر خواسته باشد خداست تعالی صوم کردم روز نهم از عاشره

بیتانق

دلاور کرد

دفعات

کردن ۱۲

رشدی

۶۸۳

۴

تقدیر

تقدیر

تقدیر

تقدیر

تقدیر

تقدیر

مِنَ الدِّيَابِاجِ وَصَلَيْتُ عَلَيْهِ مَعَ جَمَاعَةٍ مِنْ أَصْحَابِي فَقَبْرَتُهُ
 از وی در روز دوازدهم بروی جماعتی از دوستان خود دو رکعت نماز کرد
 فَقَالَ لَهُ الْحَسَنُ لَقَدْ رَضِيَ النَّبِيُّ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْكَ بِسَبَبِكَ لَكَ
 پس گفت ماورا حسن بر این راهی شدی من از تو بسبب این کار
 فَأَحْسَنَ لِي الْحَسَنُ رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى وَأَمْرُهُ بِالْجَوَادِ تَزْوَرُ وَيُؤَي
 پس بگوئی کرد آن سلیمان سیدی حسن در مورد او را بطلان و در سبب
 عَنْ حَمْرَةَ بِنِ الزِّيَابِ قَالَ رَأَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَابْنَهُ هَيْمَ الْخَلِيلِ
 از حمزه بن زیات گفت دیدم من را در ابراهیم سید را
 عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الْمَنَامِ يُصَلِّيَانِ عَلَى قَبْرِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ رَضِيَ
 در خواب که در دو میگفتند بر قبر حسین بن علی رضی
 وَأَخْبَرَنَا أَبُو نُصَيْرٍ عَنْ وَالِدِهِ بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَبِي السَّامَةِ عَنْ جَعْفَرِ
 و خبر داد ما را ابو نصر از پدر خود با سند خود از اسی سار از جعفر
 بْنِ مُحَمَّدٍ رَضِيَ قَالَ لَمْ يَسْطُرْ عَلَى قَبْرِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ رَضِيَ يَوْمَ أُصَيْبِ
 بن محمد رضی گفت فرموده بود بر کوه حسین رضی روز یکشنبه شد
 سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ يَكُونُ عَلَيْهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فَضَلَّ
 هفتاد هزار فرشته که سبب است بر او تا روز قیامت
 وَقَدْ طَعَنَ يَوْمَ رُؤْيَا عَلَى مَنْ صَامَ هَذَا الْيَوْمَ الْعَظِيمَ وَمَا وَدَّ فِيهِ
 و طعن نمود در روزی بر کسی که روزه دارد در این روز بزرگ و چیزی که دارد در این روز
 مِنَ الْعَظِيمِ وَزَعَمُوا أَنَّهُ لَا يَجُوزُ صِيَامُهُ لِأَجْلِ قَتْلِ الْحُسَيْنِ
 از بزرگی و زعم کرده اند که جایز نیست روزه افروز از جهت کشته شدن حسین
 بْنِ عَلِيٍّ رَضِيَ فِيهِ وَقَالُوا يَبْغِي أَنْ تَكُونَ الْمُصْنِبَةَ فَبَدَّ عَامَةً
 بن علی رضی در این روز و میگویی بایستی که باشد مصیبت در این روز عام
 بِجَمِيعِ النَّاسِ لِفَقْدِهِ فِيهِ وَأَنْتُمْ تَبْخَنُونَ يَوْمَ فُرْجٍ وَسِرُّورٍ
 از همه مردم از جهت کشته شدن آن حسین از خود و حال آنکه شما میگویید بد روز را در خوشحالی و خوشی
 وَتُؤْمَرُونَ فِيهِ بِالتَّوَسُّعِ عَلَى الْعِيَالِ وَالنَّفَقَةِ الْكَثِيرَةِ وَ
 و میفرمایند در آن روز بهر آنی طعام بر عیال و نفقه بسیار و
 الصَّدَقَةَ عَلَى الْفُقَرَاءِ وَالصَّعْفَاءِ وَالْمَسَاكِينِ وَلَيْسَ هَذَا
 صدقه دادن بر فقیران و صغیران و مسکینان و حال آنکه این
 مِنْ حَقِّ الْحُسَيْنِ رَضِيَ عَنْ جَمَاعَةٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ وَهَذَا الْقَائِلُ مَطْلُوعٌ
 از حق حسین بن علی است بر جماعت مسلمانان و این گوینده مخطوب است و

مَنْ هَبَّ فَيْسَحًا فَاسِدًا لَانَ اللَّهُ تَعَالَى لِمَنْخَارٍ يَسْبُو نَبِيَّهُ مُحَمَّدًا
در سب او دست فاسدست زیرا که خدا ایستم بر کز بد سبب نبی عوز محمد م
 صَلَّى عَلَيْهِ الشَّهَادَةُ فِي أَشْرَفِ الْأَقَامِ وَأَعْظَمِهَا وَأَجْلَاهَا وَ
را اشرفاوت در بزرگ ترین روزها و عظیم ترین آنها و جلیل ترین آنها و
 أَرْفَعَهَا عِنْدَهُ لِتَزِيدَهُ بِذَلِكَ نِعْمَةً فِي دَرَجَاتِهِ وَكَرَامَاتِهِ
بلند ترین روزها نزد حق تعالی تا زیاده کند او را باین سخنان است بلند کرد در درجه و کرامات او
 مُضَافَةً إِلَى كَرَامَتِهِ وَبَلَّغَهُ مَنَازِلَ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ
اضافه کرده است به کرامت او و رساند او را بمنزله اهل خانه رسالت
 الشُّهَدَاءِ بِالشَّهَادَةِ وَلَوْ جَازَا نَبِيَّكَ يَوْمَ مَوْتِهِ يَوْمَ مَصِيبِهِ
که شهید اند باینکه در آن روز بگوید اگر نشدند که در آن وقت او را انداختند
 لَكَانَ يَوْمَ الْأَشْتَيْنِ أَوَّلِي بِذَلِكَ إِذْ قَضَى اللَّهُ تَعَالَى نَبِيَّهُ مُحَمَّدًا
بر آن روز دو روز پیش از آن که قضی کرده شد جان نبی ع
 صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَكَذَلِكَ أَبُو بَكْرٍ الصِّدِّيقُ إِذْ قَبِضَ فِيهِ وَهُوَ
در آن روز و همچنین ابو بکر صدیق رضی
 مَا تَكَى هِشَامُ بْنُ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ قَالَ أَبُو بَكْرٍ
بجز آن که در آن روز در پیشام بن عروه از عایشه روا که گفت آن عایشه فرمود ابو بکر رضی
 لِي أَيُّ يَوْمٍ تَوَفَّى النَّبِيُّ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيهِ قُلْتُ يَوْمَ الْأَشْتَيْنِ قَالَ
را کدام روز است که فوت شد نبی ع در آن روز گفت روز دو شنبه گفت
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ لِأَنِّي أَرَجُو أَنْ أَمُوتَ فِيهِ فَمَا تَرَفَّى فِيهِ وَقَدْ
من هم امید دارم که بمیرم در آن روز پس مروی است در آن روز و من
 رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَدْ أَيْبَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَعْظَمَ مَرْتَبَةٍ
رسول الله م و کم شدن ابو بکر رضی بزرگ مرتبه از
 فَقَدْ قَبِرَهُمَا وَقَدْ اتَّفَقَ النَّاسُ عَلَى تَسْرِفِ يَوْمِ الْأَشْتَيْنِ وَ
کم شدن و در آن دو روز که اتفاق کرده اند مردم بر آن روز دو شنبه و
 فَضِيلَةِ صَوْمِهِ وَأَنَّهُ تَعَرَّضَ فِيهِ الْأَعْمَالُ فِي يَوْمٍ مَخْلُوسٍ
فضیلت روز او و در آن روز نشان است که عرض کرده میشود در آن روز اعمال دو روز و
 تَرَفُّعِ الْأَعْمَالِ الْعَسَادِ وَكَذَلِكَ يَوْمَ عَاشُورَاءِ الْأَشْتَيْنِ يَوْمَ مَصِيبِهِ
بر دو شنبه میشود اعمال بندگان و همچنین روز عاشورا است گفته میشود روز نام
 وَلَكَانَ يَوْمَ عَاشُورَاءِ أَنْ يَخْتَدَّ يَوْمَ مَصِيبِهِ لَيْسَ يَأْتِي مِنْ
و از جهت آنکه در آن روز عاشورا را روز نام نیست بهتر از

۴
 در سب او دست فاسدست زیرا که خدا ایستم بر کز بد سبب نبی عوز محمد م
 در آن روز دو روز پیش از آن که قضی کرده شد جان نبی ع
 در آن روز و همچنین ابو بکر صدیق رضی
 بجز آن که در آن روز در پیشام بن عروه از عایشه روا که گفت آن عایشه فرمود ابو بکر رضی
 در آن روز که فوت شد نبی ع در آن روز گفت روز دو شنبه گفت
 من هم امید دارم که بمیرم در آن روز پس مروی است در آن روز و من
 رسول الله م و کم شدن ابو بکر رضی بزرگ مرتبه از
 کم شدن و در آن دو روز که اتفاق کرده اند مردم بر آن روز دو شنبه و
 فضیلت روز او و در آن روز نشان است که عرض کرده میشود در آن روز اعمال دو روز و
 بر دو شنبه میشود اعمال بندگان و همچنین روز عاشورا است گفته میشود روز نام
 و از جهت آنکه در آن روز عاشورا را روز نام نیست بهتر از

۵

مضامین

صالح

طوبی

الفی

۶۰

بی

ری

نک

ن

ن

ن

تَوْبَتِ شَاءَ وَكَرَّجَلُ رَبِّ ذُبَابًا وَكَرَّجَلُ رَبِّ بَيْضَةً فَإِذَا
 قَامَ الْأَيَّامُ هَوَيْتُ الْقَصْفُ وَحَنَ أَبِي سَلَمَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ كَانَ خَيْرَ يَوْمٍ طَلَعَتْ فِيهِ الشَّمْسُ يَوْمَ
 الْيَوْمَةِ فِيهِ خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى الْأدمَ وَفِيهِ أَدْخَلَ الْجَنَّةَ وَفِيهِ
 أَنْهَضَ مِنْهَا وَفِيهِ تَقَوَّى السَّاعَةَ وَفِيهِ سَاعَةٌ لَا يُصَادِفُهَا
 مُؤْمِنٌ يَا لَللَّهِ تَعَالَى فِيهَا شَيْءٌ لَا أُعْطَاهُ إِلَّا نَاهُ قَالَ أَبُو
 سَلَمَةَ قَالَ قَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ سَلَامٍ تَدْرَعُ فِتْنَتَ ذَلِكَ السَّاعَةِ هِيَ الْخَيْرُ
 سَاعَةٌ مِنَ النَّهَارِ وَهِيَ السَّاعَةُ الَّتِي خُلِقَ فِيهَا الْأدمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَجَلٍ وَرَوَى عَبْدُ اللَّهِ بْنُ
 مُنْذِرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ بَيْنَ الْأَيَّامِ
 وَأَعْظَمُهَا عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى وَهُوَ أَعْظَمُ عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى مِنْ يَوْمِ
 الْفِطْرِ وَفِيهِ تَمَسَّ خَلْقُ اللَّهِ تَعَالَى الْأدمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَفِيهِ
 أَنْهَضَ عَلَى الْأَرْضِ وَفِيهِ تَوْبَتِي وَفِيهِ سَاعَةٌ لَا يَسْأَلُ الْعَسَاءُ فِيهَا
 وَمِنْ مَمْلَكٍ مَقْرَبٍ عِنْدِي عَزَّ وَجَلَّ وَأَوْفَى عَزَّ وَجَلَّ

۱۰۰

الشيخ أبو نصر عن والده بإسناده عن أبي الزبير عن جابر
 بن عبد الله رضي قال إن رسول الله صلى الله عليه وآله قال من كان يؤمن
 بالله واليوم الآخر فعمله الجمعة في يوم الجمعة لأمر نبي
 أو مسافر أو امرأة أو صبي أو مملوك أو من استغنى عنها
 يلهو أو يتجارية أو استغنى الله تعالى عنه والله غني حميد
 أبي الجعد الطهري عن النبي صلى الله عليه وآله قال من ترك الجمعة
 فلا تأنها وإنما طبع الله تعالى على قلبه وأخبرنا الشيخ
 أبو نصر عن والده بإسناده عن سعيد بن المسيب عن جابر
 بن عبد الله رضي قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله يقول على
 باب ذوات الأعمال الصالحة قبل أن تستغفروا وصلوا الذين
 بينكم وبين ربكم بكثر ذكره تسعدوا والكفر والهم
 الصدقة في التبر والعلاية توجروا وتحذوا وترزقوا
 وأعلموا أن الله تعالى قد فرض عليكم الجمعة فريضة تكون
 في مقامي هذا في شهري هذا في عامي هذا إلى يوم القيمة

۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰

مَنْ وَجَدَ إِلَيْهَا سَبِيلًا فَمَنْ تَزَكَّاهَا فِي حَيَاتِي أَوْ بَعْدَ زِيَارَتِي

کسی کو یافت کہ جو میری اوراہ پس ہرگز ترک کرے آزاد حیات میں یا بعد میں

بِحُجُوكَ بِهَا أَوْ اسْتَحْفَا قَابِهَا وَلَهُ لِمَا مِمَّ جَائِزٌ أَوْ عَادِلٌ

از دوسے اگوار یا از دوسے سبکے جان و مراد درست امام نظام یا عادل

فَلَا يَجْمَعُ اللَّهُ لَهُ ثَمَلَةً وَلَا تَارِكًا لَهُ فِي لِمَمَّ الْأَوْلَا صَلْوَةً

پس جمع کند خدا کسی کو اور برتائے اور برکت کند اور در کار او دانو اگوار

لَهُ الْأَوْلَا ضَوْؤَةً لَهُ الْأَوْلَا زَكْوَةً لَهُ الْأَوْلَا بَحْرَةً لَهُ الْأَوْلَا

برادر اگوار باشد نیت و صوم اور اگوار باشد نیت زکوٰۃ مراد اگوار باشد نیت حج مراد اگوار باشد نیت

بَرَكَةً لَهُ حَتَّى يَسْتَوِيَ فَاِنْ تَابَ تَابَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ الْأَوْلَا

نیت برکت مراد اگوار اگر توبہ کند پس اگر توبہ کند قبول کند خدا سے تائبے توبہ اگوار باشد نیت

لَا تُؤْمِنُ مِنْ لَمْرِيَّةٍ رَجُلًا وَلَا يُؤْمِنُ لِأَعْرَابِيٍّ مُهَاجِرًا وَلَا

امامت کند زن مراد اگوار و امامت کند احمد اسے ہما چرا اگوار باشد نیت

يُؤْمِنُ مِنْ قَابِرٍ مُؤْمِنًا إِلَّا أَنْ يُفَهِّرَهُ سُلْطَانٌ بِغَاثٍ سَيْفَةٍ

مکملہ فہر مومن بنا محمد انکہ تہ کند اور سلطان کہ نیت سید شہزاد اور

وَسُوْطَةٍ وَأَخْبَرَنَا أَبُو نُصَيْرٍ عَنْ زَالِدٍ بِإِسْنَادِهِ عَنْ نَابِغَةَ

وہا نے اور اگوار سے از ابی موسیٰ سے امامت سے رہا گفت سے م

الْهَيْثَانِي عَنْ طَاوُسِ بْنِ عِيسَى عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ لَمَّا بَدَأَ

مصلی علیہ السلام قال ان الله يبعث الايام يوم القيمة على هبتها

وَمُؤْمِنًا مِنْ قَابِرٍ مُؤْمِنًا إِلَّا أَنْ يُفَهِّرَهُ سُلْطَانٌ بِغَاثٍ سَيْفَةٍ

وَمُؤْمِنًا مِنْ قَابِرٍ مُؤْمِنًا إِلَّا أَنْ يُفَهِّرَهُ سُلْطَانٌ بِغَاثٍ سَيْفَةٍ

الحج والظواهر

۶۹۴

محمد طغان اسے انکر ۱۲ ص

۱۰۸

۱۰۸

أَخَذُوا أَخَاهُ مِنْ مَجْلِسِهِ ثُمَّ يَجْلِسُ فِيهِ وَكَانَ ابْنُ عُمَرَ يَرَاهُ
 قَامَ لَهُ الرَّجُلُ مِنْ مَجْلِسِهِ لَمْ يَجْلِسْ فِيهِ حَتَّى يَعُودَ إِلَيْهِ وَكَانَ
 رَأَى بَيْنَ يَدَيْهِ فُرْجَةً فَهَلْ بَجُوزَ لَهُ أَنْ يَتَخَطَّى رِقَابَ السَّائِرِينَ
 فَيَجْلِسُ فِيهَا عَلَى رِوَاثَيْنِ عِنْدَهُ مَا مِثْلُ مَا أَحَدٌ رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى
 فَإِنْ قَدِمَ صَاحِبُهَا لَمْ يَجْلِسْ فِي مَوْضِعِهِ فَإِذَا اجْلَسْنَا لِحَاجَتِهِ
 وَكَانَ لِكُلِّهِ لَهْ شَيْئًا فَهَلْ لِفَيْرِهِمْ أَنْ يَرْفَعَهُ وَيَجْلِسُ هُنَا عَلَى
 إِلَى الْخُطْبَةِ فَلَا يَكَلِّمُكَ فَإِنْ تَكَلَّمَ أَنْتَ فِي خُدَى الرِّوَاثَيْنِ وَ
 لَا يَحْرُمُ الْكَلَامُ تَبْلُغُ الشَّرُوعِ فِي الْخُطْبَةِ وَبَعْدَ الْفَرَاعِ مِنْهَا
فصل أَخْبَرَنَا الشَّيْخُ أَبُو نُصَيْرٍ عَنِ ابْنِ أَبِي سِنَانٍ
 قَالَ أَخْبَرَنَا أَبُو الْقَاسِمِ عَبْدِ اللَّهِ بْنُ عَمْرِو بْنِ الْقَاسِمِ الشَّافِعِيُّ رَحِمَهُ اللَّهُ
 تَعَالَى قَالَ حَدَّثَنَا جَبْرِ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْقَاسِمِ الشَّافِعِيُّ رَحِمَهُ اللَّهُ
 جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ السُّرَّاسِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو أَيُّوبَ سَلِيمُ بْنُ
 ابْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ التَّمِيمِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ شُعَيْبٍ عَنِ
 عَمْرِو بْنِ عَبْدِ اللَّهِ مَوْلَى عَفْرَةَ عَنْ أَسْنِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

۶۰۲
 ۴
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

شور

لا
 و من باهم
 بقره
 ۱۲
 ع
 حوز
 گویا
 در آمدن
 ۴۰۲
 در حدیث
 در حدیث
 در حدیث
 ع

يَقُولُونَ رَبَّنَا سَأَلَكَ الرَّضَاءُ ثُمَّ يَقُولُونَ سَلَوْنَا فَيَسْأَلُونَ
 حَتَّى تَنْتَهِيَ أَمْنِيَّتُهُ كُلِّ عِبْدٍ مِنْهُمْ ثُمَّ يَقُولُونَ حَسْبُنَا رِضَا
 يَفْتَحُ لَهُمْ يَفْتَحُ رِضَا نَصْرِهِمْ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ مَا لَاعْتَرَاكَ
 وَلَا أذنُ سَمِعْتَ وَلَا خَطَرَ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ وَيَرْجِعُ أَهْلُ الْعُرْفِ
 إِلَى عُرْفِهِمْ وَكُلُّ عُرْفَةٍ مِنْ لَوْ لَوْ بَيْضَاءُ وَيَقْوَتُهُ حَمْرَاءُ
 لِأَنَّهَا رُمِدَتْ لِيَهِيَ فِيهَا نَمَارُهَا فِيهَا أَزْوَاجُهَا وَخَدْمُهَا
 وَمَسَاكِينُهَا فَيَلْبَسُوا إِلَى نَبِيِّهِمْ إِلَى يَوْمِ الْجُمُعَةِ
 لِيَزِدَادُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكَ وَيَرْضَوْنَا وَأَخْبَرَنَا أَبُو نَصْرٍ
 عَنْ وَالِدِهِ بِإِسْنَادِهِ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ الْحَافِظُ قَالَ
 حَدَّثَنَا أَبُو عَلِيٍّ مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ الصَّوْفِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو الْقَاسِمِ
 عَبْدِ اللَّهِ بْنُ أَصْبَغٍ قَالَ حَدَّثَنَا إِسْحَاقُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ أَبُو صَالِحٍ الْخَزَّازُ
 قَالَ حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ لَيْثٍ عَنْ سَعْدِ بْنِ طَرِيقٍ الْأَشْكَافِيِّ عَنْ
 ابْنِ بَنَاتَةَ عَنْ عَلِيِّ بْنِ رِضَا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا كَانَ يَوْمُ
 الْجُمُعَةِ فَدَا مَنِ اللَّهُ خَيْرٌ مِنْ بَلِّكَ السَّلَامُ لِلَّهِ السُّجْدُ الْحَرَامُ
 رُوِيَ فِيهِ بِمَا هُوَ فِيهِ مِنْ خَدَاكَ فَاعْلَمْ بِمَعْنَى السُّجْدِ الْحَرَامِ

این میگوید هر روز در کار ما میوه است از تو رضای تو پس میگویند سَلَوْنَا فَيَسْأَلُونَ
 تا آنکه تمام میوه و آرزوهای هر بنده از ایشان بجز آنست که سبب است با ما برود
 تا آنکه تمام میوه و آرزوهای هر بنده از ایشان بجز آنست که سبب است با ما برود
 و هر کس است که شنید و فهمید بر دل هر بنده از هر بنده از هر بنده از هر بنده
 بودی عرّفه خود را هر عرّفه از هر کس است که شنید و دانست سرخ
 و زرد است سبز است گهت در آن خشنه و نه بلیه آردنده است در آنها
 جریها آردینه شده است در آن خرفها میوه است آن در حدیث در آن در هر ای آنها در حدیث
 و ما را سَلَوْنَا فَيَسْأَلُونَ یعنی سَلَوْنَا فَيَسْأَلُونَ فَيَسْأَلُونَ فَيَسْأَلُونَ فَيَسْأَلُونَ
 تا در کار ما میوه است از هر روز در کار خود و از هر روز در کار خود و از هر روز در کار خود
 از پدر خود با سواد خود گفت حدیث خواند بر ما محمد بن احمد صوفی که گفت حدیث خواند بر ما ابو القاسم
 حدیث خواند بر ما علی محمد بن احمد صوفی که گفت حدیث خواند بر ما ابو القاسم
 عبد الله بن اصغر که گفت حدیث خواند بر ما اسحاق بن ابراهیم ابو صالح الخزاز
 که حدیث خواند بر ما سعد بن طارق الاشكافي عن ابن بناتة عن علي بن رضا قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا كان يوم
 الجمعة فدا من الله خير من بلك السلام لله السجد الحرام روي في فيه من خدائك فاعلم بمعنى السجد الحرام
 روي في فيه من خدائك فاعلم بمعنى السجد الحرام

بالتفصيل

بالتفصيل

بالتفصيل

بالتفصيل

بالتفصيل

بالتفصيل

بالتفصيل

بالتفصيل

بالتفصيل

بالتفصيل

بالتفصيل

بالتفصيل

بالتفصيل

بالتفصيل

الظراب فاذا تدلى نصف الشمس الغروب فاذا نزلت على النبي

فكان يصعد فاذا كان تلك الساعة اذنها واعلمها فتقوم

وتدخل المسجد حين تغرب الشمس وتصلي وفي حديث كثير

عن عبد الله المزني عن ابنه عن جده رضي الله عنه قال قال رسول الله

قال في الجمعة ساعة من نهار لا يكال الله فيها عند شيئا الا

اعطاه وسؤله قيل له واية ساعة هي يا رسول الله قال صلى الله

حين تقام الصلوة الى ان تصرف منها قال كثير من عبد الله

المزني يعني بذلك رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم الجمعة واخبرنا

ابو نصر عن والده باسناده عن محمد بن المنكدر قال سمعت

جابر بن عبد الله رضي الله عنه يقول عرض هذا الدعاء على رسول الله

فقال لو دعيت به على نبي في بين الشرق والغرب في ساعة

يوم الجمعة لا استعيب لصاحبه سبحانه لا اله الا انت يا

حنان يا منان يا بدیع السموات والارض فاذا الجلال والاكرام

وقال صفوان بن سليم بلغني ان من قال حين يجلس الامام

على المنبر يوم الجمعة لا اله الا الله وحده لا شريك له

في يوم الجمعة يستجاب له ما يريد من غير حساب

بالتفصيل

بالتفصيل

بالتفصيل

ع

في الباق

الشيء

لا يفر

بغير

نوش

كسند

٤٠

در

بشیر

ع

در

بشیر

نوش

أَكْثَرُ الصَّلَاةِ عَلَى نَبِيِّكَ فِي اللَّيْلَةِ الْغُرَابِ وَالْيَوْمِ الْأَكْثَرُ
بسیار گویید در روز بر نسی جز ۳ در شب روشن در روز روشن
 لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ وَيَوْمَ الْجُمُعَةِ وَعَنْ عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ مَسْعُودٍ
وآن شب و روز جمعه است در وصیت از عبد العزیز بن مسعود
 عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ كُنْتُ وَاقِفًا بَيْنَ يَدَيْ رَسُولِ اللَّهِ
از انس بن مالک رضی اللہ عنہم گفت بودم بین ایستاده بین رسول اللہ
 صَلَّى عَلَيْهِ فَقَالَ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ فِي كُلِّ جُمُعَةٍ ثَمَانِينَ مَرَّةً عَفَرُ
۳ کس که فرمود هر که در روز جمعه ۸۰ بار دعا بخواند و بار دعا بخواند
 اللَّهُ تَعَالَى ثَوَابَ ثَمَانِينَ سَنَةً قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى عَلَيْهَا
خداست تا ۸۰ ساله را در آن آن چندان دعا کنم یا رسول اللہ
 كَيْفَ الصَّلَاةِ عَلَيْكَ قَالَ صَلَّى عَلَيْهَا تَعْلَمُ اللَّهُ صَلَاةً عَلَيْكَ
چگونه است صلوة بر تو فرمود ۳ که گوی ای بار خدا در دو چیز است در
 هَيْدِكَ وَرَسُولِكَ النَّبِيُّ الْأُمِّيُّ وَتَعْقُدُ وَاحِدَةً وَعَنْ مَكْحُولٍ
که بدهد تو را رسول است بی تا بخواند که گوی کنی را در وصیت از مکحول
 الشَّامِيِّ عَنْ أَبِي أَمَامَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
شامی از ابی امامه رضی اللہ عنہم گفت فرمود رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
 الصَّلَاةُ عَلَيَّ فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ قَدْ صَلَاةٌ أَمَّتِي تَعْرِضُ عَلَيَّ فِي
صلوة بر من در روز جمعه است و صلوة است من عرض کرد و صلوة بر من
 كُلِّ يَوْمٍ جُمُعَةٍ فَمَنْ كَانَ الْكُفْرُ عَلَيَّ صَلَاةٌ كَانَ أَقْرَبَهُمْ
در روز جمعه هر کس باشد کفر است آن در روز جمعه در شان من باشد او
 مَنِّي مَنزَلَةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَصَلِّ فِيمَا لَيْسَتْ بِأَنْ تَقْرَأَ
از من از روز قیامت روز قیامت در آنچه نیست منم خواندن آن
 فِي صَلَاةِ الصُّبْرِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَخْبَرَنَا أَبُو نُصَيْرٍ عَنِ ابْنِ أَبِي
در صبح روز جمعه جز داد ما ابو نصر از ابن ابی
 بَأَسْتَادِهِ عَنْ أَبِي الْأَحْوَصِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
با استاد خود از ابی الاحوص از عبد اللہ رضی اللہ عنہم گفت بود است سے ۳
 يَقْرَأُ فِي الصُّبْرِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَلَمْ تَسْمَعُوا وَهَلْ لِي وَدُرِي عِنْدَهُ
کسی بخواند در صبح روز جمعه سوره الم سوره و سوره الم و در وصیت از انس
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقْرَأُ فِي الْمَغْرِبِ يَقُولُ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ قُلْ هُوَ اللَّهُ
صلی اللہ علیہ وسلم کہ بود که بخواند در مغرب سوره الکافرون و سوره احسان

لا

کلمه

کلمه

اسے

فادرا

قابل

اللف

مر

نیک

مر

نیک

نیک

مر

مِنَ الذُّنُوبِ وَالْمُتَطَهِّرِينَ مِنَ الشَّرِّ وَدُعَىٰ عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ

از کلمات این دو مورد با یک گنندگان از شکر رده است از ابی مسعود

أَنَّ قَالَ كُنْتُ عِنْدَ أَبِي لَعْبَانَ فَنُوضًا وَضَوْءًا حَسَنًا فَقَالَ

گفتت بودم من نزد ابی عیال پس وضو کرد و وضوے نیک پس گفت

لَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ فَقَالَ الظُّهُورُ مَنْ

لله خدا سے تمنا ہے دوست مہدار و توبہ کنندگان کا خدا دوست مہدار ہاں کہنگا بڑا اس وقت ان

مَنْ إِنَّ الظُّهُورَ حَسَنٌ وَلَكِنَّهُمُ الْمُتَطَهِّرُونَ مِنَ الذُّنُوبِ وَ

پرستی وضو امر نیکوست لیکن مراد از متطہرین کہ در شان انہا عدم سہت مطہرین از کلمات ان

عَنْ سَعِيدِ بْنِ جَبْرِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَىٰ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ مِنَ الشَّرِّ

مرد است از سعید بن جبیر گفت خدا سے تمنا ہے دوست مہدار و توبہ کنندگان کا خدا دوست

وَالْمُتَطَهِّرِينَ مِنَ الذُّنُوبِ وَقِيلَ التَّوَّابِينَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْمُتَطَهِّرِينَ

دو مورد با یک گنندگان از کلمات ان دو مورد توبہ کنندگان از کلمات ان دو

بِالْإِيمَانِ وَقِيلَ التَّوَّابِينَ مِنَ الذُّنُوبِ لَا يَعُودُونَ فِيهَا وَ

ایمان و گفته شد توبہ کنندگان از کلمات ان کہ باز نہ روند بان گناہ

الْمُتَطَهِّرِينَ مِنْهَا لَمْ تَصِيبُوا وَقِيلَ التَّوَّابِينَ مِنَ الْكُفْرِ

با یک گنندگان از کلمات ان کہ گنندگان از کلمات ان کہ توبہ کنندگان از کلمات ان کہ

وَالْمُتَطَهِّرِينَ مِنَ الصَّغَائِرِ وَقِيلَ التَّوَّابِينَ مِنَ الْأَفْعَالِ

دو مورد گنندگان از کلمات ان صغیرہ و گفته شد کہ توبہ کنندگان از افعال

وَالْمُتَطَهِّرِينَ مِنَ الْأَقْوَالِ وَقِيلَ التَّوَّابِينَ مِنَ الْأَقْوَالِ وَالْأَفْعَالِ

دو مورد گنندگان از کلمات ان و گفته شد کہ توبہ کنندگان از اقوال و افعال

وَالْمُتَطَهِّرِينَ مِنَ الْعُقُودِ وَالْأَضْمَارِ وَقِيلَ التَّوَّابِينَ مِنَ الْأَقْوَالِ

دو مورد گنندگان از عقیدہ و اضمار و گفته شد کہ توبہ کنندگان از اقوال

وَالْمُتَطَهِّرِينَ مِنَ الْأَجْرَامِ وَقِيلَ التَّوَّابِينَ مِنَ الْجَرَائِمِ وَالْمُتَطَهِّرِينَ

دو مورد گنندگان از جرائم و گفته شد کہ توبہ کنندگان از جرائم و جرمات

مِنَ خَيْفِ السَّرَائِرِ وَقِيلَ التَّوَّابِينَ مِنَ الذُّنُوبِ وَالْمُتَطَهِّرِينَ

از خجک یہاں یعنی دلہا و گفته شد کہ توبہ کنندگان از کلمات ان دو مورد گنندگان

مِنَ الْعُيُوبِ وَقِيلَ التَّوَّابِينَ الذِّي كَلِمًا آذَيْتَ تَابَ قَالَ اللَّهُ

از عیب و گفته شد کہ توبہ کنندہ از کلمات ان کہ کلمہ کرد توبہ کند فرمود خدا

عَزَّ وَجَلَّ لِأَنَّهُ كَانَ لِلذُّوَابِينَ غَفُورًا عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْمُنْكَدَرِ عَنْ

پرستی از محمد بن ابی ہریرہ سے توبہ کنندگان کا خدا دوست مہدار از محمد بن منکدر از

در حدیث صحیح بخاری ج ۱ ص ۱۰۰

قل
به نام خداوند

صبر و استقامت
عمل خاص است

ندائیت

تعب

ف

یعنی از قیامت

الهی میشود بود

بوجهی که او را

۶۱۸

تعب و تلاش

نیست که بگوید

تا آخر عمر

مغول بود

اطلاق میشود بود

و چون مستحق است

سابق بر او است

الحکم

فیه حظ بحاله وهو إخلاص العوام و أما إخلاص الخواص

ما يجري عليهم لا يتم تبتدوا عنهم الطاعات و هم عنها

بمغزله لا يقع عليهم رؤيته ولا بها اعتداده فذلك

إخلاص الخواص وقال أبو بكر الدقاق نقصان كل مختص

إخلاصه رؤيته إخلاصه فإذا أراد الله تعالى أن يختص

إخلاصه ليقطع عن إخلاصه رؤيته إخلاصه فيكون مختصا

إخلاصا وقال سهل رخص الله تعالى عليك ورضوانه لا يعرف

الرباء إلا الخالص وقال أبو سعيد الخدري رخص الله ريباء

العارفين أفضل من إخلاص المرئيين وقال أبو عثمان

قال إخلاص ما أريد به الحق وقصد به الصدق وقيل

هو الإخلاص عن رؤيته الأعمال وقال سري السقطي رخص الله

من زين للناس ما ليس فيه سقط من عين الله وقال

الجندري الإخلاص ستر بين الله تعالى وبين العبد لا يعلمه

ملك فكنته ولا شيطان فيفسده ولا هو يفسده وقال

الملك فكنته ولا شيطان فيفسده ولا هو يفسده وقال

الملك فكنته ولا شيطان فيفسده ولا هو يفسده وقال

الملك فكنته ولا شيطان فيفسده ولا هو يفسده وقال

الملك فكنته ولا شيطان فيفسده ولا هو يفسده وقال

الملك فكنته ولا شيطان فيفسده ولا هو يفسده وقال

اینجا که میگوید در این حدیث که هر کس در راه خداوند است...

الملك فكنته ولا شيطان فيفسده ولا هو يفسده وقال

لَكُمْ رَحِمَهُ اللَّهُ الْإِخْلَاصُ فِي الْعَمَلِ هُوَ الَّذِي لَا يَبْرُدُ صَاحِبَهُ
 رَدِيمِ رَحِمَهُ اللَّهُ الْإِخْلَاصُ وَعَلَى كُنْتُمْ كَمَا سَمِعْتُمْ بِرِجَالِ صَاحِبِ الْعَمَلِ
 عَلَيْهِ عَوْضًا فِي الدَّارِينَ وَلَا حَظَّ مِنَ الْمَلَائِكَةِ وَسَبَّحَ أَنْ عَمِدَ
 بِرَأْسِ كُلِّ عَمَلٍ دَرْدَرٌ وَجَمَانٌ وَنَدْبَةٌ مِنْ أَرْدُو وَرُشْدَةٌ دَرَسِيَّةٌ مَشْرِائِيَّةٌ بِرَأْسِ
 اللَّهُ أَيُّ شَيْءٍ أَشَدَّ عَلَى النَّفْسِ فَقَالَ الْإِخْلَاصُ لِأَنَّهُ لَيْسَ هَامَانَةً
 رَاكِدَةً أَيْ جَزْءٌ مِنْ حَسَبِ حَسَبِ بَرَقَتِ بِرَأْسِ كُنْتُمْ الْإِخْلَاصُ نَزْرًا كُنْتُمْ نَفْسُ رَاكِدَةً
 نَصِيْبَتِكُمْ وَقِيلَ هُوَ أَنْ لَا يَشْهَدَ عَلَى عَمَلِكَ أَحَدٌ غَيْرَ اللَّهِ عَزَّ
 وَجَلَّ وَقَالَ بَعْضُهُمْ دَخَلْتُ عَلَى سَهْلِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ يَوْمَ جُمُعَةٍ
 وَكُنْتُ أَنْزِلُ بَعْضَ الْبُشَايْنِ فِي أَدَمِ بِرِجَالِ بَنِي عَبْدِ اللَّهِ رَدِيمِ رَحِمَهُ اللَّهُ
 قَبْلَ الصَّلَاةِ قَرَأْتُ فِي الْبَيْتِ حَيْثُ فَعَلْتُ أَقْدَمُ رَجُلًا وَ
 أُخْرَى رَجُلًا أُخْرَى فَقَالَ ادْخُلْ لَا يَبْلُغُ أَحَدٌ حَقِيقَةَ الْإِيمَانِ
 بِسِوَاكَ قَدَمُ رَاكِبٍ يَبْلُغُ مَرْتَبَةً يَسْتَعْمِلُ بِرَأْسِ كُنْتُمْ بَدْرًا أَيْ سَدِّ يَوْمَ كَيْدِ وَرُشْدِ قِيَامِ
 وَعَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ شَيْءٌ كَيْفَ نَأْتِيهِ قَالَهُ هَلْ لَكَ فِي صَلَاةِ الْجُمُعَةِ
 وَحَالِ الْكَلْبِ بِرِجَالِ رَدِيمِ رَحِمَهُ اللَّهُ يَسْتَعْمِلُ بِرَأْسِ كُنْتُمْ سَهْلٌ أَيْ سَهْلٌ مَرَّ بِرَأْسِ كُنْتُمْ رَدِيمِ
 فَقُلْتُ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْمَسْجِدِ مَسِيرَةٌ يَوْمٌ وَلَيْلَةٌ فَأَخَذَ بِيَدِي
 بِرِجَالِ كُنْتُمْ سَهْلٌ مَرَّ بِرَأْسِ كُنْتُمْ سَهْلٌ مَرَّ بِرَأْسِ كُنْتُمْ سَهْلٌ مَرَّ بِرَأْسِ كُنْتُمْ
 فَمَا كَانَ إِلَّا قَلِيلًا حَتَّى رَأَيْتُ الْمَسْجِدَ فَدَخَلْنَا وَصَلَّيْنَا بِالْجُمُعَةِ
 ثُمَّ خَرَجْنَا فَوَقَفْتُ بِنَظَرِي إِلَى النَّاسِ وَبِهِمْ يَخْرُجُونَ فَقَالَ هَلْ لَكَ
 إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ كَثِيرٌ وَالَّذِينَ الْمُخْلِصُونَ مِنْهُمْ قَلِيلٌ كُنْتُ مَعَ أَبِي
 الْخَوَاصِرِ رَحِمَهُ اللَّهُ فِي سَفَرٍ فَبَعَثْنَا إِلَى مَوْضِعٍ فِيهِ حَيَاةٌ كَثِيرَةٌ
 فَوَضَعْتُ رُكُوتَهُ وَجَلَسْتُ فَلَمَّا كَانَ بَرْدُ اللَّيْلِ وَبَرْدُ
 الْهَوَى خَرَجْتُ إِلَى حَيَاةٍ فَصَبَحْتُ بِالشَّيْخِ فَقَالَ أَذْكُرُ اللَّهَ تَعَالَى
 بِرَأْسِ كُنْتُمْ سَهْلٌ مَرَّ بِرَأْسِ كُنْتُمْ سَهْلٌ مَرَّ بِرَأْسِ كُنْتُمْ سَهْلٌ مَرَّ بِرَأْسِ كُنْتُمْ

۴
 ۱
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰

عنه

وكن

تشریح

و مشهور

مهم

و من براهین

الشیخ

۶۲

۶۴

تشریح

تشریح

تشریح

تشریح

تشریح

تشریح

كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ
 رَبِّهِ أَحَدًا وَقَالَ تَعَالَى إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَرَدُدَةً
 رَبِّي وَقَالَ تَعَالَى وَأَخْضَرْنَا لَهَا نَفْسًا ذُو ذُرِّيَّةٍ وَقَالَ عَزَّ وَجَلَّ
 لَدَاؤُكُمْ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَا دَاؤُكُمْ هُوَ كَفَانُهُ لَا مَتَّازِعُ
 يُبَاذِعُنِي فِي مَلَكِي غَيْرَ الْهُوِيِّ وَقَالَ تَعَالَى وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَى
 فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَأَمَّا الشُّنَّةُ فَمِنْ ذَلِكَ مَا رُوِيَ
 عَنْ شَدَّادِ بْنِ أَوْسٍ أَنَّهُ قَالَ دَخَلْتُ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 فِي وَجْهِهِ مَا سَاءَ لِي فَقُلْتُ مَا الَّذِي بَكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي الشُّرْكَ بَعْدِي فَقُلْتُ أَيْ شُرْكَ مَنْ
 بَعْدِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَمَّا أَنْتُمْ لَا يَبْعُدُ عَنْكُمْ
 وَلَا شُرْكَاءُ وَلَا وَثَنٌ وَلَا جُحْرٌ وَلَا كَنُفٌ يَا أُمَّتِي فِي أَعْمَالِكُمْ وَ
 الرِّبَا هُوَ الشُّرْكَ ثُمَّ بَلَغَ قَوْلَهُ تَعَالَى فَمَنْ كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ رَبِّهِ
 فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا وَقَالَ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَجَاءُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِصُحُفٍ مَخْتُومَةٍ فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ
 وَجَلَّ لِمَا لَمْ تَكْتُمِ الْقَوَاهِدَ وَأَقْتُلُوا هَذَا فَيَقُولُونَ وَغَرَبَتْكَ
 فَرَسُوكَانَ عَزَّ وَجَلَّ لِي بِأَنَّ هَذَا قَوْلُ كَسْبِ الْبَنِي الرَّاسِخِينَ بِمَنْزِلَةِ كَسْبِ الْبَنِي الرَّاسِخِينَ

تشریح

تشریح

تشریح

تشریح

تشریح

تشریح

تشریح

تشریح

وَجَلَّالِكَ مَا عَلِمْنَا إِلَّا خَيْرًا فَيَقُولُ تَعَالَى نَعَمْ وَلَكِنَّ هَذَا عَمَلٌ
 وَجَلَّالِكَ مَا عَلِمْنَا إِلَّا خَيْرًا فَيَقُولُ تَعَالَى نَعَمْ وَلَكِنَّ هَذَا عَمَلٌ
 الْغَيْبِيِّ وَلَا أَقْبَلُ إِلَّا مَا ابْتِغَى بِهِ وَجْهِي وَكَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 يَقُولُ فِي ذَعَابِهِ اللَّهُمَّ طَهِّرْ لِسَانِي مِنَ الْكُذْبِ وَقَلْبِي مِنَ
 التَّقَدُّرِ وَعَمَلِي مِنَ الزُّكَاةِ وَبَصْرِي مِنَ الْخِشْيَانَةِ فَإِنَّكَ تَعْلَمُ خَائِنَةَ
 الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَقْعُدُوا إِلَّا عَلَى
 عِلْمٍ يَدْعُوكُمْ مِنْ خَمْسٍ إِلَى خَمْسٍ مِنَ الرِّغْبَةِ إِلَى الزُّهْدِ مِنَ الرِّبَاةِ
 إِلَى الْإِخْلَاصِ وَمِنَ الْكِبَرِ إِلَى التَّوَاضُعِ وَمِنَ الْمَدَاهِنَةِ إِلَى التَّوَكُّلِ
 وَمِنَ الْجَهْلِ إِلَى الْعِلْمِ وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ أَنَا خَيْرُ
 شَرِيكَ مِنْ شَرِيكَ مَعِي شَرِيكَ فِي عَمَلِهِ فَهُوَ شَرِيكِي دُونِي رَأَيْتَ
 لَا أَقْبَلُ إِلَّا مَا أَخْلَصَ لِي يَا بَنِي آدَمَ إِنَّا خَيْرُ قِسْمٍ فَإِنْظِرْ عَمَلَكَ
 الَّذِي عَمِلْتَ لِغَيْبِي فَإِنَّمَا أَجْرُكَ عَلَى الَّذِي عَمِلْتَ لَهُ وَقَالَ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَذِهِ الْأُمَّةُ بِالسَّنَاءِ وَالرِّفْعَةِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
 فِي الْبِلَادِ مَا لَمْ يَعْمَلُوا عَمَلِ الْآخِرَةِ لِلدُّنْيَا وَمَنْ يَعْمَلْ عَمَلِ الْآخِرَةِ
 لِلدُّنْيَا لَمْ يَقْبَلْ مِنْهُ وَمَالَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 إِنَّ اللَّهَ يَعْطِي الدُّنْيَا عَلَى نِيَّةِ الْآخِرَةِ وَلَا يَعْطِي الْآخِرَةَ عَلَى نِيَّةِ
 الدُّنْيَا

علی
 زینب
 بی بی
 الاقرب
 بوالرب
 کما قال
 الامام
 ۶۲۳
 السلام
 الغرض
 رحمه الله
 قس
 س
 سنی
 سنی
 سنی

پس بگوید خدا بیچاره است و کلمه این نیست .
 براسه عرض و قبول شایسته مگر بجز آنکه طلب کرده شده است اوقات مراد بودست م
 محکم است و در حاشیه خود ای بار خداوند ای بزرگوار من را از کذب پاک کن و دل مرا از
 لغات و علم را از کذب پاک کن و با من را از حیثت پاک کن و با من را از کذب پاک کن
 حکم نما و بجز آنکه بهمان سیدارده سیدارده در مورد م
 عالم ندعو که من خمس را از خمس من الرغبة الى الزهد من الربا الى الاخلاص
 عالم الاطرب که شماران از من بجز از این در وقت دنیا بپوسته زهد و از ربا
 بپوسته الطلاس و اگر بپوسته تو طلاس و از سستی بند بپوسته بیعت و بند
 و از نادانستی بپوسته دانش و از نمرد م
 خداست که من بهترین شریک است
 پس که طریقی که در این شریک با او عمل خود پس اطراف شریک مراد است بر من که من
 قبول است که اگر از کلمه حاصل کرده شود از هر من ای اولاد آدم من هر من ای اولاد آدم که در عالم هر من
 که کرده تو بجز آن پس بر این نیت که از آن بر کس نیت که از آن کرده تو برای او در مورد
 بشارت داده شده است این امت بپوسته سکه و بلند است درون و قدرت و توان
 در شهر که با او عمل کند عمل آخرت از بهر دنیا و سید که در عمل آخرت
 از هر دنیا قبول کرده شود از او و نیت و ما در آخرت نصیبی و از نمرد م
 که خداست سیدار دنیا بر نیت آخرت و نیت هر آخرت بر نیت

له
 تقابل
 مبین
 سید
 و کار
 کردن
 و سید
 ۵۴
 اجتهاد
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰

فنزل قوله سبحانه فمن كان ينجو لقاءه فليعمل عملا
 پس زود آمد لاله سبحان و الله پس بیکر امید میدارد و پدید آورد کار خود را پس بوی که عمل
 صالحا ولا يترك عبادة ربه احدا قال النبي صلى الله عليه
 و آله و سلم که بکنند بهادت پروردگار خود بهیچکس را از خود نماند
 في ايام الزمان اقوام يمتثلون الانبياء الذين يلبسون للناس
 در آخر زمان توها که طلب کند دنیا بهیچکس نماند پس بپوشند از حقیقت خود و خلق
 جلود الضان من اللين والستهم اخل من السكر و قلوبهم
 بر حقایق از حقیقت الهام نری و قافله و دنیا نماند ایضا این سخن بر آن سخن است و در ایام انبیا
 قلوب الذين ياب يقول الله تعالى اني يعترفون ام علي بن ابي طالب
 و ایضا اگر آن کس که بهیچکس نماند بهادت و دنیا بهیچکس نماند ایضا این سخن بر آن سخن است و در ایام انبیا
 في حلفت لا بعثن على اولئك فتنة نذر الحائرين فيها حيران
 سوگند هست مرا بنات باک هرگز بر این عمل خود فرستاد بر ایشان از طاعت ایشان ایضا این سخن بر آن سخن است و در ایام انبیا
 وعن صهيرة عن ابي جبيب قال قال رسول الله صلى الله عليه
 و آله و سلم از صهیره از اسی جیب روایت گفت فرمود رسول الله
 الملائكة يرفعون عمل عبدين من عبادة الله فيستكثرونه ويركبهون
 و ملائکه بر میدارند عمل بنده را از بندگی خداست پس بسیار بنده را از بندگی خدا
 حتى ينتهوا به الى حيث يشاء الله تعالى من سلطانة فيوما
 تا آنکه برسد بان عمل بنده را به جایی که خواهد شد حق است از بادشاهی خود پس در ایام انبیا
 الله تعالى عليهم لانكم حفظت على عمل عبدي و انار قيت على
 خداست بر ایشان چون مستحق نگاه ما نمایند بر عمل بنده من و من نگاه ما نمایند
 ما في نفسه لان عبدي هذا اخلص عملة فاكتبوه في سبحان
 چه چیز که در دل اوست برستی این بنده من خالص کرد عمل خود را پس بنویسید تقدیر
 و يجمعون فن يعمل عبدين عبادهم يستقلونه و يحفظونه
 و بر میدارند عمل بنده را از بندگی خداست او که بر او نگاه او را و حفظ بر او نگاه او را
 حتى ينتهوا به الى حيث يشاء الله من سلطانة فيوما
 تا آنکه برسد بان عمل بنده را به جایی که خواهد شد حق است از بادشاهی خود پس در ایام انبیا
 لانكم حفظت على عمل عبدي و انار قيت على ما في نفسه لان
 که نگاه ما بر او بر عمل بنده من نگاه ما نمایند بر عمل بنده من و من نگاه ما نمایند
 عبدي هذا اخلص عملة فاكتبوه في سبحان
 این بنده من خالص کرد عمل خود را پس بنویسید تقدیر او را در نگاه ما و در روایت از ابو هریره

در آخر زمان توها که طلب کند دنیا بهیچکس نماند پس بپوشند از حقیقت خود و خلق
 بر حقایق از حقیقت الهام نری و قافله و دنیا نماند ایضا این سخن بر آن سخن است و در ایام انبیا
 سوگند هست مرا بنات باک هرگز بر این عمل خود فرستاد بر ایشان از طاعت ایشان ایضا این سخن بر آن سخن است و در ایام انبیا
 تا آنکه برسد بان عمل بنده را به جایی که خواهد شد حق است از بادشاهی خود پس در ایام انبیا
 چه چیز که در دل اوست برستی این بنده من خالص کرد عمل خود را پس بنویسید تقدیر
 او که بر او نگاه او را و حفظ بر او نگاه او را
 تا آنکه برسد بان عمل بنده را به جایی که خواهد شد حق است از بادشاهی خود پس در ایام انبیا
 که نگاه ما بر او بر عمل بنده من نگاه ما نمایند بر عمل بنده من و من نگاه ما نمایند
 این بنده من خالص کرد عمل خود را پس بنویسید تقدیر او را در نگاه ما و در روایت از ابو هریره

عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنْ لَمْ يَنْبَأَكَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى إِذَا
 كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَقْضِي بَيْنَ خَلْقِهِ وَكُلِّ أُمَّةٍ جَانَةٌ فَأَوَّلُهَا
 مَنْ يَدْعَى بِهِ رَجُلٌ جَمَعَ الْقُرْآنَ وَرَجُلٌ قَتَلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 وَرَجُلٌ كَثُرَ الْمَالُ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لِلْقَارِي مَاذَا عَمِلْتَ
 فَيُجَابِرُكَ بِمَا كَرِهْتَ مِنْهُ فَيَقُولُ كُنْتُ أَقُومُ بِهِ إِتَاءَ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
 فَيَقُولُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى كَذَبْتَ وَتَقُولُ الْمَلَائِكَةُ كَذَبْتَ
 بَلْ أَرَدْتَ أَنْ يَقَالَ فُلَانٌ قَارِي فَقَدْ قِيلَ ذَلِكَ وَيَقَالَ
 لِصَاحِبِ الْمَالِ مَاذَا عَمِلْتَ فَيُجَابِرُكَ بِمَا كَرِهْتَ مِنْهُ فَيَقُولُ كُنْتُ أَصِلُ
 الرَّحِمَ وَأَصْدُقُ بِهِ فَيَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى كَذَبْتَ وَ
 تَقُولُ الْمَلَائِكَةُ كَذَبْتَ بَلْ أَرَدْتَ أَنْ يَقَالَ فُلَانٌ حَوَادِثُ
 فَقَدْ قِيلَ ذَلِكَ وَيَقُولُ بِالَّذِي قَتَلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَعَالَى
 فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لِمَاذَا قَتَلْتَ فَيَقُولُ قَاتَلْتُ فِي سَبِيلِكَ
 حَتَّى قَتَلْتُ فِي سَبِيلِكَ فَيَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى كَذَبْتَ
 وَتَقُولُ الْمَلَائِكَةُ كَذَبْتَ بَلْ أَرَدْتَ أَنْ يَقَالَ فُلَانٌ حَرَمٌ
 فَقَدْ قِيلَ ذَلِكَ ثُمَّ ضَرَبَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِيَدِهِ عَظْمًا

۴
 از رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
 اگر کسی مردی را که در میان خلق خود و مال آن مرد کرده است که در راه خدا
 طلب کرده است و مرد است که جمع کرده باشد قرآن و در راه خدا
 مرد است که بسیار مال را پس بداند از آن مرد که در راه خدا
 در آنچه او بداند پس بگوید بوده ام که با هر مکرمی آن قرآن را ساعت شب و روز
 پس بگوید تبارک و تعالی کذبت و تقول الملائكة کذبت
 بلکه خواستی بان قرآن اینگونه که میخوانی قاریت پس گفته شد شایسته است و گفته شود
 مرد صاحب مال را چه چیزی کرده ای تو در آنچه او بداند پس بگوید بوده ام پس بگوید
 رحمت را و صدق بکردم بان پس بگوید خداست نشانی در روز قیامت
 گویند فرستگان در روز قیامت بلکه خواستی اینگونه که میخوانی حوادث
 هر کس گفته شد این نام را اکنون هیچ امر ندانستی و آورده شد در هر کس گفته شد در راه خداست
 پس بگوید خداستم از چه گفته شد پس بگوید چنان کردم در راه خدا
 تا آنکه گفته شد در راه خدا پس بگوید خداست در روز قیامت
 گویند فرستگان در روز قیامت بلکه خواستی که گفته شود فلانی حرم
 و گفتند آنکه ضربه رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم بر عظمی بود

جایگاه

۶۲۶

طه
مکان

بسیار

اعمال

الدنيا

بسیار

مکان

مکان

مکان

مکان

مکان

مکان

ذُكِرْتُمْ وَقَالَ يَا أَبَاهُ رِزْقَ أُولَئِكَ لَتَلَوْنَهُ أَوَّلَ خَلْقٍ لِلَّهِ
 عَزَّ وَجَلَّ تَعْرِفُهُمْ النَّارُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ قَالَ قَبْلَهُ هَذَا الْخَبْرُ
 مُعَارَفِيَةٌ رَضِيَ عَنْكَ يَا شَدِيدًا وَقَالَ صِدْقًا وَاللَّهِ تَعَالَى وَ
 حَمْدًا وَرَسُولَهُ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَتَرَى هُنَا وَالْآيَةَ حِينَ كَانَ يُرِيدُ الْجَنَّةَ
 الدُّنْيَا وَرِزْقَهَا نَوْفًا لِيَوْمِ أَعْمَالِهِمْ فِيهَا وَنَمَّ فِيهَا كَيْفَ تَسْتَوِي
 أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْأَخِرَةِ لَا النَّارُ وَجِطَّ مَا صَنَعُوا
 فِيهَا وَبَاطِلٌ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ
 وَنَمَّ فِي الْأَخِرَةِ نَمَّ الْأَخْسَرُونَ وَعَنْ عَبْدِ جَبْرِ بْنِ عَامِرٍ الطَّائِفِيِّ
 عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ يَوْمَ يَنْسَاسُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ
 أَهْلِ النَّارِ إِلَى الْجَنَّةِ حَتَّى إِذَا دَنَوْا مِنْهَا وَاسْتَنْشَقُوا رِيحَهَا
 وَنَظَرُوا إِلَى قُصُورِهَا وَوَالِي مَا أَعَدَّ اللَّهُ تَعَالَى لِأَهْلِهَا نَادَوْا
 أَصْرُ قَوْمٍ لَا نَصِيْبَ لَهُمْ فِيهَا فَيُرْجَعُونَ بِحَسْرَةٍ وَتَذَمُّرٍ
 مَا رُبِعَ الْأَوَّلُونَ وَالْآخِرُونَ بِمَنَالِهَا يَقُولُونَ يَا رَبَّنَا لَوْ
 أَدْخَلْتَنَا النَّارَ قَبْلَ أَنْ تَرِيْنَا مَا أَرَيْتَنَا مِنْ نَوَابِغِهَا أَعَدَدْتَ
 لَنَا نَوَابِغًا كَمَا أَعَدَدْتَ لَهَا نَوَابِغًا لَنَا نَوَابِغًا كَمَا أَعَدَدْتَ لَهَا نَوَابِغًا

بسیار

بسیار

خَلَقُوا بَارِئًا نَمُوْنِي بِالْعَطَا لَمْ وَوَلَدَ الْقَيْمَةِ وَالنَّاسِ لَقَيْتُمْ وَوَدِدُوا
 ظلمت پیکر وہ پیش آمد یہ مرالکما ان پر نیک دو قیت کے ملاقات سزاویہ مردم را ملاقات سیکر وہ
 نَحْتَيْنِ مَتَوَاضِعِينَ تَرَاوُنَ النَّاسِ بِأَعْمَالِكُمْ خِلَافَ مَا
 وہ نیکے کسندہ با دو اصم مینمودید مردم را عملها سے خویش خلاف چرسے کہ
 نَسْطُوْنِي عَلَيْكُمْ فَلَوْ نَكِرْتُمْ النَّاسَ لَوَدِدْنَا بَنُوْنِي أَجْلَلْنَا النَّاسَ
 چیدہ بود در دلها سے شیدا نرسیدید از مردم و در نرسیدید از من بزرگ و استیغنا
 وَلَوْ نَجْهَلُوْنِي وَتَرَكْتُمُ النَّاسَ لَوَدِدْنَا بَنُوْنِي أَجْلَلْنَا النَّاسَ
 و اگر نیکے نہ استیغنا و گذار شیدہ شما از مردم هر عمل کنده و گذار شیدہ پس از مردم چنانچه شما را
 اَلَيْسَ عَدُوْنِي مَعَ مَا حَرَمْتُمْ مِنْ جَزِيلٍ نُوَاوِي وَعَيْنُ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ
 در نیک بزرگ نیکان خود با چرسے کہ مردم کردا بنده سگده اید از بزرگ نیکان من و در و استیغنا
 عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ لَمَّا خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى جَنَّةَ عَدْنٍ خَلَقَ
 از رسول اللہ ص که فرمود ہر گاہ کہ پیدا کرد خدا سے نیکے جنت عدن را پیدا کرد
 فِيهَا مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ وَلَا أذنٌ سَمِعَتْ وَلَا خَطَرَ عَلَى قَلْبٍ نَاسِرٍ
 در انجمنے کہ بہر چشم نرسیدہ و نہ گوئیے نرسندہ و نہ گذارده است بر دل آد سے
 ثُمَّ قَالَ لَهَا سُبْحَانَ اللَّهِ وَتَعَالَى تَكَلَّمِي فَقَالَتْ قَدْ أَقْلَمَ الْمَوْمِنُونَ
 پس گفت مرا و اس سبحانہ و تعالیٰ تو کہ جس گفت حقیقہ رشکوار شدند مومنان
 ثَلَاثًا ثُمَّ قَالَتْ لِي حَرَامٌ عَلَى كُلِّ بَحِيْلٍ وَمُرَأٍيْنَا وَسَاءَ رَجُلٌ
 ستہ بار بستر گفت من حرام ہر بزرگ بخیل و دریا کار و سوال کردم سے
 وَرَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيهَا الْبِحَاتُ فَذَكَرَ أَنَّ لَهَا خَادِعَةً اللَّهُ تَعَالَى
 رسول اللہ ص را جس کہ بہر حجات حاصل شود و ذاکہ روز قیامت گفت فریبت میدہد خدا
 قَالَ وَكَيْفَ أَخَادِعَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ إِنَّ تَعْمَلَ بِمَا أَمَرَكَ وَ
 گفت انرا چگونه فریب دادہ شود خدا سے را گفت اینکہ عمل کنی بہر چرسے کہ فرمود ترا و
 تَرِيدُ بِهِ غَيْرَ وَجْهِ اللَّهِ تَعَالَى فَاتَّقُوا الزُّنُوفَ فَإِنَّهُ الشُّرْكَ بِاللَّهِ
 ارادہ و او سے بہر ذات خدا سے نیکے پس بہر نیز یہ از زنا کہ آن شرک است بخدا
 تَعَالَى فَإِنَّ الْمُرَأِيَّ يُبَادِي نَوْمًا الْقِيَمَةَ بَارِئَةً أَسْمَاءُ عَلَى
 کہ دریا کار ندادہ شود روز قیامت ہر کار اسم
 نَوْمًا لِي بَلَاءٌ يَا كَا فَرَدَا جُرُيَا فَاذْرِي يَا خَاسِرٌ مِثْلَ عَمَلِكَ
 سرہ سے طلاق اے کا فر اے کا جرای فریب کسندہ ای زبان کسندہ کہ شد
 وَبَطَّلَ جُرُكٌ فَلَا خَلَاقَ لَكَ الْيَوْمَ فَالْتَمَسَ خُرُكٌ مِمَّنْ كُنْتَ
 و باطل شد اجر تو پس نیت ترا امروز خود پس بطلس مر تو خود را از سبیل بود کا

۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

قال

عنه

الاجاب

عدها

در بزرگ

بینه

انگیز

۶۱۲

۶۳۰

نفس

فصل

س

نفس

تَعْمَلُ لَهُ يَا مُخَادِعُ فَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الزَّيَادِ وَالسَّمْعَةِ وَالنَّفَاوِ

تعمیل در عمل ای فریب دهنده و گمراه کننده پس از آنکه بگویم بخدا از زمین عمل و سماع و نفاو

فَإِنَّ ذَلِكَ عَمَلُ أَهْلِ النَّارِ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِنَّ الْمُنْفِقِينَ فِي

پس بر سرستی اینها عمل آنهاست فرمود خداوند تعالی در سرستی منافقان در

الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ مِنَ النَّارِ يَعْنِي فِيهَا وَبِهِ مَعَ فَوْعُونَ وَ

دنیا و آخرت از آتش در دوزخ خواهند بود یعنی در آتش با نرغون و

هَامِنٌ وَقَوْمُهُمَا فَإِنْ قِيلَ قَدْ جَاءَ فِي بَعْضِ الْأَخْبَارِ مَا يُدَلُّ عَلَى

آن که در قوم ایشان پس اگر گفته شود که تحقیق آمده است در بعض اخبار چیزی که دلالت میکند

أَنَّ رُؤْيَةَ الْخَلْقِ لِلْعَمَلِ لَا تَنْضُرُ وَهُوَ مَا يُدْرِي عَنْ وَكَيْفَ عَنِ سَيِّئَاتِ

انچه در بین خلق عمل را زبان ندارد و آن چیزیست که در روایت کرده شد از و کیم از سیئات

عَنْ جَدِّهِ عَنْ أَبِي صَالِحٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ جَاءَ رَجُلٌ إِلَى

از صیب از آنکه صابو از آنکه از بره روای گفت آمد مردی به

رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي أَعْمَلُ الْعَمَلَ اسْتِرَاءً فَيُطْلَقُ

رسول الله ص پس گفت یا رسول الله من عمل میکنم پنهان میکنم آنرا پس بگو

عَلَيْهِ فَيُجْعَلُنِي فِيهِ أَجْرًا فَقَالَ لَكَ أَجْرَانِ أَجْرُ التَّوَّابِ وَأَجْرُ الْعَالِمِ

بر او پس گفت علی ای مرد نامراد و عمل مردوست پس فرمود ترا دادا برت اجر پنهان کردن و اجرا

قِيلَ هَذَا عَمَلٌ عَلَى أَنْ ذَلِكَ الرَّجُلُ كَانَ يُجْعَلُ أَقْتِدَاءَ النَّاسِ

گفته شد این عمل است بر اینکه این مرد بود که بعضی از او را بر دوش مردم

بِهِ فِي عَمَلِهِ وَعَلِمَ ذَلِكَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ لَهُ لَكَ أَجْرَانِ

باور در عمل او و دانست این را رسول الله ص از او پس گفت ترا دادا برت

أَجْرُ لِحْمِكَ وَأَجْرُ لِقْدَاءِ النَّاسِ بِكَ كَمَا قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ

اجر است از هر عمل تو و اجر است از هر افتدای مردم به تو چنانچه فرمود ص کسیکه نهد در میان خلق ستم

حَسَنَةً فَكُلُّهُ أَجْرُهَا وَأَجْرُ مَنْ عَمِلَ بِهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ الْحَدِيثُ

بمکول و سبک را از او است و هر که عمل کرد با آن تا روز قیامت ص

لِلْآخِرَةِ وَأَمَّا إِذَا جَرَّدَ الْحَسَنَةَ مِنَ الْاِقْتِدَاءِ بِهَا فَاقَّةٌ لَا أَجْرَ لَهَا كَأَنَّ

صحت و امانت است که باشد مجب از افتدای مردم که آن نیست اجر مراد از سبک

الْحَسَنَةُ لِيَقْطَعَ الْعَبْدُ مِنْ عَيْنِ اللَّهِ وَقَالَ الْحَسَنُ الْبَصْرِيُّ إِذَا

مجب سبک میکند بنده را از چشم خداست بمعنی گفت حسن بصری ص هرگاه

سَبَّتَ لَقِيَتْ أَبْيَضَ قَطَا ذَلِقَ اللِّسَانُ حَدِيدَ النَّظْرِ مِثْلَةَ الْقَلْبِ

یعنی زبانش سفید را درشت نرم زبان نیز نازک در چرخ ماه و کیم یعنی کنز مرده دل

علازم
بکسریم
یا بغیر
بکسر را
موازیست
۱۲ ترجمه
ف
بکسر فرق
از حقوق
اسم
بکسر
بکسر

وَكَبْرُهُمْ فِي صُدُورِهِمْ وَاللَّهِ لَا حُدُومَ لِعَجْبِ بَصُوفِهِ مِنْ صُنْعِهِ
 و کبر او در سینا سے خود سوز کند کماست یعنی ازاں عجب است که بجز او در بصوفت خود از صفت
 المَطْرُوفِ بِمَطْرَفِهِ مَا لَكُمْ تَفَاخُرًا أَلَسْنَا بِالمَوْلُودِ وَالمُنْتَوَى
 ماطروف یعنی در خود بکسر است این تافخر اگر چه میگویند بکسر است یا همانست مملوک را در خود
 قُلُوبِكُمْ بِالمُخَشِيَةِ وَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ مِنَ الشَّيْبِ مَا لَمْ يَسْتَبْرِ
 و لها از خوف خدا و گفت عمر رضی الله عنهما که میگویند بلند بون
 بِكَ القُرْآنُ وَلَا تَزِدْ رِزْقَ السَّمَاءِ وَكَانَ يُقَالُ كُنْ صَوْفِي
 قرآن علم و غیر نمیزد از رزق آسمان یعنی اول دنیا و بعد دست که گفته میشود باسین صوفی
 القَلْبِ قَطْنِي الشَّيْبِ وَفِي الحِجْمَةِ النَّاسُ فِي اللِّبَاسِ عَلَى ثَلَاثَةِ
 ال قاصد از لباسی است که در حلقه از پشم است یا در حلقه از پشم است و لباس را
 أَضْرِبُ الأَنْفِيَاءِ وَالأَوْلِيَاءِ وَالأَبْدَانِ وَالأَوْلِيَاءِ الأَنْفِيَاءِ
 کوبه اند انضبان و اولیا و ابدال پس بر کشتن بر سر کالان
 هُوَ الحَمَلُ الَّذِي لَيْسَ لِلخَلْقِ عَلَيْهِ تَبِعَةٌ وَلا لِلشَّرِّ عَفْوٌ مُطَالَمَةٌ
 حمل است که باشد خلق را بر او سب و نه سب و نه سب و نه سب و نه سب
 وَكُلُّ حَمَلٍ لِبَاسٍ سَوَاءٌ كَانَ قَطْنًا أَوْ صُوفًا أَوْ رِقًّا وَبَعْضُ
 پس بر حمل لباس است این است برابر است که باشد پشم یا پشم یا پشم یا پشم
 وَالبَاسُ الأَوْلِيَاءِ مَا وَقَعَتْ بِهِ الأَمْرُ وَهُوَ أَدْنَى مَا يَسْتَرِيدُ العُودَةَ
 و لباس اولیا چیز است که دارد شد و است با او الهی و ان ادنی چیزی است که بر شیده میشود با او
 وَالمُحْسَدُ الَّذِي لَا يَدْمُهُ وَتَدْعُو لَهُ الضَّرُورَةُ لِیَحْتَقِقَ
 و جسم که ضرورت است و طلب کند بود است او ضرورت نام است شود
 بِذَلِكَ كَسْرُ أَهْوِيَتِهِمْ فَيَكْتَعُونَ الأَدْرَجَةَ الأَبْدَانَ وَالبَاسَ الأَوْلِيَاءِ
 بون لباس کسرت است بر روی نفس ایشان پس برسد بدو ابدال و لباس ابدال
 مَا حَابَاهُ بِالقَدْرِ مَعَ حِفْظِ الحُدُودِ قَبْضُ بَقِيَرِ الحِوَارِ أَوْ حَلَّةُ بَقَايِرِ
 چیز است که آورد نقد بر الهی یا نگاه داشت حد و اذلال و حرام بر این باشد بکسر بر اطراف حله
 ذِيهَا بِفِكْرٍ ارَادَةَ قَسْمِ الأَعْلَى وَالأَهْوَى كَسْرُ الأَدْنَى بِقَلْبِ
 و تار بر است حرام است که بکسر بودی لباس با علی و عیبت بودی نفس که شکست شود لباس ادنی بکسر
 مَا تَفَضَّلَ بِهِ المَوْلَى مِنْ جَمِيعِ مَا أَحَلَّ وَأَعْطَى مِنْ قَبْلِ نَصْبِكَ
 چیز است که احسان کرد و ما حق بعد از جمیع چیز است که احسان کرد یعنی هر چه که عیبت و کسر
 عَنَّا وَلا يَشْرَفُ مِنَ النِّفْسِ وَلا مَنِي قَدَاسِي هَذَا الوُجُوهُ وَهِيَ
 کس و بکسر است نفس از نفس و از رزق و چیز کسوا ای این قسم کس است پس ان

لا

فيلجوا

ما

يعتقن

كريتن

دو

تا

داشتم

۶

ع

نقش

نقش

نقش

نقش

نقش

نقش

وَكُتِبَ لِلَّهِ تَعَالَى لَهُ بِرَأْيِهِ مِنَ النَّارِ فِي لَفْظِ الْخُرْعِ عَنْ النَّبِيِّ

وینزل خدا سے تمہارا دین ہے اس کے ارادے اور لفظ و بیعت اور اس سے

قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ حَرَّمَ

گفت و رسول اللہ ص روزہ دہشت روز از ہر ماہ حرام

الْحَمِيرَ وَالْجَمْعَةَ وَالسَّبْتُ كَتَبَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ عِمَادَةَ لِسَعْيَانِهِ

وچھینے و جمعہ و سبت میں سے خدا سے تمہارا عبادت کا قصد

سَنَةٍ وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَلْحَدُوا خَالِقُوا لِلْهَيُودِ

سالہ و فرمودہ روزہ و اید روزہ و یکتہ و کثرت و کثرت و کثرت

وَالنَّصْرِي وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَفِعَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ تَقْفُوهُ

و نصرت سے راہ و نصرت از اسے ہر روز روزہ سے کہ فرمود کہ وہ یہود

أَبْوَابَ السَّمَاءِ كُلِّ اثْنَيْنِ وَخَمْسِينَ فَيَغْفِرُ اللَّهُ تَعَالَى فِي ذَلِكَ

درما سے آسمان ہر روز روزہ و کثرت و کثرت و کثرت و کثرت

الْيَوْمَ لِكُلِّ عَبْدٍ لَا يَشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا إِلَّا مَرَّكَانَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ

روز ہر بندہ را کہ شریک کردہ باشد خدا و چیزے مگر امریکہ باشد میان او و میان

أَخِيهِ شَيْئًا يَقُولُ تَعَالَى نَظَرُوا هَذِينَ حَتَّى يَضْطَلُّوا وَرَوْا

برادر او کہیں خدا سے نہ معلومت و یہید این دو کس را تا صلوات کند یا دیگر کس کو

أَنَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَلْبَسُ صَوْمَهُمَا حَضْرًا وَلَا سَفْرًا وَيَقُولُ أَمَّا

کہ آنروز صوم بیگذاشت روزہ خود نہ در حضر و نہ در سفر و بیگذاشت کہ این ہر دو روزہ

يَوْمَانِ تَعْرِضُ فِيهِمَا الْأَعْمَالُ فَصَلِّ وَأَمَّا صِيَامُ الْآبَاءِ

روزہ ہیست کہ عرض کردہ میشود دوران اعمال و اما روزہ آباء

الْبُيُوتِ فَيُفِيهَا فَضْلٌ كَثِيرٌ مِنْ ذَلِكَ مَا أَخْبَرَنَا أَبُو نُصَيْرٍ عَنْ أَبِي

بیتوں کے دوران نماز بسیارست از انجملہ چیزےست کہ جزو او مارا ابو نصیر از پدر خود

قَالَ كُنَّا هِلَالَ بْنِ مُحَمَّدٍ قَالَ حَدَّثَنَا النُّعْمَانُ قَالَ حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ

گفت جزو او مارا ہلال بن محمد گفت حدیث خواند بر من نعمان گفت حدیث خواند بر من

بْنُ سَفِيَّانٍ قَالَ حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ بَزِيدٍ مَوْلَى بَنِي هَاشِمٍ قَالَ

بن سفیان گفت حدیث خواند بر من سلیمان بن بزید موی بنی ہاشم گفت

حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ بَزِيدٍ عَنْ عَبْدِ الْمَلِكِ بْنِ هُرَيْرٍ عَنْ سَعِيدِ بْنِ

حدیث خواند بر من علی بن بزید عن عبد الملک بن ہریر عن سعید بن

عَثْمَانَ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ قَالَ صَوْمُ

عثمان از علی بن حسین بن علی بن ابی طالب گفت روزہ

له

انقلد
نیمشکل
و در این روز

۱۲ ریش

۱۳

و در این روز

۱۴

۱۵

۱۶

۱۷

۱۸

۱۹

۲۰

۲۱

۲۲

۲۳

۲۴

۲۵

۲۶

۲۷

۲۸

التَّوْبِ وَصَلَاةِ الضَّمِيِّ وَعَنْ عَبْدِ الْمَلِكِ بْنِ زَيْدٍ عَشْرَةٌ عَنْ

ابن عباس عن جده قال سمعت علي بن ابي طالب يقول انكبت رسول

الله صلى الله عليه ذات يوم عنده تصافوا النهار في الحج وقلبت عليه

فرد علي النبي صلى الله عليه قال يا علي هذا خير من ان يفرك السلام

فقلت عليك وعليه السلام يا رسول الله فقال اذن مني فذوق

منه فقال يا علي يقول لك خير من ان يفرك السلام من كل شهر

ثلاثة ايام يكسب لك باول يوم عشرة الاف سنة وباليوم

الثاني ثلثين الف سنة وباليوم الثالث مائة الف سنة

فقلت يا رسول الله هذا الثواب لي خاصة ام للناس كافة

قال صلى الله عليه يا علي يعطيك الله هذا الثواب ولين يعطى مثل عملك

بعدك قلت يا رسول الله وما هي قال صلى الله عليه الايام البيض

ثالث عشر واربعة عشر وخامس عشر قال عشرة قلت لعلي بن

ابن ابي طالب سميت هذه الايام البيض فقال علي بن ابي طالب

لما هبط الله ادم عليه السلام من الجنة الى الارض خرقت

الشمس فاسود حسده فاما ما بينك وبين السلام فقال يا ادم

انقاب بسببها عنك فلو لم يكن بينك وبين السلام لكانت

الشمس قد اسودت حسده فاما ما بينك وبين السلام فقال يا ادم

انقاب بسببها عنك فلو لم يكن بينك وبين السلام لكانت

الْحَبِيبُ أَنْ يَبْيَضَ جَدُّكَ قَالَ نَعَمْ قَالَ فَصُمْ مِنَ الشَّهْرِ ثَلَاثَ عَشَرَ
 وَأَرْبَعَةَ عَشَرَ وَخَامِسَ عَشَرَ فَصَامَ أَدْرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ يَوْمَ
 فَابْيَضَ لَيْثُ جَدِّهِ ثُمَّ صَامَ الْيَوْمَ الثَّانِي فَابْيَضَ ثَلَاثًا جَدِّهِ
 ثُمَّ صَامَ الْيَوْمَ الثَّلَاثَ فَابْيَضَ جَدُّهُ كُلُّهُ فَسَمِيَتْ لِأَيَّامِ الْبَيْضِ
 وَعَنْ رِزِّ بْنِ جَبْرِ قَالَ قَالَ سَالِتُ بْنُ مَسْعُودٍ عَنْ الْأَيْتَامِ الْبَيْضِ
 قَالَ سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ لَنْ أَدْرُ مَا عَصَى وَكَأَنَّ
 مِنَ الشَّجَرَةِ أَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى لِي كَيْهَ بَادِرُ هَبْطٍ مِنْ جَوَارِي وَعَزْرِي
 وَجَلَالِي لِأَيَّامِ دُنِي مِنْ عَصَانِي قَالَ فَهَبْطٌ إِلَى الْأَرْضِ مُسَوِّدٌ قَالَ
 فَكُنْتُ لِلْمَلَائِكَةِ وَفَجَعَلْتُ وَقَالَتْ يَا رَبِّ خَلِّقْ خَلْقَكَ بِمَدِّكَ
 وَأَسْكَنْتَهُ جَنَّتِكَ وَأَسْحَرْتَهُ لَهْ مَلَائِكَتِكَ فِي ذَنْبٍ وَأَحْيَيْتَهُ
 حَوْلَكَ بِسَاحَةِ سَوَادٍ فَأَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى لِي كَيْهَ بَادِرُ صُمْ لِي هَذَا
 الْيَوْمَ يَوْمَ ثَلَاثَ عَشَرَ فَصَامَ عِدَّةً فَأَصْبَحَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ وَأَوْحَى اللَّهُ
 تَعَالَى لِي كَيْهَ بَادِرُ صُمْ هَذَا الْيَوْمَ يَوْمَ رَابِعَ عَشَرَ فَصَامَهُ فَأَصْبَحَ
 ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ وَأَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى لِي كَيْهَ بَادِرُ صُمْ هَذَا الْيَوْمَ يَوْمَ
 خَامِسَ عَشَرَ فَصَامَهُ فَأَصْبَحَ كُلُّهُ فَسَمِيَتْ لِأَيَّامِ الْبَيْضِ

۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

تَامَ اللَّيْلَةَ حَتَّى أَصْبَحَ مَا صَنَعْتُ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَلِكَ دَخَلَ بِاللَّيْلِ

الشَّيْطَانُ فِي الْأَنْفِ وَفِي الْخَبْرِ إِذَا نَامَ الرَّجُلُ عَقَدَ الشَّيْطَانُ عَلَى

رَأْسِهِ ثَلَاثَ عُقَدٍ فَإِنْ قَعَدَ وَذَكَرَ اللَّهَ تَعَالَى انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ

وَإِنْ تَوَقَّأَ انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ وَإِنْ صَلَّى رُكْعَتَيْنِ انْحَلَّتْ الْعُقْدَةُ

كُلُّهَا وَأَصْبَحَ نَشِيطًا طَيِّبَ النَّفْسِ وَلَا أَصْبَحَ كَسَلَانَ جَبِيثَ

النَّفْسِ وَفِي خَيْرِ أَسْرَارِ الشَّيْطَانِ سُعُوطًا وَعُقُوقًا وَذُرُوقًا

فَإِذَا سَعَطَ الْعُقْدَةَ سَاءَ خَلْقُهُ فَلَا الْعُقُوقَ كَعُقْدَةٍ ذَرَبَ لِسَانَهُ

بِالنَّارِ وَلَا ذَرَّةَ نَامٍ بِاللَّيْلِ حَتَّى الصُّبْحِ وَطُولُ الْقِيَامِ فَضْلَةٌ

اللَّيْلِ هِيَ مَشْنِي مَشْنِي وَكَثْرَةُ الرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ فِي صَلَاةِ النَّهَارِ

فَلَنْ يَرَادَ أَنْ يُصَلِّيَهَا أَرْبَعًا بِتَسْلِيمَةٍ جَارٍ وَصَلَاةِ اللَّيْلِ فِي

حَقِّ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَافِلَةٌ وَفَرِيضَةٌ وَقَرْبَةٌ وَكَرَامَةٌ وَفِي حَقِّ امْرَأَتِهِ

مُحَلَّةٌ وَمَنْبِيَةٌ لِلْفَرَاغِ وَعَنْ سَالِمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ عُمَرَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ قَالَ كَانَ

الرَّجُلُ فِي حَيَاةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا رَأَى رُؤْيَا فَصْنَهَا عَلَى رَسُولِ

اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فَمَنْنَيْتُ أَنْ أَرَى رُؤْيَا فَصْنَهَا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ

فَكَانَتْ بَيْنَ يَدَيْهِ كَمَا كُنْتُ بَيْنَ يَدَيْهِ إِذَا رَأَى رُؤْيَا فَصْنَهَا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ

فَكَانَتْ بَيْنَ يَدَيْهِ كَمَا كُنْتُ بَيْنَ يَدَيْهِ إِذَا رَأَى رُؤْيَا فَصْنَهَا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ

فَكَانَتْ بَيْنَ يَدَيْهِ كَمَا كُنْتُ بَيْنَ يَدَيْهِ إِذَا رَأَى رُؤْيَا فَصْنَهَا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ

فَكَانَتْ بَيْنَ يَدَيْهِ كَمَا كُنْتُ بَيْنَ يَدَيْهِ إِذَا رَأَى رُؤْيَا فَصْنَهَا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ

Handwritten marginal notes in Arabic script, including the word 'اللَّيْلِ' written vertically.

Handwritten marginal notes on the left side of the page.

ط
عنه باهم

صفت
خود

تأسیس
از شیخ

۵۲

۵۳

۵۴

۵۵

۵۶

۵۷

۵۸

قال حدثني الليث عن ابن ابي جندب عن عمه عن عروة

حدث خاندان برادریش از ابن ابی جندب از جوان از عروه

قال ان عائشة را أخبرته ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان

گفت عایشه را خبر کرد او را که رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم بود که

يصلي بالليل ثلث عشرة ركعة وركعتي الفجر ونوميه

نماز شب سه روزه رکعت و دو رکعت فجر و دو رکعت

انه صلى الله عليه وسلم كان يصلي من الليل اثنتي عشرة ركعة ثم

که آنروز بود که نماز شب کرد از شبی دوازده رکعت

يؤتي بواحدة وقبل عشر ركعات ثم يؤتي بواحدة فضما

و در یکبار دو رکعت و گفته شد دوازده رکعت بیشتر و در یکبار یک رکعت فضل

اخر في صلاة الليل فقد ذكر الله تعالى القائلين بالليل

و در نماز شب و حق تعالی یاد کرد خداست که شما گفتند که آن را در شب

في كتابه العزيز فقال عز وجل كانوا اولاد من الليل وما

در کتاب مجید خود پس فرمود عز وجل بوده اند اذک از شب خواب

يخرجون وبالاخبارهم يستغفرون وقالوا اهل وعلا يخافون

میروند و سخن ایشان از اخبار میخواستند و گفتند اهل وعلا که در راهند

جنوبهم عن المضاجع يدعون ربهم خوفاً وطمعا وقال

پهلوانان ایشان از مضاجع میخوانند پروردگارا بخود ما از جنت خوف خداست و از بهر

تعالى امن هو قانت الاناء لليل ساجداً وقائماً يحمدك

خدا را که ایستاده است در ساجدها و ایستاده در آن حال ساجدها و ایستاده در آن حال

الاحرة ويرجو رحمة ربه وقال تبارك وتعالى والذين

گفتند ما امید داریم رحمت پروردگار را و فرمود تبارک و تعالی و کسانی که

يسبتون لربهم سجداً وقائماً وما اذوا من الليل

تسبی میگویند پروردگار را و نماز در آن حال ساجدها و ایستاده در آن حال

تمجديها نافلة لك عسى ان يبعثك ربك مقاماً محموداً

پس نماز سجد را در آن حال ساجدها و ایستاده در آن حال ساجدها و ایستاده در آن حال

وقال النبي صلى الله عليه وآله اجمع الله الاولين والآخرين يوم

و فرمود پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم اولین و آخرین را در روز قیامت

القيامة نادى مناد ليقر الذين كانت تتجافى جنوبهم عن

قیامت ندا کننده ندا کند که ایستاده در آن حال ساجدها و ایستاده در آن حال

در کتاب التوحید

در کتاب التوحید

لا

بسطانم

نفس

مگسزین

دعوت

پیرفتز

دوستیلا

کرون و

فراغ کرد

۶۶

بسیار

بسیار

۹۴

فردی

بسیار

بسیار

بسیار

بسیار

جِئْتُ لِّلسَّلَامِ عَلَيْكَ وَجِبَّالِكَ فِي اللَّهِ وَعِنْدِي هِدْيَةٌ أُرِيدُ

آمده ام براسه سلام تو دوستی تو دزدی من به پادشاهت بخوام

أَنْ أَهْدِيَهَا إِلَيْكَ فَقُلْتُ لَهُ فَأَعْلَمَنِي هِدْيَتِكَ هَذِهِ مَا

که بدی بر آن بودی ترا بسیار کمتر مراد را پس با سوز مرا بدید خود را این بود

هِيَ فَقَالَ الْخَضِرُ عَمَّ نَفَرٌ قَبْلُ أَنْ تَطْلُعَ الشَّمْسُ وَتَبْسُطَ عَلَى

بجزرت بر گفت خضر بخوانی بین از آنکه بر آید آفتاب و بین از آنکه آید زمین

الْأَرْضِ وَقَبْلُ أَنْ تَغْرِبَ سُورَةُ الْحَمْدِ سَبْعَ مَرَّاتٍ وَقُلْ أَعُوذُ

زمین کو بود و زمین از نور فلان سوره الحمد هفت مرتبه و قل اعوذ

بِرَبِّ النَّاسِ سَبْعَ مَرَّاتٍ وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ سَبْعَ مَرَّاتٍ وَ

برب الناس هفت بار قل اعوذ برب الفلق هفت بار

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ سَبْعَ مَرَّاتٍ وَقُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ سَبْعَ مَرَّاتٍ وَ

قل هو الله احد هفت بار قل یا ایها الکافرین سبعت مرتبه

آيَةُ الْكُرْسِيِّ سَبْعَ مَرَّاتٍ وَتَقُولُ بِسْمِ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَاللَّهُ

آیه انکر سے هفت مرتبه رکبوسے سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله

أَلَا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ سَبْعَ مَرَّاتٍ وَتُصَلِّيَ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَبْعَ مَرَّاتٍ

والله اکبر هفت مرتبه دورود فرستد بر سبعت مرتبه

وَتَسْتَغْفِرُ لِنَفْسِكَ وَلِوَالِدَيْكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ سَبْعَ مَرَّاتٍ

و آمرستی خواهد از پدر نفس خود دو والدین خود و از پدر مؤمنان دو سنات هفت

وَأَجَلًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ مَا أَنْتَ لَهُ أَهْلٌ وَلَا تَقْعُرُ

و استقبال در دین دنیا و آخرت بجمله لا اله الا الله

شَيْئًا بِأَمْوَالِنَا مَا نَحْنُ لَهُ أَهْلٌ لِأَنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ جَوَادٌ كَرِيمٌ

با اسی مولا آنچه ما این او هستیم که تو آمرزنده باری بسیار بخشنده باری

رَوْفٌ رَحِيمٌ سَبْعَ مَرَّاتٍ وَانظُرْ أَنْ لَا تَدْعَ ذَلِكَ غَدْوَةً وَ

بسیار مهربان رحمت بخشنده هفت بار و به بین که کند از این سعادت و عفو و داد و کار

عَشِيَّةً فَإِنَّ الَّذِي أُعْطِيَئَهَا قَالَ لِي فَلَهَا مَرَّةٌ وَاحِدَةٌ فِي

شب بسیار بدست کسی داد مرا گفت مرا

ذَهْرِكُ فَقُلْتُ أَحَبَّانِ تَعْرِفَنِي مِنْ أَعْطَاكَ هَذِهِ الْمَرْيَمَةُ قَالَتْ

عمر تو پس گفت دوست میدارم که بدانی کسی مال داد ترا این بود بسیار گفت

لا

جو وہی

جذبہم

شکر اور

گاران

طایفہ

عق ۱۲

رہنما

۷۶

شاہد

۷۶

۷۶

۷۶

۷۶

۷۶

عَلَيْ وَأَخَذَ يَدَيَّ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ الْخَضِرَ

أَخْبَرَنِي أَنَّهُ سَمِعَ مِنْكَ هَذِهِ الْحَدِيثَ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَدَقَ الْخَضِرُ وَكَلَّمَ بِحِكْمَةٍ فَهُوَ حَقٌّ وَهُوَ عَالِمُ أَهْلِ الْأَرْضِ

وَهُوَ تَبِيسُ الْأَبْدَالِ وَهُوَ مِنْ حُنُودِ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ فَقُلْتُ يَا

رَسُولَ اللَّهِ مَا لِمَنْ نَعْمَ هَذَا الْعَمَلُ مِنَ الثَّوَابِ سَوَى مَا رَأَيْتَ فَقَالَ

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيُّ تَوَابٍ يَكُونُ أَفْضَلَ مِنْ هَذَا الَّذِي رَأَيْتَ

وَأَعْطَيْتَ لَقَدْ رَأَيْتَ مَوْضِعَكَ مِنَ الْجَنَّةِ وَأَكَلْتَ مِنْ

ثَمَرِهَا وَشَرِبْتَ مِنْ شَرَابِهَا وَرَأَيْتَ الْمَلَائِكَةَ وَالْأَنْبِيَاءَ

مَعِيَ وَرَأَيْتَ الْخُورَ الْعَيْنَ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَمَنْ نَعْمَ مِثْلُ

مَا حَلَّتْ وَلَمْ يَرِ مِثْلَ الَّذِي رَأَيْتَ فِي مَنَامِي هَلْ يُعْطَى شَيْءٌ

مِثْلَ مَا أُعْطِيَته فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا

لَأَنَّهُ لِيُغْفِرَ لَهُ جَمِيعَ الْكَبَائِرِ الَّتِي عَمِلَهَا وَيَرْفَعَهُ اللَّهُ عَنْ عَضْبِهِ

وَمَقْتَهُ وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا لَأَنَّهُ لِيُحْطَى الْعَامِلُ مِنْ هَذَا

وَلَنْ لَمْ يَرِ الْجَنَّةَ فِي مَنَامِهِ مِثْلَ مَا أُعْطِيَ وَأَنْ مَنَادِيًا

يُنَادِي مِنَ السَّمَاءِ لَأَنَّ اللَّهَ قَدْ غَفَرَ لِعَامِلِهِ وَجَمِيعَ أُمَّتِهِ

Handwritten marginal notes in Urdu script, providing commentary and translations for the main text. The notes are written in a cursive style and are interspersed between the main lines of text.

صَلَّى عَلَيْهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ مِنَ الْمَشْرِقِ إِلَى الْمَغْرِبِ وَ
 ١٥ از مردان مومن و زنان مومنه از مشرق تا مغرب و
 يُؤْمَرُ صَاحِبُ الشِّمَالِ أَنْ لَا يَكْتُبَ عَلَى أَحَدٍ مِنْهُمْ شَيْئًا مِنَ الْبَيِّنَاتِ
 امر کرده و فرشته صاحب شمال که نتواند بر هیچ یکی از ایشان چیزی از بینه
 إِلَى السَّنَةِ الْمَقْبِلَةِ قَالَ فَقُلْتُ لَهُ يَا بَنِي آدَمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ
 ١٦ سال آینده گفت پس گفت مرا در این خدا تو را در پیوسته از رسول الله
 بِالَّذِي آرَأَيْتَ جَمَالَكَ وَآرَأَيْتَ الْجَنَّةَ الَّتِي هَذِهِ الثَّوَابُ وَالْجَنَّةُ
 سوگند خدا ایست که نمود مرا جمال تو و نمود مرا بهشت ای ایران عامل را هست این ثواب
 صَلَّى عَلَيْهِ نَعْمَ يُعْطَى لَكَ جَمِيعًا فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّهُ لَيَنْبَغُ
 ١٧ گرسنه داده میشود این همه پس گفت یا رسول الله بر دست من سزاوار است
 لِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ أَنْ يَتَعَلَّمُوا هَذَا وَيَعْلَمُوا لِمَ أُفِيءَ
 بر همه مومنین و مومنات را که با مومنان این را و با مومنات این را درود از شما
 مِنَ الثَّوَابِ وَالْفَضْلِ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى عَلَيْهِ وَالَّذِي بَعْثَنِي بِالْحَقِّ
 از ثواب و فضل پس فرمود بنده سوگند خداست که فرستاده مرا بنده بر حق
 نَبِيًّا بِمَا يَعْمَلُ هَذَا إِلَّا مَنْ خَلَقَهُ اللَّهُ سَعِيدًا وَلَا يَتْرُكُهُ إِلَّا مَنْ
 عمل میکند این دعا را اگر کسی بعد از او احدی سعادتمند و سعادتمند آن کند کسیکه
 خَلَقَهُ اللَّهُ شَقِيًّا فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَهَلْ يُعْطَى عَامِلُ هَذَا نَبِيًّا
 او نیز او را خدا بنده بد بخت پس گفت یا رسول الله پس آیا داده میشود عامل این چیزها
 غَيْرُ هَذَا فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى عَلَيْهِ وَالَّذِي بَعْثَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا لَنْ
 ١٨ جز این ثواب فرمود بنده سوگند خداست که فرستاده مرا بنده بر حق
 مِنْ عَمَلِ هَذَا الْعَمَلِ لِكَلِّهِ وَاحِدَةٍ كَتَبْتُ لَهُ بِكُلِّ فِطْرَةٍ زَكَاةً
 هر که میکند این عمل را یک کتبی داشته میشود ترا در هر فطره که فرود آید
 مِنَ السَّمَاءِ مِنْذُ خَلَقَ اللَّهُ الدُّنْيَا إِلَى يَوْمِ يَخْفَى فِي الصُّورِ حَسَنًا
 از آسمان از آن زمان که آفرید خداست آنم دنیا تا آن روز که در سینه مقهور در صورت
 وَتَخْفَى عَنْهُ بَعْدَ ذَلِكَ كُلِّ جَنَّةٍ يَنْبَغُ مِنَ الْأَرْضِ سِتَانَةٌ لَهُ وَلَمْ يَنْ
 و مخفی میشود از او بعد از آن که پدید آید از زمین هر چه از او در کسب کرد
 عَمَلٌ مِنْ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ وَعَنْ
 عمل کرد با آن از مردان مومن و زنان مومن از اولین و آخرین و در وقت آن
 الْأَعْرَجِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى عَلَيْهِ مِنْ صَلَّى
 اعرج از ابهریره رضی گفت فرمود رسول الله هر که نماز

١٥
 ١٦
 ١٧
 ١٨
 ١٩
 ٢٠
 ٢١
 ٢٢
 ٢٣
 ٢٤
 ٢٥
 ٢٦
 ٢٧
 ٢٨
 ٢٩
 ٣٠
 ٣١
 ٣٢
 ٣٣
 ٣٤
 ٣٥
 ٣٦
 ٣٧
 ٣٨
 ٣٩
 ٤٠
 ٤١
 ٤٢
 ٤٣
 ٤٤
 ٤٥
 ٤٦
 ٤٧
 ٤٨
 ٤٩
 ٥٠
 ٥١
 ٥٢
 ٥٣
 ٥٤
 ٥٥
 ٥٦
 ٥٧
 ٥٨
 ٥٩
 ٦٠
 ٦١
 ٦٢
 ٦٣
 ٦٤
 ٦٥
 ٦٦
 ٦٧
 ٦٨
 ٦٩
 ٧٠
 ٧١
 ٧٢
 ٧٣
 ٧٤
 ٧٥
 ٧٦
 ٧٧
 ٧٨
 ٧٩
 ٨٠
 ٨١
 ٨٢
 ٨٣
 ٨٤
 ٨٥
 ٨٦
 ٨٧
 ٨٨
 ٨٩
 ٩٠
 ٩١
 ٩٢
 ٩٣
 ٩٤
 ٩٥
 ٩٦
 ٩٧
 ٩٨
 ٩٩
 ١٠٠

صلى الله عليه وسلم احدكم في نشاطه فاذا اكل او شرب فليقعد

وَعَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ زَوْجِهَا كَانَتْ لِمَرْأَةٍ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ

فَدَخَلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ مَنْ هَذِهِ قَالَتْ هَذِهِ فَلَانَةَ كَالِ

بِنْتِ إِسْرَائِيلَ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِمَنْ هَذِهِ قَالَتْ لِمَنْ هَذِهِ

قَالَ اللَّهُ لَا يَمَلُّ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ حَتَّى تَمُوتُوا قَالَتْ وَأَجِبُ الْعَمَلُ إِلَى

اللَّهِ تَعَالَى الَّذِي يُدَارِعُ عَلَيْكَ صَاحِبُهُ وَإِنْ قُلَّ قَانَ رَسُولُ

اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَتْ إِذَا أَمَرَهُمْ بِمَا يُطِيقُونَ مِنَ الْعَمَلِ يَقُولُونَ

يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّا لَسْنَا كَهَيْئَتِكَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَدْ غَفَرَ

لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ فَخَضِبْ حَتَّى يَعْرِفَ

فِي وَجْهِهِ قَالَتْ لَسْتُ فِي حَقِّ مَنْ غَلَبَهُ التَّوْبَةُ حَتَّى يَشْغَلَهُ عَنِ

الصَّلَاةِ وَالذِّكْرِ أَنْ يَتَأَمَّرَ حَتَّى يَذْهَبَ عَنْهُ نَقْلُ النَّوْمِ وَ

يَنْبَسِطُ لِلْعِبَادَةِ وَيَعْقِلُ مَا يَقُولُ وَرَوَى عَنْ لَبْنِ عَبَّاسٍ

قَدْ كَانَ مِنَ الصَّالِحِينَ مَنْ يَتَعَمَّلُ لِنَفْسِهِ النَّوْمَ لِيَتَقَوَّى بِهِ

عَلَى أَوْسَطِ الْبَيْتِ مِنْهُمْ مِنْ كَرِهَةِ التَّعَمُّدِ لِلنَّوْمِ وَكَانَ لَا يَسْتَأْذِنُ

كما قال

السرخس

سنة

نفت

حمية

صلى

السرخس

م

ي

زاتقا

سرخس

سرخس

سرخس

سرخس

سرخس

نماز

نماز

نماز

نماز

نماز

نماز

نماز

نماز

نماز

نماز

نماز

نماز

حَتَّى يَغْلِبَهُ النَّوْمُ وَيُقَالُ لِمَنْ وَهَبَ بِنُ مَنبَهٍ الْيَمَانِيَّةُ
 تا اگر غلبه سبک در ایشان را خواب و گفته می شود که وهب بن منبه یمانی است
 مَا وَضَعَ جَنبَهُ إِلَى الْأَرْضِ بِلَا نِيَّةٍ سَنَةً كَانَتْ لَهُ مَسْرُورَةٌ
 نهادن پهلو سے خود را بر زمین بی نیت سال بود دست او را دوای
 مِنْ آدَمَ إِذَا غَلِبَهُ النَّوْمُ وَضَعَ صَدْرَهُ عَلَيْهَا وَخَفِيَ خَفَاءً
 از آدم و گفت که سبک در او را خواب سے نهاد دست خود بر آن و می گماند بر سر او است
 لَمْ يَفْرَغْ إِلَى الْقِيَامِ وَكَانَ يَقُولُ لَأَنْ أَرَى فِي بَيْتِي شَيْئًا
 بجز نماز و بیدار شدنم تا خواب را بگذرد که می گفت برای آنکه دیدن من شکار شود و نماز خود
 أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أَرَى فِيهِ رِسَادَةَ يَعْنِي لَأَنْهَا تَدْعُو إِلَى
 بهتر است مرا از دیدن من و نماز خواندنم را زیرا که با من می طلبد لبو سے
 النَّوْمُ وَسُئِلَ بَعْضُهُمْ عَنْ وَصْفِ الْأَبَدِ فَقَالَ كَلَاهِمُ
 خواب و بیدار شدنم شد و بعضی از ایشان از وصف ابدال پرسیدند که حوزان ایشان
 فَاقَةٌ وَنَوْمُهُمْ غَلِيَّةٌ وَكَلَامُهُمْ ضَرْوَةٌ وَصَمْتُهُمْ حَكِيمَةٌ
 فاقریب است خواب ایشان خواب غلیظ است و سخن ایشان ضربه است که از چهاره بنا شد و سخن
 وَعِلْمُهُمْ قَدَرَةٌ وَسُئِلَ بَعْضُهُمْ عَنْ صِفَةِ الْخَائِفِينَ فَقَالَ
 در سخن ایشان قدرت است و پرسیده شد بعضی از ایشان از وصف ترسیده گان پرسیدند
 أَكَلَهُمْ أَكْلُ الْمَرْحِيِّ وَنَوْمُهُمْ نَوْمُ الْفَرِحِيِّ وَلَا تَنْظُرُوا إِلَى آخِوَالِهِمْ
 حوزان ایشان خوردن همان خوردن است خواب ایشان خواب فرحی است و نظر کردن و نگاه کردن همان نگاه
 الصَّالِحِينَ وَأَفْعَالِهِمْ بَلِّغُوا إِلَى مَا رَوَى عَنِ الرَّسُولِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 صالحان و افعال ایشان بگویم آنچه رسیده است از رسول خدا ص
 الْأَعْمَاءُ عَلَيْهِمْ حَتَّى يَدْخُلَ الْعَسَاءُ فِي حَالَةٍ يَفْرُدُ بِهَا عَزِيمَتَهُ
 کجاست بر نوبت تا آنکه در آید باده در حالتیکه جدا شود بان حالت باز هم خود
 وَعَنْ أُمِّ سَلَمَةَ عَنِ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 در روایت از ام سلمه از عایشه رزم گفت عایشه از رسول خدا ص
 أَيُّ الْأَعْمَالِ الْفُضَّلُ قَالَ ذُو مَهْ وَلَنْ تَقُلَّ وَعَنْ عَلْقَمَةَ عَنِ
 کدام عمل بهتر است گفت ذوممه باشد اگر چه کم باشد و روایت از علقمه از
 عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ كَانَتْ صَلَاةُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهَذَا
 عایشه رزم گفت بوده است نماز رسول خدا ص
 كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُومُ لَيْلَةً يَضَعُ الْبُئْرَ وَيَلْبَسُ
 بوده است رسول خدا ص بایم بیدار بماند شبی نیم شب در سجده

تا اگر غلبه سبک در او را خواب و گفته می شود که وهب بن منبه یمانی است
 نهادن پهلو سے خود را بر زمین بی نیت سال بود دست او را دوای
 از آدم و گفت که سبک در او را خواب سے نهاد دست خود بر آن و می گماند بر سر او است
 بجز نماز و بیدار شدنم تا خواب را بگذرد که می گفت برای آنکه دیدن من شکار شود و نماز خود
 بهتر است مرا از دیدن من و نماز خواندنم را زیرا که با من می طلبد لبو سے
 خواب و بیدار شدنم شد و بعضی از ایشان از وصف ابدال پرسیدند که حوزان ایشان
 فاقریب است خواب ایشان خواب غلیظ است و سخن ایشان ضربه است که از چهاره بنا شد و سخن
 در سخن ایشان قدرت است و پرسیده شد بعضی از ایشان از وصف ترسیده گان پرسیدند
 حوزان ایشان خوردن همان خوردن است خواب ایشان خواب فرحی است و نظر کردن و نگاه کردن همان نگاه
 صالحان و افعال ایشان بگویم آنچه رسیده است از رسول خدا ص
 کجاست بر نوبت تا آنکه در آید باده در حالتیکه جدا شود بان حالت باز هم خود
 در روایت از ام سلمه از عایشه رزم گفت عایشه از رسول خدا ص
 کدام عمل بهتر است گفت ذوممه باشد اگر چه کم باشد و روایت از علقمه از
 عایشه رزم گفت بوده است نماز رسول خدا ص
 بوده است رسول خدا ص بایم بیدار بماند شبی نیم شب در سجده

۵۵۵

وقت

این وقت از وقت نماز است
 این وقت از وقت نماز است
 این وقت از وقت نماز است

شَيْءٌ وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ البَاطِنُ فَلَيْسَ

بجز سے و لا ظاہر سے پس نہایت بالا سے تو چیز سے و نہ باطن سے پس نہایت

دُونَكَ شَيْءٌ اِقْضِ عَنِّي الدِّينَ وَاعْنِيتِي مِنَ الْفَقْرِ فَصَلِّ

معا سے تو چیز سے ادا کن از من تو میں سے و غنی کن مرا از فقر

وَمَنْ نَعِمَ عَلَيْكَ بِقِيَامِ اللَّيْلِ وَفَعَلَ شَيْءٌ مِنَ التَّوَابِلِ فَلْيَجْتَهِدْ

وہر کہ نعمت دادہ شد بر تو سے بقیام شب و کردن جز سے از تو اہل کس باید از جہد کرد

فِي الْمَدَامَةِ عَلَيْكَ مَعَ الْقَدْرَةِ وَعَدَمِ الْعَدْرِ لِمَا دَرَى عَن

ہمیشہ با وصف قدرت و نبودن عذر از جہت آنکہ مرید است از

عَائِثَةَ رَضِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى عَلَيْهِ أَنَّهُ قَالَ مَنْ عَبَدَ اللَّهَ سِتْمِائَةَ

حاشیہ روز از شصت ۳ کہ فرمود ایہر کہ عبادت کند خدا سے شصت را

مِنْ عِبَادَةٍ كُنَّ زَكَاةً مَلَائِكَةً مُقْتَنَةً اللَّهُ تَعَالَى وَقَالَتْ عَائِثَةُ

از عبادت کئے کثیر تر کن اگر از جہت ملائک مقنتہ خدا سے تم اوست و کثرت عابد کئے

كَانَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى عَلَيْهِ إِذَا غَلَبَهُ نَوْمٌ أَوْ مَرَضٌ فَلَمْ يَقُمْ بِرَبِّكَ

بود رسول اللہ ۴ بر گاہ کہ غلبہ میکرد او را خواب یا بیمار سے پس بر نیت است آن

اللَّيْلَةَ صَلَّيْتَ مِنَ النَّهَارِ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ رَكْعَةً وَفِي الْخَيْرَاتِ

شب نماز میکرد از روزی دوازده رکعت و در حدیث است کہ

أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى إِذْ وَهَأُولَانِ قُلُوبُ فَصَلِّ وَ

دوست ترین اعمال تو سے خدا سے تم ہمیشہ تر دوست اگر چه اندک

يَسْتَحِبُّ لِمَنْ قَامَ مِنَ اللَّيْلِ لِلتَّحَمُّدِ أَنْ يَقُولَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي

سخت است کسی را کہ بایستہ از صبح بر اسے بگوید الحمد لله و چون کہ

أَجْرًا فِي بَعْدِ مَا آمَاتَنِي وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَتَقْرَأُ الْعَشْرَةَ الْآخِرَ

را بخورد اگر چه بعد از آنکہ میرا اندر آد بوسے دوست حشر طلاق و سوره آخرت است آخر

مِنَ الْعَمَلِ مَنْ تَرَى بِرَبِّكَ وَبِتَوْضِئِكَ يَقُولُ بِسْمِ اللَّهِ وَ

از آل عمران بستر سوال کند و وضو کند بستر بگویند بسم الله و

بِحَمْدِكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ اسْتَغْفِرُكَ وَأَسْأَلُكَ التَّوْبَةَ فَاعْفُ

مدرک کہ تو را کہ بپرستی معبودی جز تو از تو طلب معبود از تو و سوا هم از تو تو به پرستد

لِي وَتُبَّ عَلَيَّ لِأَنَّكَ أَنْتَ التَّوَابُ وَاللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ

مرا و توبہ مرا کہ تو سے توبہ مہربانیم ای بار خدا کردن مرا از

التَّوَابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُطَهَّرِينَ وَاجْعَلْنِي صَبُورًا فَكُوِّرَ

توبہ کنندگان و از پاکان و گردان را صبر کنند و شکر کنند

طه
سنت
بالفتح
و شمر
ایضا
اللغات
۷۶۲
۴
تلا
بجمله
نیز
تلا
تلا
تلا
تلا

واجعلني ممن يذكر كرك ذكر الكثر وأستح بكرة وأصيلا
 نور رفع رأسه إلى السماء ويقول أشهد أن لا إله إلا الله
 وأشهد أن محمدا عبده ورسوله
 أعوذ بعقوبك من عقابك وأعوذ برضاك من سخطك
 وأعوذ بك منك لا أخشى ثأره عليك أنت كما أنت
 على نفسك أنا عبدك وابن عبدك ناصيتي بيدك بآيات
 في حكمك عدل في قضائك هذه يدي بما كتبت و
 هذه نفسي مما اجترحت لا إله إلا أنت سبحانك أذنت
 من الظالمين عملت سوء وطلعت نفسي فاغفر لي
 العظيم إنك أنت ربي إنه لا يغفر الذنوب إلا أنت و
 لا إله إلا أنت فادعهم قام إلى الصلوة مسوحها فليقل الله
 أكبر كبيرا والحمد لله كثيرا وسبحان الله بكرة وأصيلا ثم
 تسع عشر وأربعون عشرا وأربعون عشرا وأربعون عشرا
 الله أكبر ذو الملكوت والجلوت والكرياء والغظة والجلال
 والقدره وإن يقول هذه الكلمات فتلتها

۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

أَفْضَلُ مِنْ مِائَةِ الْمَنَابِتِ فَصَلِّ وَالَّذِي يَسْتَعَانُ

به على قيام الليل شيئا ومنها أكل الخلال والاستقامة

على التوبة وعمر خوف الوعيد وشوق رجاء الموعود

منها أنه يجنب كل الشهوات والأضار على التوبة

ويذكر قلبه من الدنيا ويجهز القلب بذكر الموت

الفكر في العباد وما يلقى بعد الموت وقال رجل للحسن

يا أبا سعيد اني ابيت معافا واجت قيام الليل فاعد

طهورى فما بالي لا أقوم فقال ذنوبك تبتدئك و

قال النوري حرمت قيام الليل خمسة أشهر من نبي الله

قل وما هو قال رأيت رجلا يبكي فقلت في نفسي هذا

مردوي وكان الحسن به يقول ان العبد كذبت الذنوب

فيوم يفتاء الليل وصيام النهار فقل كرم من أكل منع

قيام ليلة ومن نظرة حرمت قراءة سورة وكان العبد

ياكل الأكلة أو يفعل فعلة فيحرم بها قيام السنة خمس

التفقد يعرف المرئى من النقصان ويقلة التوبة يلقى

Handwritten marginal notes in Arabic script, including the number 416 and various religious phrases.

Small handwritten note at the bottom right corner.

عَلَى التَّفَقُّدِ وَقَالَ أَبُو سَلِيمٍ إِنْ لَا يَفُوتُ أَحَدٌ صَلَاةَ جَمَاعَةٍ
 بِرِسْمَتِهِ وَجَرَدُونَ وَكَانَ يَقُولُ أَبُو سَلِيمٍ لَمَاتَ مَبْنَعُهُمْ كَرَامَ نَارَ سَمَةِ جَمَاعَتِهِ
 لَا يَدُ نَبِيٍّ وَكَانَ يَقُولُ الْأَخْلَامُ بِالْبَيْتِ عَقُوبَةُ وَالْحَنَابِلُ
 الْبُعْدُ وَمِنْهَا قَوْلُهُ الطَّعَامُ وَالشَّرَابُ وَخَلْوُ الْبَعْدَةِ مِنْهَا
 لِأَبِي حَنِيفَةَ إِذَا كَانَ فِي بَيْتِهِ مَاءٌ وَشَرِبَ مِنْهُ لَمْ يَكُنْ يَوْمًا
 نَاسٌ يَتَعَبَّدُونَ فَكَانَ إِذَا حَضَرَ فِطْرُهُمْ قَامَ عَلَيْهِمْ قَائِمٌ فَقَالَ
 لَا تَأْكُلُوا كَثْرًا فَإِنَّكُمْ إِذَا أَكَلْتُمْ كَثْرًا نَمْتُمْ كَثْرًا وَإِذَا نَمْتُمْ
 كَثْرًا صَلَّيْتُمْ قَلِيلًا وَقِيلَ إِنَّ كَثْرَةَ التَّوْمِ مِنْ كَثْرَةِ شَرِبِ
 الْمَاءِ وَقِيلَ إِنَّهُ إِذَا تَفَقُّدَ أَيُّ سَبْعِينَ صِدْقًا وَتَقَاوَمَ يَقُولُونَ
 إِنَّ كَثْرَةَ التَّوْمِ مِنْ كَثْرَةِ شَرِبِ الْمَاءِ وَمِنْهَا أَنَّهُ يَلْزَمُ قَلْبَهُ
 الْهَمُّ وَالْغَمُّ وَالْحُزْنُ وَيَقْطَعُ دَائِمَةً يُسَبِّحُ بِهَا الْقَلْبُ وَ
 يَدِيرُ الْفِكْرَ فِي الْمَلَكُوتِ وَيَقْبَلُ فِي النَّهَارِ وَلَا يَكْثُرُ تَعَبٌ
 جَوَارِحِهِمْ فِي أُمُورِ الدُّنْيَا فَإِنْ اخْتَارَ أَنْ يَقُومَ أَوْ لَا اللَّيْلَ حَتَّى
 يَغْلِبَهُ التَّوْمُ لَمْ يَنَامْ لَمْ يَقُومْ مَتَى لَمْ يَسْقُطْ قَوْمٌ يَنَامُ حَتَّى
 غَلِبَهُ التَّوْمُ لَمْ يَقُومْ إِخْرَاجُ الْبَيْتِ يَكُونُ لَهُ فِي الْبَيْتِ قَوْمَاتٌ
 تَوْمَاتٌ يَكِيدُ الْبَيْتَ وَهُوَ مِنْ أَشْرَافِ الْأَهْمَالِ وَهِيَ حَالَةٌ
 فِيهَا يَسْتَعِينُ بِرِسْمَتِهِمْ كَمَا أَنَّ سَمْتَ بَرِّينَ أَعْمَالِهِمْ وَأَنْ يَجَالِسَ

فط
 بسم
 بت
 جکر
 عال
 خود
 چهر
 کز
 سحر
 بیه
 ۶۸۸
 ت
 فب
 رت
 م
 بر
 آ

از جهت چهره کرد است از مومن بن عبد الله که گفت بود در سینه اسه ایست

بر سینه و جگر و دل و گفت ابو سلیمان لوات نمکنند چه کردام ناز سه جماعت را

دور است که سبقت از سلام و شب منور است و جنت است

دور است از هر دور که بود اگر از آن است که طعام و شراب را عالی کردن معاد از آن

از جهت چهره کرد است از مومن بن عبد الله که گفت بود در سینه اسه ایست

مردم که عبادت میکنند پس روزی که راه قاضی بیند طعام ایشان و بکنند و بشنود ایشان

خوردید زیاد کرد اگر خوردید زیاد خوردید بسیار و نگاه کنید

بسیار نماز کردید اگر گفتند شما که زیاد علق خواب از دنیا اولی نوز سیدین

است و کیفیت آنکه سفت شود و اسه هفتاد کسی از سعد بن ابی وقاص گفتند

که زیاد است خواب از خواب است نوز سیدین آن است و از آن است که لازم کرد اول

هم روزی و از هر روز و بیدار است و از هر روز پس از آن که برون دل خود را

و هم کز فکر را در ملکوت و مشغول کند در روز و در آن وقت که روز

اعضا است خود در امور دنیا و با هم را اشتراک کند که نماز کند اول سبقت

فطرت کند و از احباب است چنانچه است تمام کند هرگاه که بیدار شود پس سبقت

فطرت کند و از احباب است تمام کند هرگاه که بیدار شود پس سبقت

فطرت کند و از احباب است تمام کند هرگاه که بیدار شود پس سبقت

فطرت کند و از احباب است تمام کند هرگاه که بیدار شود پس سبقت

فطرت کند و از احباب است تمام کند هرگاه که بیدار شود پس سبقت

فطرت کند و از احباب است تمام کند هرگاه که بیدار شود پس سبقت

فطرت کند و از احباب است تمام کند هرگاه که بیدار شود پس سبقت

بَعْدَ طُلُوعِ الْفَجْرِ إِلَى طُلُوعِ الشَّمْسِ وَبَعْدَ صَلَاةِ الْعَصْرِ إِلَى
 غُرُوبِ الشَّمْسِ لِيَتَرَى فِيهَا أَهْلَ أُرَادِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَ
 كَذَلِكَ لِيَتَبَيَّنَ أَنْ يَفْضَلَ فِي تَضَائِعِ صَلَاةِ اللَّيْلِ بِالْحُلُوسِ
 لَيْسَ فِيهِ مِائَةٌ تَسْبِيحَةٍ لَوْ كَانَ عَوْنًا عَلَى الصَّلَاةِ وَلَسَكَنَ
 الْجَوَارِحُ وَتَزُولُ سَامَةُ النَّفْسِ لِلْقِيَامِ وَتُحْتَسِبُ لَهَا التَّحَمُّدُ
 وَالصَّلَاةُ وَهُوَ دَاخِلٌ تَحْتِ تَوَلُّهِ عَزْرٍ وَجَلَّ وَمِنَ اللَّيْلِ فَتُحْمَلُ
 فَذَكَرَ الْجَنَّةَ بِقَوْلِهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى ذَاكَ بَارَ السُّجُودِ أَيْ
 أَغْفَاتِ الصَّلَاةِ فَصَلِّ فَإِنْ قَاتَهُ قِيَامُ اللَّيْلِ نَوْمٌ
 أَوْ شُغْلٌ فَإِنْ قَضَاهُ مَا بَيْنَ طُلُوعِ الشَّمْسِ إِلَى زَوَالِهَا كَانَ
 كَمَنْ صَلَّى فِي وَقْتِهِ مِنَ اللَّيْلِ لِتَأْخُذِ تَنَابُهُ أَبُو نُصَيْرٍ عَزْرٌ قَالَ
 بَأْسَانِي مَعْنَى عَنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَتَمَةَ قَالَ حَدَّثَنِي هُرَيْرٌ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يَقُولُ أَرْبَعُ رَكَعَاتٍ قَبْلَ الظُّهْرِ
 بَعْدَ الزَّوَالِ بِحَسَبِ مِثْلِهِنَّ مِنَ السُّجُودِ فِي لَفْظِ الْفَرَعِ عَنِ عُمَرَ
 عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ قَامَ عَنِ عَزْرِهِ مِنَ اللَّيْلِ
 أَوْ نَسِيَهُ فَقَرَأَ مِنْ صَلَاةِ الْفَجْرِ إِلَى صَلَاةِ الظُّهْرِ فَكَانَ مِثْلًا
 لِمَنْ قَامَ مِنْهَا

بعد طلوع الفجر الى طلوع الشمس وبعد صلاة العصر الى
 غروب الشمس ليرى فيها اهل اورد الليل والنهار و
 كذلك ليتبين ان يفضل في تضاعف صلوة الليل بالحلوس
 ليس فيه مائة تسبيحة لو كان عوناً على الصلوة ولتكن
 الجوارح وتزول سامة النفس للقيام وتحسب لها التحميد
 والصلوة وهو داخل تحت توليه عز وجل ومن الليل فتحمّل
 فذكر الجنة بقوله تبارك وتعالى ذاك بار السجود اي
 اغفات الصلوة فصل فان قاتله قيام الليل نوم
 او شغل فان قضاها ما بين طلوع الشمس الى زوالها كان
 كمن صلى في وقته من الليل لتأخذه تنابته ابو نصير عز قال
 بأساني معنى عن عبد الله بن عتمة قال حدثني هريز ان النبي صلى
 الله عليه وسلم قال يقول اربع ركعات قبل الظهر
 بعد الزوال بحسب مثلهن من السجود في لفظ الفرع عن عمر
 عن النبي صلى الله عليه وسلم انه قال من قام عن عزره من الليل
 او نسيه فقرأ من صلاة الفجر الى صلاة الظهر فكانت
 كمن قام منها

في الليل

٤

بعد طلوع الفجر الى طلوع الشمس وبعد صلاة العصر الى
 غروب الشمس ليرى فيها اهل اورد الليل والنهار و
 كذلك ليتبين ان يفضل في تضاعف صلوة الليل بالحلوس
 ليس فيه مائة تسبيحة لو كان عوناً على الصلوة ولتكن
 الجوارح وتزول سامة النفس للقيام وتحسب لها التحميد
 والصلوة وهو داخل تحت توليه عز وجل ومن الليل فتحمّل
 فذكر الجنة بقوله تبارك وتعالى ذاك بار السجود اي
 اغفات الصلوة فصل فان قاتله قيام الليل نوم
 او شغل فان قضاها ما بين طلوع الشمس الى زوالها كان
 كمن صلى في وقته من الليل لتأخذه تنابته ابو نصير عز قال
 بأساني معنى عن عبد الله بن عتمة قال حدثني هريز ان النبي صلى
 الله عليه وسلم قال يقول اربع ركعات قبل الظهر
 بعد الزوال بحسب مثلهن من السجود في لفظ الفرع عن عمر
 عن النبي صلى الله عليه وسلم انه قال من قام عن عزره من الليل
 او نسيه فقرأ من صلاة الفجر الى صلاة الظهر فكانت
 كمن قام منها

کتاب

بیت

و...

و...

و...

و...

و...

و...

و...

و...

و...

و...

و...

و...

و...

و...

و...

و...

قوله في ليله وعن بعض السلف انه قال اجتمع باي الرخاء

خاذه سب دورا رشت ووردت از بعض سلف که گفته اند چه شده است رايي ال محمد

صلاة ان من صلي ورده النبي فاته من الليل قبل الزوال

که هر که نماز کرد و در وقت نماز که نوبت شد او را از شب پیش از زوال

كان لمن صلاه في الليل وان لم يقدر على ذلك فيمضيه

که شده باشد کسی که نماز در ادراد شب و اگر صد و دوازده روز پس وقت نماز کند آنرا

ما بين الظهر والعصر قال الله تعالى وهو الذي جعل الليل

ما بين ظهر و عصر فرمود خداست تعالی و آن خداست که شب و روز را

والنهار خلفه لمن اراد ان تذكروا و اراد فلكم را اني جعلته

در روز با خلفه بگذرد از برای کسی که خواست که یاد کند ما خواست که سکونم شد میگردید

خلفين يتعاقبان في الفضل فخلق حدما الاخر فصا

خلف که هر که عقب بگذرد میآید در هر دو که هر خلف میشود از ایشان در هر دو اعمال و احوال

فقد تحصل من هذه الجملة ان اراد الليل خمسة احوالها

پس چیزی حاصل شد از این جمله که در هر یک یک پنج است یکی آنها

ما بين العشاءين والثاني ما بعد عشاء الاخرة والي فقره تمام

در میان عشاء ب و دیگر باید عشاء آخر تا وقت خواب خود

والثالث جوف الليل والرابع الثلث الاخير والخامس وهو

وسوم سواد شب و چهارم و ثلث آخر و پنجم و آن

السحر الاخير وقيل طلوع الفجر الثاني وهو القراءة والاستغفار

سحر آخر شب و سحر از زمان طلوع فجر دوم و آن از هر وقت است و استغفار

692

9

و...

و...

و...

على ما تقدم بيانه في فصل فعمل الوتر فصول اورد اننها

فصل فاما اورد اننها خمسة ايضا احدها من وقت

طلوع الفجر الثاني الى طلوع الشمس والثاني صكوة الضحى وما

كان في معناها الى الزوال والثالث اربع ركعات بعد

الزوال والرابعة حسنة وسلام واحد وقيل ان ابواب السماء

تفتح لها والزابع ما بين الظهر والعصر والخامس بعد العصر

الى عند الغروب فصل واما الورد الاول من النهار

فيستحب الجلوس من بعد صكوة الفجر الى طلوع الشمس

الله تعالى فيه اما تلاوة القران او تسبيح او تفكير او تلاوة

او تلاوة او الجلوس الى عالم وكن لك بعد صكوة العصر الى

ان تغرب الشمس انها وقتان هي عن التنقل بالصلاة

فيهما لما اخبرنا الشيخ ابو نصر عن والده قال اخبرنا ابو عبد

لا سمعيل بن محمد بن اسمعيل الخطي قال حدثنا محمد بن يعقوب

قال حدثنا هناد بن خالد القيسي قال حدثنا محمد بن سلمة

عن علي بن زيد عن الشعبي عن ابي امامة رضي قال ان رسول

بناخه من وقت جابن او در فضل فعل وتر
فصل فاما اورد اننها ست بتر كى اذن اوز وقت
طلوع الفجر الثاني الى طلوع الشمس والثاني صكوة الضحى وما
برايون فجر دوم است تا برآمدن آفتاب و دوم نماز صبح واجب
كان في معناها الى الزوال والثالث اربع ركعات بعد
باشه در صبحه اهن نماز اول با سوم چهار ركعت بعد از
الزوال والرابعة حسنة وسلام واحد وقيل ان ابواب السماء
نزال بعد از نكته و يك سلام و گویند که در آن آسمان
تفتح لها والزابع ما بين الظهر والعصر والخامس بعد العصر
كف دو می شود و در او چهارم در میان ظهر و عصر
الى عند الغروب فصل واما الورد الاول من النهار
وقت عزوب آفتاب
دوما در اول از روز
فيستحب الجلوس من بعد صكوة الفجر الى طلوع الشمس
پس استحب است نشستن بعد از نماز فجر تا برآمدن آفتاب
الله تعالى فيه اما تلاوة القران او تسبيح او تفكير او تلاوة
خداست در آن یا تلاوت قران یا تسبیح یا تفکر یا یاد خدا
او تلاوة او الجلوس الى عالم وكن لك بعد صكوة العصر الى
یا تفکر یا تسبیح یا یاد خدا
ان تغرب الشمس انها وقتان هي عن التنقل بالصلاة
عزوب شدن آفتاب زیرا در آن هر دو وقت از دست رفتن از نماز عقل
فيهما لما اخبرنا الشيخ ابو نصر عن والده قال اخبرنا ابو عبد
در آن از حضرت عمر و او ما را فیه از رسول
لا سمعيل بن محمد بن اسمعيل الخطي قال حدثنا محمد بن يعقوب
اسمعيل بن محمد بن اسمعيل الخطي
قال حدثنا هناد بن خالد القيسي قال حدثنا محمد بن سلمة
كفنت حديثه كرو ما را فیه بن خالد
عن علي بن زيد عن الشعبي عن ابي امامة رضي قال ان رسول
از سلمه بن زيد از

٤٩٣

پاسک

از صبحها ۱۱

ع

نیم ساعه

صد بار یا یکصد بار

و نماز کردن

سجده ایستاده

۱۱

اعترفت بقتل ولا كان ادرك الله عز وجل من اجل من اجل
 صلاة العشاء حتى تقضى صلاة التمس احب الي من اكل
 نماز سبزه تا آخر روز و در وقت نماز و در وقت نماز

الله صلى الله عليه قال لان افعد مع قوم اذكر الله تعالى من بعد
 صلاة الفجر حتى تطلع الشمس الكبر واهلل احب الي من ان
 اعتق اربع رقاب من ولد اسمعيل وعن ابن عباس
 قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا تناموا عن طلب
 اذ ذاقكم قال فاذا صليتم الفجر فقولوا ثلاثا وثلاثين
 الحمد لله سبحان الله ولا اله الا الله والله اكبر وفي حديث
 اخر لي ثلاثا وثلاثين مرة ويحمد ثلاثا وثلاثين مرة
 ويكبر اربعين وثلاثين مرة ويحتمها بلا اله الا الله وحده
 لا شريك له له الملك وله الحمد يحيي ويميت هو حي لا
 يموت بيده الخير وهو على كل شيء قدير وهكذا يفعل
 بعد العصر وعند النوم وحدثنا ابو نصر عن والده بان
 عن عروة ابن الزبير قال لانه سمع رسول الله صلى الله عليه وسلم
 غداة اودوحه في يسئل الله خير من الدنيا وما فيها فقال
 رجل يا رسول الله صلى الله عليه وسلم لا يستطيع غزوا قال من
 يريد ان يرسو الله م

نماز

۲

اذ ناه ثم غسل بجليه كما امره الله تعالى الا حله الله عنده

از ناه پس او را بتر شست هر دو باي خود زيبا چو زمو و او را خداست هر دو ميکنند صليت از او

ذنب مشيت به رجلاه حتى يقوم الى صلاته فتكون تلك

پس از آنکه مشيت با پايها تا بوقت نماز بماند و آن وقت نماز او رواست

الصلوة فضيلة وما من عبد نام على ذكر طاهر اقا ولا ما

نماز فضيلت وست هر چه بگويد سید مرتضی در ذکر طاهر و کلمات پاک است بن اول و کلمات

تنبه يدعوا بدعوة الا كانت دعوته مستحابة وما من عبد

بهدار شود و ما کند بدعوتی که باشد و دعوتی که باشد و دعوتی که باشد

و ما من عبد في سبيل الله عز وجل فاصاب او خيرا الا اعطى

هر که از او خیر در راه خداست پس هر چه بخواهد از او خیر بود و او را عطا کرد

بحر زكية وما من عبد شاب شيئا في سبيل الله الا اعطى

هر که از او خیر در راه خداست هر چه بخواهد از او خیر بود و او را عطا کرد

بهاثورا يوم القيمة ومن اعتن رقعة كانت له فداء من

بان هر روز رقعات دهد که از او کرد و رقعات را باشد هر او را فدی است از

نار جهنم كل عضو بعضو وعدنا ابو نصر عن والده

از هر عضوی از عضوهای من و پدر من ابو نصر از پدر خود

باستاده عن الحسن بن علي رضي الله عنه قال سمعت رسول الله

باستاد خود از حسن بن علی که گفت شنیدم رسول الله ص

يقول من صلى الغدوة في مسجد ثم جلس يدكر الله تعالى الى

که میگوید هر که نماز کند در مسجد و در سجده خود بیشتر بگفت و یاد کند خدا را تا

ان تطلع الشمس فاذا طلعت حمد الله تعالى وقام يصلي ركعتين

پس هرگاه که برآمد آنجا که در نماز او را و یا بگفت و هر دو رکعت

اعطاه الله بكل ركعة الف الف قصر في الجنة في كل قصر

سید بود او را عطا کرد خدا بر هر رکعت هزار رکعت در بهشت در هر قصر

الف الف خوراء مع كل خوراء الف الف خادم وكان عند الله

هزار هزار خور و هر هزار خادم و باشد از خود خدا

من الاوابين وعن زافر عن ابن عمر قال قال رسول الله

از جمله او را بیاورد و هر وقت از نماز او این عمر گفت بود رسول الله

صلواتنا اذا صل الف الف ثم من جليبه حتى تمكث الصلوة و

هرگاه بگردد بر او هزار بار بگردد از جلیب خود تا آنکه نماز او تمام شود و او را نماز او تمام شود

Handwritten marginal notes on the right side of the page, including the number 494 and other illegible text.

Handwritten marginal notes on the left side of the page.

ب

سبعه

پاره از

خاتره

بزرگان

که درین

باشند

باید

دین

مستحق

است

۶۹۶

ص

ب

ب

ب

ب

فَاِذَا وُضِعَتْ بَيْنَ يَدَيْهِ الْجَبَارِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى عَبْدِي بَيْنِي
 پس هر گاه نماز شود پیش خداوند جبار بنویسند یا بدینا که تقریبی است از این
 صَلَّيْتَ وَلَا تَأْتِي عَبْدَتٌ فَانْتَأَفَتِ الْعَمَلُ قَدْ عَفَرْتُ لَكَ
 نماز کردی و بر ما نماندت کردی پس از سرگشته عمل ما که بیایم زید مروت
 وَهَذِهِ الصَّلَاةُ هِيَ بِنَفْسِي مَا رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 و این نماز بقیه است بر من است که در دست از من است از خود و کار خود
 عَزَّ وَجَلَّ قَالَ يَا ابْنَ آدَمَ صَلِّ لِي أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ مِنْ أَوَّلِ النَّهَارِ
 عزوجل گفت ای ابن آدم چهار نماز را در اول روز
 الْفَلَاحُ خَيْرٌ وَقَدْ حَمَلَهُ بَعْضُهُمْ عَلَى صَلَاةِ الْبُحْرِ فَوَضَّحُوا وَمَنْعُوا
 پس پیغمبر فرمود از اول وقت صلواتی صل کرده بعضی ایشان بر نماز بحر و من آن دست آن
 وَالصَّيْحُ مَا ذَكَرْنَا فَجَسَلٌ وَأَمَّا الْوُزْدُ الثَّانِي فَصَلَاةُ
 و سیمیم همانست که ذکر کردیم و اما وزد دومین نماز
 الضَّمْحِيُّ وَهِيَ صَلَاةُ الْإِقْرَابِينَ وَهِيَ لِتَسْبِيحِ الْمَدَامَةِ عَلَيْهَا
 ضعیف است و آن نماز اقربان است و در این تسبیح است دعا و است بر آن
 أَمْ لَا عَلَى وَجْهَيْنِ عِنْدَ أَصْحَابِنَا وَالْأَصْلُ فِي ذَلِكَ مَا حَدَّثَنَا
 ما از خود و در دست نزد اصحاب ما و اصل درین است که حدیث خوانند
 أَبُو نُصَيْرٍ عَنِ وَالِدِهِ بِإِسْنَادِهِ عَنْ يَحْيَى بْنِ كَثِيرٍ عَنْ أَبِي سَلَمَةَ
 از پدر او و از خود با اسناد خود از یحیی بن کثیر از ابی سلمه
 عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 از ابی هریره رضی الله عنده که رسول الله ص نماز ضعیف نماز
 الْإِقْرَابِينَ وَبِهِذَا الْإِسْنَادِ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَلَاةُ الضَّمْحِيِّ الْكَثْرُ
 اقربان است و با این اسناد است که فرمود رسول الله ص نماز ضعیف اکثر
 صَلَاةٌ دَاوُدُ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَحَدَّثَنَا أَبُو نُصَيْرٍ عَنِ وَالِدِهِ بِإِسْنَادِهِ
 نماز داود است و حدیث خوانند ما را از پدر او از خود و اسناد خود
 عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ لَنْ يَأْتِيَنَّ
 از ابی هریره رضی الله عنده از من است که فرمود که در دست از
 أَبْوَابُ الْجَنَّةِ يُقَالُ لَهُ الضَّمْحِيُّ فَإِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ نَادَتْ
 در آن روز در دروازه های بهشت گفته میشود او را ضعیف پس هر گاه که باشد روز قیامت ندا کند
 مَنَادِيْنُ الَّذِينَ كَانُوا يُصَلُّونَ صَلَاةَ الضَّمْحِيِّ دَائِمًا عَلَيْهِ
 ندا کنند کلمه اندازند بگویند که میگذاردند نماز ضعیف همیشه بودند بر آن

اَلذُّهَانُ اثْنَتَا عَشْرَةَ رُكْعَةً فَاَمَّا الرَّكْعَتَانِ فَمَا اخْتَارَ بَابَهُ
 الشَّيْخُ أَبُو نَصْرٍ عَنْ وَالِدِهِ يَأْتِيهِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بَرْدٍ عَنْ
 ابْنِهِ رَفَعًا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 مَفْصَلًا فَعَلَيْهِ أَنْ يَتَصَدَّقَ عَنْ كُلِّ مَفْصَلٍ كُلَّ يَوْمٍ بِصَدَقَةٍ
 قَالُوا وَمَنْ يُطِيقُ ذَلِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 يَرْهَا فِي السَّعَادِ قِيَمَتُهَا أَوْ الشَّيْءُ يُنْتَعَمُ عَنْ الطَّرِيقِ فَإِنْ لَمْ يَفْعَلْ
 فَرُكْعَتَا الضُّحَى يَجْزِيهِ وَحَدِيثُ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ
 أَبَا الْقَاسِمِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثَلَاثًا لَوْ تَقَبَّلَ التَّوْبَةَ وَصَوَّمَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ
 مِنْ كُلِّ شَهْرٍ وَرُكْعَتَا الضُّحَى وَرُكْعَتَا زَيْعَرِ رُكْعَاتٍ وَهُوَ مَا تَقَدَّمَ
 فِي الْفَصْلِ الَّذِي قَبْلَهُ وَفِي حَدِيثٍ فَكْرَمَةٌ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا
 عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَلَاةُ الضُّحَى أَرْبَعُ رُكْعَاتٍ ثَمَانِ
 رُكْعَاتٍ وَعَنْ حُمَيْدِ الطَّوِيلِ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ
 يُصَلِّي الضُّحَى سِتِّ رُكْعَاتٍ ثَمَانِ رُكْعَاتٍ وَعَنْ فَكْرَمَةَ بْنِ
 خَالِدٍ عَنْ أُمِّ هَانِي بِنْتِ أَبِي هَالِبٍ أَلَّتْ مَا قَدَّمَ رَسُولُ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الضُّحَى فَمَكَّةٌ نَزَلَ بِأَعْلَى مَكَّةَ فَصَلَّى ثَمَانِ رُكْعَاتٍ

ط
 ثمان
 بالضم
 بضم
 كراز
 كوز
 ۱۲
 ۱۰۰
 سنه
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲

احوال دو اذوه رکعت ۱۱۰ دو رکعت پس آنچه جز کرد بار بار امان
 شیخ ابو نصر از پدر خود با شیخ خود از عبد الله بن بريد
 پسر خود نقل کرد فرمود رسول الله ص در انسان سه صد رکعت
 صورت پس در هر یک بر او یک صد رکعت که از هر صفت هر روز تصدق
 گفته اصحاب و کتب که طاعت دارد از رسول الله ص
 پسر خود از رسول الله ص در هر یک از راه پس اگر طاعت نکرده
 بر دو رکعت باشد کافیست که از حدیث ابو هریره رفته است که وصیت کرد مرا طاعت
 ابو القاسم در هر روز سه رکعت و در هر روز سه رکعت و در هر روز سه رکعت
 از هر ماه دو رکعت است در هر یک چهار رکعت و او آنست که این است
 بیان در تفصیل همین از حدیث دیگر است از ابن عباس رفته
 نماز صبحی چهار رکعت است که هر یک از رکعت است که هر یک
 در رکعت و در رکعت از محمد طویل الاثنی عشر از سه ۳ بود
 که یکبار در نماز صبح شش رکعت است که هر یک از رکعت است
 خالد از ام سلمه بنت ابی طالب رفته که رکعت هر گاه آمد رسول الله ص
 ص که در نماز صبح هر روز سه رکعت است که هر یک از رکعت است

رضانها قالت من صلى اربع ركعات قبل الظهر واربعاً

که او گفت هر که گزارد چهار رکعت پیش از ظهر و چهار

بعدها حرّ ما لله تعالى حمه على النار وقيل ان ابواب السماء

بسی از آن حرام میزند ما اینم که شست او را خوش و گویند که در آن آسمان

والجنة تفتح فمن بعد الزوال الى ان تصلي الظهر فهذا قيل

و بهشت کنده میشود پس از زوال تا که از او نماز ظهر و ازین جهت گفته شد

لان الدعوات تستجاب في هذه الساعة وهذا نسيت للائمة

که دعای قبول میشود در این ساعت و ازین جهت نسیت را از ائمه

العبادة والذقاء والذكريتها وفي ذلك حديث مروى عن

صحابت و دعا و ذکر در آن وقت و درین باب حدیثی است که مرویست از

ابن ابوبالانضاري رضي قال ان النبي صلى الله عليه كان يواظب على

ابو یوب انضاری رضی گفت که من بود که مواظبت میداشت بر

اربع ركعات قبل الظهر فسئل فقال صلى الله عليه ان ابواب الجنة

چهار رکعت پیش از ظهر پس سوال کرده شد پس فرمود که در آن آسمان

تفتح عند زوال الشمس فلا تزيج حتى تقام الصلاة فاحت

کنده میشود و زوال الشمس پس بند میشود تا که قائم کرده شود نماز پس دوستی بود

ان اقدر وسئلت عائشة رضي امي صلاة كانت آتت الى

آنکه من قدر و سئلت عائشه رضی امی صلاة كانت آتت الى

رسول الله صلى الله عليه ان يواظب عليها فقالت رضي كان صلى الله عليه

رسول که در آن مواظبت میداشت بر آن پس گفت بود

يصلي اربعاً قبل الظهر يطيل فيهن القسار ويحسرن فيهن

که مسوا در چهار رکعت پیش از ظهر دراز میکند در آن قیام و طول میکشد در آن

الركوع والسجود فصل واما الزوال الى اربع فبابين الظهر

رکوع و سجود را و اما در چهارم پس آن بابین ظهر

والعصر حدثنا صالح بن مالك قال حدثنا جعفر بن عمر

و عصر است حدیث خواند ما را صالح بن مالک رضی گفت حدیث خواند ما را جعفر بن عمر

قال ثنا يونس بن ابي عمرة عن عطاء عن ابن عباس رضي قال

گفت حدیث خواند ما را یونس بن ابی عمرة از عطاء از ابن عباس رضی گفت

قال رسول الله صلى الله عليه من احيى بابين الظهر والعصر احيى الله

فرمود رسول الله که زنده داشت این ظهر و عصر را زنده دارد و عمر

۴

۵

۶

۷

۸

۹

۱۰

۱۱

۱۲

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶

۱۷

قَلْبَهُ يَوْمَ تَمُوتُ الْقُلُوبُ وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّهُ كَانَ يُحِبُّ مَا
 دل اورا روزیکه بمیرد دلها در رویت از ابن عمر رو می که او بود که زنده میماند
 بَيْنَ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ وَعَنْ زُهَيْرِ بْنِ أَبِي هَيْمٍ النَّخَعِيِّ أَنَّهُ قَالَ كَانُوا
 وقت ما بین ظهر عصر را در رویت او را بر اسم اخفی که گفت بودند
 يُسْبِغُونَ الصَّلَاةَ بَيْنَ الْعِشَاءِ بَيْنَ وَفِيمَا بَيْنَ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ
 که تسبیح میگردند تا از بین العشاء بین و تا ما بین ظهر عصر را
 بِصَلَاةِ اللَّيْلِ وَكَانَ ذَلِكَ دَائِبًا كَثِيرًا مِنَ الْعِبَادِ قُصِّلَتْ
 نماز شب و بود این طریقه بسیار کسان از عبادان پس میگردند
 أَوْ رَأَاهُمْ بَيْنَ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ يَتَفَرَّدُونَ عَنِ الْحَلْقِ وَيَنْقَطِعُونَ
 و در آن وقت دورا در میان ظهر عصر که نماز میخوانند از حلقه و قطع میگردند
 إِلَى الْحَقِّ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَهِيَ سَاعَةٌ شَرِيفَةٌ لِلصَّلَاةِ بِالرَّبِّ
 بسوی خدا در این ساعت و این ساعت بزرگ است از هر صلوات محمد امیر
 عَزَّ وَجَلَّ وَذَكَرَهُ وَهِيَ صَلَاةُ الْغَفْلَةِ وَلَيْسَتْ بِالْإِعْتِكَافِ
 نماز و ذکر او و آن نماز بر آمدن از غفلت است و سخت است اعتکاف
 فِي الْمَسْجِدِ بَيْنَ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ لِلصَّلَاةِ وَالذِّكْرِ لِيَجْمَعَ بَيْنَ
 در مسجد و میان ظهر و عصر نماز را سه نماز و ذکر تا جمیع شود
 الْإِعْتِكَافِ وَالْإِنْتِظَارِ لِلصَّلَاةِ وَقَدْ كَانَ دَائِبًا لِكُلِّ
 اعتکاف و انتظار بر آن سه نماز و تحقیقی بود طریقه سلف
 إِلَّا أَنْ يَكُونَ قَدْ فَاتَهُ النَّوْمُ قَبْلَ الزَّوَالِ قَلِيلًا فِي هَذِهِ
 مگر آنکه حوت شده باشد او را پیش از زوال پس تمام کند جواب را در این
 السَّاعَةَ لِيَتَقَوَّى بِهِ عَلَى قِيَامِ اللَّيْلِ فَإِنْ نَوَّمَهُ قَبْلَ الظُّهْرِ
 ساعت تا موت یا بد بان بر قیام شب پس بدست می جواب او پیش از ظهر
 لِللَّيْلِ الْمَاضِيَةِ وَبَعْدَ الظُّهْرِ لِللَّيْلِ الْمَسْتَقْبَلَةِ وَلَا يَنْبَغِي
 بر آن سه شب گذشته است و بعد ظهر بر آن سه شب آینده و مستحب است
 أَنْ يَبْدَأَ فِي النَّوْمِ عَلَى ثَلَاثِ سَاعَاتٍ وَقِيلَ إِنَّ نَقْصَرَ فِي النَّوْمِ
 که زیاده شود در جواب بر سه ساعت و گفته شد که اگر کم کند در جواب
 عَنْ هَذِهِ الْمُقَدَّارِ اضْطَرَّ بِبَدَنِهِ لِأَنَّ النَّوْمَ قُوَّةَ الْبَدَنِ
 از این مقدار مضطرب شود بدان از زیرا که جواب قوت بدن است
 وَرَأَيْتُهُ وَحَدَّثَنَا أَبُو نَصْرٍ عَنْ وَالِدِهِ بِإِسْنَادِهِ غَزَّ هَيْلٌ
 و دیدم او را و حدیث خواندم از ابو نصر از پدر خود با اسناد خود از اسهل

طه
 باب
 در آن
 با سه
 موعده
 بسینه
 خود
 نصیحت
 ۱۰۶۰
 ۲۴
 در آن
 وقت
 بینه
 ۱۰۶۰
 بینه
 بینه

عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ صَلَّى
 اثْنَتَيْ عَشْرَةَ رَكْعَةً كُلَّ يَوْمٍ تَمَّتْ لِي فِيهَا رَكْعَةٌ فِي الْجَنَّةِ أَشْبَهَتْ
 قَبْلَ الْفَجْرِ وَرُبْعًا قَبْلَ الظُّهْرِ وَاثْنَتَيْنِ بَعْدَ الظُّهْرِ وَاثْنَيْنِ
 قَبْلَ الْعَصْرِ وَاثْنَتَيْنِ بَعْدَ الْمَغْرِبِ وَعَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ
 عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ عَنْهَا قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَزَالُ
 الْمُصَلُّونَ لَا رُبْعَ قَبْلَ الْعَصْرِ حَتَّى يَجْعَلَ اللَّهُ عَنْهُمْ جَلْهَمًا
 مَغْفِرَةً حَتَّى يَمُوتُوا فَقَدْ وَرَدَ حَدِيثُ جَامِعِ التَّنَوُّهِ
 فِي هَذِهِ الْأَوْقَاتِ وَهُوَ مَا حَدَّثَنَا بِهِ أَبُو نَصْرٍ عَنْ وَالدِّ
 بِإِسْنَادِهِ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ الْحَافِظُ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ
 بْنُ بَدْرٍ الْجَارِي قَالَ حَدَّثَنَا حَمَادُ بْنُ مُدْرِكَةَ قَالَ حَدَّثَنَا عُمَرُ
 بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الشَّامِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْرَاهِيمَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ
 بْنِ أَبِي سَعِيدٍ عَنْ طَاوُسٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ عَنْهُمَا
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى بَعْدَ الْمَغْرِبِ زُبْعَ رَكَعَاتٍ
 قَبْلَ أَنْ يَتَكَلَّمَ أَحَدٌ زُفِعَتْ لَهُ فِي عِلْتَيْنِ وَكَانَ كَمَنْ أَذْرَأَهُ
 لِيَكْتُمُ الْقَدْرَ فِي السُّجُودِ الْأَقْصَى يَعْنِي مَسْجِدَ بَيْتِ الْمُقَدَّسِ

۴
 ۶
 ۸
 ۱۰
 ۱۲
 ۱۴
 ۱۶
 ۱۸
 ۲۰
 ۲۲
 ۲۴
 ۲۶
 ۲۸
 ۳۰
 ۳۲
 ۳۴
 ۳۶
 ۳۸
 ۴۰
 ۴۲
 ۴۴
 ۴۶
 ۴۸
 ۵۰
 ۵۲
 ۵۴
 ۵۶
 ۵۸
 ۶۰
 ۶۲
 ۶۴
 ۶۶
 ۶۸
 ۷۰
 ۷۲
 ۷۴
 ۷۶
 ۷۸
 ۸۰
 ۸۲
 ۸۴
 ۸۶
 ۸۸
 ۹۰
 ۹۲
 ۹۴
 ۹۶
 ۹۸
 ۱۰۰

از پدر خود از ابی هریره از پیغمبر گفت هر که نماز کند

دوازده رکعت هر روز بنام من کند هر یک را در خانه و در بیرون و در

پیش از فجر و از ربع قبل الظهر و از ثناتین بعد الظهر و از ثناتین

پیش از عصر و چهار پیش از ظهر و دو بعد از ظهر و دو

پیش از عصر و دو بعد مغرب و روایت از سعید بن مسیب

از عایشه رضی عنہا گفت فرمود رسول اللہ ص

از عایشه رضی عنہا گفت فرمود رسول اللہ ص

از عایشه رضی عنہا گفت فرمود رسول اللہ ص

از عایشه رضی عنہا گفت فرمود رسول اللہ ص

از عایشه رضی عنہا گفت فرمود رسول اللہ ص

از عایشه رضی عنہا گفت فرمود رسول اللہ ص

از عایشه رضی عنہا گفت فرمود رسول اللہ ص

از عایشه رضی عنہا گفت فرمود رسول اللہ ص

از عایشه رضی عنہا گفت فرمود رسول اللہ ص

از عایشه رضی عنہا گفت فرمود رسول اللہ ص

از عایشه رضی عنہا گفت فرمود رسول اللہ ص

از عایشه رضی عنہا گفت فرمود رسول اللہ ص

از عایشه رضی عنہا گفت فرمود رسول اللہ ص

از عایشه رضی عنہا گفت فرمود رسول اللہ ص

از عایشه رضی عنہا گفت فرمود رسول اللہ ص

از عایشه رضی عنہا گفت فرمود رسول اللہ ص

از عایشه رضی عنہا گفت فرمود رسول اللہ ص

از عایشه رضی عنہا گفت فرمود رسول اللہ ص

۴

نظر
در بیان

در بیان

۴

نظر

در بیان

۴

نظر

در بیان

نظر

در بیان

نظر

در بیان

نظر

در بیان

العصر اذ بعاذ في الجملة يغتنم العبد الصلاة بين الاذان

عصر چهار رکعت و حاصل کلام آنکه مغنیها دانند بنده نماز را در میان اذان

والاقامة والدعاء والتضرع فانها ساعة من جو اجابة

و اوقات و صحبت و اندوختن و تضرع را که آن ساعت است که امید داشته شده است

الدعاء فيها على ما تقدم فصل واما الورد الخامس

و عارا و آن وقت است چنانچه بالا گذشت و اما در این

فبعد صلوة العصر الى غروب الشمس فهو الذي كره

پس بعد نماز عصرست تا غروب آفتاب پس آنوقت بر آنست از وقت

التسبيح والتهليل والاستغفار والتفكير في الملكوت

تسبیح و تهلیل و استغفار و تفکر در ملکوت

قراءة القرآن لان صلوة النافلة منهي عنها فيه ويقرأ

قراوت قرآن زیرا که نماز نافلة در آنوقت ممنوع است و بخواند

قبل غروب الشمس والشمس وضعتها والليل اذا بعثت

پیش از غروب آفتاب و الشمس و وضعتها و الليل اذا بعثت

المعوية بين يحنم نهاره وليستفح ليله بالقران و

سود و بین چشم کند روز خود را و شب خود را کند است خود را بقرآن

الاستعاذة وروي عن الحسن رضي عن النبي صلى الله عليه

استعاذه و روایت از حسن رضا عن النبي صلى الله عليه

فيما يذكر من رحمة ربه عز وجل ان الله تعالى قال يا ابن

در آنوقت که از سبک رحمت پروردگارا عزوجل که خدا میفرمود ای فرزندی

ادم اذ كنت من بعد صلاة الفجر ساعة و بعد صلاة

ادم اذ كنت من بعد صلاة الفجر ساعة و بعد صلاة

وَعِشَاءُ الْآخِرَةِ وَهِيَ أَرْبَعُ رَكَعَاتٍ فَذَلِكَ سَبْعُ عَشْرَةَ رَكَعَةً
 وَقَدْ كَانَتْ فَرَضَتْ خَمْسِينَ صَلَاةً لَيْلَةً أَسْرَى بِاللَّيْلِ
 عَشْرَةَ مَرَّةً كَرَفَضَ كَرَفَضَ بِهَا وَنَمَسَ
 صَلَّى عَلَيْهِ لَيْلَةَ الْمَغْرَبِ ثُمَّ أَعْبَدَتْ لِي خَمْسِينَ حِكْمَةً مِنَ اللَّهِ
 عَزَّ وَجَلَّ لَسَبِينَ بِذَلِكَ التَّخْفِيفِ وَسَهْوَةِ مَا بَقِيَ مِمَّا
 سَقَطَ عَنْ عِبَادَةِ الْمُؤْمِنِينَ كَمَا اسْقَطَ عَنْهُمْ ثُبُوتَ وَاحِدٍ
 عَشْرَةَ مَرَّةً فِي الْقِتَالِ إِلَى ثُبُوتِ وَاحِدٍ لَسَبِينَ
 مِنْهُمْ وَكَمَا اسْقَطَ تَحْرِيمَ الْأَكْلِ وَالشُّرْبِ وَالْجَمَاعِ بِعَدَدِ
 التَّوَكُّمِ فِي لَيْلَةِ الصِّيَامِ بِقَوْلِهِ فَكَلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَسْبِينَ
 لَكُمْ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ بَعْدَ أَنْ كَانَ ذَلِكَ
 حَرَّمَ مَا عَلَيْهِمْ فَضَّلَ وَالْأَصْلُ فِي وَجْهِهَا نَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ
 وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ وَالْأَصْلُ
 فِي بَيَانِ أَوْقَاتِهَا آيَاتٌ وَأَخْبَارٌ أَمَّا آيَاتُ فَقَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ
 فَسَبَّحُوا لِلَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعِشَاءً وَحِينَ تَطْرُقُ النَّجْمُ لِلَّهِ الْحَمْدُ
 صَلُّوا لَكُمْ حِينَ تُمْسُونَ صَلَاةَ الْمَغْرِبِ وَالْعِشَاءِ وَحِينَ

۱۰
 قیامت باقی
 در شب
 در روز
 کشته
 دنیا
 ۱۰
 در شب
 در روز
 کشته
 دنیا
 ۱۰
 در شب
 در روز
 کشته
 دنیا
 ۱۰

وعشاء سے دیگر دن چار رکعت است پس اینہم ہفتہ رکعت است
 وقد كانت فرضت خمسين صلاة ليلة اسرى بالليل
 عشر مرة كرفض كرفض بها ونمس
 صلى عليه ليلة المغرب ثم اعبدت لي خمسين حكمة من الله
 عز وجل لسبنين بذلك التخفيف وسهولة ما بقي مما
 سقط عن عبادته المؤمنين كما اسقط عنهم ثبوت واحد
 عشرة مرة في القتال الى ثبوت واحد لسبنين
 منهم وكما اسقط تحريم الاكل والشرب والجماع بعد
 التوكم في ليل الصيام بقوله فكلوا واشربوا حتى يسبين
 لكم الخيط الابيض من الخيط الاسود بعد ان كان ذلك
 حراما عليهم ففضل والاصل في وجوبها نوله عز وجل
 واقموا الصلوة واتوا الزكوة واركعوا مع الراكعين والاصل
 في بيان اوقاتها آيات واخبار اما آيات فقوله عز وجل
 فسبحوا لله حين تمسون وحين تصبحون وله الحمد في
 السموات والارض وعشاء وحين تطرق النجوم لله الحمد
 صلوا لكم حين تمسون صلاة المغرب والعشاء وحين

شماره

الظھر حين صار ظل كل شیء مثله ^{صلى في العصر حين صار}

ظل كل شیء منلیه ^{ثم صلى في المغرب حين افطر الصائم}

ثم صلى في العشاء ^{الی ثلث الليل الا ان لم صلى في الفجر}

حين اسفر ^{ثم التفت الی فقال يا محمد هذا وقت الانبياء}

صلوات الله وسلامه ^{عليك هم من قبلك والوقت فيما بين}

هذين الوقتين ^{وهذا الخبر هو اصل في المذاهب في هذا}

الباب ^{احاديث ورددت كلها يرجع الی معناه فلم تذكرها}

فضل في ذكر من صلى ^{هذه الصلوات اول قبل نبينا}

صلی علیہ ^{ووی فی بعض الاخبار ان رجلا من الانصار سأل النبي}

صلی علیہ ^{عن صلاة الفجر من صلاها اولاً فاخبره ان من}

صلاها اولاً ^{ادوم عليه السلام والظهر صلاها انزله}

حين جاء الله تعالى ^{من نازم رودة والعصر صلاها يعقوب}

عليه السلام ^{حين اخبره جبرئیل بن یوسف عليه السلام و}

المغرب صلاها ^{داود عم حين تاب الله عليه وصلاة العشاء}

صلاها ^{یونس ن متى حين اخرجته الله تعالى من بطن}

ناظر

ل
انفت
بالس
بگوش
ششم
نکر سیز
۱۲
۱۳
ع
عمر
بالع
بکار
و بانه
بشکر
از دو
در بیان
فرموده
از

له
انبا
بالفهم
لنبا
سهم
بوس
814
نبا
نبا
نبا

الثاني وهو اول سلطانها من اخر الليل وبعد طلوع قوس

دوم است و آن اول غده است از اوج شب

الشمس وذلك ان الشمس اذا ظهرت على وجه ارض الدنيا

آفتاب است و آن ایت آفتاب بر گاه ظاهر شود بر روی زمین و آن

التي هي التابعة وانفجر شعاعها من الفلك الاسفل وهو

که شعاع زمین است و در آن شد شعاع آن از آسمان زمین و آن

ذيل السماء سترت عنها الجبال والبحار والاقاليم العالمة

دامن آسمان است چه شد بچشم او را که میباید در آن و اظهر ارضه

ظهري شعاعها منتشرة الى وسط السماء عرضا مستطيرا

ظاهر میشود شعاع او در عالم که بر افکانه باشد بر روی آسمان و در آن راه آسمان

والاوقليمي مستطيلة لانه يظهر في وسط السماء وطولا

و بر اول تا میباید مستطیل یعنی دراز تر است که ظاهر میشود در میان آسمان و دراز

ثم يك هب والثاني يظهر عرضا لتطير فجمع الافق

پس در میشود و دومی ظاهر میشود زمین در گاه آسمان پس در سبک آسمان و او

وارحاء السماء وكلها والشمس شفقان عند الغروب

و همه گاه را آسمان را و در آفتاب را در شفق است وقت غروب و

شفقان عند الطلوع فصل واما الظهر فاذا وقع

در شفق وقت طلوع است و اما ظهر پس اول وقت آن

اذا زالت الشمس واخره اذا صار ظل كل شيء مثله والافضل

و دومی است که بر کرد و آفتاب در آخر آن و سبک او سایه هر چیز مانند آن و افضل

تبعثها الا في شدة الحر ومع الغيم في حق من اراد الخروج

تبعث است که در شدة گرمی و گرما از درجی که میباید بیرون آید

الى الجماعة لقول النبي صلى الله عليه وآله ابردوا بالظهر فان شدة

سردی جماعت از جهت قول نبی ص در سختی سردی که در ابد ظهر است که شدة

الحر من في جهنم وكذا روي عن بلال بن رباح قال اذنت رسول

گرمی از زمانه و در جهنم است و از جهت آنکه در وقت از طلال بر من گفت اما مقدم

الله صلى الله عليه وسلم بالظهر فقال ابردتم فانته فاني فقال

ابردتم يا نبي الله ابردتم سردی سردی پس اعلام کردم دوم بار پس

ابردتم فانته فالثالث فقال ابرد حتى ايت في الظل التلوي

سردی کن سینه اعلام کرده سوم بار پس فرمود سردی کن تا آنکه در سایه پشت تو سردی کن

إلى تسعة عشر يوماً من إذا فذلك استواء الليل والنهار
مازوجه روز از ازار پس این استوائ شب و روز است
 وتزول الشمس على ثلاثة أقدام وذلك لأحوال الشمس في الصيف
در برگردن آفتاب بر سه قدم باین وقت در آن وقت آفتاب بر سه قدم تابستان
 وزيادة الظل ونقصانه الذي ذكرنا وفي كل سنة
و زياده سایه و نقصان آن کوزه کردیم تا اودا در هر سه و در هر روز
 ثلاثين يوماً قدم في الصيف والقيظ وزيادته في كل
یک قدم است در تابستان و خريف و کما دلت آن سایه روز
 أربعة عشر يوماً قدم في الربيع والشتاء فصل وقد
چهار ده روز یک قدم است در بهار و در شتاء و حقیقت
 ذكر بعض شيوخنا لذلك صفة أخرى وهو أن قال تزول
و ذکر بعض شیوخنا بر سه معرفت سایه طرفی دیگر و آن وقت که آفتاب بر سه قدم
 الشمس في خزان كل على ثلاثة أقدام والقدم سبع
آفتاب در خزان هر بر سه قدم و قدم هفت حصه
 شجین منتصب وأول وقت العصر فيه تسعة أقدام و
شخص ایستاده است و اول وقت عصر در آن خزان نه قدم است
 نصف وأول وقت الظهر في موسم كل أربعة أقدام و
نصف و اول وقت ظهر در موسم همه چهار قدم است
 أول وقت العصر فيه عشرة أقدام ونصف وأول وقت
اول وقت عصر در آن موسم ده قدم است و نصف و اول وقت
 الظهر في آب كل خمسة أقدام وأول وقت العصر فيه
ظهر در آب همه پنج قدم است و اول وقت در آن آب
 إحدى عشر قدماً ونصف وأول وقت الظهر في إنيلول
یازده قدم است و نصف قدم و اول وقت ظهر در اینول
 كل ستة أقدام وأول وقت العصر فيه اثنا عشر قدماً
برهمنه قدم است و اول وقت عصر در آن اینول دوازده قدم
 ونصف وأول وقت الظهر في تشرين الأول كل سبعة
برهمنه قدم است و اول وقت ظهر در تشرين اول همه هفت
 أقدام وأول وقت العصر فيه ثلاثة عشر قدماً ونصف
قدم است و اول وقت عصر در تشرين اول سیزده قدم و نیم قدم است

در هر روز از ازار پس این استوائ شب و روز است
 در برگردن آفتاب بر سه قدم باین وقت در آن وقت آفتاب بر سه قدم تابستان
 و زياده سایه و نقصان آن کوزه کردیم تا اودا در هر سه و در هر روز
 یک قدم است در تابستان و خريف و کما دلت آن سایه روز
 چهار ده روز یک قدم است در بهار و در شتاء و حقیقت
 ذکر بعض شیوخنا بر سه معرفت سایه طرفی دیگر و آن وقت که آفتاب بر سه قدم
 آفتاب در خزان هر بر سه قدم و قدم هفت حصه
 شخص ایستاده است و اول وقت عصر در آن خزان نه قدم است
 نصف و اول وقت ظهر در موسم همه چهار قدم است
 اول وقت عصر در آن موسم ده قدم است و نصف و اول وقت
 ظهر در آب همه پنج قدم است و اول وقت در آن آب
 یازده قدم است و نصف قدم و اول وقت ظهر در اینول
 برهمنه قدم است و اول وقت عصر در آن اینول دوازده قدم
 برهمنه قدم است و اول وقت ظهر در تشرين اول همه هفت
 قدم است و اول وقت عصر در تشرين اول سیزده قدم و نیم قدم است

و یا غیر اینست
 و یا غیر اینست
 و یا غیر اینست

لا

قبر عاتق

است

مقدار

دوازده

صاع و دو

درین مقدار

یک

پنج گونی

۸۲۳

۲

نوع

نوع

نوع

نوع

نوع

و مَعْرِفَةَ الزَّوَالِ عَلَى هَذِهِ الصِّفَاتِ وَالتَّحْدِيدِ كَيْسَ هُوَ

و دانستن برگردیدن آفتاب باین صفات و محدودیت آن

بِأَمْزَجِمْ كُلِّ مَجْمَعٍ مِنْ جِهَاتِ الْوُضُوءِ إِلَى مَعْرِفَةِ الزَّوَالِ

اوست در هر یک از جهات است از جهات پوسه سنی بعرفت زوال

و كَيْسَ كُلِّ أَحَدٍ يَدْرِكُ ذَلِكَ بِقُلِّ كُلِّ مَنْ تَعَلَّقَ عَلَى ظَنِّهِ وَتَقِينَهُ

و چگونگی آنست که در میان این را بلکه هر کس که قاطب باشد برین او و تقین او

زَوَالِ الشَّمْسِ وَجَبَ عَلَيْهِ تَعْلُقُ صَلَاةِ الظُّهْرِ وَذَلِكَ أَنَّ النَّاسَ

بر کسین آفتاب واجب گردید بر او که در نماز ظهر و آن آیتست که در

فِي الْأَوْقَاتِ عَلَى ثَلَاثَةِ أَضْرِبٍ مِنْ فَرْضِهِ الْبَقِيَّةُ وَهُوَ مَنْ

در این سه اوقات بر سه گونه اند اول کسی که از من دو بیخون است و او

يَعْرِفُ الدَّقَائِقَ وَالسَّاعَاتِ وَسَيُرَاكُ الْكَوَاكِبُ لِسُدِّهَا بِذَلِكَ

سید اند و تقین او ساعتها و سیر ستاره استندال میکند باین جهت

لِحَصْلِ لَهُ يَقِينِ الْوَقْتِ وَمِنْ فَرْضِهِ الْإِجْتِهَادُ وَالتَّقَدُّرُ

بماصل شود او را بر این در آمدن وقت و دوم کسی که از من او کوشش است و اطلاع

بِالْعَمَلِ أَوْ تَقْلِيدِ مَنْ يَعْمَلُ وَتَمُّ الصَّنَائِعِ الْجَهَالِ بِالْأَوْقَاتِ فَإِنَّ

بکار خویش یا تقید عامی که عمل میکند و این ان اهل مشهور است و معرفت آنکه با عمل اند از علم اوقات

الْإِجْتِهَادُ وَتَقَدُّرُ الْوَقْتِ بِأَعْمَالِهِمْ مِثْلَ الْخِتَانِ عَادَتُهُ أَنْ يَخْتِزَ

او کوشش کند پس اندازد کند وقت را بعلماست و کوشش باین جهت است که در

الْجَنَّةِ أَوْ ثَلَاثًا إِلَى الظُّهْرِ أَوْ الظُّهْرِ أَوْ الظُّهْرِ أَوْ الظُّهْرِ أَوْ الظُّهْرِ

در جبر یا ستم غیر تا وقت ظهر یا آسیا بان می ساید یک چنان

الظُّهْرِ أَوْ الظُّهْرِ أَوْ الظُّهْرِ أَوْ الظُّهْرِ أَوْ الظُّهْرِ أَوْ الظُّهْرِ أَوْ الظُّهْرِ

بار سه عاید بنامند و کند از نماز ظهر را بر او در روز ابر

الْوَقْتِ يَقْضِي نَيْبَةَ الشَّمْسِ فَيُفْضِلُ الْإِنْسَانَ عَنْ مَرَاتِمِ

وقت کوتاه میشود از جهت غایب بودن آفتاب پس عامل میشود از مکرر شدن

الْوَقْتِ أَوْ يَتَسَاخَلُ عَنْهُ فَإِنَّ سَمْعَ الْأَذَانِ مِنْ عَارِفِي الْأَوْقَاتِ

وقت با کار با زبید از او از مکرر شدن وقت پس اگر شنید اذان را از عارف وقت

أَوْ مَنْ لَا يُؤْذَنُ إِلَّا بِأَذَانِ عَارِفِي الْوَقْتِ يَقُومُ لِلصَّلَاةِ

یا از کسی شنید که او اذان میدهد بر او اذان کند و اندک وقت است بر خیزد و بر سر نماز

وَالثَّلَاثُ مِنْ فَرْضِهِ الْحَرَمِيُّ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

در سه سوم کسی که فرض میشود او را مکرر کردن و تا غیر بگویش نموده تا آنکه غایب شود

وَالثَّلَاثُ مِنْ فَرْضِهِ الْحَرَمِيُّ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

و التَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ وَالتَّخَايُفُ

الايمن فيكون قد زالت في جميع الاذمنة لانه اذا كان

ذلك في الصيف فهو اول وقت الظهر وان كان في الشتاء

فهو اخر وقت الظهر واذ كانت على حاجبك الايسر فقد

يجوز انها قد زالت لقصر النهار في اول الشتاء ولا يجوز في

اول الصيف لامتداد النهار وطوله واذ كانت بين عينيك

في الشتاء فقد زالت بلا شك فاذا صار على حاجبك الايمن

فهو اخر وقت الظهر وهذا لاهل اقليم العراق والمغرب

الذين يصلون الى الزنك الاسود وياك لبيت من جهة

الكعبة واما اهل اليمن والمغرب ومن يلتم فعل ضد ذلك

لانهم يصلون الى الزنك الممالي ومؤخر الكعبة فلذلك

اختلف التقدير ففضل فاذا عرفت الزوال واددت ان

تعرف القبلة فاجعل ظلك على يسارك فانك تكون حينئذ

مستقبل القبلة فاعلم ذلك مختصرا بلا تعب ولا تطولك

في ذكر معرفة الزوال لانه اشكل الاوقات وادققها وقد

ذكر ذلك الاقدام في خبر ابن مسعود رضي الله عنه على

والله اعلم

لا

غير

تفصيل

فان

في

ال

ال

٨٢٤

ع

ب

ب

ب

ب

ب

ب

ب

ب

ان كان...

تفصيل

البياض الخزي وأظلم مكانه وهو الشفق الثاني في يوم
 السعدى كدعوات مغرب استه و تارك شود جبهه او دان سفیدی شفق است بر نام
 للربيع البيل والثلاث أو النصف كل ذلك ما لم يمتد الخليل
 چهارم عصر وقت با سوم عصر با نصف هر این اوقات مغرب وقت است که خوان کند صد
 قيل ان يصليها فانه يكره النوم عنها فمن خاف غلبه
 چنانچه بگوید بخواند نماز را که کرده است نماز پیش از او پس بگوید خوف کرد
 النوم فالأفضل ان يصليها ثم يتام وهذا الأفضل عند
 خواب است پس بهتر است که بخواند آنرا پس خواب کند و ازین جهت افضل است
 الشافعي انه ان يصلي في أول الوقت ولا ثم فلنا الأفضل
 شافعی هم که اول وقت در اول وقت و چون وقت که بهتر است افضل
 تأخيرها لان النبي صلى الله عليه وآله قال لا تعتموا بالعمه وخرج صاعقه
 تا چنانچه است نه بلکه نه ۲ فرمود در رسیده نماز خطین را و برآید ۲
 ليلة وقد اغتم فقال لولا ان اشق على امتي لا امرتهم ان
 شب و حال آنکه این سخن تا چنانچه کرده بود و عتارالمسود که در سوره سوره است بر استاده و ازین جهت
 يصلوها هكذا قال النبي صلى الله عليه وآله أخرها وحث على تأخيرها فضلا
 گزاران آنرا اینچنین پس نه ۴ سوخته کردن آنرا و بر آنکه بخواند یا چیزی او
 وأما السنن الزاوية مع هذه الصلوات الخمس ثلاث عشر
 ده سننه است . آنچه . دوازده نماز است پنجگانه پس سننه
 ركعة ركعتان قبل صلوة الفجر وركعتان قبل الظهر وركعتان
 و رکعت سننه رکعت . پیش از نماز فجر . دو رکعت پیش از ظهر و دو رکعت
 بعدها وركعتان بعد المغرب وركعتان بعد عشاء الاخرة
 بعد از آن دو رکعت بعد از مغرب و دو رکعت بعد از عشاء است آخر
 و يكون ثلاث وهو محذور ان شاء صلاها بتسليمه واحدة
 و دو رکعت را در سه رکعت و آن محذور است اگر خواهد گزارد آنرا یک سلام
 كصلوة المغرب وان شاء فصل بينها فيسكن عن ركعتين
 باشد نماز مغرب اگر خواهد چنانچه کند میان آنها پس سلام دهد از دو رکعت
 وكونها الاخرة وهو الأفضل فيقدر في الاخرة من الثلاث
 و چنانچه کند با آخر . و آن افضل است پس خواهد در اول از سه رکعت
 بعد الفاتحة بسم الله ربك الأعلى وفي الثانية بقل يا أيها
 بعد از فاتحه بسم الله ربك الأعلى و در دوم بقل يا أيها الكافرون

۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

۱
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

به العبد يوم القيمة صلواته المكتوبة فان آمنها ولا ينظر

ان بنده روز قیامت نماز و نیت او است پس اگر کامل کرد تا آخر و اگر نه در حدیث

فان كان له تطوع اتممت له الفريضة بها ثم يفعل بسائر

نماز با عذر اما نماز کامل کرده بشود و او را فریضه آن پس ترک کرده بخورد

الأعمال كذلك وعن ابن نون ما لك رضا قال قال رسول الله

اعمال بخیر و روایت از ابن نون مآل که گفت فرمود رسول خدا ص

أول ما يحاسب به العبد الصلوة وأول ما افتحص الله تعالى

اول چیزی که حساب کرد میخورد آن بنده نماز است و اول چیزی که خداوند است

فحص هذه الأمة الصلوة فصل في الخروج إلى المسجد وفضل

بدر این امت نماز است فصل در خروج به مسجد و فضیلت

الجماعة والخشوع في الصلوة عن نافع عن ابن عمر رضي

جماعت و خشوع در نماز روایت از نافع از ابن عمر رضی

الله عنهما قال قلت

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

رسول الله ص

Handwritten marginal notes in Arabic script, likely providing commentary or additional references related to the main text.

Handwritten marginal notes on the left side of the page.

عمر بن الخطاب قال جاء جبرئيل عليه السلام الى النبي صلى الله عليه وسلم
فقال بئس المشاؤون في ظلم الليل الى السيد بالنور التام نور
القيمة وعن ابني دزداء عن النبي صلى الله عليه وآله قال من
في ظلم الليل الى المساجد انا لله تعالى نور يوم القيمة
وعن ابني سعيد الخدري عن ابيه سمع رسول الله صلى الله عليه وآله يقول
صلاة الجماعة تفضل على صلاة الفجر بمس وعشرين درجة
وعن نافع عن ابن عمر قال ان رسول الله صلى الله عليه وآله قال ما بين
صلاة الجماعة والفجر سبع وعشرون درجة وعن ابن
مالك سمعنا رسول الله صلى الله عليه وآله قال يا عثمان بن
من صليتي في جماعة كانت له حجة مبرورة وعشرة
منقبة يا عثمان من صلي الظهر في جماعة كان له خمس و
عشرون صلاة كلها منها وسبعون درجة في جنات
الفردوس يا عثمان من صلي العصر في جماعة ثم ذكر الله تعالى
حتى غرب الشمس فكأنما أعتق نسمة من ولده انما جعل مع
كل رجل منهم اثنا عشر ألفا يا عثمان من صلي المغرب في

عمر بن الخطاب
فقال بئس المشاؤون
القيمة
عن ابني دزداء
في ظلم الليل
عن ابني سعيد الخدري
صلاة الجماعة
عن نافع
ما بين
صلاة الجماعة
عن مالك
من صليتي
منقبة
عشرون صلاة
الفردوس
حتى غرب الشمس
كل رجل منهم

مِنْ عَيْنِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَيُبْعَدُهُ مِنْ قُرْبِهِ وَيُعْمِي عَلَيْهِ حَالَتَهُ
 وَنَزَلَ نَوْزَ صَبْرَتِهِ وَحَلَاوَةِ مَا كَانَ يَجِدُهُ مِنْ قَبْلِ فِعْلَانِهِ
 وَيَكُونُ رُصْفًا مَعْرِفَتِهِ وَدَمًا زِدْ عَلَيْهِ عَمَلُهُ وَقَصِيمٌ لَانْتِ
 رُوي أَنَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لَا يَقْبَلُ مِنَ الْمُشْكِرِينَ عَمَلًا لِحَسَنَةِ
 يَتَوَلَّوْا وَقَدْ جَاءَ فِي الْحَدِيثِ أَنَّ ابْنَ زُهَيْرٍ تَخَلَّلَ الرَّحْمَنَ أَحْيَا
 لَيْلَةً فَلَمَّا أَصْبَحَ أَحْبَبَ بِنَسَامٍ لَيْلَهُ فَقَالَ نَعِمَ الرَّبُّ رَبِّ
 ابْنِ زُهَيْرٍ وَنَعِمَ الْعَبْدُ ابْنُ زُهَيْرٍ فَلَمَّا كَانَ غَدًا وَهُوَ يَجِدُ أَحَدًا
 يَأْكُلُ مَعَهُ وَكَانَ صَلَّى عَلَيْهِ لِيُحْيِيَ أَنْ يَأْكُلَ مَعَهُ غَيْرَهُ فَأَخْرَجَ
 طَعَامَهُ إِلَى الطَّرِيقِ لِيَمْرُؤٍ بِهِ مَا زَالَ يَأْكُلُ مَعَهُ فَزَلَّ مَلَكًا مِنْ
 السَّمَاءِ فَأَقْبَلَ حَوْوَةً فَدَعَا هُمَا ابْنَ زُهَيْرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَى الْغَدَاةِ
 عَيْنًا وَفِيهَا مَاءٌ فَتَعَدَّ عِنْدَهَا فَعَدَّ مَوَالِي الرُّوضَةِ فَأَذَى
 الْعَيْنُ قَدْ غَارَتْ وَكَيْسَتْ فِيهَا مَاءٌ فَاشْتَدَّ ذَلِكَ عَلَى ابْنِ زُهَيْرٍ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ وَاسْتَجَبِي بِمَا قَالَ لَمْ يَرِ عَيْنُ مَاءٍ فَقَالَ لَهُ مَا
 ابْنِ زُهَيْرٍ فَأَذَى ذَلِكَ وَاسْتَأْذَنَ أَنْ يُعْبَدَ الْمَاءُ فِي الْعَيْنِ فَدَعَا اللَّهُ
 ابْنَ زُهَيْرٍ بِسَمْعٍ بَرِّدٍ وَكَرَامَةٍ أَهْلًا مِنْهُ بَارِكُوا فِيهِ وَأَمَّا ابْنُ زُهَيْرٍ

در چشم خدا چشم
 در روز بخت از او عزت
 هر که میماند از او در عبادت خود
 و یکدیگر رصف معرفت او
 و در اوقات بازگرداننده شود و میاد عمل او در شکست
 رویت کرد تمام قبول میکند از دست آن عمل
 آنکه لایق است در حق او
 شبی را پس نگاه بود و شب کرد به نام شب خود پس فرمود بهترین برادر کاران
 بر او چشم است و بهترین برادران او بر او چشم است پس نگاه شد نگاه او بیاد است
 که خورد با او بود ۳ که دوست میداشت که بخورد با او عزیز او پس بر آورد
 طعام نا در راه تا که در آن گذرند پس بخورد با او پس فرود آمدند و دو چشمه از
 آسمان پس آمدند پس او پس طلب کرد آن را ابراهم ۴ پس او
 پس قبول کردند آن را پس گفت ایشان را بر آنکه با او پس این روضه پس درین
 چشمه است و درین آب است پس غذا خوردند نزد او پس آمدند پس روضه پس نگاه
 میماند چشمش فرود رفت بود و در او آب پس سخت شد این بر او
 و ما کرد از او گفته بود نگاه کردند چشمه آب پس گفتند بر او
 در آنجا پس بر او نگاه کردند از او که باز کرده اند آن او را چشمه پس دعا کردند

در چشم خدا چشم

عَزَّ وَجَلَّ فَلَمْ يَزِدْ شَيْئًا فَاشْتَدَّ ذَلِكَ عَلَيْهِ فَقَالَ لَهَا ادْعُوا

اللَّهَ فَمَا لِحَدِّثِي مَا فَوَّجِعَ الْمَاءَ فِي الْعَيْنِ لَوْ دَعَا الْآخِرَ فَأَقْبَلْتِ

الْعَيْنُ فَأَخْبَرَاهُ أَنَّهُمَا مَلَكَانِ وَإِنَّ لِعِجَابَهُ بِقِيَامِ لَيْلِهِ رَدَّ

دُعَاةَ عَلَيْهِ فَلَمْ يُسْجِبْ لَهُ فَإِذَا كَانَ هَذَا نَعْلَهُ عَزَّ وَجَلَّ

يُخَلِّصُهُ لِأَرْهَمِهِمْ فَكَيْفَ فَعَلَهُ بَعْدَهُ بَلْ يَعْتَقِدُ الْعَبْدَانِ جَمِيعًا

مَا هُوَ فِيهِ مِنَ الطَّاعَةِ وَالسَّادِعَةِ لِنَهَا تَوْفِيقٍ مِنَ اللَّهِ وَ

نِعْمَةٍ وَرَفْعٍ وَرَحْمَةٍ وَمِنَّةٍ فَلْيَقْتُمْ بَيْنَ يَدَيْهِ عَزَّ وَجَلَّ

خَاضِعًا ذَلِيلًا كَانَتْ يَشَاهِدُهُ كَمَا قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

اللَّهُ كَانَتْ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ تَرَاكَ وَقَدْ وَرَدَ فِي الْحَدِيثِ

أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ أَوْحَى إِلَى عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ إِذَا قُمْتَ

بَيْنَ يَدَيْ فَقُمْ مَقَامَ الْخَائِفِ لِتَلْبِثَ لَتَأْتِي لِنَفْسِهِ فَإِنَّهَا

أَقْبَلِي بِالذُّرِّ وَوَلَدَا دَعْوَتِي فَأَدْعُنِي وَأَعْضَاؤُكَ تَشْفِقُنِي

لَذَلِكَ رُوِيَ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى أَوْحَى مِثْلَ ذَلِكَ إِلَى مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ

وَإِذَا قُمْتَ بِأَبْنِ سَيْرِينَ كَانَ إِذَا قَامَ إِلَى الصَّلَاةِ ذَهَبَ دَمٌ

وَجْهًا حَوْقًا مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَفَرَّقًا مَنَّهُ وَكَانَ مُسْلِمًا مِنْ

لا

ساعة

شش

شش

۸۳۱

شش

۸۳۱

۴

شش

شش

شش

شش

يسارده اذا دخل في الصلوة لم يمتعه حيا من صوت ولا
 غيره اشتغالا بالصلاة وخوفا من الله عز وجل وقال
 ابن عبد بنيس ان مختلفا الخناجر بين كتيبي احب الي من
 ان اشكر في شي ومن امر الدنيا وانا في الصلاة وقال سعد
 بن معاذ من ما صلت صلاة قط نحدثت نفسي فيها
 شي ومن امر الدنيا حتى انصرفت وقال مجاهد كان ابن
 الزبير اذا قام في الصلوة كأنه يؤذ من الخشوع وكان
 اذا قام يصلي كأنما يطلع في جهنم وكان حنة الغلام
 في الصلوة اذا قام في الصلوة في الشتاء تبصت العرق منه
 فقالوا في ذلك فقال يحيى من الله عز وجل وكان مسام
 ان يسارده الله يصلي نوقع الخرق في داره وهو في بيته
 منها ففرغ اهل البصرة حتى خرجوا فاطفوه فما عاين منهم
 الا بعد ما اطفوها وقيل انه ايضا كان يصلي في الجامع
 فقطت سارية الى جنبه ففرغ منها اهل السوق وهو
 لم يعقربها وعن عمار بن زبير رحمه الله انه كان يصلي

٢
 ٣
 ٤
 ٥
 ٦
 ٧
 ٨
 ٩
 ١٠
 ١١
 ١٢
 ١٣
 ١٤
 ١٥
 ١٦
 ١٧
 ١٨
 ١٩
 ٢٠
 ٢١
 ٢٢
 ٢٣
 ٢٤
 ٢٥
 ٢٦
 ٢٧
 ٢٨
 ٢٩
 ٣٠
 ٣١
 ٣٢
 ٣٣
 ٣٤
 ٣٥
 ٣٦
 ٣٧
 ٣٨
 ٣٩
 ٤٠
 ٤١
 ٤٢
 ٤٣
 ٤٤
 ٤٥
 ٤٦
 ٤٧
 ٤٨
 ٤٩
 ٥٠
 ٥١
 ٥٢
 ٥٣
 ٥٤
 ٥٥
 ٥٦
 ٥٧
 ٥٨
 ٥٩
 ٦٠
 ٦١
 ٦٢
 ٦٣
 ٦٤
 ٦٥
 ٦٦
 ٦٧
 ٦٨
 ٦٩
 ٧٠
 ٧١
 ٧٢
 ٧٣
 ٧٤
 ٧٥
 ٧٦
 ٧٧
 ٧٨
 ٧٩
 ٨٠
 ٨١
 ٨٢
 ٨٣
 ٨٤
 ٨٥
 ٨٦
 ٨٧
 ٨٨
 ٨٩
 ٩٠
 ٩١
 ٩٢
 ٩٣
 ٩٤
 ٩٥
 ٩٦
 ٩٧
 ٩٨
 ٩٩
 ١٠٠

يسارده
 اشتغالا
 بن عبد بنيس
 ان اشكر
 بن معاذ
 شي
 الزبير
 اذا قام
 في جهنم
 تبصت
 فقالوا
 ان يسارده
 منها
 الا بعد
 فقطت
 لم يعقربها

لِنَفْعِهَا فَإِنْ لَمْ يَفْعَلْهَا حَتَّى تَضَائِقَ الْوَقْتُ وَالَّتِي بَيْنَهُمَا
تا آنکه بگذرد آن نماز را پس اگر نکرده باشد دعوت تا آنکه تنگ شود وقت که وقت است آن
 كُفْرًا وَقَتْلًا بِالسِّيفِ لِكُفْرِهِ بَعْدَ أَنْ تَسْتَبَاتَ ثَلَاثَةٌ أَوْ أَكْثَرُ
که کفر و کشتن با شمشیر است بابت کفر او بعد از آنکه سه نفر یا بیشتر از او گواهی کرده باشند
 كَمَا لَمْ تَدْرُ فِي الْحَالَتَيْنِ وَيَكُونُ مَالُهُ فَيْسًا يُؤْتَمَرُ فِي بَيْتِ مَالِ
چنانچه در هر دو حال باشد مال او غنیمت نبوده شود و در خانه مال
 الْمُسْلِمِينَ وَلَا يُصَلِّي عَلَيْهِ وَلَا يُدْفَنُ فِي مَقَابِرِ الْمُسْلِمِينَ وَعَنْهُ
مسلمانان و نمازده شده شود بخانه او و در قبر او و در میان مسلمانان و بدو
 لَا يَحِبُّ قِتْلَهُ فِي السَّهْوِ وَنَحْوِ ذَلِكَ بَلَّغْتُ صَلَاتُكُمْ وَتَضَائِقُ
از امام محرم است که در این حالت نماز کند و در صورت که در آن نماز کرده باشد تا آنکه نماز را تمام کند
 وَقْتُ الرَّابِعَةِ وَيُقْتَلُ حَدًّا كَالرَّانِي الْمُحْضَرِ وَحُكْمُهُ حُكْمُ
و وقت است نماز چهارم و کشته شود این نمازگار از روی حد نماز است که تمام نماز را تمام کرده
 أَمْوَاتِ الْمُسْلِمِينَ يَرِثُ مَالَهُ وَدَثَّتُهُ مِنَ الْمُسْلِمِينَ وَقَالَ الْأَمَامُ
که در هر دو صورت حکم این نمازگار حکم نمازگاری است که کشته شده و بدو و در میان مسلمانان و بدو
 أَبُو حَنِيفَةَ لَا يُقْتَلُ وَلَكِنْ يُجْبَسُ حَتَّى يُصَلِّيَ فَيُتَوَكَّلُ فِي
و گفت امام ابوحنیفه کشته نشود این نمازگار و او یک نماز کرده شود تا آنکه نماز را تمام کند و در میان مسلمانان و بدو
 مَمُوتٍ فِي الْجَبَسِ وَقَالَ الْأَمَامُ الشَّافِعِيُّ رَفَعُ يَمِينِهِ بِالسِّيفِ
از نماز و در جسد و گفت است امام شافعی
 حَدًّا وَلَا يَكْفُرُ وَالذَّلِيلُ عَلَى كُفْرِهِ مَا ذَكَرْنَا فِيمَا نَقَدْتُمْ مِنَ
از حد و کفر است و دلیل بر کفر آن نمازگار است که بالا آوردند
 الْآيَاتِ وَالْأَخْبَارِ وَتَزِيدُ عَلَيْهَا بِمَا رَوَى عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ
از آیات و احادیث و زیادتر میکند بر آن آیات حدیثی که در حدیث آمده است از جابر
 اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَا يَدْرُكَ حُلَّ
گفت بر سر سینه پیغمبر خدا سلام فرمود و گفت در میان آن
 وَبَيْنَ الْكُفْرِ وَالشِّرْكِ إِلَّا تَرَكَ الصَّلَاةَ وَرَوَى عَنْ عَبْدِ اللَّهِ
و در میان کفر و شرک است مگر آنکه نماز ترک کند و روایت از عبد الله
 بْنِ زَيْدٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَيْنَتَا بَيْنَهُمَا
بن زید روایت از پدرش گفت در میان کفر و شرک است مگر آنکه نماز ترک کند و روایت از عبد الله
 تَرَكَ الصَّلَاةَ فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ وَرَوَى عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ
که نماز را ترک کند پس هر که نماز را ترک کند کافر است و روایت از جعفر بن محمد

سلام
 من همان
 کفایت
 در بیان
 این حدیث
 است
 جمع
 الجار
 ۱۲

در بیان این حدیث
 است

۴
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰

أَنبِيَاءَ قَالُوا لَمْ يَرَوْا اللَّهَ صَافِيًا عَلَيْهِ السَّلَامُ وَأَبْصَرَ رَجُلًا يَنْفَرُ فِي
 صَلَاتِهِ كَمَا يَنْفَرُ الْغُرَابُ فَقَالَ لَوْ مَاتَ هَذَا مَاتَ عَلَى غَيْرِ
 دِينٍ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَنْ عَطِيَّةِ الْعَوْفِي عَنْ أَبِي بَعِيدٍ الْخَذْرَاءِيِّ
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا تَرَكَ الرَّجُلُ صَلَاتَهُ مُتَعَمِّدًا
 وَكَرِهًا مَاتَ عَلَى بَابِ النَّارِ فَمَنْ تَدَخَّلَهَا وَعَنْ الشَّيْخِ مَالِكِ بْنِ
 قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَلَا مَنْ نَامَ عَنْ صَلَاةِ الْعَتَمَةِ
 وَكَرِهًا مَاتَ عَلَى بَابِ النَّارِ لَأَنَامَتْ عَيْنَاكَ وَلَا قُرَّتْ
 حَسَنَاتُكَ اللَّهُ يُبَيِّنُ الْجَنَّةَ وَالنَّارَ كَمَا حَسَبْنَا فَضَّلَ
 مَرْوِي عَنِ الْحَسَنِ الْبَصْرِيِّ رَأَى أَنَّهُ قَالَ كَانَ الْعُلَمَاءُ مِنْ
 أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُونَ خَمْسٌ وَأَرْبَعُونَ خِصْلَةً
 مَكْرُوهَةٌ مِنْهَا فِي صَلَاةِ الْفَرِيضَةِ وَهِيَ التَّخَذُّرُ وَعَمْدُ
 وَالتَّشَاغُلُ عَمَّا وَالتَّعَاطُفُ عَمَّا وَاقْتِنَاعُ الرَّاسِ إِلَى السَّمَاءِ
 لِأَنَّ رُؤْيَاكَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُقَلِّبُ فِي السَّمَاءِ فَتَرَى
 وَالَّذِينَ نَامُوا فِي صَلَاتِهِمْ خَشَعُونَ فَطَأَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 رَأْسَهُ فَكَانُوا يَسْتَحْيُونَ الرَّجُلَ أَنْ لَا يَجْأَزَ بِصَعْرِ مُصَلِّاةٍ

وَتَقَرَّرَ فِي غُرَابٍ كَمَا يَنْفَرُ فِي صَلَاتِهِ

۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰

مَا أَفْتَلُ أَيُّهُ لَتَنَتَ وَأَنْصَرَفَ فَالْأَلْفَاتُ مَكْرُوفٌ وَحَدِّقْ

فَذَقِيلَ أَنَّهُ يَقْطَعُ الصَّلَاةَ وَفِيهِ اسْتِخْفَافٌ بِحُرْمَةِ الصَّلَاةِ

وَأَذَابُهَا وَمِنْ ذَلِكَ الْأَفْعَاءُ فِي الْقَعْمِ فِيهَا وَالرَّدُّ عَلَى

الْأَيَّامِ وَلَا فَرَّاشُ الذَّرَاعَيْنِ فِي السُّجُودِ وَوَضْعُ الصَّدْرِ عَلَى

الْفَخَّانِ فِي السُّجُودِ وَضَمُّ الْأَبْظَانِ إِلَى الْجَنْبَيْنِ فِي السُّجُودِ

بَلْ يَفْرَقُ بَيْنَهُمَا وَلَا يُلصِقُهُمَا لِأَنَّهُ مَرْوِيٌّ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

أَنَّهُ كَانَ إِذَا سَجَدَ لَوْ مَرَّتْ لَهَيْمَةٌ تَحْتِ ذِرَاعَيْهِ لَنَفَذَتْ

وَذَلِكَ لِشِدَّةِ مَبَاكُفَتِهِ فِي رَفْعِ مَرْفَعَتِهِ عَنْ ضَبْعَيْهِ وَفِي

حَدِيثٍ آخَرَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا سَجَدَ لَجَّ فِي بَيْنِ

ضَبْعَيْهِ وَمِنْ ذَلِكَ تَفْرِيقُ الْأَصَابِعِ فِي السُّجُودِ بَلْ يَضْمُهَا

وَوَضْعُ الْيَدَيْنِ دُونَ الرِّكَتَيْنِ فِي الْوُكُوفِ وَوَضْعُ الْقَدَمَيْنِ

أَحَدَهُمَا عَلَى الْأُخْرَى وَتَعْلِيقُهَا مِنَ الْأَرْضِ وَالسُّدُّ عَلَى

الْأُزَارِ وَالسَّرَاوِيلِ وَالْتِمَاسُ قَدَسِ سُرَّاطِ الطَّعَامِ بِقَدَرِ

الْحَبَّةِ وَالْجَنْبَيْنِ وَالْقَلْبَ أَنْ يَرُدَّ دَيْبَلُغٌ وَالنَّفْسُ بِالسَّانِ وَالنَّفْسُ فِي

السُّجُودِ دَوْلُوبَةُ الْحَصَا وَالنَّبِيُّ عَزَّ وَجَلَّ رَفَعَ الْقَبِيلَةَ وَالنَّبِيُّ فِي السُّجُودِ

سَجْدَةً وَبِرَأْسِهَا مَشْرُوعَةٌ وَوَضْعُ الْأُذُنِ عَلَى الْأُذُنِ فِي السُّجُودِ وَوَضْعُ

Handwritten marginal notes on the left side of the page, including the word 'سجده' (Sajdah) and other religious terms.

Handwritten marginal notes on the right side of the page, including the word 'سجده' (Sajdah) and other religious terms.

وَبِيضُ الْخَيْضِ وَالْيَنْصَرُ وَيَكُونُ نَظِيرًا إِلَى أَصْبَعٍ مِنْ أَوْ شَهْدًا إِلَى
 وَبِيضُ كَنْدُ شَعْرٍ وَبِيضُ دَابَّةٌ مَبْنِيَةٌ بِبُيُوتِ الْكَلْبِ حَيْثُ إِذَا دَلَّ شَهْدًا
 الْخَيْرُ لِمَا رَوَى عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ إِذَا كَانَ أَحَدُكُمْ فِي الصَّلَاةِ فَجَلَسَ
 إِذَا رَأَى نَبِيَّكَ يَمْشِي فِي سَبِيلِكَ فَسَلِّمْ عَلَيْهِ بِمَا سَلَّمَ عَلَيْهِ فِي سَبِيلِكَ وَتَرَاهُ يَمْشِي فِي سَبِيلِكَ
 فَلَا يَعْثُرُ شَيْئًا فَإِنَّهُ يَنْبَغِي زَكَاةٌ وَلَا يَكُنْ يَجْعَلُ يَدَهُ الْبِشْرَى عَلَى فِجْدِ الْبِشْرَى
 مِنْ يَدَيْهِ فَإِنَّهُ يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ يَدَاكَ مَبْنِيَةً بِبُيُوتِ الْكَلْبِ حَيْثُ إِذَا دَلَّ شَهْدًا
 وَبِيضُ الْخَيْضِ وَالْيَنْصَرُ وَيَكُونُ نَظِيرًا إِلَى أَصْبَعٍ مِنْ أَوْ شَهْدًا إِلَى
 وَبِيضُ كَنْدُ شَعْرٍ وَبِيضُ دَابَّةٌ مَبْنِيَةٌ بِبُيُوتِ الْكَلْبِ حَيْثُ إِذَا دَلَّ شَهْدًا
 الْخَيْرُ لِمَا رَوَى عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ إِذَا كَانَ أَحَدُكُمْ فِي الصَّلَاةِ فَجَلَسَ
 إِذَا رَأَى نَبِيَّكَ يَمْشِي فِي سَبِيلِكَ فَسَلِّمْ عَلَيْهِ بِمَا سَلَّمَ عَلَيْهِ فِي سَبِيلِكَ وَتَرَاهُ يَمْشِي فِي سَبِيلِكَ
 فَلَا يَعْثُرُ شَيْئًا فَإِنَّهُ يَنْبَغِي زَكَاةٌ وَلَا يَكُنْ يَجْعَلُ يَدَهُ الْبِشْرَى عَلَى فِجْدِ الْبِشْرَى
 مِنْ يَدَيْهِ فَإِنَّهُ يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ يَدَاكَ مَبْنِيَةً بِبُيُوتِ الْكَلْبِ حَيْثُ إِذَا دَلَّ شَهْدًا
 وَبِيضُ الْخَيْضِ وَالْيَنْصَرُ وَيَكُونُ نَظِيرًا إِلَى أَصْبَعٍ مِنْ أَوْ شَهْدًا إِلَى
 وَبِيضُ كَنْدُ شَعْرٍ وَبِيضُ دَابَّةٌ مَبْنِيَةٌ بِبُيُوتِ الْكَلْبِ حَيْثُ إِذَا دَلَّ شَهْدًا
 الْخَيْرُ لِمَا رَوَى عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ إِذَا كَانَ أَحَدُكُمْ فِي الصَّلَاةِ فَجَلَسَ
 إِذَا رَأَى نَبِيَّكَ يَمْشِي فِي سَبِيلِكَ فَسَلِّمْ عَلَيْهِ بِمَا سَلَّمَ عَلَيْهِ فِي سَبِيلِكَ وَتَرَاهُ يَمْشِي فِي سَبِيلِكَ
 فَلَا يَعْثُرُ شَيْئًا فَإِنَّهُ يَنْبَغِي زَكَاةٌ وَلَا يَكُنْ يَجْعَلُ يَدَهُ الْبِشْرَى عَلَى فِجْدِ الْبِشْرَى
 مِنْ يَدَيْهِ فَإِنَّهُ يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ يَدَاكَ مَبْنِيَةً بِبُيُوتِ الْكَلْبِ حَيْثُ إِذَا دَلَّ شَهْدًا
 وَبِيضُ الْخَيْضِ وَالْيَنْصَرُ وَيَكُونُ نَظِيرًا إِلَى أَصْبَعٍ مِنْ أَوْ شَهْدًا إِلَى
 وَبِيضُ كَنْدُ شَعْرٍ وَبِيضُ دَابَّةٌ مَبْنِيَةٌ بِبُيُوتِ الْكَلْبِ حَيْثُ إِذَا دَلَّ شَهْدًا
 الْخَيْرُ لِمَا رَوَى عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ إِذَا كَانَ أَحَدُكُمْ فِي الصَّلَاةِ فَجَلَسَ
 إِذَا رَأَى نَبِيَّكَ يَمْشِي فِي سَبِيلِكَ فَسَلِّمْ عَلَيْهِ بِمَا سَلَّمَ عَلَيْهِ فِي سَبِيلِكَ وَتَرَاهُ يَمْشِي فِي سَبِيلِكَ
 فَلَا يَعْثُرُ شَيْئًا فَإِنَّهُ يَنْبَغِي زَكَاةٌ وَلَا يَكُنْ يَجْعَلُ يَدَهُ الْبِشْرَى عَلَى فِجْدِ الْبِشْرَى
 مِنْ يَدَيْهِ فَإِنَّهُ يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ يَدَاكَ مَبْنِيَةً بِبُيُوتِ الْكَلْبِ حَيْثُ إِذَا دَلَّ شَهْدًا

لا

فخره بالغه
 ران را
 بکسر فاینه
 آمده و

بران
 مازون
 وچیز
 ۸۵۴

بران
 بران

۲۴
 بران

بران
 بران
 بران
 بران

بران
 بران

بران

بران

بران
 بران

بران

بران

تَسْلِمُونَ مِنْ خَلْفِهِ مَنْ نَقَلَ إِمَامَتَهُ خَفِيفَ الصَّلَاةِ تَخْفِيفَ الصَّلَاةِ
ادب سلام دادن کسی پس اوست کسی که بر روی او امانت او را
فِي تَمَامٍ يُصَلِّي بِصَلَاةِ أَضْعَفِهِمْ قَدَرِي مِنْ نَفْسِهِ أَنَّهُ لَوْ نَامَ وَأَنَّهُ مَسَلٌ
و تمام آن که ایستاده نماز بخورد با نماز ضعیف تر یکی از خود پس چندان نماز را که با این ابناء است و چندان
بِإِمَامَتِهِمْ وَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَا لَهُ عَنِ الْفِرَاقِ نَفْسِهِ وَعَنْهُمْ وَ
با امانت ایشان را خدا میسر سوال میکند از ما از اوست و فریضه از ذات خود و از معتقدان او را
لَهُ يُقَدِّمُهُ بِالرُّعْيَى خَطْبَتَهُ نَادِرٌ عَلَى مَا سَلَفَ مِنْ تَفْرِيطِهِ وَقَدِيمٌ ثَابِتٌ
او کسی پیش میدان خود است که بنده بر کلمات خود مدبست کند و بر سر هر کس که گذشت از تفریط و گناه آن
وَمَا أَنْقَضَى مِنْ أَوْقَاتِهِ لَا يَتَكَبَّرُ عَلَى مَنْ خَلْفَهُ وَلَا يَتَخَبَّرُ عَلَى مَنْ هُوَ دُونَهُ
و آنچه سخته شده از اوقات خود بزرگ نپندارد و در برابر کسی که اوست و میگوید اند خود را بر کسی که از او است
وَلَا يَتَعَصَّبُ حِمَّةَ نَفْسِهِ إِذَا قِيلَ مَا فِيهِ وَمَا هُوَ عِنْدَهُ بَرِيٌّ وَلَا هَوَى
و تعصب نکند از جهت تنگ نفس خود و از تنگ گفته شود تکریم در وقت از صفات و کبر و جز بزرگان و اولاد
يُحِبُّ حَمَلَتَهُمْ وَلَا يَكْبُرُهُمْ قَدِيمٌ فَتَكُونُ الْجَمَاعَةُ عِنْدَهُ فِي الْحَالِ سَوَاءٌ لَمْ
دوست ندارد تا این قوم خود را بزرگ کرده اند از کلمه این باشند نزد او و هر دو حال برابر
يُحْرَبُ عَلَيْهِ كِدْبَةُ طَيْبِ الطَّعَامِ نَظِيفِ النَّبَاسِ مُوَاضِعًا فِي لَيْسَةِ
از سوره نوره باشد بر او در حق او پاک باشد لباس او فروتن باشد در لباس خود
فِي جَلْسَةِ غَيْرِ حُدُودٍ فِي الْإِسْلَامِ وَلَا ذَرَأِيَّةٍ فِي الْإِنَّمَاءِ وَلَا غَنَائِرَ أَعْيُنٍ
در جلس خود حدزده نباشد در اسلام و ذرعه او ننگمان بر باشد در طاعت و نه غناز باشد بر اوست
عِنْدَ السُّلْطَانِ وَلَا شَاءَ اسْرَارَ النَّاسِ لِي لَا يَفْشِيهِ وَلَا يَبْلُغُ إِلَى شَرِّ النَّاسِ
در نزد پادشاه و نه افشا کننده اسرار مردم را و نه سمی کننده به سوی مردم
لَا زِيَّ فِي حَقِّهِ وَلَا خَائِنًا فِي وِدْعَتِهِ وَتَجَارِبَتِهِ وَعَارِيَتِهِ وَلَا يُقَدِّمُ
نه خداوند در حق او باشد در حق او در دنیا است کند و باشد در معاملات او و تجارت او و عاریت او و عاریت او
وَهُوَ خَيْرُ الطَّعْمِ وَلَا يُقَدِّمُ وَهُوَ شَرُّ الْإِمَامَةِ وَلَا يُقَدِّمُ وَهُوَ يَجْلِسُ
و قال لکن باک خوار و ناگسب است و مقدم نشود و مالک از خود اورد امانت را و مقدم نشود و مالک او را
أَنَّ فِيهِ حَسَدًا وَلَا يَتَّبَعُ وَلَا حَقْدًا وَلَا اخْتِافًا وَلَا غُلَا وَلَا زَخَا وَلَا زَوْرًا
که در او حسد است و پیوسته و کینه در او نیست و حق و کینه در او نیست و زخم و زخم در او نیست
وَلَا طَلَبًا تَارًا وَلَا مُتَّصِرًا لِنَفْسِهِ وَلَا مُتَّصِرًا مِنْ غَيْبِهِ وَلَا مُتَّبَعًا
در طلب کننده و نه طلب کننده نفس خود را و نه طلب کننده از چشم او در جست و جوئی کننده
عَوْرَةً رَجُلٍ يُسَلِّمُ وَلَا غَائِبًا لِأَحَدٍ مِنْ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلَا يَتَكَبَّرُ فِي شَيْءٍ
عیب مرد سلام از او در زبیر او نه کسی را از امت محمد ص و اعلام کند در شستن

تسليمون من خلفه من نقل امامته خفيف الصلاة تخفيف الصلاة
ادب سلام دادن کسی پس اوست کسی که بر روی او امانت او را
فِي تَمَامٍ يُصَلِّي بِصَلَاةِ أَضْعَفِهِمْ قَدَرِي مِنْ نَفْسِهِ أَنَّهُ لَوْ نَامَ وَأَنَّهُ مَسَلٌ
و تمام آن که ایستاده نماز بخورد با نماز ضعیف تر یکی از خود پس چندان نماز را که با این ابناء است و چندان
بِإِمَامَتِهِمْ وَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَا لَهُ عَنِ الْفِرَاقِ نَفْسِهِ وَعَنْهُمْ وَ
با امانت ایشان را خدا میسر سوال میکند از ما از اوست و فریضه از ذات خود و از معتقدان او را
لَهُ يُقَدِّمُهُ بِالرُّعْيَى خَطْبَتَهُ نَادِرٌ عَلَى مَا سَلَفَ مِنْ تَفْرِيطِهِ وَقَدِيمٌ ثَابِتٌ
او کسی پیش میدان خود است که بنده بر کلمات خود مدبست کند و بر سر هر کس که گذشت از تفریط و گناه آن
وَمَا أَنْقَضَى مِنْ أَوْقَاتِهِ لَا يَتَكَبَّرُ عَلَى مَنْ خَلْفَهُ وَلَا يَتَخَبَّرُ عَلَى مَنْ هُوَ دُونَهُ
و آنچه سخته شده از اوقات خود بزرگ نپندارد و در برابر کسی که اوست و میگوید اند خود را بر کسی که از او است
وَلَا يَتَعَصَّبُ حِمَّةَ نَفْسِهِ إِذَا قِيلَ مَا فِيهِ وَمَا هُوَ عِنْدَهُ بَرِيٌّ وَلَا هَوَى
و تعصب نکند از جهت تنگ نفس خود و از تنگ گفته شود تکریم در وقت از صفات و کبر و جز بزرگان و اولاد
يُحِبُّ حَمَلَتَهُمْ وَلَا يَكْبُرُهُمْ قَدِيمٌ فَتَكُونُ الْجَمَاعَةُ عِنْدَهُ فِي الْحَالِ سَوَاءٌ لَمْ
دوست ندارد تا این قوم خود را بزرگ کرده اند از کلمه این باشند نزد او و هر دو حال برابر
يُحْرَبُ عَلَيْهِ كِدْبَةُ طَيْبِ الطَّعَامِ نَظِيفِ النَّبَاسِ مُوَاضِعًا فِي لَيْسَةِ
از سوره نوره باشد بر او در حق او پاک باشد لباس او فروتن باشد در لباس خود
فِي جَلْسَةِ غَيْرِ حُدُودٍ فِي الْإِسْلَامِ وَلَا ذَرَأِيَّةٍ فِي الْإِنَّمَاءِ وَلَا غَنَائِرَ أَعْيُنٍ
در جلس خود حدزده نباشد در اسلام و ذرعه او ننگمان بر باشد در طاعت و نه غناز باشد بر اوست
عِنْدَ السُّلْطَانِ وَلَا شَاءَ اسْرَارَ النَّاسِ لِي لَا يَفْشِيهِ وَلَا يَبْلُغُ إِلَى شَرِّ النَّاسِ
در نزد پادشاه و نه افشا کننده اسرار مردم را و نه سمی کننده به سوی مردم
لَا زِيَّ فِي حَقِّهِ وَلَا خَائِنًا فِي وِدْعَتِهِ وَتَجَارِبَتِهِ وَعَارِيَتِهِ وَلَا يُقَدِّمُ
نه خداوند در حق او باشد در حق او در دنیا است کند و باشد در معاملات او و تجارت او و عاریت او و عاریت او
وَهُوَ خَيْرُ الطَّعْمِ وَلَا يُقَدِّمُ وَهُوَ شَرُّ الْإِمَامَةِ وَلَا يُقَدِّمُ وَهُوَ يَجْلِسُ
و قال لکن باک خوار و ناگسب است و مقدم نشود و مالک از خود اورد امانت را و مقدم نشود و مالک او را
أَنَّ فِيهِ حَسَدًا وَلَا يَتَّبَعُ وَلَا حَقْدًا وَلَا اخْتِافًا وَلَا غُلَا وَلَا زَخَا وَلَا زَوْرًا
که در او حسد است و پیوسته و کینه در او نیست و حق و کینه در او نیست و زخم و زخم در او نیست
وَلَا طَلَبًا تَارًا وَلَا مُتَّصِرًا لِنَفْسِهِ وَلَا مُتَّصِرًا مِنْ غَيْبِهِ وَلَا مُتَّبَعًا
در طلب کننده و نه طلب کننده نفس خود را و نه طلب کننده از چشم او در جست و جوئی کننده
عَوْرَةً رَجُلٍ يُسَلِّمُ وَلَا غَائِبًا لِأَحَدٍ مِنْ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلَا يَتَكَبَّرُ فِي شَيْءٍ
عیب مرد سلام از او در زبیر او نه کسی را از امت محمد ص و اعلام کند در شستن

والتسليم

وَلَا يَتَّبِعُ فِيهَا وَلَا يَقُونَهَا بَلْ يُعِينُ أَهْلَ الْحَقِّ عَلَى أَهْلِ الْبَاطِلِ وَيُؤَيِّدُ
وَسَيُؤَيِّدُ فِيهَا وَأَنْ يَتَّقُوا نَذِيرًا أَوْ رَافِعًا لِيُؤَيِّدُوا بِرَأْيِهِمْ عَلَى أَهْلِ الْحَقِّ
لِأَنَّهَا وَقِيلَ يَقُولُ الْحَقُّ وَلَا تَكُنْ مِمَّنْ آخَذَهُ فِي اللَّهِ لَوْمَةً كَثِيرَةً
زبان خود دل خود گوید حق را و اگر چه باشد محرم بود و او را بر او عذر است عذر است
وَلَا يَجِبُ مَدْحُ النَّاسِ لَهُ وَلَا يَكْرَهُ ذَمُّهُمْ وَلَا يَحْضُرُ نَفْسُهُ لِبَشِيئَةٍ مِنَ النَّاسِ
دوست باشد مردم را و او را مکروه باشد بدگویی کردن ایشان او را ذم فاعل گویند بشر خود را و او را
بَلْ يُغْنِيهِمُ الدُّعَاءُ لَهُ وَكَلِمَةُ وَقْتُ مَا يَدْعُو عَقِبَ الصَّلَاةِ مِنْهُمْ فَإِنَّهُ
بلکه عام آنگاه را برای خود بر آید ایشان وقت مکروه است و ما میگویند پس از نماز پس اگر سزاوارند
نَفْسُهُ بِإِذْنِكَ كَانَ خَسَانَةً مِنْهُ لَهُمْ وَلَا يُؤَيِّدُ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَلَا
غیر خود را این باشد خفایت کننده از او را ایشان را اعتبار کند بعضی ایشان را بر بعضی
أُولُو الْعِلْمِ كَمَا قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِيُنَبِّئُنِي أُولُو الْأَحْلَامِ وَالنَّبِيُّ وَكَذَلِكَ
صاحبان علم را چنانچه خود میگوید ۴ آینه سقراط است بین اهل دانش و صاحبان علم در همین
الَّذِينَ يَلُومُهُمْ وَذَاءَ ظَهْرِهِمْ وَلَا يَقْرِبُ الْغَنِيِّ وَيُزِيهِ بِالْفَقِيرِ وَلَا يَنْتَفِعُ
کیسکه سقراط باشد ایشان پس پشت او و مقرب شود تو سگ و سخت کند بفقیر و سزاوار است
لَهُ أَنْ يَتَّقَدَّمَ بِقَوْمٍ وَفِيهِمْ مِنْ يَكْفُرُ بِإِمَانَتِهِ فَإِنْ كَانَ فِيهِمْ مَنْ يَكْفُرُ
او را که مقدم شود بر او در ایشان کسی است بکفره بگذارند امامت او را پس اگر باشد در ایشان
وَمَنْ لَا يَكْفُرُهُ نَظَرَ فَإِنْ كَانَ الْأَكْثَرُ يُكْفِرُهُ نَظَرَ اعْتَرَاكَ الْحُرَابُ وَلَا
و کسی مکروه نداید او را به سبب دیگر باشد زبانه کسی که مکروه میبارد از او سزاوار است که عذر است
يَقْرَبُهُ هَذَا إِذَا كَانَتْ كِرَاهَتُهُمْ لَهُ يَعْلَمُ وَحَقٌّ وَلَا تَكُنْ مِمَّنْ يَهْتَبِطُ بِالْبَاطِلِ وَ
تزوین شود او را این از وقت است که باشد کربت ایشان بر او را علم حق و اگر باشد جهل و باطل
دَعْوَانَهُ نَفْسٌ وَعُصْبَةٌ لِمَنْ هَبِ أَوْ هَوَىٰ لِمَنْ يَلْقَىٰ لِي كِرَاهَتُهُمْ وَلَا
دعوت نفس با عصب مذموم با هوس نفس الهیات کند بسوی کربت ایشان و
يَتْرِكُ الصَّلَاةَ مِنْهُ لَأَنَّ تَخَافُ الْفِتْنَةَ فِي الْقَوْمِ لِأَجْلِهَا فَتَسْتَفِي
ترک کند نماز را و ایشان اگر بگویند ترسد از فتنه در قوم بسبب خود پس این حکم است
وَيَعْتَرِضُ الْحُرَابُ لِنَظَرِكَ حَتَّىٰ يَضْطَلُّوا وَيَرْضُوا وَلَا يَبْتَغِي لَهُ أَنْ يَكُونَ
و عالی کند حراب را از جهت کند تا آنکه ضلوع کنند در افتد شود و سزاوار است که بر او را که
مِمَّا رِيًّا وَلَا حِلًّا قَا وَلَا لِقَانًا وَلَا يَدْخُلُ مَدَاخِلَ السُّورِ وَاللَّيْمُ وَلَا
مخبر کند و در چهار سو کند کننده و از جهت کند و نه اهل در خانه است بر سر و جهت او را
بِالْفِتْنَةِ وَلَا يَخَالُطُ مِنَ النَّاسِ إِلَّا الصَّالِحِينَ وَلَا يَبْتَغِي لَهُ أَنْ يَكُونَ إِمَامًا
الفتن کند و نه مخالط کند از مردم مگر بپیکو کاران و سزاوار است او را که باشد امام

لا

الانذار

و

و حفر

و اشتر

۱۲

۸۶۴

ع

الفتن

و

و

و

مستند

مستند

الصَّفُوفِ مِنْ تَمَامِ الصَّلَاةِ وَجَاءَ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ أَنَّهُ كَانَ إِذَا
 قَامَ مَقَامَ الْأَمَامِ لَا يَكْتُمُ حَتَّى يَأْتِيَهُ رَجُلٌ قَدْ رَكَّلَهُ بِأَقَامَةِ الصَّفُوفِ
 وَيَخْتَارُ لَهُمْ قَدْ اسْتَوُوا أَيْ كَثُرَ مَجْتَمِعُهُمْ وَكَانَ لَكَ كَانَ يَفْعَلُ عُمَرُ بْنُ
 عَبْدِ الْعَزِيزِ وَرَفِئَةُ بْنُ أَبِي الْوَيْثَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ بَعْضَ الْعُلَمَاءِ
 يَفْعَلُ ذَلِكَ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَبْلَ أَنْ يَدْخُلَ الصَّلَاةَ
 لِأَنَّ بِلَا لَمْ يُؤْذَنَ لِأَحَدٍ عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَّا يَوْمًا وَاحِدًا عِنْدَ
 مِنَ الثَّامِ فِي زَمَنِ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَسُئِلَ الْجَمْعُ بِهَذَا شَوْقًا إِلَى
 رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَهْدُهُ فَلَمَّا بَلَغَ بِلَا لَمْ يَفْعَلْ ذَلِكَ إِسْتِثْنَاءً
 لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَشَوْقًا إِلَيْهِ وَاسْتِدْرَاجًا لِكُلِّ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مِنَ
 الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ حَتَّى حَرَجَتْ الْعَوَائِقُ مِنْ خَدِّهِمْ شَوْقًا إِلَى النَّبِيِّ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَبَدَأَ بِذَلِكَ أَنْ يَضْرِبَهُ لِعَرِيقِ النَّاسِ كَانَتْ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ
 اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَبَدَأَ بِذَلِكَ أَنْ يَدْخُلَ طَائِفُ الْقَبِيلَةِ فَيَمْتَنِعُ مِنْ قِيَامِهِ
 رَفِئَةُ بْنُ أَبِي الْوَيْثَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ بَعْضَ الْعُلَمَاءِ يَفْعَلُ ذَلِكَ إِسْتِثْنَاءً
 لِأَنَّ بِلَا لَمْ يُؤْذَنَ لِأَحَدٍ عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَّا يَوْمًا وَاحِدًا عِنْدَ

۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

يَسْتَجِيبُ قِيَامَهُ فِيهِ وَلَا يَقِفُ مَقَامًا أَعْلَى مِنْ مَقَامِ الْمَأْمُومِينَ
سجده است قیام او در آن طاق و نه ایستد مقام بلندتر از مقام سجدت بماند
 فَإِنْ فَعَلَ ذَلِكَ قَبْلَ تَبَلُّغِ صَلَاتِهِ عَلَى وَجْهَيْهِ وَيَبْغِي لَهُ إِذَا اسْتَمَّ مِنْ
پس اگر کرد این کار را گویند باطل شود نماز او برود و در سجده است او را که برگاه سلام در
 صَلَاتِهِ لَمْ يَلْبَسْ فِي مَخْرَابِهِ وَلَيْتَنَّهُ لِي بِكَارِهِ قَلْبًا تَنْقَلِبُ
از نماز خود درنگ کند هر خواب خود باید که بالبدن گوشت کرد بوسی جهت پس باید در نماز او
 نَاحِيَةً مِنَ الْمَخْرَابِ لِمَا رَوَى الْغُبَيْرَةُ بْنُ شُعْبَةَ قَالَ لَمَّا لَبَسَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
در کعبه از خواب از جهت بزمی که روایت کرد غبیره بن شعبه گفت که عزم
 قَالَا لَا يَنْطَوِعُ الْإِمَامُ فِي مَقَامِهِ الَّذِي يَصَلِّي فِيهِ بِالنَّاسِ الْمَكْتُوبَةِ
فرمود لعل نگذارد امام در مقام خود که میگردد در آن مقام با مردم نماز میزند
 وَمَا الْمَأْمُومُ بِمَخْرَابِهِ لَهُ ذَلِكَ وَهُوَ خَيْرٌ لِمَنْ شَاءَ صَدَّقَ فِي مَوْضِعِهِ إِذَا
و اما معنی بس جا نیست او را این و او مختار است اگر خواهد کرد در موضعی که
 يَتَكَبَّرُ قَلِيلًا وَيَبْغِي أَنْ يَكُونَ لَهُ سَكْتَانٌ سَكَنَتْ عِنْدَهُ الصَّلَاةُ
پس شود کند و سزاوار است که باشد امام را دو سکوت طویل سکوت وقت شروع نماز
 وَسَكَنَتْ لِأَذْوَعٍ مِنَ الْقِرَاءَةِ قَبْلَ أَنْ تَزْكَرَ حَتَّى يَنْفَسَ وَيَسْكُنَ وَهِيَ
سکوت وقت فراغت از قرائت پیش از بگوید که کند تا آنکه نفس بخورد و آرام گیرد و سکوت
 قَرَأْتَهُ وَلَا يَصِلُ فَرَأَيْتَهُ يَتَكَبَّرُ الرَّكُوعَ كَأَنَّ ذَلِكَ مَرُوعٌ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
قرائت او متصل کند قرائت خود را بیک رکوع ۶ زید اگر این روایت از شیخ م
 فِي حَدِيثِ سَمُرَةَ بْنِ جَنْدَبٍ وَيَبْغِي لِأَصْحَابِ الشَّرِّ أَنْ يَذْنُو مِنْهَا وَأَنَّ
در حدیث سمرة بن جندب است و سزاوار است برگاه بگذارد جوی ستمه انگیزند و دیگرند و دیگرند از آن
 يَدْعُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا فَوْجَةٌ بَعِيدَةٌ لِكَلَامِ بَيْنَهُمَا كَلِمَةٌ أَسْوَدٌ بَيْنَهُمَا
گفاری میان خود و میان ستمه که دراز تا آنکه کند و میان ایشان سخن سیاه
 جَمَادٍ أَوْ مَرَّةٍ فَإِنَّ صَلَاتَهُ تَنْقَطِعُ بِذَلِكَ عِنْدَهُ مَا مِنْهُ إِلَّا مَرَّةٌ وَهِيَ
سجده باران که نماز او منقطع میشود این نزدیک امام با احمد است ۱۵۱۵ امام
 فِي الْمَرَاةِ وَالْمَخْرَابِ وَانَّهُ آخِرُ مَا يَأْتِي النَّبِيَّ إِذَا كَرِهَ يَسْجُدَ
در زن و سجده روایت کرد که با سجده است با نماز سزاوار است او را که برگاه رکوع
 ثَلَاثَ سَجَدَاتٍ عَلَى مَا ذَكَرْنَا لَا يَسْرَعُ فِيهَا وَلَا يَسَادِرُ وَلَيْكِنْ يَتَمَامُ
سه بار سجده کرد بر آنچه یاد کردیم ما و سرعت کند در آن و بشد سجده میکند و لیکن بیار تمام
 مِنْ كَلَامِهِ وَيَسْتَأْتِدُ وَيَمْتَكِنُ لِأَنَّهُ إِذَا أَسْرَعَ بِالتَّسْبِيحِ لَمْ يَذْكُرْ مِنْ
از کلام خود را بجا آورد و آرام و قرار ببرد و برگاه چنانچه کند شیخ میفرسند و گاهی که

سلام
 سجده با تمام
 سجدت
 آتش و
 بقیعتین
 افزونگی
 دستور نماز
 آتش
 ۱۲
 ۱۶۶
 ۲
 سجده
 سجده
 سجده
 سجده

نورا

وَتَسْمَعُهُمْ عَنِ السَّابِقَةِ فِي التَّكْوِينِ وَالسُّجُودِ وَيُحْسِنُ إِذْ بَدَأَهُمْ إِذْ هُوَ رَاكِعٌ
 وَهُوَ رَاكِعٌ فِيهَا إِذَا سَأَلْتَهُ بِشَيْءٍ مِنْ دِينِهِ أَوْ دُنَى ذَلِكَ لَمْ يَسْمَعْهُ إِذْ هُوَ رَاكِعٌ
 لَمْ يَسْمَعْهُ مِنْهُمْ وَتَيَمُّمُ صَلَاتِهِ وَتَحْكُمُهَا وَيَحْتَمِلُ مَا حَتَّى يَكُونَ
 الرَّكْعَةُ بِسُؤَالِ سَبِّ فَرَاغَ إِذَا سَأَلْتَهُ وَتَحْكُمُهَا كَمَا تَحْكُمُهَا إِذَا سَأَلْتَهُ
 لَهُ مِثْلَ الْجَزْمِ مَنْ يَصِلُ تَحْلُفَهُ وَلَا عَلَيْهِ مِثْلُ أَوْ رَأَيْتُمْ إِذَا سَأَلْتَهُ وَقَصَرَ
 أَوْ رَأَيْتُمْ أَيْ كَسَرَ كَرَامَةَ يَسْ أَوْ دَارَكَ بَابَهُ مِثْلُ كُنْ أَنْ تَسْأَلْتَهُ بِرَأْيِهِ كَمَا كُنْ كَمَا كُنْ
فصل في وجوب علي المأموم أن يتبوء الأئمة ويقف على آياتها
 وَكَانَ يَقِفُ قَدَامَهُ وَلَا عَلَى سِوَاهِ فَإِنْ كَانُوا جَمَاعَةً فَالسُّنَّةُ أَنْ يَقِفُوا خَلْفَهُ
 فَإِنْ كَثُرَ عَنْ يَمِينِهِ وَجَاءَ الشُّرَافَاءُ يَكْتُمُونَ مَعَهُ وَيَحْضُرُونَ مَعَهُ صَفًّا لَمْ يَكُنْ
 وَرَأَى الْأَمَامَ فَإِنْ كَثُرَ الثَّقَانِي أَخْرَجَهَا الْأَمَامَ بِيَدِهِ وَلَا يَقْدَمُ لَهُ مِنْ مَتَابِعِهِمْ
 إِلَّا أَنْ يَكُونَ وَرَأَى صَفِيْقًا وَإِذَا حَضَرَ الْجَمَاعَةَ فَوَجَدَ فِي الصَّفِّ فَرَجًا فَدَخَلَ
 فِيهَا فَإِنْ لَمْ يَجِدْ وَقَفَ عَنْ يَمِينِ الْأَمَامِ وَلَا يَجُزِبُ رَجُلًا يَقُومُ مَعَهُ
 صَفًّا لِأَنَّهُ يُؤَدِّي إِلَى الْمَرْحَلَةِ وَالْفِتْنَةِ وَالْبَغْضَاءِ وَالْعَدَاوَةِ وَلَا تَرْتَبُ
 ذَلِكَ إِلَى بَطْلَانِ الصَّلَاةِ الْحَدِّ وَسَبَابِهِ بِأَنَّهُ يَصْنُفُ قَدَامَكَ ذَلِكَ يَطْلُ
 الصَّلَاةَ عِنْدَنَا وَلَكِنْ يَجْهَدُ فَيَحْضُرُ كَتِفِهِ فِي الصَّفِّ فَكَثُرَ وَيُحْرَمُ
 بِالصَّلَاةِ لَمْ يَجُزِ مَعَهُ وَحَدِّثَهُمْ إِلَى وَرَاءِ الصَّفِّ إِذَا دَخَلَ الْمَسْجِدَ وَالْأَمَامَ
 فِي التَّكْوِينِ كَثُرَ بَيْنَ تَيْنِ أَحَدُهُمَا لِأَخْرَاجِ الْأُخْرَى لِلتَّكْوِينِ فَإِنْ
 كَثُرَ وَجَدَ وَتَوَاهَا جَاوِزًا دَخَلَ وَالْأَمَامُ فِي الشَّهَادَةِ الْأَخْرَى
 كَثُرَ وَجَدَ وَتَوَاهَا جَاوِزًا دَخَلَ وَالْأَمَامُ فِي الشَّهَادَةِ الْأَخْرَى

الائمة
 الاقصد
 ۱۲
 ۵
 بابي
 آشور
 دفتره
 وکشته
 ۸۶۸
 ۳
 پنج
 پنج
 واری
 پنج
 پنج
 پنج

در این باب
 در این باب

در این باب
 در این باب

وَبِهَا حَتَّى تَهْتَمِينَ مَفَاصِلَهُ وَيَسْتَرْخِي لَهَا كَبْرًا وَيَسْتَوِي قَاعًا
رومی او تا آنکه آرام گیرد و مفاصل او دست خود را بر زمین بگذارد و بر او برسد
 عَلَى مَقْعَدٍ وَيَقْبِرُ صَلَاتَهُ فَوَصَفَتْ صَلَاتَهُ هَلْكَاً أَرَبَةً وَكَعَابَةً
بر مقعد خود در است که در صلوات خود را بر این وصف کرده نماز را اینچنین چهار رکعت
 حَتَّى تَقَالَ لَا تَسْتَرْصِلَا أَحَدًا حَتَّى يَفْعَلَ لَكَ نَقْدًا أَمْرًا
تا آنکه نماند پس فرمود تمام نمیشود تا آنکه یکی از شما تا آنکه بگوید پس ششین امر کرد
 الَّتِي صَلَّى بِهَا تَمَامَ الصَّلَاةِ وَالزُّكُوفِ وَالسُّجُودِ وَأَخْبَرَنَا الصَّلَاةُ
تمام کردن نماز در کوفه و سجود و خبر داد که نماز
 تَقْبَلُ إِلَّا هَلْكَاً أَوْ مَا وَسَعَهُ صَلَّى عَلَيْهِ السُّكُوتُ حِينَ رَأَى الرَّجُلَ يَصَلِّي
قبول کرد و نمیشود که اینچنین و بعد نماز را سکوت و تکیه دید مردی را که نماز میکرد
 صَلَاةً نَاقِصَةً فَلَوْ جَارَتْ أَخْبَرُ الْبَيَانِ عَنْ وَقْتِ الْحَاجَةِ وَتَذَكُّرِ الْإِنكَارِ
نماز ناقص پس اگر جاری بودی تا خبر بیان از وقت حاجت و تذکر کردن انکار
 عَلَى الْجَاهِلِ وَتَعَلَّمَ السُّكُوتَ الَّتِي صَلَّى عَلَيْهَا وَوَكَّلَ ذَلِكَ إِلَى مَا قَدَّمْتُمْ مِنْ
بر جاهل و تعلیم سکوت نمیکرد و م. م. می سپرد و آنرا بگوید چه کسی که پیشتر نماز
 قَبْلِ الصَّلَاةِ رِضًا وَبِحَاوِزِهَا فَلَمَّا بَاغَى فِي ذَلِكَ الْإِنكَارَ عِنْدَ الْعِلْمِ
پس می بر رخ و در سکوت از آن مرد پس بر گاه مشاهده کرد درین انکار بر او آموختن
 لَهُ دَلَّ عَلَى رِجْوَابِ ذَلِكَ وَتَبَيَّنَ صَلَاتُهُ مِنْ حَضْرَةِ مَنْ الصَّلَاةِ
او را دلالت کرد بر وجوب بودن آن انکار و تعلیم بر آنکسیدن م. م. کسی را حاضر بود از صحابه
 أَنْ يَفْعَلُوا ذَلِكَ إِذَا رَأَوْا مَنْ يَفْعَلُ فِي صَلَاتِهِ مِثْلَ مَا فَعَلَ ذَلِكَ الرَّجُلُ
و بکنند چنین و چنین کنید کسی را که میکند در نماز خود مانند آنچه کرد این مرد
 وَيَعْلَمُوا أَصْحَابَهُمْ وَأَصْحَابَهُمْ لِأَصْحَابِهِمْ كَيْفِيَّةَ أَحْكَامِ الشَّرْعِ إِلَى
و بیاوردند اصحاب ایشان را اصحاب خود را کیفیت احکام شرع تا
 أَنْ يَقُومَ السَّاعَةَ فَصَلُّ وَيَجِبُ عَلَى الْمُؤَدَّنِ أَنْ يَصَلِّيَ مِنْ لِسَانِهِ
تا ایستادن قیامت و واجبست بر مؤذن که بگوید از زبان خود
 مَا لَا يَلْعَنُ فِي الشَّهَادَتَيْنِ وَيَكُونُ عَارِفًا بِالْأَوْقَاتِ وَكَانَ لَا يُؤَدِّنُ
آنچه را که لعن کرد در شهادتین و با عهد داشته اوقات و اینکه او را بگوید
 إِلَّا بَعْدَ دُخُولِ الْوَقْتِ إِلَّا فِي الْبُحْرِ عَاطِئَةً وَيُجَدِّدُ بِأَذَانِهِ وَجْهَهُ
مگر بعد دخول وقت مگر در بحر حضرت م. م. خواهد باذان خود وقت
 إِلَّا بِرَأْسِهِ وَلَا يَأْخُذُ عَلَى إِذَانِهِ بِجَنَاحٍ وَيَسْتَقْبِلُ الْقِبْلَةَ بِوَجْهِهِ
مگر با سر و نمیزد بر او باذن خود جز با را و بر سر آورد پیشه بر او سر خود

عنه

بالمسك

بنت و آخره

بشعرين

در وقت

و مسك

و بافتن

168

در وقت

و

و

و

وَهَاتِي مَا سَأَلْتَهُمْ مِنْ قَبْلِ مَا افْتَرَضَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْكَ إِنَّكَ لَا تَذَرُ
 هَذَا قَبْلَكَ مِنْكَ صَلَاةٌ أَوْ حَسَنَةٌ قَطُّ أَمْ لَا وَهَلْ خَفَرْتَ لَكَ مِثْلَهُ
 وَأَمَّا الْيَقِينُ مِنْ خَيْرِ صَادِقٍ أَمِينٍ إِنَّكَ وَإِنَّ النَّارَ فَعَالَ حَلَّ وَحَلَاوِ
 الْبُكَاءِ وَطَوْلِ الْحَزْنِ مِنْكَ حَتَّى يَقْبَلَ اللَّهُ مِنْكَ ثُمَّ مَعَ ذَلِكَ لَا تَذَرُ
 لَعَلَّكَ لَا تَضْمُرُ إِذَا أَمْسَيْتَ وَلَا تَمْسِي إِذَا أَصْبَحْتَ مِمَّنْ بَشَرًا بِالْجَنَّةِ
 أَمْ مِمَّنْ بَشَرًا بِالنَّارِ فَحَقَّقْ أَنْ لَا تَقْرَبَ بِأَهْلٍ وَلَا وَلِيًّا وَلَا مَالًا وَلَا نَجْوَى
 كُلَّ الْعَجَبِ مِنْ طَوْلِ غَفْلَتِكَ وَطَوْلِ نَهْوِكَ عَنْ هَذَا الْأَمْرِ الْعَظِيمِ وَأَنْتَ
 تَسْأَلُ سَوْقًا حَتَّى تَنَالَ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَكَيْلَةً وَفِي كُلِّ سَاعَةٍ وَطَرَفَةَ عَيْنٍ
 فَتَوَقَّرَ أَحْلَاكَ وَلَا تَعْقِلَ عَنْ هَذَا الْخَطَرِ الْعَظِيمِ الَّذِي قَدْ أَطْلَاكَ
 وَأَمَّا مَا يَكُونُ عَلَيْكَ فَسَأَلَا فَإِنَّكَ قَدْ أَخْرَجْتَكَ مِنْ ذَلِكَ
 كُلِّهِ وَسَأَلْتَهُ فَا مَالِي جَنَّةٍ وَمَا لِي نَارٍ الَّتِي انْقَطَعَتْ
 الصِّفَاتُ وَتَقَصَّرَتِ الْعِبَادَاتُ وَالْحِكَايَاتُ عَنْ بُلُوغِ حَقِيقَةِ

لاف
 عیش باقی
 دندگانی
 دندگانی
 کسب و
 بالکس
 مامرد
 ۱۱۰
 ۸۸۰
 سبب
 باقی
 سبب
 سبب
 سبب

اینست که در نماز و در سایر آن از کلمات جزئی که فرض کرده است خراجتم بر تو که تو نمیدانی
 که در آن سخن از تو نماز یا بگویم یا نه و آیا امر زنده بر بند ترا بدست
 آورده یعنی سر ترا از جگر کشنده صادق این برستی و دارد شونده بر آتش پس فرمود علی
 میستدگی از شما که در آینده است در آتش و نیاورده است ترا یقین که از زنده از آن پس گویت مستحق
 کردی در از سه اندوه از تو تا آنکه قبول کند خدایش از تو بپسندید وجود این سبب است
 تا به چشم نمکین هرگاه شام کردی و در آن شب برگاه سپهر کردی پس بیشتر بپسندید
 با بیشتر بپسندید پس سر او از کرده شده که در سخن نسوی با اهل و نه به فرزند و مال و جسم
 پس امیدوار باش اهل را و غفلت کن از این امر بزرگ که تحقیق فرود آمده است
 با تمام تو حال که بدترین چیز است که باشد هرگز به این نماز از روی این که این پس بدستی تو
 به کارشده از آن و مال همه کشیده شده پس با نسوی بهشت و با نسوی دوزخ که منقطع شده
 صفت نامه او که گناه است عبادت و حکایت از رسیدن حقیقت

وَصَفِيهَا مَعْرِفَةٌ قَدْرُهَا وَأَنْوَاعُ عَذَابِهَا وَالْإِحْلَافَةُ بَعِيَاةُ
 صفت آن و معرفت اندازه او و انواع عذابها آن و ایجاب کردن بیعت
 خَيْرُهَا قَالَ الْعَبْدُ الصَّالِحُ عَجِبْتُ لِلنَّارِ كَيْفَ نَامَ هَارِبُهَا وَعَجِبْتُ
 خیر آن گفت بنده صالح عجبم از آتش و چون چگونه خواب کرد که ترزده او و خلقت او را
 لِلجَنَّةِ كَيْفَ نَامَ كَمَا لِيهَا قَوْلُ اللَّهِ لَأَنْ كُنْتُ خَارِجًا مِنْ الْمَهْرِ وَالْمَلِكِ
 بهشت چگونه خواب کرد طالب او پس بود که میخواست بر آید اگر بوده از بیرون از طلب او شد و اگر ترزده
 لَعْنَةُ هَلَكَتْ هَلَاكَ بَيْنَا وَعَظْمٌ شَقَاؤُكَ وَطَالَ حَزْنُكَ وَتَبَاؤُكَ
 لعنت شدی هلاک استگزارا و بزرگ شد بجزئی تو در از شد اندوم و بگریه تو
 عَذَابُكَ مَا يَسْتَحْتَابُكَ عَذَابٌ وَاوَدَّ شَدِيدٌ وَأَنْ لَيْسَ زَعَمْتُ أَنَّكَ هَارِبٌ كَمَا لَيْسَ
 عذاب ما چه استحقاق عذاب داده شده اند و اگر گمان داری که بدستی تو گریز ترزده و جوینده
 فَمَا تَعْرِفُ نَفْسُكَ الْإِمَانِي وَالْحَبِيبُ بِمَا أَنْتَ مُجَلِّبٌ بِهِ فِدْوَتِكَ الْجِدْوَالِ الْجَهَنَّمِ
 پس معترف گشته ترا از خود و خلقت آنچه که ترا هسته ایمان پس لازم گریه سخت و گریستن ا
 وَأَخَذُوا النَّفْسَ وَالشَّيْطَانَ فَإِنْ مَشَقُّهُمَا دَقِيقٌ وَعَاقِبَتُهَا شَدِيدَةٌ
 و بر سر از نفس و شیطان بدستی سوزان در آمانها با برکت و عاقبت افسان سخن است
 وَمَكَانُهَا جَنَّةٌ وَأَهْلُهَا الدُّنْيَا لَيْلًا نَأْخُذُكَ بِرَبِّتِهَا وَنَحْنُ نَأْخُذُكَ
 و مکان ایشان بهشت است و بر سر از دنیا تا بیک روز ترا بر بیت خود و فریب از بر سر ترا
 يَا أَبَاطِيلُهَا وَكَذِبُهَا وَخُسْرَتُهَا وَنُصْرَتُهَا وَقَدْ جَاءَ فِي الْحَدِيثِ
 ای باطلها و دروغها و خسرها و نصرتها و در حدیث
 عَنْ سَيِّدِ الْبَشَرِ أَنَّ الدُّنْيَا تَغْرُؤُكُمْ وَتَمُرُّ وَتَضُرُّ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فَلَا
 از سار آدمیان که دنیا فریب میدهد و میگذرد و ضرر میکند فرود عذاب عفو میکند پس
 تَعْرِفُكُمْ وَالْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَا تَعْرِفُكُمْ بِإِلَّهِ الْعَزِيزِ هُوَ الشَّيْطَانُ الْوَجِيمُ
 فریب ندید شما از دنیا و دنیا و فریب ندید شما از خداوند عزیز و استخوان بر جسم است
 اللَّهُ أَلَمْ يَأْتِ اللَّهُ آمِنًا بِالْهَلَاكِ وَالرَّيْبِ أَحْفَظُ الصَّلَاةَ وَمَا سِوَاهَا
 پس از خدا بر من زنها جز از صلوات است ایضا خلقت کن تا در و ما سوا می آید
 مِنَ الْأَوَامِرِ وَأَنْتَ عَنِ الْمَنَاهِجِ أَسْمَعُ وَذُرِّي الْأَنْفِ مَا ظَهَرَ مِنْهُ وَأَبْطَنُ
 از اوامر و باز جان از مناسبت و گوید که آنرا آنچه ظاهر است از او و آنچه پنهان شده است
 وَسَكْمُ الْأَنْفِ بِكَ جَمِيعَةُ الْمَقْدُورِ فِيكَ وَفِي عَيْدِكَ وَانْقِدَارُكَ بِكَ كَمَا
 و سگم از بینی برود کار خود و همه در راه امر حق تو و در حق حق تو و انقضاء کن بر خود کار خود تا
 فَمَا أَمْرُكَ وَنَهْيُكَ وَلَا تَقْرَبُ مِنْهُ بَأْسُكَ بِكَ مَا نَهَى عَنْهُ وَلَا
 در آنچه امر کرد ترا و نهی کرد و بگریز از آن کار کردن چیزی که امر کرد ترا از او

تامل کن
 در این
 بنویس
 از معانی
 باقی ماند
 سخن است
 ۸۸
 سخن باین
 بعد از تفسیر
 با استغفار
 این است
 بنویس
 با نظر هم
 تفسیر اللغات
 ۱۲

له
 است
 الاذان
 لجمعية
 وبيع
 عز
 واما
 ١٦٨
 وبيع
 واما
 ١٦٨
 وبيع
 واما

يَصَلِّيَ اَزْبَعًا طَرَفًا اِنْ شَاءَ وَخَدَهُ وَاِنْ شَاءَ بِجَمَاعَةٍ وَوَقْتُهَا قَبْلُ الزُّلْمِ
 كُنْزَاد و چهار رکعت ظهر از خواهد بجا که گذارد اگر طاهر بجاغت گذارد و وقت آن پیش از زوال
 فِي الْوَقْتِ الَّذِي يَقَامُ فِيهِ صَلَاةُ الْعِيدِ وَقَالَ بَعْضُ اصْحَابِنَا فِي السَّاعَةِ
 در وقت یکدیگر با کرده شود و زمان میسر و گفتی بعضی اصحاب تا در ساعت
 الْخَامِسَةِ وَمِنْ شَرْطِهَا تَعْقَابُهَا حَضْرَةُ اَرْبَعِينَ رَجُلًا مِنْ نَحْبِكُمْ وَعَلَيْكُمْ
 پنجم تا از شرطها اربعه است حاضر آمدن چهل کس از آن که شماست و بر شماست
 الْجَمْعَةُ وَفِي رِوَايَةٍ خَمْسِينَ وَفِي رِوَايَةٍ ثَلَاثَةَ وَاَلَيْسَ الْجَمْعُ بِالْقِرَاءَةِ فِيهَا
 نماز جمعه و در روایت چهارده کس و در روایت پنجاه کس و بدست است با در ایستادن نماز جمعه
 وَاَنْ يَكُونَ سُورَةُ الْجُمُعَةِ بَعْدَ الْفَاتِحَةِ فِي الْاَوَّلِ وَسُورَةُ الْمُنَافِقِينَ فِي
 و آنکه باشد سوره جمعه بعد فاتحه در اول رکعت و سوره المنافقین در
 الثَّلَاثَةِ وَهَلْ يَشْرَطُ اَذْنَ الْاِمَامِ عَلَى رِوَايَتَيْنِ وَمِنْ شَرْطِهَا الْخُطْبَانِ
 دوم و آنکه شرط است اذن امام در اقامت بعد از آنکه برود و او پیشتر است و در وقت و از شرطها
 وَاَلَيْسَ هَاسِتَةً قَبْلِهَا وَاَمَّا بَعْدُهَا فَاَقْلَمُهَا رَكْعَتَانِ وَالْاَثَرُ هَاسِتٌ
 در وقت او است و پیش از او و اما بعد از او پس کمتر از دو رکعت است و اگر آن شش
 رَكْعَاتٍ مَرْكُوبِي فِي ذَلِكَ فِي حَدِيثٍ بَعْضُ اصْحَابِنَا رَضِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
 رکعت است مرکوب است در این باب در حدیث بعضی صحابه را رضى است از نبی ص
 وَقَدْ قَالَ بَعْضُ الْعُلَمَاءِ بِاللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ لَيْسَ بِاَنْ يَصَلِّيَ قَبْلَ صَلَاةِ
 و بعضی گفته اند بعضی علماء
 الْجَمْعَةِ اَثْنَتَيْ عَشْرَةَ رَكْعَةً وَبَعْدُهَا سِتُّ رَكْعَاتٍ وَيُحْتَبَبُ الْبَيْعُ وَ
 جمعه ده از دو رکعت و پس از آن شش رکعت و اجتناب کند از بیع و
 الشَّرَاءُ بَعْدَ اَذَانِ عِنْدِ الْمَنْبَرِ لِقَوْلِهِ تَعَالَى اِذَا نُوذِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ
 شتر بعد از اذان نزد منبر از جهت قول خداوند اذ انذرتهم لعلهم يذكروا الله و ما خلقهم
 يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا اِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ وَهَذَا هُوَ الْاَذَانُ الَّذِي
 روز جمعه پس گویید بویستی ذکر خداست و بگذارد بیع را و این آن اذان است
 كَانَ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَهُوَ وَاجِبٌ عِنْدَنَا وَغَيْرِنَا فَرَضَ عَلَيْهِ
 که بود بر عهد رسول الله ص و آن واجب است نزد ما و غیر ما
 الْكِفَايَةُ وَذُوِي عُنُقِهِ اَنَّهُ سَنَةٌ وَاَمَّا اَذَانُ الْمَنَارَةِ اَمْرٌ بِهٖ عُثْمَانُ بْنُ
 کفایت است و در روایت از او که گفت است و اما اذان مناره امر است بدان عثمان بن
 عَفَّانٍ رَضِيَ فِي زَمَانِهِ لِصَلَاةِ عَامَّةٍ وَهِيَ عَلَامَةُ الْغَائِبِينَ عَنِ الْاِمْتِصَالِ
 عثمان رضى در زمان خود از جهت صلوات عامه و آن صلوات خبر کردن غایبان است از صلوات

در وقت نماز

وَالرَّغِي تَكْلَابُطِلُ الْبَيْعَ وَالْأَسْرَاءَ وَيَسْتَبِيحُ أَنْ يَصَلِّيَ إِذَا دَخَلَ الْبَيْتَ
 وَجَاءَهُ بِسِوَاكَ الْبَيْتِ وَنَزَلَ فِيهِ وَكَرَّمَا وَتَسْبِيحَاتُ الْبَيْتِ كَمَا فِي رِوَايَاتِهِ
 وَكَانَ فِي الْوَقْتِ سَعَةً الرَّبِّعَ وَالْعَاشِرَةَ مِنْ رَجَبٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ
 وَبِشْرُورٍ فِي مَرَاتِحِ جَمَاعَةٍ كَرَّمَ اللَّهُ رُوحَهُ
 مَرَّةً فِي كُلِّ قَلْعَةٍ ثَمْسِينَ مَرَّةً فَإِنَّهُ رُوِيَ مِنَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ
 مَرَّ بِرَبِّكَ مَرَّةً بِرَبِّكَ أَنْ يَرُدَّكَ اللَّهُ إِلَى رَجَبٍ مَرَّةً
 فَكُلَّ ذَلِكَ لَمْ يَمُتْ حَتَّى يَرَى مَقْعَدَهُ مِنَ الْجَنَّةِ أَوْ يَرَى لَهُ رِقَابَهُ إِنَّ طَيْرَ
 كَرَّمَ اللَّهُ رُوحَهُ إِذَا مَرَّ بِرَبِّكَ مَرَّةً بِرَبِّكَ أَنْ يَرُدَّكَ اللَّهُ إِلَى رَجَبٍ مَرَّةً
 وَكَذَا دَخَلَ الْجَمَاعَةَ فَلَا يَجْلِسُ حَتَّى يَهْتِمَ بِرَكْعَتَيْنِ قَبْلَ أَنْ يَجْلِسَ قَدْ ذَكَرْنَا
 فِي كِتَابِنَا أَنَّ رَجُلًا مَرَّ بِرَبِّكَ مَرَّةً بِرَبِّكَ أَنْ يَرُدَّكَ اللَّهُ إِلَى رَجَبٍ مَرَّةً
 فَضَاءَ كُلِّ مَجْمَعَةٍ وَصِفَةُ الْخَرْقَةِ إِلَى الْجَمَاعَةِ وَجَمِيعَ مَا يَتَعَلَّقُ بِذَلِكَ فَهِيَ
 فَضَائِلُ مَجْمَعَةٍ وَصِفَةُ بَرَادِيْنِ مَجْمَعَةٍ وَجَمِيعَ مَا يَتَعَلَّقُ بِذَلِكَ فَهِيَ
 تَقْدِمُ فَصْلًا وَأَمَّا صَلَاةُ الْعَبْدِ نَفْرَضُ عَلَى الْكَمَا تَقْرَأُ إِذَا قَامَ
 بِهَا جَمَاعَةٌ مِنْ أَهْلِ مَوْضِعٍ سَقَطَتْ عَنْ الْبَاقِينَ فَإِنْ تَقَعَتْ عَلَى الْبَيْتِ
 قَامَ بِهَا الْأَمَامُ حَتَّى يَتَوَكَّلَ وَأَوَّلُ رَقْعَتِهَا إِذَا نَقَعَتْ الشَّمْسُ وَأَخْرَجَتْ إِذَا
 جَلَسَتْ بِأَخَانِ الْأَمَامِ تَأْكُرُ تَمْتَعُ وَأَوَّلُ رَقْعَةٍ أَنْ يَرَكَّعَ لِيُرِيدَ الْبَيْتَ وَأَخْرَجَتْ
 وَالشَّيْءُ وَيَسْتَبِيحُ قَدِيمًا فِي عِنْدِ الْأَخِي لِجَمَلِ الْأَخِيَّةِ وَتَأْخِيرُهَا
 فِي رَجَبٍ وَتَسْبِيحَاتُ فَتَقِيمُ أَنْ فَرَجِدَ الْأَخِيَّةَ وَتَقَامُ لِرَجَبٍ وَتَأْخِيرُهَا
 فِي هَذَا الْفَعْلِ لِعَدَمِ ذَلِكَ وَمِنْ شَرَطِهَا الْأَسْتِحْبَابُ وَالْعَدَّةُ وَالْإِذْنُ
 وَرَجَبٌ كُلُّهُ إِذْ جَمِعَتْ لِرَجَبٍ وَرَجَبٌ وَأَنْ شَرَطُهَا أَوَّلُ الْجَمَاعَةِ وَرَجَبٌ وَرَجَبٌ وَرَجَبٌ
 الْأَمَامُ كَالْجَمْعَةِ وَعَنْ أَمَامِنَا السُّنْدُ رَهْ بِعَائَةِ الْخَرِيِّ نَهْ لَا يَشْرُطُ الْجَمْعَةَ
 لِذَلِكَ وَهُوَ مِنْ هَيْبَةِ الْأَمَامِ الشَّرَافِيِّ وَتَسْبِيحَاتُ الْبَيْتِ وَالشَّيْءُ وَالْبَيْتِ
 الْقَائِمَةُ وَالنَّظْمُ كَمَا قُلْنَا فِي فَضَائِلِ الْجَمْعَةِ مِنْ قَبْلِ قَالُوا قُلْنَا
 تَقَامُ فِي الْخَيْرِ وَأَوَّلُ رَقْعَةٍ فِي الْجَمَاعَةِ لَا الْعَدَّةُ بِهَا بِأَسْرَعِ الْخَيْرِ
 الرَّادَةُ سُبُوْدُ مَجْمَعَةٍ وَكَرَّمَ اللَّهُ رُوحَهُ

۲
 ۸۸۹
 ۵
 ۱۲۱۲

اتمه اوزان اتمه

ع

سئل النبي

بما السنة

عنه

والأقرب

في حق

الرسول

النبوي

صلى الله

عليه

وسلم

بما

كان

يعمل

في

الرسالة

النبوية

فلا ولي أن يكون في غيره ما يشاء وأن يرفع في طريق السفر فقد ذكرنا

العادة في ذلك في فضائل العبد وينادي لها الصلاة جامعة وهي

وكانت في الأولة بعد دعاء الاستفتاح وقبل التعوذ سبع تكبيرات

وفي الثانية قبل القراءة خمس تكبيرات يرفع يديه مع كل تكبيرة و

يقول الله أكبر كبيرا والحمد لله كثيرا وسبحان الله بكرة وأصيلا و

صلى الله على سيدنا محمد النبي وآله وسلم تسليما فإذا فرغ من التكبير

اشعأذوقه الفاتحة وقد يسمي اسم ربك الأعلى وفي الثانية هل أتاك حديث

الغاشية ولان في الأولة والقرآن الحمد في الثانية أكثر من السابعة و

انفق القرآن في رواية منقولة عن إمامنا أحمد رحمه الله أيضا ان في غير ذلك

جانفكذلك في كثير من الاستفتاح إلى حين القراءة واثنيان لحدتها التفرقة

عقب تكبيرة الأخرى والأخرى لا تفرقة مع التعوذ إلى حين القراءة وإذا سلم

العبد لا يستعمل بالتواضع من الصلوة وكذلك لا يصلي قبل أن يرجع إلى

أهله ويجمع شمله بحضوره ويحسن خلقه مع أهله ويجهده في

التوسعة عليهم في النفقة لأن النبي صلى الله عليه وآله قال أيام العيد أتاكم كل

وشرب وبعال وهذا عام في يومي العيدين وأيام التشريق وقد استدلوا

بأنه يوم العيد وهو يوم التوسعة وهو يوم الأمان وهو يوم الأمان وهو يوم الأمان

والتوسعة

وهو يوم الأمان وهو يوم الأمان وهو يوم الأمان وهو يوم الأمان وهو يوم الأمان

في المسجد جازا فاذا دخل المسجد فلا يجلس حتى يصلي ركعتين تحية
 المسجد لقول النبي صلى الله عليه وآله اذا دخل احدكم المسجد فلا يجلس حتى يتاتي
 ركعتين وهذا عام في يومى العيد وقبره ولا تاتصل ما منا احد به
 كل منع التسفل اذا كان في المصلى لانه مروي عن غير وجه ان النبي صلى الله
 عليه وآله لا يقبل ولا يعقد وهو قول حمير وعبد الله بن عباس وابن عمر
 النبي صلى الله عليه وآله كانت في الحجامة ولو كانت في المسجد لما كان
 يترك تحية المسجد فان فاتته بجميع صلاة العيد اشبهت له قضاءها
 وهو مخير في ذلك بين ان يصلي اربعا كصلاة الظهر بعين تكبير او
 تكبيرين متتابعين فجميع اهل البيت والاشعريين والشافعية والحنابلة
 فضلوا في ذلك ما فضلوا في صلاة العيد من صفة في صلاة العيد في جميع
 صفاتها وموضعها واحكامها وسببها والتطهير من
 جميع الاحداث والاشعريين والشافعية والحنابلة لا يسيحون النطير لانها حاله الانتفاء
 والتذلل وطلب الحاجة ولهذا يسيحون في جميع النواحي باليد مع
 الخشوع والتضرع والاشتغاف والالتفات والالتفات وان يخرج معهم
 في صلاة العيد والاشتغاف والالتفات والالتفات وان يخرج معهم

٢٠
 ٢١
 ٢٢
 ٢٣
 ٢٤
 ٢٥
 ٢٦
 ٢٧
 ٢٨
 ٢٩
 ٣٠
 ٣١
 ٣٢
 ٣٣
 ٣٤
 ٣٥
 ٣٦
 ٣٧
 ٣٨
 ٣٩
 ٤٠
 ٤١
 ٤٢
 ٤٣
 ٤٤
 ٤٥
 ٤٦
 ٤٧
 ٤٨
 ٤٩
 ٥٠

تُرِيدُ فِيهَا بِالذِّمَاءِ وَالْأَفْوَى مَا قُلْنَا مِنْ أَنَّهُ إِذَا فَرَغَ مِنَ الْخُطْبَةِ اسْتَقْبَلَ
 این روایت خفیه سازد و معنی او نیز آنست که گفته ایم که هرگاه کاتب مسجد از جمله استقبال
الْقِبْلَةَ لِأَنَّ الْخُطْبَةَ وَعَطْوُ زَجْرٍ وَتَحْوِيفٌ وَذَلِكَ إِنَّمَا يَحْصُلُ إِذَا
 علیه کند زیرا که خطبه و عطو و عطا و زجر و تحویف و خوف دادن و این همه جز این نیست که کامل
وَأَجَهَ النَّاسَ وَاسْتَقْبَلَهُمْ لِيَسْلُغُوا إِلَى السَّمَاءِ وَقُلُوبُهُمْ وَأَمَّا إِذَا اسْتَقْبَلَ
 برده آوردن مردم و استقبال کند آنها را تا برسند بجهت آسمان و دلهاست ایشان و اما اگر هرگاه
الْقِبْلَةَ فَقَدْ اسْتَبَدَّ بِهِمْ وَقَدْ كَانَ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ حِينَ صَلَّوْهُمْ فَضَلَّ
 کند پس تحقیق نیست داده باشد با ایشان و حال آنکه تحقیق بود پیش ایشان و قبله نادر میگردد ایشان
وَأَمَّا صَلَاةُ الْكُوفِيِّ فِي سَنَةِ مَوْلِدِهِ وَوَقْتُهَا مِنْ حِينَ الْكُوفِيِّ
 و اما نماز کوفی پس این سنت است موكده و وقت آن از هنگام درگذشتن اوست
إِلَى حَيْثُ الْبُخْلَى وَرَدُّ نَوْرِهَا إِلَيْهَا يَعْنِي إِذَا كَسَفَتِ الشَّمْسُ وَخَسَفَتِ
 تا وقت روشن شدن ایشان و باقی مانده از ایشان است یعنی هرگاه در گرفتند آفتاب و در گرفتند
الْقَمَرُ فَمِنْ حِينَ يَبْدَأُ فِي ظُهُورِ السَّوَادِ الْكَلْبِيِّ نَقْصَانُ الشَّمْعِ
 ماه پس از وقتیکه ابتدا کند کوه ساجه و کوه دشت و نقصان شمع
يَدْخُلُ وَقْتُ الصَّلَاةِ إِلَى أَنْ تَزُولَ ذَلِكَ فَإِذَا زَالَ ذَاكَ وَقْتُ الصَّلَاةِ
 درمی آید وقت نماز تا آنکه زایل شود این پس هرگاه زایل شود این در هر گاه زایل شود وقت نماز
وَالسَّنَةُ أَنْ تَصَلِّيَ فِي الْجُمُعَةِ مَوْضِعَ صَلَاةِ الْجُمُعَةِ وَيَتَكَلَّمُ فِيهَا الصَّلَاةِ
 و سنت است اینکه بگذارد در جامع مسجد جامع نماز جمعه و در آنجا بخواند این لفظ این نماز
بِجَمَاعَةٍ فَيُصَلِّيَ فِيهَا الْإِيمَانَ رُكْعَتَيْنِ يَجْرُؤُ بِالْأَوَّلَةِ وَيَسْتَفِيحُ وَيَسْتَعِيدُ
 مسلمانان است پس بگذارد ایشان امام دو رکعت بگوید که اول و استقام کند و استعاذ کند
وَيَقْرَأُ الْفَاتِحَةَ ثُمَّ يَقْرَأُ سُورَةَ الْبَقَرَةِ ثُمَّ يَكْرُمُ بِطِيلِ الرُّكُوعِ بِكُرْتَيْنِ
 و بخواند فاتحه بستر بخواند سوره بجز این سوره که کرم کند پس دراز کند رکوع را دو باره کند
التَّسْبِيحَ بِقَدْرِ مِائَةِ آيَةٍ ثُمَّ يَرْفَعُ رَأْسَهُ قَائِلًا سَمِعَ اللَّهُ مِنْ حَمْدِ تَمِيمٍ
 تسبیح بقدر صد آیه بستر بردارد سر خود را در جانبیکه که نموده باشد سوره حمد پس بگوید
الْفَاتِحَةَ وَالْعَمْرَانَ ثُمَّ يَكْرُمُ دُونَ الرُّكُوعِ الْأَوَّلِ ثُمَّ يَرْفَعُ رَأْسَهُ كَذَلِكَ
 سوره فاتحه و آل عمران بستر رکوع کند کمتر از رکوع اول بستر بردارد و سر خود را خم کند
ثُمَّ يَسْجُدُ بِسَجْدٍ بَيْنَ طَوَيْلَتَيْنِ يَسْتَجِرُ فِي كُلِّ وَاحِدَةٍ بِقَدْرِ مِائَةِ آيَةٍ ثُمَّ
 بستر دو سجده کند درازند بستر بگوید در هر یک بقدر صد آیه تسبیح
يَقْرَأُ مِثْلَ الثَّانِيَةِ فَيَقْرَأُ الْفَاتِحَةَ وَيَقْرَأُ سُورَةَ النَّسَاءِ ثُمَّ يَكْرُمُ بِطِيلِ
 بستر برای رکعت دوم بستر بخواند فاتحه و بخواند سوره نساء بستر رکوع کند پس دراز کند

در هر گاه زایل شود این در هر گاه زایل شود وقت نماز
 و سنت است اینکه بگذارد در جامع مسجد جامع نماز جمعه
 مسلمانان است پس بگذارد ایشان امام دو رکعت بگوید که اول و استقام کند و استعاذ کند
 و بخواند فاتحه بستر بخواند سوره بجز این سوره که کرم کند پس دراز کند رکوع را دو باره کند
 تسبیح بقدر صد آیه بستر بردارد سر خود را در جانبیکه که نموده باشد سوره حمد پس بگوید
 سوره فاتحه و آل عمران بستر رکوع کند کمتر از رکوع اول بستر بردارد و سر خود را خم کند
 بستر دو سجده کند درازند بستر بگوید در هر یک بقدر صد آیه تسبیح
 بستر برای رکعت دوم بستر بخواند فاتحه و بخواند سوره نساء بستر رکوع کند پس دراز کند

۱۹۵

ع

اتخذت ابي الناس ليس واخر من البسهم اكثرهم ذكر الموت

آدم خيبر ايند که هر کس در ان شهر است و استوارتر کار خود را از مردم است که زنده کند يا موت را و

آخرهم اكثرهم استعدا له قالوا يا رسول الله صل على ابي واطعمه

استوارتر کار خود است که زنده کند يا موت را خود را گفتند يا رسول الله صل و اطعمه

ذلك قال الجاني عن دار الغرور يدان انا الى دار الخلود وقال

ابن مرد و لغت خود در دشتن بيلو را از دار غرور و باز گشتن بويجا دار خلود لغت

لعمركم ان حبه السلام لابنه يا بني لا تؤمنوا التوبة الى الغد فان الموت

لعمركم ۴ پس خود را اي پسر من مؤمن گم تو به ما بگو سے فردا زير اگر موت

يا تبتك لغتة وقال النبي صلى الله عليه وسلم ما حق امرى له ما ان تبتت ليلتين

چه اي دو رات گاه و فرمود ۴ بحيث سزاوار مرد يك او را مال است كه خواب کند و شبها

لا اوصيتكم مكنو به عنده وجاء في الحديث عاصبو انفسكم

مگر انكم وصيت كنو نشسته شده است فرمود و آمده است در حديث حساب كنند نصها سے خود

قل ان تماسبو اوزنوها قبل ان تؤزوا وقال عبد الله بن عمر

بش از انكه حساب کرده شويد و وزن كنيد اعمال ما پس از انكه وزن كرده شويد و لغت عبد الله بن عمر

سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول اعلم الدنيا كانه كعش ابدان

شنيدم رسول الله ص ص ما كه مي فرمود عمل كن از هر چي چي خود گوياننده است عيش و

اعمال اخرتك كانك مموت غدا فليجتهد العاقل المؤمن في خلاص

عملان براسه آخرت گويانمى پسر سے لا فرودا پس جهد كند فاعل مؤمن در خلاص

۲
عبد الله بن عمر
در حديث
سبحان
در حديث
عبد الله بن عمر
۹۱۱
اذعان
گويانمى
و فرمود
گويانمى
و فرمود
۱۲

لَا ذَهْوًا لِحُرْمَةِ الرَّحْمَنِ فَيَعْوِضُ أَصْحَابَهَا بِمَا لَيْسَ فِي دَارِ الْخُلُودِ
 نهما که دریم ترین رحمت کندگان است پس عوفان بر اصحاب آن حقوق ما بر چه خواهند در سرای مخلوق
الْحَيَاتَانِ رُوِيَ عَنْ شَمْرَةَ بِنْتِ عَبْدِ كَيْسٍ رَضِيَ عَنْهَا قَالَ كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ
 بیست و هفت از سره بن جنذب روم که گفت بودیم ما با رسول الله
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَصَلَّى عَلَيَّ عَلَى حَبَاذَةَ فَلَمَّا انْصَرَفَ قَالَ هَلْ لَكُمْ مِنْ الرِّقَالِ
 ۳ پس نماز کرد بر حبابه پس بر گاه بازگشت فرمود آیا اینها کسی است از اهل خانه
أَحَدٌ فَقَالَ رَجُلٌ أَنَا فَقَالَ لَهُ عَلَيْكَ بِالسَّلَامِ إِنْ فَلَانَا مَا سَأَلْتُمْ كُنْتُمْ
 پس گفت مردی منم پس فرمود او را ۴ که فلانی بند کرده عقیده است و او را میفرستد
قَالَ فَقَدْ رَأَيْتُ أَهْلَهُ وَمَنْ يَتَّخِذُ عَلَيْكَ قَامُوا يَقْضُونَ عَيْنَهُ
 گفت راوی پس سوگند بخدا است هر چند دریم اهل او را دیگر سوگند و در آن زمان بیست و هفت از سره
مَا بَقِيَ أَحَدٌ يُطَلِّبُكَ بَشِيئَةً وَفِي لَفْظِ الْخَرِّ قَالَ إِنْ فَلَانَا مَا سَأَلْتُمْ كُنْتُمْ
 باقی نماند کسی که طلب کند از او چیزی در وقت فرمود که فلانی مجبور است بدو را
الْبَحْتَةَ بَدَنَ عَلَيْهِ وَعَنْ عَلِيِّ بْنِ رِضَا أَنَّهُ قَالَ مَاتَ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الصَّفَةِ
 بیست و هفت از سره بود در روایت از علی بن ابی طالب که فرمودیم مرد مردی از اهل صفه
فَقِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ تَرَكَ دِينًا رَاوِدًا وَرَكْمًا فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَيْتَانِ مِنْ نَارِ
 پس گفته شد یا رسول الله مردم گذشته است و بیار و دریم پس فرمود ۴ در راه دو نوع است از سره
صَلُّوا عَلَيَّ صَاحِبِكُمْ وَكَانَ دِينًا عَلَيْكَ وَفِي حَدِيثٍ آخَرَ شَهِدَ رَسُولُ
 دعا کنند بر یاد خویش و بگویند بیست و هفت از سره رسول
اللَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَبَاذَةَ رَجُلٍ مِنَ الْأَنْصَارِ فَقَالَ عَلَيْكَ دِينٌ قَبْلَ نَوْمِ
 ۳ حبابه مرد سردار از انصار پس فرمودم آیا بر تو بیست و هفت از سره است
أَقُولُ أَوْ جَعَلَ قَالَ عَلِيُّ بْنُ رِضَا أَنَا ضَامِنٌ مَا عَلَيْكَ فِي حَجْرِ فَضَائِلِكُمْ
 گفتند پس بر گشت بجزم پس فرمودم من ضامن من ضامن است پس بازگشت رسول ۴ پس باز
فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا عَلِيُّ فَكُلْ لَكَ اللَّهُ رَقَبَتَكَ كَمَا قُلْتُمْ عَنْ أَخِيكَ الْمَشْهُورِ
 پس فرمودم آه ای علی که خداوند تو را بر گزید از آنچه گفتی از برادر من
مَا مِنْ رَجُلٍ يَفِيْلُكَ مِنْ رَجُلٍ دِينَهُ إِلَّا فَكُّ لَكَ اللَّهُ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ قَالَ
 بیست و هفت از سره که از او کرد از مردی که دین او را که کند خدا بیست و هفت از سره
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَتُودًا الْحَقِيقُ إِلَى أَهْلِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يُقْبَلَ الشَّقَاءُ
 ۴ هر چند ادا خواهد کرد حقوق را بر او و در آن روز قیامت تا آنکه گفته خواهد شد حق
الْحَيَاتَانِ مِنَ الشَّقَاءِ الْقَرْنَا أَوْ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَلْظَمَ قَرْنَاهُ خَلْمًا
 بیست و هفت از شامخوار و فرمودم پس بر او از فلان که ظلم کرده است

صحیفه
 بهر
 تشدید
 سار
 ایوان
 غار
 بالای
 پوشیده
 باشند
 ۹۱۲
 حجاب
 زینت
 حجاب
 سرتیغ
 حجاب
 زینت
 حجاب

از آن
 بیست و هفت

حجاب

در ظاهر

قَالَ فَوَعَدَ مَنْ تَقْبِرُهُ مِنْ تَلْقِينَهُ لِمَا رَوَى أَبُو أَمَامَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
 پس هرگاه فایح شود از گور کردن او تعیین او سنت است از جهت آنکه روایت کرده امام زین العابدین
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ ذَا مَاتَ أَحَدُكُمْ فَسَوِّئْتُمْ عَلَيْهِ الثَّرَابَ فَلْيَقْرَأْ لَكُمْ كَلِمَةً
 فرمود هرگاه بمیرد یکی از شما پس برابر آنکه بر روی خاک پس باید که از شما بخواند
عَلَى رَأْسِ قَبْرِهِ ثُمَّ يَقُولُ يَا فُلَانُ بْنَ فُلَانَةَ فَإِنَّهُ يَسْمَعُ وَلَا يَجِبُ عَلَيْهِ
 پس سر گور او بخواند ای فلان بن فلان زن که او بر سر سینه میخورد و جواب میدهد بر سر
لَيْقُلَ يَا فُلَانُ بْنَ فُلَانَةَ تَأْنِيَةً فَإِنَّهُ يَسْتَوِي قَاعًا ثُمَّ لَيْقُلَ يَا
 باید که روی ای فلان بن فلان زن در دو دم پس در سینه است برابر سینه خود و باید که بگوید
فُلَانُ بْنَ فُلَانَةَ فَإِنَّهُ أَرْسَلْنَا بِرَحْمَتِكَ اللَّهُ وَلَكِنْ لَا تَسْمَعُونَ
 فلان بن فلان پس بر سر آن میت بگوید در راه راست نمودی رحمت کند نهاد خدا میم که تعیین نمود
يَقُولُ إِذْ كُنَّا مَخْرَجْتَ عَلَيْهِ مِنْ دَارِ الدُّنْيَا شَهَادَةً أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا
 پس گوید یا فلان بن فلان که بر سر آن از دنیا که او است با هر چه بخواند حق تعالی
اللَّهُ وَإِنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَأَنَّكَ تَصَدَّقْتَ بِاللَّهِ رَبًّا وَ
 یا ای فلان که بر سر میت خداست و محمد او و او را شایسته شکر بودی بخوانی بر او در گور او
بِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِالْحَمْدِ نَبِيًّا وَبِالْقُرْآنِ أَمَامًا فَإِنَّ مِنْكَ أَكْبَرُ
 باسلام دین و حمد نبی و قرآن امام و پیشوا پس در سینه بخواند
يَقُولُ أَنْ مَا يَفْعَلُ نَا عِنْدَ هَذَا وَقَدْ لَقِنَ حِمْنَةً فَقَالَ رَجُلٌ
 بگوید هر چه میفعلد نزد این میت دعا کند که طهر کرد و بعد حجت خویش پس گفت مردی
يَا رَسُولَ اللَّهِ فَإِنْ لَمْ تَعْرِفْ أَسْمَاءَ قَالَتْ فَلَئِنْ سَأَلْتَنِي إِلَى خَوَاتِمِ قَوْمِ
 یا رسول الله پس اگر ندانم نام مادر او پس فرمود پس مشرب کند او را آب سردی خواهد کرد
نَسَاءً أَنْ يَرْزُقَ وَيَا أَيُّهَا الْمُؤْمِنِينَ إِخْوَانًا وَبِالْكَعْبَةِ قَبْلَهُ وَغَيْرِ ذَلِكَ
 خواهر که زیاد کند بر آن طهر و بر سر آن برادر و بر سر او پیشتر و در این
مِنْ أَحْكَامِ الْإِسْلَامِ حَازَ بَابٌ فِي ذِكْرِ فَضَائِلِ الصَّلَاةِ
 از احکام دین اسلام حاز باب در ذکر فضیلت نماز
فِي آيَاتِ الْأَسْبُوعِ وَلِيَاكُنَّ أَمَامًا حَامِيًا فِي صَلَاةِ الْبَارِئِينَ ذَلِكَ
 در آیات هفته و لیکن امام حاکم در نماز روز پس از آنکه است
مَا رَوَى عَنْ أَبِي سَلَمَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ
 چیزی که بر روی است از اسبیل از ابی هریره روایت گفت فرمود مرا رسول الله
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا خَرَجْتَ مِنْ مَنْزِلِكَ فَصَلِّ رَكْعَتَيْنِ بَيْنَهُمَا رَكْعَتَيْنِ
 هرگاه برآمدی از منزل خود پس بجزارد دو رکعت که منم میکند آن دو رکعت هرگاه

ارشاد
 راه حق
 مؤذن
 ۱۲
 ۹۲۲
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲

شایسته
 در سینه بخواند

السُّورَةَ إِذَا دَخَلْتَ إِلَى مَنْزِلِكَ فَصَلِّ رَكَعَتَيْنِ مِمَّنْ عَانَكَ مِثْلَكَ
بزرگوارا درگاه در آمدی و بسوی منزل خود پس بگذار دو رکعت ستم میگذرد و مانند
 السُّورَةَ وَعَنْ ابْنِ مَالِكٍ رَضِيَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ رَجَعْتُ
بزرگوارا در رویت از ابن مالک رضی الله عنہ از رسول الله ص فرمود در میان
 صَلَاةِ الصُّبْحِ مِنْ تَوْضِئَةٍ تُوَجَّهُ إِلَى الْمَسْجِدِ لِتُصَلِّيَ فِيهِ الصَّلَاةَ
تا نزد صبح هر که وضو کرد بپوشد و آرد بسوی مسجد بپوشد و بپوشد و در آنجا
 كَانَ لَهُ بِكُلِّ خَطْوَةٍ حَسَنَةٌ وَحَسْبُ عِنْدَ بَيْتِهِ وَالْحَسَنَةُ بَعْشَرُ
بشمارد و در هر قدم یک نیکوئی و در هر گام نزد بیت او یک نیکوئی بود و در هر
 مِثْلًا فَإِذَا صَلَّيْتَ أَنْصَرَفْتَ عِنْدَ طُلُوعِ الشَّمْسِ كَيْتَ اللَّهُ عَزَّ
مانند آن باشد پس هرگاه گزارد بپوشد بازگشت وقت طلوع آفتاب و بپوشد و در آن
 وَجَلَّ لَهُ بِكُلِّ شَعْرَةٍ فِي جَسَدِهِ حَسَنَةٌ وَأَنْقَلَبَ بِحَجَّةٍ مَبْرُورَةٍ
تواری در هر مو بر سر او یک نیکوئی و در هر شعله در بدن او یک نیکوئی بود و بازگشت
 فَإِنْ جَلَسَ حَتَّى يَرْتَعِ كُتِبَ لَهُ تَعَالَى لَهُ بِكُلِّ جَلْسَةٍ أَلْفِي حَسَنَةٍ
پس اگر نشست تا آنکه در کوفت بنشیند خداوند بر او را بر هر جلسی دو هزار نیکوئی
 وَمَنْ صَلَّى الْعَمَّةَ فَلَهُ مِثْلُ ذَلِكَ وَأَنْقَلَبَ بِعَمْرَةٍ مَبْرُورَةٍ وَعَنْ
و کسی که نماز عشا را پس او است مانند این و در هر گام بر او آن نیکوئی بود و در رویت
 عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانٍ رَضِيَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ
از عثمان بن عفان رضی الله عنہم رسول الله ص را که فرمود هر که
 صَلَّى الْعِشَاءَ فِي جَمَاعَةٍ فَكَأَنَّمَا صَلَّى اللَّيْلَ كُلَّهُ وَعَنْ أَبِي صَالِحٍ عَنِ
کرد نماز عشا را با جماعت پس چنانست که گزارد شب ببرد شب و در رویت از ابی صالحی از
 أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ
بپوشد و در هر رکعت فرمود رسول الله ص بپوشد و در هر رکعت از او بپوشد و در آنجا
 الْمُنَافِقِينَ مِنْ صَلَاةِ الْعِشَاءِ وَالْفَجْرِ وَلَوْ تَعْلَمُونَ مَا فِيهَا لَأَتَوْهَا
منافقان از نماز عشا و فجر علم را که بپوشد و در آنجا است از او بپوشد و در آنجا
 وَلَوْ حَبُوا وَلَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ أُرْفِتَنِي فَيَأْتِيَنِي وَالْحَطْبُ فَأَخْرَجَ
و اگر بر دل تمام و در این وقت که در آنجا است از او بپوشد و در آنجا
 عَلِيٌّ رَجُلًا لَمْ يَشْهَدْ وَأَمَعْنَا فِي بَيْتِهِمْ وَعَنْ عَطَاءِ بْنِ يَسَارٍ عَنِ
بر مردی که حاضر نشد و از ما در خانه ای ایشان در رویت از عطاء بن یسار از
 أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ صَلَّى أَيْضًا لِعَائَتِي
بپوشد و در هر رکعت از او بپوشد و در هر رکعت از او بپوشد و در آنجا

ع
انقیاب

ع
عسکری

ع
وینک

ع
ع

ع
۹۳۳

ع
مهرب

ع
الاعلاق

ع
دعیه

ع
۱۲

بعد زوال الشمس بحسن قرائتهم وكوعهم ويجوز لمن صلى
 بعد زوال آفتاب يلو كذا قرأتها في كل ركعة وسجدتها بما يشاء
 معه سبعون ألف ملك يستغفرون له حتى الليل ولا يكون رسول الله
 في هذه الساعة فاحسن برفع يديها قبل يا رسول الله
 فيهن سلام فاصلى قال صلى الله عليه وآله لا روي عنه صلى الله عليه وآله انه قال
 رحم الله عبدا صلى اربع ركعات في يوم
 الاحد عن ابي هريرة عن النبي صلى الله عليه وآله انه قال من صلى يوم الاحد
 اربع ركعات يفر في كل ركعة فاتحة الكتاب من الرسول كذا
 الله تعالى بعد ذلك نصراني ونصرانية حسنة واعطاه نواب
 اعطاه الله تعالى في الجنة كل حرف من كتاب الله تعالى
 الصلاة في يوم الاحد فانه واحد لا شريك له فمن صلى يوم الاحد
 بعد صلاة الظهر اربع ركعات بعد الفريضة والسنن يفر في
 الركعة الاولى فاتحة الكتاب في التقدمة وفي الثانية فاتحة الكتاب

بعد زوال
 بالغ
 شتر
 از حال
 بحالی
 مدود
 شدن
 413
 نواب
 نواب
 نواب
 نواب

۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

وَيُبَارِكُ الْمَلِكُ ثُمَّ يَسْتَقْدِمُ وَيَسْلَمُ ثُمَّ يَقُومُ وَيُصَلِّيُ رَكْعَتَيْنِ الْخَيْرُ
 وَبَارِكُ الْمَلِكُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَبِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 يَقْرَأُ فِيهِمَا فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَسُورَةَ الْجُمُعَةِ وَلِكُلِّ حَاجَةٍ كَانَ حَقًّا
 كَرِيمًا وَرَأْفَةً غَامِضَةً وَسُورَةَ جُمُعَةٍ وَبَطْوَابِرَ حَاجَتِهِ حَتَّى يَسْتَقْدِمَ
 عَلَى اللَّهِ تَعَالَى أَنْ يَقْضِيَ حَاجَتَهُ وَيَبْزِيَهُ بِمَا كَانَتْ النَّصْرَى عَلَيْهِ
 بِرِضَا يَوْمٍ كَرِيمًا كَرِيمًا حَتَّى يَسْتَقْدِمَ عَلَيْهِ وَرَأْفَةً غَامِضَةً
فصل في ذكر صلاة يوم الاثنين عن أبي الزبير عن جابر
 بن عبد الله رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 عند ارتفاع النهار ركعتين يقرأ في كل ركعة فاتحة الكتاب مرة
 وآية الكرسي مرة وقل هو الله أحد مرة والمعوذتين مرة مرة
 فإذا استغفر الله عشر مرات وصلى على النبي صلى الله عليه وسلم عشر مرات
 قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من صلى يوم الاثنين اثني عشر ركعة
 يقرأ في كل ركعة فاتحة الكتاب وآية الكرسي مرة فإذا فرغ من
 صلاته قرأ آية الكرسي عشر مرة قل هو الله أحد واستغفر اثني عشر
 مرة ينادي به يوم القيمة أين فلان بن فلان ليعم فلان فلان
 فوابه من الله تعالى فإذا ما يعطى من الثواب ألف حسنة ويتوجه
 ويقال له ادخل الجنة فستقبله مائة ألف ملك مع كل ملك هذا
 وكنت ميتة أو راكدة في الجنة

۴
 ۲۳۵
 ۳۵
 ۱۵

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين
 اللهم صل على محمد
 وآل محمد
 كما صليت على
 نبيك
 وآل نبيك
 محمد
 وآل محمد
 الطيبين
 الطاهرين
 أجمعين
 اللهم صل على محمد
 وآل محمد
 كما صليت على
 نبيك
 وآل نبيك
 محمد
 وآل محمد
 الطيبين
 الطاهرين
 أجمعين

رسول الله صلى الله عليه وسلم صلى نوا الحنيفة ما بين الظهر والعصر ركعتين
رسول الله صلى الله عليه وسلم صلى نوا الحنيفة ما بين الظهر والعصر ركعتين
يقرب في الركعة الأولى فاتحة الكتاب مرة واليه الكريمي ما بين مرة
وفي الركعة الثانية الفاتحة ومائة مرة قل هو الله أحد بعد
الفرغ يصلي على مائة مرة أعطاه الله تعالى ثواب من صام
رجب وشعبان ورمضان وكان له من الثواب مثل حائض البيت
وكتبت له بعد ذلك من امن بالله تعالى وتوكل عليه حسنات
فضل في ذكر صلاة يوم الجمعة عن علي بن الحسين عن
امه عن جده رضوان الله عليهم قال سمعت النبي صلى الله عليه وسلم
في يوم الجمعة صلوة كلمة ما من عبد مؤمن قام اذا طلعت
الشمس وان تغعت فذكر في اكثر من ذلك فتوصنا فاستبغ
الوضوء وصلى سجدة الطهور ركعتين ايما ناء واحسبا باكتب
اربعة ركعات رفع الله تعالى له في الجنة اربعة مائة درجة
ومن صلى ثمان ركعات رفع الله تعالى له في الجنة ثمان مائة
درجة وعشرة ذنوبه كلها ومن صلى اثني عشر ركعة كتب
له أجر يوم شربه او انما كان او غيره هرگز اراد دوازده ركعت ميگويد

۹۱

۹۲

۹۳

۹۴

۹۵

۹۶

۹۷

۹۸

۹۹

۱۰۰

۱۰۱

۱۰۲

۱۰۳

۱۰۴

۱۰۵

اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَالْفَاؤِ مَا تَبِي حَسَنَةٌ وَمَعَى عَنْهُ الْفَاؤِ مَا تَبِي سَيِّئَةٌ
صدای عالی دو هزار دو صد نیکوست و کم میکند از دو هزار دو صد بدی
 وَدَفَعَهُ لَهُ فِي الْجَنَّةِ الْفَاؤِ مَا تَبِي كَرَجَةٌ وَعَنْ أَبِي صَالِحٍ عَنْ أَبِي
دو هزار دو صد در بهشت دو هزار دو صد در بدی و مردی است از اهل بیت از اهل بیت
 هُرَيْرَةَ رَضِيَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى الصُّبْحَ فِي يَوْمِ جُمُعَةٍ
رضی گفت فرمود رسول الله ص هرگز از او صبح در روز جمعه
 فِي جَمَاعَةٍ ثُمَّ جَلَسَ فِي الْمَسْجِدِ يَذُكُرُ اللَّهَ تَعَالَى حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ كَانَ
جماعت بستنش در مسجد یاد کند خدا را تا طلوع آفتاب بر او صد کتاب باطلین
 لَهُ فِي الْفِرْدَوْسِ سَبْعُونَ دَرَجَةً بَعْدَ مَا بَيْنَ الدَّرَجَتَيْنِ خَضِرٌ
او را در بهشت هفتاد درجه ازین مابین هر دو درجه
 الْفَرَسِ الْمُخَضَّرِ سَبْعِينَ سَنَةً وَمَنْ صَلَّى صَلَاةَ الْجَمْعَةِ فِي جَمَاعَةٍ
اسب نوزده هفتاد سال و هرگز از او نماز جمعه جماعت
 كَانَ لَهُ فِي الْفِرْدَوْسِ مَسُونٌ دَرَجَةً خَضِرُ الْفَرَسِ بِجَوَادِ حَمْسِينَ
باشد مرا در بهشت پنجاه درجه راه دو بین اسب نیز قدم پنجاه
 سَنَةً وَمَنْ صَلَّى الْعَصْرَ فِي جَمَاعَةٍ فَكَأَنَّمَا اعْتَقَ ثَمَانِيَةَ مِائَةٍ مِنَ اللَّهِ
ساله و هرگز از او عصر را جماعت پس گویا که آزاد کرد هشتاد گناه از اولاد
 لَا تُعْجِلُ كَلِمَةَ رَقِيقٍ وَمَنْ صَلَّى الْغُرَبَ فِي جَمَاعَةٍ فَكَأَنَّمَا حَجَّ حَجَّةً
اسلم میل که همه ایشان بجز او هرگز از او غروب جماعت پس گویا حج کرده است
 مَبْرُورَةً وَعَمْرَةٌ مُتَقَبَّلَةٌ وَعَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عَسَاةٍ رَضِيَ قَالَ قَالَ
آن مقبول و عمره مقبول و مردی است از اهل بیت از ابن عباس رضی گفت فرمود
 رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى يَوْمَ الْجُمُعَةِ مَا بَيْنَ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ
رسول الله ص هرگز از او روز جمعه مابین ظهر و عصر دو رکعت
 يَقْرَأُ فِي أَوَّلِ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَالْآيَةَ الْكُرْسِيِّ مِائَةً وَخَمْسًا وَعِشْرِينَ
بخواند در اول رکعت فاتحه کتاب و آیه الکرسی یکصد و پنجاه و پنج بار
 مَرَّةً قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ قُلْ فِي الرُّكْعَةِ الثَّانِيَةِ يَقْرَأُ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ
قل اعوذ برب الفلق و در رکعت ثانیه بخواند فاتحه کتاب
 مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مَرَّةً وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ عِشْرِينَ مَرَّةً وَقُلْ
بخواند و قل هو الله احد یکبار و قل اعوذ برب الفلق بیست بار پس هرگاه
 سَلَّمَ قَالَ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ خَمْسِينَ مَرَّةً فَلَا يَمُوتُ مِنْ النَّارِ
سلام و هرگز از بهشت طافت و نماز را که کند بیست و پنج بار پس رشتی که از او بیست

لاله
 حضرت
 الفرس
 بالفهم
 و سکون
 الضاد
 ۹۲۱
 بیخبر
 و بیخبر
 لاله
 سینه
 راجع
 ۱۰

۹۲

۹۳

۹۴

۹۵

۹۶

۹۷

۹۸

۹۹

۱۰۰

۱۰۱

عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى عَلَيْهِ مِائَةً مَرَّةً وَتَبَّ مِنْ حَوْلِهِ وَقُوَّتِهِ وَالنَّجْمِ إِلَى حَوْلِهِ

بر سبب ۲ صد بار و ابرار بخاطر از حول دفعه خدا یعنی داخل ملائکه و در النجم سبب اول

اللَّهُ وَقُوَّتَهُ ثُمَّ قَالَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

خدا و قوت او پس گوید که بر کس است خدا را احد و کس است برده او که آدم صفتی

اللَّهُ وَقَطَرَتَهُ وَبَارِئِهِمْ خَلِيلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَمُوسَى كَلِيمُ اللَّهِ تَعَالَى وَ

خداست و قطره کرده او و بار برینم خدا عزوجل است و موسی کلیم خداست عزوجل و

مِيسَى لُذْمُ اللَّهِ بِسِحْنَانِهِ وَ مُحَمَّدٌ جَدِيبُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ

میسای لوزم است سبحانانها و محمد جدیب خداست عزوجل باشد او را از اجر

وَالثَّوَابِ بَعْدَ دَمْنٍ دَعَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَلَدًا وَمَنْ لَمْ يَذْخُرْ لَهُ وَلَدًا

و ثواب بعد و دمنم دعا ای را فرزند یعنی کاروان و کسیکه بخاندن است او را فرزند نبوی سلام

وَبَعَثَهُ اللَّهُ تَعَالَى بِقَوْلٍ لَقِيْمَةٍ مَعَ الْأَمْنِيِّنَ وَكَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ

و بعت خدا را با قوالی قلمی روز قیامت با امنی با ننگان و باشد واجب بر خداست قلمی که

يَدْخُلُهُ الْجَنَّةُ مَعَ النَّبِيِّينَ فَصَلِّ فِي ذِكْرِ صَلَاةٍ لَيْلَةَ الْأَثْنَيْنِ

در آرد او را در بهشت با اینها در ذکر نماز شب در شبینه

رُوي عَنْ الْأَعْمَشِ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ سَأَلَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى فِي لَيْلَةِ

روایت از اعمش از انس بن مالک گفت که پرسید رسول الله ص که گزارد در شب

الْأَثْنَيْنِ أَرْبَعًا رَكَعَاتٍ يَقْرَأُ فِي الرَّكَعَةِ الْأُولَى الْحَمْدَ لِلَّهِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ

دو شنبه چهار رکعت بخواند و در رکعت اول فاتحه بخواند و قل هو الله

أَحَدٌ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَفِي الرَّكَعَةِ الثَّانِيَةِ الْحَمْدَ لِلَّهِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

بار و در رکعت ثانیه تسبیح الحمد لله یکبار و قل هو الله احد است

عِشْرِينَ مَرَّةً وَفِي الرَّكَعَةِ الثَّلَاثَةِ الْحَمْدَ لِلَّهِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثِينَ

بار و در رکعت چهارم الحمد لله یکبار و قل هو الله احد چهل بار

مَرَّةً ثُمَّ لَشَهَادَتِهِمْ وَقُرْءُ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ خَمْسًا وَسَبْعِينَ مَرَّةً وَ

پس شهادت بخواند و بعد و بعد از قل هو الله احد بخواند و پنج بار

اسْتَغْفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لِنَفْسِهِ وَلِوَالِدَيْهِ خَمْسًا وَسَبْعِينَ مَرَّةً وَصَلَّى

استغفار خواهد از خداست قلمی برای خود و والدین خود هفتاد و پنج بار و درود

عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى عَلَيْهِ خَمْسًا وَسَبْعِينَ مَرَّةً ثُمَّ سَأَلَ حَاجَتَهُ كَأَنَّهَا حَقٌّ

بر سبب ۳ هفتاد و پنج بار پس بخواند حاجت خود باشد حق

وَتُوذَىٰ اللَّهُمَّ اَحْرُسْنَا بِعَيْنِكَ الَّذِي لَا تَنَامُ وَالنَّفْسَ بِرُكْنِكَ
 جو ایذا دہنہ بارش آیا یا اسے کن چشم خود کہ میخوابد و نگہدار بادا بر کن خود
 الَّذِي لَا يَرَامُ وَارْحَمْنَا بِقَدْرِكَ عَلَيْنَا لَا يَهْلِكُ وَأَنْتَ رَجَاؤُنَا
 کہ تشدد کرنے میں خود در حق کن دارا قدرت خود کہ بر ماست تا اگر ملک نشویم و در تیرا امید ما
 وَعَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانٍ رَضِيَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ
 و در روایت از عثمان بن عفان رضی گفت شنیدم رسول الله ص را کہ میفرمود هر که
 قَالَ فِي أَوَّلِ لَيْلَةٍ بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّهُ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ
 گوید در اول شب بسم الله بنام خدا کہ میفرماید با نام او چیزی در زمین
 لَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ لَمْ تَصِبْهُ فِتْنَةٌ
 نبرد آسمان دادست شنیده دانا شنید بار میسر سازد اورا تا گناه
 بِلَا حَتَّىٰ يَصِيْبَهُ عَنِ أَبِي يُوسُفَ النَّخْرَاسِيِّ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ بْنِ أَبِي
 بلا تا آنکه صیب میگردد مشورت از ابو یوسف حدیثی است از ابی سعید بن ابی
 الرَّوْحَانَ قَالَ فَضَلَّتْ بَطْرِيْقُكُمْ فِي بَعْضِ اللَّيَالِي فَسَمِعْتُ حَتَّىٰ
 در حدیث گمراه شدم در راه کہ در بعضی شب پس شنیدم آواز سے
 خَلْفِي نَاسْتَوْحِشْتُ فَسَمِعْتُ يَقْرَأُ الْقُرْآنَ فَلَحِقْتُهُ فَقَالَ أَحْسَبُكَ
 در پس خود پس وحشت کردم پس شنیدم کہ بخواند قرآن پس پرسید مرا پس گفتم میدانی از
 ضَالًّا فَقُلْتُ نَعَمْ فَقَالَ أَلَا أَعْلَمُكَ شَيْئًا إِذَا أَنْتَ قُلْتَهُ وَأَنْتَ
 گمراه گم کرده پس گفت آری پس گفت آیا با منم ترا چیزی است کہ هر گاه گوید آنرا دعا کند تو
 ضَالًّا لَهْتَدِيَتْ أَوْ مَسْتَوْحِشُّ اسْتَأْنَسْتُ أَوْ أَيْتُ نَمَسْتُ قُلْتُ
 راه گمراه باشی راه یابی و اگر در وحشت باشی بر من یابی یا بحسب باشی و ایستگ کن
 بَلَىٰ قَالَ فَلَبِثَ اللَّهُ ذِي الشَّانِ عَظِيمِ الْبُرْهَانَ شَدِيدِ السَّلْطَانِ كُلِّ
 آری گفت بگو بنام خدا که خداوند بزرگوار است بزرگترین برهان و سختیست قدرت او
 يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنِ أَعُوذَ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ مَا شَاءَ اللَّهُ كَأَنَّ
 روزی او در کار است چنانچه بخوانم بعد از شیطان آنچه می خواهد ایستد باشد
 حَوْلَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ فَقُلْتُمْهَا فَإِذَا أَحْصَانِي قَرِيبٌ فَطَلَبْتُ
 اطاعت او که در وقت بر طاعت میخواند پس گفت آنرا پس آگاه دوستان من قریب اند پس طلب کردم
 الرَّجُلُ فَلَمْ أَجِدْهُ قَالَ ابْنُ بِلَالٍ فَضَلَّتْ بَيْنِي مِنْ أَهْلِ هَذَا قَالَ لَقِيتُ
 آن مرد را پس یافتم آنرا گفت ابوبلال پس گفتم در مین از اهل خود پس گفتات کردم
 لَكَ فَإِذَا أَنَا بِأَهْلِي وَعَنْ أَبِي لَدَدَاءٍ رَضِيَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 چنین پس ناگاه من با اهل خود و مردی است از اهل در دارم گفت فرمود رسول الله ص

۴
 پنجشنبه
 بیست و نه
 ۴
 پنجشنبه
 بیست و نه
 ۹۸۱
 پنجمین
 ۹۸۱
 پنجمین
 ۹۸۱
 پنجمین

لا
 وحید
 یگانہ
 تہا
 ۱۲
 شہید
 ۱۷
 فرید
 دوزخ
 ۹۳۶
 نصیب
 سید
 سید
 سید

وَفِي الثَّانِيَةِ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ وَامِنْ الرَّسُولِ إِلَى الْآخِرَةِ ثُمَّ يَنْشَهُدُ
درد دوم تا سوم و امین الرسول تا آخر بستر شہد عوانہ
وَسَلَامٌ وَيَدْعُو بِهَذَا الدُّعَاءِ فَإِنَّهَا يَقْضِي وَالدُّعَاءُ اللَّهُمَّ يَا
و سلام دو بار و دعا کند تا این دعا بدستش نصا کرده شود و دعا است بار خدا ای
مَوْلَى كُلِّ مَسْكِينٍ وَيَا صَاحِبَ كُلِّ فَرِيضَةٍ وَيَا فَرِيضًا غَيْرَ يَعْبُدُ
مونس بر دانا و ای بار بر گناہ و اسے فریب کہ بعد رویت و
يَا شَاهِدَ غَيْرِ غَائِبٍ وَيَا غَالِبًا غَيْرَ مَغْلُوبٍ يَا نَسَاكُ بِاسْمِكَ
ای حاضر کہ غائب نمیشود و ای غالب کہ مغلوب نمیشود بیخوابم از تو بنام تو
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الَّذِي لَا تَأْخُذُ بِسِنَّةٍ وَلَا نَوْمٍ وَأَسْأَلُكَ
بنام خدا ای کہ بسیار بخشنایند و دست نندہ دست قایمست اگر کردستی کرده دست او
بِاسْمِكَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَيُّ الْقَيُّومُ الَّذِي عَنَتَ لَهُ
بنام تو بنام خدا ای کہ بسیار بخشنایند و دست نندہ دست قایمست اگر کردستی کرده دست او
الْوُجُوهُ وَخَسَعَتْ لَهُ الْأَصْوَاتُ وَوَجِلَتْ لَهُ الْقُلُوبُ أَنْ
رویا و فروتنی کرده است او را آوازه و ترسندہ هست او را دلها
تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ يَجْعَلَ لِي مِنْ أَمْرِي فَوْجًا وَخَرَجًا
درد دوم دست بر محمد و بر آل محمد و ای کہ گواستی از امر من فرماستی و جانی بر او
وَتَقْضِي حَاجَتِي فَضَّلْ فِي الدُّعَاءِ لِدَفْعِ الظُّلْمِ وَالْاِحْتِرَازِ
و تقاضای حاجت خود را و دعا از بهر دفع ظلم و احتراز
مِنْهُ رَوَى جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلِمَ عَلَيْنَا
از او روایت کرد جابر بن عبد الله رضی اللہ عنہ کہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کہ متوجه شد
وَقَاطِمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا هَذَا الدُّعَاءُ وَقَالَ لَهُمَا إِذَا نَزَلَتْ
و قاطمہ را رضی اللہ عنہما این دعا و گفت ان ترا بر گاہ از او
بِكَا مَصِيبَةٍ أَوْ خِفْتُمَا جُورَ سُلْطَانٍ أَوْ ضَلَّتْ لَكُمَا ضَلَالَةٌ
بر شما مصیبت یا برسد شما جور سلطان یا گمراه کند شما گمراه گشتند
فَأَحْسِنَا الْوُضُوءَ وَصَلِّيَا رُكْعَتَيْنِ وَانْفَعَا أَيُّدِيكُمَا إِلَى السَّمَاءِ
پس نیکی کنید وضو را و بگذارید دو رکعت و درواید هر دو دست خود را به آسمان
وَقُولَا يَا عَالَمِ الْغَيْبِ وَالسَّرَّاءِ يَا مَطَاعُ يَا عَزِيزُ يَا عَلِيمُ يَا اللَّهُ
و بگوئید ای دشنده غیب و پوشیده اما ای بازگشت هر چیز ای عزیز ای دشنده ای
يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا هَازِمَ الْأَعْرَابِ بِحَمْدِكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ يَا كَائِدَ فِرْعَوْنَ
ای خدا ای خدا ای شکست دهنده و گمراه بر او محمد ای سرچ دشنده فرعون

لعن

بالفح

ويعتبر

بكره

وغير

بجاس

۹۳۸

۱۱

۴

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

وَطَعَنِي وَأَسْفَارِي ذَكَرَكَ شِعَارِي وَتَشَاوُكَ دُنَايِي لَا
 دور اقامت و سفر خود ذکر تو شعار منست و تشاؤ تو لباس منست
 إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ تَنْزِيهَا لَا سَمِيكَ وَتَكْرِمًا لِسُبْحَاتِ وَجْهِكَ
 بجز معبود مگر تو ای پاک سید عالم پاک در استن نام ترا و بزرگ سید عالم بزرگ استی هر روز ذات ترا
 أَجْرِي مِنْ خَيْرِكَ وَمِنْ شَرِّ عَذَابِكَ وَعِبَادِكَ وَأَضْرَبَ عَلَى سُرِّ قَفَاكَ
 بجا ده مرا از سوایت و از بدی عذاب تو و بدی عذاب تو و درها کن بر من سر را بر نه ای
 حَفِظَكَ وَأَدْخَلَنِي فِي حَفِظِ عِنَايَتِكَ وَفِي سَيِّئَاتِ عَذَابِكَ
 نگاهبان کن خود و در را مرا در نگاهبان کن عینیت خود نگاهبان از من بدی عذاب تو
 وَأَعْنِي بِخَيْرَتِكَ بِرَحْمَتِكَ يَا رَحْمَنُ فَضَّلْ لِي فِي
 و بجز برودا کن بر من از خود برکت خود ای رحیم ترین رحیم کننده گان در
 الدُّعَاءِ لِذَهَابِ الْهَمِّ وَرُقُضَاءِ الدُّيُونِ عَنْ أَبِي مُوسَى يَمْ
 دعا ای بر بماند دور کردن غم و قضا ای دین ابرویست از آن موسی
 عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ أَصَابَهُ هَمٌّ أَوْ حُزْنٌ فَلْيَدْعُ هَذِهِ
 از نبی صلوات الله علیه و سلم که گفت هر که رسید از غم یا اندوه پس باید که دعا کند این
 الْكَلِمَاتِ اللَّهُمَّ أَنَا عَبْدُكَ وَأَبْنُ عَبْدِكَ نَاصِيَتِي بِيَدِكَ مَا ضَلَّ
 کلمات بار خدا ای من بنده تو ام و پسر بنده تو ام ناصی من بر دست توست روزی که
 فِي حَكْمِكَ عَدَلْتِي فَضَاؤُكَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ
 در من حکم تو عدلست در من حکم تو بار خدا ای من سوا اسم از تو بهتر اسم که
 لَكَ سَمَّيْتَهُ بِهَنْفِكَ أَوْ أَنْزَلْتَهُ فِي كِتَابِكَ وَعَلِمْتَهُ لِأَحَدٍ
 شهادت نامیده تو آن اسم ذات خود را یا از ستادی آنرا در کتاب خود یا آموختی کسی را
 مِنْ خَلْقِكَ أَوْ اسْتَأْذَنْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ أَنْ تَجْعَلَ
 از خلق خود یا بر کزیده آنرا در علم غیب خود که نزد توست ای حکم کننده ای
 الْقُرْآنَ الْكَرِيمَ رَسِيحَ قَلْبِي وَنَوْزِ صَدْرِي وَجَلَاءَ حُزْنِي وَوَهَابِ
 قرآن کریم را بهار دل من و نور بسینه من در روشنی سخن من و در فتن
 عَمِّي وَهَيِّ فَتَقَالَ قَائِلٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ الْغَيْبُونَ لَمِنْ فِتْنٍ هُوَ
 غم من و همی پس گوئی که بنده یا رسول الله ای من آن غیبی است از فتنه است که
 الْكَلِمَاتِ فَاصْلِحْ لِيهَا أَجَلَ فَقُلْهُنَّ وَعَلِمْتَهُنَّ فَإِنَّهُنَّ مِنْ قَالِهِنَّ
 کلمات فرمود صلوات آری پس بگو این کلمات را در میان آموز آنها را در سخن کسی که بداند
 التماس ما فيهن أذهب الله عنهن وجعل خزنة وأطال فرجة
 در حال که طلب کند هر که در آنها است ببرد حق تعالی اندوه او را و دراز میکند فرج او را

در وقت نماز

را

حساب
 کو بیست
 کو حضرت
 سالن
 پناہ پزیر
 از بیوت
 چند روز
 ۹۵
 و خازن
 بیست
 بیست

فکیف لم تشکل الجنة فجاء الرجل الى الحسن رضي الله عنه
 پس چاره نه نمود مستحق از بهشت را پس آمد مرد بسوی حسن
 فاخبره بذلك فانطلق معه الى منزله فنظر الى الداه فقال
 پس خبر کرد او را این پس رفت با او تا منزل او پس دید بسوی در صحنها کبریا گفت
 الرجل اني ندمت حيث امرنا الله الجنة فقال الحسن ان
 مرد من شرم کرده ام که چرا خود را مستحق بهشت گراما پس گفت حسن
 الذي علمك هذا الانتم لم تعلمك الا الخبر فندك به قائم
 کسیکه آموخت مرا این اسم یا موحت ترا مگر از بهشت کسیکه فرستادت فدایتهم زمان
 على هذا الانتم لا يسمع به الجحاش فلا يخجونه احد دعاء اخر
 این اسم را شنود حجاج پس نجات یابد از او هیچ کس
 علمه جبرئيل عليه السلام ولينبأ صلوات الله عليه حين خرج من مكة المنبر
 آموخت آنرا جبرائیل علیه السلام پس بارها و گفت که بر آمد از آن که مشرف
 يريد جبل حرا خوفا من قريش وكفانة الهم والزقوفى ابوبكر
 در حال که طالب کوه حرا بود از ترس قریش و از بهشت خلاصی از خود کشا پیش از آن که در وقت
 الصديق رفا ان جبرئيل عليه السلام قال يا محمد لان الله تعالى يقول
 صدق رفته که جبرائیل علیه السلام گفت ای محمد خدا سے قالے سبحان الله
 السلام وقد علمني دعاء تدعوه به فيجعل الله بينك وبينهم
 سلام و تحقیق آموخت مرا دعوی که دعا کنی آن پس کرده اند عایشه مسلمان را و همان آن
 سدا فاعلمه لك فقال النبي صلى الله عليه وسلم يا جبرئيل فقال
 بده پس آموخت مرا پس فرمود بنی م آرسے ای جبرائیل پس گفت
 قل يا كبير كل كبير يا سميع بصير يا من لا شريك له ولا وزير
 بگو ای بزرگ بر همه بزرگ ای شنونده ای بیننده ای کسیکه بیست شریکے مراد را و نه وزیر
 يا خالق الشمس والقمر المنير يا عظمة الباس الخائف الصغير
 ای آفریننده آفتاب و ماه روشن ای نگارنده ترسیده خوفناک پناه جوینده
 يا رازق الطفل الصغير يا جبار العظم الكبر يا قاصم كل جبار
 ای روزی دهنده و قفل صغیر ای دست کننده استخوان شکسته ای ماکر کننده بر سر کار
 عندنا انك وادعوك دعاء الباس الفقير دعاء المضطر
 در ضمن بخود رسم از تو و دعا میکنم دعای فقر و دعا سے مضطر
 الضمير اننا لك بمعاقبة العز من عز شريك ومفاتحة الرحمه بين
 میخوانیم از تو بسبب با ما ای بیست عزت و کلید آسے رحمت که میان

اولی شیعیان کن

فیت
 بالفجر
 وباریک
 وباریک
 ۱۲
 ۵
 بحر
 ۹۵۲
 سبح
 سبح
 سبح
 سبح
 سبح

اَوْفِرْ لِحَظِّ وَالْتَصِيبِ اللَّهُمَّ وَمَا أَنْزَلْتَ مِنْ سَمَاءٍ وَبَلَاءٍ وَنُزُلٍ
 واولی حظ و نصیب اللہ ان بار خدا یا و آنچه فرستادی از بیسے و بلا و نوبت
 وَدَائِرِ وَفِئَةِ فَأَصْرِفْهُ عَنَّا وَعَنْ جَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ وَالسَّلَامَةَ
 و دور و فئتنه پس گردان او را از ما و از همه مسلمان مردان و سلامت
 نَارِ تَحْمِ الْإِيمَانِ دُعَاءُ الْغُرِّ الْحَدِيدِ الَّذِي خَاطَبَ بِكُلِّ شَيْءٍ
 ای بحر ایمان زخم کشندگان دعا سے دیگر حمد و ثنا سے برا کہ درگنہ سبب الہم عزرا
 عِلْمًا وَأَخَصَى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا كَالْإِلَهِ الْإِلَهِ هُوَ أَهْلُ الْكِبَرِيَاءِ وَ
 از روی علم و درگنہ سبب هر چیز را از روی حمد و ثنیت همه معبود و مگر او صاحب کبر
 الْعِظَمَةِ وَمَنْتَهَى الْجَبْرُوتَ وَالْعِزَّةَ وَوَقَى الْغَيْثَ وَالرِّيحَةَ
 عظمت و منتهای جبروت و عزت و خداوند باران و رحمت
 مَا لَيْسَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ عَظِيمَةُ الْمَلَكُوتِ شَدِيدَةُ الْجَبْرُوتِ كَلِيفَةُ
 مالک دنیا و آخرت بزرگت عالمین او سخت است از انجی و در او میان سبب
 لِمَا يُفْعَلُ وَتَعَالَى لِمَا يُرِيدُ أَوَّلُ كُلِّ شَيْءٍ وَخَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَدَارِقُهُ
 کسی را که بخواد فاعلت هر چیزی را که بخواد اول هر چیز و آفریننده هر چیز و دارق هر چیز
 بِسْمَانِهِ لَإِلَهِ الْإِلَهِ هُوَ اللَّهُمَّ اجْعَلْ صَبَاحًا صَبَاحًا صَاحِبًا
 با کسیت او را نیست ایچ معبود مگر او بار خدا یا گردان صبحا صبحا صبحا
 لَا يَحْزَنُ يَا وَلاَ فَاحْضًا اللَّهُمَّ كَفِنَا شَرَّ نَوَاسِرِ لَزْمَانٍ وَبَكَرُوهُ
 نہ سو دردن قضیه بار خدا یا کفایت ده بار از بدی سببها سے زمانہ و مکروہات او
 وَمَصَادِرَ السُّوءِ وَمَصَائِدَ الشَّيْطَانِ وَمَوَارِدَ صَوْلَةِ الشَّطْرَانِ
 و از حاضری سے اذن دن بدی و حاضری سے نکار شیطان و حاضری سے وارد شدن صولت شطران
 وَدَفَعْنَا فِي يَوْمِنَا هَذَا وَفِي سَائِرِ الْأَيَّامِ لِاسْتِعْمَالِ الْخَيْرَاتِ وَ
 روزیچ کلمہ درین روز ما و در همه روزها از صحبت استعمال نیک ما ز
 هِجْرَانِ السِّيئَاتِ اللَّهُمَّ أَصْلِحْ نَا وَأَصْلِحْ قُلُوبَنَا وَأَصْلِحْ أَخْلَاقَنَا
 دوری سے بدیها بار خدا یا سلیکون مارا و نیکون دلہائے مارا و نیکون خلقی کاسے مارا
 وَأَصْلِحْ أَعْمَالَنَا وَأَصْلِحْ آبَاءَنَا وَأَبْنَاؤَنَا وَأَجْدَادَنَا وَجَدَّاتِنَا
 و نیکون افعال ما و نیکون پدران ما را و پدران ما را و اجداد و جدات ما را
 وَدُنْيَانَا وَآخِرَتَنَا اللَّهُمَّ كَمَا أَمْضَيْتَ لِلنَّاسِ بِالسَّلَامَةِ وَالْعَافِيَةِ
 و دنیا سے ما کو رفت مارا بار خدا یا نیکو گذرانی سے سبب سلامت و عافیت
 فَأَمْضِ عَلَيْنَا النَّهَارَ بِالسَّلَامَةِ وَالْعَافِيَةِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ
 پس گذران بر ما روز سلامت عافیت بر ہم عنفا یا ارحم منین

الرَّحِيمِينَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا اتِّفَانِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً
 وَفَنَاعِدَابِ النَّارِ بِرَحْمَتِكَ يَا ذَا جَمْرِ الرَّحِيمِينَ آمِينَ اللَّهُمَّ ائْتِنَا
 يَا اللَّهُ يَا رَبِّ الْعَالَمِينَ دُعَاءُ الْآخِرِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي مَلَأَ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ
 بِنِعْمَتِكَ يَا رَبِّ الْعَالَمِينَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ ذُنُوبَنَا مَا أَظْهَرْنَا وَمَا
 أَسْرَرْنَا وَمَا أَخْفَيْنَا وَمَا أَعْلَنَّا وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنَّا اللَّهُمَّ اعْلَمْنَا
 رِضَاكَ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَتَوَكَّلْنَا بِالسَّعَادَةِ وَالشَّهَادَةِ وَالْغَفْرَةِ اللَّهُمَّ اجْعَلْ لَنَا
 آخِرَ نَاجِحٍ رَاحِمٍ عَمَّا نَاخِرٌ وَخَيْرَ نَائِمٍ يَا مَنَّا يَوْمَ لِقَاكَ اللَّهُ إِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنْ
 نِقَابِ الْعَمِيكِ وَمِنْ نِقَابِ مَنْ نَقَبَتْكَ وَمِنْ نِقَابِ قَتْلِكَ اللَّهُ إِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنْ رَدِّ الشَّقَاءِ
 بِجَهْدِ الْبَلَاءِ وَنِمَاتِهِ الْأَعْدَاءِ وَتَغْيِيرِ النِّجْمَاءِ وَسُوءِ الْقَضَاءِ
 نَعُوذُ بِكَ مِنْ جَمِيعِ الْكَارِهِ وَالْأَسْوَاءِ وَنَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ خَيْرَ الْعَطَاءِ
 اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ أَنْ تَكْتَفِ سَمْعَنَا وَبَصَرَنَا وَأَمْرَنَا وَتَرْحَمَ مَوْتَنَا
 وَتَصَحَّ أَدْبَانُنَا وَتُخَلِّصَ لَكَ اللَّهُمَّ أَذْيَانَنَا وَأَنْ تُحْفَظَ عِيَادَنَا
 وَتُرَدَّ صُدُوقُنَا وَتُدَبَّرَ أُمُورُنَا وَتُجْبَرَ أَوْلَادُنَا وَتُسْتَجْرَ مَسْنَا
 وَتُرَدَّ غَيْبَاتُنَا وَأَنْ تُشَبِّتَنَا عَلَى دِينِنَا وَنَسْأَلُكَ خَيْرًا وَرِشْقًا
 وَبَارِعًا كَمَا كَبَّرْتَكَ يَا رَبِّ الْعَالَمِينَ اللَّهُمَّ اجْعَلْ لَنَا خَيْرَ مَا نَسْأَلُكَ فِيهِ

۲
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

اللَّهُمَّ رَبَّنَا إِنَّكَ لَأَنْتَ الَّذِي تَأْتِنَا حَسَنَةً فِي الدُّنْيَا وَحَسَنَةً
 فِي الْآخِرَةِ وَإِنْ تَوْفِقْنَا مُسْلِمِينَ بِرَحْمَتِكَ وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ وَعَذَابَ
 الْقَبْرِ يَا زَيْدُ الرَّحْمَنِ وَيَا رَبَّ الْعَالَمِينَ قَالَتْ عَائِشَةُ مَا مَوْزُونٌ وَهُوَ
 عِنْدَ اللَّهِ بِمَكَانٍ وَقَدْ تَبَيَّنَ ذَلِكَ فِي أَشْأَاءِ الْكِتَابِ وَلَا يَنْبَغِي لِلْإِمَامِ
 وَالْمُؤْمِرِ أَنْ يَخْرُجَ مِنْ الْمَسْجِدِ مِنْ غَيْرِ عَائِشَةَ قَالَتْ اللَّهُ تَعَالَى خَازِنٌ
 فَرَعَتْ فَأَنْصَبَ فِي رَيْبِكَ فَارْغَبْ أَيُّهَا ذَا فَرَعَتْ مِنَ الْعِبَادَةِ
 لَنْصَبَ فِي الدُّعَاءِ وَارْغَبْ فِيمَا عِنْدَ اللَّهِ وَالْهَلْبَةُ مِنْهُ وَقَدْ
 جَاءَ فِي الْحَدِيثِ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ
 إِذَا قَامَ الْإِمَامُ فِي حُرَابِهِ وَتَوَاتَرَتِ الصُّفُوفُ نَزَلَتْ الرَّحْمَةُ فَأَوَّلُ
 ذَلِكَ نَصِيبُ الْإِمَامِ ثُمَّ مَنْ عَنْ يَمِينِهِ ثُمَّ مَنْ عَنْ شِمَالِهِ ثُمَّ
 تَتَفَرَّقُ الرَّحْمَةُ عَلَى الْجَمَاعَةِ ثُمَّ يَنَادِي مَلِكٌ رَجُلٌ فُلَانٌ وَخَيْرُ
 فُلَانٍ قَالُوا لِمَ مَنْ يَرْفَعُ يَدَهُ بِاللَّحْمِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى إِذَا فَرَّخَ
 مِنْ حَيْلَانِهِ الْمَكْتُوبَةَ وَالْخَاسِرُ هُوَ الَّذِي خَرَجَ مِنَ الْمَسْجِدِ بِالدُّعَاءِ
 قَالَتْ عَائِشَةُ قَالَتْ لِلْمَلَائِكَةِ يَا فُلَانُ اسْتَغْنَيْتَ عَنِ اللَّهِ
 تَعَالَى مَا لَكَ عِنْدَ اللَّهِ حَاجَةٌ فَضَلَّ قَامَا دُعَاءُ نَحْمَةَ الْقُرْآنِ
 مَبْدُوه سَبْتٌ تَرْتَلُوهُ حَتَّى تَجِبَ

اشارت
 بکرم
 شان کردن
 بیانه
 ستم
 بیان
 ۹۵۲
 بیانی
 ۴

در حدیث آمده که هر کس از تو که بپوشد ناراستی
 در آخرت و بیم آنرا از مسلمان به رحمت خود زکاوار می مارا از عذاب و دفع آن
 قبر ای - بیم ترین رحمت کنان و ای پروردگار عالم پس دعا امر کرده شده است آن و آنرا
 نزد خدا مرتبه است و تحقیق بیان کرده ایم ما این را در میان کتاب پس سزاوار است امام
 و مقتدی را که بر آید از مسجد بجز دعا فرمود خداست پس هرگاه
 تا این حدیثی پس باریت و بیوی پروردگار خود پس رحمت کن یعنی هرگاه فارغ شدی از عبادت
 بر این خود در دعا و رحمت کن در آنچه نزد خداست و طلب کن آنرا از خدا و تحقیق
 آمده است در حدیث از انس بن مالک روم از سید م
 هرگاه ایستاد امام در محراب خود و برابر شد صفها فرودست او رحمت پس اول
 این رحمت برسد امام را بستر کسی را که از راست اوست بستر کسی را که از چپ اوست پس
 بر آنکه میشود رحمت بر جماعت بسترند امینند فرشته سوگند ملائکه و زبان کرد
 ملائکه پس سوگند کند کسی است که بر دارد دست خود را بدعا بوی خدا هرگاه فارغ شود
 از نماز مکتوبه خود و زبانکار کسی است که بر آید از مسجد بجز دعا
 پس هرگاه بر آید بجز دعا گویند فرشتگان اسی فلانی بی پروا شدی از خداست پس
 آمده است ترا نزد خدا حاجت
 امام دعاست هم قرآن است

صَدَقَ اللَّهُ الْعَظِيمُ الَّذِي خَلَقَ الْخَلْقَ فَابْتَدَعَهُ وَسَنَّ الدِّينَ وَشَرَعَهُ
 وَتَوَارَ التَّوْرَ وَشَعَّعَهُ وَقَدَّرَ الرِّزْقَ وَوَسَّعَهُ وَصَرَّخَلْفَهُ وَفَعَّعَهُ
 وَأَجْرَى الْمَاءَ وَنَعَّعَهُ وَجَعَلَ السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا فَرَفُوعًا رُفَعَهُ
 وَالْأَرْضَ سَاطِئًا وَصَنَعَهُ وَسَيَّرَ الْقَمَرَ قَاطِعَةً سَمْحَانَةً مَا أَفَلَا
 مَكَانَهُ وَأَرْفَعَهُ وَأَعَزَّ سُلْطَانَهُ وَأَبْدَعَهُ لَا رَادَ لِمَا صَنَعَهُ وَلَا
 مُغَيِّرَ لِمَا اخْتَرَعَهُ وَلَا مُدْلِمَ لِمَنْ رَفَعَهُ وَلَا مُعْزِلَ لِمَنْ وَصَّعَهُ وَلَا
 مُفَرِّقَ لِمَا جَمَعَهُ وَلَا شَرِيكَ لَهُ وَلَا إِلَهَ مَعَهُ صَدَقَ اللَّهُ الَّذِي
 دَبَّرَ الدَّهْرَ وَوَقَدَّرَ الْمَقْدُورَ وَصَوَّرَ الْأُمُورَ وَعَلَّمَ هَوَا جِبْرِئِيلَ
 وَالسُّجُودَ وَأَنْزَلَ الْفُرْقَانَ وَالتَّوْرَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَالتَّوْرَ
 وَأَقَامَ بِالْفُرْقَانِ وَالتَّوْرِ وَالْكِتَابِ السُّطُورِ فِي الرِّقَابِ الْمَنْشُورِ
 الْبَيْتَ الْمَجْمُوعِ وَبَعَثَ وَالنُّشُورَ وَجَاعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالتَّوْرَةَ لِلَّهِ
 وَالْحُورِ وَالْجَنَانِ وَالْقُصُورِ إِنَّ اللَّهَ يَسْمَعُ مَنْ يُنَادِيهِ يَوْمَ مَا أَنْتَ
 بِمُسْمَعٍ مَنْ فِي الْقُبُورِ صَدَقَ اللَّهُ الْعَظِيمُ الَّذِي عَزَّ فَارْتَفَعُ
 وَعَلَا فَامْتَعُ وَذَلَّ كَلْبُهُ وَعَظَمَتْهُ وَخَضَعَتْهُ وَسَمَكَ السَّمَاءُ

۹۵۵
 با لغت
 بلند گو
 چو غریب
 و با لایزال
 شفق
 خنده
 غنچه
 چو سحر

راست گوست خداست که از بد خلق را پس از پیدا کرد و راه ساخت و بین را و بیان کرد
 در روشن کرد نور را و شجاع داد او را و مقدر کرد رزق را و فراخ کرد او را و عز زد او را و در
 دروان کرد آب را و کفایت بهما را و کرد آینه آسمان را سقف محفوظ بماند بود است او را
 در زمین بسیار گشت کرد او را و دروان کرد نور را پس طلوع کرد او را با گشت بماند است
 مرتبه او در بزرگ است و غالب است سلطان او و عجب است عیبت بازرگ او از همه کرده او را و
 تغییر دهنده ساخته او را و عیبت حجاز گشته کسی را که برده است او را و عیبت از همه گشته است
 تغییر کرد زمانها را و مقدر کرد مقدر را و تغییر داد چیز را او را است از نشانی سینه را
 و چو روی آیدن بهما تا ریک بر آسمان کرد و شوا بهما را و آسمان کرد آسمانها را و سخن کرد
 در با کجا بر شده را و عزت و عز آن و نور و نوریت و انجیل و زبور را
 و سوگند آید کرد بقرآن و طور و کتاب نوشته شده در کاغذ بر آمده کرده شده بود
 و از سینه بار سکه او نور را و پیران
 در حوران و بهشت و کوهها بر آینه خدا که کمالی میباشند که کسی را که میخواند و مستحق
 گشته باشد کسی را که گوست راست گوست خداست بزرگوار که از همه است پس بماند
 و طلبه کرد بر همه چیز پس قوی باشد و خواهد شد هر چه بود بر وی و قدرت او در زود کرد و بلند کرد آسمان را

العظام والابادي الجسم والافضال والانعام والكمال والتمام
 بزرگ و اجسامی بزرگ و فضیلتها و انعامها و کمالها و تمامیتها
 سبحان الله الملك الكرام والبهائم والمواد والرياح والغمائم
 سبحان سبکی میسر او را فرشتگان بزرگ و بهائم و موادم و ریاح و غمائم
 والقيامة والظلام وهو الله الملك القدوس السلام ونحن بحكمته
 دروستی و سبکی و اوست عزای ملک پاک : سبکی بحسب ربا بر آنچه
 قال الله ربنا جل ثناؤه وتقدست اسماءه وحلت لاهوته وشهد
 گفت عزای حق بروردگار بزرگ است ثنا و او پاک است و نامی او بزرگ است هر چه است او در
 أرضه وسمائه ونطقه برسالة وانبياؤه شاهدون شهد
 زمین او در آسمان او و گویا شد در بیان بجز آن او و میفرمان او که اینها کواکب دو
 الله انه لا اله الا هو الملك الوهاب والاولو العلم قائما بالقسط لا اله
 خداست نه کسی که نیست هم موجود هم او و فرشتگان و خدا و ذرات و اشیا نیز که اسرار و اعمال
 الا هو العزيز الحكيم لان الذين عند الله لا يسلطونهم بما شهد
 بخوار اوست غالب و انا بر اینه کیش نیز خدا اسلام است و با آنچه کواکب داد دست
 الله ربنا والملك الوهاب والاولو العلم من خلقه من الشاهدين شهادة
 عزای بروردگار و فرشتگان و دانا بیان از خلق او که امان ایم کواکب که
 شهد بها العزيز الحميد ودان بها المؤمن الغفور الودود و
 کواکب داد دست با آن غالب است و سبکی و بزرگ است در زبان مومنان حضور و دست در دست شهادت
 اخلص بالشهادة لذي العرش المجيد رفعها بالعمل الصالح الرشيد
 مخلص سبکی کواکب را بر خداوند عرش بزرگ را که بر تو میروان که کوه را با عمل نیک که رشید
 يعطي قائلها الخلود في جنات ذات سد منضود وكل منضود
 میدهد قایل به شهادت را بهشت در بهشت که خداوند رحمت بخار و خداوند رحمت میوه دار
 ظل ثمذود و ماء مسكوبت ترا فؤدتها التبين الشهود والركع
 سایه دراز و آب بر آفتاب و در فؤدت میگذرد در آن بهشت میفرمان را که کواکب بر خلق در او
 التهود والباذلتين في طاعته غاية المحمود اللهم اجعلنا بهذا
 و سجد و گفتگان را در حق گفتار در طاعت خدا نهایت کوشش را بر خدا بگردان این
 التصديق صادقين وبهذا الصديقين وبهذه الشهادة
 تصدیق از جمله دست گویان و با این راستی از جمله گویان و با این کواکب
 مؤمنين وبهذا الايمان مؤمنين وبهذه التوحيد مخلصين
 از جمله مومنان و با این ایمان از جمله مومنان و با این توحید از جمله مخلصان

طه
 اسما
 قرب
 به الاموال
 الغفور
 الودود
 فاعلم
 فاعل
 قرب
 ۹۵۸
 انضفا
 انضفا
 ۵۴
 و
 انضفا

و اولو
 ربا
 سبکی
 کواکب
 سبکی
 کواکب

سبکی

گفتار

وَبِهَذَا الْإِخْلَاصِ تَوْقِنًا وَبِهَذَا الْإِيْقَانِ عَارِفِينَ وَبِهَذَا الْمَعْرِفَةِ

وَبَيْنَ إِخْلَاصِ الْأَجْمَلِ بَيْنَ كَسْبِ الْكَانِ وَبَيْنَ بَيْنِ بَيْنِ الْأَجْمَلِ عَارِفِينَ وَبَيْنَ مَعْرِفَةِ

مَعْرِفَتَيْنِ وَبِهَذَا الْأَعْتِرَافِ مَنِيْبِينَ وَبِهَذَا الْإِنَانَةِ قَانِتِينَ وَبِهَذَا

كَدِّكَ رَاغِبِينَ وَبِهَذَا عِنْدَكَ طَالِبِينَ وَبِهَذَا مَعْرِفَتَيْنِ الْمَلَائِكَةَ

رُؤُوسَ سَمْتِ رَحْمَتِ كَسْبِ الْكَانِ وَبِهَذَا مَعْرِفَتَيْنِ طَلِبَتَيْنِ الْكَانِ

الْكَرَامِ الْكَاتِبِينَ وَخَشَرَتَا مَعَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ

وَبِهَذَا مَعْرِفَتَيْنِ الْكَانِ وَبِهَذَا مَعْرِفَتَيْنِ الْكَانِ وَبِهَذَا مَعْرِفَتَيْنِ الْكَانِ

الصَّالِحِينَ وَلَا تَجْعَلْنَا مِنْ أَتَهْوُونَ السَّاطِئِينَ فَتُغْلَبُوا بِالنَّيْبِ

مِنَ الَّذِينَ فَاضَلْتُمْ مِنَ النَّادِمِينَ وَفِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَيْرِينَ وَأَوْجِبْنَا

الْخُلُودَ فِي سَجَاتِ لَعْنَتِكَ يَا رَحْمَنُ الرَّحْمَنِ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ

أَنْتَ لِلْحَمْدِ أَهْلٌ وَأَنْتَ الْحَقِيقُ بِالْمِنَّةِ نُورُ الْفَضْلِ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى تَبَالُغِ

إِحْسَانِكَ وَكَانَ الْحَمْدُ عَلَى تَوَازُنِ أَنْعَامِكَ وَكَانَ الْحَمْدُ عَلَى تَرَادُفِ

إِمْتِنَانِكَ اللَّهُمَّ عَطَفْتَ عَلَيْنَا قُلُوبَ الْأَبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ صَغَارًا

وَصَاعَفْتَ عَلَيْنَا نِعْمَكَ كِبَارًا وَأَوَّلْتَ لِنَا تَرْكَ مَدَدِ رَأْسِ جَهَنَّمَ

وَمَا عَاجَلْتَنَا بِرَأْفَتِكَ اللَّهُمَّ فَإِنَّا نَحْمَدُكَ بِمَرَاوِجِهَا وَقَدْ

تَشْكُرُكَ حَمْدًا وَدُخَانًا فَافْتَحْ لَنَا الْبَابَ إِذْ أَلْهَمْتَنَا مِنَ الْخَطَايَا اسْتِغْفَارًا

وَلَكَ الْحَمْدُ فَإِنَّ دُخَانًا جَنَّةً وَأَجْنِبْنَا بَعْضَ نَارِكَ وَلَا تَهْتِكْنَا

يَوْمَ الْبَعْثِ فَتَجْعَلْنَا بَيْنَ الْعَاشِرَةِ وَالْأَخْرَجَةِ وَلَا تَفْضَحْنَا بِسُوءِ أَعْمَالِكَ

رُؤُوسَ سَمْتِ رَحْمَتِكَ يَا رَحْمَنُ الرَّحْمَنِ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى تَبَالُغِ

إِحْسَانِكَ وَكَانَ الْحَمْدُ عَلَى تَوَازُنِ أَنْعَامِكَ وَكَانَ الْحَمْدُ عَلَى تَرَادُفِ

۴

۲

۱

۳

۴

۵

۶

۷

۸

۹

۱۰

۱۱

۱۲

۱۳

۱۴

لا

فی ما یخ

بجریه

بیرس

بیرس

کافه

دوبار

۹۴۲

بیرس

بیرس

بیرس

بیرس

بیرس

بیرس

بیرس

الْبُرْهَانَ كَحُرُوسٍ مِنَ الزِّيَادَةِ وَالنَّقْصَانِ فِيهِ وَعَدُوٌّ وَعَيْدٌ

برهان او محروس است از زیادة و نقصان در است و عده و عید

وَتَحْوِيفٌ وَتَهْدِيدٌ لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ

و تحویف و تهدید است از جا برستوده شده باطل را باطل از پیش نه از پس

تَنْزِيلٌ مِنَ حَكِيمٍ حَمِيدٍ اللَّهُمَّ فَارْتَحِبْ لِنَابِيهِ الشَّرِّ وَالْمَزِيدِ

نازل گشته شد است از جا برستوده شده باطل را باطل از پیش نه از پس واجب کن ما را با آن بزرگی و زیادتی از شر

الْحِفْطِ بِكُلِّ تَسْعِيدٍ وَاسْتَعْمَلْنَا فِي الْعَمَلِ الصَّالِحِ التَّوَشُّعَ إِنَّكَ

برسان ما را بر نیکی کار سنجیت و بکار ما را در عمل نیک که رسید است بر سنجیت

أَنْتَ الْقَرِيبُ الْجَمِيعُ بِرَحْمَتِكَ يَا رَحْمَ الرَّحْمَنِ اللَّهُمَّ فَكُنْ جَعَلْنَا

تو نزدیک و اجابت کننده بر رحمت خود ای رحیم ترین رحمت کننده گان با ما عباد این جان خود را در ایوبی

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ وَلَا فِيهِ مُحَقِّقِينَ فَاجْعَلْنَا بِنَابِلِ وَنَهْ مُسْتَجِيبِينَ

با آن صدیق کننده و بر کبر را که دوست محقق کننده پس گردان ما را بنیاد است آن نعم گیرندگان

وَلَا لِي لِيذِي خُطْبَايَه مَسْتَمِعِينَ وَبِمَا فِيهِ مُعْتَبِرِينَ وَبِأَحْكَامِ حَاكِمِينَ

و بسوی کلام خوش او گوش دارندگان و با آنچه دوست بند گیرندگان و احکام او را جسم کننده گان

وَلَا ذِكْرَهُ وَنَوَاهِيهَا مُخَاصِعِينَ وَعِنْدَ خْتَمِهِ مِنَ الْفَاتَرِينَ وَالْمُؤَيَّدِينَ

و او امر و نهی است او را ترسانندگان و نزدیک حق او از ترسانندگان مطلوب و تراب او را

حَاثِرِينَ وَكَفَى فِي جَمِيعِ شَهْوَنَازِ كَرِيمٍ وَبِأَلِيكَ فِي جَمِيعِ أُمُورِنَا رَاجِعِينَ

زد کننده گان در سر و در همه ماها یا دکنندگان و بسوی تو در همه امور خود را بر می آورند کننده گان

وَاعْفِرْ لَنَا فِي لَيْلَتِنَا هَذِهِ اجْمَعِينَ بِرَحْمَتِكَ يَا رَحْمَ الرَّحْمَنِ اللَّهُمَّ

و بیامر ما را در این شب ما آینه را بر رحمت خود ای رحیم ترین رحمت کننده گان با ما عباد

اجْعَلْنَا مِنَ الَّذِينَ حَفِظُوا الْقُرْآنَ حُرْمَتَهُ لَمْ يَحْفَظُوهُ وَعَظَمُوا

بگردان ما را از آن کسانی که نگاه داشته اند حرمت قرآن را نگاه از بردارند آنرا و بزرگ بند

مَنْزِلَتَهُ لَمْ يَسْمَعُوهُ وَتَأَذَّبُوا بِآيَاتِهِ لَمْ يَحْضَرُوهُ وَالتَّزَمُوا حِكْمَتَهُ

منزلت آنرا نگاه نشنیدند آنرا و ادب گرفتند با آیات آن نگاه حاضر شدند آنرا و لازم گرفتند

لَمْ يَكْفُرُوا قُوَّةً وَاحْسَنُوا جَوَادَهُ لَمْ يَحَازُوا زُورَهُ وَأَرَادُوا تَسْلَاوَةً وَهَمَّكَ

چون جهاد شدند از او و نیک بند شدند همسایگی او هرگاه محاور شدند آنرا و اراده کردند تسلای آن را

الْإِكْرَامِ وَالذَّارِ الْآخِرَةَ فَوَصَّلُوا بِهِ إِلَى الْمَقَامَاتِ الْفَاحِشَةِ وَاجْعَلْنَا

کریم تو و در اسرار آخرت پس رسیدند با آن بسوی مقامات فاحشه و گردان ما را

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

بِأَهْلِ مِصْرَ قَيْنَ فِي دَرْجِ الْجَنَّةِ بِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ

با آن صدیق کننده در درجه جنتی و بنیته صلوات الله علیه و سلم و هو

اشتهاء
 تقاضا کردن
 یکدیگر را
 در مهمل
 تقاضای بزرگ
 بشد بزرگ
 وال
 بداند
 ۹۶۴
 تنگ
 در آنجا
 رسیدن
 در پی
 اشتهاء
 در آن
 در پی رسیدن

وَلِي فِيهَا صَلَاحٌ إِلَّا أَعْنَتْ عَلَى قَضَائِهَا يُبَسِّرُ مِنْكَ وَعَافِيَةٌ مَعَهُ
 در هر آن صلاح باشد مگر که بارسد کرده باشد بر او آن با ساسی از خود و عافیت مع
 الْمَغْفِرَةِ بِرَحْمَتِكَ يَا رَحِمَ الرَّحِمِينَ اللَّهُمَّ عَافِنَا وَاعْفُ عَنَّا بِعَفْوِكَ
 مغفرت خود بر رحمت خود ای رحیم ترین رحمت کننده گان بار خدا ما عافیت ده ما را و عفو کن از ما
 الْعَظِيمِ وَبَسْرِكَ الْجَمِيلِ وَالْحَسَنَاتِ الْقَدِيمَاتِ يَا دَائِمَ الْعَرْشِ يَا كَثِيرَ
 بزرگ خود از سر جمیل خود و احسان قدیم خود ای همیشه بنشیننده ای بسیار کننده
 الْخَيْرِ وَصَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا وَسَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ إِخْوَانِهِ الْأَنْبِيَاءِ وَعَلَىٰ
 صلحی دور و نزدیک بر سر دار و بزرگ ما محمد ۳ و بر برادران او که پیغمبر است و بر
 إِلَهٍ وَالْمَلَائِكَةِ وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا رَبَّنَا إِنَّا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةٌ وَهَبْتَنِي
 ال او در شکایتان و سلام بفرست سلام فرستادنی پروردگارا به ما را از نزد خود رحمت و داد کرد
 لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا وَوَقَفْنَا لِعَمَلِنَا لِيُرْضِنَا عَنَّا بِرَحْمَتِكَ يَا رَحِيمَ
 بزرگمان از امر خود رشاد و توقفین ده ما را برای عمل ما را که ما را بر رحمت خود ای رحیم ترین
 الرَّحِيمِينَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا هَدَيْتَنَا بِهِ مِنَ الضَّلَالَةِ اللَّهُمَّ صَلِّ
 رحمت کننده گان بار خدا ای درود بفرست بر محمد چنانچه بر او ای باران از کسب بر ما را آورد
 عَلَىٰ مُحَمَّدٍ كَمَا اسْتَبَقْتُتَنَا مِنَ الْجَهَالَةِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا بَلَغَ
 بر محمد چنانچه به ما را از جهالت بار خدا یا درود بفرست بر محمد چنانچه رسانید ما را
 الرَّسَالَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ شَيْخِ الْبِلَادِ وَقَمْرِ الْبَهَائِ وَذِي الْوَرَادِ
 پیغام تو بار خدا یا درود بفرست بر محمد که آفتاب شهر است و ماه کوه است و ذی الوراد
 وَشَفِيعِ الَّذِينَ يَوْمَ التَّنَادِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ ذُرِّيَّتِهِ وَ
 و شفاعت کننده آنکاران روز قیامت بار خدا یا درود بفرست بر محمد و بر اولاد او و
 جَمِيعِ صَحَابَتِهِ الَّذِينَ قَامُوا بِضَرْبِهِ وَجَرُوا عَلَىٰ سُنَّتِهِ بِرَحْمَتِكَ
 جمیع صحابه او که ایستادند بر آسای او و درفشند بر سنت او بر رحمت خود ای
 يَا رَحِمَ الرَّحِمِينَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْحَقِّ بَعَثْتَهُ وَبِالْقَدَرِ
 رحیم ترین رحمت کننده گان بار خدا یا درود بفرست بر محمد آنکه حق بفرستاده او را و بقدر
 بَعَثْتَهُ وَبِالْحِلْمِ وَسَمِيَّتِهِ وَبِأَحْمَدِ سَمِيَّتِهِ وَفِي الْقِيَمَةِ فِي أُمَّتِهِ
 بفرستاده او را و با حلم و علامت کرده او و با احمد نامیده او را و در قیامت در اوست او
 شَفَعْتَهُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَا زُكِرَتْ التَّحَوُّمُ وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَا
 شفاعت قبول کردی او را بار خدا در هر بفرست بر محمد تا زمان که در چشمه انوار درود بفرست بر محمد
 كَلَامَتْ لَغَيْبِهِ وَوَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مَا
 تا هنگام که با غیب او بر خدا درود بفرست بر محمد ای زنده ای بر او در همه جهان بار خدا یا درود بفرست بر محمد

صلوات
 بر محمد و آل محمد

ذِكْرُ الْأَبْرَارِ وَصِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ مَا اخْتَلَفَتِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارُ وَصِلَ عَلَى

مُحَمَّدٍ وَعَلَى الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّحِيمِينَ الْوَصِيَّةُ

وَأَعْلَمُوا بِاسْمِكَ اللَّهُ أَنْ لَيْسَتْكُمْ هَذِهِ لَيْكَةِ الْوُدَاعِ لِشَهْرِ كَرِ النَّبِيِّ

شَرَفَهُ اللَّهُ وَعَظَمَهُ وَرَفَعَ قَدْرَهُ وَكَرَّمَهُ بِالصِّيَامِ وَالْقِيَامِ وَ

تِلَاوَةِ الْقُرْآنِ وَتَرْوِغِ الزَّحْمَةِ فِيهِ عَلَيْكُمْ مِنْ اللَّهِ وَالرِّضْوَانِ بِحَبْلَةِ اللَّهِ

مُضْبِحِ الْعَامِ وَوِاسِطَةِ النِّظَامِ وَأَشْرَفَ قَوَاعِدَ الْأَسْلَامِ الْمَشْرِفَةِ

بِأَنْوَارِ الصِّيَامِ وَالْقِيَامِ أَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى فِيهِ كِتَابَهُ وَقَفَّ فِيهِ لِلتَّائِبِينَ

أَبْوَابَهُ فَلَا دَعَاءَ فِيهِ إِلَّا مَسْمُوعٌ وَلَا غَيْرُهُ إِلَّا جَمُوعٌ وَلَا ضَرْبٌ إِلَّا

مَذْنُوعٌ وَلَا عَمَلٌ إِلَّا مَرْفُوعٌ الظَّالِمِينَ مِنَ اغْتِنَمِ وَقَاتِهِ وَ

وَأَسْبَابَكُمْ تَكْفِيرًا وَمِنْ أَحْسَنِ مِنْكُمْ صَعِيفَةٌ ذَخِيرَةٌ وَنُورٌ أَوْ

مِنْ وَاقِي بِشْرُطِهِ وَرَعَى حَقَّهُ فَوَسَّوْا شَهْرَ نُورٍ فِيهِ أَهْلُ

الْفِسْقِ وَالْفَسَادِ وَازْدَادَ فِيهِ مِنَ الرَّغْبَةِ إِلَى اللَّهِ أَهْلُ الْجِدْوَالِ الْجَهَادِ

شَهْرَ عِمَارَاتِ الْقُلُوبِ وَقَارَاتِ الْبَنَانِ نُوْبٌ وَغَيْصَانُ الْمَسَاجِدِ

بِالْأَزْهَامِ وَالْمُتَشَابِهَةِ هَبْطُ الْأَمَلِ بِصِكَا لِيَا لَعْنَةُ الْفِكَالِ

بِالْأَزْهَامِ وَالْمُتَشَابِهَةِ هَبْطُ الْأَمَلِ بِصِكَا لِيَا لَعْنَةُ الْفِكَالِ

۲

تاریخ

تاریخ

۱۱

تاریخ

تاریخ

۹۶۵

۵۴

مکالم

تاریخ

تاریخ

۱۳

تاریخ

۴

شهر فيه المساجد تعمر والمصابيح تزهر والايات تنزل والقلوب
 باهتت كبر وسبحان آفاده كره ميشود و چراغها روشن كره ميشود و ايات الهام ميشود برده
 تجرد و التوب تغفر شهر فيه تشرق المساجد بالانوار و تكثر
 طهرت بطنه و كذا بان آرزويه ميشود زما است كدرود ميشود ميشود سحر اهورا و زيان
 الملكة لستومه من الاستغفار و يعقوبه الجبار في كل ليلة
 فرستگان روزه و صوم او را انداخته و انما ميگفته و چهار مرتبه
 عند الافطار ثمانمائة الف عتبت من النار و تنزل فيه البركات
 وقت الطهارت شصت بار گران از آفت و زودست آيد درو بر كرات علم
 و تعظم فيه الصدقات و تكفر فيه السيئات و تقال فيه العبرات
 و بزرگ ميشود درو صدقه ما و كفا ره ميشود درو سيئات را و عفو كره ميشود و زودت كثر شيئا
 و تدفع فيه القبايات و ترفع فيه الدرجات و ترحم فيه العبرات
 درو ميشود درو اسبيبا و بلند ميشود درو درجهها و درم كره ميشود درو اسبابها
 و تنادي فيه الخور الحسنان من الجنات هنتا لكم ثمانم عشر الصائمين
 و نما كره ميشود درو حوزان نيك از بهشت با حق و شكوا را باو شما را است كره كره و زود دران
 و الصائمات و الصائمات و القايمات اعد الله لكم من الخيرات
 دران روزه و دران و درو شب قايم دارندگان و زمان شب قايم دارندگان آفاده كره و دست خدايم
 كذا عمركم البركات و استبشركم اهل الارض و السموات من
 بر اينه بشيده است شمارا بر كرات و شاه ميشود بشا اهل برمين و آسمان صايرين - عمر كره و دره
 الله امر و مهد لنفسه قبل حلول ربه و اشغل بيومه عن فله
 مرد را كراهه كره نفس خود را بچيز از مرد و آمدن كه خيال بود و مشغول شد بر زود از خود و
 و امسه و تزود من بقتة زاده ففي نقادهم نقادهم و اطهر لفران
 درو كره و زودت از بهشت كره و زودت در بهشت كره و زودت در بهشت كره و زودت در بهشت كره
 شهره بجزقه و سلم على شهره و ودعه و قال السلام عليك يا شهر
 ماه او حرم خود را و سلام داد بر ماه او و داج كره و زودت سلامت باد بر تو است ماه
 رمضان السلام عليك يا شهر الصيام و القيام و تلاوة القرآن
 رمضان سلام باد بر ماه او و زودت در بهشت كره و زودت در بهشت كره و زودت در بهشت كره
 السلام عليك يا شهر التجار و الغفران السلام عليك يا شهر البركة
 سلام باد بر ماه او كره و زودت در بهشت كره و زودت در بهشت كره و زودت در بهشت كره
 و السلام عليك يا شهر التصدق و الرضوان السلام عليك
 سلام باد بر ماه او كره و زودت در بهشت كره و زودت در بهشت كره و زودت در بهشت كره

الاقلام
 الركن
 العون
 كرون
 الراج
 اله
 العزائم
 944
 الرزائم
 اله
 الرزائم
 اله
 الرزائم
 اله

انفرا

يَا شَهْرَ النَّبِيِّ وَالْتَعْبُدُ لِسَلَامٍ عَلَيْكَ يَا شَهْرَ الصِّيَامِ وَالْتَعْبُدُ
 اسی ماہ بندگی و عبادت سلام باد بر تو اسی ماہ روزہ دار سی و شب
 السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَهْرَ التَّرْوِيحِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَهْرَ الْأَنْوَارِ وَالْمَصَائِبِ
 سلام باد بر تو اسی ماہ تراویح سلام باد بر تو اسے ماہ نور و چراغین
 السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَنْسَرَ الْعَارِفِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا فخرَ الْوَاضِعِينَ
 سلام باد بر تو اسی حوزے عارفان سلام باد بر تو اسے فخر و صفت مستندگان
 السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نُورَ الْوَامِقِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَوْضَةَ الْعَابِدِينَ
 سلام باد بر تو اسے نور دوستان سلام باد بر تو سے باغ عابدان
 يَا شَهْرَ نَاغِيْرٍ مُؤَدِّيٍّ وَغَيْرِ مُقَلِّ كَارِئِنَاكَ كَارِئِنَاكَ
 اسی ماہ ماسخ حال کہ دوا کر دہ شدہ دوا کر دیم ترا در حال کہ دشمن دہشتم شدہ جدای از
 صَدَقَةٌ وَصِيَامٌ وَلَيْسَ لَكَ قَوْلَةٌ ذِيَامًا عَلَيْكَ مَنَاجِيَةٌ وَسَلَامٌ
 صدقہ و روزہ و شب ترا فرارہ و چشم پس بر تو باد از حاجت و سلام
 أَنْزَلَكَ تَعْوِذُ بَعْدَهَا عَلَيْكَ أَمْرٌ بِنَاكِنَا الْمَنُونِ فَلَا تَوَلَّ إِلَيْنَا مَصَائِبَ
 آیامی ہم ترا کہ از ہی آسے بعد از ان بر ما یا میرسد مارا مرگ پس بر جوہر نکلے سیر یا نا ای چراغ
 فِيكَ مَشْهُورَةٌ وَمَسَاجِدُ نَافِيَةٍ مَعْمُورَةٌ فَإِنَّ سَطْفِي الْمَصَائِبِ
 در حق مشہور اند و مساجد ما در تو معمور اند پس اکنون سرد میشوید چراغها
 وَتَنْقَطِعُ التَّرْوِيحُ وَتَرْجِعُ إِلَى الْعَادَةِ وَتَفَارِقُ شَهْرَ الْعِبَادَةِ مَقَالَتِ
 و منقطع شد تراویح و باز چکر دیم بسوی عادی و جدای میکنی ماہ عبادت را پس کاغذ
 شَعْرِيٍّ مِنَ الْمَقْبُولِ مَنَاقِبِهِ بِحُسْنِ عَمَلِهِ أَمْ لَيْتَ شَعْرِيٍّ مِنْ
 دہشتمی کہ کسیت مقبول از ما پس مبارکبادی بیلو دم آنرا بسبب عمل او یا کاسی دہشتمی کہ کسیت
 الْمَطْرُودِ مَنَاقِبِهِ بِسَوْءِ عَمَلِهِ فَيَا أَيُّهَا الْمَقْبُولُ هَيْتَا لَكَ شَوَابِ
 مطرود از ما پس تقریب میکنیم بنوسے عمل او پس اسی مقبول خوشگوار باد ترا شواب
 اللَّهُ وَرِضْوَانَهُ وَرَحْمَتَهُ وَغَفْرَانَهُ وَقَبُولَهُ وَإِحْسَانَهُ وَعَفْوَهُ وَمَسَامَحَتَهُ
 خدا و خوشنودی او و رحمت او و مغفرت او و قبول او و شیب او و عفو او و پشیمان
 وَخُلُوفِي دَارِ أَمَانِهِ يَا أَيُّهَا الْمَطْرُودُ يَا ضَرَّاهُ وَطُغْيَانَهُ وَظَلَمَهُ
 و بوی بدون در شر اسے امان او اسی مطرود و بدی سے خود طغیان و ظلم
 عَذَابَهُ وَغَفْلَتَهُ وَخَسْرَانَهُ وَتَمَادِيَهُ وَعَضْبَانَهُ لَقَدْ عَظُمَتْ
 سزائی و غفلت خود و کجا و سگے خود و بے وفائی و تمانی بر تو بزرگ شد
 مُصِيبَتِكَ بِغَضَبِ اللَّهِ وَهُوَ لَنْهَ قَابِلٌ مُقَلَّتِكَ الْبَاكِيَةَ وَإِنْ
 مصیبت تو بغضب خدا و خواہی سگد پس بجا است چشم کر این تو و بجا است

۹۴۷
 ۹۴۸
 ۹۴۹
 ۹۵۰
 ۹۵۱
 ۹۵۲
 ۹۵۳
 ۹۵۴
 ۹۵۵
 ۹۵۶
 ۹۵۷
 ۹۵۸
 ۹۵۹
 ۹۶۰
 ۹۶۱
 ۹۶۲
 ۹۶۳
 ۹۶۴
 ۹۶۵
 ۹۶۶
 ۹۶۷
 ۹۶۸
 ۹۶۹
 ۹۷۰
 ۹۷۱
 ۹۷۲
 ۹۷۳
 ۹۷۴
 ۹۷۵
 ۹۷۶
 ۹۷۷
 ۹۷۸
 ۹۷۹
 ۹۸۰
 ۹۸۱
 ۹۸۲
 ۹۸۳
 ۹۸۴
 ۹۸۵
 ۹۸۶
 ۹۸۷
 ۹۸۸
 ۹۸۹
 ۹۹۰
 ۹۹۱
 ۹۹۲
 ۹۹۳
 ۹۹۴
 ۹۹۵
 ۹۹۶
 ۹۹۷
 ۹۹۸
 ۹۹۹
 ۱۰۰۰

دَمَعَتِكَ الْبَخَّارِيَّةُ وَأَيْنَ ذَفْرُوكِ الرَّاحِمَةُ الْغَادِيَّةُ لِأَيِّ يَوْمٍ أَخْرَتُ
 تَوْبَتِكَ وَلَا يَجِي عَامٌ إِذْ خَرْتَ عِدَّتَكَ إِلَى عَامٍ قَابِلٍ وَخَوَّلَ حَائِلُ
 كَلَامًا لَكَ مَدَّةُ الْأَعْمَارِ وَلَا مَعْرِفَةَ الْمَقْدَرِ فَكَمْ مِنْ مُؤْمِلٍ أَمَلُ
 بَلُوغُهُ فَلَمْ يَبْلُغْهُ وَكَمْ مِنْ مَدْرِيحٍ لَهُ وَلَمْ يَخْتِمْهُ وَكَمْ مِنْ أَعْبَدَ
 طَيْبًا الْعَيْدِ جَعَلَ فِي تَلْمِيذِهِ وَنِيَابًا لِتَزْيِينِهِ صَارَتْ لَتَكْفِينِهِ
 وَمَتَاهِبًا لِقَطْرِ صَارَتْ تَهْنِئًا فِي قَبْرِهِ وَكَمْ مِنْ لَا يَصُومُ بَعْدَهُ
 لِاخْتِيَامِهِ وَسَلْوَةٍ بَسْوَةٍ صِيَامِهِ وَرَقَبَةٍ بَادٍ خُفْوَةٍ
 وَخُتْمٍ مَوْجِبِ اللَّهِ وَتَوْفِيقِهِ وَأَعْلَمُوا أَنَّ حُكْمَ اللَّهِ أَنْتُمْ قَارِعِيهِ
 شَهْرَ عَظِيمًا مُتَفَضِّلًا كَرِيمًا إِنَّ الصَّوْمَ وَالْمُؤَافِقُونَ ذَلِكَ فِي
 سَائِرِ الْأَعْوَامِ وَأَيْنَ مِنْ كَانَ مَعَكُمْ لِيَالِي شَهْرِ رَمَضَانَ شَاهِدًا
 فِي كُلِّ حَقِّ اللَّهِ مُعَامِلِينَ مِنَ الْأَبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ وَالْأَخْوَةِ وَالْأَخَوَاتِ
 وَمَنْفَرِقِ الْجَمَاعَاتِ فَأَخْلَى مِنْهُمْ الشَّاهِدُ وَعَطَّلَ مِنْهُمْ السَّاجِدُ
 فِي بَطْنِ الْأَلْحَادِ صَرِيحِي لَا يَجِدُونَ لِمَا هُمْ فِيهِ دَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ

اشک روان تو و نجاست زیادگاه بگناه تو آینه است هر کدام روز را سوخته کردی
 تو خود را در کدام سال را بچشمه کردی آن سال آئینه و رسال گذر نده
 پس برست بجهنم موت عمر و در استن اندازه پس بسیار از امید و آرزای امید
 رسیدن سال آئینه پس رسیدند در بسیار از دریا بندگان او را و تمام نمودند از او بسیار از که اندک
 فرستید برای کسی بود که اگر آئینه شد نزد خود خود داده کرده اند کما سر بر امیرت عهد کردید گفت
 و آناده بر لیس فطرو اگر آئینه کرد در پیش خود و بسیار کس اندک که روزه نگیرد در کس
 غیر او و او طعم میکند در چیز خود آئینه پس هر که گویند خدا را ای بندگان خدا پس رسیدن
 حتمه او را و سوال کنند قبول صیام خود و قیام خود را میدار با شکر با او سے حقوق خود
 و جنگ از بند بر سنها سے حد سے نهد و تو یقین او و بد امید رحم کند خدا ستم خبیثی شاگرد او را
 که خداوند فضیلت است کرم کجا اندر دود و داران و آئینندگان بر او حق
 در هر حق خدا عمل کنندگان از میزان و داران و برادران و خواهران
 در میان و برادران داد و ستاد از خدا می نهد و بران کنند که تنها و دور کنند و بران
 و جدا کنند جماعتها نیز مرگ پس عالمی مانند از ایشان است شاهد و بکار آید از ایشان سودا
 در شکوهی محدود افتادگان نمی آید چیزی را که ایشان را میزند و در کوفی و مالک میزند

بله
 زفر
 بالکسر
 شک
 ۱۲
 نقیب
 اللغات
 ۹۹۸
 ۲۴
 سینه

آن
 ۱۲
 کنگر

لَا أَنفُسِهِمْ ضَرًا وَلَا نَفْعًا يَنْتَظِرُونَ يَوْمًا الْأَمْرُ فِيهِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ
از نفسها بی ضرر و از نفعی و سودی منتظر اند روزی را که امتحان در آن روز بسوی پروردگاران خود
 تَدْعَىٰ وَالْخَلَائِقُ يُخَشِرُونَ إِلَىٰ الْيَوْمِ وَاللَّعْنَةُ عَلَىٰ الْفِرَاقِ نَصْرٌ وَعَدْلٌ مِنْ
خواهنه میشوند و خلائق خشر کرده میشوند پس هرگاه و میدوند و مردم سخت با هم میزنند از
 هُوَ ذَلِكَ الْيَوْمِ وَرَدَعًا وَالْقُلُوبُ بِشَصَدِّعٍ مِنَ الْحِسَابِ صَدَقَاتُ
بزرگ این روز در آن حال که دید میروند و در آنها میسکنند از ترس حساب شستن
 وَنَفْحٌ فِي الصُّورِ وَجَمْعٌ نَّاهٍ جَمْعًا عِبَادَ اللَّهِ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ نَفْسًا مِنْ
و دهنده شود صور پس جمعی سبکتر آنها را جمع کردن ای بندگان خدا کسی که باز داشت نفس خود را از
 الْحَرَامِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ فَلْيَمْنَعْهَا فِيمَا بَعْدَهُ مِنَ الشَّهْرِ يَوْمَ الْأَعْوَامِ
حرام رسیده و رمضان پس که که منع کند در آنچه پس از رمضان است از ماهها و سالها
 فَإِنَّ إِلَهَ الشَّهْرِ بِنِ وَاتَّخَذَ وَهُوَ عَلَىٰ الزَّمَانِ مَطْلَعٌ شَاهِدٌ أَجْرَاتِنَا
پرستش می نماید آنها در سالها یک است و آن بر هر روز نامه نگاه و حامی است مژده بر ما را
 اللَّهُ وَبِأَنَّكَ رُوِيَ فِي شَهْرِ الْبَرَكَةِ وَاجْزَلُ أَقْسَامِنَا وَأَقْسَامِكُمْ مِنْ
خدای ما و شمارا بر همان ماه برکت و بزرگ کند حصه ای ما شما از رحمت خود که
 رَحْمَتِهِ الْمَشْرُوكَةَ وَبَارَكْنَا وَكَلِمَةُ بَقِيَّتِهِ وَسَكَتُ بِنَا وَبِكُمْ
از رحمت خود که مشترک است و برکت کند ما را و شمارا در کلمه ای نمود و بیرون ما را و شمارا از
 طَرِيقِ هِدَايَتِهِ بِرَحْمَتِهِ وَفَضْلِهِ وَمِنْهُ اللَّهُمَّ وَمَا قَسَمْتُ فِي هَذِهِ
راه هدایت برکت و فضل خود و رحمت خود با خدا ای آنچه میگویم در این
 اللَّيْلَةَ مِنْ عَيْنٍ وَعُفْرَانٍ وَرَحْمَةٍ وَرِضْوَانٍ وَعَفْوٍ وَأَمْتَانٍ وَكَلِمَةٍ
سخت از اندامی و دامن زدن و رحمت و خود بخود میگویم و بخشش و رحمت و کلام
 وَأَخْسَانٍ وَنَجَاةٍ مِنَ النَّارِ وَخَلْقٍ فِي عَيْنِ الْجَنَّةِ فَاجْعَلْ لَنَا
و احسان و شمارا از آتش و بیخیزد در رحمت با ما از رحمت پس بیرون ما را
 مِنْهُ أَوْفَرَ الْخَطْوِ وَأَجْزَلَ الْأَقْسَامِ بِرَحْمَتِكَ يَا ذَا جَمْرِ الرَّحْمَنِ اللَّهُمَّ فَكَمَا
از آن و از زمین بهره و بر زمین رحمت با رحمت خود ای هر که از آن بهره ای که از خدا را
 بَلَّغْنَا شَهْرَ الصِّيَامِ فَاجْعَلْ قَامَهُ عَلَيْنَا مِنْ بَرَكَاتِ الْأَعْوَامِ وَبِقِيَامِهِ
رسانید ما را ماه رمضان پس بیرون سال ای هر که از شما که در این سالها و روزهای
 مِنْ أَسْعَدِ الْأَيَّامِ وَتَقَبَّلْ مِنَّا مَا قَدَّمْنَا فِيهِ مِنَ الصِّيَامِ وَالْقِيَامِ
از سعادتمندترین روزها و بپذیرد از ما آنچه پیش از شما در راه از روزها و قیام پیش
 وَأَعْفِرْ لَنَا مَا أَذْرَفْنَا فِيهِ مِنَ الْأَنْفَامِ وَخَلِّصْنَا مِنْ مَطْلَعِ الْأَنْفَامِ
از گمراهی که ما را آنچه کس کردیم در راه از گمراهی که ما را از مستجابی مردم

۴

بیت

بیت

بیت

بیت

بیت

بیت

بیت

۹۴۹

بیت

بیت

بیت

بیت

بیت

بیت

بیت

کمال

بافض

مرد

سیانه

سال

کبد نزل

سیانه

962

ک

ک

۴

ک

ک

ک

ک

شبابه ویقول اکمل الخبز واخفناہ ویقول المذنب المذنب
 وانیبناہ ویقول الحدیث الصغیر واخسرناہ وجملا آمنه و
 اشفقوا و غسبتهم من الندامة و ختم علی افواههم فلم یبلغوا
 ووقفوا علی کل نفس الذنوب فاطرقوا و عابثوا من الالهة و
 وکما سی العظام بعد الموت صلی علی محمد و علی آل محمد و
 فی هذه اللسنة المباركة الشريفة ذنبا لا يغفره ولا يمسح
 ورجته ولا كرم الا لا استغفرت ولا مستكرا لا عافيت ولا ذنبا
 لا تقطعت ولا ميتا لا رجعت ولا حاجة من خواجج الدنيا و
 الاخرة و لك فيها رضى و لنا فيها صلاح الا اعنت علی قضائها
 ذنوبنا و لا بائنا و امهائنا و اخواننا و ذرئتنا و
 قرابتنا و اصديقايتنا و معلمينا و من قرأنا عليه و قرءنا عليه
 تعلمنا منه و تعلمنا من سالتنا الدعاء و سالتنا الدعاء
 الموعود و اوجبتنا ذلك و سألنا الدعاء و سألنا الدعاء

نشد

آواز

کنا

الله وعلى أصحابه وأزواجه وسلم نسليكم الكتاب

الادب المرئيين من الفقر الصادقين سالكى طريق الصلوة

الذين صنفوا عن الاهوية المضلة وسبوا عن الاخلاق الدينية

فادخلوا في ذممة الابدال واهل الكفاية واصفوا بالعينية على

وجوه الاختصار والاقلام خشية التامة والملا فضل

في الارادة والمراد اما الارادة فترك ما جرت عليه العادة

وتحقيقها نهوض القلب لطلب الحق سبحانه وترك ما سواه فاذا

ترك العبد العادة التي هي خطوط الدنيا والاخرى فبمجرد

لارادته فالارادة مقدمة على كل امر ليعقبها الفصد ثم

الفعل فربى بظرف كل سالك ولانتم اول منزلة كفاصل

قال الله عز وجل النبي صلى الله عليه وآله لا تظن الذين يدعون ربهم

بالغدوة والعشي يريدون وجهه فبئس نصيباً لما عملوا

فانعموا وقال تعالى في اية اخرى واصبر نفسك مع الذين

يدعون ربهم بالغدوة والعشي يريدون وجهه ولا تعذب نفسك

انهم يريدون ذممة الحسوة الدنيا فامرهم بالصبر معهم

له

نومز

بالضم

برفقت

درت

قام

948

تبع

ر

تنبه

الذم

سندیه

کاه

را

۴

۴۰۰

۴۰۰

۴۰۰

۴۰۰

۴۰۰

۴۵۰

۴۰۰

۴۰۰

۴۰۰

۴۰۰

۴۰۰

۴۰۰

وَتَصَدَّقَ النَّفْسَ فِي هُجْرَتِهِمْ قَدْ صَفَّحْتُمْ بِأَنْتُمْ يُرِيدُونَ وَجْهَهُمْ
 و صبر کردن نفس را در صحبت ایشان در صفت کرده اند اما با جمله میجو استعدادت من ما استعد
 قَالَ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ يُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا بَسَان
 فرمود که این دو چشم خود را از ایشان در حالیکه میجو ۴۰۰ زینت دنیا پس ظاهر شد
 يذَلِكَ لَنْ حَقِيقَةَ الْإِرَادَةِ إِذْ أَرَادَهُ وَجْهَ اللَّهِ فَحَسِبَ ذَلِكَ زِينَةَ الْحَيَاةِ
 که این را حقیقت اراده اراده ذات خداست پس بس سواست زینت زندگی
 الدُّنْيَا وَالْآخِرَىٰ فَأَمَّا الْمُرِيدُ وَالْمُرَادُ فَأَلَمْ يُرِيدُ مَنْ كَانَتْ فِيهِ هَذِهِ
 دنیا و آخرت پس اما مرید و مراد پس مرید کسی باشد در اولین
 الْجَمَلَةَ وَاتَّصَفَ بِهَذِهِ الصِّفَةِ فَهُوَ أَيْدَا مُقْبِلٌ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَ
 بیکر و موصوف باشد این صفت پس او همیشه پیش آید به سمت بر خدا می عزوجل در
 طَاعَتِهِ مُؤَلِّمٌ عَنْ غَيْرِهِ وَإِجَابَتِهِ لِيَسْمَعَ مِنْ رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَيَعْمَلُ بِمَا
 طاعت او را در کرده از غیر او و اجابت آن میشود از سر او در کار خود عزوجل پس باید
 فِي الْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ وَيَصْتَمِعُ عَمَّا سِوَى ذَلِكَ وَيَبْصُرُ نُورَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ
 در کتاب و سنت است و گوش شود از آنچه سواست او است و در بسند نور خدا می نماید
 جَلَّ جَلَّ لَا يَرَىٰ لِأَفْعَالِهِ فِيهِ وَفِي غَيْرِهِ مِنْ سَائِرِ الْخَلَائِقِ وَيُعْنَىٰ عَنِ
 پس نمی بیند که فعل حق خود در غیر خود از سایر مخلوقات و با همی شود
 غَيْرِهِ فَلَا يَرَىٰ فِعْلَ أَهْلِ الْحَقِيقَةِ غَيْرَهُ عَزَّ وَجَلَّ بَلْ يَرَىٰ إِلَهَ وَسَبَّحَا
 غیر او پس بسند فاعل بر حق سواست بلکه بسند که در سبب
 مُحَمَّدًا مَدِينًا فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الشَّيْءُ يُعْنَىٰ وَيُصَمُّ أَيُّ
 حرف رسیده در سبب گفته شده فرمود ۴۰۰ و در سبب تو خبر مرا که اینها میکنند ذکر
 يُعْنَىٰ عَنِ غَيْرِ عِبَادَتِكَ وَيُصَمُّ عَنْكَ لِأَشْرَافِكَ بِمُحِبَّتِكَ
 که اینها میکنند از غیر عبادت تو در سبب ما بدتر از او از جهت اشتغال تو بمحبت تو
 فَمَا أَحَبَّ حَتَّىٰ أَرَادَ وَمَا أَرَادَ حَتَّىٰ حَزَرَتْ إِرَادَتَهُ وَمَا حَزَرَتْ
 پس دوست میدارد هر چه را نا میجو اندر و عمل من میکند تا فالص میشود اراده او و فالص نمیشود
 إِرَادَتَهُ حَتَّىٰ قَلْبَتْ فِي قَلْبِهِ جَمْرَةَ النَّخْبَةِ فَأَحْرَقَتْ كُلَّ مَا هُنَاكَ
 ارادت او را اندر او نمود در دل او در سبب او بسبب است که هر چه بر او است از غیر
 قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَنْ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا
 فرمود خدا است بفرمود که هر گاه در آمدند در هر شهر و در آن کشند از آن شهر بگردانند
 آيَةً أَهْلِهَا أَذَلَّهُ كَمَا قِيلَ لَهَا لَوْعَةٌ فَهِيَ كُلُّ بَوْعَةٍ فَمَنْ مَرَّ
 از سبب آن آنها را خواهد چنانچه لعنت شده است که آن محبت سوزن است و در آن میکند از سبب

۴۰۰

عَلَمَةٌ وَأَكَلَهُ قَاتَةٌ وَكَلَامُهُ ضَرْوَةٌ بِصَحْرِ نَفْسِهِ أَبَدًا فَلَا يَحْيِيهَا
 در وقت علم است و خوردن او در وقت ناله است و کلام او در وقت نصیحت است و کلام او در وقت نصیحت است و کلام او در وقت نصیحت است
إِلَىٰ مَحْبُوبِهَا وَلَكِنَّهَا وَيَصُدُّ عِبَادَ اللَّهِ وَيَأْتِي بِالْخَلْقِ مَعَهُ اللَّهُ وَ
 ای محبوب او و لذت است اما او را نصیحت میکند و بندهگان خدا را نصیحت میکند و بندهگان خدا را نصیحت میکند
يَصْبِرُ عَنْ مَعَاصِي اللَّهِ تَعَالَىٰ وَرَضِيَ بِقَضَاءِ اللَّهِ وَبِحُتَابِ أَمْرِ اللَّهِ
 با صبر از معاصی خدا تعالی و رضی است از قضاء خدا و با حیات امر خدا
وَلَيْسَ يَجُوزُ مِنْ نَظَرِ اللَّهِ وَبِئْسَ لِلْمُخَوَّدَةِ فِي حُبَابِ اللَّهِ تَعَالَىٰ وَبِعَرَضٍ
 و نه از نظر خداست و بد است از نگاه خدا در حباب خدا تعالی و بعرض
أَبَدًا لِكُلِّ سَبَبٍ يُؤْتِيهِ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَيَقْتَرِبُ بِالْحَمْدِ إِلَى الْإِقْتَاءِ
 همیشه هر سبب را که رساند او را به سوی خدا تعالی و تقرب کند بنام او و به سبب
فَلَا يَخْتَارُ رَحْمَةَ عِبَادِ اللَّهِ وَيَحْتَبِئُ لِي رَيْبَهُ بَكْرَةَ النَّوْءِ إِذَا مَخْلَصَ اللَّهُ
 پس اختیار نمیدهد رحمت بندهگان خدا و در سستی دارد لبسته برود کار خود بگردد و اگر مخلص
حَتَّىٰ يَصِلَ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَيَحْضُرُ فِي زَمْرَةِ أَجَابِ اللَّهِ تَعَالَىٰ وَبِعَرَضٍ
 تا برسد به سوی خدا تعالی و بیوندد در گروه دوستان خدا و مراد او
فَيُحْذِرُ لِي سَمِيٍّ مُرَادًا فَتَحْطَ عَنْهُ أَنْفَالُ سَائِلِي طَرَفِي اللَّهِ وَيُغْسِلُ بِمَاءِ
 پس این هنگام تا سیده میشود و از پس زرد آورده شود و از دیگر اینهاست سالکان راه خدا و غسل کند
رَحْمَةِ اللَّهِ وَنَافِثَةٍ وَطُفِيفَةٍ فَيَسْتَبِيءُ فِي بَيْتِ فِي حَوَارِ اللَّهِ وَتَخْلَعُ عَلَيْهِ
 رحمت خدا در وقت او و لطف او پس نما کرده شود او را خاور در مجلسی خدا و داده میشود او را
النَّوْءِ الْخَلْعِ وَهِيَ الْعَرَفَةُ بِاللَّهِ وَالْأَنْشُرُ وَالشُّكُونُ وَالطَّمَّانِيَّةُ
 انواع طمیت یا در ایست سوزفت خدا و آنست بار و سکون و طمیت
إِلَيْهِ وَيَنْطِقُ بِحِكْمَةِ اللَّهِ وَنَسْرًا لِلَّهِ تَعَالَىٰ لِأَذْنِ الصَّرِيحِ بِلِ الْخَيْرِ مِنَ
 باد و کلام کند بگفت خدا و در از آنست خدا میدوند و در وقت علم
اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَيَلْقَىٰ بِالْقَابِ بِمِيمِزِهَا بَيْنَ أَجَابِ اللَّهِ تَعَالَىٰ
 خداست در وقت و لطف میشود با قباب که سینه میشود بان میان خداست
فَيَدْخُلُ فِي حَوَاضِرِ اللَّهِ وَيَسْمِيءُ بِأَسْمَاءِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا اللَّهُ وَيَطْلَعُ
 پس در آید در حاضرات خدا و با سیده میشود و نما نما کند از آنست که خدا تعالی و در وقت
عَلَىٰ أَسْرٍ رَحْمَةً فَلَا يَسُورُهَا عِنْدَ عِلْمِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَيَسْمَعُ مِنْ
 بر اسرار حق که خاصه اوست پس ظاهر میکند آن اسرار را خدا تعالی پس میشود
اللَّهُ وَيُبْصِرُ بِاللَّهِ وَيَنْطِقُ بِاللَّهِ وَيَسْمَعُ بِقَوْلِ اللَّهِ وَيَسْمَعُ فِي طَاعَةِ
 خدا و می بیند بخدا و گوید میشود بخدا و میگوید بقرت خدا تعالی و میدود در طاعت

به
 نزل
 دامن
 در برابر
 ۱۲
 ۵
 انس
 ۹۶۶
 به
 سینه
 در
 خسته
 به
 ۱۲

اللَّهُ وَيَسْكُرُ إِلَى اللَّهِ وَيَبْتَاعُ مَعَ طَاعَةِ اللَّهِ وَذَكَرَ اللَّهُ فِي كَلِمَاتِهِ اللَّهُ
خدای تعالی و آرام کرد بسوی خدای تعالی و خواب کند با طاعت خدا بیتم و یاد خدا در کلماتی خدا
 وَخَيْرُ اللَّهِ فَيَكُونُ مِنْ أُمَّتِهِ اللَّهُ وَشَهِدَتْهُ وَأَوْتَا دَارَ رِضْوَانِهِ وَنَحْنُ
و خیر خدای تعالی پس باشد از امتیان خدا و گواهان او و او را داد زمین او و گنجان
 عِبَادِهِ وَبِلَادِهِمْ وَأَحِبَّانَهُمْ وَأَخْلَانَهُمْ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَاكِمًا عَنِ اللَّهِ
بنندگان او و شهرهای او و درستان و یاران او و دوستان او از روی حکایت از خدا بیتم
 تَعَالَى لِأَيُّهَا الْعَبْدُ الْمُؤْمِنُ يَتَقَرَّبُ إِلَيَّ بِالتَّوَدُّعِ حَتَّى أُحِبَّهُ فَإِذَا احْتَبَنِي
بیشتر بنده مؤمن من نزدیک میشود بمن بتواضع تا آنکه دوست میدارم او را پس برگاه او
 كُنْتُ بِمَعَهُ وَبَصْرَهُ وَلِسَانَهُ وَبِيَدِهِ وَرِجْلَهُ وَفَوَادَهُ فَبِنِي لِيَمْعُ وَيُنِي
باشم تنواری او و بینایی او و زبان او و دست او و پای او و دل او پس من میشود و بمن
 يَبْصُرُونِي بِبَطْنِ عَيْنِي وَيَسْمَعُونَ مِنِّي بِسُطْحِ عَيْنِي فَهَذَا عَبْدٌ حَمَلُ
می بیند و بمن گویا میشود و بمن می شنود و بمن می گوید
 عَقْلُهُ الْعَقْلُ الْأَكْبَرُ وَسَكَنَتْ حَرَكَاتُهُ الشَّهَوَاتِيَّةَ لِقَبْضَةِ الْحَقِّ
عقل او عقل بزرگ را و آرام یافتند جنبشهای شهوات او از قبضت تکلیف او را و او را
 عَزَّ وَجَلَّ فَصَارَ قَلْبُهُ خِزَانَةَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَهَذَا هُوَ مَرَادُ اللَّهِ تَعَالَى لِمَنْ
پس گشت دل او گنجینه خدای تعالی پس این همه است مراد خداست که کسی اگر
 أَرَادَتْ أَنْ تَعْرِفَهُ يَا عَبْدَ اللَّهِ وَقَدْ قَالَ مَنْ تَقَدَّمَ مِنْ عِبَادِ اللَّهِ عَزَّ
خواهد بود که شناسد او را ای بنده خدا و همچنین گفته است که هر که پیشتر است از بندهای خدای
 وَجَلَّ لِإِنَّ الْمُرِيدَ وَالْمُرَادَ وَاحِدٌ لِذَلِكَ لَوْ لَمْ يَكُنْ مُرَادُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ يَأْتِ
فایده که هر دو یکی است و مراد و مراد یکی است زیرا که اگر نبود مراد خدا
 بِرِيدِهِ لَمْ يَكُنْ مُرِيدًا وَلَا يَكُونُ إِلَّا مَا أَرَادَ لِأَنَّهُ إِذَا أَرَادَهُ الْحَقُّ
بخواهد شناسد حق آنرا شناسد حق و بخواهد که آنرا بخواند حق آنرا بخواند پس هر که بدست حق است
 بِالْخُصُوصِيَّةِ وَفَقَّهٌ بِالْأَرَادَةِ وَقَالَ الْآخَرُونَ الْمُرِيدُ الْمُسْتَدِي وَ
بخصوصیت و فقه با اراده و گفتند اندر دیگران مراد را از آنکه در ملک است و
 الْمُرَادُ الْمَشْهُورُ الَّذِي نَصَبَ بَعْضُ الْعُلَمَاءِ فِي مَقَاسَاتِهِ
مراد به مشهور است که بر او بر کرده اند و بعضی از علمای در مقاسات او
 الْمَشَاقِقُ وَالْمُرَادُ الَّذِي لَمْ يَكُنْ مِنْ غَيْرِ مَشَقَّةِ الْمُرِيدِ مُتَعَبًا وَ
و مشقتها و مراد کسی است که در سببها مشقتی بر او نیست و مراد کسی است که مشقت و
 الْمُرَادُ مَرْفُوعٌ بِهِ مَرْقَةٌ فَلَا عَلَيْهِ فِي حَقِّ الْقَاصِدِينَ الْمُسْتَكِينِ
او از چیزی کرده شده است پس بیشتر بر حق قصد کنندگان آفاق کنندگان اند

۴
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲

۹۶۶

علم
 بالکلم
 دفع
 الشان
 جمع
 عکس
 ۹۷
 تعبیر
 ۹۸
 ۹۹

فِي نَسَةِ اللَّهِ تَعَالَى مَا قَدَّمْتُمْ وَجَرَى مِنْ تَوْفِيقِ اللَّهِ تَعَالَى لِلْمُحَادَّةِ
 در راه عبادی تعالی که جزایت که تحقیق تمام شده است و روان شده از توفیق خدا بر شما مشتق آرا
 ثُمَّ لِيَصَالَهُمْ إِلَيْهِ وَحَطَّ الْأَنْفَالُ عَنْهُمْ وَوَالْتَحَفَتِ عَنْهُمْ فِي كَثْرَةِ
 بجز ترا شدن آنها لایحوی خدا و در نهادن بارها از آن و سبک کردن بارها از آنها و آسایش
 مِنَ التَّوْفِيقِ وَبَرَكَ الشُّهُوتِ وَالْإِقْتِصَادِ عَلَى الْقِيَامِ بِالْفَرَائِضِ وَالسُّنَنِ
 از تقویا و تبرک شهوت و کوتاهی کردن بر استخوان بر فریضها و سننها
 مِنْ جَمِيعِ الْعِبَادَاتِ وَحِفْظِ الْقُلُوبِ وَحِفْظَةِ الْحُدُودِ وَالْمَقَامِ
 از همه عبادات و نگاه داشتن دلها و نگاه داشتن حد و رعایت
 وَالْإِنْقِطَاعِ عَمَّا سِوَى الْحَقِّ عَزَّ وَجَلَّ بِالْقُلُوبِ فَيَكُونُ خَواهُرُكُمْ
 و قطع کردن از ما سوسه حق تعالی بدها پس باشد ظاهر ایشان
 مَعَ خَلْقِ اللَّهِ تَعَالَى وَبِوَاطِنِهِمْ مَعَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ الشُّهُوتِ بِحُكْمِ اللَّهِ وَ
 با خلقت خدا و باطن ایشان با خدا که تم زبانهاست ایشان بحکم خدا و
 قُلُوبِهِمْ يَعْلَمُ اللَّهُ فَالَسُّهُمُ لِنَصْرِ عِبَادِ اللَّهِ وَأَسْرَارِهِمْ لِحِفْظِ قُدْرَتِهِ
 و دلهاست ایشان بقلوب خدا کس زبانهاست ایشان بر کس تعبیرت بندها و دلهاست ایشان از کس
 اللَّهُ فَعَلَيْكُمْ سَلَامٌ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى وَتَحِيَّاتُهُ وَبَرَكَاتُهُ وَرَحْمَتُهُ وَبِحَيْثُ
 عبادی تعالی کس بر ایشان رحمت خدا باد و تحیات و برکات او و رحمت و رحمت او
 مَا دَامَتْ أَرْضُهُ وَسَمَاوُهُ وَقَامَ الْعِبَادُ بِطَاعَتِهِ وَحَقِّهِ وَحِفْظِ
 او ایستاد زمین و آسمان قائم است و قیام میکنند بندها بپاوت او و حق او و نگاههاست
 حُدُودِهِ وَرَيْسُ الْجَنَّةِ رَحِمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ عَنْ الْمُرِيدِ وَالْمُرَادِ فَعَالَ
 حد و او در سینه شد جینز بار او از مرید و مراد پس گفت
 الْمُرِيدِ وَتَوَلَّاهُ سِيَاسَةَ الْعِلْمِ وَالْمُرَادِ تَوَلَّاهُ رِعَايَةَ الْحَقِّ لِأَنَّ الْمُرِيدَ
 مرید قیام مینماید بکار او و تالیف است دانش و مراد میباید بکار او نگاههاست حق زیرا که مرید
 يَسِيرُ وَالْمُرَادُ يَطِيرُ كَمَا يَلْحَقُ السَّائِرُ الظَّائِرُ وَيُنْكَشِفُ ذَاكَ الْغُيُوبِ
 سیر میکند و مراد میکند و طاز پس که برسد سیر کننده بر او از کشفنده نا دور شدن میشود و سیر از
 وَبَيْتِهَا تَحْتِ صَلَاحِهَا كَانَ مُوسَى مُرِيدًا وَبَيْتِهَا عَلَيْهِ السَّلَامُ مُرَادًا إِنَّهُ سَيَرُ
 و بیای محمد ^ص بود موسی مرید و سیدنا محمد ^ص مراد است
 مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَى جَبَلِ حُورِ سَيْنَا وَطَيْرَانِ بَيْتِهَا إِلَى الْعَدْنِ وَ
 موسی است چون تا کوه طور سینا بود و طیران بیهیما است عرشش و
 اللُّوحُ الْمَحْفُوظُ فَالْمُرِيدُ كَالْبِكِّ وَالْمُرَادُ مَطْلُوبُ عِبَادَةِ الْمُرِيدِ
 لوح محفوظ پس مرید طالب است و مراد مطلوب عبادت مرید

در بیان این است

مرید

۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

الاشياء اليه وفتي عنها فترك كل واحد منها ما صاحبته
خبر اسے بسوی لو دکانے سوڈ ازان پس کہ امت پر ہے اذا انما بار خود را
خبر من زاهد ثم تاتيه الاشياء وهو لا يريد ها ولا يفتنها
این حکام زاهد گشته آید اور چیزها و عالمات میخورد آنها را در بعضی میکند آنها را
بل بمقتل امر الله فيها وينظر فضل الله فيها فيقر هذا منصور
بلکہ در نامہ وارچہ میکند در ان خدا سے تم را انتظار میکند فعل خدا را در ان پس کتہ مکتوب و انرا
وصوفي اذا اتصف بهذا المعنى فهو في الاصل صوفي على وزن
وصوفی و تیکہ بوصوف میشود با معنی پس ان لفظ در اصل صوفی سے است بر وزن
فوعلى ما خوذ من الصفاة يعنى عبد صفاة الحق عز وجل بهذا
فوعلى ما خوذت از صفات یعنی پاک یعنی بندہ کہ پاک کردہ است اورا حق تعالی و ہمیں یعنی
قيل الصوفي من كان صافيا من افات النفس خاليا من مذموماتها
قہمہ میشود صوفی سیکہ باشد پاک از افات نفس خالصے از مذمومات ان میزنیات کوہے
سالك الحمد مذاهبه ملازم الحقائق غير ساكن بقلبه الى احد
روندہ ہمیکہ ترین مذہب ہے اورا ملازم حقائق را کہ بدل خود آرام نگیرد کسی
من الخلاق وقيل ان التصوف الصدق مع الحق وحسن الخلق
از خلاق و گویند کہ تصوف صدق با خداست و نیک کردن خلق
مع الخلق واما الفرق بين المتصوف والصوفي فالتصوف
بخلق خدا و اما فرقی میان متصوف و صوفی کہ تصوف
المتدي والصوفي الشري المتصوف الشارعي في طريق الوصول
متدی سے است و صوفی شریقی تصوف شریعی کہ مندرجہ بہ در راہ وصل
والصوفي من قطع الطريق ووصل الى من اليه القطع والوصول
و صوفی کسی کہ بہر دست راہ را در سیدہ است بسوی کسی کہ راست قطع بہ وصل
التصوف محمول والصوفي محمول وحمل التصوف كل يقبل و
تصوف بردارندہ است و صوفی بردارندہ است بار کردہ شدہ است تصوف ہر گران و
خفيف فحمل حتى ذابت نفسه و زال هواه وتلاشت رادته
سبک را پس بردارندہ است تا آنکہ گراحت نفس را دور شدہ ہوای او و باہو شدہ خواہش را
وامانته فصار صرافيا فسمي صوفيا محملا فصار محمولا القدر
و امیدہای او پس گشت پاک پس نامیدہ شدہ صوفی پس بردارندہ است ہر گشت بار کردہ شدہ
كرة المشية مرفي القدس منبع العلو والحكم بيت الامن والفؤاد
کوی خواست خدا تربیت کردہ شدہ پاک گشتہ علما و حکما نماز امن و بیکار سے

تصوف

تصوف

تصوف

كَفَّ لَأُولِيهَا وَالْأَبْدَانُ وَمَنْ جَعَلَهُمْ وَمُتَّفِقَةٌ هُوَ
 بِهَا وَأُولِيهَا دَامَال وهمحل باذنت ودرمحل ایشان وکامل دم کرمش ایشان و
 مُتَّفِقَةٌ لَهُمْ وَمُسْتَرْهَمٌ لَأَذْهُوَعَيْنُ الْفَلَادَةِ ذُرَّةُ النَّبَاخِ مَنْظَرٌ
وخطی رحمت ودرمحل ایشان تاگاه او کشت آنجا که بنده می بود نظیر لسیان طلا و کما
 الرَّبِّ وَالْمَرْيَدُ الْمُتَّصِفُ مَكَائِدُ لِنَفْسِهِ وَهُوَ أَوْ شَيْطَانُهُ وَخَلْقٌ
بموردگار و در بدست خود فریب دهنده نفس خود را دیوار شیطان خود را و خلق
 رَبِّهِ وَذُنْيَاهُ وَأَخْرَاهُ مُتَّعِبٌ لِرَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَيَفَارِقُهُ الْجِهَاتُ لَيْسَتْ
بموردگار خود را و دنیا و آخرت را عبادت کنند برود کار خود را بجز استادن بخش طرفها
 وَالْأَشْيَاءُ وَتَرَكَ الْعَمَلَ هَا وَمُؤَافَقَتَهَا وَالْقَبُولُ مِنْهَا وَتَصْنِيفُهَا
و بهر چیزی و ترک کردن عمل از جهت آنکه از جهت موافقت آنها و قبول کردن آنها و باک کردن
 بَاطِنُهُ مِنَ الْبَيْتِ لِيَهَا وَالْإِشْغَالُ بِهَا فَمِنْ أَلْفِ شَيْطَانٍ وَتَبْرُكُ
درون خود را از بیرون بیوی آنها و عمل از حق آنها پس مخالفت میکند شیطانی را و ترک کند
 ذُنْيَاهُ وَيَفَارِقُ آقْرَانَهُ وَسَاءَ خَلْقٌ رَبِّهِ بِحُكْمِهِ عَزَّ وَجَلَّ لِكَلْبِ أَخْرَاهُ
دنیاها و مخالفت کند خویش را و هم خلق حدار از حکم پروردگار تقاضای از جهت طلب آخرت
 ثُمَّ يُجَاهِدُ نَفْسَهُ وَهُوَ أَمْرٌ بِاللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَيَفَارِقُ آخْرَاهُ وَمَا أَعَدَّ
بستر و مجاهدی اندازد و نفس خود را و هوای آنرا حکم خدای تقاضای پس سفارنت کند آخرت و آنچه
 اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَأُولِيهَا فِيهِمَا مِنْ جَنَّةٍ لِرَغْبَتِهِ فِي مَوْلَاهُ فَيَخْرُجُ
در سخنان خود را و آنها از جنت از جهت رغبت او در مولا می خود پس بیرون
 مِنَ الْأَكْوَانِ فَيُصَنَّفُ مِنَ الْأَحْدَاثِ وَيَجُوهِرُ لِرَبِّهِ لِأَنَّهُمْ قُتِّعَ
از اکوان و صاف میشود و این مرتب و میگردد باک بر خدای خلق را پس جدا میشود
 مِنْهُ الْعَلَاقُ وَالْأَسَابُ وَالْأَهْلُ وَالْأَوْلَادُ فَتَسُدُّ عَنْهُ الْجِهَاتُ
او و همه علاقیها و سیایب ذلیل و اولاد پس بسته میشود از همه جهات
 وَيُتَّفِقُ فِي وَجْهِهِ حَهَّةُ الْجِهَاتِ وَبَابُ الْأَبْوَابِ وَهُوَ الْأَرْضُ قِضَا
و کشته میشود دوری او جانب همه جا میخورد دور همه در آن رضایت نقصان
 رَبِّهِ لِأَنَّهُمْ وَرَبِّهِ الْأَزْبَابُ وَيُفَعِّلُ فِيهِ فَعْلَ الْعَالَمِ بِمَا كَانَ وَرَبُّ
پروردگار مملکت پروردگار پروردگار آن میکند در آن عالم کار آنست که آنست مملکتی که
 هَوَاتٍ وَالْجَنِّزِ بِالسَّرَّارِ وَالْحَفَّتَاتِ وَمَا يَخْرُجُ بِهِ الْجَوَارِحُ وَمَا
و جزو است که بر سر او چیزی است همان و چیزی که حرکت داده میشود که آن اعضا را و آنچه
 نَضْرَةُ الْقُلُوبِ وَالنَّبَاتُ ثُمَّ يَفْتَحُ بِمَا هَذَا الْبَابُ بَابُ لَيْسَتْ
پوشیده میبارد آنرا و دنیا و بیت آنست که در این در باب که میباید میشود

درمحل باذنت و درمحل ایشان و کامل دم کرمش ایشان و خطی رحمت و درمحل ایشان تاگاه او کشت آنجا که بنده می بود نظیر لسیان طلا و کما
 بموردگار و در بدست خود فریب دهنده نفس خود را دیوار شیطان خود را و خلق
 درون خود را از بیرون بیوی آنها و عمل از حق آنها پس مخالفت میکند شیطانی را و ترک کند
 در سخنان خود را و آنها از جنت از جهت رغبت او در مولا می خود پس بیرون
 از اکوان و صاف میشود و این مرتب و میگردد باک بر خدای خلق را پس جدا میشود
 او و همه علاقیها و سیایب ذلیل و اولاد پس بسته میشود از همه جهات
 و کشته میشود دوری او جانب همه جا میخورد دور همه در آن رضایت نقصان
 میکند در آن عالم کار آنست که آنست مملکتی که
 و چیزی که حرکت داده میشود که آن اعضا را و آنچه
 پوشیده میبارد آنرا و دنیا و بیت آنست که در این در باب که میباید میشود

481

الاكابر وجرار تلك الامم الى امر ابيهم النبي الزموا فوقفوا معها
 وخطبوا بها بالقلوب والضمائر فقد ينقلون الى حاله بعد ان
 جعلوا الامم التي حوطين كل واحد منهم بالانفراد في حاله انك
 اليوم لا يمكن ان يكون فلان يجتاز فيها الى ان لانتم تصادق
 كما في موضع النبي انتم فيهم في قبضة خيتم ما ذهبت في بني من
 امورهم بحقيقة قول النبي صلى الله عليه وسلم فيما يحكيه عن جبريل عليه السلام
 عن الله عز وجل انه قال ما تقرب الي عبدي بمثل اداء فاضله
 وانه ليتقرب الي بالنوافل حتى احبه فاذا احبته كتبت له
 وبصره ولسانه وبيده ورجله وفواذه فبني سمع وني بصر و
 في ينطق وني يعقل وني يطيش فهذا الخبير قد ذكرناه في موضعه
 من هذا الكتاب لانه اصل في هذا المقام فبمثل قلب هذا
 العبد بحب ربه عز وجل ونوره وعلمه والعرافة به فلا يسعه
 غير ذلك الا ترى الى قوله صلى الله عليه وسلم من احب ان ينظر الى رجل
 يحب الله بكل قلبه فلينظر الى اسلام مولى ابي خديفة رض نفاه
 من غير ان يتصرت بفعل الله تعالى وباطنه ممنون بالله عز وجل و
 حبسه كذبه من كارهه

۹۸۵
 ۱۲
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

لا

عند

بالعلم

ببعض

عند

که چیز

سخت

914

یا

سخت

ببعض

یا

ببعض

یا

بَدَا قَالَ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ يَا رَبِّ إِنِّي أَبْعَثُكَ قَالَ مُوسَى إِنِّي

بَيْتٌ لِيَعْنِي فِي أَيِّ مَكَانٍ يَجْعَلُنِي فَإِنْ أَرَدْتَ أَنْ تَعْلِمَ إِنِّي أَنَا قَالَ

فِي قَلْبِكَ لَتَأْتِكَ الْوَدَاعُ الْعَقِيمُ فَالتَّارِكُ هُوَ الَّذِي يَتْرُكُ الْجَهْدَ

وَفِيهِ نَفَقَةٌ ثُمَّ مَنْ عَلَيْهِ رَبَّةٌ فَوَدَاعُهُ مَوْتَاعَتُهُ ثُمَّ عَفَّتْ فَلَا

تَلْقَيْتَ لِي نَبِيٌّ وَسِوَى مَوْلَاةٍ فَإِنْ قِيلَ فَمَا تِلْكَ الْمَنَةُ الَّتِي مِنْ بَها

رَبَّةٌ عَلَيْهِ وَذَلِكَ أَنَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَقَامَهُ فِي الْمَرْبِئَةِ عَلَى شَرْطِ النَّزْوِ

لَهَا لِقَوْمٍ بِهَا فَلَمَّا وَقَالَ بِالْشَّرْطِ وَلَمْ يَبْغِ عَمَلًا وَخَرَجَ عِنْدَ ذَلِكَ

وَحَفْطَهُ وَلَمْ يَحْمَأْ وَزَنَقَهُ مِنْهَا إِلَى مَلِكِ الْبَحْرِ وَسَلِمَ لِقَوْمٍ بَعِيرٍ

نَفْسَهُ ثُمَّ قَمَعَهَا بِسُلْطَانِ الْبَحْرِ وَتُحْتَى ذَلِكَ وَخَشَعَتْ ثُمَّ نَفَقَهُ

مِنْهَا إِلَى الْمَلِكِ السُّلْطَانِ لِهَدْيِ غَدَاةٍ تِلْكَ الْغَدَاةُ الَّتِي فِي نَفْسِهِ

وَهِيَ أَصُولُ تِلْكَ الشَّهْوَاتِ قَدْ صَادَتْ عُدَّةً ثَانِيَةً فَبِهَا ثُمَّ نَفَقَهُ

مِنْهَا إِلَى مَلِكِ الْبَحْرِ فَادَّتْ ثُمَّ نَفَقَهُ مِنْهَا إِلَى مَلِكِ الْبَحْرِ فَادَّتْ

ثُمَّ نَفَقَهُ إِلَى مَلِكِ الْعِظَمَةِ فَطَهَرَ ثُمَّ إِلَى مَلِكِ الْبَحْرِ فَطَهَرَ ثُمَّ

إِلَى مَلِكِ الْبَحْرِ فَتَوَسَّعَ ثُمَّ إِلَى مَلِكِ الْبَحْرِ فَتَوَسَّعَ ثُمَّ إِلَى مَلِكِ الْبَحْرِ

فَوَطَّئَتْ وَقَوَّى وَشَجَّعَ ثُمَّ إِلَى مَلِكِ الْفَرْدِيَّةِ فَعَوَّدَ فَالطُّفِينُ يَغْدِي بِهِ

جنتی از سوده است کویست ۴ ای برود کارهای جوی ترا گفت خدا ایوست کرام

خاست که میگویند ترا و کدام مکان است که برود در آنجا پس اگر خواهی که بدانی که هر کدام است

در دل گذارنده و دوا گویند و دنا و پارسی ایام پس با آن است که بگذارد و غیر آن را چه بود

و حال اگر در جنت است باقیست پس منت نهاد بر او و در کار پس که است آن بانی را از جنت مروی

انتهاست بگذرد پس چه کسی سوسه مولا ای خود پس اگر گفته شود جنت است آن است که است نهاد بانی

برود کار او بر او و آن منت است که خدا همیشه استاده کرد او را و در هر چه بشرط لازم که در آن است

تا برود او آنرا پس هرگاه و فکر او را بشرط و نحو است کاری و همیشه غیر آنرا

و نگاه داشت او در سجده و لغز خود را و بود آنرا از آن بسوی ملک جبروت تا بداند پس در آن

لغز خود را بستر کند آنرا برود جبروت تا بخارند و فرود تر شد بستر برود آنرا

از آن بسوی بادشاه سلطان تا با آن کند پس که است این عده دوم را که در لغز است او است

و آن اصول این شهر است جنتی گشت مرتبه دوم در آن پس برود او را

از آن بسوی ملک بطلان پس او ب دو بستر برود آنرا از آن بسوی ملک حال پس با آن از آنرا

پس بر آنرا بسوی ملک برسد پس با آن برود او را بسوی ملک برسد پس با آن برود او را

بسوی ملک خسته پس مزاج ساخت پس از آن برود بسوی ملک است پس برسد پس برود آنرا

پس بر آنرا بسوی ملک ساخت پس برود بسوی ملک است پس برسد پس برود آنرا

و از آنجا که است تا آخر

پس

اطلَعُوا عَلَى الْعِبَادِ لَا يَأْتِ فَصَفَتْ خَيْبَتِ الْقُلُوبِ وَالصَّمَاتِ
 وادب شده اند و در وقت نماز است ایس صاف شد دست این زبان و لبها و صبر
 وَالنِّيَّاتُ قَهْدَ النَّبِيِّ ذَكَرْتَهُ صِنْفَةَ الْمُرِيدِ قَمَا لَمْ يَجْرُدْ قَلْبَهُ عَنْ
 در وقت ایس ایتمه که ذکر کردیم از ما سمعت مرید است کیس تا کنها شود اول او از
 جَمِيعِ الْهَلْبِيَّاتِ وَالْمَارِبِ وَيَنْتَقِي عَنْ عَزْمِ مَا ذَكَرْنَا مِنَ الْحَوَائِجِ وَالْمَخَلَقِ
 جمیع مطلقها و مارها و صاف شود از عزم ایتمه یاد کردیم از حاجتها و مطلب
 لَا يَكُونُ مُرِيدًا عَلَى نَعْتِ الْأَسْتِحْقَاقِ فَصَلِّ وَأَمَّا آدَابُهُ مَعَ الشَّيْخِ
 باشد مرید بر مقتی که سزاوار این نام باشد در آداب او باشد
 فَالْوَجِبُ عَلَيْكَ تَرْكُ مَخَالَفَةِ شَيْخِهِ فِي الظَّاهِرِ وَتَرْكُ الْأَعْتِرَاضِ عَلَيْهِ
 پس واجب بر تو ترک مخالفت شیخ است در ظاهر و ترک اعتراض بر او
 فِي الْبَاطِنِ فَصَاحِبُ الْعَضِيَانِ بظَاهِرِهِ تَارِكٌ لِآدَابِهِ وَصَاحِبُ الْأَعْتِرَاضِ
 در باطن پس اول گناه بظا هر ترک کنند است آداب را و صاحب اعتراض
 لِيَتَرَهُ مُتَعَرِّضٌ لِعُطْبِهِ بَلْ يَكُونُ خَصِمًا عَلَى نَفْسِهِ لِشَيْخِهِ أَيْدَا يَكْفُ
 بر او عرض کنند او فزون است بلکه باشد دشمن بر نفس خود از جهت بی وفای همیشه باز دارد
 لِنَفْسِهِ وَيُزَجِرُهَا عَنْ مَخَالَفَةِ ظَاهِرِهَا وَيَكْتُمُ قِرَاءَةَ قَوْلِهِ
 خود سا و زجر کنند او را از مخالفت بر ظاهر و باطن و بزبان کند قرات قولی
 عَزِيزٌ وَيَجْعَلُ رَبَّنَا أَغْفِرْ لَنَا وَلَا تَخَوِّنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا يَجْعَلْ
 پروردگار ما با ما جز ما را و برادران ما را آنکه پیش از ما ایمان آوردند و گردان
 فِي قُلُوبِنَا غَلَاةً لِّلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ وَإِذَا ظَهَرَ لَهُ مِنَ
 در دلها غلایه که کسائی را که ایمان آورده اند بر او کار را محقق بود مهر بدی در چشمها
 الشَّيْخِ مَا يَكْرَهُ فِي الشَّرْعِ اسْتَحْبَرَهُ عَنْ ذَلِكَ بِضَرْبٍ مِثْلٍ وَالْإِشَارَةِ
 ایس آنچه کرده است در شرع بیزه بود او را ازین بیزه مثل و اشاره
 وَلَا يَصْرُخُ بِهِ لَعْلَا يَنْفَرُ بِهِ عَلَيْهِ وَلَنْ رَأَى فِيهِ عِيَابًا مِنَ الْعِيُونِ
 و صراحت نکوید تا در لغزت بیاید و بر او بر خود و اگر سبند در سینه از میسها
 سَتْرَهُ عَلَيْهِ وَيَعُوذُ بِالتَّهْمَةِ عَلَى نَفْسِهِ وَيَتَأَوَّلُ لِلشَّيْخِ فِي الشَّرْعِ فَإِنْ
 بیوتش از او و باز کرد به نیت بر نفس خود و کلب تا اول کند برای شیخ و در شرع
 لَوْ يَجِدُكَ عَدُوًّا فِي الشَّرْعِ اسْتَغْفَرَ لِلشَّيْخِ وَدَعَا بِالْتَوْفِيقِ وَالْعِلْمِ وَ
 در شرع او را عدوئی که در شرع استغفار کند برای شیخ و دعا کند او را بوفیق و علم
 التَّقَطُّ وَالْعِزَّةُ وَالْحَمْدُ وَلَا يَعْتَدِيهِ الْعِزَّةُ وَلَا يَخْبِرُ أَحَدًا بِهَا
 بیدار است و کما بهای رحمت و اعتماد کند در عصمت و غیر کند بیست چیز

ازین

النَّفْسِ وَالْمَوَى كَابْرَاهِيمَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَبَيْتِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 وَسَلَامُهُ وَأَوَسِرَ الْقُرْبَى مِنْ الْأَقْرَبِيَّةِ وَقَبْرِهِمْ قَلْبًا يَنْكُرُ إِلَّا أَنَا
 بَيْتِنَا مَا هُوَ الْأَخْلَبُ وَالْأَكْثَرُ وَالْأَسْمَى وَالْأَحْسَنُ وَلَا يَنْبَغِي لِمَنْ
 يَنْقَطِعُ عَنِ الشَّيْخِ حَتَّى يَسْتَعْنِيَ عَنْهُ بِالْوُضُوءِ إِلَى رِجْلَيْهِ عَزَّ وَجَلَّ
 فَيَتَوَكَّلُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى تَرْبِيَّتَهُ وَتَهْدِيَّتَهُ وَيُتَوَقَّفُ عَلَى مَعَانِي
 أَشْيَاءٍ خَفِيَّةٍ عَلَى الشَّيْخِ وَيَسْتَعْلِمُ بِمَا يَتَأَمَّرُ مِنَ الْأَعْمَالِ وَيَأْتِرُهُ وَ
 يَنْهَاهُ وَيَنْبَسِطُهُ وَيَقْبِضُهُ وَيَغْنِيهِ وَيَقْفِرُهُ وَيَلْقِيهِ وَيَطْلُبُهُ
 عَلَى أَقْسَامِهِ وَمَا سَيُؤَلِّمُهُ لَكِهِ فَيَسْتَعْنِي بِرَبِّهِ عَنِ غَيْرِهِ بَلْ لَا
 يَتَقَرَّبُ بَعْدَهُ وَلَا يَسْعَى لِمَا رَاعَاهُ الْأَدَبُ لِرَبِّهِ وَمَحَافِظَةُ خَلْقِهِ
 وَحُرْمَتِهِ وَتَوَقُّفُهُ فَيُحْبِذُ بِنَقْطِ عَنِ الشَّيْخِ قَطْعًا وَرِجَالًا حَرَامًا عَلَيْهِ
 الْمُرُورُ إِلَى الشَّيْخِ إِلَّا عَنِ صِرْفِهِ وَخَيْرُ بَيْنِ الْأَمَّا يَتَفَقَّحُ عَنِ الشَّيْخِ الْكَبِيرِ
 أَوِ الْمَلَأَنَاءِ لَهُ فِي طَرِيقِ أَوْ جَامِعٍ قَدْرًا وَلَا يَكُونُ قَصْدًا كُلِّ ذَلِكَ
 حِفْظًا لِلْمَالِ قَدْ اسْتَعْنَاهُ بِالرَّبِّ وَعِزَّةً عَلَى النِّجَالِ وَمَلَاذِمًا لَهَا
 وَخَيْفَةً مِنَ الرِّزْقِ وَالْمَفَارِقَةِ لَهَا وَالْعُقُوبَةِ بِذَلِكَ وَتِلْكَ أَرْبَعُ
 الْحِكْمِ بِجَمْعِ الْمُرِيدِ وَالشَّيْخِ وَيَسْعَاهُمَا وَالْأَحْوَالُ تَفْرُقُ بَيْنَهُمَا

لعل
 بسط
 بالغ
 زلف
 وگرتون
 وفضل
 بزمین
 دولت
 دواز
 کردن
 ۹۹۸
 ویز
 فکند
 بی
 بی

این حدیث
 در حدیث
 صحیح
 بخاری
 آمده است

او را

حال

آستان

فَعَلَهُ فِي تَوْبَتِهِ عَنِ مَعَاصِي اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَالْخَيْرُ وَكَلَهُ فِي حَقِّ
 كَرْدَن آن در چهره خود از گناهان حدیثی خود جل پس خیر بر در حق
 الْمُرْتَدِّ فِي سُكُونِهِ فِيمَا هَذَا سَبِيلُهُ وَبَدِغِي الْمُرْتَدِّ أَنْ لَا يَحْرَمَكَ
 مرید در خاموشی او بهت در خبری که اہمیت سبیل او در سزاوارست مرید را که حرکت نکند
 فِي حَالِ السَّمَاعِ بَيْنَ يَدَيْ الشَّيْخِ لِأَنَّ بِإِشَارَةِ مَنَّهُ عَلَيْهِ وَكَأَيُّ
 در حال سماع پیشین شیخ مگر با اشاره از او برودے و زنی بر
 مِنْ نَفْسِهِ أَلْتَبَّةَ حَالًا إِلَّا أَنْ يَرُدَّ عَلَيْهِ تَأْخُذُهُ عَنِ التَّمَرُّزِ وَالْإِنْخِسَارِ
 از نفس خود هرگز ماسے مگر اگر در دست خود برودے فلیه حال که بگردد او را از تمیز و انخسار
 فَإِذَا سَكَنَتْ قُوْدَتُهُ فَلْيُعَدَّ إِلَى حَالِ سُكُونِهِ وَأَوْبِيهِ وَقَارِهِ وَكَيْفَانِ
 پس چون آرام یابد چرخش او بکنج باز گردد پس سے حال آرام خود و ادب و وقار خود و پوشیدن
 مَا أَوْلَاهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ سِرِّهِ وَقَدْ ذَكَرْنَا هَذَا وَإِنْ كُنَّا لَا نَزِيَّ بِاللَّمَّاعِ
 چیزی سے که داده است او را خدا عزوجل و تحقیق ذکر کردیم این را و اگر چه بوده ایم مگر در این باره
 وَالْقَوْلُ وَالْقَصْبُ الرَّفِضُ وَقَدْ مَنَّا كَرَاهَتَهُ فِيمَا نَقَدُّ لَنَا
 و گویدگی و آواز زنی در عقوبت و تحقیق پیش گذشت ذکر کبریت آن که انوما
 قَدْ ذَكَرْنَا ذَلِكَ عَلَيَّ مَا قَدْ لَحِقَ بِهِ أَهْلُ زَمَانِنَا فِي أَرْبَابَتِهِمْ وَتَحَامُعِهِمْ
 ذکر کردیم آنرا سرافق چیزی سے که مریدان اهل زمانه در باطن سے خود و عملی که اینج شریف خود
 وَلَا يَتَكْرَهُ أَنْ يَكُونَ فِيمَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ صَادِقًا فَيَكُونُ مَعْنَى مَا قَدْ سَمِعَ
 و انکار کرده نشود و اینکه باشد در کسی که سبب این کار را بر سنی پس باشد سنی چیزی سے که شنیده
 مُعْجَبًا لِنَائِرَةِ صِدْقِهِ وَمُشِيرًا لَهَا فَيَسْتَعْلِنُ بِسَائِرَتِهِ وَيَغْتَبُ فِيهَا
 بر اینکه شنیده و کتب صدق او را در آنکه زنده را او را پس مشول شود بالحق خود و غایب شود در و
 فَتَحْرُكُ أَعْضَاؤَهُ وَجَوَارِحُهُ بَيْنَ الْقَوْمِ وَهُوَ فِي مَعْرِزِ عَمَّا الْقَوْمِ
 پس سے همه اعضا سے او و جوارح او میان قوم و او در گوشه اہلست از آنچه قوم
 فِيهِ مِنْ لَذَّةِ الطَّبَاعِ وَالْأَهْوِيَةِ وَتَدْنُ كَارِكًا وَاحِدًا قَرِيبًا مِنْ مَعْشُورِهِ
 در آن است از لذت طبع او و هوا سے نفس و یاد کردن هر یک نزد معشوق خود
 مِمَّنْ قَدَّمَاتٍ وَطَالَ بِهِ عَهْدُهُ وَمَنْ هُوَ حَيٌّ غَائِبٌ عَنْهُ فَاشْتَدَّ
 از کسی که تحقیق مرود در از شد با او نزد او و کسی او زنده نماید است او و پس سنی
 شَوْقُهُ وَالْمُرْتَدُّ الصَّادِقُ نَائِرَةٌ غَيْرُ نَاعِمَةٍ وَشَعْلَتُهُ غَيْرُهَا مَلْدَةٌ
 شوق او و مرید صادق آتش او زو شنیده است و ز شعل او ز سر بنده
 وَجَبْوِيهِ غَيْرُ غَائِبٍ وَأَنْبِيَةٌ غَيْرُ مُسْتَوْحِشٍ هُوَ أَبَدًا فِي زِيَادَةِ
 و مجرب او ز غایب است از و دوست او زو در شونده است از پس او همیشه در زیادگی

۴
 در حق
 در خبری
 در حال
 از نفس
 پس چون
 چیزی سے
 و گویدگی
 ذکر کردیم
 و انکار
 بر اینکه
 پس سے
 در آن است
 از کسی
 شوق او
 و مجرب

سید

ع

السنح

ويعينم

الكرة

والسفة

والسهم

من

الاسفر

كارة

١٠٠٣

والانف

والسنة

والسنة

والسنة

والسنة

والسنة

ذُو قُرْبٍ وَكَذَلِكَ وَنَعِيمٌ فَلَا يُعْبَرُ وَيُهَيَّجُ عَنْ حَالَتِهِ عَدُو كَلَامٍ

مُرَادُهُ وَحَدِيثُهُ الَّذِي هُوَ رُبِّيَّةٌ عَزَّ وَجَلَّ فَعِنِّي ذَلِكَ عِنْدَهُ مِنْذُ حَتَّى

مَعْقُودًا وَحَدِيثُ كَيْفِ أُوْبِرُورِ كَارِسْتِ عَزَّ وَجَلَّ لَيْسَ دِينِ عَالِ نَزَّاعِي مَرِيءِ ذَاتِي دِينِي نَبَاتِ

عَنْ الْأَشْعَارِ وَالْقِيَانَةِ وَالْأَصْوَاتِ وَصَرَخِ الْمَدْعِيْنَ شُرَكَاءِ

الشَّيَاطِينِ رُكَّابِ الْأَهْوِيَةِ مَطَايَا النُّفُوسِ وَالطَّبَاعِ أَتْسَاعِ كَلَامِ عَنِ

وَذَرْعِي وَيَتَّبِعِي لِلْمُرِيدِ أَنْ لَا يُعَارِضَ أَحَدًا فِي حَالِ سَمَاعِهِ وَلَا يُرَاحِمُ

أَحَدًا فِي وَقْتِهِ فِي التَّقَاضِي عَلَى الَّذِي يَنْشُدُ الزُّهْدِيَّاتِ الْمُرَقَّاتِ

الْمَشُوقَاتِ إِلَى الْجَنَانِ وَالْحُورِ وَوَدُونَةِ الْحَقِّ تَعَالَى فِي الْأَخْرَةِ الْمُرَهَّدَاتِ

فِي الدُّنْيَا وَكُنَّهَا وَشَهْوَاتِهَا وَأَبْنَاءُهَا وَسَوَانِهَا الشُّجْعَاتِ عَلَى

الضَّرْعِ عَلَى أَوَّلِهَا وَحَمْنِهَا وَبَلَاكُهَا وَقَدْ بَارَهَا عَنْ أَبْنَاءِ الْأَخْرَةِ

وَأَقْبَالِهَا عَلَى أَبْنَاءِهَا وَغَيْرِ ذَلِكَ فَلْيَكُلْ جَمِيعَ ذَلِكَ إِلَى الشَّيْخِ الْحَاضِرِ

فَإِنَّ الْقَوْمَ فِي وِلَايَةِ الشَّيْخِ اللَّهُمَّ إِلَّا أَنْ تَكُونَ الْمُسْتَمِعُ وَخَيْدٌ مِنْ

الْمُسْتَمِعِينَ فَيَحْفَظُ الْأَدَبَ فِي الظَّاهِرِ وَيُنْكِرُ عَنْ تَكْلُفِهِ فِي الْبَاطِنِ

فَلَا شَكَّ أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَبْغِضُ مَنْ يَبْغِضُنِي عَنْهُ أَوْ يُلْهِمُ الْقَائِلَ

بِذَلِكَ التَّكْرَارَ وَالزُّرْدَادَ لِيَقْضِيَ الصَّادِقُ الْمُسْتَمِعُ هَمَّتَهُ وَوَجْهَهُ

مِنْ ذَلِكَ فَصَلِّ أَخْرَفِي أَدْبِيَّةً مَعَ شَيْخِهِ وَبِغْيِي لَهُ إِذَا أَرَادَكَ

الَّذِينَ مَضَلُّوا بِرُؤْيَا أَوْ بِأُجْرٍ

مَنْ يَكُونُ فِي دِينِهِ عَدُوٌّ لِقَوْمِهِ

بشده

بشده

لا
ش
بالفح
عيب
کردن
تقصیر
۱۰۰۶
سخت
و...

وَلَسْتَ كَتَامِيَةٌ يَا أَيُّهَا فَلَا تَبْغِي لَهُ أَنْ يَغْتِيبَهُ لِعَيْنِهِ لَأَنَّهُ أَمَانَةٌ عِنْدَ
و بر سجدن او آنرا پس سزاوار نیست اورا که اکتفا کند غیر او را زیرا که آن امانت است
و قد قيل صدق ذو الأخرار قبور الأسرار فبغيت له أن يكون مسترا
و گفته شده است سینه بیکان کور باشد راست پس سزاوارست اورا که باشد محل راحت
للمرئيين وخزانة وخزرا لا سرار همز و ملجا لهم و طفا و مشجعا
بر آنرا بجهت و نگاهبان رازهاست ایشان و غار و پناه بر آنها را و دیگر کننده
و مقويا و معينات لهم و مثبتات لهم في الطريق ولا ينفر عنهم عن الطريق
دوست دهنده و یاری دهنده و یاری ثابت دهنده ایشان را در راه حق و دیگر نیز آنرا از طریق
و مصاحبهم و القصد إلى الله عز وجل و لا ذراي شيا مما يكره في
و مصاحبت ایشان و توجه کردن بوسه خداست و چون بپسند از هر چه چیزی که دوست در
الشرع من المرئيد و عطفه في التروا ذبه و نهائه عن المعاودة اذ ذلك
شرح از هر چه بپسند کند او را در هر چه و لایب کند او را و باز او را باز گردین پسوی آن
ان كان ذلك في الاصول او الفروع او ادعاء حالة ليست له او الخفاء
اگر باشد در مورد در ساین اعتقاد است یا عمل یا دعوی که در هر حال آنست در روایح
بجلاء و رؤيته فيصونه عن محل الاغجاب و يصغر في عينه احواله
بر اقص خود و بین آن عمل را پس نگاه دارد او را از محل اغجاب و جبر سازد و خجسته او حالات
و اعماله لئلا يهلك فان العجب يقط العبد من عين الله عز وجل
و عملهاست او را تا ملاک نشود زیرا که عجب است اندازد بنده را از چشم خداست
وان اراد ان يعمر الجماعة بالتصحيح فليجمعهم وليتكلم عليهم فيقول
و اگر خواهد که جماعت را به بندگی جمع کند و اصلاح کند آنها و سخن کند با ایشان پس
ببغيت ان فتكم من يدعي كذا ويقول كذا و ترك كذا و دين كذا
بپسند است بن گوید که من میگویم چنین و میگویند چنین و آنچه کتاب میکند چنین و در آن کتاب
يتعلق بذلك من المفسد والمصالح و يذکرهم و يحدوهم ولا يعين
آنچه در میان از فساد و مصلحتها و بنده در ایشان را و ترساند ایشان را و مسکن میکند
احد منهم على ذلك لما في ذلك من التنفير فان اخشن الخلو و القول
یکی را از ایشان به بندگی جهت هر که در وقت از گزینانند پس اگر در وقت کند طعن و قول را
معهم و افشا اسرارهم و اغتابهم و ذكروا مستا و منهم نفرت
با ایشان را و افشا کند اسرار ایشان و عیب و بدگویی کند ایشان را و بدگویند با آنها
قلوبهم عن قصد و مصاحبتهم و صار ذلك نمة عندهم في أهل
و دلهاست ایشان از قصد و مصاحبت او و گردودمت نزد ایشان در اصل طریقت

او
حق
این
بند
که

وَجُودٌ وَلَا كَلَّةَ حَوْلٍ وَلَا قُوَّةَ نِيَابَتِهِ عِنْدَ ذَلِكَ فَضَّلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ

و جود و نورا اور امان سے اور طاقت پس سے آید نزد این کار فضل خدا سے کہے

مِنْ غَيْرِ تَعَبٍ وَلَا يَمُّ فَضَّلُ وَأَمَّا الضَّمَّةُ فَمَعَ الْفُقَرَاءِ فَيَا أَيُّهَا

بغیر سوج و غم و انا صحبت با فقیران پس بر بر کردن

وَتَقْدِيرُهُمْ عَلَى نَفْسِكَ فِي مَا كَوَّلَ وَالْمَشْرُوبِ وَالْمَطْبُوعِ وَالْمَلْدُودِ

و تقدیر بر نفس خود در خوردن و نوشیدن و دیر شدن

وَالْحَالِسِ كُلِّ شَيْءٍ وَنَفْسٍ وَرَى نَفْسِكَ ذَوْنَهُمْ وَلَا تَرَى مَا عَلَيْهِمْ فَضَّلَا

و حاضر با و در هر چیز نفس و بر نفس خود را که بیند از ایشان و ندیده نفس خود را بر ایشان

فِي شَيْءٍ وَمِنْ الْأَشْيَاءِ الْبَتَّةُ عَنْ أَبِي عَبْدِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ عَلِيٍّ قَالَ صَحِبْتُ

در چیزی از چیزها بر من روایت از ابی سعد بن احمد بن علی بن عیسی گفت صحبت داشتم

الْفُقَرَاءَ فَلَا يَتَّيْنُ سَنَةً وَلَمْ يَجْرُ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ كَلَامٌ قَطُّ نَادَا وَابَهُ وَحَرَّ

با فقیران هفت سال و گذشت میان من و ایشان سخن نکردم که در سینه نشود بان و در گذشت

بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ مُنْأَفَرَةً اسْتَوْحَشُوا مِنْهَا قِيلَ لَهُ كَيْفَ ذَلِكَ قَالَ لَا بِي

میان من و ایشان نگرانی و وحشت گیرند بان گفته شد او را چگونه است این گفت هرگز

كُنْتُ مَعَهُمْ عَلَى نَفْسٍ بَلْ كَوَّلَا إِذْ دَخَلْتُ عَلَيْهِمْ دَخَلْتُ عَلَيْهِمْ سُرُورًا

بودم من با ایشان بر نفس خود بگماان همیشه و هرگاه در آنجا که بر ایشان در آمد می بر ایشان سرور

وَرَفْعًا وَاسْتَعْلَمْتُ مَعَهُمْ خَلْقًا هَدِيَّةً وَأَدْبَابًا وَسَبَابًا

در رفیع و در کار کردی با ایشان علی انیک از پیوسته همانی و سبب از سببها

فَلَا تَرَى بِذَلِكَ كَلَّكَ عَلَيْهِمْ فَضْلًا بَلْ تَتَّقَلُ مِنْهُمْ مَنَةً فِي بَوَائِبِهِمْ

پس ندیده این کار خود را بر ایشان نفیلت بگردد قبول کنی از ایشان منته در قبول کردن

ذَلِكَ مِنْكَ وَاحْذَرْنَا أَنْ تَمُرَّ عَلَيْهِمْ بِذَلِكَ أَوْ تَرَاهُ مِنْكَ بَلْ اشْكُرُوا

این کار را تو و بجز از نیکوست نمی بر ایشان باین کار یا بر بینی او را از خود بلکه شکر کن

اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى مَا أَوْلَاكَ مِنْ تَوْفِيقِهِ عَلَى تَبْيِيرِ ذَلِكَ وَجَعَلَ لَكَ

خدا بزرگوار بر آنچه عزت داد و سپید گار تو یعنی این کار و بر میسر شدن این کار و کرد این ترا بر

أَهْلًا لِحُدُومَةِ أَهْلِهِ وَخَاصَّتِهِ وَأَجَابَهُ فَإِنَّ الْفُقَرَاءَ الصَّالِحِينَ

لائق خدمت اهل خود و خاصان خود و در دوستان خود بدستی فقیران نیکوکار

أَهْلَ اللَّهِ وَخَاصَّتِهِ كَمَا قَالَ النَّبِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَهْلُ الْقُرْآنِ مِنْ أَهْلِ اللَّهِ

اهل الله و دوستان او اند چنانچه فرمود شیخ م اهل قرآن اهل الله اند

وَخَاصَّتُهُ فَأَهْلُ الْقُرْآنِ مَنْ يَعْمَلُ بِالْقُرْآنِ وَأَمَّا مَنْ يَقْرَأُ وَلَا يَعْمَلُ

و خاصان او پس اهل قرآن کسی است که عمل کند بقرآن و اما کسی که بخواند و عمل

لا

ن فی تبتین بحصل الغناء به عز وجل
بیرا که نوزاد حاصل شود و از آنگری خنده آید

۱۲

۲

ای حق

۱۰۰

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

۱

فَلَيْسَ مِنْ أَهْلِهِ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ بَالِقُرْآنٍ مِنْ اسْتَحَلَّ حَجَارَةً
 پس نیت از اهل اللہ فرموده است ۲ ایمان نیاد و بعد از آن کسی که حلال بنداشت حرام او را
 قَالَتْ لِمَنْ يَقْبَلُ مِنْكَ لَعْنَةُ لَأَلِكِ وَمِنْ ذَا بِلِصْحَبَةٍ مَعَ الْفَقِيرِ
 پس نیت نماون کسی است که قبول کند از او عطیہ را غیر ترا و از جمله او آب صحبت با فقیر است
 أَنْ لَا تَحْجُواكُمْ إِلَى مَسْنَدِكُمْ وَإِنْ اتَّفَقَ فَاَنْتَقِرْضُ الْفَقِيرُ مِنْكَ
 کہ محتاج شدی آنرا را بسوی سوال کردن بلکه بسوی سوال روای پس اتفاق افتد کہ قرص نیت
 شَيْئًا فَتَقْرَضُهُ فِي الظَّاهِرِ ثُمَّ يَبْرِيهِ مِنْهُ فِي الْبَاطِنِ وَتَحْبِرُهُ عَنْ قَرِينِ
 چہ نیت پس قرص بہ اورا از ظاہر و دور نیت از کردن او در باطن و چہ نیت او را با برادر او را در زمان قرب
 بِذَلِكَ وَلَا تَبْدَأْهُ بِالْعَطَا عَلَى وَجْهِ الصَّلَاةِ لِئَلَّا يَحْتَمِمْ وَيَجْعَلَ الْمَسْنَدَ
 قرص دادن و ظاہر نیت او را بر او بر وجه بیوند جستن و صحبت تا آنکہ گران نکلد بہ برادر جستن منت
 مِنْكَ بِذَلِكَ وَمِنْ آدَابِ مَعَهُمْ مَرَاعَاةُ قَلْبِهِ بِتَجَسُّسِ مُرَادِهِ دُونَ
 از تو جان عطا و از جمله او آب است صحبت با ایشان کہ رعایت کند دل فقیر را بزداد و اگر در او
 تَعْنِيصِ الْوَقْتِ عَلَيْهِ بِطَوْلِ الْإِنْشَاءِ لِأَنَّ الْفَقِيرَ إِذَا بَدَأَ فِيهِ كَمَا
 تیرہ ساعت وقت بر او بود از نیت انتظار زیرا کہ فقیر بسره نیتت چنانچہ در حدیث
 وَدَدَ أَنْ يَأْتِيَ مِنْ يَوْمِهِ لَيْسَ لَهُ وَقْتُ الْإِنْشَاءِ وَالْمُسْتَقْبَلُ وَمِنْ
 و اگر نیت فرزند آدم بسر روز خود نیت او را و نیت براسے انتظار آیدہ و اگر نیت
 الْآدَابِ مَعَهُمْ إِذَا عَلِمْتَ أَنَّهُ ذُو عِيَالٍ وَصَبِيَّانِ فَلَا تَفْرُدْهُ
 او آب صحبت با ایشان نیت کہ بر گاہ دانستی کہ فقیر عیالدار است پس نیت نیت او را
 بِالْإِزْتِمَاعِ مَعَهُ فَحَسِبْ بَلْ يَخْلُقُ مَعَهُ بِقَدْرِ مَا يَتَسَعَّرُ لَهُ وَلَمِنْ
 با حسن بلکه نیت نیت او بقدر کہ وسعت واد او را و کسی را
 لَتَشْغَلْ بِهِ قَلْبَهُ وَمِنْ الْآدَابِ مَعَهُمُ الصَّبْرُ عَلَى مَا يَدْرُكُ الْفَقِيرُ
 کہ مشغولت دل او با نیت و از جمله او آب با ایشان است بر برداشت بر چہ نیت کہ در کند فقیر
 مِنْ حَالِهِ وَأَنْ تَتَلَقَّاهُ فِي حَالِ مَا يَخَاطُبُكَ بِوَجْهِ طَلْقِ مُشْتَبِرٍ وَ
 از حال خود دانکہ پیش از نیت فقر را در حال سخن کردن با او برودے کن وہ خوش و
 لَا تَلْقَاهُ بِالْعَبْسِ وَلَا بِالنَّظْرِ الشَّرِّ وَلَا بِالْكَلَامِ الْوَحْشِ وَأَدْلَا لَكَ
 نہ نیت آید بہ ترسخ روی و نہ نظر شد و نہ کلام درشت و وقت طلب نیت
 بِمَا لَا يَحْضُرُ فِي الْوَقْتِ فَاصْرِفْهُ بِالْوَجْهِ الْجَمِيلِ إِلَى عِنْدِ مُسَاعَدَةٍ
 چہ نیت کہ نیت حاضر در وقت نیت نیت نیت او را بروی نیت
 الْأَمْتِكَانَ وَلَا تَوْحِشْهُ بِبِئْسَ الزَّوْدَ عَلَى الْجَزْمِ لِئَلَّا يَعُودَ بِحَسْمَتِهِ
 یا روی دادن توانای و غمناک کن او را بنام میدی باز گردانیدن بچین تا آنکہ باز نکرده بجنب

۴
 الاضطرار
 الاضطرار
 ۱۰
 ۱۰۱۱
 الاضطرار
 ۴
 الاضطرار
 ۱۰
 الاضطرار
 ۱۰

لا
الغلام
تجارت
مادری
مادری
انگیز
وید
ازمیه
۱۰۱۲
رضوان
تجارت
ازمیه
۱۰۱۲
رضوان
تجارت
ازمیه
۱۰۱۲
رضوان

الأخفاف و قد علم الأصابة بما جاتهم عندك والندم على انك اشتد
قی دستی ومارسیدن سجاخت خود از نزد تو و ندامت بر ظاهر کردن از خود
لایک حسیراً و در بما یغلب علیه طبعه و یکتوی علیه نفسه
بتو با منس و محبت و با سب که غالب شود بر او طبع او و منوی شود بر او نفس او
یظهر علیه الجهل بما له و النخط عليك و الاغراض علی الرتب
پس غالب بود بر او نادانی در حال خود و خطم گرفتار بود و اغراضش کردن بهر دور و کار
عز و جعل فیما قسم له من الفاقة لالی الخلق والتبدل عنهم لیجمع
در آنچه قسمت کرده است در الزمان و حاجت بسوی خلق و قبول عطا از ایشان پس با جلال
قلبه و یطی فی نور ایمانه فکت انت مؤاخداً بک کلها اذ انک
دل او را و کشته میشود نور ایمان او پس با سب که گرفته شده با اینها خاصه که با سب که
سبباً لثوران ذلك من قلبه یدر لک لادب فی کده و در بما جت
سبب سوزش این همه از دل او برینکه ادب در روان و با سب که در روان
ایضا عن الثواب و المعارف و العلو و الصالح المدفونة فی سولم
شیر سبب ترک ادب و در از دریا نیت استی و از علوم و مصلحتها که با سب که شده است در سوال او
الخلق التي کوصدر و احسن الادب ظهرت و از محل السؤال الخلق
از خلق آن مصلحت که اگر صبر میکرد و صبر نمیکرد و میشد با او ادب ظاهر میشد میگوید سوال از خلق
و حصل غناء اليد و القلب البیت و جاءه عساکر فضل الله
و حاصل میشد از امر دست و دل و خانه و می آمد او را لشکر فضل خدا
والا لله و نعمائه و دلکته یدل لرافة و الرحمة و الراحة و الوفاة
و اللود نعمت است او و دنیا می پرورد دوست رافت و رحمت و راحت و در کامت
و یحقق فیہ قوله عز و جل و هو یتولی الصالحین و جعل مصاناً
و کامت میشد در وی قول خداست و او بخود میل و کار نیکو کاران را و کرده اند و میشد فیهم
معارف علیه و هو غنی عن الاشیاء بما فیها و آتیه الاشیاء و
میزت برده شده بر او و به نیاز از همه چیزها بیانت خان خود و می آمدند او را چیزها و
هو لا یاتیهما یقصد القاصد فن قینا لون من انواره و ستره و
او می آمد آنها را طلب میکنند او را طلبکاران پس بر سرند از نور است او و سراسر او و
یطمینون بطیبه و هو لا یستعز بهم فی غیبهم مشغول بمولاه
خود می بینند بطیب او و او که می ندارد ایشان در غیبت سبب از ایشان مشغول است با صاحب خود
و بما ذیه الذی جذب به لایه و انقده من ظلمات مخالطة الخلق
و بما حق که کشیده است او را بسوی صاحب خود و ضامن کرده است او را از تاریکی آمیزش خلق

شبهه
شبهه

المُمْتَلِكُ لِمَنْ مَوْلَاهُ فِي إِخْبَارِهِ لَكَ عَنْ حَالِهِ لِأَجْلِ عِيَالِهِ أَوْ نَفْسِهِ
 که بجا آورنده امر و است در خبر کردن ترا از حال خود بسبب حال خود یا نفس خود
 طَائِعًا لِرَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي ذَلِكَ خَائِفًا لَكَ لِتُرِكَ سَوَالِكَ إِذْ كَلَّفَهُ
 و زانبرنده است برورد کار ما در آنها در حال ترسیده است از صاحب خود اگر ترک کرد سوال از صاحب خود
 ذَلِكَ وَابْتِلَاءٌ بِهِ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً
 سوال و مبتلا ساخت بسوال بر خود عزایمیه و کرد اینده ایم بعضی شما را برای بعضی دیگر کرد تا این
 أَنْ تَصْبِرُونَ وَهِيَ حَالَةٌ لَا تَدُومُ كُلُّ تَفَضُّي عَنْ قَرِيبٍ وَنَقْلٌ إِلَى مَا
 ای صبر خواهید کرد تا این فقر حالتی که همیشه نمی ماند بلکه هر دو از نزدیکی و نقل میکنند سوختنیک
 قَرِيبٌ لَهُ مِنَ الْغِنَاءِ وَالْغِنَاءُ الدَّائِمُ بِقَرِيبٍ مَوْلَاهُ وَدَاعِيَانَهُ عَاقِبَةُ اللَّهِ
 تکرار شده شد در او را از غنا و عوت و ای بسبب قریب صاحب بود و بخشش او عذاب کند ترا از غنا
 يَا غَنِيَّ أَيْدِي فَقِيرٍ الْقَلْبُ لِلْجَاهِلِ بِنَفْسِهِ وَبِرَبِّهِ وَمَنْشَأُهُ وَمَنْشَأُهَا
 ای تو که دست فقیر دل جاهل بخود و به پروردگار خود و با کار خود و اجسام خود
 بَانَ يَسْلُبُ الْغَنِيَّ عَنْ يَدِكَ فَتَصْبِرُ فَقِيرًا أَيْدِي كُنْتَ فَقِيرًا الْقَلْبُ
 با نیک کننده گرد تو اگر دست تو پس باشد تو فقیر دست به آنچه بودی تو فقیر دل
 فَتَكُونَ أَبَدًا فَقِيرًا إِلَى الْأَشْيَاءِ فَلَا تَشْتَعِرْ مِنْهَا حَرًّا نَصِيًّا عَلَيْهِمُ الْهَاطِلَةُ
 پس باشد تو همیشه فقیر بسوسه چیز پس بر می بینی و پس داری بر آنها برینده
 لَهَا مَعَلَّةٌ بَا فِي رَأْدَتِهَا وَنَحْوِيهَا وَهِيَ غَيْرُ مَقْسُومَةٍ لَكَ كَمَا
 و محنت کننده در خویش و سفید آنها و آنچه است است کرده نشود است بر آنچه جانور
 قِيلَ لَنْ مِنْ أَشَدِّ الْعُقُوبَاتِ تَطْلُبُ مَا لَا يَنْبَغِي لَكَ أَنْ تَبْتَغِيَ لَكَ اللَّهُ
 گفته شد بدستی سخت ترین عذابها چنین هر گزیت که غیر مقسوم است که ای یک در دیگر در خداست
 بِرَحْمَتِهِ فَيَنْبَغِي لَكَ لَنْ يَنْبَغِي لَكَ فَتَسْتَغْفِرُ وَتَتُوبُ إِلَيْهِ مِنْ ذَلِكَ
 بر رحمت خود پس نگاه کند ترا بر نگاه تو پس زانبرنده او را و گنهدن خویش ازین
 وَتَعْتَرِفُ بِتَغْرِيْبِكَ وَتَتُوبُ عَلَيْكَ وَيَغْفِرُ لَكَ ذَلِكَ فَتَسْأَلُ
 و اعتراف کنه بنشین خود و باز گرسه بسوسه او و امزد ترا این گنهدن بسوسه ازین
 اللَّهُ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّحِيمِينَ غَفُورٌ رَحِيمٌ فَضَّلْ فِي آدَابِ الْفَقِيرِ
 بجا داد و مهربان ترین مهربان است امروز کار رو وقت کننده در آداب فقیر
 فِي فَقْرِهِ فَيُبَيِّغِي لِلْفَقِيرِ أَنْ تَكُونَ شَفِيقَةً عَلَى فَقْرِهِ كَشَفِيقَةِ الْغَنِيِّ
 در فقیر خود پس سزاوار است فقیر را که باشد شفیق و مهربان او بر فقر خود چنانچه باشد شفیق
 عَلَى غِنَاهُ لِكَمَا أَنَّ الْغَنِيَّ يَفْعَلُ كُلَّ شَيْءٍ وَيُجْتَهِدُ حَتَّى لَا يَزُولَ غِنَاهُ
 بر غناست او پس چنانچه معنی میکند بر چیز و جهد میکند تا دور نشود غناست او

ع
 کلف
 اولاد
 رزق
 راننده
 سبقت
 رتبه
 ۱۰۱
 دوست
 ایشان بید
 نمودن فقر
 باید داد
 ع
 فنا با کس
 زانگری
 و بیچاره
 ۱۲

لا

عفت

باکری

شدن

ف

باید

دیار

شدن

۱۰۱۶

فَكَذَلِكَ يُبَغَى الْفَقِيرَانِ يَفْعَلُ مِثْلَ ذَلِكَ حَتَّى لَا يَزُولَ فَقْرُهُ فَيَسْأَلُ
 بَسْ بَعْضِينَ سِوَا وَارِثَتِهِ فَيَقْرَأُ كَمَا كُنْتَ تَقْرَأُ بِنِزْوَالِ فَقْرِهِ سِوَا سِوَا كُنْ
 اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ نَزَالِ فَقْرِهِ إِلَى غِنَاهُ أَوْ تَبَعْرَضَ حِزْبُ الْمَعَارِضِ وَالْأَلْسَابِ
 از خدا بقیه نزال فقر خود را بسوی غنا یا دست زند بجزفت با و کسب
 وَالْأَسَابِ لِلدَّسْتِغْنَاءِ وَالتَّكْزِيرِ بِالْمَالِ إِلَى الْعِيَالِ وَعَقْفَةِ النَّفْسِ عِنْدَ
 در سبابت با براسه در امری و بیار شدن مال نه براسه عیال و پارسانه خود وقت
 الضَّبْقَةِ وَمَنْ شَرَطَ الْفَقِيرَانِ بَقِيَّتَ مَعَ كِفَائَتِهِ وَلَا تَأْخُذُ فَوْقَهَا
 شرط داد شرط فقرت است اینک باشد که در یکم بس کند او را و دیگر زیاد او را
 بِحَالٍ وَيَكُونُ أَخْذُهُ لَكَ الْقَدْرَ بِمِثْلِ الْأَمْرِ اللَّهُ تَعَالَى وَخَوْفًا
 هیچ حال و باشد گرفتن او این قدر بجای آوردن امر خداست و از جهت رسیدن
 مِنَ الْوُقُوعِ فِي آثَرِ قِتْلِ النَّفْسِ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ
 از افتادن در گناه که قتل نفس است فرمود خدا بقیه کشید نفسن خود را
 لِأَنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا لَأَنْ مَنَعَهُ لِنَفْسِهِ حَقَّهَا كَمَا وَهُوَ الْقَوْتُ
 بدستنی خدا بقیه بر شما رحمت کند بهت زیرا که با بد استحقاق او از نفس خود حق و حرام است دان
 مِنَ الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ وَالْكُسُوفِ وَالْقَدْرِ الَّذِي يَقُومُ بِهِ الْأَوْدِيَةُ
 از طعام و شراب و کسوف و مقدار سے که بر باشد حاجت فقر
 وَلَا يَضْعَفُ عَنْ آدَاءِ الْأَوْامِرِ مِنَ الْأَشْيَانِ بِشَرَايِطِ الصَّلَاةِ وَرُكُوعِهَا
 و ضعیف نشود از ادا کردن فرموده از کردن شرایط نماز و رُکوع آن
 وَوَجَابَتِهَا وَاجِبٌ وَيَتْرُكُ مَا هُوَ حَقُّهَا فَإِنْ كَانَ قِسْمَتُهُ فَيَسْأَلُ
 و وجبات آن و ترک کند چیزی که خط و لذت نفس است پس اگر باشد قسمت پس بپرسد
 لِكَيْلَهُ مِنْ غَيْرِهِ أَنْ يَكُونَ هُوَ فِيهِ بَلْ يَفْعَلُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَلَا يَتَعَرَّضُ
 بسوی او بجز اینک باشد آن فقر درو سے بلکه بفعل خدا باشد پس پیش شاید
 لِلْحَطِّ أَيْدِيَ الْأَنْبِيَاءِ أَنْ يَكُونَ مَرْضِيًّا فَيُوصَفُ لَهُ شَيْءٌ مِنَ الْخَطِّ وَفِيهَا
 مخط را همیشه مگر اینک باشد بیمار پس گفته شود او را چیزی از خطها پس بجز در آنرا
 عَلَى وَجْهِ التَّدَاوِي فَيَصْدُرُ الْخَطُّ حَيْثُ كَانَ حَقًّا فِي حَالِ مَرْضَاهُ كَالْقَوْتُ
 بوجه دو کردن پس بیگردد خط این زمان در حال مرض او مانند قوت
 فِي حَالِ صِحَّتِهِ وَيَبْغَى أَنْ يَكُونَ اسْتِئْذَانًا ذُو فَقْرٍ أَلْزَمَ اسْتِئْذَانَ
 در حالت صحت او و سزاوار است اینک باشد لذت گرفتن او فقر خود را زیاده سزاوار است
 الْغَنِيِّ بِوَجْهِ غِنَاهُ وَيَبْغَى لَهُ أَنْ يُوَدَّعَهُ وَخَمُولَهُ وَعَدَمَ
 تو اینک بوجود لاگرمی خود و سزاوار است فقر را که اختیار کند خواری و گمنامی خود را و نه

است

فمن

باید

باید

باید

باید

باید

باید

باید

قَبُولِ النَّاسِ لَهُ وَقَصْدِهِمْ إِلَيْهِ وَلَا زِدْ حَامِيَهُمْ كَدَيْهِ وَمَنْ شَرَطَهُ

کردین مردمان دورا را بقصد کردن مردم بسوی او و جمع شدن آنها پیش او و از شرط غیر است

أَنْ يَكُونَ قَلْبُهُ أَقْوَى بِصَفَاءِ الْحَالِ عِنْدَ خَلْقِهِ مِنْ الْمَالِ فَكُلَّمَا

که باشد دل او قوی تر بسبب صفای حال وقت تنی بودن دست او از مال پس چند آنکه

قَلَّ الْفِتْنَةُ كَثُرَ طَيْبُ قَلْبِهِ وَقُوَّتُهُ وَنُورُهُ وَأَزْدَادُ فَرْحِهِ بِنِعْمَةِ

کم خود فتنه زیاد شود خوشی دل او لذت او نور او و زیاد شود فرح او بساتن نعمت

الصَّالِحِينَ وَأَمَّا إِذَا أَظْلَمَ ذَلِكَ قَلْبُهُ وَأَوْحَشَهُ وَأَسْخَطَهُ عَلَيَّ

نیکی کاران و اما وقتیکه تاریک کند آن بیدستی دان او در درخت انرازد و مضطرب کند او را بر

رَبِّهِ فَلْيَعْلَمْ أَنَّهُ مَفْتُونٌ قَدْ أَحْدَثَ فِي قَلْبِهِ ذَنْبًا عَظِيمًا فَلْيَنْتَبِ

برادر و کار پس گوید بداند که او در راه است خسته شده است بر آنکه کرده است در فقر خود گناه بزرگ پس باید که توبه کند

لِلَّهِ تَوَّعُّبًا وَجَلَّ وَاسْتَغْفِرَهُ وَيَخْلُدَ إِلَى التَّوْبَةِ وَالْتِقَادِ لِيَوْمِ

بسوی خدا می تامل و طلب آمرزش کند و بسبب کند بسوی جنت و جو او کافران و علامت

النَّفْسِ وَمَنْ حَقَّ الْفَقِيرَانِ يَكُونُ كَلِمًا كَثْرَ عِيَالِهِ كَانَ قَلْبُهُ فِي نَابِ

بغض خود و از حق فقیران که باشد چند آنکه زیاد شود عیال او باشد دل او در باب

أَمْرٍ الرِّزْقِ اسْكُنْ وَبِرَبِّهِ أَوْ تَقِمْ يَمْتَسِكُ فِي الْكَسْبِ لَهْمٌ فِي الظَّاهِرِ

امر رزق سان که برود و کار خود محکم تر زمانه داری کند امر برود و کار خود را در کسب برای ایشان

وَيَسْكُنُ إِلَى دَعْوَةِ رَبِّهِ فِي الْبَاطِنِ وَيَقْطَعُ بَانَ لَهُمْ رِزْقًا عِنْدَ اللَّهِ

و سان شود بسوی و عده بسوی خود در باطن و قطع کند که امر ایشان از دست برود خدا چشم

قَدْ وَعَدَ بِهِ وَقَدَرَهُ وَهُوَ سَابِقُهُ إِلَيْهِمْ عَلَى يَدَيْهِ أَوْ يَدِ غَيْرِهِ بَلَدٌ

که عده کرده است بران و عده کرده و آن را شده است بسوی ایشان بر دست او یا دست غیر او یا با یکی

مِنَ الْوَسْطِ وَلَا يَكُونُ فَضُولًا فَيَدْخُلُ بَيْنَ الْخَلْقِ وَخَالَقَهُمْ بِأَمْتِنِ

از میان و در میان پیوده کار پس در آمد در میان خلق و خالق ایشان بیکجا

الْأَمْرِ فَيَهْرُوكَ وَيَعْتَرِضُ وَلَا يَسْخَطُ وَلَا يَتَهَمُ الرِّبَّ وَلَا يَشْكُرُ فِي

امر ایشان و اعتراض کند و دشمنان نشود و همت نمند برود کار را و شکر نمند بر

۲
۳
کتاب
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰

وَيَسْأَلُكَ تَسْهِيلَ رِزْقِهِمْ وَتَبَيُّرَهُ فَهُوَ قَرِيبٌ بِحَيْثُ كُنَّا بِمَسْئَلِنَا
 وَبِحَاذِرٍ مِنْ تَسْأَلِ رِزْقِهِمْ فَسَبَّحْتَ بِمَسْئَلِنَا كَسْتُمْ مَسْئَلِنَا
 عَبْدَهُ لِرُدَّةِ الْبَلْتَةِ إِلَيْهِ عَزَّ وَجَلَّ لِأَنَّهُ يَحِبُّ لِلْمُحْتَاجِ بِالسَّوَالِ
 بَدُوهُ وَرَأَيْتُكُمْ أَلَمْ يَكُنْ مَعَكُمْ أَلَمْ يَكُنْ مَعَكُمْ أَلَمْ يَكُنْ مَعَكُمْ أَلَمْ يَكُنْ مَعَكُمْ
 لِأَنَّ السَّوَالِ يَمَيِّزُ الرَّبَّ مِنَ الرُّتُوبِ وَالسَّيِّدَ مِنَ الْعَبْدِ وَالغَنِيَّ
 نَزِيرًا كَمَا سَأَلَ جَدَّيْكُمْ بِرُزُقِكُمْ أَسْأَلُكُمْ بِرُزُقِكُمْ أَسْأَلُكُمْ بِرُزُقِكُمْ
 مِنَ الْفَقِيرِ وَيَخْرُجُ الْعَبْدُ مِنَ الْكِبْرِ وَالْإِسْتِنكَافِ وَالتَّعْظِيمِ وَالضُّرِّ
 إِلَى التَّوَاضِعِ وَالذَّلَّةِ وَالْإِفْتِقَانِ فَإِذَا تَحَقَّقَ ذَلِكَ مِنَ الْعَبْدِ
 تَحَقَّقَتِ الْأَحْيَاءُ سَرِيعًا عَلَيْهِ لَمَعَ مَا يَدْخُرُ لَهُ مِنَ الثَّوَابِ الْعَظِيمِ
 وَمِنْ ذَلِكَ أَنَّهُ لَا يَكُونُ لَهُ هَمُّ الْوَقْتِ لِسُقُوطِ كُلِّ يَوْمٍ بِحُكْمِ وَقْتِهِ
 لَا يَطْلُعُ الْوَقْتُ لِشَرِّهِ بَلْ يَحْفَظُهُ الْعَمَالَ وَحُدُودَهَا وَشَرَاطِئَهَا
 وَأَدَابَهَا مُطَرَفًا قَاضِيًا عَمَّا سِوَاهَا لَا أَعْلَى مِنْهَا وَلَا دُونَهَا وَلَا يَشْرُفُ
 إِلَى جَانِبِهَا وَذُبَّهَا كَانَ هَلَاكُهَا فِيهَا وَهِيَ لِأَهْلِهَا سَلَامَةٌ وَبَعْدُ
 فَلَا يَبْتَغِي الْمَرِيضُ أَنْ يَتَنَاوَلَ شَيْئًا مِنْهَا إِلَّا بِأَمْرِ الطَّبِيبِ فَكَذَلِكَ
 يَبْتَغِي الْفَقِيرُ أَنْ لَا يَخْتَارَ حَالَهُ لِنَفْسِهِ حَتَّى يَدْخُلَ فِيهَا مِنْ عَيْرَانِ
 يَكُونُ هُوَ فِيهَا بَلْ يَفْعَلُ الْمَوْلَى عَزَّ وَجَلَّ قَدْرًا مَحْضًا وَإِرَادَةً مُجْرَدَةً
 لَا يَجْعَلُ نَفْسَهُ فِي شَيْءٍ مِنْ الْحَالَاتِ وَالْمَقَامَاتِ وَيَكْتَفِي بِفَضْلِ
 نَفْسِهِ فِي عَمَلِهِ وَرِزْقِهِ مِنَ الْحَالَاتِ وَالْمَقَامَاتِ وَنَازِلِ كَمَنْ نَفْسُهُ بِأَجْنِ سُرَابٍ

له
 سره
 بخت
 غایب
 در حضور
 کبیر
 ۱۰۱۸
 ۵۲
 شعر
 بر نفس
 غنی
 کوه
 یاب

بر

در این کتاب
 در این کتاب
 در این کتاب

لَا تَارُتُهُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَيَرَى الْخَلْقَ كَالْوَكَلَاءِ وَالْأَمَنَاءِ الْمُنْتَصِرِينَ

ایشان را او بسوی عذابت و بسیند خلق را همچو و کسان در میان که تصرف کرده شده است
فِيهِمُ الْمَفْعُولُ فِيهِمْ فَلَا يَتَّخِذُهُمْ آزِبًا بَأْسًا مِنْ دُونِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ
در ایشان و کار کرده شده است در ایشان پس بگم و ایشان را برود و کاران جز خدا و نعمت

يَكُونُ مَعْنَى سَوَالِهِ لَمْ يُمْ لَأَخْبَارًا بِحَالِهِ وَعَيْالِهِ لَا شَكْوَى مِنْ رَبِّهِ
پس باشد معنی سوال او مراد ایشان را حاضر کردن بحال او و عیال او نه شکوه از پروردگار خود

وَيَكُونُ سَوَالُهُ لِمُتَّخِبًا رَأْفِعُ لَهْلُ دَفْعِ لَنَا لِيَكِ لِنَبِيِّ هَلْ أَحْبَبَ
باشد سوال او چیز گرفتن از روی خود پس بگوید آیا سپرده شد از ایمان بسوی تو جز از ایمان کرده

عَلَيْكَ هَلْ أذن لَكَ يَا وَكِيلُ يَا خَازِنُ يَا أَمِينُ يَا مَمْلُوكُ يَا فَتْرُ
بر تو ای اذن داده شد ترا ای دلیل ای بخیسته دار ای امانت دار ای ملوک ای فتنه
يَا مَنْ أَنَا وَهُوَ سَوَاءٌ فِيمَا فِي يَدِهِ الْمَالِكُ لَهُ غَيْرُنَا كُلُّنَا فِي عَيْالِهِ
ای آنکه من و تو برابریم
پس او دوست مالک او غیر ایمان و همه ایمان در عیال او

فَإِذَا سَأَلَ عَلَى هَذَا الْوَجْهِ جَاذِلَهُ السَّوَالُ وَلَا فَلَ وَالْكَرَامَةُ لِكُلِّ مُشْرِكٍ
پس هرگاه سوال کند برین وجه جائز است مراد سوال و اگر نه جایز نیست و اگر است بیست بر شرک

دَعَا لِمُرَائٍ عَابِدِ الْأَصْنَامِ خَارِجِ عَلَى أَهْلِ الطَّرِيقَةِ مَدْعِي كَذَا بَر
دعای برای کار پرستار صنم خارج بر اهل طریقت مدعی در دین

مَنَافِقُ زَنْدِيقٍ ثُمَّ إِنْ أُعْطِيَ شُكْرًا وَإِنْ مَنَعَ صَبْرًا هَلْكَانَ يَكُونُ صِفَاتُ
منافق زندق را پس اگر داده شود شکر کند و اگر باز داشته شود صبر کند همچنین است صفات

الْفَقِيرِ الصَّادِقِ وَلَا يَسْتَوْحِشُّ بِالرَّادِ وَلَا يَتَغَيَّرُ فَيَسْتَحْطُّ وَيَتَعَرَّضُ
فقر صادق و مستوحش نشود بر کردن و تغییر نشود و بهر رحم آید و اعزاز من کند

وَيَدْرَأُ الرَّادَةَ فَظَلَمَهُ لِأَنَّهُ مَا مَوْرَدٌ وَوَكِيلٌ وَالْوَكِيلُ هُوَ الَّذِي
دردت کند رد کند صنم را پس ملوک کند او را زیرا که او مامور است و وکیل و وکیل کسی است که

يَتَصَرَّفُ فِيمَا فِي يَدِهِ بِإِذْنِ أَمْرٍ وَمُؤَكَّلَهُ الْمُعْطَى وَهُوَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ
تصرف کند در چیز دیگر در دست او است باذن امر و مؤکله المعطى و هو الله عز و جل
جَلَّ كُلُّ بَرٍّ جَعَلَ لِكُلِّ عَزَّ وَجَلَّ فَيَسْأَلُهُ التَّيْبُورُ وَالسَّهْمِيلُ الْمُنْتَصِرُ
بلکه هر چه عز و جل را هر که بپرستد و سهمیل را همانست که
لَهُ الْقُلُوبُ وَيُنْزَلُ لَهُ الصَّعَابُ وَيُنْزَلُ لَهُ الْأَرْزَاقُ وَيَكُونُ
برای او دلها را و بخوار کند بر او دشواری را و برود بر او روزیها را و برساند
لِلَّيْلِ الْأَقْسَامُ وَيَرْفَعُ عَنْهُ الْجُوعُ وَالْعَذَابُ وَالسُّدَّ إِلَى الْعَبِيدِ
بسوی او قسمتها را برود از او که بسکند را و عذاب را و خواری را از بندهگان

۴

اینکه

تاریخ

تاریخ

۱۰۲۱

۴

الادب

تاریخ

۱۲

تاریخ

وَالْأَرْبَابِ وَأَعْلَى قَبْضِ أَيْدِي الْخَلْقِ عَنْهُ بِالْعَطَاءِ لِرُدِّهِ إِلَيْهِ
 وَيُرْوَدُ كَارَانَ وَشَاءَ هَذَا يَتِمُّ قَبْضُ كَرَوِ وَشَيْئاً مِنْهُ عَلَى رَأْسِ قَبْضِ لَبَطَا نَمَا كَمَا بَارَكَ اللَّهُ فِيهِ
 قِيلَ لَزِمُوا السَّابَّ وَرَفَعُوا يَدَيْهِمْ وَتَضَرَّعُوا الْحَاجِبَ فَيَكُونُ هُوَ
 بَسْ لَمْ يَكُنْ وَغَيْرِ ذَلِكَ وَدُرُكُهُ جَدِيدٌ عَادٌ لِقَبْضِ حَوْزِ حَاجِبِ رَأْسِ بَشَرٍ مَا شَدَّ بِهِ
 الْمُعْطَى لَهُ دُونَ الْعِبَادِ فِصْلٌ فِي آذَانَ الْعَشْرَةِ وَتَبَعِي لَهُ أَنْ
 دَهْنَهُ مَرَادٌ مِنْ مَدَّكَانِ قَبْضِ دَرَادِ بَ عَشْرَتِ وَتَرَادِ اسْتِ أَيْ كَمَا
 يَحْسُنُ الْعَشْرَةَ مَعَ إِخْوَانِهِ فَيَكُونُ مِنْبَسِطُ الْوَجْهِ غَيْرَ عَبُوسٍ وَلَا
 يَتَكَبَّرُ عَشْرَتِ بَابِ رَوَانِ حَوْزِ بَشَرٍ مَا شَدَّ بِهِ كَرَوِ دَهْنَهُ نَزْخِ رَوِ سِ وَنِ
 يُخَالَفُ هَهُمْ فَيَمَّا يَرْتَدُّونَ عَنْهُ بِشَرْطِ أَنْ لَا يَكُونَ فِيهِ خَيْرٌ مِنَ الشَّرِّ
 مُخَالَفَتِ كَمَا إِذَا نَزَّادَ فِيهِ مَا يَنْبَغُ لَمْ يَزِدْ بِشَرْطِ أَنْ يَكُنْ مَا شَدَّ بِهِ رَحْمَةً دَرَسِ
 وَمُحَاوَزَةُ الْخَلْقِ وَإِزْكَابُ اللَّامِ بَلْ يَكُونُ مِمَّا أَبَاحَ الشَّرْعُ وَأَذِنَ
 وَدَرَسِ شَرْطِ أَنْ يَكُونَ مِمَّا أَبَاحَ الشَّرْعُ وَأَذِنَ مِمَّا أَبَاحَ الشَّرْعُ وَأَذِنَ
 فِيهِ الرِّبُّ وَلَا يَكُونُ مِمَّا رُبَّاهُ وَلَا جَوْجَاءُ وَيَكُونُ أَيْدًا مُسَاعِدًا لِلْإِخْوَانِ
 وَدَرَسِ بَرَدِ كَارِ وَنَمَا شَدَّ بِهِ لَمْ يَزِدْ بِشَرْطِ أَنْ يَكُنْ مِمَّا أَبَاحَ الشَّرْعُ وَأَذِنَ
 عَلَى الشَّرْطِ الَّذِي ذَكَرْنَا وَمِنْهَا لَعْنَتُهُمْ مَا يَخَالِفُ فِئْتَهُ فِيهِ وَيَكُونُ
 بِشَرْطِ أَنْ يَكُونَ مِمَّا أَبَاحَ الشَّرْعُ وَأَذِنَ مِمَّا أَبَاحَ الشَّرْعُ وَأَذِنَ
 صَبُورًا عَلَى آذَانِهِمْ غَيْرَ حَقِيقَةٍ وَلَا يَنْطَوِي لِأَحَدٍ مِنْهُمْ عَلَى سُوءِ خَلْقِهِ
 بِشَرْطِ أَنْ يَكُونَ مِمَّا أَبَاحَ الشَّرْعُ وَأَذِنَ مِمَّا أَبَاحَ الشَّرْعُ وَأَذِنَ
 وَعَشْرٌ وَمَكْرٌ غَيْرُ مَعْتَابٍ لَهُمْ فِي حَالِ غَيْبَتِهِ وَلَا يَكُونُ سَبِيَّ الْمُحْضَرِّ
 إِذَا حَضَرَ وَكَرَّ وَتَرَسٌ وَغَيْبَتِ كَسْبُهُ الْإِخْوَانَ وَحَالِ غَيْبَتِهِ وَنَمَا شَدَّ بِهِ
 وَقَدِّبْتُ عَنْ أَخِيهِ فِي حَالِ غَيْبَتِهِ عَنْهُ وَنَمَا شَدَّ بِهِ الْغَيْبُ عَلَى إِخْوَانِهِ مَا
 دَرَسِ كَرَّ مِنْ بَرَادِ حَوْزِ دَرَسِ حَالِ غَيْبَتِهِ أَوْ دَرَسِ حَالِ غَيْبَتِهِ
 أَمْنَكُهُ وَإِنْ مَرَضَ أَحَدٌ مِنْهُمْ عَادَةً فَإِنْ شَغَلَهُ عَنْ ذَلِكَ شَاغِلٌ مَضَى
 نَوَازِدُ وَكَرَّ مِنْ بَرَادِ حَوْزِ دَرَسِ حَالِ غَيْبَتِهِ أَوْ دَرَسِ حَالِ غَيْبَتِهِ
 إِلَيْهِ فَهِنَّهُ بِالْعَافِيَةِ وَإِنْ مَرَضَ هُوَ لَمْ يَعِدْهُ بَعْضُ إِخْوَانِهِ بِإِعْتِزَالِ
 بِشَرْطِ أَنْ يَكُونَ مِمَّا أَبَاحَ الشَّرْعُ وَأَذِنَ مِمَّا أَبَاحَ الشَّرْعُ وَأَذِنَ
 عَنْهُ فَإِذَا مَرَضَ لَمْ يَقْبَلْهُ بِذَلِكَ بَلْ يَعُودُهُ وَيَصِلُ مِنْ قِطْعَةٍ وَيُعْطَى
 أَوْ رَأْسِ حَوْزِ مَرَضَ هُوَ لَمْ يَعِدْهُ بَعْضُ إِخْوَانِهِ بِإِعْتِزَالِ
 مِنْ حَرَمِهِ وَيَعْفُو عَنْ حَلْمَتِهِ وَلِذَا اسْتَأْذَنَ أَحَدُهُمْ إِلَى أَخِيهِ إِخْتِزَالِ
 إِخْتِزَالِ حَوْزِ مَرَضَ هُوَ لَمْ يَعِدْهُ بَعْضُ إِخْوَانِهِ بِإِعْتِزَالِ

له
 الارباب
 بس
 الرب
 +12
 1022
 ك
 الاضمار
 فانه
 بس
 مع

خود
 در است
 داده

عند نفسه ويجمع بالملامة على نفسه ولا يرى ملكة ممنوعاً عن غيره
 من الإخوان ولا يحكم في ملكهم بغير إذنه ولا ينسى الوزع في جميع
 حر كانه وسكنايه وانه انسطر معه احد من اخوانه في شيء من ماله
 اجابه الى ذلك مسرعاً مستبشراً فرحاً مسروراً متقلداً منه في ذلك
 منه حيث جعله اهلاً لملكه اسطه معه ولان الحاجته به ولا يتغير
 من احد شيئا لان ملكه وانه استعار منه شيئا لا يترده
 ما امكته لانه ما استعار منه الا حاجته ولا يلبق بالفتوة
 استزداد المعارف لا يحسن في الشرع استزداد الهداية والهيبة فان
 لم يقدر على ذلك فليسرع في عارته ولا يمنع من ذلك ولو كل يوم
 لاذ لا يلبق بحاله ان يفرد عن احد من الناس بماله لانه ائمن ليس
 في رقبته من الاشياء فلا يملكه شيء فكل من ملك شيئا فذلك
 التي يملكه لان المرء عند لمن زمامه بيد بل ترى الاشياء التي
 في يده ملكا لله عز وجل وهو وبقية الناس عبيد لله عز وجل
 والكل متساو في ملكه عز وجل واما ما كان في يده الغير يستعمل فيه
 حكم الشرع والوزع وحفظ الحد وذل لا يصير في زمره المتباينة
 حكم شرعي ودرج

از جمله لطيفه او استعجاب وادانته ان سبب حاجت او امر است

۱۰۳۳

از جمله لطيفه او استعجاب وادانته ان سبب حاجت او امر است

اداب الفقراء عند الأكل من ذلك أن لا يأكلوا بالشرة ولا على

۴

الغفلة بل يذكر الله عز وجل بفلسهم عند الأكل ولا ينسونه

خفت

ومن ذلك أن لا تمدوا أيديهم عند الطعام قبل من هو فوقهم

از جگر

شيئا بين يدي غيرهم لا على طريق الخدمة ولا على طريق الألباس

بجانب

الأصحاب الطعام فإنه مسلم له ذلك لأنه نوع خدمة منه و

۱۰۲۵

لا يقولوا لصاحب الطعام كل معنا وإذا أقموا موضعنا فلا يجترأ

شروع

غيره ويقعد حيث يؤمر ولا يرفع يده من الطعام مادام يأكل

بجانب

من معه لئلا يحتشم صاحبه فيجعله على الأمتاع ولا ينبغي أن يرفع

۴

الطعام من بين يدي الفقير مادام يأكل ومادام عنده عليه و

بجانب

يساعد الأصحاب على الأكل بقدر ما لا يكون مخالفة ودان لم يكن

به شهوة ولا ينبغي أن تليق على المائدة واحدة وإن أغرض عليه

الماء لا يرذ السافي ولو بقطرة واحدة ولو قام صاحب الطعام

بالخدمة لا يمنع ولو أراد صب الماء على يده فلا يمنع ولا ينبغي

أن يأكل مع الأغنياء بالعرزومع الفقراء بالأبشارومع الإخوان

كيجوز باؤامكران، بروكس و با فقيران بايضا طعام بر اينان و با برادران

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰

مِنْهُمْ سَجَادَةٌ بِقَدَمَيْهِ لَا يَسْتَوْحِشُ مِنْهُنَّ لِأَيُّضٍ قَدَمَهُ عَلَى سَجَادَةٍ
 از باران های نماز او را متوجه شود از او و خود خند قدم بر پای نماز دیگر
 غَيْرُهُ وَلَا يَبْسُطُ سَجَادَتَهُ عَلَى سَجَادَةِ مَنْ هُوَ فَوْقَهُ فِي الرَّيَّةِ وَلَوْ
 دیگر سجاده خود بر سجاده کسی که بزرگتر است از او در رسته و اگر
 مَلَاعِدٌ يَدُهُ إِلَى كَتِفِهِ لَا يَمْنَعُهُ وَلَا يَمُدُّهُ هُوَ يَدُهُ إِلَى كَتِفِ غَيْرِهِ
 دراز کند بکسی دست خود را بسوی بازوی او باز نماند و دراز نکند خود دست خود را بسوی بازوی
 وَلَا يَسْتَحْدِ أَحَدًا مِنَ الْفُقَرَاءِ وَيَحْدُهُ هُوَ نَفْسَهُ كُلَّ أَحَدٍ وَأَ
 و دست ز طلب از کسی از فقیران و دست کند خود بر سر هر یک را
 يَحْمِلُ زَجَلَ الْفُقَرَاءِ وَلَوْ أَرَادَ أَحَدٌ أَنْ يَحْمِلَ رَجُلًا لَا يَمْنَعُهُ وَ
 دیگر کند با پای فقیران و اگر خواست کسی که بشود کند پای او را باز نماند او را و
 لَأَذَا دَخَلُوا الْحَمَامَ فَلَيْسَ فِي أَدْبِ الْفَقِيرِ أَنْ يَمْكُنَ الْفَقِيرُ مِنْ دَلِكُمْ
 بر گاه در آید در حمام پس دست در آید فقیران که توانا گرداند با لیدن خمی را اگر بایست بکار آید
 وَلَا يُؤَارِدُ بَعْضُهُمْ ذَلِكَ بَعْضُ امْكُنَتْ مِنْهُ وَلَا يَمْنَعُهُ وَلَا يَنْظُرُ
 اگر جز از دست بعضی از ایشان بایند تن بعضی را او مانا گرداند او را دست کنند دو دستیکه دید
 فَعَيْزٌ لِمَنْ شَاءَ مِنْ خَزَنَتِهِ أَوْ سَجَادَتِهِ أَوْ غَيْرِ ذَلِكَ فَلْيَدْفَعِ اللَّهُ
 فقیر بسوی چیزی که از خزانه او یا جامه نماز یا چیزی که بپوشد باید بپندارد آن چیزی را بپوشد
 فِي الْوَقْتِ وَلِيُؤْتِيَهُ بِهِ وَلَا يَنْبَغِي أَنْ يَجْعَلَ الْفُقَرَاءَ فِي السَّجَادَةِ
 در همان نظر کردن و باید که مشارکت فقیر را بر نفس خود بچرخد و نباید که گرداند فقیر از او در انتظار خود
 عِنْدَ الْأَكْلِ وَلَكِنَّ فِي كُلِّ شَيْءٍ لَا يُؤْتِي قَلْبَ أَحَدٍ بَأَنْ يَنْظُرَهُ
 در وقت خوردن و همچنین در هر چیزی که بپوشد دل فقیر را بلکه خود منتظر باشد
 مَا امْكُنَتْ فَإِنَّ الْمَنْظَرَ مُشْتَقِلٌ وَإِنَّا أَرَادْنَا أَنْ يَقْدِرَ مَلَأَ الْفَقِيرُ
 آنچه بپوشد سبک تواند پس بدرستی منتظر گزالی کشد دست و در بیند که خواهد که پیش آورد بفقیر
 طَعَامًا فَيَجِبُ أَنْ لَا يَجْسَهُ فِي السَّجَادَةِ لِأَنَّ السَّجَادَةَ الْمَرْقُوعَةَ ذَلِ
 طعام را پس لازم است که نماند فقیر را در انتظار آنچه بپوشد که اگر انتظار شود
 وَلَا يَنْبَغِي أَنْ يَدْخُرَ شَيْئًا مِمَّا امْكُنَتْ وَإِذَا لَمْ يَكُنِ الطَّعَامُ كَثِيرًا
 و نباید که چیزی را در انتظار آن است و هر گاه که باشد طعام زیاد
 فَلَا يَأْكُلُ إِلَّا بَعْدَ مَا يَفْضُلُ مِنْهُمْ وَيَجْتَهِدُ فِي تَقْدِيمِ الطَّعَامِ
 پس خورد مگر بعد از آنکه پس ماند از ایشان و جهد کند در پیش آوردن طعام
 إِلَى الْفُقَرَاءِ أَنْ يَكُونَ أَنْظَفَ مَا امْكُنَتْ وَأَوْفَى لَهُمْ وَإِنْ كَانَ
 بسوی فقیران اینکه باشد طعام پاکیزه ترین چیزی که ممکن است او را موافق تر برای ایشان و اگر باشد

الْفُقَرَاءَ شَيْئًا مَا امْكَنَهُ وَوَجَدَ مِنْ ذَلِكَ بَدَأً بَلْ يَسْتَعِينُ بِالْعَمَلِ
 بِالْمَكْتُوبِ وَمُرَاقِبَهُ وَخَفِظَ حَالَهُ وَالتَّفَكَّرَ فِيهِمَا وَلَا يَكْثُرُ مِنَ
 التَّوَافُلِ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَلَا ذَا صَامَ الْجَمَاعَةَ وَأَفْقَمَ فِي ذَلِكَ
 وَكَذَلِكَ إِذَا أَفْطَرُوا وَأَفْقَمُوا فِي ذَلِكَ وَلَا يَتَفَرَّدُ عَنْهُمْ بِالصَّوْمِ
 وَلَا يَتَأَمَّرُ بَيْنَ الْفُقَرَاءِ وَهُمْ أَيْقَاطُ إِلَّا أَنْ يَغْلِبَ عَلَيْهِ النَّوْمُ
 فَيَتَفَرَّدُ عَنْهُمْ وَيَضْطَعُ بِقَدْرٍ مَا تَكْسِرُ قُوَّتَهُ وَلَا يَتَّبِعِي لَهُ
 أَنْ يَتَقَدَّمَ بِمِثْلَةِ شَيْءٍ وَلَا خَيْرَ لَهُ عَلَى الْفُقَرَاءِ إِذَا امْكَنَهُ
 وَإِنْ طَالَتْهُ الْفَقِيرَةُ وَبَنِي قُلُوبُهُ فَلَا يَرُدُّهُ وَلَا يَبْقِي لَهُ وَلَا يُؤْذِي قَلْبَهُ
 يُقَطِّعُ عَلَيْهِ كَلَامَهُ بَلْ يَمْهَلُهُ حَتَّى يَنْهَى جَمِيعَ مَا فِي قَلْبِهِ وَلَا
 يَحْسَبُهُ بِالرَّدِّ وَالْإِنْكَارِ فَإِذَا فَرَعَهُ مِنْ ذَلِكَ وَرَأَاهُ غَيْرَ صَوَابٍ
 قَابَلَهُ أَوْ لَا بِالْمُؤَافَقَةِ فَقَالَ هَذَا وَجِبَةٌ لَمْ يَبَيِّنْ لَهُ مَا هُوَ صَوَابٌ
 مِنْهُ عِنْدَهُ بِرَفْقٍ لَا يَخَافُ شَيْئًا وَوَحْشَةً وَمِنْ ذَلِكَ أَنْ لَا
 يَمْدَحُوا الطَّعَامَ حَالَ الْأَكْلِ وَلَا يَذُمُّوهُ فَضَّلُوا فِي ذَلِكَ مَعَ
 الْأَهْلِ وَالْوَلَدِ مِنْ ذَلِكَ حَسَنَ الْخَلْقِ وَالْإِنْفَاقِ عَلَيْهِمْ بِالْمَعْرُوفِ

۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

جزئی تاوانند
 در بیدار از مستحق چاره
 بیک مشغول شود بعل
 که در شتر شربت و کجا بر آن بل و حفظ حال خود و فکر کردن درین هر دو و زیاد و کمتر از
 تواضع بین ایشان و هر گاه آرزو دارند جماعت موافقت کند ایشان را درین
 در همین هر گاه اظهار کنند موافقت کن ایشان را درین اظهار و تنها نشود و از ایشان
 و خواب کند میان فقیران و حالیکه ایشان بیدار باشند مگر اگر غلبه کند بر دوسه خواب
 پس تنها شود از ایشان و خواب کند مقدار که بشکند جو سن خواب و سزاوار نیست او را
 که پیشتر شود بخواهش چیزی و اختیار کردن او در درون ایشان تا وقتیکه تواند
 و اگر طلب کند او را فقیر چیزی پس رد کند او را اگر چه از کجا باشد و اینانند جدول او را
 در این صورت اظهار و هر گاه مشورت کند کسی با او پس از روی گفته بود در جواب
 پس نظر کند بر دوسه کلام او را بلکه مهلت دهد او را تا آنکه تمام کند همه گفته در دل او است و
 جواب دهد او را بر روی او کار پس وقتیکه فارغ شود از آن کس از آن سخن و پسند آن سخن را
 برابر می کند او را بموافقت و بگوید این وجه است بستر همان کند او را آنچه درست تر باشد
 هیچ کنند طعام را وقت خوردن نه لذت
 فصل در آداب ایقان
 اهل و فرزندان از آن جمله است بیکو در خلق و تقسم دادن بر ایشان بطریق معلوم است

لا

عین

بفتح

غای

سجده

دسکون

باب

۱۰۳۲

عین

بجین

سجده

عین

عین

عین

عَلَى قَاتَةِ عِيَالِهِ وَلَا يَسْتَقِيمُ فِي الطَّرِيقَةِ وَالشَّرِيعَةِ أَخَذَ الزَّلَّةَ
 بر فاقه عیال خود و نیست درست در شریعت و طریقت گرفت زلت
 وَالنَّجَسَةَ لِأَجْلِ الْعِيَالِ مِنَ الدَّعْوَةِ فَلْيَمْتَنِعْ مِنَ الْحَضُونِ وَيُؤَلِّصْهُ
 و نجسگی از جهت عیال از دعوت پس بازماند فقیر از حد حضور دعوت و باید که صبر کند
 مَعَ أَهْلِهِ فَإِنْ كَانَ فِي صَاحِبِ الدَّعْوَةِ قُوَّةٌ وَعِلْمٌ بَانَ لِلضَّيْفِ
 با عیال خود پس اگر باشد در صاحب دعوت جوانی و دانش آنچه آیه همان را
 عِيَالًا قَيْدِيًّا لَهُ أَنْ لَا يُفْرَدَهُ بِالْإِسْتِحْضَاءِ رِبْلٍ يُفْرَغُ قَلْبَ الضَّيْفِ
 عیالت پس سزاوارست او را که تنها نگذارد او را طلب حضور بلکه فایده کند دل همان
 عَنْ شُغْلِ عِيَالِهِ بَانَ تَكْفِيهِ ذَلِكَ وَيُحْمَلُ إِلَيْهِمْ مَا يَحْتَاجُونَ
 از شغل عیال خود بپایه کفایت کند او را آن نیزمان و بر دارد ایشان هر چه محتاج اند
 إِلَيْهِمْ وَيُعَلِّمُ ضَيْفَهُ بِذَلِكَ وَالْوَاجِبُ عَلَى الْفَقِيرِ أَنْ يُؤَدِّبَ
 با او و دانند همان خود را با این امر و واجبست بر فقیر اینکه ادب دهد
 أَهْلَهُ بِمَلَائِمَةٍ ظَاهِرِ الْعِلْمِ وَالشَّرِيعَةِ وَلَا يُمْكِنُهُمْ مِنْ مَخَالَفَةِ
 اهل خود را بجایزمت ظاهر علم و شریعت و توانا کرد اند ایشان از مخالفت
 الْعِلْمِ فِي الْقَلِيلِ وَالْكَثِيرِ وَلَا يَنْبَغِي لَهُ أَنْ يَسْلِمَ أَوْلَادَهُ إِلَى السُّوقِ
 علم در کم و زیاده و سزاوارست او را که بسیار اولاد خود را بسوخته بازار
 وَتَعَلَّمَ الْحِرْفَ بَلْ يُعَلِّمُهُمْ أَحْكَامَ الدِّينِ وَيُعَلِّمُهُمْ عَلَى تَرْكِ طَلَبِ
 و یاد گرفتن هنر بلکه بیاموزد ایشانرا احکام دین و بیاموزد ایشانرا بر ترک طلب
 الدُّنْيَا لِأَنَّ بَغْيَتَ عَلَيْهِ الْفَقْرَ وَقَوْلُهُ الصَّبْرُ وَلَا تَكْشِفُ الْحَالِ
 دنیا مگر آن که طلب کند برود فقر و قوت صبر و ظاهر شدن حال
 وَالْفَضِيحَةَ وَالرَّجُوعَ إِلَى الْخَلْقِ فِي الْقَوْتِ وَمَا يَسُدُّ بِهِ الْحَنَّةُ
 در سوسایه و بازگشتن بسوخته خلق در قوت و در آنچه بند نشود با حاجت او
 فَلْيَنْزِلْ أَهْلَهُ وَقَلْدَهُ وَنَفْسَهُ بِالْكَسْبِ وَتَحْصِيلِ مَا يَحْصُلُ بِهِ
 پس باید که سفول کند اهل خود را و فرزندان خود را و نفس خود را بکسب و حاصل کردن هر چه حاصل شود
 الْغِنَاءُ عَنِ النَّاسِ فَهُوَ أَفْضَلُ مِنْ غَيْرِهِ مَعَ حِفْظِ الْحُدُودِ وَدَعْرِفِ
 غنا از مردم پس این سفول بودن بهتر است از کار و کسب با کسب بدست حد و شرع و بدانند
 أَوْلَادَهُ وَبِحُورِ عَمَاءِ عِيَالِهِ مِنَ الْعُقُوفِ وَيَعْرِفُ هَذَا مَرَامًا حَقَّ اللَّهُ وَحَقِّقُوا
 اولاد خود را و اجتناب از کار بدست عیال از عقوف و بدانند اهل خود را که راست است خداوند
 فَضِيلَةَ الصَّبْرِ مَعَ كَمَالِ عَيْتِهِ وَعَيْتِهِ عَلَى مَا بَيْنَنَا فِي بَابِ النِّكَاحِ فَصَلِّ فِي ذَلِكَ
 فضیلت صبر مکنه کمال عیالت و عیالت علی ما بیننا فی باب النکاح فصل فی الذم
 فضیلت صبر مکنه کمال عیالت و عیالت علی ما بیننا فی باب النکاح فصل فی الذم

باز

او

فِي السَّفَرِ وَقَدْ ذَكَرْنَا فِي كِتَابِ لَدَبِّ فِي أَثْنَاءِ الْكِتَابَةِ يَجِبُ

در سفر و گفتنی با دردم آید کتاب ادب در میان همه کتاب برستی واجب است

أَنْ يَكُونَ سَفَرًا مِّنَ الْحُرُوفِ مِنْ أَوْصَافِهِ الْمَذْمُومَةُ إِلَى صِفَتِهِ

که باشد سفر مومین برآمدن از اوصاف بدسوسه صفات

الْمَحْمُودَةُ فَيَخْرُجُ مِنْ هَوَاةٍ إِلَى طَلَبِ رِضَا مَوْلَاهُ بِتَضَيُّعِ تَقْوَاهُ

ستوده پس بر آید از هوسه خود بسوسه طلب در رضای مولای خود برست کردن بر هر کار خود

فَإِذَا أَرَادَ الْفَقِيرُ أَنْ يَسَافِرَ مِنْ بَلَدِهِ فَأَوْلَى شَيْءٍ يَجِبُ عَلَيْهِ أَنْ

پس اولینکه خواهم بگویم که سفر کند از شهر خود پس نخستین چیزیست که در حساب است بر او آنکه

تَرْضَى خُصُومَةً وَيَسْتَأْذِنَ وَالِدَيْهِ أَوْ مَنْ هُوَ فِي حُكْمِهِ هَلِيءٌ

راضی کند خصمان خویش او اذن گیرد از والدین خود یا از کسی که در حکم اوست در

وَجُوبِ الْحَجِّ عَلَيْهِ مِنَ الْعَمْرِ وَالْخَالِ وَالْجَدِّ وَالْجَدَّةِ فَإِذَا رَضُوا

واجب بودن حج او برادر از عم و خال و جد و جدیده پس وقتیکه در این سفر

بِذَلِكَ خَرَجَ فَإِنْ كَانَ ذَا عِيَالٍ وَفِي سَفَرِهِ عَنْهُمْ مُضِرَّةٌ عَلَيْهِمْ

باین بر آید پس اگر باشد عیال و در سفر او

وَضِيْعَةٌ فَلَا يَسْلَمُ لَهُ السَّفَرُ إِلَّا بَعْدَ ضَلَاحِ أَمْرِ رَهْمِ أَوْ

و صلح شدن است پس نه است او را سفر مگر بعد از درست ساختن کار آنسے بران یا

يَسْتَضِيْعُهُمْ مَعَهُ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَفَى بِالْمَرْءِ عِلْمًا أَنْ يَضِيْعَ

بمراه بر او ایضا از با خود فرمود بنیست پس است بر او از روی آن آن اینک صلاح کند

مَنْ يَفِيَتْ وَمِنْ شَرِّهُ الْفَقِيرُ إِذَا سَافَرَ أَنْ تَكُونَ قَلْبُهُ مَعَهُ

کسی را که وقت میرساند از او از شرط فقیر است که هرگاه سفر کند از آنکه با شد دل او با خود

لَا يَكُونُ قَلْبُهُ مُلْتَفِتًا إِلَى عِلَاقَةٍ وَرَأَى وَلَا يَكُونُ قَلْبُهُ مُتَعَلِّقًا

نماند دل او القات کند بسوسه علاقه و نماند دل او وابسته

بِمَطَالِبَةٍ أَمَا مَهْ فَمَجِبَتْ مَا نَزَلَ يَكُونُ قَلْبُهُ مَعَهُ وَيَكُونُ قَلْبُهُ

بخواست پیش و پس پس هر جا که نزد آید باشد دل او با خود و باشد دل او

فَارْتَعَا خَالِيًا عَنِ الْأَشْيَاءِ كَمَا قِيلَ عَنْ ابْنِ زُهَيْرٍ بَنِ دَوْحَةَ أَنَّهُ قَالَ

فارس عالی از همه چیز جدا گفت شد از ابراهم بن دوحه که گفت

دَخَلْتُ مَعَ ابْنِ زُهَيْرٍ بَنِ دَوْحَةَ فَقَالَ لِي بِطَرَفِ مَا مَسَعَكَ

در آمدم با ابراهم بن دوحه در بادیه پس گفت مرا بر آن چه باشت

مِنَ الْعَلَائِقِ فَطَرَفْتُ كُلَّ شَيْءٍ إِلَّا دِينَارًا فَقَالَ لَا تَشْغَلْ سِرِّي

از علاقتها پس بر آوردم هر چیز که دینار است پس گفت مشغول کن دل مرا

سورس ۱۰

الطرح ما منعك فطرحك التبريز ففك الطرح ما منعك من

العلايق فنك كرت ان معي نسوعا للنعل فطرحها فوالله ما

اختفت في الطريق الى شنيع الا وجدته بان كذبه فقال ابن

شعبة هل كان من عامل الله تعالى بالصدق ولا ينبغي ان يصير

في سفره من اوزاره التي كان يفعلها في حضره لان السفر

زيادة في احواله فلا ينبغي ان يحصل له خلل في اعماله وحواله

يسفره واقما الرخص للضعفاء والعوام ومال الاقوياء والنجباء

بالرخص بل العزيمة شانهم ابدان في جميع احوالهم والتوفيق

شامل لهم والرحمة نازلة عليهم والحرس قائم معهم والحفظ

دائم لهم والحيث جالس معهم والانس به زايد والغناء به

قائم والامداد به متدبره ومتواترة والتصر لهم لازم وحمول

لهم متكاثرة متتابعة ومشيكة لديهم فالسفر اقوى لهم

والتيوا حسن بما هم بصيدوه اذ فيه من الاسباب التي

الارباب والخلق الذين هم الاصلنا واهل من الصلابة

واشد من الشيطان وينبغي للفقير ان يراعي قلبه في اول

السفر

والسفر

والسفر

۱۰۳۲

بیت

سَفَرُهُ كَمَا يَخْرُجُ عَلَى الْغَفْلَةِ وَيَجْتَهِدُ فِي سَفَرِهِ حَتَّى لَا يَنْسَى بَقِيَّةَ
سَفَرِهِ وَتَبَرُّكُ بِرُفْقَانِهِ وَجَدَّ كَسَدَ دَرَسِهِ خُذْ مَا أَكْرَمَ زَمَانِهِ لِكَيْ تَأْتِيَ بِحَدِيثِ
رَبِّهِ فِي سَفَرِهِ وَلَا يَنْبَغِي لَهُ أَنْ يَكُونَ سَفَرُهُ لِعَرَضٍ مِنْ أَعْرَاضِ
بِرِّهِ وَكَارِخِمْ دَرَسِهِ وَتَبَرُّكُ بِرُفْقَانِهِ وَجَدَّ كَسَدَ دَرَسِهِ خُذْ مَا أَكْرَمَ زَمَانِهِ لِكَيْ تَأْتِيَ بِحَدِيثِ
الدُّنْيَا يُوَجِّهُ مِنَ الْوَجْهِ بَلْ يَكُونَ سَفَرُهُ لِبَاطِنِهِ مِنَ الطَّاعَاتِ
وَيَسَّ بِرُفْقَانِهِ وَتَبَرُّكُ بِرُفْقَانِهِ وَجَدَّ كَسَدَ دَرَسِهِ خُذْ مَا أَكْرَمَ زَمَانِهِ لِكَيْ تَأْتِيَ بِحَدِيثِ
لِمَا لِلَّهِ أَوْلَى لِقَائِهِ شَيْخًا أَوْ زِيَارَةً مَوْضِعٍ مِنَ الْمَوَاضِعِ الْمُقَدَّسَةِ
يَأْتِيهِ بِرُفْقَانِهِ وَتَبَرُّكُ بِرُفْقَانِهِ وَجَدَّ كَسَدَ دَرَسِهِ خُذْ مَا أَكْرَمَ زَمَانِهِ لِكَيْ تَأْتِيَ بِحَدِيثِ
الشَّرِيفَةِ وَلَا تَأْسَافُ الْفَقْدَ فَوْجَدَ قَلْبَهُ بِمَوْضِعٍ مِنَ الْمَوَاضِعِ
بِرِّهِ وَكَارِخِمْ دَرَسِهِ وَتَبَرُّكُ بِرُفْقَانِهِ وَجَدَّ كَسَدَ دَرَسِهِ خُذْ مَا أَكْرَمَ زَمَانِهِ لِكَيْ تَأْتِيَ بِحَدِيثِ
وَرَأَاهُ فِيهِ أَحْتَفِي مِنَ الْكُدُورَاتِ وَعَدَيْتُهُ أَوْ فِي قَلْبِهِ ذِكْرُ الْخَالِقِ
وَيَدِيدُ أَوَّلِهَا صَافٍ تَرْتَابُهَا وَتَزُكَاةً مَعُودًا كَمَا تَلْتَمِسُ بِأَيْدِيهِ لَزَامُهَا كَمَا
وَلَا تَزَلْ عَنْهُ إِلَّا بِأَمْرٍ جَزْمٍ أَوْ فِعْلٍ مَحْضٍ وَقَدْ رَفِيتُكُمْ خَيْتُكُمْ
وَدَوَّرْتُمْهُ أَنْ تَكُونَ بِأَمْرٍ جَزْمٍ أَوْ فِعْلٍ مَحْضٍ مَحْضٍ مِنْ دَقْدَرِ أَوْ لَيْسَ بِأَيْدِيهِ لَزَامُهَا كَمَا
مَا يُؤْمَرُ بِهِ أَوْ يَنْجَلُ الْقَدْرُ إِذَا كَانَ مِنَ الْمَفْعُولِينَ فِيهِمْ الزَّكَاةُ
أَحْمَلُكُمْ كَمَا تَكُونُ بِأَمْرٍ جَزْمٍ أَوْ فِعْلٍ مَحْضٍ مَحْضٍ مِنْ دَقْدَرِ أَوْ لَيْسَ بِأَيْدِيهِ لَزَامُهَا كَمَا
الْهَوَى وَالْأَرَادَاتِ وَالْأَمَانِي الْفَاتِنِينَ عَنْهُمْ وَالْمُرَادِينَ الْحَبِيبِينَ
أَزْهَوَاهُ خَلْقَ شَهَادَةِ أَمِيدُهُ وَفَالِي لَمُدَّهُ أَنْزَلُ جُودًا حِرَادَةً مَحَارِبًا وَكَلِمَاتٍ حَمِيدَةً
فَلَا ذَا فَهَرٍ لِقَدْرِ جَاهِ وَتَوَلَّى بِبَعْضِ الْمَوَاضِعِ فَيَلْبِغُ لَهُ أَنْ
يَخْرُجَ مِنْهُ وَيَشْتَوْشُ عَلَى نَفْسِهِ ذَلِكَ الْقَبُولُ لِتَلَايَعِي بِهِ عَنْ
بِحَدِيثِ أَوْلَادِهِمْ وَتَبَرُّكُ بِرُفْقَانِهِ وَجَدَّ كَسَدَ دَرَسِهِ خُذْ مَا أَكْرَمَ زَمَانِهِ لِكَيْ تَأْتِيَ بِحَدِيثِ
اللَّهِ وَيَجِبُ عَنْهُ فَيَكُونُ الْخَلْقُ نَصِيبَهُ وَهَذَا إِتْمَانُ يَكُونُ مَعَ
عَدَائِهِمْ وَدَرَسِهِمْ وَتَبَرُّكُ بِرُفْقَانِهِ وَجَدَّ كَسَدَ دَرَسِهِ خُذْ مَا أَكْرَمَ زَمَانِهِ لِكَيْ تَأْتِيَ بِحَدِيثِ
وَجُودِ الْهَوَى وَأَمَامَهُ زَوَالِهِ فَلَا وَجُودَ لِلْخَلْقِ وَلَا لِقَبُولِهِمْ أَثَرًا
بِأَمْرٍ جَزْمٍ أَوْ فِعْلٍ مَحْضٍ مَحْضٍ مِنْ دَقْدَرِ أَوْ لَيْسَ بِأَيْدِيهِ لَزَامُهَا كَمَا
فَهُمْ خَارِجُونَ عَنِ الْقَلْبِ بَيْنَهُمَا حَبِيبٌ وَحَرٌّ مِنْ يَحْفَظُونَ الْقَلْبَ
بِحَدِيثِ أَوْلَادِهِمْ وَتَبَرُّكُ بِرُفْقَانِهِ وَجَدَّ كَسَدَ دَرَسِهِ خُذْ مَا أَكْرَمَ زَمَانِهِ لِكَيْ تَأْتِيَ بِحَدِيثِ
عَنْ دُخُولِ الْخَلْقِ إِلَيْهِ لِتَلَايَعِي الشَّرِكِ فَيَنْتَشِعُ التَّوْحِيدُ
أَزْهَوَاهُ خَلْقَ شَهَادَةِ أَمِيدُهُ وَفَالِي لَمُدَّهُ أَنْزَلُ جُودًا حِرَادَةً مَحَارِبًا وَكَلِمَاتٍ حَمِيدَةً

۴
تَبَرُّكُ بِرُفْقَانِهِ وَجَدَّ كَسَدَ دَرَسِهِ خُذْ مَا أَكْرَمَ زَمَانِهِ لِكَيْ تَأْتِيَ بِحَدِيثِ
بِرِّهِ وَكَارِخِمْ دَرَسِهِ وَتَبَرُّكُ بِرُفْقَانِهِ وَجَدَّ كَسَدَ دَرَسِهِ خُذْ مَا أَكْرَمَ زَمَانِهِ لِكَيْ تَأْتِيَ بِحَدِيثِ
وَدَوَّرْتُمْهُ أَنْ تَكُونَ بِأَمْرٍ جَزْمٍ أَوْ فِعْلٍ مَحْضٍ مَحْضٍ مِنْ دَقْدَرِ أَوْ لَيْسَ بِأَيْدِيهِ لَزَامُهَا كَمَا
بِحَدِيثِ أَوْلَادِهِمْ وَتَبَرُّكُ بِرُفْقَانِهِ وَجَدَّ كَسَدَ دَرَسِهِ خُذْ مَا أَكْرَمَ زَمَانِهِ لِكَيْ تَأْتِيَ بِحَدِيثِ
بِحَدِيثِ أَوْلَادِهِمْ وَتَبَرُّكُ بِرُفْقَانِهِ وَجَدَّ كَسَدَ دَرَسِهِ خُذْ مَا أَكْرَمَ زَمَانِهِ لِكَيْ تَأْتِيَ بِحَدِيثِ
بِحَدِيثِ أَوْلَادِهِمْ وَتَبَرُّكُ بِرُفْقَانِهِ وَجَدَّ كَسَدَ دَرَسِهِ خُذْ مَا أَكْرَمَ زَمَانِهِ لِكَيْ تَأْتِيَ بِحَدِيثِ
بِحَدِيثِ أَوْلَادِهِمْ وَتَبَرُّكُ بِرُفْقَانِهِ وَجَدَّ كَسَدَ دَرَسِهِ خُذْ مَا أَكْرَمَ زَمَانِهِ لِكَيْ تَأْتِيَ بِحَدِيثِ
بِحَدِيثِ أَوْلَادِهِمْ وَتَبَرُّكُ بِرُفْقَانِهِ وَجَدَّ كَسَدَ دَرَسِهِ خُذْ مَا أَكْرَمَ زَمَانِهِ لِكَيْ تَأْتِيَ بِحَدِيثِ
بِحَدِيثِ أَوْلَادِهِمْ وَتَبَرُّكُ بِرُفْقَانِهِ وَجَدَّ كَسَدَ دَرَسِهِ خُذْ مَا أَكْرَمَ زَمَانِهِ لِكَيْ تَأْتِيَ بِحَدِيثِ
بِحَدِيثِ أَوْلَادِهِمْ وَتَبَرُّكُ بِرُفْقَانِهِ وَجَدَّ كَسَدَ دَرَسِهِ خُذْ مَا أَكْرَمَ زَمَانِهِ لِكَيْ تَأْتِيَ بِحَدِيثِ
بِحَدِيثِ أَوْلَادِهِمْ وَتَبَرُّكُ بِرُفْقَانِهِ وَجَدَّ كَسَدَ دَرَسِهِ خُذْ مَا أَكْرَمَ زَمَانِهِ لِكَيْ تَأْتِيَ بِحَدِيثِ

يَتَّبَعِي

وَيَبْغِي الْفَقِيرَ أَنْ يَعْاَشِرَ أَصْحَابَهُ فِي سَفَرِهِ بِحَسَنِ الْخُلُقِ وَتَمَيُّزِ
در سزاوارست فقیر را که از سزاواران خود در سفر خود به نیکویی خلق و تمیز
 الْمُدَارَاةِ وَتَرْكِ الْمَخَالَفَةِ وَاللِّجَاجِ فِي جَمِيعِ الْأَشْيَاءِ وَكَيْتَعَلِ
در گذشت و ترک مخالفت و ستبدان در همه چیزها و دستنوازی شود
 بِحَدِّ مَتْنِهِمْ وَلَا يَسْتَحْدِرُ مِنْهُمْ أَحَدًا وَيَبْغِي أَنْ يَكُونَ أَبَدًا فِي
سجدهت یا در آن او طلب خدمت کند از هیچ کس از ایشان و سزاوار است اینکه باشد همیشه در
 سَفَرِهِ عَلَى الطَّهَارَةِ وَلَا يَنْزِلُ إِلَّا بِمَاءٍ بَقِيَّتِهِ مَا أَمَكَنَهُ ذَلِكَ كَمَا
سفر خود بر طهارت را که درینجا بد آب بنشیند تا آنجا که بماند
 يَكْتَسِبُ لَهُ فِي حَضْرَةِ أَنْ يَكُونَ عَلَى الطَّهَارَةِ لِأَنَّ الرُّضْوَةَ سَلَامَةٌ
سستی است مرا و در حضور او اینکه باشد بر پاگی زیرا که در وضو سلامت
 الْمُؤْمِنِ كَمَا جَاءَ فِي النَّخْرِ وَهُوَ أَمَانٌ لَهُ مِنَ الشَّيَاطِينِ وَكُلِّ مُؤْذِي
سوزن است چنانچه آمد است و خدمت و آن وضو امان است مرا و از دیوان و هر ابدا و سنده
 وَيَبْغِي أَنْ لَا يَضَعُ الْأَحْدَاثَ الْمُرْدَانَةَ فِي السَّفَرِ عَلَى الْخَضْوِ صِرَافًا
در سزاوار است که صحبت کند جوانان امر در او سفر حضورشان بر سر شیطان
 أَقْرَبُ مِنْ مَضَايَاةِ الشَّيَاطِينِ وَالْقَبُولِ مِنْهَا وَإِلَى الشَّرِّ وَالْفِتَنِ
قریب تر از او دوستی شیطان و گردیدن از آنها و نزدیک اند سپیدی بر کسی وقت
 وَمَتَابَعَةِ الْهَوَىٰ وَهَنَاتِ النَّفْسِ وَالنَّهْمَةِ وَفِي مَجْتَمَعِهِمْ حَظْرٌ عَظِيمٌ
در متابعت هوس و قبیاحت نفس و نهامت و در صحبت ایشان حظر عظیم است
 إِلَّا أَنْ يَكُونَ الْفَقِيرُ مِنْ بَقِيَّةِ بَرِّهِمْ مِنَ الشُّيُوخِ وَالْعُلَمَاءِ
مگر آنکه باشد فقیر از بقیه کرامت و از شیخان و عالمان
 بِأَلْفِ وَأَبَدًا لِأَنَّهَا مِنَ الْمُحْفَظِينَ الْأَمَّةَ الْهُدَاةَ الزَّكَاةَ بَيْنَ مَعْلَمِ
و ابدال همیشه آن او که گاه بر آشته شده اند امان راه نماهی می اند آموزنده
 النَّخْرِ الْمُؤَدِّيِّ بَيْنَ الْمُنْدَرِينَ الْخُلُقِ وَالْمُهْتَدِينَ لَهُمُ الشُّعْرَ آوِينَ
نیکویی اند تر ساشنده اند از خدای حق انما خلق را و ادب و هدیه خلق را و اول گفته اند
 الْحَقِّ وَالْخُلُقِ الْجَهَّابِ بَدَاةٍ فَحَيْثُ لَا يَسْتَلِي مِنْ يَضَعُهُ مِنَ الْأَحْدَاثِ
حق و خلق پس اکنون باک نیست بر کسی که صحبت دارد از جوانان
 وَالشُّيُوخِ وَإِذَا دَخَلَ بَلَدًا وَفِيهِ شَيْءٌ فَيَبْغِي أَنْ يَبْدَأَ بِسَلَامَةٍ
و هر گاه در آید در شهری که در وی چیزی است پس سزاوار است که ابتدا کند سلامتی
 عَلَيْهِ وَخَدَّ مَتْنِهِ لَهُ وَيَنْظُرُ إِلَيْهِ بَعَيْنِ الْأَكْبَارِ وَالْحَشْمَةِ وَالنَّعْظِ
بر وی و خدمت خود مرا و او را و نظر کند بسوی وی و کسی چشم بزرگی و عظمت و تعظیم

له
 العباد
 باک
 دوستی
 نامر
 دشمن
 تن
 ۱۰۳۶
 ع
 بیفتد
 از
 از
 از

سزاوار است
 سزاوار است
 سزاوار است

لَتَلَذَّ بِحُجْرٍ قَانِدَةٍ وَلَا ذَاقَ حَمِيمٍ لَبِيٍّ فَلَا يَسْتَأْذِنُ بِدُونِ اصْتِحَابِ
تا اگر محروم نماز از کافره او و در شکیک نفع شود او را چیزی پس استناده نکند: چو زبان تنها از زبان
 وَلَا ذَاقَ وَفَعْلٌ لِأَحَدِهِمْ عُنْدَ نَقْفٍ مَعَهُ وَلَا يَضِيْعُهُ وَاللَّهُ الْمَوْفِقُ لِلصَّوَابِ
و در شکیک واقع شود حکایتی از زبان از هر کسی بپسندد با در صانع نشازد او را و عطا می توین و دیگر
فصل في ادبهم في السماء من ذلك ان لا يتكلموا في السماء ولا
صنعت در آداب ایشان در سرود از استخراست ایشان هیچ بود در سماع
يستقبلوه بالاختيار فاذا اتفق السماء فمن حق السمع ان يقعد
پسین بیاورد را با اختیار پس اگر بود و شود سماع او پس سزاوار شونده است اینک بشیند
بشرط الادب ذكرا لربه بقلبه مشغلا يحفظ قلبه من طوارق
بشرط ادب یا گشوده پروردگار خود را بجل مشغول شونده بجا بدست دل از دروس
الغفلة والنسيان فاذا فرغ سمعته شئ بقى القارى للقران كانه
غفلت و فراموشی پس اگر گوید گوش او چیزی بماند خواننده قرآن چنان گشته
مستطيق من قبل الحق عز وجل فمما يرد عليه من تعريفات الغيب
که طلق بکن از جانب حق تمم در آنچه وارد میشود بر و از دانایان پندن با سه سبب
اياه مما يوجب تركه او تركه اناسا او عتبا كما او زيادة
او را از آنچه موجب است رفق کرد اینان یا ترسانیدن و اینان یا عتاب یا زیادتی
في القيام بعبادته عز وجل او غيره فعند ذلك ياد رلى ما يرد عليه
در باز و سخن ببادت حق تمم پس نزد آن سماع حسنه کند بسوی هر کس که
وقابل الاشارة عليه بالبدار بعد ان كان السماء بحيث يصير كان
و مقابل کند اشارت را بسوی آن وارد بجهت بجا آوردن او و اگر باشد سماع با کمزوری که کرد و گریاک
لان القارى لسانه وصار كانه يخاطبه هو الحق بما يقره القارى
زبان قاری زبان اوست و گشت شونده چنان گشتی که خطاب میکند او را حق بجهت بگوشی او
فعل ما يحصل مما يجد قلبه في ذلك بحيث يكون موافقا لحق
بلند آنچه حاصل شود از آنچه قلبه با بدول او در آن سماع بچشته که باشد موافق حق
العبودية وادب الشريعة وفي الجملة لا يكون في الطريقة ولا في
بندی و ادب شریعت و جمیع کلام است که است در طریقت که عبارت از سلوک است و
علم الحقيقة شئ يخالف ادب الشريعة ولا ذاك كان في القوم
علم حقیقت که عبارت از مکان نیست بجز سه مخالف ادب شریعت و هر گاه باشد در قوم شیخ
حاضر في السماء فالواجب على الفقير الشكون مما أمكنه ومراقاة
حاضر در سماع پس در آسب است بر فقیر سکون تا تواند و نگاه دارد

۲
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

إليه

لِي خَزَائِنِهِ وَيَلْزَمُ طَرِيقَتَهُ فَلَا يَرْجِعُ إِلَى مَا سَخِرَ مِنْهُ وَلَا يَنْقُضُ
سبوی خزانہ خود و لازم کرد عادت خود را پس باز نگردد بسوی چیز که بر آموخت از دوزخ کند
 كَالْتِمَاتِ عَالِمًا أَحْوَالِ الْجَمَاعَةِ فَإِنْ كَانَ وَاحِدًا مِنَ الْفُقَرَاءِ فَلَا يَلْمُ
حالت خود را از صحبت بیروی حال جماعت و اگر بود بهست کسی بی از دور و نشان پس بگوید
 مِنْ جِلْدِهِ وَلَا يَلْتَمِزُ بِهَا أَنْ تَوَافَقَ بِالْجَمَاعَةِ فِي الْحَالِ فَيَعُوذُ بِالْخَزَائِنِ
بجالی او و سزاوارتر باشد نسبت که موافقت کند جماعت در حال پس اگر بسوی خود خود
 لِيَكُنْ يَجْعَلُ الْقَوْمَ وَيَسْتَحْيُوا أَوْ يَمُتُّوهُ ثُمَّ يَعُدُّ ذَلِكَ يَخْرُجُ مِنْهَا
تا آنکه عمل کند و قوم در پیش خود و غضب کند و اگر پس بعد ازین بر آید از گن خرد
 إِلَى الْحَاضِرِينَ وَهُوَ الْأَوَّلِيُّ فَإِنْ دَفَعَهَا إِلَى غَائِبٍ عَنِ الْجُلُوسِ جَازٍ وَ
سبوی حاضران و این بهتر است و اگر داد او را بسوی کسی غایب است از مجلس جایز است و این
 هَذَا الْخُرْمَا الْفَنَاءُ مِنَ دَابِ الْقَوْمِ عَلَى وَجْهِ الْأَخْتِصَارِ وَالْأَقْلَالِ
این چیز است که تالیف کرده ایم از ادب کرده بر وجه اختصار و کمی
 وَالْأَمْكَانِ فِي الْوَقْتِ وَأَمَّا مَا يَتَعَلَّقُ بِدُخُولِ الرِّبْطِ وَالسَّقَايَاتِ وَ
و گنجایش وقت و این چیز که در این است بر آمدن بناطما و سقاها
 لِكُلِّ الْجِدَارِ وَأَشْيَاءَ أَحَدَنُوهَا وَوَضَعُوهَا وَرَسَمُوهَا بَيْنَهُمْ فَذَلِكَ
پوشیدن فنل و اینها که پیدا کرده اند و نهاده اند و رسم کرده اند در میان ایشان پس
 يُسْتَفَادُ بِمَارَسَتِهِمْ وَنَحْوِ الْكَيْتِ وَالْأَسْتِخَارِ وَالْإِشَارَةِ مِنْهُمْ
استفاده کرده میشود بهمارست و اینها و غیره گرفتن و اشاره از ایشان
 فَكَمْ نَسَطُوهُ فِي الْكِتَابِ وَقَدْ ذَكَرْنَا مُعْظَمَ ذَلِكَ فِي كِتَابِ الْأَدَبِ
پس نوشته ایم در کتاب و تحقیق ذکر کردیم اثر او در کتاب ادب
 فِي الشَّرْعِ فِي أَثْنَاءِ الْكِتَابِ ثُمَّ نَخْتَمُ الْكِتَابَ بِذِكْرِ بَابِ شَيْءٍ عَلَى
در شرع در میان کتاب بیشتر تمام میکند کتاب را بجز باب که در زیر مذکور است
 بِبَابِ الْجَاهِدَةِ وَالتَّوَكُّلِ وَحَسَنِ الْخَلْقِ وَالشُّكْرِ وَالصَّبْرِ وَالرِّضَا
باب مجاهده و توکل و حسن خلق و شکر و صبر و رضا
 وَالصَّدَقَةِ إِذْ هَذِهِ الْأَشْيَاءُ السَّبْعَةُ أَسَاسُ جِلْدِهِ وَالطَّرِيقَةُ وَالْكَفَالَةُ
و صدق از صحبت اگر این هفت چیز است بنا دست این طریق را
 خَيْرٌ فَضْلٌ فَأَمَّا الْجَاهِدَةُ فَالْأَصْلُ فِيهَا قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ
بسیک اند اما مجاهده پس اصل درین قول خداست عزوجل
 وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَهُمْ لِمَنْ سَلَبُوا دِينَهُمْ وَابْنُ نُضْرَةَ عَنْ
کسانی که مجاهده کرده اند در طلب من بر آید میسپارم ایشان را راه دینی وصول خود در دین کرده اند

علم
 من
 الحقت
 وهو
 الغضب

۱۰۳۳
 این کتاب است

۱۰۳۳

این کتاب است
 علم
 این
 اثر
 ذمک
 ۱۰۳۳

این کتاب است

وَالشَّهْرُ وَمُعَاجِزَةُ الْأَخْلَاقِ الرَّذِيَّةُ تَعَسَّرُ وَتَصْعَبُ مِنْ أَفْكَاتِ

ویدیاری و علاج کردن سیرت های گوییده و توارت و صعب و از آفات

النَّفْسِ كَوْنُهَا إِلَى اسْتِجْلَاءِ الْمَدْحِ وَالذِّكْرِ الْهَيْبِ وَتَنَابُؤِ الْخَلْقِ

نفس میل کردن اوست بسوی شیرین بنداشتن ستایش خلق و یاد کردن نیکی و ستودن خلق

وَقَدْ تَحْمَلُ أَثْقَالَ الْعِبَادَاتِ لِذَلِكَ وَيَسْتَوِي عَلَيْهِ الرِّبَاءُ وَالنَّفَاقُ

وگواهی میدهد در باره عبادت را از جهت غیرت و قابل می نمود بروی ربا و نفاق

وَعَلَامَةُ ذَلِكَ رُجُوعُهَا إِلَى الْكَسَلِ وَالْفِشْلِ عِنْدَ انْقِطَاعِ ذَلِكَ وَ

و نشان این دگر است که بازگردد و نفس بسوی سستی و ناتوانی وقت جدا شدن آن غیرت و

ذَمُّ النَّاسِ بِهَا لَا يَتَّبِعُ لَكَ أَفَاتُ نَفْسِكَ وَشِرْكُهَا وَدَعْوَاهَا

نگوییدن مردم او را و ظاهر میشود مرترا گشت بسوی نفس تو و شریک خلقی و دعوی او

وَكَلْبُهَا إِلَّا عِنْدَ الْإِمْتِحَانِ فِي مَوَاطِنِ دَعْوَاهَا وَعِنْدَ الْمَوَازِنَةِ

و کلب او مگر نزد امتحان در مواطن دعوی او و نزد یک سنجیدن

لَهَا لِأَنَّهَا تَسْكُمُ بِكَلَامِ الْخَائِفِينَ مَا لَمْ تَضْطَرَّ إِلَى الْخَوْفِ وَإِذَا

مرا در برابر او سخن نیکند سخن ترسندگان تا در وقتیکه مضطر نشد بسوی خوف و در وقتیکه

اِخْتَبَتْ لِيَهْتَابُ فِي مَوَاطِنِ الْخَوْفِ وَجَدَتْهَا أَمِنَةً وَتَقُولُ قَوْلَ الْأَبْرَارِ

محتاج شد بسوی خلق در جاای خوف که در اجازت باید ترسیدیم یا بی آزار این و بمراد می آید از امور

مَا لَمْ تَمُخَّنْ بِالْتَقْوَى وَإِذَا اِخْتَبَتْ لِيَهْتَابُ وَطَلَبَتْهَا بِشُرُوطِ التَّقْوَى

تا وقتیکه از خود ترسیده است به پرهیزگاری و وقتیکه محتاج شد بسوی نفس او از پرهیزگاری

وَجَدَتْهَا مُشْرِكَةً مُرَاءِيَةً مَعْجِبَةً وَتَصِفُ لِعَارِفِينَ مَا

می یابد تا او را بزرگ کند و ناپسندد که او را بپسندد برای خلق و بپسندد بعضی خودی ستاید نفس صفات عارفان

كَمْ يَحْتَمِرُ إِلَى الْغَايَةِ فَإِذَا طَلَسَتْ مِنْهَا ذَلِكَ وَجَدَتْهَا كَذَّابَةً وَ

تا وقتیکه محتاج نیست بسوی غرضی پس وقتیکه طلب میکند از صدق بر او در هنگام عرض می یابد او را دروغ و مکار

تَدْعِي عَوَى الْمُوقِنِينَ مَا لَمْ يَمُخَّنْ بِالْإِخْلَاصِ وَتَزْعُمُ أَنَّهَا مِنَ

دعوی میکند نفس دعوی اصحاب ایقان تا وقتیکه از خود ترسیده است به پرهیزگاری پس وقتیکه محتاج شد بسوی مردم

الْمُتَوَاضِعِينَ مَا لَمْ يَحْلُ بِهَا خِلَافٌ هُوَ أَهْلُ عِنْدَ الْغَضَبِ كَذَلِكَ

چون متواضعان ام تا وقتیکه از خود بیخبر است با و خلاف میل خود وقت غضب و در وقتیکه

تَدْعِي السُّخَاءَ وَالْكَرَمَ وَالْإِيثَارَ وَالْبَذَلَ وَالْفَنَاءَ وَالْفَسْوَءَ وَغَيْرَ

دعوی میکند سخاوت و کرم و ایثار و خروج کردن و نوازشی دل و دوازدی و غیر

ذَلِكَ مِنَ الْأَخْلَاقِ الْحَمِيدَةِ أَخْلَاقُ الْأَوْلِيَاءِ وَالْأَبْدَالِ وَالْإِعْتَابِ

ازین از اخلاق ستوده که اخلاق اولیا و ابدال و اشراف است

۴
نفس
اشک
انفال
عبادت
واجب
توکل
کام
السنج و اذکار
لطیف
الخلق ان
پرهیزگاری
اکسلا و اذکار
کام
ای التفرغ
کنایه از اذکار

۱۰۵۲
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰

من خلقني ابليس وهو الذي عادى اولياء الله من الانبياء والمرسلين
 واصحابهم من خلقه اجمعين وبيئني العبد ان يعلم انه في
 جهاد عظيم وفي قريب من الرب جل ثناؤه ولا يوصف شركه
 مقامه فليثبت ولا يفر فانه ان عجز او مل فقد عصي ثبه عز
 وجل ودفع في جهنم وغضب الله عليه ويكون قد اخطى قدوة
 الله امنة منه وقوى عليه لعنة الله وليس لادائه في العبد
 فاية ولا انتها الا الاكفر بالله فانه لا مما ثقله من حاله الى حال
 حتى يغضب الله عليه فيكفه الى نفسه فيعطي ويقع في النار
 مع الشيطان فلا خلق اشد على العبد منه فالخذر والخذر فاما
 هو الوذو على العطي والنعاة بفضل الله ورحمته اعاذنا الله
 وكمنع المسلمين من سائر انيس وجنود ولا حول ولا قوة الا
 بالله العلي العظيم واما معرفة النفس الامارة بالسوء فتصنعها
 حيث وضعها الله عز وجل ويصنعها بما وصفها الله تعالى و
 يقول قلبها بما امره الله عز وجل فانها اعدى له من ابليس
 قد نما يقوى عليه ابليس بها ويقبولها منه فيعرف في نفسه
 انما هو الشيطان برزخه كبره وكرهه ان يرضى الشيطان بما ليس به ان يرضى

من خلقني ابليس

طباعها وما ارادتها قدام الله تعالى وما تدينها وما تدينها

خلقها ضعيفا قوي طمعها شرها مذمومة غار حية عن

طاعة الله سبحانه مملكة متمتة خوفها امن ودجاؤها امان

وصدقها كذب ودعواها بالملك وكل شيء منها غرور وليس لها

فعل محمود ولا دعوى حق فلا تغرنه بما يطهرها منها ولا يبرحها

بما يامل ان يخل عنها قيودها شررت وان اطلق وثاقها جحشت

لان اعطاها شوقها تكثرت وان غفلت عن محاسنها اذبرت وان

عجزت عن محاسنها عرفت وان اتبع هواها تولى النار وفتها

هوت ليس لها حقيقة ولا رجوع الى خير دهي راس اليتامى ومعدله

الفضيحة وخرانة ابليس وما دى كل سوء ولا يفر فيها احد غير خالقها

عز وجل في في الصفة التي وصفها الله عز وجل كلما ظهرت

نقوتها هو امن وكلما اذعت صدقا فهو كذب وكلما اذكرت

اغلاصها فهو رباة وطعجات عند الحقائق بين صدقها

وتعريف كذبها وعند الامتحان ترجع الى دعواها فليس لك ان تعلم

لا وقد جعل بها فعل العبد محاسنها ومخاسنها

مخاسنها

Handwritten marginal notes on the left side of the page, including the number 1055 and various symbols.

Main body of handwritten text in a grid format, containing the primary content of the document.

يَحْرَقُ مِنْ أَنْ يَخْدِقَهُ إِنْ لَيْسَ الْمَدِينُ بِمَوَاطِنِهِ وَيَضْرِبُ عَهْدًا بَيْنَهُمَا
اور اگر کسی نے دیکھا کہ وہ اور اس کے ساتھ کسی طرح سے عہد کر لیا اور اس عہدہ کے تحت کسی اور کو بھی
 وَكَوْفِهِ فِي حُجُومِهِ وَبَيْنَ هَبِّ يَدَيْهِ وَخَلْفِ عِرْقَانِ لَهُ تَصَانِدٌ
اور اگر وہ اور اس کے ساتھ کسی طرح سے عہد کر لیا اور اس عہدہ کے تحت کسی اور کو بھی
 سَمَّيَاتِي فِي الْقُرْبِ وَخَوَائِلِ شَهْبَةِ وَظُرَّ أَيْتُكَ كَذَلِكَ بِحَيْسَةِ
اور اگر وہ اور اس کے ساتھ کسی طرح سے عہد کر لیا اور اس عہدہ کے تحت کسی اور کو بھی
 الْبَاهِ لِيَنْدُؤُا وَيَقِينَا وَهُوَ شَكٌّ وَظَلَمَةٌ يَقْتُلُكَ مِائَةً بِأَيْتِنَا
اور اگر وہ اور اس کے ساتھ کسی طرح سے عہد کر لیا اور اس عہدہ کے تحت کسی اور کو بھی
 الطَّاعَةِ بِرَيْدِكَ أَنْ تَدْخُلَهُ فِي أَدْنَى مَنزِلَةٍ لَيْسَ خَرَقٌ عَمَلَةٌ
اور اگر وہ اور اس کے ساتھ کسی طرح سے عہد کر لیا اور اس عہدہ کے تحت کسی اور کو بھی
 فَأَكْبَاهُ كَمَا أَقْبَاهُ الْخِذَارُ الْخِذَارُ فَإِنْ قَدْ دَانَ بِيَعْلَمُ خَدْعُهُ كَمَا يَتَعْلَمُ
اور اگر وہ اور اس کے ساتھ کسی طرح سے عہد کر لیا اور اس عہدہ کے تحت کسی اور کو بھی
 الْقُرْآنَ فَلْيَفْعَلْ فِيهِذِ الْأَمْرِ اللَّهُ جَعَلَ نَسْأَةً فَلْيَحْذَرِ الْعَبْدُ فِي
اور اگر وہ اور اس کے ساتھ کسی طرح سے عہد کر لیا اور اس عہدہ کے تحت کسی اور کو بھی
 طَاعَتِهِ كَمَا يَحْذَرُهُ فِي مَعَاصِيهِ فَإِنْ خَطَرَ بِأَيْهِ أَمْرًا وَدَعَتْهُ
اور اگر وہ اور اس کے ساتھ کسی طرح سے عہد کر لیا اور اس عہدہ کے تحت کسی اور کو بھی
 نَفْسُهُ لِيُشْرِكَ أَوْ يَحْرُكَ بِحَرْكِهِ فَلَا يَحْجَلَنَّ دُونَ الْمَعْرِفَةِ وَ
اور اگر وہ اور اس کے ساتھ کسی طرح سے عہد کر لیا اور اس عہدہ کے تحت کسی اور کو بھی
 الْعِلْمِ وَيُفْرِقْ بِنَفْسِهِ وَيَتَرَسَّلْ بِرَسَائِلِ الْعُلَمَاءِ وَيَجَالِسْ
اور اگر وہ اور اس کے ساتھ کسی طرح سے عہد کر لیا اور اس عہدہ کے تحت کسی اور کو بھی
 الْعُقَمَاءَ الْعَالِمِينَ بِاللَّهِ وَيَأْمُرْ وَنَهْيِهِ حَتَّى يَدُلُّهُ عَلَى طَرِيقِ
اور اگر وہ اور اس کے ساتھ کسی طرح سے عہد کر لیا اور اس عہدہ کے تحت کسی اور کو بھی
 الْقَوْعِ وَيَجَلَّ وَيَعْرِفُوهُ ذَلِكَ وَيَدُلُّهُ عَلَى دَوَائِهِ وَدَائِهِ عَلَى مَا
اور اگر وہ اور اس کے ساتھ کسی طرح سے عہد کر لیا اور اس عہدہ کے تحت کسی اور کو بھی
 قَدْ مَنَاهُ فِي جِلْسِ التَّوْبَةِ وَلَا يَسْتَعْنِي لَهُ أَنْ يَغْتَرَّ بِطَوْلِ الْقِيَامِ وَ
اور اگر وہ اور اس کے ساتھ کسی طرح سے عہد کر لیا اور اس عہدہ کے تحت کسی اور کو بھی
 كَثْرَةِ الصِّيَامِ وَالنَّوَافِلِ الظَّاهِرَةِ بِلَا مَعْرِفَةِ مَنَاهُ بَعْلَاهُ فَإِذَا كَانَ
اور اگر وہ اور اس کے ساتھ کسی طرح سے عہد کر لیا اور اس عہدہ کے تحت کسی اور کو بھی
 لَكَ الْكَوْفُ وَدَائِي فَعَلَهُ مَعَ مَعْرِفَتِهِ بِنَفْسِهِ وَبِرَبِّهِ وَالْعَدْوُ مَعْرِفَةُ
اور اگر وہ اور اس کے ساتھ کسی طرح سے عہد کر لیا اور اس عہدہ کے تحت کسی اور کو بھی

یہ سب کچھ

۱۰۵۸
 بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين
 بعد

وَكَرَامَةٌ مِنْهَا لِيُحَدِّثُوا حَتَّى يَأْتِيَ مِنْ بَعْضِهِمْ وَبِهَا مِنْ سِرِّهِمْ
 وَالشَّامِثَةُ أَنْ يُجْتَنِبَ الْكُذِبَ هَذَا لَا وَجَاهُ لِأَنَّهُ إِذَا فَعَلَ ذَلِكَ
 وَأَخَذَهُ مِنْ نَفْسِهِ وَأَعْتَادَهُ لِسَانَهُ شَرَّحَ اللَّهُ بِهِ صَدْرَهُ وَصَفَا
 بِهِ عِلْمَ حَقِّهِ كَمَا لَا يَعْرِفُ الْكُذِبَ وَلَا ذَا سَمْعِهِ مِنْ فِتْنَمِ عَابِ
 ذَلِكَ عَلَيْهِ وَغَيْرِهِ بِهِ فِي نَفْسِهِ وَكَانَ دَعَى لَهُ بِزَوَالِ ذَلِكَ كَانَ
 لَهُ ثَوَابٌ وَالثَّالِثَةُ أَنْ يُجْتَنِبَ أَنْ يُعَدَّ حَدِيثًا مُخْتَلَفًا إِثَابُهُ وَ
 هُوَ يَقْدِرُ عَلَيْهِ لِأَنَّ مِنْ عُدِّ رِيَّتَيْنِ أَوْ يَقْطَعُ الْعِدَّةَ أَلْسَةً فَكَانَتْ
 أَقْوَى لَمْ يَمْزُجْ وَأَقْصَدُ الْهَرَبِيْفِيَةَ لِأَنَّ الْخَلْفَ مِنَ الْكُذِبِ فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ
 يُؤَدِّي ذُرَّةً فَمَا فَوْقَهَا لِأَنَّهَا مِنْ اخْتِلَافِ الْأَبْرَارِ وَالصَّادِقِينَ وَهِيَ
 حَافِيَةٌ حَسَنَةٌ فِي حِفْظِ اللَّهِ وَإِيَّاهُ فِي الدُّنْيَا مَعَ مَا يَنْخَرُجُ عَنْهُ مِنْ
 الدُّجَانِ وَيَسْتَنْقِذُهُ مِنْ مَصَارِعِ الْهَلَكَةِ وَيُسَكِّمُهُ مِنَ الْخَلْقِ
 وَرِزْقُهُ رَحْمَةً الْعِبَادِ وَالْقُرْبِ مِنْهُ عَزَّ وَجَلَّ وَالْخَامِسَةُ يُجْتَنِبُ
 وَيُحْوِجُ عَلَى أَحَدٍ مِنَ الْخَلْقِ قَدْرَ أَنْ يَطْلُبَهُ فَلَا يَقْطَعُهُ بِلِسَانِهِ وَلَا يَكْفُرُ
 بِمَا كَانَتْ يَرْوَاهُ مِنْهُ إِذَا طَلَّقَ وَكَرِهَ طَلْقَهُ بِأُذُنِهِ أَوْ بِسَمْعِهِ أَوْ بِرَأْيِهِ

چنان
 بکسر
 بگاز
 وگنجان
 بعباد
 از حق
 بتمیز
 ۱۰۶۰
 ۴
 نسی
 کج
 نسی
 نسی
 نسی

بیت

اورا

الفصلة: اعدل الظالمات بكماء وركبها وكنها وكنها وكنها
 العبد: من كان له من الدنيا ما يشاء من غير ان يشكر الله تعالى فله العبد
 وفي احوال التقوى والتواضع يكون لا يلقى العبد احد من الناس
 الا اذى له الفضل عليه ويقول عسى ان يكون عند الله خير مما
 واذ ذرة ذرجه فان كان صغيرا قال هذا ليعص الله وانا قد عصيت
 فلا اشك انه خير مني فان كان كبيرا قال هذا عند الله قبلي و
 ان كان عالما قال هذا اعظم مما لو ابلغ وقال ما لم اقل وعلم ما جعلت
 وهو تعلم يعلم وان كان جاهلا قال هذا جسي الله بجهول وانا عاصيت
 يعلم ولا اذرى اني تعلم بجهول ولا اذرى اني تعلم بجهول وانا عاصيت
 اذرى عسى ليكم هذا فيحتمل له بغير العقل وعسى الفرواقا فيحتمل
 لي بغير العقل وهذا باب الشفقة والوجل اقل ما يرضى والفرما
 يبقى على العباد فاذا كان العبد كذلك سئل الله من العواقل و
 بلع به منار النصيحة لله عز وجل وكان من صفتها والذين و
 اجابهم وكان من اعلا ولا يفسر عنه الله عدوا لله وهو كاب
 الرمة ومع ذلك يكون قد قطع طريق الكبر ومات الى العبد
 عفت رب وابدوا من به باخذ حقيق بربوبه ربنا العبد انما هو العبد

۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

۱۰۶۲
 شرح بیفہم
 و تشدید
 خانہ
 تھران
 و تھرانہ
 از آن
 در مانع
 ۱۰۶۲
 در مانع
 ۱۰۶۲

دَرَجَةُ الْعُلُوِّ وَجَانِبَ دَرَجَةِ التَّعَزُّبِ بِمَعْنَى نَفْسِهِ فِي الدِّينِ وَالدُّنْيَا
 و بالا مرتبہ اعلیٰ و جانب دَرَجَةِ التَّعَزُّبِ بِمَعْنَى نَفْسِهِ فِي الدِّينِ وَالدُّنْيَا
 وَالْآخِرَةِ وَهُوَ عَمَّ الْعِبَادَةِ وَخَانَةَ شَرَفِ الزَّاهِدِينَ وَسَمِيًّا لِلنَّاسِكِ
 در اعزت و آن سزا عبادت است و منہات بزرگی بر ایشان است در عبادت و در آن است
 فَلَا شَيْءَ أَفْضَلُ مِنْهُ وَمَعَ ذَلِكَ يَقْطَعُ لِسَانَهُ عَنْ ذِكْرِ الْعَالَمِينَ
 پس شئی بزرگتر از او و با وجود آن بر زبان خود را از ذکر عالمیان
 فَلَا يَحْتَمِلُ عَمَلُ الْإِلَهِ وَخُرُوجُ الْعَقْلِ وَالْبَغْيِ وَالْكِبْرَ مِنْ قَلْبِهِ فِي جَمِيعِ
 پس تمام بپوشد او را کار کسی مگر با حق و خروج عقل و بغی و کبر از دل خود در همه
 أَحْوَالِهِ وَكَانَ لِسَانَهُ فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَةِ وَاحِدًا وَمَشْتَبَةً فِي السِّرِّ
 احوال خود و باشد زبان او در سحر و آشکارا یکی و در سحر و در سحر
 وَالْعَلَانِيَةِ وَاحِدَةً وَكَلَامُهُ كَذَلِكَ وَالخَلْقُ عِنْدَهُ فِي التَّصَيُّفَةِ
 و آشکارا یکی و سخن او در سحر و خلق نزد او هر صفت
 وَاحِدًا وَلَا يَكُونُ مِنَ النَّاصِحِينَ وَهُوَ يَذْكُرُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِ اللَّهِ
 یکی با یار و تنها شد کسی از صفت کنندگان و حال آنکه او یاد میکند یکی را از خلق خدا
 يَسُوُّهُ أَوْ يَعْزُرُهُ بِفِعْلِ أَوْ يَحْتَسِبُ أَنْ يَذْكُرَ أَحَدًا عِنْدَهُ بِسُوِّهِ أَوْ بِرِجَائِهِ
 پس بدست یا عارض میکند او را بر کار کسی یا دوست دارد آنیکه یاد کرده شود که را نزد او به بدی یا خوشی
 قَلْبُهُ إِذَا ذَكَرَ عِنْدَهُ بِسُوِّهِ وَهَذَا أَقْفَةُ الْعَابِدِينَ وَعَطْبُ النَّسَائِكِ
 دل او در گناه یاد کرده شود نزد او به بدی و این آفت عابدان است و طاق است نزد عبادت مبادت کنندگان
 وَهَذَا كَالزَّاهِدِينَ إِلَّا مِنْ أَحَانَةِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى حِفْظِ لِسَانِهِ
 و طاق بر عابدان مگر گنہگار از سر دادوستد او را خدا مبادت بر حکم پرست زبان او
 قَلْبُهُ بِرَحْمَتِهِ فَصَلِّ وَأَمَّا التَّوَكُّلُ فَالْأَصْلُ فِيهِ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ
 دل او بر رحمت خود و اما توکل پس اصل در آن قول خدا این است
 وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ وَقَوْلُهُ تَعَالَى وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا
 و هر که توکل کند بر خدا اینست پس آن خدا اینست او و قول خدا اینست و بر خدا اینست پس توکل کنید
 إِنَّ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ لَمَّا نَزَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 اگر بودید ایمان آزار و مشغول است از عبد اللہ بن مسعود کہ گفت بر سر سجد رسول الله ص
 قَالَ أَرَيْتَ الْأَمَمَ بِالْمَوْسِمِ فَرَأَيْتَ مَتَى قَدَّمَ لِمَا السَّهْلَ وَالْجَبَلَ
 فرمود سوزد شد در امتان را در حکم چو پس دیدم امت خود را چو پیش بر کرده اند زمین را و کوه را
 فَأَعْبَسْتَنِي كُنْزِي وَهَيْبَتِي فَقِيلَ لِي أَرْضَيْتَ قَلْبَ نَعْمٍ قَبْلَ
 پس غمگین کرد مرا بساری ایشان و حال ایشان پس گفت شد مرا خوشنود شدی و نعمت آردی نعمت شد

اینکه هر که تو را از این راه می شناسد و تو را در این راه می بیند...

وَمِمَّنْ هُوَ لَا يَسْتَعِينُ الْغَايِبُونَ السُّعْيُ فِي سَبَابِ الْكِبْرِيَاءِ
 وَاكْبَادِ الْبِرِّ وَالْقَوْلُ عَلَى رَأْسِ الْبُرْجَانِ نَقَاةً كَانَتْ
 فِي ظِلِّ بَيْتِهِ فِي الْمَدِينَةِ فِي رَأْسِ الْبُرْجَانِ فِي الْمَدِينَةِ
 فِي مَحْضِينَ الْأَسَدِ نَقَاةً يَا رَسُولَ اللَّهِ اذْعَمَ اللَّهُ أَنْزِي جَعَلَنِي
 مِنْهُمْ نَقَاةً لِيُكَلِّمَنِي بِسَبِّكَ بِمَا عَكَشْتَهُ وَحَقِيقَةَ التَّوَكُّلِ
 تَفْوِضُ الْأُمُورَ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَالتَّسْقِي عَنْ ظِلْمَاتِ الْأَخْيَارِ
 وَالتَّذْيِيرُ وَالتَّرْفِي إِلَى سَاعَاتِهِمْ يُؤَدِّي الْأَحْكَامَ وَالتَّقْدِيرَ يَقِطَعُ
 الْعَيْدَ أَنْ لَا يَبْدِيَ الْقِسْمَةَ فَمَا قِسْمُهَا لَا يَفُوتُهَا وَمَا لَا يَقْدَرُ
 لَهُ الْإِنْتِهَاةُ فَيَسْكُنُ قَلْبُهُ إِلَى ذَلِكَ وَتَطْمَئِنُّ إِلَى وَجْهِ مَوْلَاهُ
 فَيَأْخُذُ مِنْ مَوْلَاهُ وَالتَّوَكُّلُ ثَلَاثٌ ذِكْرُ اللَّهِ وَتَرْكُ التَّوَكُّلِ نَوَاقِصُهَا
 تَرْكُ التَّفْوِضِ فَالتَّوَكُّلُ يَسْكُنُ إِلَى وَجْهِهِ وَالتَّوَكُّلُ الْأَكْبَرُ
 يَكْتَفِي بِحَالِهِ وَصَاحِبُ التَّفْوِضِ يَرْضَى بِحَالِهِ وَقِيلَ التَّوَكُّلُ
 بَدَاةٌ وَالتَّسْلِيمُ أَوْسَطُ وَالتَّفْوِضُ نَهَانَةٌ وَقِيلَ التَّوَكُّلُ صِفَةُ
 الْمُؤْمِنِينَ وَالتَّسْلِيمُ صِفَةُ الْأَوْلِيَاءِ وَالتَّفْوِضُ صِفَةُ الْمُؤْتَدِينَ
 وَقِيلَ التَّوَكُّلُ صِفَةُ الْعَوَاقِرِ وَالتَّسْلِيمُ صِفَةُ الْخَوَاصِرِ وَالتَّفْوِضُ
 صِفَةُ خَاصِرِ الْخَاصِرِ وَقِيلَ التَّوَكُّلُ صِفَةُ الْإِنْسَاءِ وَالتَّسْلِيمُ
 صِفَةُ الْخَاسِرِ

اینکه هر که تو را از این راه می شناسد و تو را در این راه می بیند...
 این که هر که تو را از این راه می شناسد و تو را در این راه می بیند...
 این که هر که تو را از این راه می شناسد و تو را در این راه می بیند...

اینکه هر که تو را از این راه می شناسد و تو را در این راه می بیند...
 این که هر که تو را از این راه می شناسد و تو را در این راه می بیند...
 این که هر که تو را از این راه می شناسد و تو را در این راه می بیند...

فَوَجَّهَ الْجَنَابَ فَقَالَ لَوْ بَشَّرْتَنِي بِمَا لَمْ تَبَشِّرْهُ لَكُنْتُ الْبَاطِلُ الْبَاطِلُ الْجَوَابُ

من کتاب دین ... پس گفت ای خداوند منم که از بشارت الهی بر من بشارت برزخ بر ما جواب خود
بین الیه ... ان الله یستجاب للمؤمنین

كَمْ تَبَرَّكَ لَمْ تَبَشِّرْهُ ... قَالَ أَبُو مُوسَى رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَمَا تَصَرَّفْتَ

تا چه برکتی که بشارت ندادی ... گفت ای خداوند منم که از بشارت الهی بر من بشارت برزخ بر ما جواب خود
تا چه برکتی که بشارت ندادی ... گفت ای خداوند منم که از بشارت الهی بر من بشارت برزخ بر ما جواب خود

إِلَى أَبِي بَرِيدٍ فَلَمَّا وَصَلَتْ إِلَيْهِ فَقَالَ لِي لَأَنْ جِئْتَنِي زَائِرًا كَرِيمًا

به سوی پدرم ... پس رسیدم به سوی او ... پس رسیدم به سوی او ... پس رسیدم به سوی او

بِالْزَّائِرِ أَنْ يَنْزِلَ فَأَجَبْتُهُ بِعَقْدَةِ شَهْرٍ لَا يَقَعُ لِي شَيْءٌ إِلَّا أَخْبَرَنِي بِهِ

که ای زائر ... گفت ای خداوند منم که از بشارت الهی بر من بشارت برزخ بر ما جواب خود
که ای زائر ... گفت ای خداوند منم که از بشارت الهی بر من بشارت برزخ بر ما جواب خود

فَقَالَ أَنْ سَأَلْتُكَ أَنْ تَأْتِيَنِي بِالْخَلْقِ لَيْسَتْ بِعَائِدَةٍ فَانصرفت

پس گفت ای خداوند منم که از بشارت الهی بر من بشارت برزخ بر ما جواب خود
پس گفت ای خداوند منم که از بشارت الهی بر من بشارت برزخ بر ما جواب خود

عَنْ أَبِي بَرِيدٍ وَأَنْ تَصْرَفْتَ وَعَنْ أَبِي طَالِبٍ وَالْحَبِيبِ ابْنِ رَسْمَةَ اللَّهِ

پس گفت ای خداوند منم که از بشارت الهی بر من بشارت برزخ بر ما جواب خود
پس گفت ای خداوند منم که از بشارت الهی بر من بشارت برزخ بر ما جواب خود

عَنْ أَبِي بَرِيدٍ وَأَنْ تَصْرَفْتَ وَعَنْ أَبِي طَالِبٍ وَالْحَبِيبِ ابْنِ رَسْمَةَ اللَّهِ

پس گفت ای خداوند منم که از بشارت الهی بر من بشارت برزخ بر ما جواب خود
پس گفت ای خداوند منم که از بشارت الهی بر من بشارت برزخ بر ما جواب خود

مِنْكَ قَالَ طَائِفٌ مِنْهُمْ قَبِيضًا لِحْنٍ كَذَلِكَ كَلَّمَ الْأَعْرَابِيَّ إِذْ كَانَا

از تو ... گفت ای خداوند منم که از بشارت الهی بر من بشارت برزخ بر ما جواب خود
از تو ... گفت ای خداوند منم که از بشارت الهی بر من بشارت برزخ بر ما جواب خود

۱۰۴۹
از تو ... گفت ای خداوند منم که از بشارت الهی بر من بشارت برزخ بر ما جواب خود
از تو ... گفت ای خداوند منم که از بشارت الهی بر من بشارت برزخ بر ما جواب خود

الفتن

ببین

۱۱

صح

رَجُلًا تَأْتِيهِ مِنَ رَأْسِ جَبَلٍ أَيْ قَبَيْسٍ يَقُودُ الرَّاحِلَةَ بِيَدِهِ وَالْيَسْرِيَّةَ

دوست او بریده شده است او کینه بردن او تا آمد بسوی او بیست و پنج

وَيَدُهُ الْيَمْنَى مَقْطُوعَةٌ مَعْلُوقَةٌ فِي عُنُقِهِ حَتَّى جَاءَهُ إِلَى الْأَهْرَازِيِّ فَقَالَ

خُذْ رَأْسَ مَلِكِكَ وَمَا عَلَيْهَا فَاتَّكُ عَنْ حَالِهِ قَالَ لَا أَسْتَقْبَلُكَ فِي رَأْسِ

بسیتر عودا و چیز دیگر است پس پرسیدم از دروازه اهل اهل وقت پس آمد عموار

عَلَى فَرَسٍ أَشْهَبَ فِي رَأْسِ أَيْ قَبَيْسٍ فَقَالَ لِي يَا سَلْبَقُ مَدَّ يَدَكَ

بجانب اشهب در سر کوه اهل قبیس و گفت حوائی درو و در اهل اهل اهل

قَالَ فَمَدَّ يَدَهَا فَوَضَعَهَا عَلَى جَبْرِ ثُمَّ أَخَذَ جَبْرُ الْأَخْرَاقَتَهَا وَعَلِمَهَا

گفت پس داد از دم آنرا پس نهاد دست ما بر سنان پس گرفت سنان دیگر پس برید و کلاه

فِي عُنُقِي فَقَالَ أَنْزِلْ يَدَ الرَّاحِلَةَ وَمَا عَلَيْهَا إِلَى الْأَهْرَازِيِّ وَدَرِي

آنرا در گردن من و گفت فرود بیا از کوه در این دسترا و هر کس را دست تو نهاد در کلاه است و در

عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَوْ تَوَكَّلْتُمْ

از این عمو رفته برستی گفت او که گفت پیغمبر خدا اگر توکل کنید

عَلَى اللَّهِ حَقَّ تَوَكُّلًا لَرَزَقَكُمْ كَمَا يَرْزُقُ الطَّيْرَ تَغْدُو فَمَا صَاوَتْ

بر خدا حق توکل بر آینه روزی و در شمار طایر جانان روزی و هر چه در روز میلند کردند

وَرَفَعَتْ بَطْنًا رَوِي عُمَرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ قَالَ قَالَ رَسُولُ

دست بلند سپرد روایت کرده است عمر بن کعب از ابن عباس رضی گفت او که گفت

اللَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَكُونَ أَكْرَمَ النَّاسِ فَلْيَسِقِ اللَّهَ وَمَنْ سَرَّهُ

که سکه شغافای کند او را اینکه میباشند بزرگترین مردم پس بر سر خود را و هر کس را

أَنْ يَكُونَ أَغْنَى النَّاسِ فَلْيَكُنْ بِمَا فِي يَدِ اللَّهِ أَوْ تَقِ مِنْهُ بِمَا فِي

او را اینکه باشد تو از بزرگترین مردم پس باید که باشد استوارترین بزرگترین مردم است از آن

يَدِ يَدِهِ وَكَانَ عُمَرُ رَضِيَ يَمْتَلِكُ بَيْنَ الْبَيْتَيْنِ هَوْنٌ عَلَيْكَ فَإِنْ

دوست و دیوود عمر رضی که شال می آورد باین دو بیت ه اسنان کن بر خود پس هر کس

الْأُمُورَ فَأَمْرُ الْإِلَهِ مَقَادِيرُهَا فَلَيْسَ بِأَيْتِكَ مَضْرُوفُهَا وَلَا هَارِبُ

چیزها بکار هست احازبا پس نمی آید ترا در ایامه شده آنها دست در خود

عَنْكَ مَقْدُورُهَا وَسُئِلَ عُمَرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ مَعَاذِ اللَّهِ مَتَى يَكُونُ الرَّجُلُ

از تو گفتن کرده شده آنها در پیوسته شده می معاذرا که میسرود مرد

مَسْئُوكًا فَقَالَ لَا تَرْضَى بِاللَّهِ وَكُنْ لَا وَقَالَ لِبَشِيرِ رَضِيَ يَقُولُ أَحَدُهُمْ

سئول پس گفت چون ماضی میشود بخدا از روی دلیل و گفت بشیر میگوید در این

تَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَهُوَ كَذِبٌ وَاللَّهُ قَائِمٌ لَوْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ رَضِيَ

توکل کروم بر خدا . و حال آنکه او در حقیقت سزاوارتر است از توکل بر هر فردی از افراد

بِمَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِهِ مَا يَشَاءُ قَالَ أَبُو تَرَابٍ الْخَشْيَةُ هُوَ طَرَحُ الْبَدَنِ فِي

چیزیکه سبب طرد او است . و گفت ابو تراب . خشی یعنی توکل از افراد حق است در

الْعَبْدُ دَيْتُهُ وَتَعَلَّى الْقَلْبُ بِالرَّبُّوبِيَّةِ وَالطَّمَانِينَةُ إِلَى الْكِفَاةِ

بندگی . و او در حق است بر باریست حق و از امیدان بسوی کفایت

وَإِنْ أُعْطِيَ شُكْرًا وَإِنْ مَنَعَ صَدْرًا وَقَالَ ذُو النَّوْنِ الْحَبْرُ كَرَاهَةُ التَّوَكُّلِ

پس دادا ده شود شکر کند و اگر منع کرده شود در کفایت . و گفت ذوالنون

تَرَكَ تَذْوِيرَ النَّفْسِ وَالْإِنْخِلَاعَ مِنَ الْحَوْلِ وَالْقُوَّةَ وَقَالَ ذُو النَّوْنِ

گذاشتن تدویر نفس است و برآوردن از توانا است . و قوت است ذوالنون

رَحَ أَيْضًا رَجُلٌ سَأَلَهُ عَنِ التَّوَكُّلِ فَقَالَ هُوَ خَلْعُ الْأَرْبَابِ وَقَطْعُ

رای مردی که سوال کرد او را از توکل پس گفت آن بر اندن ارباب و بریدن

الْأَسْبَابِ فَقَالَ لَهُ السَّائِلُ زِدْنِي فَقَالَ لِقَاءُ النَّفْسِ فِي الْعَبْدِيَّةِ

اسباب است پس گفت سائل بفرما . مرا پس گفت از اخراج نفس است در بندگی

وَأَخْرَاجَهَا مِنَ الرَّبُّوبِيَّةِ وَقَالَ أَيْضًا هُوَ انْقِطَاعُ الْمَطَامِعِ وَأَمَّا

و بر آوردن از راز خدا و نوری . و گفت ذوالنون ایشان بر بیان معصیت و اطمینان

الْمُرَّةُ بِأَنَّ الظَّاهِرَ الَّتِي هِيَ الْكَسْبُ بِالسُّتَةِ لَا يَنَالُ فِي تَوَكُّلِ الْقَلْبِ بَعْدَ

چینش در ظاهر او که کسب با طریق سست است و در نماندن توکل دل را پس

مَا يَحْقِقُ الْعِبَادَانَ التَّقْدِيرَ مِنْ قِبَلِ اللَّهِ تَعَالَى فِي قَلْبِهِمْ لَنْ يَحُلَّ

از آنکه در دست گردیده و در دل خود برسد یعنی تقدیر از پیش صورت در دل او زیرا که جانی

التَّوَكُّلِ الْقَلْبُ بِهِ هُوَ تَحْقِيقُ الْإِيمَانِ مَنْ أَنْكَرَ الْكُفْرَ فَقَدْ أَنْكَرَ

توکل دل است . و این است حقیقت ایمان . پس کسیکه کفرش را نکند پس سببش

السُّتَةَ وَمَنْ أَنْكَرَ التَّوَكُّلَ فَقَدْ أَنْكَرَ الْإِيمَانَ فَإِنْ تَعَمَّرَ شَيْءٌ مِنْ

سست را و کسیکه کفرش را نکند پس سببش ایمان را . پس اگر در عوارض چیزی از

الْأَسْبَابِ فَيَتَّقِدُ بِاللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَإِنَّ بَيْسَ شَيْءٍ مِنْهَا فَيَتَّقِدُ

سببها پس بترسد از خدا . و آن سخنان سوره حمد است از سببها پس از آن

عَزَّ وَجَلَّ فَتَكُونُ جَوَارِحَهُ وَظَوَاهِرُهُ مُتَمَرِّكَةً فِي السَّبَبِ بِأَمْرِ اللَّهِ عَزَّ

کردن آن پس سببها را تمام او در ظاهر . و بنمایان در سبب . بگویم خدا

وَجَلَّ وَبِاطْنُهُ سَاكِنٌ لَوْ عَدَّ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَقَدْ رُوِيَ عَنِ السَّنَنِ زَيْدِ

و بزرگواران او را چینیون بر وجه خدا . و بعضی روایت کرده اند از اسیر مالک

نا
حکایت
۱۰۶۱
تاریخ
۱۰۶۱

القلب بالنعام الربية ثم الشكر ينقسم أقساما إلى الشكر باللسان

وهو اعترافه بالنعمة بنعت الاستكانه وشكر بالبدن و

الأركان وهو تصاتك بالوفاء والخدمة وشكر بالقلب و

هو انعامك على سائر الشعوب بادامة حفظ الحرمات وقيل

شكر العبيد ان تسرع عينا تراه لاحتياجك وشكر الأذن

ان تسرع عينا لمعة فيه وفي الجملة الشكر ان لا تعصى الله

بإتائك وتعالى زعمه ويقال شكر العالين فيكون من

بخله أقر لهم وشكر العابدين فيكون نوعا من أفعالهم

وشكر هو شكر العارفين يكون باستيفائهم له عز وجل في

هو وأحوالهم وقد اعتقادهم ان جميع ما لهم فيه من الخير وما ينظر

منهم من الطاعة والعبودية والدرك له عز وجل وتفريقه وانعامه

وعونه وحوله وقوته عز وجل ولا يغفلهم عن جميع ذلك والثناء

فيه والاعتراف بالعجز والقصور والجهل بالاستكانه التي

عز وجل في جميع الأحوال وقال أبو بكر الوراق في شكر النعمة

مشاهدة السنة وحفظ الحرمات وقيل شكر النعمة ان ترى

وهي منتهى شكر النعمة ان ترى

وهي منتهى شكر النعمة ان ترى

الاعتراف
بفضل
الرب
بالحال
والبدن
واللسان
والقلب
والاعتراف
بالنعمة
بالحال
والبدن
واللسان
والقلب
والاعتراف
بالنعمة
بالحال
والبدن
واللسان
والقلب

١٠٦٦

القفر بياحة العريضة وقيل الصبر الوقت مع البلاء بحسن
 قفر وصيدان صبره وكذا الصبر استدان به ابن جرير
 الآداب وقيل هو الغناء في البلوى بلا طهور شكوى وقيل الصبر
 أدب وكذا الصبر والجرى استدان به ابن جرير
 هو المقام مع البلاء بحسن الصفة كالمقام مع العافية وقيل
 استدان به ابن جرير
 أحسن الجزاء على العباد والجزاء على الصبر كجزاء فوقة قال الله
 يكثر من يادهم ابن جرير
 فقال ولجوزن الذين صبروا أجرهم بأحسن مما كانوا يعملون وقال
ابن جرير
 عز وجل إنما يوفى الصابرون أجرهم بغير حساب وقيل الصبر
ابن جرير
 هو الثبات مع الله عز وجل وتلقى آذيه بلائيه بالرخص والزعزعة
 ثابت بودن است با خدا ابن جرير
 فقال الخواصر صبر الثبات مع الله تعالى على أحكام الكتاب والسنة
 وكذا صبر استدان به ابن جرير
 وقال يحيى بن معاذ الرازي رحمه محمد الجين أشد من صبر الزاهد
 وكذا صبر استدان به ابن جرير
 وأجيب كيف يصبرون وأشد شعر الصبر يحمل في المواطن
ابن جرير
 كلفاه إلا عليك فإنه لا يحمل وقيل الصبر ترك الشكوى وقيل
ابن جرير
 هو الاستكانة والاستعانة بالله عز وجل وقيل هو الاستعانة
ابن جرير
 بالله وقيل الصبر كإيمانه تعالى وقيل الصبر هو أن لا يفرق بين
ابن جرير
 حال النعمة والحاجة مع شكونها الخاطرفيهما والصبر هو الشكون
ابن جرير
 مع البلاء مع وجدان انتقال النعمة فصل وأما الرضا
ابن جرير

القفر بياحة العريضة
 الآداب وقيل هو الغناء
 أحسن الجزاء على العباد
 فقال ولجوزن الذين صبروا
 عز وجل إنما يوفى الصابرون
 هو الثبات مع الله عز وجل
 فقال الخواصر صبر الثبات
 وقال يحيى بن معاذ الرازي
 وأجيب كيف يصبرون
 كلفاه إلا عليك فإنه لا
 هو الاستكانة والاستعانة
 بالله وقيل الصبر كإيمانه
 حال النعمة والحاجة مع
 مع البلاء مع وجدان انتقال

١٠٨٣

دا ارضا
 ابرو کرانے صحت

وَابْتِهَاءِ الْمَسْأَلِي وَالْتِكَلِيفِ فِي الْمَقْدُونِ وَرِوَايَةِ رِضَا بِالْمَقْضَا
 وَابْتِهَاءِ الْمَسْأَلِي وَابْتِهَاءِ الْمَسْأَلِي وَابْتِهَاءِ الْمَسْأَلِي وَابْتِهَاءِ الْمَسْأَلِي
 فِيمَا كَرِهْتُمْ وَعَلَيْكُمْ فِي الْجَمَلَةِ وَأَسْتَأْذِنُكُمْ عَزَّ وَجَلَّ بِالْعَوَاقِبِ
 الْمَصَابِيحِ يَنْبَغِي بِالْعَبْدَانِ بِدِيْمِ الطَّاعَةِ لِمَوْلَاهُ وَرَضِي بِمَا قَسَمَ اللَّهُ
 لَهُ وَلَا يَشْتُمُهُ وَأَعْلَمُ أَنَّ تَعَبَ كُلِّ وَاحِدٍ مِنَ الْمُتَعَلِّقِينَ عَلَى قَدْرِ مَنَازِعَتِهِ
 الْمَقْدُودِ لِلْقَدْرِ وَمُوَافَقَتِهِ لِهَوَاهُ وَتَرْكِ رِضَا بِالْمَقْضَا فَكُلُّ
 مَنْ رَضِيَ بِالْمَقْضَا لِاسْتِرَاحٍ وَكُلٌّ مِنْ لَمَّا رَضِيَ بِهِ طَالَتْ مُقَاوَمَتُهُ
 وَتَعَبُهُ وَلَا يَبْنَالُ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا مَا قِيمَةٌ لَهُ فَمَا دَامَ هَوَاهُ مُتَبِعًا
 قَاضٍ عَلَيْهِ فَهُوَ عَزِيزٌ رَاضٍ بِالْمَقْضَا لِأَنَّ الْهَوَى مَنَازِعُ الْحَقِّ عَزِيزٌ
 جَلَّ قَعْبُهُ مُتَكَافِئٌ مُتَزَانٌ فَاسْتِجْلَابُ الرِّاحَةِ فِي مَخَالَفَتِهِ
 الْحَوَى لِأَنَّ فِيهِ الرِّضَا بِالْمَقْضَا بِلَا تَلَوُّلٍ وَاسْتِجْلَابُ التَّعْبِ وَ
 النَّصِيبُ فِي مُوَافَقَةِ الْهَوَى لِأَنَّ فِيهِ مُتَازَعَةَ الْحَقِّ عَزِيزٌ وَجَلَّ بِلَا يَلِي
 فَلَمَّا كَانَ الْهَوَى وَلَا ذَاكَ كَانَ فَلَا كُنَا وَاسْتِجْلَابُ كُلِّ الْعِلْمِ وَالطَّرِيقَةِ
 فِي الرِّضَا بِهَلْ هُوَ مِنَ الْأَخْوَالِ وَرَمَى الْمَقَامَاتِ فَقَالَ أَهْلُ الْعِرَاقِ
 هُوَ مِنَ الْجَمَلَةِ الْأَخْوَالِ وَالْيَسْبُ هُوَ كَسْبُ الْعَبْدِ بِلْ هُوَ نَافِلَةٌ فَحَسَلُ
 بِالْقَلْبِ كَسْبُ الْأَخْوَالِ ثُمَّ يُحْوَلُ وَتُرْوَى وَكَانَ فِي قَدْرِهَا وَقَالَ
 وَابْتِهَاءِ الْمَسْأَلِي وَابْتِهَاءِ الْمَسْأَلِي وَابْتِهَاءِ الْمَسْأَلِي وَابْتِهَاءِ الْمَسْأَلِي

۴
 ۴
 ۱۰۸۵
 ۱۲

يُجِدُّ عِنْدَ اللَّهِ كُلَّ مَا يُرِيدُ أَنْ يَرْكُنَ بِقَلْبِهِ إِلَى الْعَبِيدِ وَأَعْلَمُ أَنَّ

کرمی یا بد نزد خدا هر کس که خواهد اینیک با دل خود بسوسے بند، دیدان

لِلَّهِ عِبَادًا يَخْفَى عَلَيْهِمُ الطَّمَعُ فَمِنْ بَيْتِكَ لَكُمْ مَرَاتِفُهُ يَطْمَعُونَ

عذار بندگانے اندک بپنهان بنود مرایشان طمع کردن از کسیک مالک است مرایشان ترا چیزی سے را که در آن

حَتَّى تَكُونَ الْبِرَّةُ دَاخِلَةً عَلَيْهِمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَطْمَعُونَ وَيَرُونَ

تا آنکه میباشند برکت در آنچه هر ایشان از با بی که طمع میکنند و می بینند

أَنَّ حَالَةَ الطَّمَعِ تَقْصُرُ فِي الْأَحْوَالِ وَهُوَ أَذْنَى دَرَجَةٍ مِنْ دَرَجَاتِ

که حال طمع نقصان است در همه احوال و این کمترین پایه است از با بی

الْعَارِفِينَ مِنْ أَهْلِ التَّوَكُّلِ وَلَا يَخْطُرُ عَلَى قَلْبِهِمْ يَرْبُؤُا مِنَ الطَّمَعِ

عارفان از اهل توکل و خطرد بر دل مرید چیزی سے از طمع

وَيَسَاكِنُهُ إِلَّا لِجَلِّ كَمَالِ الْعَبْدِ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ حَيْثُ هَمَّعَ فِي مَخْلُوقِ

و ساکن کند او را مگر از جهت کمال دور سے از خدا است چونکه طمع کرد در مخلوق

مِثْلِهِ وَهُوَ يُرَى أَنَّ مَوْلَاهُ مُطْلَعٌ عَلَيْهِ لَمْ يَكُنْ يَجْزُءُ الْخَوْفُ مِنْ ذَلِكَ

که مثل او است و او می بینند که خداوند او را گاه است بر و پس باز بندار در ترس از طمع

فَصَلِّ وَأَمَّا الصَّدَقُ فَالْأَصْلُ فِيهِ قَوْلُهُ تَعَالَى يَا أَيُّهَا

اگر استی پس دلیل در و تو عمل صدایت است اسے ان کسانیک

الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ وَمَا زُوِيَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ

ایمان آورد و بد و بر چیز بد خدا را و باشد از ایشان و چیزیکه در دست از عبد الله

بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ لَا يَزَالُ الْعَبْدُ يَصْدُقُ

بن مسعود رض از بنی که از خود همیشه بندہ راست سیکند

وَيُتَحَرَّى الْكُذْبَ حَتَّى يَكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صِدْقًا وَلَا يَزَالُ يَكْتُزِبُ

و طلب میکند راستی را تا آنکه نوشته میشود نزد خدا صدیق و همیشه در دوع گوید

وَيُتَحَرَّى الْكُذْبَ حَتَّى يَكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذِبًا وَقِيلَ إِنَّ اللَّهَ أَوْحَى إِلَى

و طلب میکند در دوع را تا آنکه نوشته میشود نزد خدا کذاب و گویند که خدا بنده وحی کرد پس

دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَادًا وَدُمْنُ صَدَقْتَنِي فِي سِرِّيهِ صَدَقْتَهُ

داود علیہ السلام را دست دارد مراد باطن خود را دست داود اورا

عِنْدَ الْمَخْلُوقِينَ فِي عِلَائِيَّتِهِ وَأَعْلَمُ أَنَّ الصَّدَقَ عِمَادَ الْأَمْرِ وَبِهِ

نزد مخلوق خود در حال هر دیدان که راستی ستون کار است و باو

تَمَامُهُ وَفِيهِ نِظَامُهُ وَهُوَ نَائِي دَرَجَةِ الْبُشْرَةِ وَهُوَ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ

تمامی او است در آن جو نیکو است در راستی و راستی مدعی مرتبه از بوشری است و آن قول خدا است

۴
کرمی یا بد
دیدان
۱۰۹۳
کلمات در
و پنهان
کرد و شود
۱۲
بنیاد با کس
بنیاد
بند و ستون
۱۲
راشیدی

لا

في النهاية
في الحديث

كان خلقه

سجدة

طبيعة من

عزير خلف

عجم

١٠٩٢

٢

اشرف

عالم

والمعجزة

صحة

قَالَ لَيْسَ مَعَكَ مِنَ النَّبِيِّينَ أَنْ تَعْمَلَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدْقِ تَقِينَ وَ

الشَّهَادَةِ وَالصَّالِحِينَ وَالصَّادِقِ هُوَ الَّذِي لَا يَزِمُ مِنَ الصِّدْقِ وَ

الصِّدْقِ هُوَ الْمُبَالَغَةُ مِنْهُ وَهُوَ مَنْ تَكَرَّرَتْ مِنْهُ الصِّدْقُ فَصَارَ دَابَّةً

وَيُحْيِيهِ فَصَارَ الصِّدْقُ غَالِبَةً فَالصِّدْقُ اسْتَوَى التَّوَهُدَ وَالْعَلَانِيَةَ

فَالصَّادِقُ هُوَ الَّذِي صَدَقَ فِي قَوْلِهِ وَالصِّدْقُ فِي مَنْ صَدَقَ فِي

أَقْوَالِهِ وَجَمِيعِ أَعْمَالِهِ وَأَعْوَالِهِ وَقِيلَ مَنْ رَأَى أَنْ يَكُونَ اللَّهُ مَعَهُ كَلَيْتًا

الصِّدْقُ فَإِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّادِقِينَ وَقَالَ الْجَيْدُ الصَّادِقُ يُقَلَّبُ فِي

الْيَوْمِ أَرْبَعِينَ مَرَّةً وَالْمُرَادُ فِي يَثْبُتُ فِي كُلِّ حَالَةٍ وَاحِدَةً أَرْبَعِينَ

سَنَةً وَقِيلَ الصِّدْقُ هُوَ الْقَوْلُ بِالْحَقِّ فِي مَوَاطِنِ الْهَلَكَةِ وَقِيلَ

الصِّدْقُ مُوَافَقَةُ التَّوَهُدِ بِالطَّقِ وَقِيلَ الصِّدْقُ مَنَعُ الْحَرَامِ مِنَ الصِّدْقِ

وَقِيلَ الصِّدْقُ لَوْ فَاءَ اللَّهُ بِالْعَمَلِ وَقَالَ سَهْلُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ لَا يَشْمُ الرَّاحِظُ

الصِّدْقِ بِعَيْدٍ وَأَهْرَ نَفْسِهِ أَوْ قَدْرَهُ وَقَالَ أَبُو سَعِيدٍ الْقَرْنِي الصَّادِقُ

الَّذِي يَتَهَيَّأُ أَنْ يَمُوتَ وَلَا يَسْتَعِيضُ مِنْ بَرٍّ لَوْ كَشَفَ اللَّهُ تَعَالَى

قَمِيئَتِ الْمَوْتِ لَمَنْ كُنْتُمْ صِدْقِينَ وَقِيلَ الصِّدْقُ حِمَّةُ التَّوَهُدِ

الصِّدْقُ قِيلَ حَقِيقَةُ الصِّدْقِ أَنْ تَصْدُقَ فِي مَوْطِنٍ لَا يَنْجِيكَ

مَقَرُّهُ وَكُلُّ حَقِيقَتِ صِدْقٍ فِي أَمْتِكَ كَرِهْتَ كَوْنِي فِيهَا بِكُلِّ نَجَاتٍ يَكْتُمُهَا

طريقه

مِنْهُ إِلَّا الْكَيْدَ وَقِيلَ مَلَاةٌ لَا يَخْلُجِي الصَّادِقَ الْحَمْلَاءُ وَالْهَيْبَةُ وَ

الملاحة وقال ذوالنون الصدق سيف الله ما وضع على شيء ولا قطعها

وقال سهل بن عبد الله أول جنائنه الصديقين حديثهم مع أنفسهم

وسئل فخر الموصلي عن الصدق فأدخل يده في كائون الحداد ونحو

الحدادة وهي تشتعل ناراً ووضعها على كفيهم حتى بردت وقال هذا

هو الصدق وسئل الخارث الحارثي عن علامة الصدق فقال

الصادق هو الذي لا يبالي كونه في كل قدبلة في ثلوث الخلق من أجل

صلاحة قلبه ولا يخطط لطلب الناس على مناقيل الذرير من عمله

ولا يكره أن يطلع الناس على التبع من عمله فإن كرهته على ذلك دليل على أن

الفرض الذي لا يقبل منه الفرض الوقتي قبل ما الفرض الدائم قال الصدق

وقيل إذا هلك الله بالصدق أعطاك خيراً تبصر فيها كل شيء ومن

عجائب الدنيا والآخرة

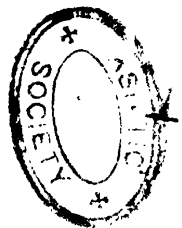
تم الكبار بعد الله الملك الوهاب وكان نوحاً من آل عاد والي

بالحمد لله

از اینجا که در شرح ذکرین در فضیلت ظاهر است را که برین در عبادت و هیت در وقت
الملاحة و قال ذوالنون الصدق سيف الله ما وضع على شيء ولا قطعها
وقال سهل بن عبد الله أول جنائنه الصديقين حديثهم مع أنفسهم
وسئل فخر الموصلي عن الصدق فأدخل يده في كائون الحداد ونحو
الحدادة وهي تشتعل ناراً ووضعها على كفيهم حتى بردت وقال هذا
هو الصدق وسئل الخارث الحارثي عن علامة الصدق فقال
الصادق هو الذي لا يبالي كونه في كل قدبلة في ثلوث الخلق من أجل
صلاحة قلبه ولا يخطط لطلب الناس على مناقيل الذرير من عمله
ولا يكره أن يطلع الناس على التبع من عمله فإن كرهته على ذلك دليل على أن
الفرض الذي لا يقبل منه الفرض الوقتي قبل ما الفرض الدائم قال الصدق
وقيل إذا هلك الله بالصدق أعطاك خيراً تبصر فيها كل شيء ومن

ببین

۱۰۹۵

خاتمه تطبیح

چهارا آورید و با آفرید کار رستایش نماید و با همه فکر هر کس تقدیر است دوست آدم می زند و بگریه و در
 آنکس پاس گردید بحث شکر مجرود آنت که این کتاب غنیه الطالبین از شیخ محی الدین عبدالقادر جیلانی
 نیز در جوپ برین نیز در مطبع حاسی بسبی مولوی صام الدین صاحب و حاجی عبدالستار حاجی
 زاد احمد شفقتم و کوشش و افروسی متکاثر شرف الدین صاحب سلمه به وصحت فاضل جلیل علم مولوی
 محمود علی صاحب تباریح ششم عبادی الثانی کشنده بحر حلیه الفطایح در پر کشید بمنه و کمال

قطعه تاریخ الطبایع از مولوی علام رسول صاحب

تم هذا الكتاب بالبرکات	استل الله من فی صیاته	قد سعی فیہ عابد المستانی
حاجی البیت من عنایاته	ایضاً للولوی خالصاً	بال مطبعه بن کاتھ

قلت تاریخ ختمه فردا از یک وصل بنا فتوح حاشه

ایضا از فاضل اجل عالم اکمل مولوی علام حسین صاحب بکتر

بجز آنکه شد تمام مطبع نسخه جامع	و غلط و نپید و او را در دو سوم از این کتاب	کلیه فتح باب معرفت هر باب هر فصلش
بود و پدید از هر فرس کوز سر نهانی	تقصیف امام اولیا و شوق انجلی	جناب غوث اعظم محی من محو بجان
بجان شوق عاشق ای که سنجوشی مدنی	تلبیس اشیای طمانی و تسویات استانی	ز بهر سال طبع از بیگانه فکر من با سیرن

۱۰۹۶

زاد آید به این نسخه مجرب است از صاحب

ایضا از بنده عمر در از فایض عمی عنده ترجمه نویس این کتاب فیض نصاب

دست مطبوعه پنج پامی مرا	کیست انگیزان بر باین نوشت	مع شاه المن و جان که صد قیل
غنیه به طالبان این نوشت	آنکه هر پنج خط بند گیش	بر چین خود پی تیره من نوشت
شیخ عبدالقادر آن کش خاتم	مع تو هست که چندین نوشت	دعوی مع مر انسبت است
چون کبوتر رفته بر شاخ من نوشت	ده چه زیبا نسخه که ز بر باد نوشت	میو اش ساه صد یقین نوشت
چون مضامین می از زر نوشت	حرفش می توان برین نوشت	این زمان مطبوع شد با ترجمه
میو اش به از آن در این نوشت	فایض از تاریخ او نوشت	یادگار شیخ محی الدین نوشت

استهباری که حق حاشیه وصحت کا محو در کمالی گوی صاحب من اجازت بهاری کی اس کن کو

